Tamás Elemér

1920 jan.-feb.-

kiáll. Nemzeti Szalonban

Zottier télen, vorf.

1920 május

kiáll. Nemzeti Szalonban

Önarckép, olaj.

Lelet, nagylehotai VI.87.

Tamás Elemér

ORBÁN DEZSŐ: *Az én földem.* Tamás Elemér rajzaival. A munka és az akaraterő himnuszát írta meg a népszerű író ebben a könyvében. é. n. 283 l. (K. K. K.) vk. (Bolti ára: 3·80 P.)

Pontértéke: 6.

1941.

Tamás Ernei

ember. Sebők Imre rajzaival. Regény a Bükk hegységeiben, ält ősember életéről. ú. n. 229 l. (K. K. K.) vk. (Bolti ára: 3·80 F.)

Pantértéke: 6.

SZENTIVANYI JENŐ: *Lengyel sasfiókok.* Pesty Béla rajzaival. Torté

1791

Tamás Elemér

Orbán Dersö: Az én földem.
Tenti rajzaival.
Könyvbarátok kis könyvei.

ÚJ KINCSESKÖNYV

A Természettudományi Társulat legnépszerűbb kiadványa az otthon gazdaságára vonatkozó gyakorlati természettudományi felvilágosítások rendkívüli hasznos, sőt nélkülözhetetlen gyüjteménye volt.
Ezek a régebbi munkák teljesen elfogytak.
Most új, bővített és összesített kiadása készül, a hatalmas anyagnak, mely három kötetben, több mint 100.000 adatot, útbaigazítást, felvilágosítást, tanácsot, előírást, receptet tartalmaz. Az

ÚJ KINCSESKÖNYV

3, egyenként 35 íves kötetben a legkiválóbb magyar szakemberek munkája.

I. KÖTET

Öröknaptár. — Az időjárás mindennapos kérdései. — Az otthon és éghajlata. — Fűtés. — Világítás. — Építési tanácsadó. — Háztartás és fizika. — Az élelmiszerek és a kémia. — Élelmiszereink főcsoportja.

II. KÖTET

Légoltalom. — Balesetek megelőzése. — Első segélynyujtás. — Tisztítás. — Fertőtlenítés, portalanítás. — Festés és bevonás. — Lakkok és mázolóanyagok. — Impregnálás. — Tüzijátékok. — Tinták, jelzőfestékek, pecsétviaszok. — Házi áruismeret. — Káros állatok irtása. — Állattartás a ház körül.

III. KÖTET

Fényképezés. — Ragasztás. — Házi anyagismeret. — A szobai növények gondozása. — Kertészkedés. — Védekezés a növények gombabetegségei ellen. — Tudományos táblázatok. (Csillagászati adatok. Föld ajzi adatok. Meteorológiai adatok, a meg-

ORBÁN DEZSŐ

Az én földem

A kiadó úgy érzi, hogy ezzel a regényével érkezett el az író feladatának csúcsára. Úgy szórakoztat, ahogyan csak a kivételes írók tudnak szórakoztatni, s úgy nevel, ahogyan csak a legkiválóbb ifjúsági írók tudnak nevelni. Egy hirtelen szegénységbe süllyedt testvérpár nagyszerű küzdelmét mondja el, hogyan hódítják meg, s hogyan győzik le a nehézségeket, hogyan hódítják meg a legnagyobb föladatot: az életet.

Tamás Elemér rajzaival.

Új kiadás előkészületben.

Tamás Elemér

Imperializmus segítségével demokrácia és szocializmus mindig megvalósítható. Ebből természetesen még nem következik, hogy minden imperializmus demokratikus vagy szocialisztikus jellegű. (A középkori hódító rendszerek se voltak azok.) Mert az imperializmus történelmi jelentősége abban áll, hogy az anyaállam belső erőinek szabad kibontakozási lehetőségeket biztosít. A régi és a modern imperializmusok között azonban nagy különbség van. Az elsők minél nagyobb úrjáradék (Herrnrente Sternberg) szerzésére törekedtek és arra irányultak, hogy minél több kincset és fogyasztási cikket jövedelmezzenek a hódító közösség számára. A második ezzel szemben bizonyos fokig l'art pour l'art jellegű. Nem mint hogyha ez nem törekednék a vele egyérdekűek minél gazdagabb ellátására. Főtörekvése azonban nem ebben merül ki. Célja az, hogy a tőke terjeszkedésének széles és szabad teret nyujtson, hogy a tőkefelhalmozódásból eredő és állandóan erősödő áruelhelyezési törekvéseknek zavartalan kielégítést biztosítson és hogy az idegen csoportok hasonló célú törekvéseiből eredő gátakat elhárítva, a válságok élességét csökkentse. A modern imperializmusnak nemcsak az extraprofit megszerzése a fontos. A kapitalista hódító szervezet sokkal bonyolultabb ennél: a nyersanyagszerzés feladata mellett olyan termelőgépezet válságmentes működését kell biztosítania a társadalomban, amelynek feladata egy nagy felvevőképességű emberiség ellátása volna. Az így felhalmozódott és állandóan növekvő értékmennyiség szabad kamatozási folyamatának biztosítása a mai imperializmus egyik célja.

A régi és a modern hódítás közti különbség a régi és a mai emberi munka minőségi különbségében gyökerezik. Ezt pedig az idézte elő, hogy a gép feltalálásával az emberi munka termelékenysége fokozódott. Míg tehát a régi hódítások csakis az anyaállam vagy egyes rétegének közvetlen ellátását célozták, addig a mai emellett még arra is törekszik, hogy a sajátos kapitalista termelőszervezetet fenntartsa és a tőke-

Tamás Elemér

illusztrálta Orbán Dezső: Az én földem c.
könyvet (Könyvbarátok Kis Könyvei, 1937)

Budapest 1982/11

MDK

Tamás Elemér

Önarckép olajf. Mgt.

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatának katalógusa. 1920. Május. 21. l.

Tamasek Emma MDK

Női arckép, olf.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

dr Tamás András

Tanulmányfejei szerepelnek a II.Országos Rendőrmükedvelői képző- és iparmüvészeti kiállitáson a Rendőrtiszti Atlétikai Club óbudai klubházában.

Nemzeti Ujság 1935.V.19.

Tamás Anna
textilszerző

Csirárás érdekes művészi elképzelésé-
vel és érdekes technikájával hat a
nézőre.

Ágopcsa Marianna: A valóság szintézise.
Művészet, 1971.március - 24.lap

Tamás Endre festő M.D.A.

Munkácsy-díjjal kitüntetve

Kiosztották a művészeti díjakat

Pest megyei Hírlap 1965. április 2. 2. l.

Tamás Antal

fertő

Kiáll. a Fénelben

Bpest.

Forum 1934. 38 l.

41 XI. 27.

EUROPA. R

Budapest

V.) Rothmere u

Tamás Béla

Mint a Lakástextil Vállalat művésze többekkel együtt kiállított a MÉMOSZ Székházban 1964. XI. 5–15 között.

„Lakástextil – Illetőtől 1965"; Ipari Művészet, 1965. 1. sz., 9. l.

Tamás Béla
festő
Kiffő. 1943. máj. 31.

Kirakatokat fosztott ki és utcai padon talatozott egy különös festőművész

Vasárnapra virradó éjszaka a Rákóczi-út 20. számú ház előtt, a Rókus-kórházzal szemben a rendőr a padon egy kopottruhás züllött férfit talált,

és több doboz konzerv volt mellette a padon.

A rendőr igazolásra szólította fel. Kiderült, hogy *Tamás* Béla 35 éves reklámfestő. A Flumei Rt. kirakatát törte be *Tamás* és azt kifosztotta. Onnan lopta el a csokoládét és a konzerveket. A főkapitányságon azt hangoztatta, hogy pár nappal ezelőtt a Rákóczi-úton egy nagy cukorkaüzlet kirakatát is betörte és onnan nagymennyiségű *cukorkát vitt el.* Ezen a két kirakatfosztogatáson kívül

még húsz másik esetet ismert be kihallgatása során.

Pontosan megjelölte, hogy hol, kinek az üzletét fosztotta ki. A rendőrség lenyomozta ezeket az adatokat és megállapították, hogy *Tamás Béla kitalálta ezeket a kirakatfosztogatásokat, mert*

a két eseten kívül több lopást nem követett el.

A rendőrség egyelőre, mint statáriális ügyet kezeli ezt a két kirakatfosztogatást, átkísérék az ügyészségre a festőművészt és ott döntenek további sorsa felett, hogy letartóztatják-e, vagy elmegyógyintézetbe kerül megfigyelés végett.

<Tamás Dezső>

építés?

cikke

( ) Az építőipari szakoktatás feladatai és problémái.

Építés – Építés 201

1949. I. évf. 1–2.

45–47. l.

Tárgy

Tétel-szám

Méret						Pénz			
m^1		m^2		m^3		Egység-ár		Összeg	
						frt	kr.	frt	kr.

TAMÁS DOROTTY

rajza

Nappali Ház, 1990.4. 46,48.p.

DER JÜDISCHEN KUNST

M.D.K.

Tamás Béla textiltervező

Résztvett az Országos Butorszövet Kiállitáson

Magyar Épitőmüvészet 1968/2. 56-57.l.

TAMÁS BÉLA, iparművész

I.Ipari Textilművészeti Biennalé,Szombathely, 1973.
Takarójának képi megfogalmazása talán tul is lépte egy
példa kivanalmait.Kompoziciója ugyanis csak kifeszitve
érvényesül,nem szokvanyos hangvétele azonban elgondolko
koztató. 549.old

MIHÁLY MÁRIA: Az I.Ipari Textilművészeti Biennalé
541.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesitője, 5-6.
1971-72. Szombathely, 1975

Tamás Béla

Részletes a Biennálén
A katalógust lásd Mészáros
Sándornál

I. Ipari-Textil Művészeti Biennálé
Szombathely Savaria Múz.
1973. Nov-Dec.

Tamás Béla

„Mackó" talaró, foto

I. pari Textilművészeti Biennálé
Szombathely, 1973. nov-dec

TAMÁS BLAIER Klára *102*
Marosvásárhely, 1946. augusztus 20.
IA Képz. Főisk. Kvár. grafikus

Banner Erdély

Tamás Blaier Klára grafikus

Szávai Géza: Itt a gondolatok nem szópárbajnak [interjú] = A Hét, 1985. ápr. 14. 7. ill.

Ki az áldozat?
Ki a tettes?
és
Mi a teendő?
cimü előadás 1982.december 17.-én
és 30.-án este 7 órakor

Birkás Ákos előadása
1982. december 17.

Az előadás cime, hogy ki a tettes, ki az áldozat és mi a teendő, kérem szépen ez -- most már nem akarom tovább csigázni a kedélyeket — az avantgard halálára vonatkozik.

Magyarországon elég sokszor eltemették már különböző fórumokon az avantgardot, most nem erről a temetésről van szó, ha-

következtetés vagy álláspont vonható ebből le. Mert nekem az a véleményem, hogy Magyarországon vagy legalábbis itt Kelet és Közép-Európában másképp mult ki az avantgard mint nyugaton, és másképp tengeti életét ma és más belső problémákkal küzd. Én ugy látom, hogy itt is és ott is az intézményesités problémája volt a kardinális kérdés. A neoavantgardnak valahogy a lényege szerintem nem annyira a formai ujitás vagy egy lelkület, egy esztétikum volt, hanem egy radikális és utopisztikus elképzelés a müvészet intézményeivel és a müvészettel mint intézménnyel kapcso-

Tamás Blanka

M.D.K

grafikus

Az 1942-ben megjelent Szocialista Képzőművészek Album ainak egyik résztvevője.

Galambos Ferenc: Roxy

Művészet, 1968. július - 14 kap

M. D. K.

TAMÁS Dezső – építész

Tartalmazó: Fokasz Theodosiusz

Gubacsi-hidfői lakótelep – V/1. épület terve (1954.) Repr.

Cserba Dezső: A Gubacsi-hidfői lakótelep

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 4. sz. 108.

M. D. K.

TAMÁS DEZSŐ építész

Társterveső: Molnár Péter

Gubacsi-hidfői lakótelep V/1. jelű épület (Repr.) IV./2., V/3. jelű épület Repr.

Cserba Dezső: A Gubacsi-hidfői lakótelep

Magyar Építőművészet 1956. (V.) 4. sz. 110. l
111. l

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tamás Ernő

ZALA MEGYEI HIRLAP

1962 NOV 25

1021

Gondolkodó

(Tamás Ernő rajza)

Moszkva inc

A Szovjetunió Kommunista Pártjának a XXII. kongresszuson elfogadott programja pontosan meghatározza a szovjet városépítés céljait és útjait. Ezek a célkitűzések szorosan összefüggnek az ország termelőerőinek növekedésével és elhelyezésével, a tudományos, a technikai haladással.

A kapitalista országok nagy városai — New York, London, Tokió, Chicago és sok más — a szó szoros értelmében fuldokolnak a lakosság növekedése miatt. Uj építkezések mellett, tovább terjednek a nyomornegyedek és mindinkább fokozódik az egyenlőtlenség a különböző társadalmi rétegek életkörülményei között.

A Szovjetunió a kapitalista országokétól eltérő úton, saját útján jár a város építészetben. A mi társadalmunkban nincs talaj az ellentmondásos városfejlődés számára, és régi, történelmileg kialakult városainkban a múltból fennmaradt ellentmondások fokozatosan eltűnnek, helyet adnak a haladó irányzatnak, a szovjet ember

[illegible] formájának S

használatba adott lakterület. Fővárosunkhoz szervesen hozzátartozik az erdőövezet. Ez a város tüdeje. Széles sugárutakon, tereken, parkokon át hatol be Moszkvába a város környéki erdők friss levegője. Természetes, hogy ezt az övezetet megőrizzük és kiterjesztjük. Épp ezért szigorúan szabályozzuk az építkezést ezeken a területeken. Gondosan tanulmányozzuk az erdő-övezetben már meglévő lakótelepek újjáépítését és alkalmas helyen iparvállalatok, tudományos intézmények létesítését bennük. Ugyanis e lakótelepekről és a tartomány területéről nap mint nap 400 ezer ember utazik be moszkvai munkahelyre. Nyilván előnyösebb a munkahelyet közelebb vinni hozzájuk.

A városépítészet egyik legfontosabb problémája a jármű- és gyalogos forgalom alapos megszervezése. Az utóbbi időben Moszkvában nagy munkát végeztünk a város struktúra és a forgalom-szervezés tökéletesítésén. Kiépült a Komszomolszkij és Kutuzovszkij prospekt. A Szadovaja körút és a Leningradszkij prospekt alul-

MDK.

Tamás Endre

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát kapta

Keletmagyarország 1965. ápr.2. lap -

MDK.

Tamás Endre

1965-ben a Munkácsy dij II. fokozatát kapta

Pestmegyei Hirlap 1965.IV.1. lap -

MDK.

Tamás Endre

1965-ben a M„nkácsy dij II.fokozatát kapta

Népszava 1965 ápr.2.lap -

MDK.

Tamás Endre

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát nyerte

1965 ápr 2. 4 lap. Népszabadság

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tamás Ernő

ZALA MEGYEI HIRLAP

1963 MÁR 24
1021

Poharazó

(Tamás Ernő rajza)

Az ügyelete
gette, mí
ágyban és kinyitotta szemét. Egyetlen pillantással, kábán és bizonytalanul mérte fel a szoba ismerős képét, amit zöld fénynyel világított meg az ajtó fölött függő éjjeli lámpa. Az egymás mellett sorakozó ágyak, fölöttük a ruháspolcok elmosódó kontúrokkal szinte lebegni, úszni látszottak egy áttetszően zöld tengerben. A tárgyak mögött sötét árnyak lapultak hidegen és titokzatosan. Mindez nagyon hasonlított arra az izgatóan rejtelmes világra, ami a víz mélyén, a Berettyó szelíd, langyos ölében tárulkozott ki előtte, ha nyitott szemmel, szinte súlytalanul úszott benne, kezével-lábával az aprókavicsos feneket súrolva. Karjával önkéntelenül beidegzett mozdulatot tett, mintha a felszínre akarna rúgaszkodni, hogy friss et és mohót szippantson a levegőből. Kezefejét beleverte a tömzsi szekrény oldalába, s az izmaiba hasító fájdalom végleg felébresztette. Most érezte, hogy fázik. Valahol a hátában, a tarkójában reszketés bújkált. Érezte a zárt ablakon keresztül beáramló februári éjszaka fagyos lehelletét, meghallotta a csupasz faágak között bújkáló lankadatlan szél vinnyogó, panaszos hangját és megborzongott.

„Fel kell öltözni. Menni kell." — villant agyába a parancs a maga megváltozhatatlanságával. Nadrágja, zubbonya ott a polcon, a csizma meg kívül a folyosón. Pár pillanat az egész és már belejük is bújt.

ten túli némaság feküdt az alvó falura. A nehéz, keményre fagyott csizmák egyhangú és csüggesztő nyikorgása, a kerítések nyöszörgése nem repeszt ette szét e csend burkát, hanem még inkább kihangsúlyozta az élettelenséget, a mindent megdermesztő jég és hó birodalmának hatalmát. Mikor kiértek a faluból és maguk mögött hagyták az utolsó házat is, kitárult előttük a hósivatag nyomasztó sivársága. Minden gödröt, csapást és utat simára planírozott az éjjeli vihar. Az ismerős bokrok szinte fulladoztak és egészen kicsinnyé zsúgorodtak a mindent elborító vastag fehérség alatt. Jobbra az eltűnt szekérút mellett keskeny dombhát, a csatorna mel-

PAULÓ M
KÜLÖNÖ

letti földhányás húzódott laposan és hosszan, míg bele nem veszett a tejszínű végtelenbe.

Megálltak, s pár pillanatig némán kutatták tekintetükkel a parttalan pusztaságot, hallgatták a téli éjszaka sóhaját, gyanús neszeket figyelve a minduntalan keletkező, majd nyomtalanul elhaló hangok vibrálása között.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tamás Ernő

ZALAI HIRLAP

1969 APR

Olvasgató

(Tamás Ernő rajza)

cselekményeket
amelyért a fels
felelniök kellett
megye köztisztv
mindössze 11 sz
nyugatra, a
szabadfoglalkoz
hány nyilas pá
munkások és p
senki.

Minthogy a felszabadító had-
műveletek igen gyorsan lezaj-
lottak, a harcokkal járó anya-
gi károk sem hasonlíthatók
azokkal, amiket pl. Székesfe-
hérvár vagy éppen Budapest
szenvedett. A megye akkori
egész területén mindössze 961
lakóház sérült meg, termész-
etesen legtöbb a városokban
(Zalaegerszegen 392, Nagykani-
zsán 140, Sümegen 89). De még
a zalaegerszegi sérült házak
közül is csak 8 pusztult el tel-
jesen, 99 nagyobb befektetéssel
helyreállítható volt, 115-nek a
fedélszerkezete, ajtói, ablakai
szenvedtek kárt, a többinek
csak a fedélhéjazata sérült
meg.

És megyénkben mégis
olyan mértékű pusztulás
képe fogadta a felszabadítókat,
mint talán sehol az ország-
ban. Itt ugyanis majdnem fél
évig őrjöngött a nyilas terror,
és a németeknek módjuk volt
kivonulásukat módszeresen
előkészíteni. „Felégetett föl-
det" akartak maguk mögött
hagyni ,ahol a viszamaradókra
éhhalál vár.

ren kérték hazaszállításukat.

De nem volt kisebb az er
kölcsi zűrzavar sem.
nyomor és a nyilas uralor
alatti fosztogatások rombol
példája egyszerűen megszün
tette az élet- és vagyonbiztor
ságot. A felszabadulás utá
heteken keresztül a legtöb
járásban heti 2—3 rablógyil
kosság is történt, nem is emlí
ve a bombázások elől szőlőkb
pincékbe bújt lakosok ür
lakásainak kifosztását.

Mindez azonnali intézked
seket kívánt, hogy az élelm
zést, közlekedést meg lehess
szervezni, a fenyegető járv
nyoknak elébe lehessen vág
a szétszórt lőszert és robban
anyagot le lehessen szerel
hisz ebből is naponta szere
csétlenségek származtak.

Ahol jól szervezett munká
ság volt, és a deportálás kevé
bé durván történt, azonn
megindult a népi erők szerve
kedése. Nagykanizsán már
felszabadulás napján megal
kult a Kommunista Párt hel
szervezete, és három nappal
felszabadulás után már össz
jöttek a munkáspártok képv
selői néhány párton kívüli, d

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963 JUN 23.

1021 Tamás Ernő

Pihenő honvéd

(Tamás Ernő rajza)

6.

Dr. J

CSE

ÉS A NEMZETKÖ

A június 21-én megnyílt nemzetközi nőkongresszus Moszkvában jelentőségének megfelelően méltatta a nemzetközi nőmozgalom 1963. évi eredményeit. A nő ma már a világűrben is elfoglalta egyenlő, méltó helyét a férfiak mellett és nem véletlen, hogy az első űrhajósnő: szovjet ember. Zalai kultúrtörténetünk viszonylatában az események csak növelik alábbi megemlékezésünk jelentőségét, amelyben Zala egykori kultúréletének nemzetközi nőmozgalmi vonatkozásait és úttörő jelegű, eddig ismeretlen kezdeményezéseit tárja fel megyénk kultúréletének ismert kutatója.

A nők egyenjogúságáért a világtörténelemben a nagy francia polgári forradalom idején indult meg a harc, hogy végül is a XX. század elején érjen el szórványos eredményeket. (*Mrs. Pankhurst* asszony Angliában, *Bédy-Schwimmer Róza* nálunk, *Clara Zetkin* a II. Internacionálé keretében.) Ám eddig csak az angol szakirodalomban jegyezte fel *Mary Wollstonecraft* az 1792-ben Londonban megjelent „Vindication of the Rights of Women" c. kiadványában, hogy egy magyarországi költő, Pálóci *Horváth Ádám* (1760—1820.), — a magyar országgyűlés 1790—91. ülésszakán Zala követe lévén —, külön röpiratban hívta fel a nők elnyomott, kulturálisan elmaradt

A páratlanul érdekes kultú
históriai alakulásról fennm
radt P. Horváth Ádámnak e
levele 1814. április 8-i keltezé
sel, amelyben a már öregec
férfi *Kazinczy* Ferencnek b
számol Zala megyei magányá
ból, petrikeresztúri birtokán é
degélve, a „Göcseji Helikon
keletkezésének részleteiről. A
idézett levél vonatkozó részlet
a következőképpen jegyzi fel
történteket, a kor még ki ner
alakult írásmódja szerint:

— „Keresztur, ahol lakom,
Götsej tartománynak tsaknen
közepe... A Poésist nem tsak
gyakorlom, hanem egy Götse
Helicon fel állíthatása reménysége alatt szoros kötelességemmé is tettem. A Helicon pedig
így kerekedett: Dótzi Trézsi, özvegy Farkas Sándorné nekem
Földim és Nagybajomban osztályosom, férje halálakor szomorú verseket írt. Sem én, sem
más nem tudtuk az előtt ebbéli
tehetségét, — de a versek is
ollyanok voltak, hogy nehéz
volt az ő tsinálmányának hinni.
Én hát reá kértem, hogy levelezzen velem versekben. Szót
fogadott és még szerencsésebbnek mutatta magát a levelezésben, mint a halottas énekben:
az én egy és Barátom (Tubolyszegi Tubolу László nagylen-

Tamás Ernő
festőművész március 1-én nyitotta
meg a miskolci Szőnyi-teremben
Koch Vilmos kiállítását.

Ls. a.: Koch Vilmos kiállítása

Észak-Magyarország 1973/51 4old.

KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

1. Téli táj	olaj	25. K. Gy. arcképe	olaj
2. Önarckép	olaj	26. Tél	olaj
3. Bodrogkanyar	olaj	27. Banános csendélet	olaj
4. Halárusok	olaj	28. Szerszámos csendélet	olaj
5. Kendővásár	olaj	29. Teáskanna	olaj
6. Nyár	olaj	30. Festőasztal	olaj
7. Várakozás	olaj	31. Szilvás csendélet	olaj
8. Tetők	olaj	32. Csendélet demizsonnal	olaj
9. Festő	olaj		
10. Vershallgatók	olaj	33. Konyhai csendélet	olaj
11. Festő és modell	olaj	34. Róma	olaj
12. Olvasó nő	olaj	35. Sosopol este	olaj
13. Festőnő	olaj	36. Római tetők	olaj
14. Aluljáró	olaj	37. Présházak	olaj
15. Capri	olaj	38. Csopaki utca	olaj
16. Párizsi tetők	olaj	39. Csopaki házak	olaj
17. Anyám	olaj	40. Rajzoló leány	olaj
18. Velence	olaj	41. Műteremsarok	olaj
19. Párizsi részlet	olaj	42. Tűzhely	olaj
20. Tokaji hegy	olaj	43. Csendélet vasalóval	olaj
21. Csendélet	olaj	44. Csendélet kávéfőzővel	olaj
22. Tokaji utca	olaj	45. Betonozás	olaj
23. Kikötő	olaj	46. Reggeli	olaj
24. Firenze	olaj	47. Nő csíkos ruhában	olaj

Felelős kiadó: Köteles István
Ifjúsági Nyomda 778—64.

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
Budapest, V., Váci utca 25

TAMÁS ERVIN

festőművész

kiállítása

1964. december 18-tól 1965. január 10-ig

TAMÁS ERVIN

művészete

Öt év előtti első bemutatkozó kiállítása óta műveivel gyakran találkozunk. Tárlatok és pályázatok biztos készültségű résztvevője, aki a pedagógiai és szövetségi munkában is okosan, lelkesen helytáll. Néhány írása, előadása, vitán elhangzott véleménye jó elméleti felkészültségét közhírré tette.

Festészete is intelektuális jellegű. A szigorú önkontroll viszonylag hosszú ideig kalodában tartotta egészséges festő-ösztöneit, csak itt-ott engedett meg hevesebb kompozíciós lendületet. Képeit az ízlés és a kultúra jellemezte. De erősebb festői élmény sűrűsödött, lappangott benne, amely a visszatartott színfoltoknál sodróbb erejű kifejezési formát diktált. Ezt kísérletezte ki tüzes szín- és konstrukciós tanulmányokban.

Látásmódja összetett. A látvány, a jelenség mindig is teljesebben jutott el tudatáig, szeme, értelme szélesebb összefüggésekben fogadta be a valóság benyomásait. Az egyszerű téma is bőségesen ontotta számára a részleteket, akár városképet, szobabelsőt vagy figurát ábrázolt. De még a csendélet tárgyaiban is szélesen vonta meg közölnivalójának körét. A szerteágazó tárgyi elemek megfékezése során az áhitott kompozíciós egység kedvéért gyakran le kellett halkítania eredeti élményének hangját. Gondosan kiválasztott színek elemző, ízléses variálásával azonban valójában kicsit képein kívül maradt. Mozdulatlan alakjainak, mozgalmas tájainak lírai töltése mindig megsejtetett valamit abból a küzdelemből, amely a teljesebb, tévedéseiben is emberibb festői megnyilatkozás és a mértéktartó, képmérnöki-hozzáállás között lezajlott. Megtartani síkbatett motívumainak barokk bőségét, de feszültséggel telíteni anélkül, hogy szertelen, harsogó, esetleg disszonáns legyen! — ez a cél vezette legújabb képeinek alkotásakor.

E küzdelem fázisait és eredményeit tárja fel a kiállítás. Tehetsége teljes kibontakozásában a 42. életévre elért festői érettség, az intenzív műtermi munka mellett önmaga kritikus vizsgálata, olasz és francia tanulmányút segítette. Munkáiból érett, végleges felfogás, a vonzó dekoratívitás és az igazi szenvedély szerencsés összekapcsolása olvasható ki.

Témavilága sokoldalú, változatos. Minden érdekli: szeszélyes hegyvonulatok, világító falusi házak, nagyvárosi utcák, tengerpart, meghitt környezetben meditáló emberek, a munka és a társasélet jelenetei, s nem utolsó sorban a csendéletben új jelentőséget nyerő tárgyak. Portréit klasszikus összeszedettség és érzelem élteti. A műterembelsők és nagyvárosok színes kavargása, az időtlenül álldogáló parasztasszony figurájában a falusi nyugalom és egyszerűség hangulatára vált át. A tenger kékjébe öltöztetett olasz halárusok színörömére a pesti háztetők felelnek.

Képeinek mérete a megszokottnál nagyobb. Ezt nemcsak motívumainak gazdagsága határozza meg, hanem sajátos komponáló módszere is, amellyel a valóságot teljes hatásában igyekszik képpé transzponálni. Nagyzenekara hangszerel, nagyméretű vászonra van szüksége. Képszerkesztésében a sokféle elem egyenletes harmóniában rendeződik el, jelentéktelennek tűnő mitívum is fontos képi szerepet kap. Az egymásmellé fektetett, olykor egymásba vágott, torlódó síkformák a nagy területen sem veszítenek erejükből, ellenkezőleg: expanzívabbakká lesznek. A házak, tetők egymásmögöttisége, a hegyoldal szántóföld csíkjainak, erdőinek természetadta szerkezete, a jótékony távlat segítségétől megfosztva új összefüggések megteremtésére ad lehetőséget. Számüzi a hagyományos tónust, a plasztikus tárgyformálást, egymásbaforduló részletformái köré nem simul a másik részlethez átvivő atmoszféra, fények és árnyak nem váltogatják egymást. A háromdimenziós világ újrateremtése a sík felületen így nehezebb feladatot jelent. Mégis, festményei tökéletes valóságatmoszférát lehelnek, s nyilvánvalóvá teszik alkotójuk lírai ihletését. Hangulatteremtő képességének titka a már említett motívumgazdagság, az izgalmas elrendezés, az egyenletes valőrökben szóló sárgák, bordók és barnák melegsége, a fehér és a sötét mesteri hangsúlyú kontrasztja, valamint a vibráló képfelület, a különleges faktura. A megnyugvásra, formai kiegyenlítődésre kerülő képi formák tartalmi ízzása, belső feszültsége nem vész el, sőt helyenkint a bizzar tárgyi sűrítés és a formatorlódás miatt fokozódik. A képfelület minden négyzetcentimétere kézzel tapintható, érzékletes festékfelrakásból alakul ki s a festék fénytelen, tömör fakturája a részletek további összefoglalását is elvégzi.

Az izgalmas felülettel olykor ellentétbe kerül egy-egy figura arca, keze, amelynek traktálása simább, szenvtelenebb, de ellentétet sugall a mozgalmas környezetben élő emberek ikonos mozdulatlansága is. A hagyományok intellekuális átértékelése, a kortársi hatások megszűrése, saját arculatra formálása a ma művészétől nem idegen. De ritkán fedezhető fel annyi tudatos esztétikai összegezés, értő tanulság-felhasználás, mint az itt kiállító festő munkáiban.

Tamás Ervin látszatra messzire kanyarodott mesterétől, — Szőnyi Istvántól. A modern képszerkesztésben feltörő líra mégis elárulja a rokonságot. Élményeit egyre teljesebben adja tovább. Az elméleteket immár végleges érvénnyel legyűrte a látható világból táplálkozó festői szenvedély.

D. Fehér Zsuzsa

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tamás Ervin

ÉLET ÉS IRODALOM

Tamás Ervin

JAN 2

Vastagon rakja fel a festéket, kedvenc színe a „meszes" fehér. Emellett a derűs oranzs dominál és egy-egy csak rá jellemző szép zöld. A képet majdnem mindig „kockákból" építi, kissé laza szerkesztéssel, pontosabban a foltok puha határa másodrendűvé teszi a konstrukciót.

A fiatal — vagy már inkább a középgenerációhoz számító? — szemlátomást termékeny festő egyenesvonalú fejlődéssel jutott el a posztimpresszionizmustól eddig a harmonikus összképet mutató szintig. Tulajdonképpen realista művész: tájat, portrét, figurákat, sokmindent fest. Jó *ízlése* segíti, hogy önmagát adja.

Legjobbak külföldi városképei. Az utas felfokozott hangulatát festőileg is visszasza tudta adni, a magyar művész szemével látott vedutáin, mint a *Firenze* című képén. S *Párizs* élményéből sem közhely, hanem jó festmény lett. Ezeknek az útiképeknek nem ellentéte a kiállítás másik kiemelkedő csoportja, a magyar falu ábrázolása. A *Várakozás* vezérmotívumával a pumpás kúttal — ezt a motívumot sokszor megfestették, de jól nem lehet elégszer —. *Csopaki házak* a dombra lépcsőzetesen emelkedő villogó fehérfalú sorával és a *Téli táj* havas — most már jogosan fehér — összefogott festményével. (*Csók Galéria.*)

Frank János

Cocteau-val együtt — az új esztétikát, az egyszerűség, a közérthetőség tartalmas

Napló

PÉLDÁZAT HÍR ÉS DICSŐSÉ

Nem is tudtam, hogy anyagias!

Ha az embernek valan nem is olyan áttekintl molás révén differenciája vatallal, könnyen kaphat szemrehányást, vagy inká tést. És a legfurcsább, hc lóban elszégyeljük magu natra. Valóban olyan gyunk-e? Szenvedéseink, tetlenségével, önnön gö küzdelmeink, a vissza-vis talanság és kétségbeesés e ban a kiadó- és lapválla nál folyósítják-e nekünk, másutt és másképp, asztr giesebben, mégis maradar molyabb, csengőbb értékl tisztelőink lelkendező le lyekről sosem tudhatjuk, sokat kedvelő barátunk

Tamás Ervin

Megfékezett
sötétség

Tamás Ervin
Budapest / Műcsarnok
Április–május

Tamás Ervin: Megfékezett sötétség, olaj, vászon, 90x100 cm, 1974 (fotó Kovács F.)

---:Kiállitások.

Művészet,1978.április,-48.old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

KISALFÖLD

1977 AUG 6

Tamás Ervin, Szőlő

1021

A hazai művészet népszerűsítéséért

Szép, de éppen újszerűsége miatt meglehetősen nehéz feladatra vállalkoztak két és fél évvel ezelőtt az ARTEX Külkereskedelmi Vállalat művészeti irodájának munkatársai. Az újonnan alakult kollektívának egyedi, magas színvonalú képzőművészeti és iparművészeti alkotások kiállítását kellett megszerveznie és lebonyolítania oly módon, hogy az egész tevékenységéhez kapcsolódva segítsék a kortárs magyar képző- és iparművészet megismertetését a nagyvilággal, és a külföldön eladott műtárgyak hosszú éveken át hirdessék magyar alkotóik nevét, a magyar művészet értékeit. Gyakorlatilag a művészeti iroda munkája annyiban újszerű, hogy a magyar képző- és iparművészet állami szintű, reprezentatív kiállításai mellett a nyugati országok galériatulajdonosai felé is kiterjesszék a magyar művészet propagandáját, s így a magyar alkotók munkái még szélesebb körben találkozhassanak az érdeklődőkkel.

Tamás Ervin festménye

Hogy lehet-e mérleget vonni az elmúlt két év sikerei és olykor buktatókkal járó útkeresése alapján, ez vitatható. Minden esetre az tény, hogy eddig 125 kiállítást rendeztek, részben egy-egy művész alkotásaiból, részben csoportos jelleggel. A kiállított festmények, kerámiák, textilművek közül összesen négymillió forint értékben vásároltak a galériák látogatói, annak ellenére, hogy az itthon hivatalosan megállapított eladási árak — a kintiekhez képest — gyakran meghökkentően magasak.

Tapasztalataik alapján hosszú távú kiállítási programot készítenek, jó referenciákkal. A korábbinál nagyobb bemutatkozási lehetőséget igyekeznek teremteni a fiatal művészek részére, miközben a már bemutatkozottakkal rendszeres kapcsolatra, kölcsönös tájékoztatásra törekednek.

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a galéria-tulajdonosoknak csak gondosan összeállított, színvonalas anyagot szabad küldeni, mert sajnos még tőlünk nem is távol levő országokban is torzított, ferde kép él a magyar képző- és iparművészetről. A művészeti iroda munkatársai már javarészt ismerik a számbajöhető galériákat, s főleg azt, hogy egyes városok mely részeiben levő galériákkal érdemes együttműködésre törekedni. A különböző kerületek, városrészek „rangja" ugyanis már önmagában meghatározó: hírnév, művészi hitel és üzlet szempontjából is.

Ez utóbbi miatt különösen jelentősek az egyes városok múzeumaival való kapcsolatok, így például Helsinkiben az Amos Anderson képzőművészeti múzeum, amely időnként iparművészeti és textilkiállításokat is rendez, vagy például Londonban a British Center iparművészeti múzeum, illetve Párizsban a Musee Chateau d'Annecy — hogy csak néhányat említsünk.

Tulajdonképpen az, hogy a művészeti iroda átvette a magánmeghívásos egyéni kiállítások rendezését, gyakorlati segítséget jelent a művészeknek. Ennek illusztrálására íme, az eddigi szolgálati út: a művész megszerezte a meghívást, engedélyeztette a minisztériummal magát a kiállítás lehetőségét, az Állami Képző és Iparművészeti Lektorátusban zsüriztette kivinni szándékozott munkáit, hiteles fordításokról kellett gondoskodnia, beszerezte a MNB kiviteli engedélyét és kiviteli tanúsítványát, a képek devizaárának megállapítását, vinnie kellett műveit a Magyar Nemzeti Galériához, az alkotás védettségének megállapítása céljából, majd csomagolás, kiszállítás következett. Ma a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjánál kell jelentkezni, s minden továbbit automatikusan elintéz az ART—BUREAU (művészeti iroda).

További jelentős változás, hogy az ART—BUREAU megpróbálja összeállítani a hazai alkotók „térképét", megismerni művészetüket. A vidéken élő művészek propagálásának egyik jól bevált módja, hogy fotókat kérnek alkotásaikból — egyébként bárki minden külön fölkérés nélkül is beküldhet ilyen fotóösszeállítást az ARTEX ART—BUREAU részére —, és ezeket a fővárosunkba látogató műkereskedők rendelkezésére bocsátják, illetve kívánságára elkalauzolják az alkotó műtermébe, műhelyébe.

Egy másik módja az alkotók „fölfedezésének", hogy az ART—BUREAU jól képzett munkatársai végigjárnak minden vidéki kiállítást, a még kiállításon nem szereplő fiatalok címét pedig a Képzőművészeti Alaptól igyekeznek megkapni.

Idei tervünkben London, Bécs, Duisburg, Nyugat-Berlin, Torinó, Milánó, Kiel, Athén szerepel többek között, valamint a szoborkiállítások számának növelése, kezdő műfajként plakátkiállítás — melyre eddig Bécsben és Nyugat-Berlinben az idén került sor —, és távolabbi tervként fotókiállításokon dolgoznak az iroda munkatársai.

Csóti László

a tartalomból

- ☐ Soproni kövek, soproni emberek
- ☐ Megfigyeltük . . .
- ☐ Az átmeneti tanya
- ☐ Búcsú
- ☐ Barátai a futballvilág nagyjai

KRITIKA

Egy nagyszerű könyv

Az ünnepi könyvhétre jelent meg a Magvető Kiadó Tények és tanúk sorozatában *Károlyi Mihály* könyve *Hit, illúziók nélkül* címmel. Néhány nap alatt bestsellerré vált: ha mellékutcák eldugott boltjaiban nem talál véletlenül egy példányt a megkésett érdeklődő, legfeljebb pult alól kaphat, protekcióval — vagy úgy sem. Jelentős történelmi dokumentum és lebilincselő olvasmány — az érdeklődés teljesen jogos.

Károlyi Mihály nevét iskolai tanulmányaink az 1918-as őszirózsás forradalom idején említik, s jellemzésként megírják, 1919 tavaszán arisztokrata létére saját birtokát felosztotta parasztjai között. Többet nemigen tanultunk róla, s bár az elmúlt másfél évtizedben egy-egy vele kapcsolatos esemény (hamvainak hazaszállítása, emlékiratai első kötetének kiadása s, hogy szobrot kapott Budapesten) jelzik: megkezdtük adósságaink törlesztését, de jelentőségéhez mérten még nem vonult be a köztudatba eléggé Károlyi neve és élete. Könyve most egy lépés e felé.

Nem egyedüli a történelemben, aki arisztokrata vagy nagypolgári családból származik, és eljutott a munkásosztályhoz, a szocializmus eszméjéhez. Ám csak keveseknek jutott osztályrészül ilyen nehéz történelmi időszak (a század első évtizedében kezdi politikai pályafutását, és 1949-ben hagyja abba), és keveseknek jutott annyiszor magány, számkivetés, emigráció. De ilyenek voltak a körülmények, és ilyen volt ő maga: hajlíthatatlan, egyenes, igazságra törekvő.

Károlyi Mihály abból a Károlyi családból származik, amely a Rákóczi-szabadságharc idején békét kötött az osztrák császárral, és ezért grófi címet, birtokokat kapott. Az 1921-es „hazaárulási" perben azért kobozták el Károlyi Mihály birtokát, mert az őszirózsás forradalom vezetőjeként sírba tette a Habsburg-monarchiát. A bigott katolikus, Habsburg-ellenes családból való Károlyi Andrássy Katalint vette feleségül, a liberá-

harin, Chaplin. E találkozások leírása hol csevegő, hol tartózkodó, de mindig élvezetes. A húszas évek Párizsáról szóló fejezet például Ehrenburg legkitűnőbb leírásaira emlékeztet.

Egyáltalán: az egész könyv lebilincselő olvasmány. Az előszóban *Károlyi Mihályné* írja, hogy a magyar arisztokrácia életéből több apró anekdotát, intimitást szándékosan vettek be, hogy az angolszász közönségnek érdekesebbé tegyék az emlékiratot. (Londonban jelent meg 1956-ban.) Ezek a „pletykák" természetesen nekünk is érdekesek. De mert mégiscsak jobban ismerjük a magyar feudalizmus világát, mint az angol olvasó, az a tény például, hogy még az I. világháború előtti években is divat volt a kártyacsatán vendégeskedő grófokat vacsora után meztelen parasztlányokkal is megkínálni — számunkra alighanem több, mint pikáns epizód.

Bizonyos alapvető történelmi tájékozottság természetesen szükséges a könyv minden részletének értéséhez és élvezetéhez — bár ebben sokat segítenek a jegyzetek is. Eddigi ismereteinket sajátos szempontú új tényekkel bővíti Károlyi, amikor leírja találkozásait például *Kun Bélával, Rákosi Mátyással, Gerő Ernővel.* Ezek a részek nélkülöznek minden leleplező szándékot, pedig 1954-ben, amikor a könyv íródott, az ilyesminek nagy keletje lett volna Nyugaton, egy olyan gróf tollából, aki Rákosiék nagykövete volt, de a Rajk-per miatt másodszor és véglegesen az emigrációt választotta.

Az emlékiratot sajtó alá rendező Károlyi Mihályné — aki férjének mindvégig harcostársa volt és könyvének társszerzője —, a fordító *Litván György* stílusbravúrja és a kiadó felelős gondoskodása a kötetről biztosíték arra, hogy e kivételes élet hiteles történetét vehettük a kezünkbe — tanulságul is.

Gárdonyi

KISALFÖ

Az intézet üvegajtaj
„ÁLLJ MEG EGY PE
A nyilak mutatta hel
estre invitáló jellegtele
lő fotópapírokról. Viss
a másik oldalával:
„UGY

Szépek

Szépekhez illő finom illatok töltik meg a buszt, amivel a háromszáz kilométeres távolságnak nekivágunk. Az úticélig bőven jut idő a manekenekkel való ismerkedésre. Ebben a csoportban *Marika* az egyetlen főhivatású maneken, s egyben a legtapasztaltabb is. Tizenhárom éve részese a divatbemutatóknak.

— *Hogyan lett maneken?*

— Véletlenül. Jogásznak készültem, de nem vettek fel. Gondoltam, egy évig dolgozom, aztán újra megpróbálom. Az egyik ismerősöm itt dolgozik az intézetnél, ő szólt, hogy jöhetnék ide adminisztrátornak. Örültem a lehetőségnek, mert a lakásunk a közelben van. Amikor jelentkeztem szinte el sem mondhattam, hogy mit akarok. Valósággal betaszítottak egy irodába, ahol éppen a divattervezők tanácskoztak. Ahogy megláttak, szinte feljajdultak, hogy én egy egzotikus szépség vagyok, és hogy éppen jókor jöttem, mert manekeneket keresnek a soron következő külföldi bemutatóra.

✦ ✦ ✦

— *Végleg lemondott a jogról?*

— Igen. És nem bántam meg. Nem szerénytelenségből mondom, de elértem mindazt, amit ebben a szakmában Magyarországon elérhet valaki. Bejártam Európát, Japánt, Amerikát, jóformán az egész világot megismerhettem, s természetesen többet is keresek, mint általában a többi hivatalban dolgozó fiatal nő.

— *Természetesen?*

— Igen, hiszen jóval többet is dolgozunk. Aki nem ismeri a kulisszák mögötti munkát, az többnyire sétagaloppnak hiszi a manekenek életét, s nehezen tudja elképzelni, hogy gyakran reggel hatkor kezdődik és este tizenegykor fejeződik be a munkanap. S közben persze hosszú utazások az ország különböző pontjaira, vagy éppen külföldre. És akkor még nem beszéltem a különböző reklám-elfoglaltságokról . . . ,

— *S többet is költenek?*

— De mennyire! Mielőtt elkezdtem a szakmát, évekig csak iskola

TAMÁS ERVIN festő, Munkácsy- és SZOT-díjas
Budapest, 1922

Az Iparművészeti Főiskola grafikai szakán, majd a Képzőművészeti Főiskolán tanult, mestere Szőnyi István volt. 1946-50-ig rajztanár, azóta a Dési-Huber képzőművészeti szakkör vezetője. Tanulmányuton Franciaországban, Olaszországban, Angliában és Spanyolországban járt. 1959-ben a Műcsarnokban és Hódmezővásárhelyt, 1965-ben és 70-ben a Csók István Galériában rendezett önálló kiállítást; munkái szerepeltek Lengyelországban, Csehszlovákiában, Romániában, Jugoszláviában, Angliában, Nyugat-Németországban, Indiában és a Közel-Keleten. Évekig a Magyar Képzőművészek Szövetsége főtitkáraként, majd a festő-szakosztály titkáraként tevékenykedett. 1964-ben elnyerte a szakszervezetek művészeti díját, 1965-ben a Munkácsy-díjat. - Gondolkozó, mindent újrafogalmazó festő, munkáiból érett, végleges felfogás, a vonzó dekorativitás és az igazi szenvedély szerencsés összekapcsolása olvasható ki. Témavilága sokoldalu, változatos; előszeretettel foglalkozik a munka és a társasélet jelenteivel. Hangulatteremtő képességének titka a motivum gazdagság, az izgalmas elrendezés, a valőrértékek mesteri kontrasztja, valamint a vibráló képfelület, a különleges faktura; a valóságot teljes hatásában igyekszik képpé transzponálni.

Művészéletrajzok 197

Tamás Ervin
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

1021

Kiállításról – kiállításra

Tamás Ervin, ez a csöndes, visszafogott, csak befelé izzó művész, úgy tűnik, most érett be igazán. Csók Galéria-beli kiállítása azt mutatja, hogy zárkózottságából alig-alig engedett ugyan, mégis képei túlemelkedtek a szubjektív önvallomások szintjén, és megteltek általános érvényű tartalmakkal.

Aki ennyire a vizualitáson keresztül fejezi ki azt is, ami fogalmi tartalom, az szükségképpen kerüli a részleteket, hogy *a képfelület egységében* nyilvánítsa ki gondolatait és önmagát. Csakhogy a részleteket kerülő összefogottság korántsem egysíkú. Sőt, ellenkezőleg, minduntalan *ellentéteket* tár fel, ellentéteket, amelyek azonban nem jelentenek egyúttal *elégedetlenséget* is. Ezeket az ellentéteket ugyanis Tamás Ervin nem önmagában hordja, hanem éles megfigyelőként szemléli, s magasabb egységben való dialektikus feloldódásukat is kifejezi.

A világ összeütközéseinek metszéspontjai kötik le figyelmét. Így *Föld* című barna kompozíciójában a szikkadt löszfalak szikársága és a fekvő női akt lágysága kiegészíti, magyarázza egymást. *Múlt és jövő* című képének közepén egy minden részletezés nélkül férfialak áll (Tamás egyébként is kerüli mind az alakok, mind pedig az arcok megformálásában a csakis-egyedi érvényű részleteket), a férfi mögött sötétség, előtte világosság. Az *Akt és férfi-n* a vitalitás elernyedése és a születő gondolat által keletkező új feszültség izgalmas ellentéte nyűgözi le a nézőt. *Noémi* különös éjszakai jelenség, holdas hangulatával és egy rebbenő mozdulat kalitjába zárt, elfogott pillanatával. Tamás általában kedveli a röppenő időnek azokat a perceit, amikor mintegy „kimerevítve" megáll a suhanás; az *előbb* és az *utóbb* határán, hogy elérje és megtestesítse *a pillanatnyi jelent.*

Papp Oszkár kiállításával izgalmasnak ígérkező sorozatba kezd a Csepel Galéria, a XXI. kerület fiatal kiállítóhelyisége. Olyan anyagokat kíván a peremváros munkáslakosságának bemutatni, amelyekről általában úgy vélik, hogy „nehezen emészthetőek". Ez a magas színvonalú festő kerüli a közkeletű témákat. Soha nem lankadó figyelme mindegyre újabb és újabb területeket fedez fel művészete számára, szinte a szertelenségig. De ezeknek a meghódított világoknak a mélyére hatol, és makacs következetességgel keresi a törvényszerűségeket.

Azokat az azonosságokat kutatja például, amelyek rokonítják egymással *a festészetet és a zenét*, egyes zeneszerzők (Bach, Bartók, Sztravinszky) zeneszerzői sajátosságainak egyenértékű kifejezését próbálgatja a festészet formanyelvén belül. Ugyanilyen intenzitással érdeklődik a *kristályok és a növények mikrovilága* iránt; a zene hangzó formái kristályképletekbe öltöznek, a kristályok pedig szinte zenei hatású etüdökké és szonátákká állnak össze nála.

Egyik sorozatában az emberi fej alapformái megváltoznak az arcképszerű megjelenéstől a röntgenkép jellegű belső felvételeken át a geometrikus konstrukciókig. Nem puszta játék ez: a *lélektani tesztek* változatosságával kíséri végig egyetlen alapformán belül az összes lehetséges lélektani típusváltozatot.

A szuggesztív művészet ez, amelytől azonban a dekorativitás sem idegen. Egyes zománctábláin ez a gondolatokkal terhes festői világ mintha elcsöndesedne és földerülne. Ezeket a táblákat Papp Oszkár nagyméretű faldíszek vázlatainak tekinti. S habár a rendeltetés megszabta követelményeket sehol nem hágja át, mégis ezek a zománcmunkák is egységesen illeszkednek festményeinek sorába.

Bojár Iván

Az ételügy másc

Lapunk április 20-i számában riportot közöltünk *Háromszáz jóétvágy napi bosszúsága* címmel. Sokéves panasznak adtunk hangot írásunkban; a Medicor Művek röntgengyárának munkásai már évek óta jogosan kifogásolják üzemi kosztjukat, jó étvágyuk napi megcsúfolását.

Még aznap délelőtt — kezében lapunkat lobogtatva — megjelent a gyárban a kispesti Pannónia Étterem szakácsa. Tarsolyában *ajánlatot* hozott, a röntgengyáriak étvágyát „rehabilitáló" étkezés lehetőségét. Csupán egy dolog volt a bökkenő: egy forint húsz fillérrel *többet* kért a napi kosztért.

A gyár vezetői meghányták-vetették az ajánlatot, s mivel a Pannónia étterem jó híre már egyébként is eljutott hozzájuk, a munkásokhoz fordultak döntés végett. Másnap az üzemi étkezdében mindenki egy stencilezett papírt talált tányérja mellett, ezzel a címmel: *Közvéleménykutatás*. Ezen a papíron közölték a Pannónia *ajánlatát*, s kérték az üzemi kosztot igénybe vevők *véleményét*. A háromszáz ember közül 278-an megszavazták a forint húszat, vagyis *vállalják* a heti hatforintos többletet a jobb koszt reményében. A szavazás eredménye egyébként megsemmisítő ítélet is egyben az ételt eddig szállító Pestvidéki Üzemi Vendéglátóipari Vállalat készítményei felett.

A szavazás eredményének birtokában *küldöttséget* menesztettek, hogy *„inkognitóban"* megkóstolják a Pannónia főztjét. Mivel a tapasztalat egyértelműen *kedvezőnek* bizonyult, egy másik delegáció megpróbálta felbontani a szerződést a pestvidékivel, amelynek vezetői csak akkor kaptak a fejükhöz, s ébredtek arra, hogy tulajdonképpen egyik *üzletfelüket* vesztik el. Ezért inkább *a koszt feljavítását* ígérték. Mivel a röntgengyáriak — érthetően — kissé *bizalmatlanul* kezelték az ígéretet, s nem álltak kötélnek, a Pestvidéki Üzemi Vendéglátóipari Vállalat köti az ebet a karóhoz, és *ragaszkodik* a szerződésben foglaltakhoz.

Itt tart tehát az ügy, amelynek két alapvető tanulsága is akad. Bebizonyosodott, hogy *nem is olyan rossz üzlet* az üzemi vendéglátás; másrészt, nem kell megvárni, amíg a konkurrencia jobb ajánlattal kopog az üzletfél ajtaján, hanem *jobban meg kell becsülni a megrendelőt, a fogyasztót*, mert az könnyen más üzletbe toppan — *ha hagyják*...

H. P.

Lenin-centenárium

Emlékülés a Külügyminisztériumban

Hétfőn kétnapos emlékülés kezdődött Lenin születése 100. évfordulójának tiszteletére *a Külügyminisztérium pártbizottságának és a Szovjetunió magyarországi nagykövetsége pártbizottságának* közös rendezésében. Az emlékülés előadássorozatában *Lenin és a külpolitika* összefoglaló címmel hangzanak el értekezések e témakörből.

Az első napon a Külügyminisztérium- niszterhelyettes megnyitója után *Berecz János*, a Külügyminisztérium pártbizottságának titkára olvasta fel tanulmányát *Az internacionalista magatartás példája (Lenin és a Magyar Tanácsköztársaság)* címmel, majd *N. I. Darcsijev* nagykövetségi II. titkár *Lenin a kommunista diplomata tulajdonságairól* címmel és *Matusek Tivadar* külügyminisztériumi főosztályvezető *A szocialista országok együttmű-*

1021

Tokaj tizenhetedik nyara

(V. I.) Tokaj nevéhez első renden borának nimbuszá asszociálódik, de *képzőművészek* körében immár jelentkezik az ottani *művésztelep* fogalma is. Az idén is, ahogy megjött a nyár, újból megkezdte életét Tokaj s ó h á z-ában és a gimnáziumban a *Népművelési Intézet* szervezésében és gondviselése alatt *a képzőművészeti szakköröket vezető alkotóművészek és a szakreferensek* kéthetes táborozása, majd őket követően újabb tizennégy napon át válogatott képzőművész szakköri tagok népesítik be a sóház kétszáz esztendős szobáit.

Tokaj kapcsán immár *folyamatról* lehet beszélni. „Hozzátartozik a nyaramhoz ez az évről évre ismétlődő két hét" — mondta *Hézső Ferenc* hódmezővásárhelyi festőművész és középiskolai tanár, aki *nyolcadik* táborozását töltötte az idén a sóházban. A telepen megforduló 30—40 művész és szakkörvezető évi tevékenységéhez hozzátartozik ez a művésztelep, a vitatkozások és előadások napról napra visszatérő alkalmai, a kötetlen alkotás kéthetes szabadsága és lehetősége, az alkotáshoz szükséges magány és a szakmai társak értő és segítő közelléte. A regenerálódás ideje ez a két hét a képzőművészeti ízlésnevelés, a művészet-terjesztés hivatott munkásai számára.

Az idei program tervszerűen tovább gyarapította az előző évi tanácskozások témavilágát. Az idén *Vasarely* mellett megismerkedtek az *Európai Iskola* továbbélő törekvéseivel, ugyanakkor áttekintést nyertek a *mai vásárhelyi képzőművészetről* is. Két alkalommal is megbeszélhették az *építőművészet*, valamint a képző- és építőművészet összefüggéseinek időszerű problémáit. Szóba kerültek a *nemzeti jelleg* korszerű formái a mai magyar képzőművészetben, továbbá az *iparművészet*, a modern *pedagógia* kérdései is. Az előadók, vitavezetők közt találunk olyan tudósokat, művészeket, professzorokat, mint *Solymár* István, *Mezei* Ottó, *Vámosi* Ferenc, *Bánszki* Pál, *Pogány* Frigyes, *Dávid* Katalin, *Koczogh* Ákos, *Balogh* Jenő, *Lantos* Ferenc, *Tamás* Ervin.

Nem vitás, Tokaj a képzőművészeti szakköri tagoknak jelenti majd a legnagyobb szenzációt, azoknak az *ifjúmunkásoknak*, akik a különböző *szakszervezeti szakkörökben* ismerkednek a képzőművészetekkel, *diákoknak*, akik itt szerzik meg iskolai tanulmányaik mellett a kívánt művészeti ismereteket. Olyan neves művészek segítő irányításával dolgoznak és szereznek elméleti-gyakorlati ismereteket, mint *Tamás Ervin, Bíró Lajos, Szlávik Lajos, Hézső Ferenc, Lantos Ferenc.* Viszont én magam hatásában azokat a csendes, nem hivatalos *pedagógiai megbeszéléseket*, tapasztalat kicseréléseket tartom legerősebbnek, amelyeket a szakkörvezető művészek egymás között, séta közben, csendes kvaterkázások közepette, az alkotás szüneteiben egymással tartanak. Állítom, hogy a szakköri mozgalom, amelyben *tízezer művészet-barát* vesz részt, a kortárs képzőművészetek leglelkesebb és értésre törő *törzsközönsége* ezekből merít a jövő évadra a legtöbbet...

Nem titkoljuk, a képzőművészeti ízlésnemesbítés eme tűzhelye iránt, a tokaji művésztelep iránt — éppen tömegkapcsolata miatt — külön és állandósult figyelemmel érdeklődünk. E pár sorral szeretnők a szervezett képzőművészek figyelmét is *felhívni a szakköri mozgalom támogatásának fontos voltára*, mind pedig a *tokaji telep* adta lehetőségekkel való bátrabb élésre. Tokaj nem jelent iskolát, a természetelvűektől az absztraktig mindennemű stílus képviselője megtalálható ez önkéntes táborban. Egyben azonban *közösek* a tokajiak: *a képzőművészetek terjesztésének vállalásában, a közízlés nemesítéséért érzett felelősségtudatban.*

S ha az idén a sóházbeli leánykollégiumban tapasztalható szokatlanul gyors építkezés és átalakítás zavarta is a másfél évtizeden át megszokott életritmust és rendszert, a városka vendégszeretete változatlan volt, s jövőre a művésztelep, minden bizonnyal gyarapodva friss erőkkel, ismét a régi, megbecsült műhely lesz.

Kávéforrás is volt a tokaji művésztelepen... Tenkács Tibor, Tamás Ervin, Szigeti Zsuzsa, Karsai Zsigmond (jobbszélen) a kollégium egyik tanárával (Varga felv.)

Az amatőrfilmesek jelzései

ÖK IS KÖZÖNSÉG. Nemrég lezajlott a *Népszabadság*-beli filmvita — a fimesek élénk részvétlensége mellett —, amelynek kapcsán megismerkedhettünk jónéhány elítélő és pártoló hanggal. Egyértelmű kép — hogy tudniillik milyenek is a magyar filmek — nem alakult ki. A *közönség* viszont szavaz: naponta azzal, hogy bemegy-e a moziba, vagy sem. Szavaz ugyancsak a *televízió* műsorainak megnézésével, véleményezésével. És szavaz — bármily hihetetlenül is hangzik — az amatőrfilmekkel. Mert az amatőrfilmesek is *közönség*, méghozzá értő, figyelő közönség, akik az őket ért hatásokat, a számukra legrokonszenvesebb módokat *felhasználják*, amikor az egyre in-

ő ink
akarjak, hozzon meg

lmes kamerákkal
takon, az ismerő-

küldték filmjeiket
lyet most *negyed-*
. A beküldött het-
Herskó Jánossal —
utatásra érdemes-
nk elmondani ész-

ő? Melyik van na-
lmes mozgalomra?
okat illeti, kétség-
változatosabb mű-
televízió. Ugyan-
vesebben megmun-
ó képi fogalmazás-
san amatőrfilmes
De erről később.
és talán a legkeve-
n. S aki törekedett
rrel.
et a lenti filmes.
aki két helyi par-
nléket. Figyelemre-
kája. Jó ütemben
a játékfilm drama-
ltak ügyes jelene-
mponálásában már
adalmas mű szüle-
kítások is jócskán
em is beszélve a
zéséről, amit ugyan
lmesnek hibául —
is nagy fába vág-

ől sok minden ki-
vésbé. Tisztázatlan
dó jelenetekkel.
Lajos és *Horváth*
története. Illetve
ozó kispap bizony
S vajon hová? Eb-
átakon akar helyt-
enni az emberiség-
yszerűen autót sze-
resszóban szeretne
miután álmaiban
a helyes útról, oda-
eretnénk ajánlani:
ilyen „tartalmú"
ükségünk... Mind-
tt. De vajon miféle
ovább miféle agi-
g ezt a filmet? Va-
ista szocializmus
ellett a szerzőnek

szél szelíd nyulairól, miközben mi a kamerával tanúi leszünk a herélés véres szertartásának. Hátborzongató a kontraszt... Ettől lett film *„Az én világom"*.

Sorolhatnám még a televízió hatását. De inkább egy megjegyzés: a miskolci rövidfilmek és tévéfilmek bemutatóján feltűnő volt, hogy sorban végignézve *milyen hosszúak a tévéfilmek* — bármily műfajt is képviseljenek. Nos, ebből a szempontból *a televízió tanulhatna* az amatőrfilmesektől: jó ritmus, rövid, célratörő fogalmazás. Jóllehet mindez az anyag-szűkösség következménye; annál dicséretesebb.

FELIRAT, SZÖVEG, ARISZTOKRATIZMUS. Megdöbbentő képet mutatott az amatőrfilmesek *magyar nyelvtudása, helyesírása*. Sajtóhibák tömege a címekben! Együtt — két gével. A ba-be, ban-ben összetévesztése. Olyan bődületes bakikról — és nem is beszélve — és nem is riportfilmben, hanem megfogalmazott kísérőszövegben! — mint például: *Egyetlen* hely a faluban a templom *vagy* a kocsma...

Az arisztokratizmust pedig vajon honnan szedték a még-magyarul-sem-tudók? (Vagy társaik?) Honnan keveredett elő az a cím, hogy SYNONIMA vagy IMPRESSIO? Meg a Trilla, meg az Etüd, nem beszélve az említett BEE GEES-ről mint címről?!

ÍZLÉS. Igen, valahogy a címadás is az ízlés kategóriájába tartozik, mint ahogyan a szép magyar beszéd is — meg még néhány téma... Mert a témaválasztásban olykor bizony előbukkant az ízléstelenség. Legpregnánsabb példája a *Szentesi fekete kerámia* című film, amely bár „hivatalosan" a szentesi fekete kerámia tovább élesztőjéről, ha úgy tetszik, feltámasztójáról szól. Mégis! Az a mester — egy hivatalnok — ugyanis, aki megmunkálta, agyaggá szelídítette a fekete földet, *kengurut* csinál belőle. Igen, kengurut. Ez a jellegzetesen magyar madárfajta aztán — nem csoda — görög vázák és egyéb sokszorosítva gyártott, külföldi bazárokban beszerzett műremekek lekoppintott másai közt igen jól érzi magát. Csak sajnálni lehet, hogy a jóhumorú mester ilyen harmatgyönge, ízléstelen, giccses dolgokat készít.

IGAZI AMATŐRFILMEK! Mert ujjongásra is volt okunk! Sajátos, jóhumorú, csak az amatőrfilmre jellemző technikával, gondolatmenettel készült, a tartalmat és a formát a lehetőségekkel jól ötvöző amatőrfilmeket is láttunk. A dombóváriak *„Készítsünk együtt filmet"* című játéka néhány jellemző képsorba és három (!) percbe sűrítette a filmkészítés körüli nagy felhajtást és a zsenge eredményt. A *veszprémi „Családreklám"* már kissé hosszadalmasabb volt, de nem kevésbé szellemes, szatirikus eszközökkel reklámozta a családi élet összetett „szépségeit". Két komolyabb téma: *Áldozat* — cipők és lábak „vetületében" mond el sok minden háborúról, békéről, szegénységről, jólétről (Dombóvár). A székesfehérvári *Miegend Árpád* „25" című filmje tulajdonképpen — egy gesztus. Pihenő munkáskéz, amelyik felemelkedve egy felépült lakótelepre mutat. Mindössze 25 másodpercig tart. Nagyszerű ötlet. Ugyancsak ötletekre épült a zalaegerszegi *Baranyi György* „Csak aki tapasztalta" című négyperces filmje. Helyesebben nem ötletekre, hanem cipőpasztákat reklámozó régi számolócédulákra épül. A paszták zengzetes dicsérete mellett megjelennek a katonák csizmái, s a — halottak

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1979 APR
Postás Dolgozó
Tamás Ervin, festőművész

Megtalálták kifejezésük módját

Gondolatok a Zilahy György Képzőművész Stúdió kiállításán

A postások Zilahy György Képzőművész Stúdiója 1947 óta működik a Postás Művelődési Központban. 1959-ig vezető tanára Tamás Ervin volt, majd 1966-ig, tragikus haláláig, Zilahy György. Az ő vezetése alatt nyerte el a kör első ízben a Kiváló Együttes kitüntetést. További vezető: 1970-ig Horváth Ferenc, 1970-től Nagy B. István.

A stúdió összesen három alkalommal nyerte el a Kiváló Együttes címet, legutóbb 1978-ban. Minden országos, fővárosi, kerületi amatőr kiállításon részt vesz. Tagjai szerepelnek külföldön és Budapesten rendezett nemzetközi kiállításokon is.

A stúdió foglalkozásai két csoportban folynak (ezért a stúdió elnevezés), a felnőtt körben és az ifjúsági rajzkörben. Ez utóbbinak Ferk Ilona festőművész a vezetője. A két csoport együttes létszáma: 95; egymással szoros együttműködésben dolgoznak.

A stúdió baráti kapcsolatban áll a lengyelországi wroclawi amatőr képzőművészeti körrel és a bialystoki amatőr művészek klubjával. Ez a kapcsolat művésztelep- és kiállításcserék formájában valósul meg.

A Postás Művelődési Központ díszterme évente egyszer a Zilahy György Képzőművész Stúdió kiállításának ad helyet. Aki évek óta figyelemmel kíséri ezeket a kiállításokat, lassú, de folyamatos változást vehet észre. A hangsúly áttolódik a festményekről a grafikára, a tájképekről a gondolati tartalmú művekre. Ez nem elszigetelt jelenség, hanem az ország jó képzőművész köreinek többségében fellelhető.

Ezt két alapvető okkal magyarázhatjuk. Az egyik a XX. századi képzőművészet problematikájának térhódítása a szakkörökben, a másik az, hogy a tagok — főleg a fiatalok — igyekeznek megtalálni önkifejezési lehetőségeiket az egyszerűbb feltételeket igénylő grafikában, rajzban, a nagy technikai tudást és anyagot igénylő modern festészeti műfajok helyett. Egy harmadik ok is szerepel itt, ami már főleg a magunk háza tájára érvényes, nevezetesen az, hogy a stúdiót idővel ellepték a fiatalok, és céljuk nem annyira művek alkotása, mint inkább a tanulás.

Ezt tartom az utóbbi évek legkedvezőbb változásának, jóllehet volt olyan idő, amikor azt kellett hinnünk, hogy kiállítási szerepléseink háttérbe szorulnak emiatt. Ugyanis a képzőművészet tanulása hosszú és nehéz folyamat, termékei általában nem látványosak, kiállításra csak ritkán valók. Meg lehet ugyan kerülni a kérdést, és néhány ügyes fogás, meg jó ötlet segítségével olyan munkákat létrehozni, amelyek érdekesek, látványosak, és egy amatőr kiállításon megállják a helyüket, ha nem mérünk magas mércével. Ezek a sikerek azonban nem visznek messzire. Néhány év után a megalapozatlanság nem kendőzhető tovább, az alkotó kimerül. Marad az önismétlés; a folytatás silányabb, mint a kezdet.

Nos, ezt a veszélyt a stúdió egészében elkerülte. Megmaradtak azok a régi tagjaink, akik választott útjukon sok munka árán szerzett tudással tovább tudtak haladni. Mércéjük mindig a művészet és nem az egyéni siker lehetősége volt. Ez a szakmai tisztaság jól megfér a fiatalok másfajta szakmai tisztaságával, azzal ugyanis, hogy legöbbjük továbbtanulásra készül, és önálló művészi munkát majd felsőfokú képzettség birtokában akar végezni. A felvételi követelmények — különösen a művészeti főiskoláké — tudjuk, hogy magasak, mégis, évről évre jó néhánvan bekerülnek stúdiónkból. Ez a céltudatos munka adja a túlzsúfolt foglalkozások jó légkörét. (A modell körül a beiratkozottaknak körülbelül egyharmada fér el.) Ez a fegyelmezett tanulás végül is jó alapnak bizonyult olyan munkák születésére, amelyekkel kiállítási lehetőségeinknek is eleget tudunk tenni, nemzetközi fórumoktól a házi kiállításainkig.

Lényegében ugyanezek állnak a stúdió másik egységére, a Ferk Ilona festőművésznő vezette ifjúsági rajzkör foglalkozásaira. Itt a résztvevők főleg általános iskolások, és a 20-as létszám eszményinek mondható. A légkör is az. Családi hangulatú csoportban végzik a szemléletet és alkotókészséget fejlesztő gyakorlatokat, hallgatják az odaadó magyarázatot mindarról, ami a művészet megközelítéséhez tartozik: a természet jelenségei mögött rejlő esztétikai rendről és a művek törvényeiről. Modell utáni rajzolás is van, épp úgy, mint a nagyoknál, továbbá filmvetítések, állatkerti vázlatozás, múzeumlátogatások, és mindezek eredményeként sok sikeres felvételi az oly megközelíthetetlennek tűnő Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolába.

Az utóbbi fél évben a foglalkozások havi egy szobrászati gyakorlattal is bővültek. Ezt *Marosits István* szobrászművész vezeti a kicsiknek — helyszűke miatt kicsiben. Nem valósulhatott meg az utóbbi években tervezett textilszakkör, sem a vizuális törvényszerűségekbe való betekintést segítő kutatás és gyakorlatsorozat. Ezek azonban háztáji fájdalmak, amelyek a stúdió alapvető munkáját és hivatalos minősítését egyelőre nem befolyásolják.

Nagy B. István
festőművész

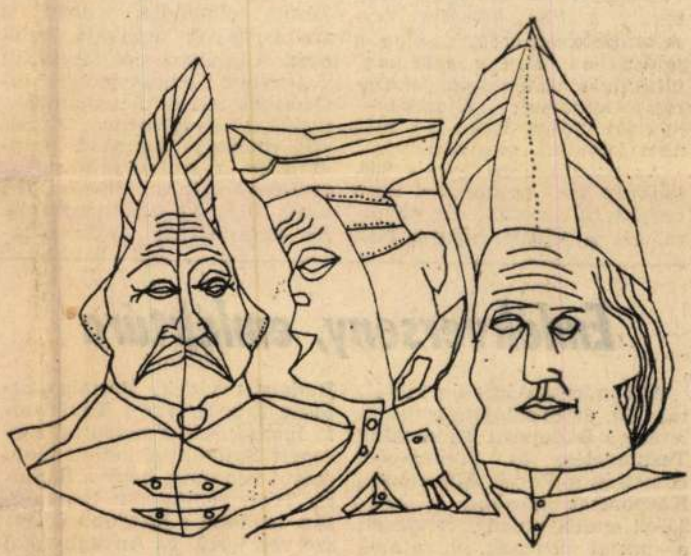

Ifj. Kovács József: FIGURÁK

MINDENKI ISKOLÁJA

RÁDIÓ

Május—június

Irodalom és történelem (Adás: Petőfi Rádió, péntek, 17.00—17.30)
1-én: Tömörkény István: Fecskék (irodalom); A második világháború története (történelem)
11-én: Ady Endre: A magyar ugaron (irodalom); Magyarország a második világháborúban (történelem).
18-án: Radnóti Miklós: Nem tudhatom (irodalom); A felszabadult Magyarország (történelem).

Közösség, társadalom, történelem (Adás: 3. műsor, szerda, 17.00—17.30)
2-án: Reformáció és ellenreformáció
9-én: Abszolutizmus, centralizmus, rendiség
16-án: A kapitalizmus kezdetei
23-án: Tulajdon és hatalom

Jogi és állampolgári ismeretek (Adás: 3. műsor, hétfő, 19.20—19.35)
14-én: Az alkohol és a jog
21-én: A társadalom és a jog

TELEVÍZIÓ

(Adás: kedd, 17.30—18.35; ismétlés: vasárnap, 8.10—9.15)

Május 8. Szovjetunió (földrajz); Savak, sók, bázisok (kémia)
Május 13. A 8-i adás ismétlése
Május 15. A transzformátor (fizika); Emberséget az embernek, magyarságot a magyarnak! (irodalom).
Május 20. A 15-i adás ismétlése.
Május 22. Magyarország természeti földrajza (földrajz); Mindennapok kémiája (kémia)
Május 27. A 22-i adás ismétlése
Május 29. Az energia nem vész el (fizika); Henger és kúpszerű testek (matematika)
Június 3. A május 29-i adás ismétlése
Június 5. Magyarország gazdasági földrajza (földrajz); A népi demokratikus Magyarország (történelem)
Június 10. Az 5-i adás ismétlése

és intézkedett a felmerült nehézségek elhárítására. A tapasztalatok szerint ezek a beszámoltatások rendkívül hasznosak voltak, hiszen útmutatásként szolgáltak a jövőre vonatkozóan.

Szó esett az egyesület sportolóinak neveléséről is. A testnevelésben és a sportban jó lehetőségek vannak a szocialista nevelési feladatok végrehajtására. Az aktív sportolás fejleszti a közösségi szellemet, az akaraterőt, a bátorságot, formálja a jellemet. Éppen ezért különös gondot kell a nevelőmunkára fordítani, különösen ott, ahol a sportolók utánpótlás korúak, azaz fiatalok. A PSE nevelési tervet készített, s e kérdés a szakosztályvezetői és edzői értekezletek gyakori témája volt. Ennek eredményeként könyvelhető el például az, hogy tavaly *a PSE harmine versenyzője érte el az „Élen a tanulásban, élen a sportban" kitüntetés valamelyik fokozatát.* Mindezek ellenére — mondta Pólya Lajos — még nem lehetünk megelégedve.

Az egyesületben tavaly 988, többségében utánpótlás korú versenyző sportolt. Ez együttal azt is jelenti, hogy a PSE női teke, valamint a női torna. A többiek elmaradtak a várakozástól. Összesen *százzal emelkedett a minősített versenyzők száma*, de ezen belül csak kis mértékben nőtt az I. osztályúaké és az ifjúsági aranyjelvényeseké. *A férfi és a női tekések igen sikeresen zárták az évet*, mindkét csapat visszakerült az NB I-be. Örvendetes tény, hogy jónéhány szakosztálynál az utánpótlás jelentős mértékben javult. Az olimpiai sportágak pontszámát tavaly nem sikerült növelni. Még mindig a női torna az a sportág, amellyel ebből a szempontból elégedett lehet a vezetőség. Előrelépést várnak az atlétika, a kajak, a kerékpár és a férfi torna szakosztályoktól.

Pólya Lajos ezt követően a szakosztályvezetők, az edzők munkájáról beszélt. Többek között elmondta, hogy a szakosztályok munkája fejlődött. Általában jól felkészült vezetőkkel, lelkiismeretes intézőkkel, lelkes társadami aktívákkal rendelkeznek. Az edzők munkája szorosan kapcsolódik a szakosztályvezetők tevékenységéhez. Elsősorban tőlük függ az eredményesség. Az egyesületnél foglalkoztaebben az ügyben belül képtelen Végleges és mind ra megnyugtató m a nyolcvanas éve építendő sportc eszköz- és felszer ság évek óta akad tások Szakszerveze lettes sportszervek sának ellenére s... — az állandó emelkedő árak miatt — a több éves lemaradást behozni.

A versenysport után részletes értékelés hangzott el a tömegsportról, feltételeiről, a PSE és a postaszervek kapcsolatáról. 1978-ban Budapesten 8420 postás dolgozó versenyzett az alapfokú bajnokságokban, s jelentősen nőtt a fiatalok, a nők aránya. Az „Edzett Ifjúságért" mozgalom kiszélesedett, tovább fejlődött és ennek a nagy tömegeket megmozgató mozgalomnak megfelelő feltételeket biztosít a Postás Sport Egyesület. A PSE kapcsolata tovább javult a Budapesti Testnevelési és Sporthivatallal, a kerületi testnevelési és sportfelügyelőséggel, valamint a szakszövetségekkel. A PSE kapcsolatai tovább bővültek a posta társadalmi és gazdasági vezetőivel, s ennek hatása anyagiakban, és erkölcsiekben is megmutatkozott. Egyre több gazdasági vezető látja be a sport hasznosságát és biztosítja a versenysport feltételeit. Az előadó ugyanakkor felhívta *a sportolók* figyelmét arra, hogy *munkahelyükön szorgalmasan dolgozzanak*, hiszen csak így jöhet létre zökkenőmentes együttműködés. Pólya Lajos külön kiemelte az egyesület és a Postások Szakszervezete egyre elmélyültebb, gyümölcsözőbb kapcsolatát.

Az előadó ezután beszélt az egyesület gazdasági munkájáról, majd az idei feladatokat ismertette.

A vezetés és az irányítás területén az eddiginél jobban *meg kell követelni* a főfoglalkozású sportvezetőktől, edzőktől *a tervszerűséget*. Fokozni kell a szakosztályok ellenőrzését, több szakosztályi modellt kell kialakítani. A szakosztályok vezetőitől meg kell követelni, hogy a kategóriáknak megfelelő munkát végezzék. Törekedni kell arra, hogy a módszertani bizottság tervszerűbben dolgozzék, azaz a szakosztályok, az edzők nagyobb segítséget kapjanak az eddiginél. A megfelelő módszertani útmutatók és szakanyagok beszerzése mellett az edzőket ösztönözni kell arra, hogy a legkorszerűbb edzésmódszerekkel készítsék fel versenyzőiket. *Az olimpiai kiküldetésre esélyes versenyző részére minden szakmai és tárgyi feltételt* nagymértékben hátráltatja a teremhiány.

Néth Gizella tekéző arról beszélt, hogy a közelmúltban életbelépett MüM-rendelet nem ad lehetőséget az NB I-ben elengedhetetlenül szükséges edzésekre. A munkaidőkedvezmény megvonása éppen ezért komoly gondokat vet fel.

A vitában felszólalt *Kiss Ernő*, a Postások Szakszervezetének titkára is. Méltatta az egyesület eredményeit, ugyanakkor felhívta a figyelmet az egyes szakosztályoknál tapasztalható hibákra is. Továbbra is erőteljesen fejlődik a tömegsport, s a postaszervek sportrendezvényei jelentős részét a PSE pályáin tartják meg. Ismerve a pályagondokat, *az egyesület vezetői minden elismerést megérdemelnek.* A posta gazdasági vezetése és a szakszervezet elnöksége mindig is kötelességének tekintette az egyetemes sport feltételeinek javítását, a sportolási lehetőségek biztosítását. A felsőbb sportszervek azonban elsősorban a kimagasló eredmények alapján támogatják a sportegyesületeket. Mivel a PSE elsősorban utánpótlás-nevelő egyesület, bizonyos hátrányt szenved a nagy sportegyesületekkel szemben. Ebből következik — elsősorban a sportfelszerelések drágulása miatt —, hogy *a bázisszervek-nek egyre nagyobb mértékben támogatniuk kell az egyesületet.* A Postások Szakszervezetének titkára végül köszönetet mondott az egyesület vezetőinek, edzőinek, versenyzőinek az elmúlt évben végzett munkájukért, és sikerekben gazdag esztendőt kívánt mindenkinek.

Hegyi Mátyás, a Magyar Női Tornaszövetség főtitkára meleg szavakkal köszöntötte a közgyűlés résztvevőit, majd beszélt a versenysport és a tömegsport helyes arányáról, a sportolók nevelésének megváltozott körülményeiről, valamint a szövetség és a sportegyesület kitűnő kapcsolatáról.

A felszólalások után Pólya Lajos, a PSE elnöke röviden válaszolt a felvetett kérdésekre, majd a közgyűlés egyhangúan elfogadta az elnökségi beszámolót, valamint a számvizsgáló bizottság jelentését.

Tóth Pál György

Emlékverseny, emléktúra

A Tanácsköztársaság kikiáltása 60. évfordulójának tiszteletére a Budapesti Társadalmi Testnevelési és Tömegsport Bizottság a Postás Művelődési Központtal közösen március 23-án emlékversenyt rendezett a postai üzemek, hivatalok dolgozóinak részvételével. A versenyzők a Tanácsköztársaság eseményeit felidéző emlékhelyeket, múzeumokat kerestek fel, és központilag összeállított elméleti kérdések alapján vetélkedtek egymással. Megnézték többek között az évforduló kapcsán a Postás Művelődési Központban rendezett plakátbemutatót, a Munkásmozgalmi Múzeumban a bélyegkiállítást és a Petőfi Irodalmi Múzeumban a Károlyi Mihály emlékszobát is.

A résztvevők történelmünk kiemelkedő korszakáról, jelentőségéről mélyreható ismereteket szereztek a felkészülés során, s ezt a verseny alkalmával példásan bizonyították is.

A találkozón 95 csapat vett részt. A szervezésben ezúttal is a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság és a Budapesti Postaigazgatóság üzemei tűntek ki. A távbeszélősök 51, a postások 33 csapatot indítottak. Rajtuk kívül a Budapesti Központi Postaszervek 8, a Budapest vidéki Postaigazgatóság 2, a Helyközi Távbeszélő Igazgatóság 1 csapattal szerepelt. Sajnálattal kellett tudomásul vennünk, hogy a Rádió- és Televízóműszaki Igazgatóság, továbbá a nagyobb postaszervek közül az Anyaghivatal és a Járműtelep távolmaradt a versenytől. Úgy érezzük, hogy a Tanácsköztársaságról való megemlékezés, az események jelentősége nagyobb figyelmet érdemelt volna az említett postaszervek tisztségviselőitől, aktivistáitól.

A verseny „dobogós" helyezettjei: 1. Posta Központi Kábelüzem, 2. Budapest 112. postahivatal, 3. Óbuda központ, Korvin Ottó brigád.

A természetjáró és turista mozgalom szervezett tagjainak részvételével — területi válogatott szinten — felszabadulási emléktúrát hirdetett meg a Tömegsport Bizottság április 1-én a budai hegyekben. A mintegy 12 kilométeres túraútvonal teljesítése közben a kijelölt pontokon a természetjárással összefüggő feladatokat oldottak meg a résztvevők.

Eredmény: 1. a Budapesti Postaigazgatóság törzsének, 2. a Budapesti Távbeszélő Igazgatóság sportkörének, 3. az RTV. mikrohullámú szervizének csapata. **Bottyán János**

TAMÁS ERVIN
Meditáció a színről és a fényről (1990), olaj, 90 × 95 cm, Hb. MK

Délibábok harája IV.
Debrecen. Déri M. 1992

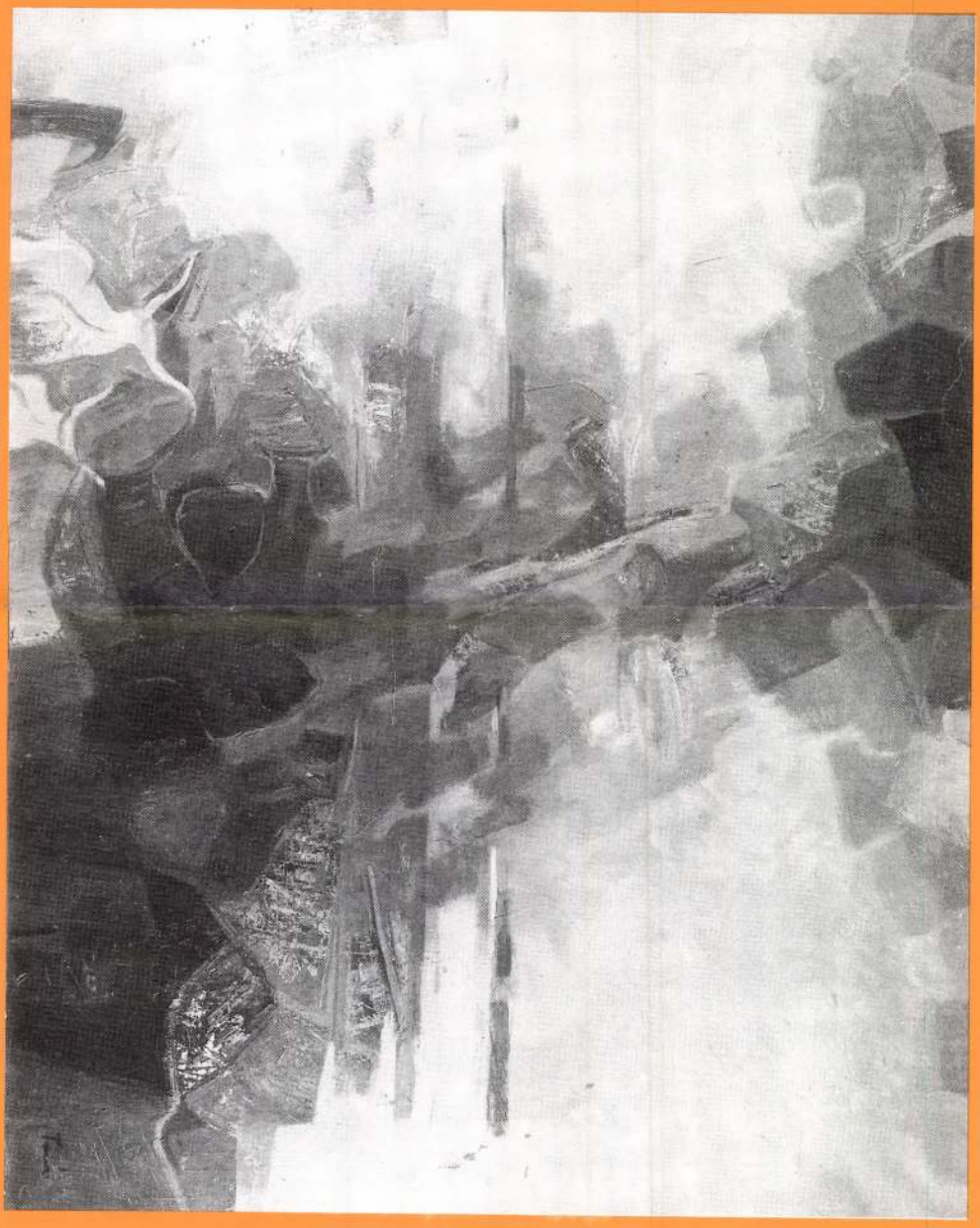

Tamás Ervin: Meditáció a színről és a fényről, 1990

Bod László: Bivalyok, 1986

MDK

Tamás Erzsi,

Rákosplete Madách téri ált.isk.

188. A hároméves terv eredményei.

Magy.Ifj.Képzőm. Kiáll. /VIT/ 6 yermekrajzok.
Füv. Képtár. 1949 aug.16.-szept.lo. Kat.

Tamás Ervin, Munkácsy-díjas festőművész

Darabont Tamás festőművész kiállítása a salgótarjáni bemutatóteremben máj. 3–12-ig tekinthető meg. A művész képzettséget szakkörökben szerezte, többek között Fenyő A. Endre, Gráber Margit és Tamás Ervin vezetésével.

Pesti Műsor, 1984. máj. 9. 67-old.

Tamás Ervin

MŰCSARNOK

HŐSÖK TERE

TELEFON: 227-405

LENGYEL FESTÉSZET 1944–1984.

1984. december 10–30.

A poznani Nemzeti Múzeum vállalkozott ennek a kiállításnak az előkészítésére, amely a lengyel festészet legfontosabb irányzatait hivatott bemutatni 1944-től napjainkig.

A második világháború utáni lengyel festészetben megkülönböztethetők a realisztikus művészet irányzatai, a kolorista, experesszionista, metaforikus és szürrealista, valamint az egészen különálló konstruktivista irányzat.

A kiállított munkák legnagyobb része múzeumok gyűjteményéből származik, amely jól mutatja az állami mecenatúrát; az alkotások beszerzéséhez nyújtott komoly anyagi támogatásokat, amelyek lehetővé tették az igen komoly múzeumi gyűjtemények megalapozását és állandó gyarapítását. A világ képzőművészeti tendenciái hatottak a lengyel művészekre, de festészetükben jellegzetes lengyel sajátosságokat is felfedezhet a látogató.

Megnyitja: Tamás Ervin, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének alelnöke, 1984. december 10-én délután 16 órakor.

A kiállítás rendezője: Jerger Krisztina

HELIKON GALÉRIA

V., EÖTVÖS LORÁND UTCA 8.

TELEFON: 174-701

FŐPRÓBA II.

KERTÉSZFI ÁGNES

üvegtervező iparművész kiállítása

1984. december 16-ig

Kertészfi Ágnes 1977-ben végzett a Magyar Iparművészeti Főiskola Szilikát tanszékán, mint üvegtervező. Jelenleg a Nagykanizsai Üveggyárban tervező iparművész. A Helikon Galériában nem használati edényeket, gyári termékeket, hanem plasztikákat állít ki. A sokarcú üveget a képzőművészet eszközeként mutatkozik be. Az egy plasztikai egységgé rendeződő, rogyasztott üvegek mozgalmasságát fényhatások fokozzák. A sokféle, szabálytalanul meghajlított üvegek élein végigfutó fények hol valósabbá, hol pedig megfoghatatlanabbá teszik a plasztikákat.

kiállítás rendezője: Dobai Ágnes

TAMÁS ERVIN

emlitve mint Hajós Hallanda Éva mesteri

. . . .

Losonci Miklós:H.H.É.tájai.Paál László Terem

. . . . . .

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.19.sz.4.o.

mely létrejött egyrészről a MTA Müvészettörténeti Kutató Cs
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.
A dijazásnál alapulvett munkaköri besorolás

Tamás Ervin, Munkácsy-díjas festőművész

Az idén havonta váltva 16 festőművész állít ki külön-külön, vagy másodmagával az Átrium Hayt terraszán. A kiállítók között Tamás Ervin is lesz.

Déli krónika.

1984. I. 13. Kossuth 12.00 (Rózbányainé).

Tamás Ervin, festőművész, kunsági-díjas

ERNST MÚZEUM

RENÉ PORTOCARRERO FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA (Kuba)

1983. október 28–november 20.

René Portocarrero Kuba művészetének meghatározó mestere. Ez alkalommal átfogó képet kaphatunk a 70 éves művész munkásságáról, mert a havannai Museo Nacional de Bellas Artes gyűjteményéből 100 festményét és grafikáját tekinthetjük át. Milyen a művész festői világa, had szóljon erről ő maga: „Ez a világ az én esetemben Kuba: koloniális tájai, falvai és városai; népünnepélyeinek színes forgataga, asszonyai, állhatatos szentjei, melyek szigetünkön egy ősi erejű valamit hirdetnek; népük rendkívüli hősiessége történelmünk folyamán; és persze a sugárzó napfényben mindent elborító növényzet ereje."

Megnyitja: Tamás Ervin festőművész, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége alelnöke 1983. október 28-án, pénteken délután 5 órakor.

A kiállítás rendezője: Kovács Béla

FÉNYES ADOLF TEREM

VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

NAPJAINK NÉPBETEGSÉGEI
URBÁN TAMÁS
SZOCIOFOTÓ KIÁLLÍTÁSA

1983. október 18-tól november 13-ig

Vannak-e népbetegségek napjainkban? Alkoholfogyasztásban és dohányzásban a világ vezető országai közé tartozunk. A fiatalok körében terjed a narkotikumok élvezete.

Ezekről a betegségekről és következményeikről szól Urbán Tamás fotókiállítása.

A kiállítás megnyílik: 1983. október 18-án 10 órakor.

A kiállítás rendezője: Herczeg Ibolya

Tamás Ervin

Beszélgetés Fellenz istrónnal

Morgó Lilány 1985/10

Tamás Ervin, Munkácsy-díjas festőművész

Tatabánya-Újváros főterén lakásművészeti kisgaléria nyílt egy pár hónapja, vezetője Kutasiné Kiss Mária. A képeket a Szőnyi István alkotóközösségtől kapja a kisgaléria, melynek jelenleg 29 tagja van. Neves művészek alkotásait láthatjuk itt: Szinte Gábor, Tamás Ervin – és még többeké.

Sz.-: Kisgaléria a főtéren.
Dolgozók Lapja, 1984. júl. 18.

Tamás Ervin, Munkácsy-díjas festőművész

Kaposi Endre érettségi után a Dési Huber István, képzőművész-kör tagjaként Graber Margithoz, tenyő d. Endréhez és Tamás Ervinhez járt fej.- és aktrajzra.

Mészáros István: Műhelybeszélgetés Kaposi Endre festőművésszel, Dalgozók Lapja, 1938. szept. 17.

Tamás Ervin, festőművész

„Ich war, ich bin, ich werde sein"
Művész önarcképek az NDK-ból.
Megtekinthető az Ernst Múzeumban, 1983. júl. 22.–
aug. 7-ig.
A kiállítást megnyitja Tamás Ervin festőművész.

Műcsarnok kamaraterme, 1983. július.

Tanás Erwin

Balogh László: P. Lucs Julianna ciklikus
észrevétel

Művészet, 1982. április

Tanás Eszter

Megrezdődött a Magyar Kepző- és Iparművészet Szövetségének közgyűlése

Magyar Nemzet 1986. III. 26.

Tamás Emri, kstó

L. Kiss István

: Kir 8

Népszabadság, Bp. 1981. jún. 23

Tamás Ervin festőművész

Győrben nyílt meg Kovács Nagy Éva festőművésznő kiállítása. Tamás Ervin jellemezte a művésznő munkáit a kiállítás katalógusában.

TV-Híradó 2.

1980. IV. 15. Televízió 2 műsor, 21.00 /Áné/.

Tamás Ervin fm

műve Ibrányi Kiptárban

-> Urbán György

MŰVÉSZET 1985/7/61

a Magyar Nemzeti Galéria
meghívja Önt

CORNELIU BABA

(Bukarest)

festőművész

kiállításának megnyitására

1981. április 14-én, 16 órakor
a Budavári Palota
„C" épületének földszintjén

Megnyitó beszédet mond
TAMÁS ERVIN festőművész
a Magyar Képző- és Iparművészek
Szövetségének alelnöke

Tamás Ervin, festőművész

1/1

Tamás Ervin festőművész

Művei részt vesznek a Miskolci Téli Tárlaton

cikk: „Szántó Piroska grafikus művész" címszó alatt

Papp Lajos: „Anteusz, ideje földhöz érni!" c. cikke

Észak-Magyarország, 1978. XII. 10

Tamás Ervin, Munkácsy-díjas festőművész

Szily Géza Tolnán született, 1966-ban vette meg diplomáját az Iparművészeti Főiskolán, ahol Jakuba János, Tamás Ervin, Ridovics László, ifj. Gács György foglalkozott vele.

Losonci Miklós: Szily Géza formavai és távlatai.
Népújság [Tolna], 1983. okt. 8.

Tamás Ervin

TAMÁSI ERVIN festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás Bonyhádon, az új művelődési központban. A 43 millió forintos költséggel emelt intézményt tegnap avatták, s az ünnepségen Molnár Ferenc kulturális minisztériumi államtitkár mondott beszédet.

Magyar Hirlap 1980/4/2/9

Tamás Ervin

Magyar

Tamás Ervin: Jeges Balaton

című riportműsorában igencsak kényes kérdéssel, az egészségügy *emberkísérleteivel* foglalkozott. A magyar egészségügyről divat rosszat írni. Kétségtelenül nem tökéletes intézmény, ugyanakkor kevés szó esik azokról, akik tudásukhoz méltatlan körülmények között végzik lelkismeretes

zott létre — vagy jobban mondva — próbál létrehozni a nívós operatársulattal rendelkező, nagymúltú Szegedi Nemzeti Színház.

Nem szeretnék bővebben elmélkedni a vidéki balettegyüttesek sajátosan mostoha sorsáról,

Tamás Ervin, festő

L. Mátis M.

Gaál I.: Művésztelep ... 75-89.

Forrás, Kecskemét, 1980. máj. XII/3

- A forgatást Tamás Ervin festőművész műtermében folytatjuk. Az itt látható képeket szándékában áll eladni.

- Az ember nem azért fest képet, hogy eladja, hanem egészen más inditékai vannak, de természetesen ha valaki egy képet megakar venni és ha az ember érzi azt, hogy azt örömmel vinné el, akkor elad.

- És kinek, vagy milyen intézménynek.

- Hát ennek több csatornája van, létezik Magyarországon egy mükereskedelem, pontosabban egy képkereskedelem.

- Mi a különbség a mükereskedelem és a képkereskedelem közt.

- Lényeges különbség van a kettő között, a képkereskedelem még egy a polgári társadalom maradványaként létező valami, ott vált ugyanis a kép egyszerüen piaci áruvá. Mi örököltük ezt a kereskedelmi formát és tulajdonképpen a feladatunk az volna, hogy ezt a polgári értelembe vett képkereskedelmet, egy szocialista mükereskedelemmé alakitsuk át, ennek kb a fél utján járunk, jelen pillanatban megitélésem szerint.

-Hát a kereskedő az azt hiszem két fontos dolgot csinál amellett, hogy eladja a képeket. Egyszer kockázatot vállal, a másik pedig az, hogy értéket garantál azért, amit elad a vevőnek. Na most amikor ez a két dolog ez összejön, akkor lehet kereskedelemről beszélni. Én azt hiszem, hogynálunk egyenlőre miután közvetités folyik a Képcsarnok Vállalat jóvoltából,

- Szóval ebben a mükereskedelemben az iparmüvészek közül csak nagyon kevesen vesznek részt, tehát az iparmüvész társadalomnak hát nem tudom megmondani számszerüleg, de a kisebbik hányada.

- A szocialista mükereskedelemnek a mi véleményünk szerint és az én véleményem szerint föltétlenül értékre orientáltnak kell lennie. Tehát garantálnia kell a müvészetet szeretők a müvészetet pártolók számára , hogy az amit lát, amit müvészi értékként kap, vagy ha ugy tetszik vásárol, ott a nagyon csunyán hangzik éntudom, de hát mükereskedelemről van szó, tehát ki kell mondani, ott az ár és a müvészi szinvonal szinkronban van.

1978. X. 24. Televízió, 21.20 (Gué).
Nézőpont.

- Ez a mükereskedelem, vagy nevezzük akár hogyan, garantál-e valamilyen minőséget, illetőleg a művészeket arra szoritja, hogy legyen szó képző, vagy iparművészről, hogy minőséget alkossanak rendre.

- Rengeteg festő van, azok között van egy csomó, aki tehetséges, van aki csak kevésbé, és van egy pár, aki igen csak tehetségtelen.

- Van itt egy lényeges dolog megpróbálom elmondani, hogy amikor én nagyon tehetséges művészeknek nagyon jó munkáit látom a Képcsarnok előtt akkor vannak leginkább félő kételyeim, noha ez az össz ügy szempontjából nagyon fontos, hogy itt jó művek legyenek.

- Gyakran pirokodik az ember, hogy müteremben sokkal jobb dolgot lát, mint amit bevisznek a Képcsarnokhoz. Na mostén azt mondom, hogy egy festőnek azért, hogyha ez egy mesterség, neki az a mestersége, hogy fest. Na most sokan meg azt mondják, hogy ilyen áron meg ilyen feltételek mellett nem adják oda. Én evvel nemértek igy egyet, mert szerintem akkor leszcsak jobb, és ez azért már igen sok esetben konkrétan tapasztalható, érződik, hogy igen is beküldi a jó munkáját.

- A mei szülemények, a mai alkotások, amik ma születnek , valahogy nem illenek bele ebbe a szerkezetbe, tehát egy ipari kereskedelmi strukturába. Na most ugye ez már régóta észrevett dolog hogy ez erről mindeki tud és nem véletlen, hogy vannak kulturpolitikai célkitüzések és kulturpolitikával foglalkozók, de szerintem egy ilyen kulturpolitikát nem kizárólag a Kulturális Minisztérium feladata, hogy megoldjon.

- Ha valóban igaz,amit mondok, hogy ugyképzeljük el a szocialista kereskedelmet, ahogy mondtam, akkor visszaszorult visszaszoritani azoknak az alkotásoknak a számát a mükereskedelemből, amelyekre mi ugy szoktuk mondani, elnézést kérek, de igy őszinte, hogy azért ez jobb, mint hogyha giccs lóg a falon.

- z a mérce.

- Nem. Azt mondom, hogy nem ez a mérce, tehát mindenképpen arra kell törekedni , hogy ezeknek a száma egyre kevesebb legyen a mükereskedelemben, egyre több legyen, ami ha nem is jelenti és nem is jelentheti a legmagasabb szinvonalu müvészeti alkotásokat, amelyeket ma a kortárs magyar festőművészet produkálni tud, de a jó művészi értéketjelentő középvonal, és ne maradjon ki semmiképpen sem a mükereskedelemből az, amire ma európai szinvonalon azt lehet mondani, hogy birja a versenyt. Tehát amit mi mondjuk kiemelt képzőművészeti alkotásoknak nevezünk, vagy szoktunk nevezni,

- Az a mü gyakorlat, ami a Képcsarnoknál most már kialakult ugy érzem, hogy még mindig egy kicsit tul szükkörü a közönség izlésének megitélésében, mert az idő azt igazolta, hogy amilyen mértékben kerültek be korszerü alkotások a Képcsarnok forgalmába, olyan mértékben azok eladhatóbbá is váltak, mert hát egy pici talán lebecsül itt a közönség.

- A garancia, amely a minőségre vonatkozik, az azt fedné, hogy azok

a képek, amelyek bekerülnek a Képcsarnok üzleteibe, vagy a Képcsarnokon keresztül forgalomba kerülnek mármi módon, azok valóban értéket, müvészi értéket mutatnak. Azt tapasztaltuk, hogy ez nem mindig, sőt nagyon sok esetben nincs igy. Hol tehát itt a garancia.

- Megpróbálunk vitatkozni olyanon, amin nem kell, ugyanis én nem azt mondtam, hogy mi megvalósitottuk a szocialista mükereskedelmet. Csak azt mondtam, hogy milyennek képzeljük a szocialista mükereskedelmet. Tehát nincs szó arról, senki nem hiszi és én sem merném állitani, hogy ma a mükereskedelemben és most egy fél mondattal az elözö kérdésre, én nem képkereskedelemnek tartok, egyértelmüen, hiszen ez az eddigiekből is kiderült, hanem igen is mükereskedelemnek, sikerült ezt az érték orientációt , hogy sikerült ez a fajta nem is mondanám, hogymaximális, szinvonalat, de minden esetben a jó müvészi értéket jelentő szinvonalat már ma biztositani. Erről nincsen szó.

- Összegezve tehát milyen szinvonal az, amely a Képcsarnok üzleteiben megjelenik.

- Egy bizonyos fokig nézőpont kérdése, mert hogyha azt vesszük alapul, hogy a világon képkereskedelem cimén mit árulnak, akkor semmi szégyenkezni valónk nincs, mert a Képcsarnok Vállalat által forgalomba hozott képek nagy része ehhez viszonyitva egy sokkal magasabb szinvonalat képvisel. De ha azt önnan közlitjük meg, hogy végsőfokon az volna a célunk, hogy a legmagasabb rendü müvészetet juttassuk el a közönséghez, akkor bizony még elég sok tennivalónk van, és meg is kell tegyük ezt a lépést, hogy ez folyamatosankiszélesedjék ez a választék.

- Ha egy polgári mükereskedő együzletet jól akar üzemeltetni, annak nevet akar szerezni, akkor az müvészeket keres, rábeszéli őket, hogy adjanak el neki képet, megkeresi egyáltalán azt az értéket, amit ő hasznosnak, fontosnak , saját nézőpontjával, saját izlésével egybehangzóan, de egy olyan közösség réteggel, amelyre számit, megtud vásároltatni. Nálunk hozott anyagból dolgoznak, megvárják, hogy ugy is szaladnak a müvészek, igen ám, de kik. Dijjazott müvészeknek a müveit az állami mükereskedelemben nem látják, ugyancsak nem látja a tehetséges kezdőkét. Hát ezeket valakinek föl kellene karolni.

- Véleménye szerint mi a legfontosabb feladata ma és a közeljövőben a müvészetet közvetitő állami intézményeknek.

- Én azt hiszem, a közvetlen feladat röviden az, hogy bőviteni kell a választékot. Ezt nagyon sok módon el lehet érni, el lehet érni ugy, hogy utána mennek müvészeknek, keresnek arra érdemes müvészeket, aztán meg lehet csinálni azt, hogy profilozzák a galériákat, lehet elit galériákat csinálni, és lehet olyan galériákat, amelyek a mai átlagot jelentik. Én olyasmire gondolok , hogy azt kellene megcsinálni, van Magyarországnak egy hanglemez és koncert kinálata, mért nem lehet ezt a képzőmüvészetben is megcsinálni, hogy ahogy a hanglemez és koncert kinálatban a magyar nótától, amit én nem szeretek, és nem preferálandónak tartok, a beat zenéig és a klasz-

Tamás Ervin, festőművész

MEGHÍVÓ

81.1242 KVNY Dorog

A Művelődési Minisztérium
az Indiai Köztársaság Nagykövetsége
és a Kiállítási Intézmények, Műcsarnok
meghívja Önt

M. F. HUSAIN

festőművész

kiállításának megnyitására

1981. október 15-én, csütörtökön 16 órakor
a Műcsarnok Dorottya utcai kiállítótermébe
Budapest V., Dorottya u. 8.

A kiállítást megnyitja:

TAMÁS ERVIN

festőművész,

a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének
alelnöke

Tamás Ervin festő

a II. országos tájképfestészeti biennálé „Magyar Tájak" c. anyagával a Nemzeti Galériában látható. A művész műve szerepel a kiállításon.

Lasonci Miklós: Magyar tájak.
Pest Megyei Hírlap, 1974. febr. 8.

Tamás Erwin

A bukaresti „Kortárs a magyar képzőművészetben" című tárlaton részt vett a művész.

Összeállította: Németh Sándor:
Művészet, 1976. julius - 44. oldal.

Tamás Ervin

festménye szerepel a miskolci Téli Tárlaton - Miskolci Galéria 1978.

-katalógus a könyvtárban-

Tamás Erika, festő

Kiállít a Nemzeti Galériában.
(Magyar tájak.)

— : Hír

S.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 15.

Ervin Tamás

Ausstellungen:

Kunsthalle: Gemälde von Ervin Tamás

Daily News, 19[illegible]. május 5.

Tamás Ervin

Tamás Ervin kiállítása a Budapesti Műcsarnokban ápr. 1 - május hónapban látható.

—:—

Művészet, 1978. április - 48. lap.

Tamás Ervin

A tokaji alkotótábor 1977 évi programjában szerepelt.

3. Tamás Ervin festőművész: Murális problémák (tokaji tűzfalak murális tervezése kollázsokkal).

Mozgó Világ 1978-1-83
Bak Imre: Alkotóműhelyek Tokajban

Tamás Ervin, festő

□ A MŰCSARNOKBAN ma délután fél ötkor nyílik Tamás Ervin Munkácsy-díjas festő kiállítása. Dr. Németh Lajos művészettörténész tart megnyitó beszédet.

-: □ A Műcsarnokban

2.

Esti Hírlap, 5. v. 1978. ápr. 28

Tamás Ervin, Munkácsy-díjas festőművész

Tamás Ervin *Munkácsy-díjas festőművész:* Korunk művészete rendkívül multiformális, igen sokféle jelenség mutatkozik egy időben, egymásnak egészen ellentmondó nézetek léteznek.

Az emberek természetszerűleg meg kívánják érteni őket, mi viszont tudjuk, hogy megértetni ezt formális logikával, a nyelv eszközeivel nem tudjuk, csak a vizuális nyelv útján. A nehézség éppen abban van, hogy egy mű tulajdonképpen szuverén önálló jelenség, egy teljes világ, megmutatni, felmutatni és egyáltalán valamiképpen az emberekhez közelhozni, valamilyen viszonylatban lehet csak. Éppen ezért én ezt a viszonylatot elsősorban az ún. alkotói filmek viszonylatában értem, ahol nem a formális logika útján, nem a szöveg, a magyarázat útján, hanem a képi eszközökkel felidézett érzelmi, indulati eszközökkel teszik az ember értelme számára is világossá azt, amit lát. Az ember a tudatába kívánja emelni a látottakat, és ez bizonyos értelemben — sajnos — szavakban való megfogalmazást is kell, hogy jelentsen, noha tudjuk, hogy ez nem azonos magával a művel. A nehézség éppen az, hogy a dolgokról lehet beszélni, és magát a dolgot nem lehet elmondani, ha szavakban beszélünk. *A film éppen olyan eszköz, amelyik nem a dolgokról, hanem magát a dolgot tudja, a műalkotást tudja elmondani a maga újraalkotó lehetőségeivel.* Ami azt illeti, hogy valamilyen viszonylatban kell a művet felmutatni, a szuverén művet, mert önmagában ez nem elég ahhoz, hogy megértessük, ez a viszonylat elsősorban a kor és a társadalomhoz való kapcsolódása a műnek. A második viszonylag a műalkotás és az alkotó egyéniségének a viszonylata, harmadik pedig a természet és a látvány és a műalkotás viszonya, és végül lehet így is felvetni, hogy maga a felhasznált anyag, a kifejezési eszköz és a műalkotás viszonya.

15—20 perc alatt egy filmben nem lehet felvetni valamennyi viszonylatát, de az is igaz, hogyha az egyik viszonylatát jól fedi fel egy film, az szinte pótolja a többit, illetve nincs hiányérzet.

Látás és láttatás

Részletek a szolnoki képzőművészeti filmszemle vitájából

Kortárs, ~~Kritika~~, 1976. 2.

a vizuális esztétika, milyen tantárgyon belül oktatják? Szóval kulturális politikában végül is ez hatalmi kérdés is lehet a jövendő szempontjából.

A másik, amit mondanék, a műfaj sajátos törvényszerűségeire vonatkozik. *Nekem nagyon rokonszenves az a gondolat, hogy műről egy új mű sajátos törvényein belül illik beszélni. Állítom, hogy a filmkészítők között is biztos, hogy sokkal több újszerű gondolat van, mint amennyit egyáltalán láthattunk, mint ami egyáltalán érvényre juthat.*

Rózsás Tibor *pedagógus:* Sokat gondolkodom rajta, hogyan lehetne az emberekhez közelférkőzni a film segítségével. Megvolna a lehetőség — úgy gondolom —, hogy a filmkészítéskor rejtett kamerával pl. egy köztéri szobornál, vagy képnél, vagy éppen mikrofonnal rögzítenék az egyszerű látogatók véleményét is a képről, a műről, több embernek a véleményét is, ezután a nézőt, aki megtekinti a filmet, kényszerítenék arra, hogy döntse el maga is, vajon igazat mondott-e az az egyszerű ember, avagy sem. És akkor jöhetne a szakember, aki levonná a tanulságot, megfogalmazná az igazságot, hogy ez így helyes, vagy hogy ez a részlet igaz, és ez a szép benne. Gondolom mint módszer hasznos lehetne.

Ami azt illeti, helyénvaló-e képzőművészeti tárgyú filmekben az alkotóra vonatkozó tények, adatok, ismeretek közlése, mértékkel bár, de szükségeltetik. Mi rajztanárok tudjuk, amikor egy képet vetítünk, mondjuk Michelangelo Dávidját, s hagyjuk a gyerekeket egy kicsit szabadon kalandozni, mi történik? A gyerekek kuncognak, amikor meglátják. A szoborban a gyerek még nem érti, nem érzi a dolgokat, hogy miről is van szó, de amikor az ember a művészt bemutatja szenvedéseivel, megpróbáltatásaival, azt is hogyan és miként hozza létre művét, milyen körülmények között, akkor az arcok egyszerűen lehiggadnak, nyugodtabbá válnak, gondolkodnak, élnek, a művet figyelik, befogadják és megnyugszanak. A legközelebbi vetítéskor ugyanazt a szobrot

Tamás Ervin

Tamás Ervin volt Iványi Kata-
lin mestere a Déri Rubik körben.

Ury Endréné: Müteremlátogatás Iványi Katalinnál.
Müvészet: 1975. november - 20.oldal.

Tamás Erzsi, festő

Budapesten a Csontváry-teremben megnyílt a Szolidaritási festménykiállítás. 84 festőművészünk ajánlotta fel egy-egy alkotását a magyar szolidaritási mozgalom támogatására. – A művész festménye napfényes tengerpartot ábrázol. (emlitve)

Esti Magyarim.

1978. jún. 15. Kossuth, 18:30 – Vége –

Erwin Tamás.

Ausstellungen:

Kunsthalle: Gemälde von Erwin Tamás.

Daily News, 1978. május. 18.

Ervin Tamás

Ausstellungen:

Kunsthalle: Gemälde von Ervin Tamás.

Daily News, 1978. Máj. 21.

Tamás Ervin

Résztvett a Magyar tájak című biennálén

Tamás Ervin Ipari

tája (olaj) fanyar színárnyalatok már-már absztrakcióba hajló formaritmusa.

Magyar Hirlap 1977/7o/6

Wagner: Egy biennálé adósságai

Tamás Ervin festő

L. Csikós Ilona

_ : □ Csikós Ilona 2.

Esti Hirlap, B., 1977 dec. 28.

Tamás Ervin

„Település" olaj 90x116 cm

Balatoni nyári tárlat 1976

Balatoni Múzeum Keszthely

Tamás Noémi festő

„Kék, sárga" o. 100x80 cm

c. lépe szerepel az 1978-as Studió Kiállításon

– katalógus a könyvtárban

Tamás Ervin

Tamás Ervin
Budapest / Műcsarnok
Április–május

Tamás Ervin: Megfékezett sötétség, olaj, vászon, 90x100 cm, 1974 (fotó Kovács F.)

Művészet, 1978. 4. 48. old.-on

Tamás Ervin:

Olyan munkával vette részt az Új művek c. kiállításon a Műcsarnokban amelyben az alaphang közvetlenül politikai tartalommal társul.

Bojár Iván: Seregszemle a Műcsarnokban
Magyar Hírlap 1971/67. szám 6. old

Tamás Ervin

a Képcsarnok Vállalat bpesti Csont-
váry-Teremben festménybemutatót
rendezett, melyen szerepelt egységes
színkompozícióba foglalt képe.

Láttuk, hallottuk.
1942. VIII. 11. 20.59/11/V.

Tamás Ervin festőművész

a Képző- és Iparművészeti Szakszervezet elnökségének tagja, három részből álló előadássorozatot tartott vállalati dolgozók számára.

Kárpáti Sándor: Vita a látáskultúráról.
Magyar Hírlap, 1972. aug. 13.

Tamás Ervin festőművész

a Képcsarnok Vállalat Szőmyi István termében aug. 24.-én nyitotta meg Zalaváry Miklós festőművész kiállítását, Miskolcon.

Cs. A.: A tárgyak is az emberről beszélnek.

Északmagyarország, 1972. aug. 25

Tamás Ervin

A szegedi nyári tárlaton „A Vurstliban" c. képe szerepel. (emlétve)

Láncz Sándor: A szegedi nyári tárlat.
Magyar Hírlap, 1972. aug. 9.

Tamás Ervin

Jeges Balaton		olaj	60×80
Tavaszi	—4—	—4—	90×110

6. Balatoni Nyári Tárlat

Tamás Erwin

Jeges Balaton repr.

6. Balaton Nyári Tárlat

Tamás Ervin

Képe szerepel a III.Debreceni Nyári Tárlaton a "Táblakép 72" pályázat anyagában.

Népszava 1972 julius 2.old.

Tamás Ervin

„Bartók" olajportréja emlékoe a III. Debreceni Ugyári Tárlat „In memoriam Bartók" c. pályázatán

Népszava 1972 julius 4

2.old.

Tamás Ervin
A „magunkkal szemlenézés" felelőssége és kötelessége jelentkezik kisse aszimmetrikusan komponált, látszólag harsány, valójában nagyon visszafogott színekkel előadott, a baloldali oszlopnak támaszkodó alakban önmagát is megjelenítő képén, a Vürstlibán.

Láncz Sándor: A szegedi nyári tárlat

Magyar Hírlap 1972/219 6old.

Tamás Ervin grafikus

Művészek, tervezők, akik az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskola nappali beiratkozott növendékei voltak 1920-1944

Tamás Ervin, grafika szakon 55.old

Mező Ottó: Az Orsz. M. Kir. Iparműv. Iskola /1880-1944/ Oktatási rendszere és forrásai 37.old

Műv. Tört. Ért. 1975. XXIV. 1. sz. Bp

Tamás Erwin

A nyíregyházi kórház előcsarnokának burkolat jellegű festészeti díszítésű pályamunkák elbírálásában a művész a zsűrri egyik tagja.

----: Képzőművészeti pályázatok.

Művészet, 1976. december - 48.oldal.

Tamás Erzin

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem új elméleti épületének előcsarnokába ólmozott illegablak tervezésére kiírt pályaművek egyik zsűri tagja

-----:Képzőmüvészeti pályázatok.

Müvészet, 1976. december - 48.oldal.

Tamás Erwin, [ ]

L.: Kéry Ádám

— : Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. márc. 24

Tamás Ervin, Jesto.

L.: Somogyi József (6.)

— Látás ś . . . . . — 63-76.

Jászkunság, Szolnok, 1976. május XXII/1-2.

Tamás Ervin

a Miskolci Gömyi István
Teremben nyílik kiállítása május 2.-án

május 1
14. old.

Tamás Ervin

festő

Tamás Ervin tájképei elsősor-
ban tokáji és szigligeti indé-
tékmak.

—: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. május – 48. lap.

Tamás Ervin
festő

Miskolcon a Szőnyi Istvánné
Teremben május 2-án nyílt
meg Tamás Ervin festőművész
kiállítása.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1974. május – 48 lap.

Tamás Erzsi
festő

Kiállításán körzetbeli 25 olaj-
festményt mutatott be. Tájképek,
csendéletek és néhány akt szerepel
a kiállított képek között.

— : Kiállítási naptár
Művészet, 1974. május - 48 lap.

Tamás Erzsi
festő

Miskolci kiállításának anyágat
az utóbbi két év kisebb méretű
alkotásaiból válogatta össze.

— Kiállítási naptár
Múzeum, 1974. május – 48 lap.

Tamás Ervin
festő

A miskolci Győri kapu téri Általános iskola, valamint a diósgyőri Alközponti Általános iskola előcsarnokaiban elhelyezendő mozaik v. faintarzia pályázaton részt vett

N.Dvorszky Hedvig: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974. február - 48.oldal

Tamás Ervin

A „Tokaji Nyár" rendezvénysorozat vetette meg a kulturális élet alapjait Tokajban. A művésztelep tagjainak kiállításai 1967. tavasztól kezdődtek. A művész alkotásai szerepettek a tárlatokon.

Bánszki Pál: Művészeti élet Tokajban. Népművelés, 1969. febr. 32. old.

Tamás Ervin

Az „In memoriam Bartók" pályázaton a Bartók-portréja különleges finomságokat kifejező, magábazárkózó, meditatív ~~ábrázol~~ alkotóművészt ábrázol kissé ikonszerű olajfestménye.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1973/8 67 old.

Tamás Ervin munkácsy-díjas festőművész

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

TAMÁS ERVIN

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA
1978. ÁPRILIS 28-ÁN PÉNTEKEN 1/2 5 ÓRAKOR

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:
DR. NÉMETH LAJOS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MŰCSARNOK
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

78 3344 – FNYV 1

Munkás munkák:

Kecskemét, Kőfál épület
sgraffito 10 m² 1964

Szentes, Közgazdasági Technikum
sgraffito 22 m² 1967

Mistole, Gyorsfogyu tér 20.y.
Ált. Iskola mozaik 120 m²
1975

Tamás Ervin

Kiállítása 1978 ápr 28 - máj 21.
a Műcsarnokban
- katalogus a könyvtárban -

ly. 4858/78

Tamás Ervin festő (Bp. 1922. okt. 1 -

1941-ben végezte el az Iparművészeti Iskolát, grafikai szakon.
1946-ban végezte el a Képzőművészeti Főiskolát Szőnyi István tanítványaként.
1953-tól tanára, majd vezetője a Dési Huber Képzőművészeti Szakkörnek.
1957-ben az Ózdi Kohászati Művek díját nyerte.
1958-ban Moszkvában és Leningrádban volt tanulmányúton.
1960 - párizsi tanulmányút
1961-1966-ig a Magyar Képzőművészek Szövetségének festőszakosztályi titkára
1962 - Olaszországi tanulmányút
1964 - SZOT díjat kap.
1965 - Munkácsy díj
1966-68-ig a Magyar Képzőművészek Szövetségének főtitkára.
1966 - I. díj a Balatoni Nyári Tárlaton
1969 - a Munka Érdemrend ezüst fokozatát kapta
1969-74-ig a Művészeti Alap vezetőségi tagja.
1972 - spanyolországi tanulmányút
1976-78 a Művészeti Alap festő szaklektora
1976 - tanulmányút: Svájc, NSZK, Hollandia, Ausztria
1976-tól az MTA Vizuális Kulturaoktató Munkabizottság tagja.

Önálló kiállításai: 1947 - Debrecen, Déri Múzeum; 1959 - Múcsarnok Zamaraterem; 1964 - Csok Galéria Bp.; 1965 - Medgyessy Terem, Hódmezővásárhely; 1965, Szolnoki Művelődési Ház; 1965 - Martfű; 1967 - Szolnok, Aba Novák Terem; 1968 - Tokaj, 1968 - Salgótarján; 1970 - Csók Galéria; 1974, Derecske; 1974 - Debrecen, 1974. Miskolc, Szőnyi István Terem.

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

TAMÁS ERVIN

Gomolysejtek

Tamás Ervin ciklikus festő.

Az első ciklust természeti ihletésű képei alkotják. Noha nem hegyeket és nem völgyeket látunk a *Műcsarnok*ban megrendezett kiállítás első termében. Pontosabban: nem olyan hegyeket és olyan völgyeket, amelyekre rá lehet ismerni. Tamás Ervin nem a Badacsonyt és nem a Mátrát festi, hanem a tájat — általában. S a tájban szikrázó fényáramlásokat, ködös napsüteseket, gomolygó felhőtorlaszokat. Más festő számára a táj feszes konstrukció. Ő azonban bizonytalan körvonalú foltokká oldja a stabil elemeket. Fontos ez a metamorfózis. Mert a természeti motívumokat elhomályosító piktúrájában a dolgok szüntelen átváltozása az egyedüli állandó. Ez mutatja, hogy Tamás Ervin absztrakt formai ellenére, bárhogy leplezze is magát: impresszionista.

A második ciklust dramatikus képei alkotják. Küzdelem — ez lehetne e virtuális sorozat mottója. Mert a *Küzdelem* látható a második terem bejárati ajtaja mellett, vele szemközt pedig a címével ugyancsak árulkodó *Jó és rossz küzdelem*. Ha a természeti képekben a vörös, a sárga és a zöld az uralkodó szín, úgy Tamás Ervin e műveiben a szürke és a drapp. Dombokra és völgyekre emlékeztető formák helyén itt elkezdett és félbehagyott mozdulatok vetülnek a vászonra, fenyegető árnyakként. Mintha egy bokszmeccs ellesett pillanatait látnánk. Azzal a különbséggel, persze: többen is állnak a küzdőtéren; nem tudjuk, ki küzd a jobb és ki a bal sarokból; és a festő azt sem közli velünk, hogyan áll a mérkőzés. Vagyis miért izgulunk. Annak ellenére sem izgulunk, hogy Tamás Ervinnek volt alkalma drámai küzdelmeket látni. Egy különösen nehéz sorsú nemzedék tagja: a háború éveiben végezte főiskolai tanulmányait, s bár festői indulása a felszabadulás utáni pezsgő időszakra esik, az ötvenes évek nem kedveztek művésszé érésének. Mint műhelyvallomásai mutatják, küzdelemnek fogja fel a festői munkát. Kapálódzó vonalakat, szétfröccsenő színeket, meg-megritkuló és összesűrűsödő formákat látunk. Semmi többet. Következésképpen a küzdelem ezekben a műveiben sem követhető.

MŰVÉSZET

A harmadik ciklust gobelin-, falkép- és mozaiktervek alkotják — a harmadik teremben. Közös vonásuk a kis méret. (Az sajnos, nem derül ki a kiállításon, hogy melyek valósultak meg, és hogy a megvalósult mű hogyan viszonyul az eredeti elképzeléshez.) Még egy közös — bár szintén nem kizárólagos — vonása van e vázlatoknak: a montázs-technika. Az, hogy színes papírosok összeragasztásával készültek. A *Város* városképi részleteket ábrázoló magazinfotókból áll, a *Biológia* rizsszemeket, faágakat, szövetet, tányérokat mutató felvételekből. Mondhatnánk: természetesen. Csakhogy néhány lépés távolságból már csupán a papír és a ragasztás ténye érzékelhető; azt nem látjuk, mi van a fényképeken. Motívum és kompozíció független egymástól, mert a részlet nem az egész koncepciójának alkotóeleme, s mert Tamás Ervin a felületi összképet többre tartja rész és egész gazdag jelentést eredményező megfeleltetésénél.

A három ciklus azonban egy festőt mutat.

Akár természet, akár ember dereng a háttérben; s akár táblaképeit, akár falképeit nézzük. Tamás Ervin alkotó módszere azonos. A modora is. Gomolygó formákkal dolgozik. Olyan formákkal, amelyek sejtekről készült mikroszkopikus felvételeket idéznek. A meglepő csak az — és itt kezdődik vitám a művésszel —, hogy ezt a mikrovilágot merőben más léptékű valóságra vetíti rá. Magyarán: a sejtet megjeleníti a bőrön, amitől azonban a bőr idegesítően foltos, a sejt struktúrája pedig áttekinthetetlenül zavaros lesz. A léptékzavarhoz fogalomzavar is járul: Tamás Ervin ugyanis nem vesz tudomást arról, hogy a természet mikroszkopikus képe korántsem mindenben azonos. Más látványt mutat a fa, mint a kő vagy a pillangó a nagyító alatt. Generálsejtek nicsenek. Márpedig — s ez a baj — Tamás Ervin gomolygó kis formái egyformán tekinthetők sejteknek, pikkelyeknek, foltoknak. Így hát sem sejteknek, sem pikkelyeknek, sem foltoknak nem lehet tekinteni őket. Legfeljebb olyan festészeti — vigyázat, nem festői — elemeknek, amelyeknek egyetlen funkciójuk van. Az a feladatuk, hogy ezeket az unalmas és fáradt formákat, ezeket az erőtlen színeket modern stílusnak tüntessék fel. És hogy az intellektualizmus látszatát keltsék fel. Pedig Tamás Ervin sem megőrizni, sem meghaladni nem tudta mesterének, Szőnyi Istvánnak legalább az atmoszférateremtésben varázslatos pikturáját.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. május 6.
[redacted] XXII. évf. 18. sz. 12. lap.

~~Antikrisztus~~

~~Fohász~~

~~Már nem vehetik tőlem el~~

összhang is a szép kis könyvekben; s az egymás mellé kerülés kiadói véletlenén túl ez indokolja együtt-recenzeálásukat.

★

A napjainkban nekilendült s megfrissült prehistóriai kutatásokban az állatok háziasítása — a vonatkozó irodalom bősége ellenére — kicsit mostoha gyermek szerepét játszotta. Általában vagy túlságosan a vadászat felől közelítették meg vagy alárendelték a növények termesztésének, vagy jobbadán csak lelőhely-kormeghatározásra használták a talált csontokat. az érdeklődést szinte teljesen kimerítette a háziasított fajták bonyolult biológiája.

Bökönyi Sándor ellenben a maga autochton valóságában tárgyalja az ember—állat társulást a domesztikáció első lépéseiben; fölfedezi, hogy — a vadon nőtt gabonafélék aratásán alapuló legrégibb agrikultúrákhoz hasonlóan — a tulajdonképpeni domesztikációt mindenütt megelőzi egyfajta tervszerű ősi vadgazdálkodás. Az ember kíméli a követett csordát, elsősorban az idősebb állatokat vadássza ki belőle; megvédi a ragadozóktól, a hímek s nőstények arányának alakításával megváltoztatja szerkezetét. Közben egyre jobban megismeri az állatok szaporodási tulajdonságait, s fiatal egyedek befogásával „tarthatóságukat" a maga közelében. A csorda is megleli, persze, az együttélésben a maga — erősebb szaporodásban megnyilvánuló — „számítását": a domesztikálhatóságot szigorú biológiai törvények szabályozzák, melyekhez az embernek öntudatlanul alkalmazkodnia kell. A háziasítás kezdeteit és történetét Bökönyi Sándor az Európa földjéről visszavonuló jégtől Darwinig terjedő hatalmas perspektívában láttatja. Csak ebben az első tapogatózó lépésektől a teljes tudatosulásig vezető józan biológiai perspektívában derül ki, hogy miféle s milyen lényeges szerepet játszott a folyamatban egy másféle alkalmazkodás: a társadalmi. Bökönyi meglepő — mert a prehistória merev tipologizálásra hajlamos irodalmából hiányzó — természetességgel regisztrálja és mutatja be azt a rugalmasságot, ahogyan a háziasításra rákapó közösségek és „kultúrák" keverték (illetve kompletták) a megtanult vagy átvett új módszert — növénytermesztéssel

het hasznosítani. Ezek a másodlagos hasznosítások (tejelés, igavonás, tojásrakás, gyapjú) azután ember s állat egymás-alakításában újabb, még sokkal bonyolultabb gazdasági és társadalmi szabályozóköröket teremtettek; állatfajták s emberi kultúrák végeláthatalan variációit hozták létre. Néhány elsősorban honi érdekességű változatot — például a szürke marha kitenyésztésére alapuló reneszánszkori magyar marhakereskedelmet, Bökönyi külön is megemlít. Egyébként azonban a szilárd elvi alapok birtokában gyorsan áttekinti a domesztikáció évezredeit, s még arra is jut helye és ideje, hogy néhány nagyon okos és józan oldalon megvilágítsa az állattartás és a háziállatok jövőjét.

★

Ugyanez a nagyvonalú, korokat és diszciplinákat egybelátni képes történetszemlélet jellemzi *Endrei Walter* kicsi remekét is a középkor technikai forradalmáról. Joggal hangsúlyozzák óvatosabb kritikusaink, hogy csínján bánjunk az elkoptatott „remek" szóval. Itt azonban csak ez a helyénvaló, mert egyenesen elképesztő, hogyan sikerült ennyi *releváns* adatot a ló gazdaságos befogásától az automatikus selyemcérnázó malomig, a klimatikus változásoktól a demográfiai tényezőkig, az egyszerű bütyköstengelytől a programozott zenélőórákig, a közönséges emberi vagy állati munka kezdetleges felhasználásától a különböző energiaformák sokféle és találékonynál találékonyabb hasznosításáig nem is egészen száz kis oldalon úgy sűríteni, hogy mindez sehol ne váljék száraz felsorolássá és pillanatra se törjön meg az esszé szép ívelése. Ennyi egymagában bőven elegendő volna, hogy a könyvet a rohamosan szaporodó technikatörténeti iro-

század „tudományos forradalmát", s viszonyát a XVIII—XIX. század technikájához — újra kell majd gondolni.

★

A kritikus gondolkozás — és gondolkodtatás — töretlen frissesége miatt annyira élvezetes olvasmány *Venetianer Pál* könyve is, hogy szó szerint nem lehet letenni. Pedig mi mindent össze nem írtak az utóbbi években a molekuláris biológiáról; az ember már szinte DNS-mérgezést kapott, s többnyire csak legyintett a hasonló tárgyú könyvekre. Venetianer könyve másféle. Először is világok választják el az élet „titkait" és keletkezési törvényeit „megfejtő" vagy a „biológiai pokolgép" ketyegését fülelő művektől.

Percre sem ragadja el a fantáziája. Végig a tudományos kutatás szigorú keretei között marad. De — ellentétben sok tudós társával — meg tud győzni arról, hogy éppen ebben a tudományos szigorúságban keresendő az igazi „fantázia", nem a divatos tudományellenes irányzatokban, s a Sci-Fi ábrándjaiban. S nemcsak azért, mert a világ nehéz demográfiai, élelmezési, közegészségügyi, energetikai és ökológiai helyzetében még a jelenlegi (globálisan tekintve elég nyomorúságos) életnívó tartásához is rengeteg alap- és alkalmazott kutatás szükséges. Azért is meggyőző a könyv, mert — a tudomány szemléletformáló erő — kritikus és felelős gondolkozásra tanít. A „DNS-story" tudománytörténeti tanúlságokban gazdag tárgyalásával, a génsebészet esélyeinek és etikai vonatkozásainak felelős — és szellemes! — latolgatásával, a molekuláris biológia gyakorlati és elméleti következményeinek józan értékelésével saját példáján mutatja meg, hogyan. Tán éppen ezért fogadja el szívesen az olvasó a könyv végén a szerző vallomását: „Hiszek abban, hogy a természettudományos szemléleten iskolázott embereknek nehezebb hazudni!"

A három kötet újra fényesen igazolja a „Gyorsuló idő" sorozat létjogosultságát — nélküle ilyen formában létre sem jöttek volna — s a félszáznál több füzet javához sorakozva figyelmeztet a szerkesztők kötelességeire. S újra — mert nem lehet elégszer — ki kell emelni *Fajó János* ízléses, ötletes és találó

Tamás Ervin

A Csók Galériában kiállítása nyílt. A recenzens elismerően
is róla („általános érvényű" tartalmak"). Kiemeli a Föld, a
Múlt és jövő, az Akt és férfi s a Nocturni c. képeket.

Bojár Iván: Kiállításról – kiállításra; Magyar Hírlap, 1970. N. 28. 6. l.

Tamás Ervin, festő

Az UVATERV képzőművén körének kiállítását (V. Vigadó tér 1.) nyitja meg febr. 25-én.

— : Közlemények 11.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 24.

Tamás Ervin
festő

A miskolci kiállítás a művész
nyolcadik önállótárlata. Ed-
dig számos hazai és külföldi ki-
állításon vett részt Tamás Ervin.

— : Kiállítási naptár
Művészet, 1974. május – 48 cap.

Tamás Ervin

Munkácsy dijas festőművész tárlata V.2-én nyilt meg a Képcsarnok Vállalat miskolci Szőnyi István termében.A müvész immár tizedik önálló kiállitásán 2o olajfestményt mutatnak be.

Magyar Hirlap 1974/12o 8.

Tamás Ervin, festő

Miskolcon nyílt meg
kiállítása május 2-án.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1974. május 3.

Tamm Ervin, festő

Miskolcon nyílik meg tárlata.
(Még. 2.)

—: Hallottuk 2.

ESTI. HIRLAP, Bp. 1974. ápr. 30.

Tamás Ervin

festőművész

Magyar Hirlap 1974/63/8

Tamás Ervim festőművész

Miskolcon a Szőnyi István Teremben rendezett kiállitását május 2.-án nyitják meg, -közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 27.
XVIII. évf. 17. sz. 2. lap.

Tamás Ervin
festő

~ kiállítása volt a bók fatériában.

/1970/

Képrőműv. Almanach 3. 65.

Corvina 1972.

Tamás Ervin

A Képcsarnok Vállalat miskolci Szönyi István termében augusztus 24-én nyitja meg Tamás Ervin Munkácsy-díjas festőművész Zalaváry Miklós festőművész kiállítását.

Kiállítás a Képcsarnokban.

Észak-Magyarország 1972/197 8 old.

Tarnai Ivrin

Részt vett az „In memoriam Bartók" pályázaton. A meglepő szemléletek közt középpontban helyezkednek el azok a Bartók portrék, amelyek a különleges finomságokat kifejező, magába mélyedő meditatív alkotómunkával ábrázolják – ilyen pl. Tarnai Ivrin kissé ikonszerű alkotása.

Radnai Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1972/8 67 old.

Tamás Ervin.
„A Szabadművelődés Képzőművészeti Iskolája" 1946 december végén kezdi meg első háromhónapos tanfolyamát. 1947 április-májusában követi ezt a második. Tanárai közt van Tamás Ervin

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör huszonöt éve

Alföld 1972/5 88 old.

Tamás Erwin
„A Szabadművelődés Képzőművészeti Iskolája" tól 1949-ben távozott.

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör huszonöt éve

Alföld 1972/5 89 old

Tamás Ervin

A Csók Galériában kiállítása volt (1970. IV.24 - V.10.). A „megfontolva haladók" közé tartozik. Nem találta meg stílusát.

Képzőművészeti Almanach 3, Corvina 1972, 65-66. l.

Tamás Endre

festő

A Képzőművészeti Szövetség határozata alapján a festők választmányának tagja.

---: Határozat.

Művészet, 1973.május - 44.oldal

Tamás Ervin

Varróllány olaj 90x120

Dolgozó Emerek között
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968 jan.

Tamás Ervin

Vavrólány olaj

90 x 120

Dolgozó emberek között képzőmű-
kiáll. Ernst muzeum 1968.
jan.

Tamás Erzsi

Varrónő rajz.

Dolgozó emberek körött
képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Tamás Ervin
1967 tavaszától a „Tokaji nyár"
rendezvénysorozat keretében kama-
rakiállítását láthatták.

Bánszki Pál: Művészeti élet Tokajban

Népművelés 1969/2 32 old.

Tamási Ervin, festő

Búcsúbeszédet mondott.

—: Eltemették Kalotás Ferencet

8.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 15-

Tamás Ervin, fertő

Búcsúbeszédet mondott a temetésen.

–: Eltemették fenyő A. Endre fertőművészt

10.

Népszabadság, Bp. 1971. szept. 23.

Tamás Ervin

Megnyílt jún. 4-én a Debreceni Képzőművészeti Galéria, ahol a művész alkotásai láthatók.

Hajdúbihari Napló, 1944. jún. 5.

Tamás Irwin

Varrónő

Népművelés 1968/3 3 old.

Tamási Ervin, festő

Debrecenben nyílt meg kiállítása.
(Jan. 13.)

— :Hír

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 14.

Tamás Ervin

Mozaiktero (részlet, olaj)
(repro)

A borító hátlapján
Művészet, 1974. december

Tamás Imre, festő

Megnyitja Egerházi Imre debreceni festőművész tárlatát. (Jan. 25: MOM. Műv. Ház.)

— : □ Egerházi Imre 2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1972. jan. 24.

Tamás Ervin, festő

A Práter utcai gázrobbanásnál tönkrement lakásáért, műterméért és képeiért a bíróság kártérítést állapított meg.

— : Kártérítést fizetnek a tönkrement festménye kért 12.

EST/ HIRLAP, Bp. 1972. jan. 14.

Tamás Ervin
festő

A VIII. kerület Práter utcai egyik régi városi bérház tetőterében dolgozik Tamás Ervin.

Homoródi Emma: Tamás Ervin festőművésznél.
Művészet, 1974.december - 26.oldal.

Tamás Erwin
festő

„Miskolci mozaiktero"
„Eltününk nyomtalanul" } repro

Homoródi Emma: Tamás Erwin festőművésznél
Művészet, 1974. december – 26 oldal.

Tamás Ervin
festő

Tamás Ervin legutóbb ez éo
tavaszán Miskolcon a Szőnyi
István terembe állított ki a
művész.

Homoródi Emma:Tamás Ervin festőművésznél.
Művészet, 1974.december - 26.oldal.

Tamás Ervin
festő

Tamás Ervinnek egyéni kiállítása volt 1964-ben, 1968-1969-ben az Ifjú Galériában.

Homoródi Emma: Tamás Ervin festőművésznél.
Művészet, 1974. december - 26. oldal.

Tamás Ervin

festő

A művész sokoldalú egyéniség: festőművész, művésztanár és a képzőművészeti életben alkotó ember.

Homoródi Emma: Tamás Ervin: festőművésznél.

Művészet, 1974.december - 26.oldal.

Tamás Ervin
festő

Tamás Ervin 1941-1946-ig volt a Képzőművészeti Főiskola hallgatója, Szőnyi növendékeként.

Homoródi Emma: Tamás Ervin: festőművésznél.
Művészet, 1974.december - 26.oldal.

Tamás Ervin
festő

Tamás Ervinnek egyéni kiállítása volt 1947-ben Debrecenben, a Déri Múzeumban, 1956-ban a Műcsarnokban.

Honoródi Emma: Tamás Ervin festőművésznél.
Művészet, 1974. december - 26. oldal.

Tamás Ervin
festő

Tamás Ervin élményeit, benyomásait a lép törvényszerűségei szerint formálja és a látvány másodlagossá válik: absztrakál.

Homoródi Emma: Tamás Ervin festőművésznél.
Művészet, 1974.december - 26.oldal.

Tamás Ervin

festő

Tamás Ervin „Ég és a föld között" című kép ihletője egy repülőgéppel tett utazás. Ebben a műben a festő nem csak a tájformát fogja egységbe hanem sinn világát is.

Homoródi Emma: Tamás Ervin festőművésznél.

Művészet, 1974.december - 26.oldal.

Tamás Ervin
festő

A művészi kiindulópontja mindig
a látott valóság, legelőször egy táj
látványa, ami megragadja.

Homoródi Emma: Tamás Ervin festőművésznél.
Művészet, 1974.december - 26.oldal.

Tamás Ervin, festő

Megnyitotta az NDK gyermekrajz-kiállítását. (Az NDK Budapesti Kulturális és Tájékoztató Központjában.)

– : Két NDK-kiállítás Budapesten

9.

Népszabadság, Bp. 1972. szept. 23.

Tamás Erzsin

festő

Tamás Erzsin képe, Tokaj hegy és városka földrajzi fekvésére emlékeztet

Telepy Katalin: Folfelé megy borban a gyöngy

Műrészet, 1972 junius - 40 oldal

Tamás Ervin
festő

1946-1950-ig Debrecenben tanult a Művészeti Gimnáziumban Tamás Ervin. Tanult és mellette festett. Majd feladja a tanárságot és visszajön Pestre.

Homoródi Emma: Tamás Ervin festőművésznél.
Művészet, 1974.december - 26.oldal.

Tamás Ervin festőművész

Végh Alpár Sándor rádióriportjában a környezetkulturáról beszél a művészszel, Aba-Novák Judittal és Kovzogh ákossal. Tamás Ervin a Dési Huber-körnek – festőkörnek – a jelenlegi vezetője.

Látogatóban a Képzőművészeti Szövetségnél.

1975. II. 17. 13.03 Petőfi |V.|

Tomás Ervin

Bemutatott művei:

„Műterem", lakk, 90 x 120,

„Tihany", olaj, 95 x 150,

„Hidépítés", olaj, 110 x 140.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968

8P

Tamás Ervin
Jesső

A posztnagybányai törekvések
továbbélését példázzák a mű-
vész korai csendéletei.

Sz.Kürti Katalin: Képzőművészeti Galéria Debreconben.
Művészet, 1974.október - 20.oldal.

Tamás Ervin festőművész

Égerházi Imre tárlatát rajtolta meg Budapesten, a MOM Szakasits Árpád Művelődési Házban jan. 25-én.

Hajdú Megyei ÁÉV, Debrecen, 1972. jan. 27.

Tamás Ervin

„A Szabadművelődés Képzőművészeti Iskolája" 1946. dec. végén kezdi meg első 3 hónapos tanfolyamát, 1947. ápr.-máj.-ban követi ezt a második. Az Iskola tanára.

Sz. Kürti Katalin: A Debreceni Képzőművészeti Kör huszonöt éve.

Alföld, Debrecen, 1972. május.

Tomás Ervin

Budapesten született 1922-ben. Tanulmányai: Képzőművészeti Főiskola. Tárlatai: Debrecen 1947, Gy 1959, 1964; Tokaj, Salgótarján 1968. Eger 1969. Munkácsy díj 1964.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I. A mai magyar táblafestészet, Budapest, 1967.

Tamás Ervin

Színes reprodukció egész táblán

89. sz. „Tokaj", olaj, 100 x 120 cm. Nemzeti Galéria.

Lázár Tibor: Pictura Hungarica I. A mai magyar táblafestészet, Budapest, 1971

Tamás Ervin

Vertikli lakk 90 × 110 cm

XIII. Szegedi Nyári Tárlat
1972. jul. – szept.

Tamás Endre

1. Jeges Balaton olaj 60×80
2. Tavasz —"— —"— 90×110

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1977.

Tamás Ervin

Jegy Balaton, rajz.

6. Balatoni nyári tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely 1972.

Tanár Erika

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

304, 305, 316. old.

Tamás Ervin

festő

(A Magyar és Szovjet Képzőművészeti Szövetségek Vizuális Nevelési Bizottságának közötti tapasztalatcseréről számol be.

Tamás Ervin: Párbeszéd a vizuális nevelésről. Művészet, 1973. szeptember - 6 oldal.

Tamás Erwin 3

Brague óta, jó néhány évtizede, világszerte számtalan művész zárkózik a formák és szinek hasonló világába. Tamás Erwin érdeme, hogy ezt az önkéntes, komor magányt, a kiábrándultság, az elidegenés jegyei mellett groteszk, izgalmasan bizarr s nem egyszer költői („Menyasszony" „Hegyalja") jelképekkel oldja fel.

(b. e.) Tamás Erwin kiállításáról.

Ország-Világ - 1970/23 23 old.

Tamás Erwin 2

A környező világ rejtett valóságait, belső szerkezetét igyekszik feltárni, elkerülve, nyilván szándékosan, minden olyan festői módszert, amely a néző gyönyörkö-dtetésére, megnyugtatására hivatott. Kompozíciáiban a tárgyak hideg absztrahálására törekszik. Tájképei is, merevségükkel, sötét vagy fakó színeikkel – valósággal földtani térképeknek hatnak.

(b.e.) Tamás Erwin kiállításáról.

Ország - Világ 1970/23 23 old.

Tamás Ervin

A Munkácsy-díjas Tamás Ervin festészete nagy ívet írt le azóta, - ahogyan Kocogh Ákos közli róla - „Szönyi István mellett befejezte a főiskolát". A Csók Galériában kiállított művek megmutatják művész-pályájának erényeit és buktatóit is. Képeit, többségükben, valamiféle visszafogottság, olykor túlzásba hajló szigorúság, az élményszerűség mellőzése, az érzelem elfojtása jellemzi.

(b.e.) Tamás Ervin kiállításáról.

Ország-Világ 1970/23 23 old.

Tamás Ervin

Menyasszony.

Ország-Világ 1970/23 23 old

Tamási Ervin festő

Megnyílt Keszthelyen a VII. Balatoni
Képzőművészeti Tárlat, melyen műve szerepel.

Tamási Attila: Balatoni Tárlat Keszthelyen.

Képszava, 1940. júl. 21.

Tamás Ervin festőművész
kiállítása a miskolci Szőnyi-
teremben nyílt meg.

Kiállítás.
Irodalmi Napló, 1974. máj. 1.

Tamás Ervin M.D.K.

Portrék,

Önarckép,

Kendővásár,

Tájképek, Présházak,

Ságvári Márta: Tamás Ervin festőművész kiállitása

Magyar Nemzet 1964. december 30. 4.1.

Tamás Ervin M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Ritly Valéria: A VIII. miskolci országos kiállitás képzőművészeti

Magyar Nemzet 1964. december 24.1.

Tamás Ervin festő M.D.K.

kiállitása a Csók -Galériában

Napló

Magyar Nemzet 1964. december 16. 4.l.

Tamás Ervin festő

Kiállítása a Csók -Galériában

Napló

Magyar Nemzet 1964. december 16. 4.l.

Tamás Erviu

festőművész. Kiállítása a Csók Galériában.

emlitve.

Népművelés, 1965 2. szám. 47. l.

TAMÁS ERVIN

Jöjj vasipari tanulónak. Olaj 12ox9o.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat. Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

Tamás Ervin festő . M.D.k.

Kitüntetésben részesült

Kiosztották a SZOT irodalmi és művészeti

díjait

Magyar Nemzet 1964. április 30. 4.l.

Tamás [Jenő] MDK

Művei mai fejlődésünket tükrözik.

Bencze Gyula: A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése elé 8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. febr. 13.

Tamás Ervin

Szot dijat kapot

Nejmanova, 1964, máj 1. Foldal

Tamás Erwin, [festő] MDK

Díjat kapott.

— : Kiosztották a SZOT irodalmi és művészeti díjait 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. ápr. 30.

189
+ 11
200
+ 1
201

Tanács Erika

A debreceni Képzőművészeti Szabadiskola tanára

A képzőművészetek Debrecenben, 1961.

5 oldal

Tamás Ervin
festő

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Oelmacher Anna: Dolgozó emberek között
Művészet, 1964. augusztus – 42 lap.

M.D.K

Tamás Erzsi
nobrán

Művészi munkásságáért az
1964. évi Szot díjat kapta.

—: Az 1964. évi Szot díjasok
Élet és Irodalom, 1964. május 2-2 lap

Tamás Erwin

festő

A IX. tárlaton a „Várakozás" című képét, most „Téli táj" és „Gondolat" c. képeit állította ki.

Láncz Sándor: Siekesfehérvári tárlat

Művészet, 1964. május – 30 kap.

MDK

Tamás Ervin

Szerepelt a kiállításon. /Négy képpel/

Dévényi Iván: IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás.

Vigilia. 1962. jul. 432-434.l.

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
MEGHÍVJA ÖNT

TAMÁS ERVIN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1964 DECEMBER 18-ÁN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

DR. FEHÉR ZSUZSA

MŰTÖRTÉNÉSZ

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA,
BUDAPEST V, VÁCI UTCA 25

Fk. dr. Balázs istvánné – 9299 fnyv I

KÉP CSAR NOK

TAMÁS ERVIN

MEGHÍVÓ

Tamás Ervin
festő

M.D.K.

Méltatás.

D. Fehér Zsuzsa: Hún év után
Művészet, 1965. április – 3 lap

MDK.

Tamás Ervin

képeinek reprocukciója

A könyvtáros c. lapban.
1965. márc. szám. mell.

.

Tamás Eroin

festő

M.D.K

Anyám", a „Tél" c. lipei
"szerepelnek tárlatán. —
„Csopaki hárak" (repro)

Péter Imre: Kiállítási krónika

Művészet, 1965 március - 43 kap.

Tamás Ervin festőművész

Zalaváry Miklós festőművész ma megnyíló kiállításán mond megnyitót a művész, a Képcsarnok Váll. Szőnyi István-termében.

Déli Hírlap, 1972. aug. 24.

Tamás Endre festő

képeinek kiállítása a TIT Debreceni Csokonai Klubjában nyílt meg január 13-án

Magyar Nemzet 1975

január 14
4. old.

Tamás Ervin

Az 1974-es Balatoni Táslaton rezít vett keszthelyen.

Népszava, 1974. júl. 21. 102. erf. 169n. 9p.

Tamás Ervin

Ilegy, o. 90×110 cm
Táj, o. 80×100 cm

7. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1974.

Tamás Ervin

Hegy, repr., 14. old.

7. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1974.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JAN 12

(Hajdúbihari Napló

Tamás Ervin emlékkiállítás

TAMAS ERVIN Munkácsy-díjas festőművész kiállítását január 13-án 17 órakor nyitja meg dr. Tóth Ervin műtörténész a TIT Csokonai klubjában (Debrecen, Vörös Hadsereg útja 45—47.).

M.D.K.

Tamás Ervin festő

"Várakozás "

Tillai Ernő: Kiállitás

Magyar Épitőművészet 1962 /4.

MDK.

Tamás Ervin

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 3o.

MDK.

Tamás Ervin

Kiállitási kritika

Tiszatáj 1965 nov. lap 380

MDK.

Tamás Ervin

Megemlitve

Müvészet 1965 ápr.lap -

Tamás Ervin

Kendervászon c. képéről repr.

Socialista művészet 1965. dec.

Tamás Ervin

festő -

M.D.K.

Részt vesz a tárlaton.

Péter Imre: A monumentalizmus bizöltében

Művészet, 1966. január - 10 kep

Tamás Ervin M.D.E.

Művei a kiállitáson

Perneczky Géza: Festmények A X. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson
Magyar Nemzet 196 . okt. 3. 9.l.

Tamás Ervin festő M.D.K.

A kiállitás zsürijének tagja

Szabó Éva: 205 kép, 143 grafika, 196 szobor
Beszélgetés a X. Orsz. Képzőművészeti Kiállitás
előkészületeiről

Szocialista Művészetért 1965. szept.

Tamás Ervin Ferenc

Tamás Lovin [festő ?] MDH

Sugár Andor munkásságát méltatta az ünnepélyes aratón.

— : Leleplezték Sugár Andor emléktábláját 8

NÉPSZABADSÁG, BP. 1965. szept. 24.

Tamás Ervin M.D.K.

A X. Magyar Képzőművészeti Kiállitás zsüri-
jének tagja

Az ünnepélyes megnyitás

Magyar Nemzet 1965. szeptember 19. 11. l.

MDK.

Tamás Ervin

Kiállitásának hirdetése

Szocialista Müvészetért 1966 jan.

MDK.

Tamás Ervin

Kiállitási kritika

Közmü és Szolgáltatás 1965 okt.8.

Tamás Ervin

MDK

Épitkezés, of.

Munkások, of.

VIII. M. Képzőművő Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK.

Tamás Ervin

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 jan.

M.D.K

Tamás Erwin
festő-

„Ujságárus" (repro)

Lancs Sándor: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás elé.
Művészet, 1965. október - 20 kep.

Tamás Ervin

Astó-

M.D.K.

Méltatás.

Lanár Sándor: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás elé.

Művészet, 1965. október - 20 lap.

amelyek totálisan az evangélium szelle
az egyház Urának bírálatát és mindent
kiállják! Egyetlen egy darab sincs be
azt mondhatnánk: kár volt bevenni!
botránkoztató, de semmi naivitás! Mi
evangéliumi légkör, emelkedett keresz
világ! Evangéliumi mélység — szépsé

Szinte azt merjük mondani, hogy
analitikus tartalomjegyzéknek az átol
mint egy evangélizációs programm! Az
alkalmi énekek száma bőséges! Karács
Passzió: 27. — Áldozócsütörtök utá

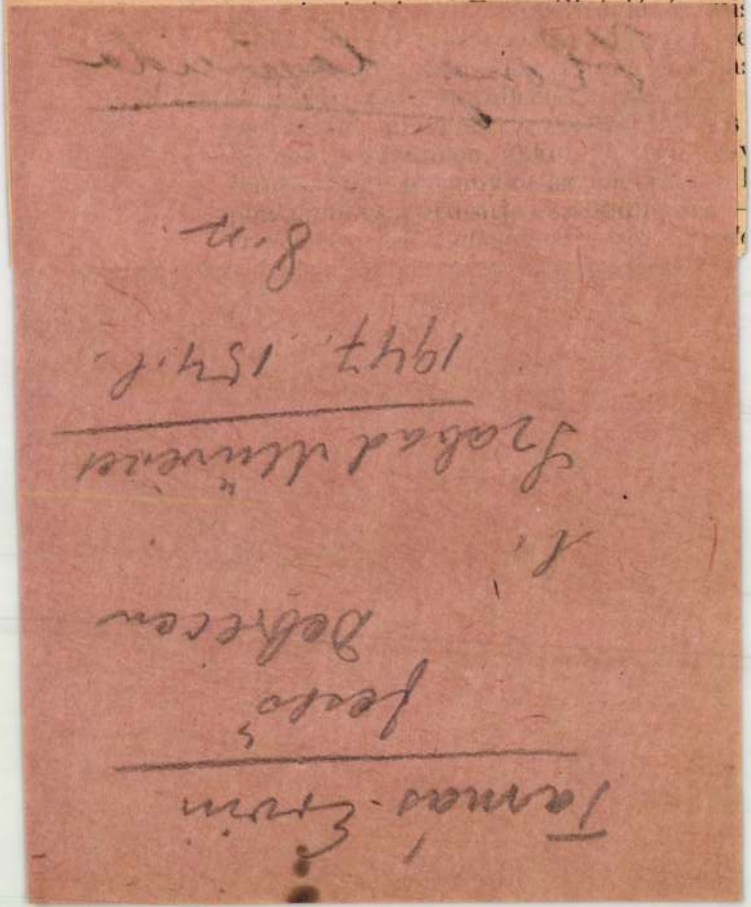

lyozzük!) a dallamhoz mindenben illő,
veget tételez fel. A dícséreti rész dalla-
onizálási módja a mi átlagos mértékün-
en jóval felülmulja. Elég sok dallamuk
rimitív zongoratudással nem lehet le-
zsoltárdallamok ritmikus volta néhány
észettani megállapítás feleleventését is
eszi : „A verses előadás legfeltűnőbb sa-
ndolatok és hangok szabályos ismét-
szabályos ismétlődés szüli azt a ze-
amit ritmusnak nevezünk." — „A
azt a részét, amely a vers zenei ter-
hangtani szabályainak megállapításával,
k súly- és időmérték szerinti kimérésé-
csoportok és szólamok metrikai és rit-
yozásával foglalkozik : prozódiának ne-
ngsúlyoznunk kell, hogy : *a ritmikus*
k a mai magyar szövegekkel együtt nem
lő nem adhatók, mert a dallam ritmusa
rozódiája nem fedi egymást! Míg új szö-
senek, addig magyar zsoltárszöveget

Tamás Ervin

l.

Söregi Jánosdr

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve. 1943-1947. Debrecen 1948. 60. l.

z helyreállitása tárgyában, egy-
ból, illetve a Bizottság részé-
r Sándor, másrészről Hlatky
épitőmester cég között, 277175
tt s a Bizottság folyó évi janu-
jelentésével két példányban ide
ytam.
a jóváhagyott szerződés egy pél-
sztése mellett tudomás és további

M.D.K.

Tamás Endre
festő

Hódmezővásárhelyen tart kiállítást.

Napló - 7 l.
Magyar Nemzet, 1959. dec 16.

N. 11

M.D.K.

Tamás Ervin
festő

A Múcsarnok állítói.

Kiállításol. 4 l
Magyar Nemzet, 1959. szept. 27

M.D.K.

Tamás Erin
festő.

Kiállítása a Műcsarnokban van. — Méltatás

a.m.: Fiatal festők. 4 l.
Magyar Nemzet, 1959. Szept. 23.

M.D.K.

Tamás Erzsi
festő

A Műcsarnokban tart kiállítást.

Kiállítások: 4 l
Magyar Nemzet 1959 szept. 12.

Tamás Ervin

festő

M.D.K.

A Műcsarnokban nyílt tárlata.

Kiállítások · 4 l.

Magyar Nemzet, 1959. szept. 20.

MDK

Tamásy Ervin

Kiállitási kritika

Hajdúboharmegyei Napló 1967 dec.5.

Tamás Ervin

Tihany c. festménye (emlitve)

szerepel a Balatoni Nyári Tárlatos

Kortárs 1966 IX-n. 150 fold.

Tamás Ervin

1922-ben született.

„Várakozás" (repr.)

Kocziógh Ákos: „Kilencedik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás"

THE NEW HUNGARIAN QUARTERLY, Vol. III. No. 7. 1962
128-129, 130 l.

MDK

Tomás Erwin

a magyar zakszerzett ezért
művészeti díjával tüntettét
ki.

—: Kunstpreise
Beldende Kunst 1964. 9 szám

Tamás Erwin, festő

MDK

Dec. 18-án tárlata nyílik meg a Erők galériában.

—: Hír

10

NÉPSZABADSÁG bp. 1964. dec. 16.

Tamás Ervin, festő

MDA

Narancsos rendélet c. művét megvette a VIII. ker.-i Ulpius Vendéglátóipari Vállalat.

– : Narancsos rendélet 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. márc. 21.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1959 NOV 10

KISALFÖLD

Tamás Ervin

Képzőművészek konferenciája

+1

1021

Szombaton folytatta tanácskozását a képzőművészeti körök országos konferenciája.

A több száz résztvevő délelőtt megtekintette a képzőművészeti körök 6. országos kiállítását, majd Tamás Ervin festőművész értékelte a bemutató gazdag anyagát. Többen kérték, hogy a kiállítást az ország más városaiban is mutassák be.

A kétnapos konferencia Xantus Gyula festőművésznek, a Képzőművészeti Főiskola tanárának „A studiumtól a kompozicióig" című előadásával ért véget.

ANGOLNÁT

telepítenek a Balatonba.

A Balatoni Halászati Vállalat magyar halfajtákért cserébe hozattatta az angolnákat dr. Gerhard Grünzeit osztrák halkereskedőtől, hogy a Balatonban is meghonosítsák ezt az ízletes húsú, értékes halfajtát. Az idén a tóba 45 mázsa angol-

1963 NOV 20.

1021

1963 november 23.

Megnyílt a megyei képzőművészek őszi tárlata

Vasárnap délelőtt nagyszámú közönség előtt, ünnepélyek között megnyílt

NÓGRÁDI NÉPÚJSÁG
Magyar Hírlapkiadó
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963. november 20.

Javult a [illegible] teljesítmén

Meggyorsult a szántás — Vontato[illegible] a talajerővisszapótlás

Az utóbbi napokban hozott ricatörés után gondoskodtak a [illegible] kukoricaszár letakarításáról is.

Egy traktor, négy hold

A pásztói járásban, ahol be- fejeződött a kukorica betaka- rítása, a korábbi hetekhez vi- szonyítva lényegesen gyorsabb lett a mélyszántás üteme. Az őkürti Gépállomás körze- ugrásszerűen megnöve- a két műszakban dol- előszövetkezeti

MEGHÍVÓ

TAMÁS ERVIN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

Dr. FEHÉR ZSUZSA

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1959. SZEPTEMBER 12-ÉN, 13 ÓRAKOR

A MŰCSARNOK KAMARATERMÉBEN,

BUDAPEST, HŐSÖK TERE

Fk: Luzsicza Lajos — 28194 Főv. Nyomdaip V. 1. sz. t.

M.D.f

Tamás Ervin
festő-

A „Csók Galeriában" rendezett tárlatot.
„Firenze", „Párizs", a „Varíahozás",
„Csopaki hárak", „Téli tág" c. művei
szerepelnek a többi között tárlatán.

Frank Jacobs: Tamás Ervin
Élet és Irodalom, 1965. jan 2 - 4 lap

Tamás Erzin

Halászok.

Olajfestmény, reprodukció.

Napjaink, 1964 12. sz. 10. l.

MDK

Tamás Ervin festő

Egy tál, egy alma, kép

Egy tál, egy alma. Tiszatáji Képlap, 1948.dec.12.

Tamási Ervin MDK

az Ózdi Kohászati Üzemek

5000 forintos díját nyerte

megosztva Kunt Ernővel/

/T/ "Tokaji tájképéért."

--: Megnyilt a III. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás.

ÉSZAKMAGYARORSZÁG. 1957. okt. 29.

mdk

1

Tamás Ervin, Hantos Gyula festőművészek

részt vesznek a tokaji táborozáson

Vajna Éva: Képzőművész-körök táborozása Tokajon
Népművelés 1959. 9. sz. 27. l.

molk

Tamás Ervin

A Tokaji folklór kutatói

Varga Imre: Tokaji Napló

Népművelés, 1956 év 9 sz. 44. l.

TAMÁS ERVIN

Fiatal képző- és iparművészek kiáll.
Erns Muz.1955.jun-jul.

MDK

Tamás Ervin festő

Debreceni csoport. kiáll. a Déri Muz.-ban

Szabadszervezeti közlemények. Szabad Művészet

1949. 48. l.

MDK

Tamás Ervin, festö

Jöjj, vasipari tanulónak Olaj.

/Műcsarnok?/.- III. Képzőműv.kiáll. 1952.dec.-1953.márc.

Kat. 9.1.

Tamás Erzsébet
festő

M.D.K.

„Hidnál" című képe a szegedi
tárlaton szerepel valamint a
„Tokaji hegy" című műve.

Kovács Gyula: A negyedik Szegedi Nyári Tárlat
Művészet, 1963. november – 43 lap

Tamás Ervin
a képzőművész szövetség festő tagozatának titkára
gyakori látogatója a művésztelepnek.

MDK

Varga Imre: Tokaj művésztelepe.

Napjaink 1963. aug. 1.

MDK

Tamás Ervin

szerepelt a kiállitáson.

Szelesi Zoltán: A IV. Szegedi Nyári Tárlat.
Keletmagyarország, 1963. aug. 4. 6. lap.

Tamás Ervin

MDK

a legtöbb képpel

szerepelt a kiállításon.

"Munkások"
"Épitkezés"

Borbáth Sándor: "A munka dicsérete". Képzőművészet: kiállitás a győri műcsarnokban.

Kiselföld. 1963. jul. ?.

MDK

Tamás Ervin

festm.:

Halászbástya olaj 80x100

Hétedik Miskolci Országos Képzőművészeti Kiáll.Herman Ottó Múzeum.1962.Nov. Kat.

Tamás Ervin festő

Kiállítása lesz a Csók galériában

Népszava, 1964. nov. 6., 4. old.

Tamás Ervin

Szerepel a szegedi Dísz. Képzőműv. Kiállításon.

említve.

Tiszatáj, 1964 9. sz. 4. lap.

MDK

Tamás Ervin

Csillések, of.

Várakozás, of.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 16.l.

MDK

Tamás Ervin

Tokaji hegy, of.

Párisi házak, of.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 16.l.

MDK

Tamás Ervin

Halászbástya, of.

7. miskolci o.képzőm. kiáll. 1962. nov.

Herman O.Muz.

MDK

Tamás Ervin festő

Tamás Ervin nyitotta meg
Enzo Sozzo olasz festőművész
tárlatát.

– : Olasz festőművész kiállítása
a Kulturális Kapcsolatok Intézetében
13.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. nov. 26.

MDK

Tamás Ervin

Önarckép. Olajf.75x100

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 22.l.

Tamás Ervin

MDK

1958-1960 között irányitotta a szakkört.

Tóth Jenő: Valódi művészeti élményt nyujtott a budapesti póstás képzőművészek szakkörének kiállitása.

Közhevel: Szocialista Pósta !19/ 63. 1. szám.

Tamás Ernyi festő

Halászok (szepró) szerepel a balatoni nyári tárlaton

Népnava, 1964, jun. 28, Fold.

Tamás Endre, festő MTA

A Munkácsy M.-díj II. f.-t kapta.

– Kiosztották az idei művészeti díjakat 4. f.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. ápr. 2.

Tamás Ervin

Festőművész, a SZOT idei
művészeti díját kapta.

(említve)

Népművelés, 1964 6. szám,
36. lap.

Tamás Endre
festő

M.D.K.

A Mácsarnokban tart tárlatot.

Napló: 7 fl.
Magyar Nemzet, 1959 szept. 10.

Tamás Erwin, festő MOK

A Műcsarnok kamaratermében nyílt meg tárlata.

Témái: Tokaj vidéki tájak (Tokajban szokott nyaralni a művész), dolgozó emberesoportok, kisvárosi képek.

Hólapátolók, Falusi temetés, Festőnövendékek, Alkonyat, Hajnal c. képei igazolják tehetségét.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

Népszabadság, bp. 1959. szept. 26. 8. l

Tamás Erwin, festő

A nov. 22-én megnyíló gyermekrajz-kiállítást Tamás Erwin festőművén nyitja meg.

—: Hír

Népszabadság, bp. 1959. nov. 20.

10.1

MDK

Tamás Ervin (festőművész)

1947-ben a debreceni Déri Múzeumban önálló kiállítása volt.

Kádár Zoltán: Debrecen művészi fejlődése a felszabadulás után.
Alföld, Debrecen, 1955 február, VI. évf. 1-2. sz. 47. l.

TAMÁS Ervin festő M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

Halászbástya

Dutka Mária: Képzőművészeti utkeresések a miskolci kiállitáson

Magyar Nemzet 1962. november 18. 9 .l.

Tamás Ervin

MIK

szerepelt a kiállitáson.

Szelesi Zoltán: Szegedi Országos Képzőművészeti Kiállitás.

Tiszatáj. 1964. szept.

Tamás Ervin

MDK

szerepelt a tárlaton.

Cserhát József: A legszinvonalasabb kiállitás veszprém megyében. – Balatoni Nyári Tárlat. Napló 1964 jun. 18.

Tamás Ervin

festő

Debrecen

1.

Szabad Művészet

1947. 104. l.

többször

GYŐR

Érsekegyházi

Győr város. VV 1856, 223 l.

Tamás Ervin

festő

Debrecen

Kossuth u. 49.

MKSz 1947

Tamás Erika, festő

MDK

A Déri-Huber Képzőművészeti Kör tanára.
Értékelte a bemutatott anyagot.

–: Befejeződött a képzőművészeti körök vezetőinek országos konferenciája 12. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 10

MDK

Tamás Erwin, Jestő

Kiállítása nyílik meg
a Csók Galériában.

— : □ „Tamás Erwin ....." 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. ápr. 22.

MDK

Tamás Ervin, festő

Kiállítása nyílik meg a

Csók Galériában.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 23.

Tamási Ervin

Az 1920 körüli közül azon kevesek közé tartozik, akik ki tudtak válni.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina 1968.

138. l.

Tamás Ervin festő

munkásy díjas
kiállítossa nyílik szlnokon
az ~~[illegible]~~ Aba-Novák teremben

MTI: Művészek és tárlatok

Zalai Hírlap 1969 IX. 19

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KFT. BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Tamás Ervin

1969 SEP 19

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Szolnok

— AZ ŐSZI évszak a képzőművészeti kiállítások termékeny időszaka lesz a Tisza tájon. A szolnoki művésztelep kollektív műtermében kamarakiállításokra kerül sor. A Képcsarnok Aba Novák termében nyílik meg Tamás Ervin Munkácsi-díjas festőművész tárlata. Papi Lajos kisújszállási szobrászművész októberben Budapesten, a József városi művelődési házban vendégszerepel alkotásaival.

a fiatalokkal kell megfogni

MDK

Tamás Erwin, festő

Tanára volt Szüts Miklósnak.

Főiskolások galériája
— : Szüts Miklós M. 12.

Népszabadság, Bp. 1970. febr. 15.

Tamás Ervin

Említve

Kulcsár: Az egymásrautaltság jegyében

Vars Népe, Szombathely 1969. sep. 24.

Tamás Ervin

1 képzőmüv. főiskolát végzett festő- szakgrafikusművész. Dolgozik Budapesten, Tokajban és Szentendrén. Munkáit Párizsban, Londonban, Bécsben, Münchenben, Velencében, Rómában, Prágában, Varsóban, Moszkvában, Leningrádban, Kijevben, Tbilisziben, Jerevánban, Szófiában, Belgrádban, Zágrábban, Szarajevóban, Ljubljanában, Szkopjéban, Athénban, Helsinkiben, Stockholmban, Koppenhágában, Oslóban, Reykjavikban, Amsterdamban, Brüsszelben, Luxemburgban, Genfben, Bernben, Milánóban, Firenzében, Nápolyban, Palermóban, Lisszabonban, Madridban, Barcelonában, Tokióban, Kiotóban, Nagoyában, Osakában, Hongkongban, Bangkokban, Szingapúrban, Kairóban, Alexandriában, Tripolisban, Algírban, Tunisban, Casablancában, Rabatban, Dakarban, Bamakóban, Abidjanban, Lagosban, Accrában, Monrovia, Freetownban, Conakryban, Bissauban, Bangui, Brazzaville, Kinshasa, Libreville, Yaoundé, Douala, Addis Abebában, Nairobiban, Dar es Salaamban, Lusakában, Salisburyben, Bulawayoban, Johannesburgban, Durbanban, Port Elizabethben, Kapvárosban, Windhoekban, Luandában, Mexikóvárosban, Guadalajarában, Monterreyben, Acapulcóban, Havannában, Santiago de Cubában, Kingstonban, Montrealban, Torontóban, Ottawában, Vancouverben, Victoriában, Winnipegben, Edmontonban, Calgaryban, Regina, Saskatoon, Yellowknife, Whitehorse, Dawson City, Anchorage, Fairbanks, Juneau, Seattle, Portland, San Francisco, Los Angeles, San Diego, Las Vegas, Phoenix, Albuquerque, Denver, Salt Lake City, Chicago, Milwaukee, Minneapolis, Detroit, Cleveland, Pittsburgh, Buffalo, Rochester, Boston, New York, Philadelphia, Washington, Baltimore, Richmond, Atlanta, Miami, Tampa, New Orleans, Houston, Dallas, Oklahoma City, Kansas City, St. Louis, Cincinnati, Indianapolis

Tamás Erwin, festő

MDK

1.) Olvasó nő
c. festmény : Repr

2.) Olvasó nő
c. festmény : Repr

a szegedi orsz. képző műv. kiállítás anyagából.

— : (— szöveg — kép —) Hátsó-belső-borító

Könyvtáros, Bp. 1965. március

XV/3.

Tamás Esvin

A Tokaji művésztelep egyik vezetője

Beredek Miklós: A tokaji második Luzmus

Északmagyarország 1969 VIII. 3.

Tamás Ervin

MDK

Hidépités, gouqche

Estefelé, gouache

Fehér ház, gouache

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Tamás Ervin kiáll.

MDK

Tamás Ervin

Ipari táj, o.

Halárusok, o.

Balatoni nyári tárlat 1964.
Keszthely, Tihany, Veszprém

MDK

Tamás Ervin

Tokaji táj, o.

Balatoni nyári tárlat 1964. Keszthely, Tihany, Veszprém.

Tamás Ervin MDK

Édesanyám, olf.

Virágok, olf.

Női arckép, olf.

Női arckép könyvekkel, olf.

Mücsarnok 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin

Halárusok, repr.

VIII. Miskolci Orsz. Képzőm. Kiáll. 1964

Tamás Ervin MDK

Halárusok, olf.

Tokaji utca, olf.

VIII.Miskolci Orsz. Képzőm. Kiáll. 1964

Tamás Ervin

Kendővásár, o.

Halárusok, o.

Ujságárus, o.

A. Magy. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1965.

M.D.K.

Tamás Ervin, festő (bpesti)

„Tüntetők" c. képét nem nagy elismeréssel cullitik az I. Debreceni Ceru. Nyári Tárlat beszámolójában.

ALFÖLD, Debrecen, 1967. XVII.évf. 10. sz. 80 old.

M.D.K.

Tamás Ervin festő

iparískolai tanár

A Debreceni Képzőművészeti Szabadiskola nyári tanfolyámnak előadója, 1948.

az alakrajz vezetője

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 166.1.

A MÜVESZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.

Bp. 1965.

Tamás Ervin festő M.D.K.
iparískolai tanár

Debrecen thj. város Képzőművészeti Szabadiskolája
tanárául tervbe véve 1947.
az alakrajz vezetője

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 158.1.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Tamás Ervin

A Kép. mův. kovetsége fötitkára
adta át a csehszlovák kovetnek
a magyar művészet
Lidicének ajándékozott
műveit

Nagyvarsa 1967 IV. 26 5 old

Tamás Ervin MDK

Hajnal, olf.

Alkony, olf.

Halász és felesége, olf.

Mücsarnok 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin

MDK

Udvar, olf.

Laboratórium. olf.

Virágcsendélet, olf.

Műcsarnok 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin

MDK

Csen élet, o.

Szegedi O. Képzőm. kiáll. Szeged 1964

MDK

Tamás Ervin

Csendélet, o., repr.

Szegedi O. Képzőm. Kiáll. Szeged 1964.

MDK

Tamás Ervin

Halászok, repr.

Balatoni nyári tárlat 1964
Keszthely, Tihany, Veszprém

MDK

Tamás Ervin

Halászok, repr.

Balatoni nyári tárlat 1964
Keszthely, Tihany, Veszprém

Tomás Ervin festő

Megválasztották a Képzőmův. Szöv. főtitkárává

Nagymaros 1966 ápr. 21 2 old.

MDK

Tamás Ervin

Firenze, o.

Magyar festők Itáliában. N.Gal. kat. 1967.

MDK

Tamás Ervin

Tokaj, o.

9. miskolci o. képzőm. kiáll. 1966.

M.D.K.

Tamás Erzsi
festő

Részt vett a tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: Dolgozó emberek között
Művészet, 1968. május – 33 lap.

MDK

Tamás Ervin

Kiállitási hir

Esti Hirlap 1968 márc.27.

MDK

Tamás E"vin

Kiállitási kritika

Kritika 1968 márc.

Tamás Ervin

(Sillések c. műve (eml.)

szerepel a IX. nagy. Kép.

műv. kiállításon

nagyar Ifjúság 1962 IV. 28

MDK

Tamás Ervin

Kiállitási hir

Délmagyarország 1967 nov.15.

Tamás Emil

Tokaji táj c. képe kiállítva a
III. Miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: Néhány gondolat a III. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitásról
Északmagyarország 1957. nov. 14. 5.l

Tamás Ervin

Hálapátolókat ábrázoló festménye a IV. miskolci országos kiállításon.

Hajdu Béla: A IV. Miskolci Orzságos Képzőmüvészeti Kiállitás

Északmagyarország 1958. nov.18. 6.1.

MDK

Tamás Ervin, festő

Kiállítása len Tokajban.

— : Festők a templomban

ESTI HIRLAP Bp. 1963 március 27.

08

M.D.K.

Tamás Ervin festő

Ujrealista szemléletü festő, a monumentális murális müvészeten kivül táblaképeket is fest.

Németh Lajos: Szocialista realizmus és modernista törekvések mai festészetünkben, Bp. 1967. 40.l.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Szilvás csendélet

Csendélet demizsonnal

Konyhai csendélet

Tamás E. kiáll. Csok I. Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Róma

Sosopol este

Római tetők

Tamás E. kiáll. Csok I. Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Présházak

Csopaki utca

" házak

Tamás E. kiáll. Csok I. Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Rajzoló leány

Müteremsarok

Tüzhely

Tamás E. kiáll. Csok I. Galéria, 1954.dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Csendélet vasalóval

" kávéfőzővel

Tamás E. kiáll. Csók I. Gal. 1964. dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Betonozás

Reggeli

Nő csíkos ruhában

Tamás E. kiáll. Csók I. Gal. 1964. dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Téli táj

Önarckép

Bodrogkanyar

Tamás E. kiáll. Csók I.Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Szerszámos csendélet

Teáskanna

Festőasztal

Tamás E. kiáll. Csok I. Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő olajf.:

K.Gy. arcképe

Tél

Banános csendélet

Tamás E. kiáll. Ecók I.Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Halárusok

Kendővásár

Tamás E. kiáll. Csók I.Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Nyár

Várakozás

Tamás E. kiáll. Csók I.Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Tetők

Festő

Vershallgatók

Tamás E. kiáll. Csók I.Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Festő és modell

Olvasó nő

Tamás E. kiáll. Cséh I.Galéria. 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő

olajf.:

Festőnő

Aluljáró

Capri

Tamás E. kiáll. Csók I.Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő olajf.:

Párizsi részlet

Tokaji hegy

Csendélet

Tamás E. kiáll. Csók I.Galéria, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin festő olajf.:

Tokaji utca

Kikötő

Firenze

Tamás E. kiáll. Csók I.Galória, 1964.dec.

MDK

Tamás Ervin

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1968 jan.26.

MDK

Tamás Ervin

-iállitási kritika

Müvészet 1968 jan.p.4o.

M.D.K.

Tamás Ervin
festő.

„Tüntetők" - jet mutatta be.

Tóth Endre: Az I. Debreceni Országos Tárlat.
Művészet, 1968. január - 39 kgs.

Tamás Ervin

A III. Balatoni Nyári Tárlaton
4000 ft-os nivódíjat kapott

Felcsúkor 1966 VIII n. 743 old.

Tamás Ervin

Bemutatkozott a rákosligeti képőművészeti bakáti körben mutáival.

Nagymuvelés 1966 VI-n. 36 old.

Tamás Erzsi

Debrecenben az 1946-ban alakult szabadiskolán müködött

A képzőművészetek Debrecenben /szerk Bőgel József/
1961. Debrecen. 58.l

Tamás Ervin

A magy. Kép. mův. követsége
III. közgyűlésén – mint a
festőnadsontály elnöke – Ő
elnökölt

Nagyvaca 1966 IV. 8

Tamás Ervin festő

hat díjas.

A Képzőművész Következ

festő nakontályának titkára

Nagyvarad 1966 márc. 6

Jamás Ervin

Sgraffito, fig. komp. 7.5. m²,

Bács-Kiskun megye, Kecskemét

Kőjál, Bejárati homlokzat.

Tájékoztató 64/65 Lépző és Iparmivészeti Sektorátus

34 l.

Tamás Ervin MDK

Festőasztal, olf.

Nádasztal, olf.

Énekesek, olf.

Műcsarnok 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin MDK

Kapu, olf.

Hőlapátolók, olf.

Festőnövendékek, olf.

Mücsarnok 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin

Említve

Súj Rezső: Kontvályessy Magda Répei Hajdu-Bihari Napló, 1970. nov. 15.

MDK

Tamás Erika, festő

Ébredő nő c. festménye
a kiállítás anyagából.

: Repr.

— : (Címlap kép) — Címoldal

A Könyvtáros, Bp. 1965. június XV/6.

Tamás Ervin MDK

Utkanyar, gouache

Emelkedő, gouache

Táj, gouache

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin

MDK

Csendélet, vörös háttérrel, olf.

Müvésztelepi csendélet, olf.

Fésülködő nő, olf.

Mücsarnok 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin MDK

Naplemente, gouache

Kötőrő, gouache

Külváros, gouache

Műcsarnok Kamaraterem 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin MDK

Bodrogpart, gouache

Noémi, gouache

Fények a vizen, gouache

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin MDK

Kisváros, gouache

Kert, gouache

Tokaj, gouache

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin

MDK

Anna, gouache

Fák, gouache

Alkony, gouche

Műcsarnok 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin MDK

Tokaji részlet, olf.

Hidépités, olf.

Akt, olf.

Mücsarnok 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Erwin, Jestő

MDG

A Munkácsy M.-díj II. f.-t kapta.

–: Kisantolták, művészeti díjakat 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1965. ápr. 1.

Tamás Ervin MDK

Müvésztelepen, olf.

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

MDK

Tamás Erwin, [ ]

A munkatervi okmányok egyik magyar aláírója.

–: Moszkvában magyar, Budapesten szovjet művének kiállítása 6

Népszabadság, Bp. 1967 ápr. 27.

MDK.

Tamás Ervin

Kiállitási kritkka

Müvészet 1967 márc.p.42.

MD.K

Tamás Ervin
festő

A Magyar Képő-művészek Szövetségének választmányi tagja lett.

—: A Magyar Képőművészek Szövetségének választmánya
Művészet, 1966. június-12 lap

Tamás Lovin, festő

Borin Kocev bolgár festő
Kiállítását nyitotta meg.

-: A Bolgár Kultúra és a Csehszlovák
Kultúra Kiállítása

9

NÉPSZABADSÁG, hu. 1966. aug. 2.

Tamás Erwin, festő

MDK

főtitkár lett.

-: A képzőművész-szövetség új vezetősége 8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. ápr. 21.

Tamás Erwin [festő] Mosh

A tanárskozáson elnökölt.

— : Befejeződött a Magyar Képzőművészek Szövetségének Közgyűlése 9

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. ápr. 8.

06

Tamás Lívia, festő

MDK

felszólalt.

–: A képzőművének szövetségének
körgyűlése

8.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. ápr. 7.

Tamás Lovisa, [ ]

MDK

Megnyitotta az Intergrafik 67.
c. grafikai kiállítást a Mű-
csarnokban.

—: Nemzetközi grafikai kiállítás a
Műcsarnokban

9

Népszabadság, Bp. 1967. szept. 21.

Tamás Ervin festő

Munkácsy díj II. fokozatát kapta

Nagymaros, 1965 ápr. 2., 2 ed.

M.D.K

Tamás Ervin
festő

1965. ápr. 4-én a Munkácsy
díjjal tüntették ki.

—: Kiállítások
Művészet, 1965. május - 48 lap

MDK.

Tamás Ervin

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát kapta.

Esti Hirlap 1965.ápr.1.lap -

M.D.K.

Tamási Ervin
grafikus

1965-ben a Munkácsy
Mihály díjat nyerte

—: 1965 állami és Kossuth díjasai
Élet és Irodalom, 1965. okt. 3-2 lap

Tamás Ervin

Szerepelt „A munka dicsérete" c. pécsi kiállításon.

Dunántúli Napló 1965. nov. 6.

M.D.K

Tamás Erzsi
festő

Részt vett a tárlaton.

D. Fehér Erzsa: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Művészet, 1965. november - 28 lap

Tamás Ernő
festő

M.D.K.

Kendőrácsár
(repr)

Művészet, 1965. december - 12 lap

Tamás Erwin

1964 ben SZOT díjban
részesült

:Az 1964 évi SZOT-díjban
alatás tvodolom 1964 máj 2

MDA.

Tamás Ervin

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát kapta

Szocialista Müvészetért 1965 május lap -

Mpa.

Tamás Gyula

1965-ben a Munkácsy díj II.fokozatát kapta

Szocialista Művészetért 1965 majus Lap-

MDK.

Tamás Erwin

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát kapta

Magyar Nemzet 1965 ápr.2.lap-

MDk

Tamás Lovis, Jertő

Részlet az Ernst Múzeum kiállításán.

Péter Imre: Dolgozó emberek közt 9.p

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. dec. 22.

M.D.K.

Tamás Ervin

Irod.: Szabad Művészet 1948.4.sz.159.l.

M.D.K.

Tamás Ervin
festő

Több képével vesz részt a kiál-
litáson.

D. Fehér Ilonka: Munkát ábrázoló festmények a IX. Magyar
Művészet, 1962. május — 8 l.

Tamás Erwin
festő

M.D.K.

„Csillések" c. műve tregor

S.K.: Beszélgetés Tamás Erwinnel „Csillések" című képéről
Művészet, 1962. február — 40 l.

M.D.K.

Tamás Ervin
festő

Méltatás.

K. Á.: Mai művészetünk
Művészet, 1962. február — 35 l.

MDK

Tamás Ervin

kiállitása a Műcsarnok kamaratermében: Képei, finom, választékosak, tájkép, és csendéletek.

Esti Hirlap 229. sz. 1959. szept. 30 2 old.

/Cs.M. cikke/

Tamás Ervin MDK

Részt vett a kiállításon.

"Csillések"

I. I. : A IX. magyar képzőművészeti kiállítás.
KISALFÖLD. 1962. máj. 6.

MŰVEK JEGYZÉKE

OLAJFESTMÉNY

1. KAPU, 50×60 cm, mgt.
2. HÓLAPÁTOLÓK, 80×100 cm
3. FESTŐNÖVENDÉKEK, 120×135 cm
4. FESTŐASZTAL, 60×80 cm
5. NÁDASZTAL, 80×60 cm
6. ÉNEKESEK, 60×70 cm
7. CSENDÉLET, VÖRÖS HÁTTÉRREL, 50×60 cm
8. MŰVÉSZTELEPI CSENDÉLET, 60×80 cm
9. FÉSÜLKÖDŐ NŐ, 100×125 cm
10. UDVAR, 60×80 cm
11. LABORATÓRIUM, 90×140 cm
12. VIRÁGCSENDÉLET, 60×80 cm
13. HAJNAL, 60×80 cm
14. ALKONY, 60×80 cm
15. HALÁSZ ÉS FELESÉGE, 120×54 cm
16. ÉDESANYÁM, 80×60 cm
17. VIRÁGOK, 39×50 cm
18. NŐI ARCKÉP, 52×41 cm
19. NŐI ARCKÉP, KÖNYVEKKEL, 90×110 cm
20. TOKAJI RÉSZLET, 46×60 cm
21. HÍDÉPÍTÉS, 80×100 cm
22. AKT, 100×80 cm

GOUACHE

1. ANNA, 34×28 cm, mgt.
2. FÁK, 29×45 cm
3. ALKONY, 28×40 cm
4. KISVÁROS, 28×42 cm
5. KERT, 28×45 cm
6. TOKAJ, 29×43 cm
7. BODROGPART, 29×45 cm
8. NOÉMI, 30×42 cm
9. FÉNYEK A VIZEN, 29×45 cm
10. NAPLEMENTE, 29×45 cm
11. KŐTÖRŐ, 29×45 cm
12. KÜLVÁROS, 29×45 cm
13. HÍDÉPÍTÉS, 29×45 cm
14. ESTEFELÉ, 29×45 cm
15. FEHÉR HÁZ, 29×45 cm
16. BARNA HÁZ, 29×45 cm
17. FEKETE KERÍTÉS, 29×45 cm
18. RÓZSASZÍN FALAK, 29×45 cm
19. ÚTKANYAR, 29×45 cm
20. EMELKEDŐ, 29×45 cm
21. TÁJ, 29×45 cm

595149 Pátria ny. Bp. F. v.: Földi Vilmos F. k.: Luzsicza L.

A MŰCSARNOK KAMARATERMÉBEN 1959

TAMÁS ERVIN

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA

Tamás Ervin 1922-ben született. Az Iparművészeti Iskolán, majd a Képzőművészeti Főiskolán tanult festeni, Szőnyi István volt a mestere. 1946—1950-ig Debrecenben élt, itt egy technikumban tanított, s önálló kiállítást rendezett műveiből a Déry Múzeumban. 1950 óta Pesten dolgozik, hat éve pedagógus a Dési Huber képzőművész körben. Az utóbbi időben nyaranta Tokajban dolgozik.

Ez a néhány hivatalos adat Tamás Ervin életrajza. A rideg számok azonban egy érdekes festőegyéniséget takarnak. Művészi alkotása alig tíz évre tehető, képei mégis kialakult, csaknem véglegesnek mondható festői felfogásról tanúskodnak.

Kiállítása a legutolsó három év termését mutatja be. Ezen idő alatt szilárdult meg elképzelése saját művészi stílusára vonatkozóan. Tudatosan dekoratív ábrázolásra törekszik. Eredményeit ezzel a megjelöléssel lehet leginkább összefoglalni: **dekoratív** a szó nemes értelmében. Felületeinek finom megmunkálása, formáinak elegáns egyszerűsége, színeinek mindig a tárgyhoz illeszkedő kultúráltsága, kiválasztott témájának minél teljesebb kifejezését szolgálja. Egy kicsit kész kompozícióban látja a világot, mert kivágásai következetesen a dekoratív felfogás jegyében készülnek. Kontemplatív hajlandóságú művész, a körülötte lévő dolgokat, jelenségeket, történéseket elmélyedten fontolgató, — az alkotó munka erős logikai kötelékeket is jelent számára. Rendkívül nehéz lenne azonban munkásságában a gondolati tevékenységet elválasztani az érzelmiektől, helytelen eredményre jutnánk. Mert festészete érzelmi vonatkozásban nemesen túlfűtött. Képeinek tartalma igen egyszerű, hétköznapi. Eleven tárgyak együttese, geometriai játékosságú asztalok, folytott világítású szobabelsők, csillogó üvegek, tüzes gyümölcsök, virágok, könyvek, ebből áll a kissé befelé forduló ember világa. Más képein gyöngyházfinomságú környezetben, lehelletkönnyen festett női aktok szereznek örömet a nézőnek. Megint másutt fáradt öregasszony mered maga elé, összekulcsolt kezét az ölében tartja. Az esti iskola növendékei harmónikus csoporttá állnak össze, érdekesen kivágott rálátásban ábrázolt utcarészlet idézi a tél atmoszféráját. Falusi temetés c. képén megrendítő arcokat, kitűnően jellemzett paraszti típusokat láthatunk; a vallásos szertartás izzadtságszagú, profán jelenetté válik. S ezek csak olajfestmények! Gouacheai utcarészleteket, hídépítést, szépvonalú régi kaputt, vagy a kisváros poros akácait ábrázolják. Ecsetjének járása ezeken izgatottabbá válik. olykor kúsza is lesz, a látványt percek alatt rögzítő. Kevés színnel dolgozik, kis és nagy képein egyaránt a pillanatokig érvényben lévő világítási hatásokat igyekszik bemutatni a lehető legegyszerűbb eszközökkel, színekkel. A gyorsan illanó jelenségek érdeklik, azokat kísérli meg örökérvényűvé emelni alkotásaiban. Az élményt gyorsan elraktározza belső világában, hogy alkalomadtán érdekes és elemző gondolatainak őrlő malmán lepergesse. Már az első fogalmazásban is átalakul a látvány. Összegező, lágy színfoltokban dekoratívvá sűrített harmóniát mutat. A továbbiak folyamán ez csak fokozódik. A vásznon csap össze a tudatos alkotó megfontoltsága, a lírai egyéniség lendületével. Ilyenkor a környező világnak kell követnie azt a képet, amely a művészben végleges alakul. Ez a kép egységes és kiegyensúlyozott, de mindenképpen átalakítja a közvetlenül érzékelhető valóságot. A festői eszközök differenciált kiválasztása szükséges ahhoz, hogy vissza is tudja adni a benne élő emléket. Egymásnak felelgető színfoltok változatos és tárgyhoz símuló faktúra, a felület alatt áramló élet, lágy mozgás, környezetbe olvadó körvonal, — valamennyi segíti a művészt abban, hogy a valóságot elképzelése szerint átköltse, saját egyéniségével gazdagítva, meggyőzően közvetítse a nézőhöz.

Tamás Ervin fiatalember. Eszményképe a művelt festő típusa, ezért sokat olvas, képezi magát s a szokottnál érzékenyebb is. Vajjon hogyan gyűjtött össze magában ennyi szenzibilitást az egykori hajógépész fia, miért vonzódik úgy a különös iránt, miért szereti a pszichológiai, bonyolult áttételeken keresztül érvényesülő valóságábrázolást? Erre csak képei adhatnak feleletet, mert az alkotásnak ez a módja nem póz, nem divatos modor, hanem belső kényszer nála. Festői születésnapját is attól az időtől számítja, mikor megtalálta dekoratív hangját, melynek segítségével a benne élő világot ki tudja vetíteni.

Hogy jobban ki kellene tárnia szívét a körülötte nyüzsgő élet előtt? — ez valószínű. Hogy a csöndes elmélyedés, a melankólikus lelki béke mellett, észre kellene vennie az emberekben dúló indulatokat, vívódásokat? — így van. Hogy néha közelebb kellene mennie a látványhoz, elhúzni a kellemes színekből szőtt leplet, belenézni a szereplők és jelenségek mélyébe, kihámozni belőle korunk humánumát, — mind igaz!

De fiatalember Tamás Ervin, gondolkodó és tehetséges festő, aki hivatásának szenteli életét. Ez biztosítja további művészi fejlődését, eredményeit.

D. FEHÉR ZSUZSA

GRAND HOTEL CORVINUS
Kempinski Budapest

Szeretettel meghívjuk a

KEMPINSKI GALÉRIÁBA
(1051 Budapest, Erzsébet tér 7-8. I. emelet)

Tamás Ervin
Emlékképek c. kiállításának
megnyitójára

1994. május 3-án 17.00 órára.

A kiállítást megnyitja Ury Ibolya művészettörténész.

Tamás Ervin *1945 óta csaknem valamennyi jelentős hazai kiállítás résztvevője. Lírai beállítottságú, meditativ művész. Mérsékelt absztrakció, gazdag kolorit - legfőbb jellemzői festészetének. A görög mitológia hatására készültek a Kempinski Galériában kiállított képei. Ez mintegy visszatérés a múltba, misztikus álomvilág felidézése a ma számára. Hatása a mai modern művészetekben is kimutatható alap, melyre építkezni lehet. (Ury Ibolya)*

Szappanos T. Andrea
Public Relations Manager

A tárlat megtekinthető
1994. május 31-ig naponta 8.00-20.00 óráig.

P.S. Kérjük részvételi szándékukat a 266-1000/508 melléken visszajelezni szíveskedjenek.

H-1051 Budapest V, Erzsébet tér 7-8., Tel.: 266-1000, Fax: 266-2000 Tlx.: 22 22 99

Kempinski Hotel Budapest RT. * A társaság székhelye / Sitz der Gesellschaft: Budapest * Budapesti Cégbírósági bejegyzés száma / Registergericht: Amtsgericht Budapest 01-10-041234
Igazgatótanács elnöke / Vorsitzende des Vorstandes: Dr. Szemenkár Erika * Felügyelő Bizottság elnöke / Vorsitzende des Aufsichtsrates Dr. Bálintfy Cábor
Management: Kempinski Hotels S. A.
Közép-Európai Hitelbank RT./C.I.B. * Budapest, Váci utca 16/b H-1364 Pf. 170 Bankszámlaszám / Kontonummer: 218-98976-40600

Kempinski Hotels sind Lufthansa Hotels

Tamás Ervin

MDK

Tamás Ervin,festö

Müvésztelepen. Olaj.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.13.1.

MDK.

Tamás Ervin festő

"Onarckép" /olaj/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok ,1955. 22. l.

Tamás Erwin, Jerlő 1904

A Műcsarnok Boldog gyermekévek c. tárlatá=
nak egyik kiállítója.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról 9.1

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. júl. 5.

Tamás Ervin

festő

M.D.K.

„Vasgyűjtő brigád" c. képe + repro

Maksay László: Boldog gyermekévek

Művészet, 1961. szeptember — 40 l.

Tamás Éva
festő

M.D.K.

"Vasgyűjtő brigád" (repro)

X. Gy.: Pedagógusművészek antológiás grafikai kiállítása
Művészet, 1961. szeptember — 39 l.

M.D.K.

Tamás Ervin.

Festőművész.

n.gy.:Képzőművészeti élet Tolnajban.

Népszava 1956. juli 29. 4.old.178.szám.

M.D.F.

Tamás Endre

festő

Pályázaton jutalmat nyert

— ~~30 lap~~.

Művészet, 1960. december. — 30 l.

M. D. K.

Tamás Endre
festő

Művéről. — Munkások (repro)

D. Fehér Lovisa: „A munka dicsérete".
Művészet, 1960. november. 30 kép.

Tamási Ervin, Jestő MDK

SZOT-díjat nyert.

— : SZOT-díjasok 6.

ESTI HIRLAP, bp. 1964. ápr. 29.

Tamás Erika

4 képpel szerepelt a IX. magyar Képzőművészeti kiállításon

Vigília, 1962, 7 sz., 432 old.

Tamás Ervin

festő Debrecen

Kossuth u. 49

1947. febr. részt vett a Sies, Adj, Segits akció keretében rendezett kiállitáson és 1947. jun-jul., az Apatóünnepélyel kapcsolatos kiállitáson. E két kiállitásnak katalogusa nem volt.

1947 máj. koll. kiáll. volt Debrecenben.

Életrajz és katalógus beküldésére felszólítva

1948. XII. 17.

338. szám.

192

Műemlékek Orszá

Tárgy:

Szödényi tapád templomokat ábrázoló képeket kér a Pápa Ö-rentrégének küldendő album részére.

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat s

Utóirat s

Másolta:

Exp. 192

Tannés Erzin
festő

M.D.V.

"Interieur" ainú lépet
"mutatta be a tárlaton

Heitler László: III. Balatoni Tárlat, 1966
Művészet, 1967. felvinéz - 46 kep

M.D4

Tamás Éva
festő

A tárlaton bemutatta „Interieur"
és „Tihany" című műveit.

Bodnár Éva: Balatoni Tájlat. 1966.
Művészet 1967. február – 45 lap.

Tamás Erwin
festő

M.D.K.

A.4000 - Ft nivódíjat nyerte
el. — „Tihany" (repro)

Bodnár Éva: Balatoni Tárlat 1966.
Művészet, 1967. február - 45 lap

Tamás Ervin

MDK

Jőjj vasipari tanulónak, olf.

Micsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tamás Endre

Szerepelt az indiai első magyar képzőművészeti kiállításon.

MN 1967. jan. 31.

M.D.Y.

Tamás Erwin
festő

„Intérieur"-jével szerepel
a tárlaton.

Heitler László: III. Balatoni Tárlat III.
Műveszet, 1967. felszám - 46 lap.

Tamás Emil

Dési Huber képzőművészeti kör tanára. A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége nevében felszólalt a Képző-művészeti körvezetők Országos Konferenciáján Bp. 1963. nov. 8-9.

1946 óta vesz részt a mozgalomban

Cséri Lajos: A képzőművészeti körök szerepe a képzőművészeti nevelésben. Bp. 1964.

28.0.

Tamás Ervin

Kerepel a kepedi Nyár Tárlaton

Pogány Ö. gábor: Nyár. Tárlat
Szepeden

Tiszatáj 1965 XI. m. 858 old.

Tamás Ervin

Szerepel a X. nagy kép mův.
Kiáll. Társon

Körnek Éva: A X. nagy kép mův.
Kiáll.

Tiszatáj 1965 XII. n. 925 old.

MDK

Tamás Ervin

Varrólány, o.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.
Ernst Múz. 1968.jan.

Tamás Ervin

Csopak, o.

Szegedi nyári tárlat, Móra F.Múz. 1967.jul.

Tamás Ervin

Szerepel a „Dolgozó emberek körött"
c. kiállításon

Kovács Gyula: Dolgozó emberek körött

Kortárs 1968 VI. 992 old.

Tamás Ervin

A Képcsarnok Magyar tájak, emberek kiállitásán
müve szerepelt, a pályázatom dijat nyert alkotásoka
állitották ki a pesti Mednyánszky teremben,
ma jd a miskolci Szőnyi István teremben

Északmagyarország 1963. jun. 5. 4.1.

MDK

Tamás Erwin, festő

Emlékezetesen szerepel.

Tamás István: A IV. Balatoni Nyári Tárlat 7.

Népszabadság, Bp. 1968. júl. 9.

MDK

Tamás Ervin

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr.21.

Tamás Ervin

Leányka, gouache

Nyíri Párlat. Ernst Múz. 1954.jul. 6 l.

Tamás Ervin festő

Résztvett a tokaji művésztelepen

Noszlopi: Képzőm. élet Tokajban

Népszava 1956 julius 29, 84 évf. 178 sz, 4 l.

Tamás Ervin

Varzónő c. műve /szepró/
szerepel a „Dolgozó emberek között"
c. kiállításon az Ernst Museumban

Szabó György: Dolgozó emberek között

Kritika 1968 III. 51 old.

Tamás Ervin festö M.D.K.

Hidépités c.

müvét a Müvelödésügyi Minisztérium megvásárolta 1967.

Müvelödésügyi Minisztérium vásárlásai 1967. 4.1.

TAMÁS ERVIN

Otthon - olaj
Kapu - akvarell

Fiatal népzőművészek és iparművészek kiáll 1955.

Gádor István

Gádor István gyűjteményes kiállítása Budapest 1966

Összeállította: Domanovszky György

Tamás Ervin

XI. Országos Képzőművészeti Kiállításon közepes munkákkal szerepelt.

Vigília 1968. jun. 421.l

Tamás Ervin

kiállított festménye:

Műrénteleppen, olaj, 90x110 cm.

Tavassi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdíginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

B. l.

Debrecen thj. város Szabadművelődési Felügyelőjének rendezésében a Déri Múzeumban
1947 május hó 4-től 11-ig

TAMÁS ERVIN

festőművész kiállítása

A KÉPEK JEGYZÉKE:

			Ft				Ft
1	Csendélet	olaj	600	16	Vihar előtt	aquarell	150
2	Kertek alatt	„	500	17	Kertek alatt	„	200
3	Ablakból	„	500	18	Esteledik	„	150
4	Önarckép, olaj,	*nem eladó*		19	Három alma	*magántulajdon*	
5	Öregség	olaj	800	20	Fehér házak	aquarell	200
6	Proletárfiú	„	800	21	Erzsébet-tér	„	200
7	Debrecen	„	400	22	Domboldal	„	150
8	Téli táj	„	400	23	Futó eső	„	200
9	Strand	aquarell	150	24	Holdfény	„	200
10	Szentendrei utca	„	150	25	Táj I.	„	250
11	Paraszt asszony	„	100	26	Táj II.	„	100
12	Öreg munkás	„	150	27	Öreg bácsi	diófapác	50
13	Két ház	„	150	28	Műteremben	„	100
14	Parasztlány	„	100	29	Tükörből	tusrajz	50
15	Szentendre	„	150	30	Mészáros „kajál“	„	50

„Szabadság“, Debrecen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

1968 JUL 7

Tamás Ervin

1021

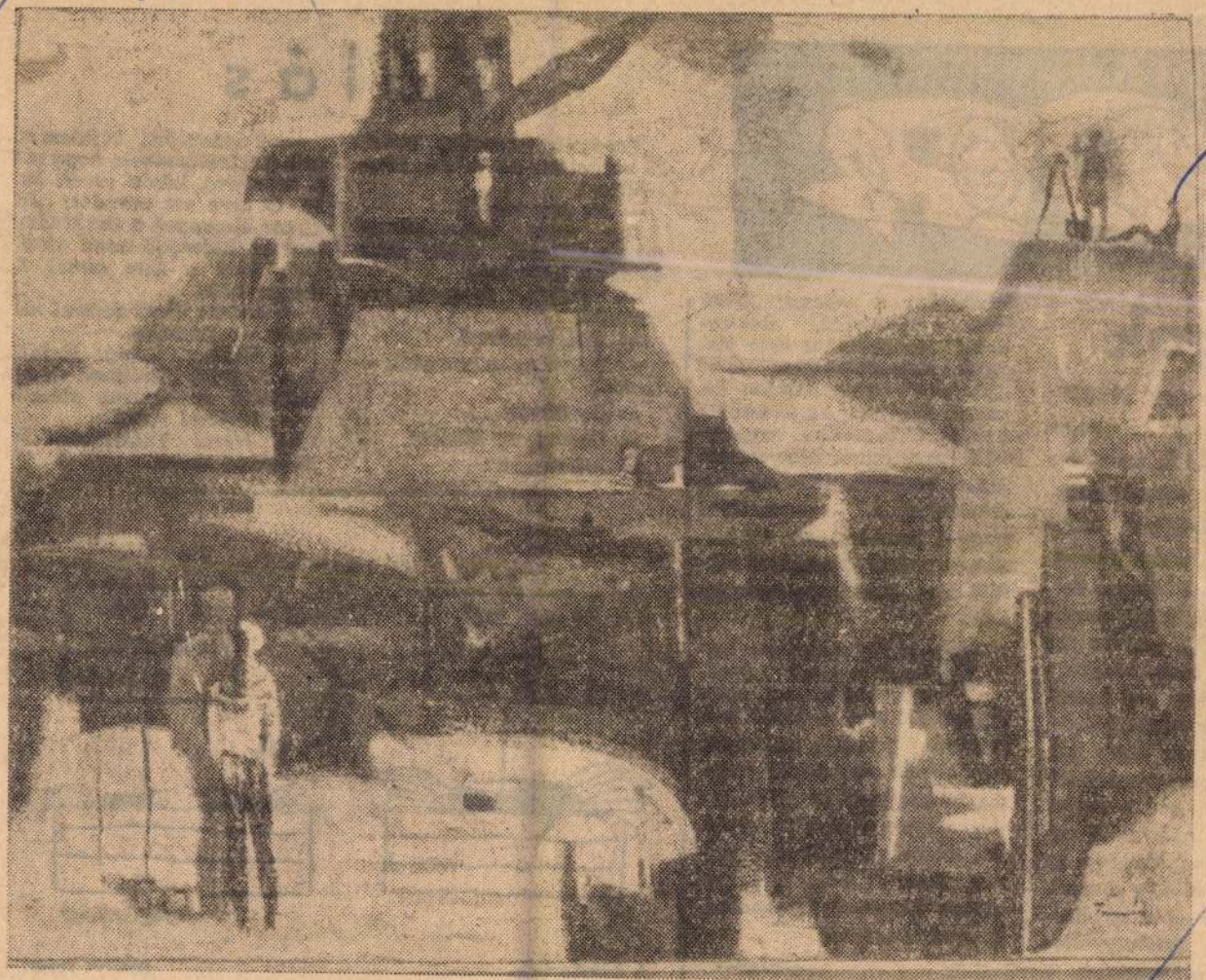

TAMÁS ERVIN: HÍDÉPÍTÉS (FESTMÉNY) (MTI foto — Szebellédy Géza felvétele)

gok

n egy jó ideig
leves és nagy-
ett, és nem hu-
szememet szen-
lamelyik leány
z utcán. Tudom,
közönséges dol-
nni, inni, szeret-
is bizonyára így
csak kinjában
falernumi borral
az estebédjét.
igen nagy kár,
nennyországi be-
zolgáló művet
ki nálunk. Keve-
nne majdan az
ynémely angyal-
ár idelenn elsa-
A vakbélgyulla-
legyintenénk, s

leintenénk a sebészt: „Nem kell begyulladni, doktorkám!" Ráncainkkal nem járnánk kozmetikushoz, mert „odafenn" úgyis minden kisimul. Kirúgtak az üzemből? Sebaj! Bebeszélem magamnak, hogy máris angyalszárnyon repülök. Veszekedés, civakodás a szomszéddal vagy a társbérlővel? — jusson eszünkbe a majdani szeráfi zene. Beat hangszerelésben.

H*a pedig olyasfajta kellemetlenségek érnének bennünket, mint teszem fel megkívánjuk más jószágát, házát, feleségét, gondoljunk nyugodtan az ördög incselkedésére. Elvégre még nem vagyunk teljességgel angyalok, csak átképzősök. Hála a páter igen jó időben közzétett úrszondázási eredményeinek.*

—ráer—

Váló

Barátom feldúltan rohan el mellettem az utcán. Megszólítom.

— Mi van veled?

Egy ideig bizonytalanul magyarázkodik, aztán kitör belőle a keserűség.

— Válok, öregem! — mondja.

— Mit csinálsz?

— Válok az asszonytól! — ismétli.

— De hiszen...

— Semmi, de hiszen!

— Mi történt?

— Tegnapelőtt bejelentettem a feleségemnek, hogy sok a munkám, későn jövök haza. Ő erre azt mondta: „Jó akkor elmegyek a barátnőmmel az Eldorádó nevű moziba". Még a film címét is megmondta.

— Ebben nincs semmi különös — mondom.

— Hallgass végig! Korábban sikerült végeznem és elsétáltam az asszony elé...

— Férfivel volt?

— Nem! Tatarozzák az Eldorádó mozit.

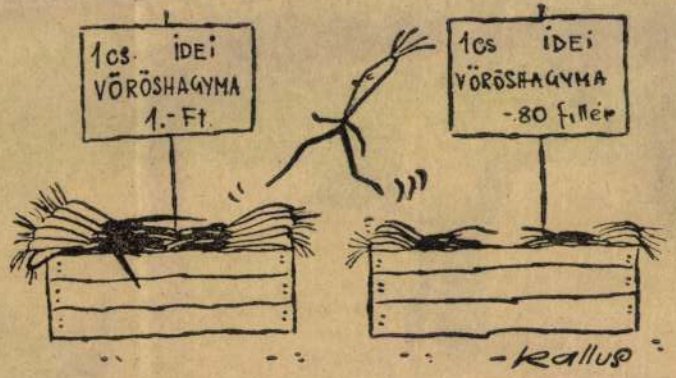

A karrierista (Kallus rajza)

Haladó technika

Tamás Ervin

Vakkólány c. műve (aml.)
szerepel a „Dolgozó emberek
között" c. kiállításon az Ernst
Museumban

Vasga Imre: Kiállítása dolgozó
emberről

Tiszatáj 1968 VI. n. 534 old.

Tamás Ervin

Varzólány /szepró/

Tiszatáj 1968 IV. n. 384 old.

MDK

Tamás Ervin
festő

Női ábrázolást mutatott be a tárlaton.

Szelesi Zoltán: A III. Szegedi Tárlat.
Művészet, 1967. március - 4 lap.

MDK.

Tamás Ervin

Hir műtárgyvásárlásról

Zalai hirlap 1967 febr.8.

MDK.

Tamás E"vin

Kiállitási kritika

Napjaink 1967 febr.1

Tamás Erzsi, Jestő 1964.

Baroda, Chandigarh és Új-Delhi
Kiállításán szerepel.

–: Magyar festészeti tárlat India három
városában 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. jan. 31.

Tamár Ervin

a szűribizottság tagja

Fiatal képzőművészek szemléje. Ernst Múz.

1963. jun.

Tamàs Eszia festő

Mü nem emlitve

Csonyrád Megyei kislap 1966. àpr 21

MDK.

Tamás Ervin

A Képzőművészek Szövetségének vezetőségébe választották

Népszabadság 1966 ápr.21.

MDK.

Tamás Ervin

A Képzőművészek Szövetségének vezetőségi tagjává választották

Népszabadság 1966 ápr.21.

MDK.

Tamás Ervin

Riportanyag

Postás dolgozó 1965.dec.12.

Tamás Ervin
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1966 ÁPR Ä

1021

Befejeződött a Képzőművész Szövetség közgyűlése

Csütörtökön délelőtt Budapesten, az Újvárosháza dísztermében a Képzőművész Szövetség közgyűlése folytatta munkáját. Tamás Ervin festőművész, a festőosztály titkára elnökölt a tanácskozáson, amelynek résztvevői először megemlékeztek a legutóbbi szövetségi közgyűlés óta elhunyt képzőművészekről. Tizenhét mester életművének néma felállással adózott a közgyűlés. Ezután folytatták az elnökségi beszámoló feletti vitát. Dr. Köpeczi Béla, az MSZMP Központi Bizottsága kulturális osztályának vezetője a Központi Bizottság üdvözletét tolmácsolta a közgyűlésnek. Felszólalt Aczél György, a művelődésügyi miniszter első helyettese is.

A kétnapos vita tanulságait Somogyi József alelnök foglalta össze.

Befejezésül megválasztották a Magyar Képzőművészek Szövetségének vezető testületét a festők, a szobrászok, a kép- és az alkalmazott grafikusok, a művészeti írók, a karikatúristák, a kerámikusok, a textilesek, a belsőépítészek, az ötvösök, valamint az ipari formatervezők képviselőiből. (MTI)

puszta prédikáció csupán. A különböző állami és társadalmi szervek számtalan levelet kapnak, szóbeli panaszt hallgatnak meg tönkretett családi életük miatt síránkozó asszonyoktól. A maximális eredmény legfeljebb egy elkezdett, s valahol a közepén felbehagyott elvonókúra. Nem vethetik a szemünkre, hogy csak általánosságban beszélünk a nagyarányú szeszfogyasztás ártalmas következményeiről. Az illetékes szervek fülehallatára *számos okos, megfontolandó javaslat hangzott már el.* Javaslat a vendéglátóipar munkamódszerének megváltoztatásáról (többek között arról, hogy kiskorúakat ne szolgáljanak ki, valamint arról, hogy ne tűzdeljék körbe az üzemeket már hajnalban nyitó talponállókkal és így tovább)

di ügy marad,
nem illik beleavatkozni. Ha mégis muszáj, ott van a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, majd az rendet csinál. Azt hiszem fölöslegesen apellálunk a közvélemény szerepére. *Itt csak szigorú törvények, új szabályok, itt csak a paragrafus segíthet.* Olyan paragrafus, aminek betartására az igazságügyi szervek vigyáznak. S a megtorlást — igenis megtorlást sok esetben — nem a lopás, a rablás, a súlyos sérülésekkel járó verekedés után kell elkezdeni.

Tamás Ervin

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 ÁPR 14
DÉL-MAGYARORSZÁG

1021

TAMÁS ERVIN: NYÁR

Mit mond a Luna—10?

Nyilvánosságra hozták az első tudományos eredményeket, amelyeket a Luna—10 különböző irányú mérései segítségével szereztek április 3-a óta, amióta a Luna—10 a Hold körül kering.

A Hold mágneses mezejének feszültsége a mérések idején valamennyire felülmúlta a szabad bolygóközi térségben levő mágneses mezők feszültségét. Mindamellett még nem lehet határozottan azt állítani, hogy ez azért van, mert a Hold saját mágneses mezővel rendelkezik.

Érkeztek adatok, amelyek annak bizonyítékaként foghatók fel, hogy a Hold körüli térségben elekronáramlatok vannak, amelyeknek energiája több tízezer elektronvolt. Lehet, hogy itt a Föld mágneses mezejének hatása is megnyilvánul.

A Luna—10-ről gammasugarak színképei érkeztek, amelyeket

Tamás Ervin MDK

Barna ház, gouache

Fekete keritás, gouache

Rózsaszin falak, gouache

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Tamás Ervin kiáll.

Tamás Ervin

Emlétre

Magyar Nemzet, Bp. 1970. mér. B.

Tamás Ervin

Emlitre

Meggyes Nemzet, Bs. 1970. ~~[illegible]~~ [illegible] 13.

Tamás Ervin
festő.

Körtvélyessy Magda mestre
volt.

Bálint Endre: Körtvélyessy Magda képeiről
Művészet, 1970. április - 46 lap.

Tamás Ervin

Emlétve

Egri Mária: Képzőművészeti „új szer-
zemények"...
Szolnok megyei Néplap, Szolnok 1970. jún. 16.

Tamás Ervin

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET
Budapest

1970 ÁPR 21

Tamás Ervin festőművész kiállítása április 21-én délután fél hat órakor nyílik meg a Csók István Galériában. Megnyitó beszédet dr. Koczogh Ákos mond.

11.

Tamás Ervin

Nagy Mária tanára volt

Dér Enike: Gyári tárlat
Délmagyarország, Szeged 1970. ápr. 2

Tamás Ervin

Kiállítása a Gól Galériában

Magyar Hírlap, Bp. 1970. ápr. 26.

Tamás Ervin

8 négyzetméteres figurális sgrafittót tervez a szentesi technikum részére

Magyar Nemzet, 1967. V. 10.

Tamás Ervin

MDK

Önarckép, olf.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tamás Ervin MDK

Kötörő, olf.

Udvar, olf.

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tamás Ervin

festő

MDK.

Resit pett a tárlaton

Baranyi Judit: A II. Miskolc Országos...
Művészet, 1967. április - 38 lap

MDK

Tamás Ervin

Kiállitási hir

Szocáálista müvészetért 1968 szept.

MAGYAR MADÁRTANI INTÉZET OTvH.
BUDAPEST, II., GARAS UTCA 14.
Telefon: 359—123

Tamás Erika

Munkácsy-díj II. fokozatát kapta 1964-ben a Csók Galériában megtekintett kiállításáért.

Kiosztották az ez évi művészeti díjakat.
Északmagyarország 1965. ápr. 2. 4.l.

M.D.K.

Tamás Ervin „festő" (1922–

a Képzőművészeti Főiskolát 1941-46 között mint Szonyi növendéke végezte el. 1947-ben kiállított Debrecenben, 1958-ban és 1964-ben Budapesten. Részt vett az összes fontosabb kiállításokon. Műveit bemutatták Berlinben, Prágában, Varsóban és Jugoszláviában. 1965-ben Munkácsy-díjat nyert. A Magyar Képzőművészek Szövetségének főtitkára. A londoni kiállításon 3 olajképpel szerepelt.

Twentieth Century Hungarian Art. Paintings, sculpture and graphic works. Intr.: István Genthon.

The Arts Council of Great Britain at the Royal Institute Galleries, Piccadilly, 1967.

18. o.

M.D.K.

Tamás Ervin

Könyvtár c.

Tihany c.

műve bemutatva az Áll.Képzőművészeti Vásárlások III.

Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III.
Kiállitásáról. 8.l.

M.D.K.

Tamás Ervin

Csillések c.

Tokaj c.
müve bemutatva az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról. 8.l.

MDK

Tamás Erviń

Varrónő, repr.

Dolgozó emberek között, képzőm. kiáll.

Ernst Muz. 1968. jan.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tamás Ervin
Szocialista Művészetért

1966 SZEP

1021

Kiállításon mutatták be a nagyközönségnek az állam által 1965-ben vásárolt képzőművészeti alkotásokat. A kiállítást Tamás Ervin festőművész, a Magyar Képzőművészek Szövetségének főtitkára ismertette (MTI)

FAUST
a Szegedi S

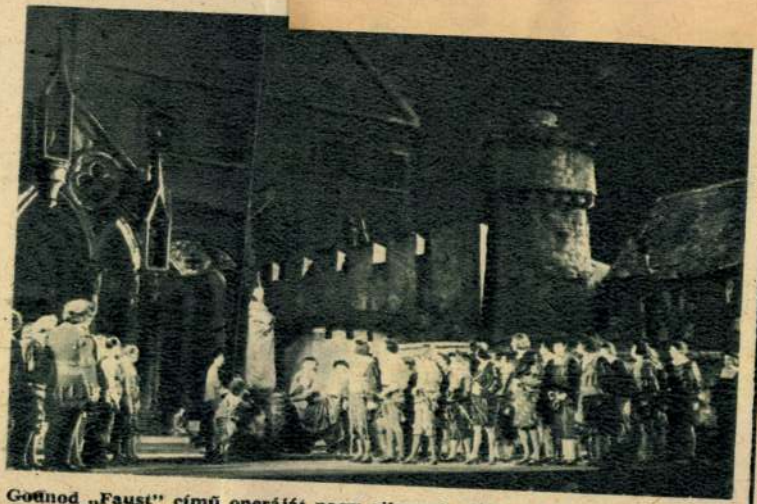

Gounod „Faust" című operáját nagy sikerrel adták elő a Szegedi Szabad-

M.D.K.

Tamás Ervin, (?)

nevét emliti kesernyés rezignációval Szij Rezső a XXI.debreceni őszi tárlat beszámolójának végén, azzal kapcsolatban, hogy miért nem tudott egy debreceni képzőmüvészeti központ kialakulni, holott Medgyessy Ferenc mellett - többek között - Hrabéczy Ernőre, Holló László-ra hivatkozhat, viszont a debreceni születésű Tamás Ervin végleg elszármazott e tájról.

ALFÖLD, Debrecen, 1966. XVII.évf. 1.sz. 74 old.

MDK

Tamás Ervin

Galambot etető kislány, of.

Vasgyüjtő brigád, of.

•

Boldog gyernekévek ... kiáll. Műcs. 1961.

MDK

Tamás Ervin

"Dolgozó emberek között", of.

Kőtörő, of.

Hegesztők, of.

Dolgozó emberek között kiáll.Ernst Muz.1961.

MDK

MIK

Tamás Ervin

Hegy, o.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely.
Balatoni Mus. 1968.

Tamás Ervin MDK

Kendővásár, olf.

Halárusok, olf.

Ujságárus, olf.

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Tamás Ervin, festő

Megnyitót mond Vincze Lajos

tárlatának megnyitóján. (Lengyel

Kultúra helyiségeiben)

— : Lengyel Tájak 2

ESTI HIRLAP Bp. 1967. jún. 5.

Tamás Ervin MDK

Csillések, olf.

Várakozás, olf.

Tokaji hegy, olf.

Párisi házak, olf.

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Tamás Erwin, festő MDK

A megnyitáson ismertette és méltatta a tárlatot.

—: Román festmények, szobrok az Ernst Múzeumban 9

NÉPSZABADSÁG, Bu. 1966. aug. 28.

1963 SZEP 2 9.

Tamás Ervin
1021

Egy hét a mérlegen

Köszönet a kezdetért, —bizalom a folytatásnak

Tizennégy rendezvény, ötezer-kétszáz vendég.

Ez a salgótarjáni művészeti hét gyorsmérlege, összegezése két számban, — a kínálatában és a keresletében.

A művészet nem elsősorban árucikk — ezt új gazdaságirányításunk elvei is kimondják —, a rendezvények és a látogatottság számai azonban feltétlenül beszédesek és tanulságosak. Igaz ugyan, hogy ötezer-néhányszáz ember — mondjuk — egy bajnoki meccs tízezres tömegeihez mérve nem nagy szám, de, ha azt nézzük, hogy ez alkalommal művészeti program mozgósította az érdeklődőket, talán elégedetten írhatjuk le az eredményt. Még akkor is, ha azzal számolunk, hogy a különféle alkalmakon nagyjából azonos arcokkal találkozhattunk, azzal a bizonyos törzsközönséggel, amely jelenleg a város művészetpártolóit jelenti.

Épp a legutóbbi napokban érdekes kisfilmet láthattak a televíziónézők a tízesztendős szegedi ünnepi játékokról. Hogy minden új kezdete mennyire bizonytalan és nehéz, ebből a műsorból is kiviláglott; nem lehetünk hát igaztalanul nagyigényűek a megyeszékhely első jelentős kezdeményezésével, a salgótarjáni művészeti héttel szemben sem. Anyagi, technikai, eszközbeli, s nem utolsó renden személyi feltételek együtthatója az eredmény, s valljuk meg, mindezek teljes és zavartalan együttlétéről mi még korántsem beszélhetünk. A hasonló méretű vállalkozások kivitelére sincs még elegendő tapasztalatunk — hiszen Salgótarjánnak eddigi történelme talán soha nem volt még ilyen nagy művészeti-kulturális szépet, nagyot akarása. Mégis, egy héttel utána a hétnek, bátran és elégedett nyugalommal mondhatjuk: a kezdeti lépés jó irányba indulónak, tartalmi céljaiban eredményesnek és hasznosnak bizonyult.

Nem kis fáradozás gyümölcse ez, azok tudják leginkább, akiknek a megvalósító-kivitelező munka kötelességük volt. Méltánylásra tarthat igényt a szervezők fáradozása, mert minden észlelhető hiányosság ellenére nem mindennapi színvonalú és értékű művészeti programmal tették egy hétig eseményessé a megyeszékhely életét.

Ha egyéb eredménye sem lett volna a művészeti hétnek, mint az, hogy a művelődési központ falai között üdvözölhettük *Kerekes Imre* nagyhevületű, pszichikai és fizikai izgalmat kavaró tragikomédiáját, a nagy doni csatát víziós képekbe fogó „Kapaszkodj, Malvin...”-t, — már hasznunkra jelezne a mérleg. De a színházi eseményen túl a hét valamennyi programja arra vall, hogy az előkészítők gondos munkát végeztek, számoltak a rétegezett érdeklődéssel, művészeti igény. nyel. Így kapott helyet — talán első pillanatra meghökkentően — a műsorrendben a budapesti Kis Színpad produkciója, — s a látogatottságot tekintve egyáltalán nem alaptalanul. Vitatkozni lehet ugyan arról, vajon egy ilyen műfajú együttes méltó színtet jelent-e a rendezvénysorozat alapkoncepcióját illetően, az viszont kétségtelen, hogy létező és még mindig meglehetősen széles közönségigényt elégít ki. S ha nem is szándékunk a sekélyesség szolgálata, talán az ilyen „engedményezés” lépés lehet a rangosabb művészet iránti érdeklődéskeltésre. Mint ahogy valóban sokan akadtak, akiket egyaránt ott láthattunk a debreceni művészek, a Kis Színpad produkcióján, az Országos Filharmónia hangversenyén, az irodalmi ankéton, a képzőművészeti kiállításon, a Bartók táncegyüttes műsorán egyaránt.

A „mindenkinek valamit” elve azonban, véleményem szerint, egy kissé mintha a hevenyészettség színezetét is rá ütötte volna a programra. Kissé arcnélküli volt a hét, amolyan vegyesárubolt jellegű, ahol mindenki talál magának valamit szükséglete szerint, esetleg szükségen felül is vásárol egyet s mást, de teljes igényét mégsem elégítheti ki. Mi most még sok tekintetben megalkuvásokra kényszerültünk a szervezésben, nem azt kaptuk, amit szerettünk volna, a különböző művészeti intézmények nagyonis évadeleji kínálattal rendelkeztek, szegényes volt a választékunk.

A salgótarjáni művészeti hét tizennégy különféle műfajú eseménye egy kicsit egymástól külön életet élt, nem képezett együvé tartozó, egymásra számító, egymásra épülő egészet — közös gondolatot hordozón —, s talán ez a leginkább szóvátehető gyengéje. Annak ellenére, hogy a kínálkozó lehetőségek legjavát szemelte ki, s nyújtotta a városnak a rendezőség. A programsort a cím csupán jelképesen fogta össze, a műsoroknak azonban nem volt kivehető gerincvonulata. Utólag persze könnyű okosnak lenni, a továbbiakra vonatkozóan viszont az első jelentős „kísérletből” is hasznos tapasztalatokat gyűjthetünk.

Ami például a művészeti hét gerincét, sajátos megyei jellegét illeti: úgy vélem, a palóc föld, a nógrádi táj történelme, hagyományai kínálva kínálják ezt. Nem vitatom, már az idei programban is észlelhettünk szándékot ebbe az irányba. Ennek tekinthetjük például a fejlődő Salgótarjánt dokumentáló fotóművészeti tárlatot, a megyei gyermekrajz-kiállítást, a város üvegművészeinek szép és érdekes bemutatóját. De gondolom, akad még bőségesen lehetőségünk a sajátos „profilírozásra”, hogy új kezdeményezésünket országosan vonzóbbá tehessük.

Tamás Ervin festőművész anyagának legcsekélyebb lebecsülése nélkül is mennyivel érdekesebb lett volna, ha az új gimnázium iskolagalériájában például a salgótarjáni alkotók legfrissebb műveivel, törekvéseivel találkozunk, teszem azt Czinke zománckép-kísérleteivel, melyekről távolabb sokkal többet tudnak, mint nálunk.

A salgótarjáni művészeti hét azonban, ha most még nem is vetekedhetett az országos nagy rendezvények méreteivel és pompájával, olyan kezdeményes, amely mindenképpen méltó a további bontakoztatásra és folytatásra. S ha megtaláljuk egyéni, sajátos színét, eszmei fundamentumát, megalapozzuk anyagi eszközbeli és személyi feltételeit, országos művészi rangját, hírnevét is kivívhatjuk.

A kezdetért így is köszönet minden jó szándékú fáradozónak.

Barna Tibor

emutató Óbudán

z én életemben is az volt az gazi premier, ott, az izgalom-ól nyakig lucskosan, az óbu-ai kulisszák mögött —, hiába rtem meg azóta még vagy at színházi bemutatót, tucat-yi rádiódarabot, kétannyi te-evízióadást meg egy filmpre-niert. Emezeket lassan beper-netezi a feledés finom pora; marra, a legelsőre, emlék-zem, amíg élek.

A darab sorozatban ment színházi nyelven: en suite) étszer, szombaton és vasár-ap. Szerzőségem hétfőn is megjelent, pontosan hét óra-or, de feleségemen, rajtam és z ügybuzgó színészeken, no neg egy premierről elmaradt ritikuson kívül senki más em volt ott; döbbenetes csend onolt a pénztár előtt. Negyed nyolc után a színházi titkár ta-intatosan közölte, hogy az előadás elmarad, szívesked-em átfáradni az irodába, hogy az anyagiakat elintézzük. Át-áradtam, s öt perc múlva ke-emben volt a két előadás szerzői tiszteletdíja: huszon-négy forint.

AZ ÉPÜLET TÚLSÓ olda-án vendéglő hívogatott, han-gulatos kerthelyiséggel. Von-zóerejét nagyban növelte, hogy úgy hírlett: annak idején Krúdy Gyula is gyakran volt a vendége. Mi sem volt ter-mészetesen tehát, hogy elfelé menet feleségemet gáláns gesz-tussal vacsorázni hívtam. Hu-szonnégy forintból — fiatalka volt még az új pénz! — két ember parádésan megvacso-rázhatott, sőt premiert ünnep-lő bor is kerülhetett az asz-talra.

Leültünk. Körülöttünk a langyos est varázsos hangula-ta; s lelki szemem előtt a be-láthatatlan drámaírói lehető-ségek: egy Moliére, egy Sha-kespeare, egy Ibsen útja! Mit számít, hogy most nem akadt nézö? Bezzeg volt szombat—vasárnap! Még a függöny elé is kitapsoltak — s feleségem eskü alatt vallotta: nemcsak a rokonság tapsolt. Tapsoltak a vadidegenek is!

A cigány halkan játszott, s én hosszan értekeztem az étek-fogóval. Életemben nem ettem azelőtt idei libát — azóta sem —, de végre is egyszer első-műves drámaíró az ember ez a libadolog meg már évek óta piszkálta az ínyem, így aztán rendeltem két adagot, fél liter zöldszilvánival. Hamarosan tá-laltak. S amíg az omlós hús feledhetetlen ízei, a szaporán kortyolt bor zamatával ve-gyülve szétolvadtak a szám-ban, feleségemet Molnár Fe-renc színműírói jövedelméről tájékoztattam. Három év óta most éreztem először úgy, hogy szegény asszony talán mégsem rontotta el jóvátehe-tetlenül a sorsát, amikor hoz-zám kötötte... Kell-e monda-ni, hogy ragyogó hangulatban voltam?

EKKOR FELBUKKANT a kerthelyiség bejáratánál a színházi titkár. Szomorú arc-cal lépett be, de felderült, amint meglátott.

— De jó, hogy itt találom, Mester! (Azóta sem igen szó-lítottak így.) Megkímélt egy úttól, holnap fel kellett volna keresnem. Ugyanis nagy baj van...

— No? — kérdeztem együtt-érzően.

— Tudja, az a kis lépcső... szóval a feljáró, az a hordoz-ható falépcső, amin a színészek a nézőtérről felmentek a szín-padra, meg vissza...

— Igen, igen — biccentet-tem. Hiszen formabontó da-rabomnak fontos kelléke volt ez a kis lépcső; úgy rángattam rajta le-fel a színészeket, mint a motolla. — És? Mi történt vele?

— Perényi Laci vagy Tallós Bandi alatt eltört... Illetve megrepedt és az előadás után szétesett. Most aztán meg kell csináltatnunk, mert nem a társulaté, hanem a kultúr-házé...

Hümmögtem, részvéttel. De végül is mi közöm nekem eh-hez?

— Már hívtunk is egy asz-talost — nyelt egyet a titkár. Húsz forintot kér a javításért.

Biccentettem.

— Hát csináltassák meg!

A titkár szeméből csak úgy sütött a szemrehányás.

— De nincs rá pénzünk, Mester! A tagok mu végre kaptak gázsit, önnek is fizet-nünk kellett tantiemet, és az igazgatónk most itt áll egy vas nélkül... Azért arra gon-doltunk, hogy esetleg önt kérjük meg... Mégis, az ön da-rabjában történt... Ha nincs ez a le-fel járkálás, semmi baja nem esik annak a hágcsó-nak! Persze, nem azért kér-jük, ne értse félre, de máshon-nét nincs rá fedezet... Szóval, ha volna olyan szíves... Az egész társulat nagyon hálás lenne érte!

MIT CSINÁLHAT ilyenkor egy szerző? Zsebébe nyúl, a huszonnégy forintos tantiem-ből elvesz húszat és átadja a színházi titkárnak, igaz? Én is ezt tettem. Sebaj, mondtam magamban; végeredményben megtérítik ezt a pénzt a tová-bbi előadások... Ha hétköznap nincs is közönség, de legalább öt-hat szombat-vasárnap van még a szezon végéig!

Tudj' isten, a kedvem azért elfanyalodott, és intettem a fizetőnek. Huszonegy forintot tett ki a számla; borravalóstul éppen huszonnégyet. Aztán felkerekedtünk s mentünk.

A kapuban kezet nyújtottam a titkárnak.

— Hát a viszontlátásra.

— Izé... — mondta a fiatal-ember zavartan —, el is felej-tettem mondani: jövő szomba-ton már ne jöjjön ki, Bárány-kám. Fél nyolc után társulati ülést tartottunk, és az ülés úgy határozott: a darabját le-vesszük a színről. Felújítjuk a Csókos asszonyt!

Megszorította kezem, és el-tűnt az óbudai éjszakában.

Ahogy bandukoltunk a vil-lamos felé, kasszát csináltam. Bevétel huszonnégy, kiadás negyvennégy forint. Vagyis az idei libára magam hívtam meg magam, ezenkívül vendégül láttam a társulatot egy törött feljáró erejéig... Húsz forint tiszta ráfizetés; és mindez a nagyfene modernizmus miatt!

AZT HISZEM, így lettem hagyománytisztelő író. Azóta sem kísérletezem formabon-tással.

---

gyon hiányzott, nem tudom, mondtam-e már.

Most néhány másodperces

— Bizony nem .. — feleltem, és a zsebkendőmmel megtörültem a szemem sarkát

— Hát beszélj vele. Kérj tanácsot tőle.

Tamás Erwin

festő

M.D.K.

A vizualis kulkúra helyzetéről

tartott előadást.

J.B.: Üzenet hagyni se jövőnek

Fejér megyei hírlap, 1969. szept. 28.

Tamás Erzin

festő

M.DK

A tokiaji művésztelep festőtanára

Tamás Menyhért: Művészostrom Tokyban
Népszava, 1969. jul. 25.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Tamás Erwin, festő

MDK

Az Union des Arts Plastiques gyűjteményből válogatott kiállítást Tamás Erwin mutatja be. (Ernst Múzeum.)

–: Francia grafikai kiállítás Budapesten 8.

Bp. 1967. dec. 20. [Vidéki]

Népszabadság.

Tamás Ervin MDK

Galambot etető kislány, olf.

Vasgyüjtő brigád, olf.

Mücsarnok 1961 Boldog gyermekévek kiáll.

Tamás Erwin, [festő]

MDK

Megnyitotta a Kult. Kapcsolatok Intézetében megrendezett Kiállítást.

—: Két Kiállítás Vietnamról 7

NÉPSZABADSÁG Bp. 1967. [illegible] júl. 19.

M.D.K.

Tamás Ervin

Az Ernst muzeumban rendeztek kiállitást a vidéki müvészek.
Berend Ilona ir a nagyarányu tárlatról, -"Vidéki müvészek monstre kiállitása"eimmel,- amelyen szerepel a müvész is müveivel.

"Szinház, Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. juli 8-14. III. évf.
28. sz.

Tamás Ervin festő

Szüregben említett mű: „Interieur"

Repr.: „Tihany"

Bodnár Éva:
„A Balaton a képzőművészetben"

Jelenkor, 1966-8

Tamás Ervin festő

A szöveg a tokaji múrészteleps alkotói között említi a múrészt.

Múrat nem említ.

Székelyhidi Ágoston:
Figeljünk Tokajra!

Napjaink 1966 aug. 1.

Tamás Erwin festő

Szöreg kívili, hogy a kenthelyi nyári táslat megnyitásán 4000 Ft. jutalmat kapott.

Műrést nem emlitik.

Szocialista Műrészetért, 1966. aug.

Tamás Ervin

szerepelt az I. debreceni nyári tárlaton.

Hajdú-Bihar megyei Nk. 1967. aug. 12.

Tamás Ervin

Határusok c. műve (eml.)
a szolnoki múzeumban van

Egri hária: A Damjanich múzeum legújabb képzőművészeti szerzeménye

Szolnok megyei Néplap 1969 I. 7.

M.D.K.

Tamás Ervin
festő

A Magyar Képzőművészek Szövetsége
elnökségének közgyűlése a festő szakosztály
választmányi tagjává választotta.

A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése.
Művészet, 1969. március - 18 lap.

Tamás Erwin

festőtanár, a Déri Anker képzőművészeti
Szakkör szeletes vezetője

-erté-: Ketten a rajzpatton
Magyar Nemzet 1968. febr. 2. 4. o.

Tamás Ervin

Művéntelepen, olaj, 90 x 110 cm

Budapest Műcsarnok Kiállítása
1957. Kat. nr 1. Kisdéjiné Kirimi
szám.

13

MDK

Tamás Ervin

Kiállitási kritika

Északmagyarország 1968 juli.31.

MDK

Tamás Erwin, festő

A fötitkári beszámolót tartotta meg a képzőművészeti szövetség közgyűlésén.

– : Népet szolgáló műveket, demokratikus művészeti életet 7

Népszabadság. Bp. 1963. nov. 20

Tamás Ervin

részt vett a kaposvári a Balaton festői kiállításon

Magyar Nemzet 1968. jun. 12. 4. o.

zemasziológia: stilsztikai kategória

Tamás Ervin

résztvett a XI.Magyar Képzőművészeti Kiállitáson

Horváth György: A XI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Magyar Nemzet 1968.ápr.21.11.o.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Tamás Ervin

Több művét a salgótarjáni Bólyai Gimnázium iskolagalériájának ajándékozta

Molnár Zsolt: Az iskolagaléria Lazma

Nagrád, 1969 III. 30

Tamás Ervin

Hegyhát c. műve (eml.)
szerepel a Képcsarnok veszprém-
termében

Csezhát József: Kirakatnézőben

Napló 1969 VI. 4

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Tamás Ervin

Müterem, lakk

Tihany, o.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

MDK

Tamás Ervin

Őszi táj, repr.

9. szegedi nyári tárlat. Móra F.Mus. 1968. aug.

NDK

Tamás Ervin

Hidépités, o.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

Tamás Ervin, Jestő

MDK

↑ főtitkári beszámolót

tartja.

–: Közgyűlésre kérül a Képzőművész-szövetség 8.

Népszabadság. Bp. 1968. nov. 14.

Tamás Ervin

felnőtlalása.

h.i.: Javaslatok a látáskultúra fejlesztésére.

Magyar Hírek, 1967. XI. 25. 4. o.

Tamás Ervin

a tokaji Művértelyen

vezető művész - emlitve

Erzsébetmagyarország 1970 július 12

4. old.

Tamás Ervin

MDK

Szerepelt az Ernst Múzeumben rendezett "Dolgozó emberek között" kiállításon.

"Műtét"

Bálgár Kálmán: Mi a fontos - a téma vagy a minőség?
ÉLET ÉS IRODALOM 1964 máj. 16.

Tamás Ervin

Munkácsy-díjas festő a Művészet képviselőjeként részt vett a glasgow-ban (Skócia) rendezett magyar kulturális hetek kiállításán. (45 kép 49 grafika szerepelt).

Magyar kulturális hetek Skóciában

Magyar Hírlap, 1969. április 26. 8. l.

Tamás Ervin

Neve emlitve - dolgozott

a Tokaji művéztelepen

„Figyeljünk Tokajra" Napjaink 1966 augusztus 6. old.

Tamás Ervin

neve említve, képe szerepel

a IX. Miskolci Országos Képzőművészeti

Kiállításon

Nappjaink 1967 február 1

5. old.

Tamás Ervin
fes fot

/1922/

Magyar művészet. 10. 26.
Képzőművész. kiccol. 1971.

Tamás Ervin

Föld c. Lépe (eml.)

Szerepel az alábbi Tarlaton

Bánszki Pál: Gondolatok a Debreceni II. Orsz. Nyári Tárlatról

Alföld 1970 VIII sz. 84 old.

1) Tamás Ervin

fest

Munkássy-díjas.

Hazai és külföldi kiállításokon szerepelt

/ Berlin, Varsó, Prága, Belgrád, London /

A Magyar képzőművészeti Szerkesztő tö-

titkára.

2. Zalán Irén: Tokajinyár

Énekmagyarország 1968 aug. 2. 4.

2) Tamás Ernin

kiállítást rendezett 1968-ban a tokaji kulturális rendezvények alkalmából.

v. Lala Irén: Tokaji nyár
Ébrahmagyarország 1968. aug. 2-4.

Tamás Ervin

a Dési-Huber szabadiskolán Körtvélyessy Magda is tanítványa volt.

Körtvélyessy Magda kiállítása. 1970. jan. 16 - febr. 16.
Hazafias Népfront VI. ker. Bev.: Barát Endre.

Tamás Ervin
festő

Művein szabadjára engedte észelemvilágát és gondolatvilágát. Művészi kiszséget kamatoztatva ki tudja és ki meri mondani a festészet nyelven gondolatait.

Koczogh Ákos: Tamás Ervin

Művészet, 1971.március - 31.lap

Tamás Ervin
festő

Tamás Ervinnek van filozofikus hajlama és ezt festői eszközökkel tudja kifejezni. A művész megtalálta a maga önálló festői kifejezésvilágát.

Koczogh Ákos: Tamás Ervin
Művészet, 1971.március - 31.lap

Tamás Ervin
festő

A kiállításon szereplő műveinek
a képaláírása a „Tükörkép", „Egye-
dül", a „Mult és jövő" stb.

Koczogh Ákos: Tamás Ervin
Művészet, 1971.március-31.lap

MDK

Tamás Erwin, festő

Egy gázrobbanás súlyosan megrongálta lakását.

—: Még életveszélyes a Práter utca 9.

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jan. 15.

MDK

Tamás Erika [ferde]

Új művek c. kiállítás, Műcsarnok.

Megemlítve: felszabadulás c. műve

Rózsa Gyula: Stabil mobil 7.

Népszabadság, Bp. 1971. március 11.

Tamás Ervin MDK

Szerepelt a "Dolgozó Emberek között" c. kiállitáson, mely 1964 máj. 9-én nyilt az Ernst Muzeumban.

-bgy- : /Cim nélkül/.

Postás Dolgozó 1964. ápr.

Tamás Ervin festő, hunkány díjas

Az v. kek. Tamás kép. mův. körének egyik tanára

Sakkady hárin: Képzőművész körök

Közalkalmazott 1969 I. 12

Tamás Ervin

Munkácsy díjas festőművén vezeti be szombaton a Derkovits teremben megnyíló Kovács Nagy Ira festőművén kiállítását.

Pestmegyei Hirlap, 1966. máj. 20. péntek, 5.o

Tamás Ervin

Előadást tartott Tatán a virmális
Kultúra növeléséről.

Mérlegés terminoló
Kisalfotost, Győr 1969. szept. 19.

Tamás Ervin

Kiállítása a szolnoki Abra-Novák teremben

Művészek és tárlatok
Pestmegyei Hírlap, Bp. 1969. szept. 23.

MDK

Tamás Erwin, festő

Műtermelátogatás lesz

Tamás Erwin nél. jan. 17-én.

–: A hét végi kulturális programból

9.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 17 –

MDK

Tamás Ervin

1966-ban a Képzőművészek Szövetségének főtitkára

Szocialista Művészetért 1666 máj.

MDK

Tamás Ervin

Uszályon, o., repr.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.
1964. máj.

Tamás Ervin

Kiállítása volt falgótarjánban

Cs. B.: Elszalasztott lehetőség

Nógrád 1969 I. 8

Tamás Ervin

festő

M.D.K.

A Kertészeti Főiskola secco pályázatára küldött műdet díjazásra javasolták.

Eigel István: A Soroksár-péteri secco pályázatról
Műhészet, 1969. május - 24 lap.

II

MDK

Tamás Lovik, festő

Megjelent az ünnepségen.

–: Munkácsy-emlékest Monkácsban 7

Népszabadság. Bp. 1969 febr. 21.

Tamás Evitin

Varrónő .. festménye / rapró /
narapal a „Dolgozó emberek
körött" .. kiá-Mitásos

Nézőművelés 1968 III. u. 38 old.

Tamás Erika

Önálló kiállítása volt a salgótarjáni gimnázium Galériájában

Tóth Elemér: Mű és közönség

Nógrád 1968 XI. 10

M.D.

Tamás Erwin
festő

A Kertészeti Főiskola pályázatán
secco művével részt vett.

Eigel István: A Sorokszar-peteri secco pályázatáról.
Művészet, 1969. május - 24 lap.

Tamás Ervin

Szerepel a Képvarnok gyűrű
Gemutatótermében

g. h.: 1 művészetek terme

Kisalföld 1969 III. 29

MDK

Tamás Endre

festő

A Magyar Képzőművészek Szövetségének festő szakosztályi titkára lett.

A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése
Művészet, 1969. március – 18 lap

M.D.K

Tamás Erwin
festő

1968 nov. 20-án az Uj Városházán
a Magyar Képzőművészek Szövetsé-
gének főtitkára beszámolóját tar-
tolta meg

— A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése
Művészet, 1969. március – 18 lap

MDK

Tamás Ervin festő

a zsűribizottság tagja

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Múz.
1964. máj.

MDK

Tamás Ervin

Mütét, o.

Uszályon, o.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz. 1964.máj.

Tamás Ervin MDK

Építkezés, olf.

Munkások, olf.

Műcsarnok 1960. VIII.Magy. Képzőm. Kiáll.

Tamás Ervin

Újságárus c. képéről repr.

Művészet 1965. okt.

A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás elé.

Tamás Ervin
foslő-

Tamás Ervin nem bocsátkozott soha
részletekbe. Szándéka szerint nem ki-
vánt ~~[illegible]~~ jellemeket formálni, nem
kiépödött egy-egy tájkoo.

Koczogh Ákos: Tamás Ervin
Művészet, 1971.március - 31.lap

Tamás Ervin
festő

Tamás Ervin – tipikusan városi ember, aki nagyon kedveli a természetet, szereti a videki kis városok nyugalmas utcáit

Koczogh Ákos: Tamás Ervin
Müvészet, 1971.március - 31.lap

Tamás Ervin

festő.

"Egyedül"
"Hatvas hugy"
"Múlt és jövő"
" } repro

Koczogh Ákos: Tamás Ervin

Művészet, 1971.március - 31.lap

Tamás Ervin

festő

A művésznek a Csók Galériában volt kiállítása. Pihlivéját egy megfogalmazhatatlan feszültség jellemzi.

Kocsogh Ákos: Tamás Ervin.
Művészet, 1971. március – 31 lap.

MDK

Tamás Erwin, festő

föld c. festményét küldte
el Debrecenbe.

Bánszki János: Gondolatok a Debreceni II.
bisz. Nyári Tárlatról 84-86.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. aug. XXI/8.

Tamás Ervin

Festményekkel

Szerejcé a szolnoki Aba-Novák terembe

– egri – Ipaszmüvészet – Lakás-Kultúra

Szolnok Megyei Néplap 1970 XI. 20.

Tamás Endre festőművész

Vallitója nyílt a Csók

Galériában.

Magyar Nemzet 1970 május 6.
4. old.

Tamás Éva

2

1937-ben kezdte tanulmányait az Iparművészeti Iskolában, majd a Képzőművészeti Főiskolára iratkozott be.

Magyar Nemzet 1970 május 6.
4. old.

Tamás Ervin

3

itt Csörgi István orstalyában tanult 1946-ig.

Magyar Nemzet 1970 május 6.
4. old.

Tamás Ervin

4

„Önarckép torzóval"

„Bohócok" c. kompozíciói

emlékoe.

Magyar Nemzet 1970 május 6.

4. old.

Tamás Endre festőművész

kiállítása április 24-én

nyílik meg a Csók István galériában

Magyar Nemzet 1970 április 22
6. old.

– Napló –

Tamás Ervin Gestó

„Gagarin hőerőműve" c. képe
szerepel a Képcsarnok Vállalat jubileumi
tárlatán a Csók Galériában

Magyar Nemzet 1970 március 27
4. old.

Tamás Ervin

A kiállítási naptárban szerepel (Csók István Galéria, IV. 24 – V. 10.).

Műgyűjtő, 1970. p. 52.

Tamás Erzsi

művét a Művelődésügyi Minisz-
térium az alakuló Debreceni Modern
Galériának ajándékozta

Magyar Nemzet 1970 március 13
4. old.

- Wagner -

Tamás Ervin

„Tíldépítés" Repr.

Énakmagyarország 1968. aug. 4. 7.

Tamás Ervin

Salgótarjánban rendezvek
műveiből kiállítást

Magyar Nemzet 1968 szept. 12
— Napló —

Tamás Ervin

festőművész, a Magyar Képzőművészek Szövetségének titkára tartott beszámolót a három évi végzett munkáról a szövetség nyolcadik közgyűlésén. Beszélt az alkotóegyéniség tágulós riboutakozásáról, a tehetséges fiatalokról, az állami szervek művészetirányítási jogáról s a nemzetközi kapcsolatokról.

„Jó értelemben változott művészetünk arculata az utóbbi években".

Magyar Hírlap, 1968 november 20. 9. l.

Tamás Erzsi

Említve

Benedek Miklós: Tokaji művésztelep, 1970. július

Észak magyarország, Miskolc 1970. júl. 12.

4. l.

Tamás Ervin

Kiállít

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Hajdú-Bihari Napló, Debrecen
1970. aug. 18.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 DEC 29

Hajdúbihari Napló

Tamás Ervin,
Munkácsy-díjas festőművész

1021

Sajátos festői világ

TAMÁS ERVIN DERECSKEI KIÁLLÍTÁSÁRÓL

A művelődési ház bensőséges hangulatú termében tizenkilenc olajfestménnyel mutatkozott be a Budapesten élő Tamás Ervin Munkácsy-díjas festőművész. Tanulmányait az Iparművészeti Iskola grafikai, majd 1941-től 46-ig a Képzőművészeti Főiskola festészeti szakán végezte Szőnyi István mellett. A felszabadulás után évekig tanára volt az 1946-ban indult debreceni Képzőművészeti Szabadiskolának.

Tamás Ervin képei figurális indításúak, de festményeinek gondolati és érzelmi tartalma erős absztrahálást kíván alkotójától. Vonalainak ritmikája s a hangulatokat követő színek jelzik a festőnek a szinte *zenei* hatásokra törekvő szándékát. Tamás Ervin a színek „hangszerelésével", az érzelmekkel azonos hangvételű kolorittal közölni tudja a végtelent, a határtalan messzeséget, a magányt, a félelmet, a háború pusztításának borzalmait s nem egy adott helyzetre vonatkoztatva, hanem a fogalmak általános asszociációjával. („A megfékezett sötétség". „Ég és föld között", „Szerelem", „Ikarusz", „Eltűnünk nyomtalanul"). A képcímek e sajátos festői világban valójában egy gondolati irány elindítói, melyek segítik a nézőt a filozófiai tartalom megközelítésében és az átélésben, közös nevezőre hozva a festő és a néző szemléletét. Tamás Ervin egyéni módon kezeli a perspektívát, térképre bomló tájak, hegyek, meg nem határozható irányokból sugárzó fények, formákat tagoló árnyékok, az „Öregség" sötét színekbe hulló magánya szinte rákényszerítik hangulatukat a nézőre igazolva, hogy a festmények titkai szavakban aligha lennének megfogalmazhatók. Megértésük csendet és elmélyülést kíván. Magas szinten kialakított, lángoló, vagy sötétszürkére lefokozott felületek egyaránt megfigyelhetők e tárlaton. Tamás Ervin ily eszközökkel fejezi ki a humánumot, aggodalmát vagy együttérzését. A kiállítás kiemelkedően szép darabja a leheletfinom átmenetekre épült elvont figurális kompozíció: a „Szerelem".

Különösen a mélylélektani problémák megoldásában sajátosan egyedi, mindenki mástól elhatárolható piktúrát alakított ki az új magyar festészetben Tamás Ervin, akinek Derecskén kiállított műveivel januárban a debreceni műbarátok is megismerkedhetnek.

Dr. Tóth Ervin

TAMÁS ERVIN: VARRÓ LEÁNY

Egyik korábbi műve a Dolgozó emberek között tárlatról (Ernst Múzeum)

K

e

Ó,

Ó,

ZELŐ,

RDÓ.

fiúkat,

IDEZETT

.

YÁRA

Elcserelem kétszoba-összkomfortos, gázfűtéses, főbérleti lakásomat 2 × 1 szoba, összkomfortos főbérletivel. „Összeköltözők" jeligére kiadóba.

ALBÉRLET

Albérleti szoba, etázsfűtéses, lányok részére kiadó. Teleki u. 10.

KULTÚRCIKK

Képcsöhibás tv-készüléket veszek. Telefon: 17-552.

Philips kazettás magnetofon eladó. Érdeklődni Csapó u. 6. V. em. 78.

1975. évre január hótól kezdve az alábbi árakon: január 5,60 Ft/db, február, március, április 6,— Ft/db, május 4,50 Ft/db, június, július, augusztus 4,20 Ft/db. Liba előjegyezhető március, április, május, június, július 32,— Ft/db. Kacsa előjegyezhető március, április, május, június, július 13,— Ft/db.

2 db 160 kg-os hízó eladó. Keresztesi u. 47.

5 db hízó eladó. Császár Péter u. 29.

2 db fiatal hússertés, 150—160 kg-os eladó. Úrrétje u. 40., Nyulas.

ételmaradékot, nyersanyaghullad januártól. A ma hulladékokat n elszállítani — g való elszállítás Bővebb felvilág élelmezési osztál árajánlatot is írásban leadni.

Zöldség elár újszerű állapotban, ugyanott vizsgázott Balaton utánfutó eladó. Érdeklődni Debrecen, Petőfi tér 10. IX. em. 92.

Nagyméretű tégla eladó. Bethlen u. 38., Mester utca sarkán.

város, Veres Péter u. 11.

Felveszünk gyakorlattal rendelkező kotrómestereket, DT—75 és T—100 gépekre gépészeket, ezen kívül kenőket. Jelentkezés: Vízgazdálkodási Társulat, Berettyóújfalu, Széchenyi u. 8.

MEZŐGÉP

VÁLLALAT

Központi Gyáregysége Debrecen, Szoboszlói út 50. szám

azonnali belépéssel alkalmaz

esztergályos, marós, lakatos és hegesztő szakmunkásokat, valamint öltözőőrt és udvari segédmunkásokat.

●

Bérezés megegyezés szerint.

●

Jelentkezés a munkaügyön.

A CSŐSZERELŐIPARI VÁLLALAT

1. SZ. SZERELŐIPARI ÜZEME

azonnali belépéssel felvesz

minősített és minősítés nélküli hegesztőket, központifűtés-, csőhálózat- és víz-gázszerelőket, betanított és segédmunkásokat.

Minden héten szabad szombat.

Munkásszállást, különélési pótlékot biztosítunk.

●

Jelentkezés személyesen vagy írásban:

Miskolc, Kabar u. 16.

Nyíregyháza, Derkovits u. 99.

Leninváros: Új Hőerőmű 1. sz. szerelőipari üzem munkaerő-gazdálkodáson.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

TISZATÁJ

Tamás Ervin

1968 ÁPR. -

1021

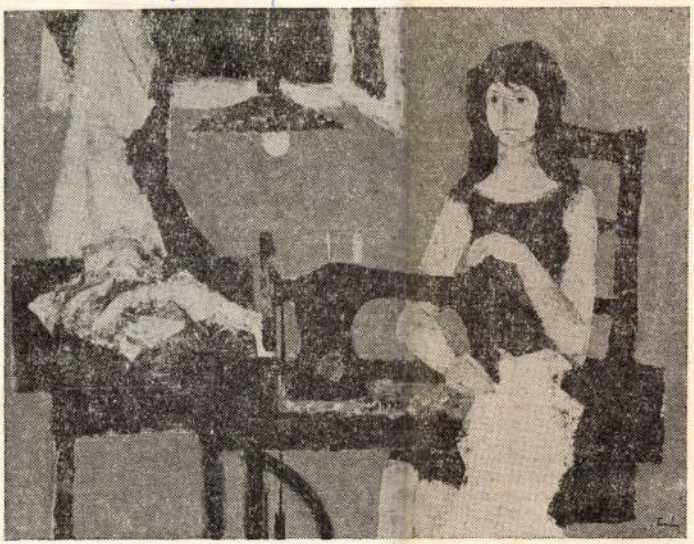

TAMÁS ERVIN: VARRÓLÁNY

lány, és Mári néni, Szalay Ferenc: Esküv
jelképező Ajtó-ja.

— Hogyan fogadták Zentán a vásárhel

— Ami a vásárhelyiek fogadtatását ille
Éppen a két város eltérő fejlődéséből fak
döntő többsége közelállónak érzi magához,
szerűség és a nonfiguratív ábrázolás közé
általában és a realista megjelenítést kon
mondanunk persze, hogy ugyanilyen össz
tása és értékelése is.

Mindez azonban nem befolyásolja a ka
a hasonlóság a művészet szeretetében alaj
a lényeg megközelítésében izgalmassá teszi a művek eszmecseréjét.

LACZÓ KATALIN

A SOMOGYI-KÖNYVTÁR ÚJ KIADVÁNYA

A Somogyi-könyvtár és a Tanárképző Főiskola kiadványainak sorában Péter László szerkesztésében Az orosz és szovjet kultúra a szegedi lapokban 1890—1944 címmel repertórium jelent meg.

Fenyvesi István, a gyűjtemény összeállítója, bevezetőjében megindokolja a könyv életre hívásának szükségességét: hasonló jellegű kézikönyvek kiegészítésére vállalkoztak és helyi adatokkal is igazolni akarták az orosz és szovjet kultúra magyarországi terjedésének időbeni kezdetét, mértékét, irányát.

Az öt és fél évtized alatt Szegeden megjelent fordításokat érdekessé és értékessé különösképpen a számos új irodalmi és színháztörténeti adat teszi. A szegedi szerkesztők már kezdetben is jó érzékkel válogatták ki a közlésre szánt anyagot. Időálló értékű, legmagasabb esztétikai mércét elérő műveket adtak olvasóik kezébe. A fordítások tíz százaléka hamarabb látott napvilágot Szegeden, mint a fővárosban, s talán még ennél is jelentősebb, hogy a fordítások egynegyed részét kizárólag Szegeden publikálták. Ez utóbbi adat a kutatóknak tanulságos megfigyelésekre ad lehetőséget.

A repertóriumban első ízben kerültek rendszerező bemutatásra a szegedi színházi élet orosz vonatkozásai. A gyűjtemény Adattára és Mutatója pedig képet ad az orosz zene Szeged zenei életében betöltött szerepéről. Csaknem félszáz a száma azoknak az eredeti orosz és szovjet klasszikusokat tolmácsoló filmeknek, melyeket a repertóriumba soroltak. Jelentősek azok a tudósítások a szegedi munkáskultúra jelenségeiről, melyek bizonyítják, hogy a hazai munkásosztály sajátos művelődését az orosz kultúra segítségével alakította ki.

A repertórium képét néhány művészettörténeti vonatkozású adalék és tudománytörténeti szempontból nem érdektelen, a szegedi egyetem szovjet egyetemekkel és tudományos intézetekkel fenntartott kapcsolatának említése teszi teljesebbé.

H. ZS.

Tamás Ervin

1947 első önálló kiállítása Debrecenben, a legutóbbi 1968 Budapesten.
1953-a Dési Huber István képzőművészeti kör tanára, 1966-68 a Magyar Képzőművészeti Szövetség főtitkára.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. /Fonó György né, Kis Tamás/ Bpest, 1969. 545 l.

Tomás Ervin

(1922) - festőművész. A budapesti iparművészeti iskolán grafikai, majd a Képzőművészeti Főiskolán Szőnyi Istvánnál festészeti tanulmányokat folytat.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon / Fonó Györgyné, Kis Tamás / Bpest, 1969. 545 l
1-617 l.

Tomás Ervin

Figurális kompozíciókat, tájképeket, csendéleteket fest, falképeket alkot. Szot-díjas (1964), Munkácsy-díjas (1965).

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. (Forró Györgyné, Kis Tomás) Budapest, 1969

1-6171 5451

Tomás Edvin

a Csók István galériában mutatta be Balaton vidéki műveit

- Bozóky -: Spring Show at arts gallery. Daily News, Budapest, 1969. május 9.

61.

Tamás Ervin

1) Tokaj, 1966.
2) Mütereimben, 1968.

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok, 1969. sep-okt.

Tamás Erwin

Múlt és jövő lakk 90×120
A Föld — " — 90×110

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum, 1970. júl. 19 – aug. 9.

Tamás Ervin

Kapu, gauche

Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása

Ernst Muzeum, 1955. junius, 22 l.

vanni : Kálvária.

Tamás Ervin, grafikus, 1941. végbizonyitványt nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1888-1941. Bp. 1942. 33 l.

négyszög alaprajzu. Földszi
az emeleti északi traktusor
felé a déli szárny négy, a
ablaka nyilik. Egyszerü, né
keresztboltozatok sima, vék
ban ~~a régi~~ noviciátum melle
kétboltszakaszos, erős övve
Ebédlő: /u.n. refektórium/
tokkal fedett helyiség, háro
faragott tölgyfából, ujabba
burkolat a sekrestyeszekrén
faragott csüngőkkel diszite
négy változó nagyságu, fara
szos faburkolat a négy abla
szokkal bővül, amelyek közü
ragvány. Az ülőkék és az es
a XIX. század elejéről. A be
kagylósan faragott, téglényi
Líbórius müve, 1735 körül.
Ajtó, a refektóriumba vezető

Tamás Ervin, Debrecen

Holdfény, vizf.

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I. kiáll.
Ernst Muz. 1947. jul. 5 1.

Tamás Ervin
Otthon, olaj
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. 19 1.

47. kép. *M. S. mester, 1506: Krisztus az Olajfák hegyén.*

3. *Szent Mária és Szent Dömötör*

Fa, tempera, egyenkint 75×42 cm.
Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 42., 44., 43. szám. — Csánky Dénes: Az O. M. Szépművészeti Múzeum Évkönyvei, VIII., 1937., 173. l. (Tévesen tulajdonítja az apostolvértanúságok mesterének s tévesen idézi Benescht.)

MAGYAR (?) FESTŐ 1500 körül

Maximianus püspök megáldoztatja Magdolnát

Fa, tempera, 82×54·5 cm.
Az Ipolyi gyüjteményből.
Ipolyi Biharvármegye, 76. szám. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 18. szám. — Jajczay János: Az eucharisztia a művészetben. Tükör, VI., 1938., 332. l. (Képe 327. l.) — Jajczay János: A művészet hódolata az eucharisztia előtt. Bpest 1938., 75. kép.

Tamás Ervin, Debrecen

Csendélet, olaj

Magy. KépzSmüvészek Szabadszervezete I.kiáll. Ernst Muz. 1947. jul. 8 l.

Tamás Ervin, Debrecen

Csónakok, vizf.

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I. kiáll. Ernst Múz. 1947. jul. 9 l.

A KÉPCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

TAMÁS ERVIN

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA

1970. ÁPRILIS 24-ÉN
PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

DR. KOCZOGH ÁKOS
MŰVÉSZETI ÍRÓ

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST, V., VÁCI UTCA 25.

70.34 — Képcsarnok V. ny.

Tamás Ervin

Ludvészet, Budapest, 1974. 12.

Tamás Ervin: Eltűnünk nyomtalanul (fotó Kónya)

képtár falán, másfelől, az építészettel kapcsolatot találniuk. Hiszen ezeknek a képeknek egyik lényeges tulajdonsága a méret, a minél nagyobb kiterjedés. S ezt igazán csak egy épület megfelelő külső felülete tudja biztosítani. E mellett rendkívül fontos, hogy ezeknek a képeknek a kompozíciós rendje mindenképpen nagyszerűen illeszkedhet egy épület konstrukciójához.

F. J.: Valóban így van, az új geometrikus festészet igazi megjelenési formája az életben betöltött funkció: az egyik ilyen területe az építészettel megtalált kapcsolat. De ez a kapcsolódás semmiképpen nem az applikáció. Sajnos még az a tendencia, hogy az építész

lesz az önmegvalósítás egyedüli formája.

H. J.: *Számos tendencia, de az épülettel való szervesülés is azt mutatja, hogy a műfajok határai lassan-lassan elmosódnak. Erőteljes konvergencia kezdődött a művészeti ágak között.*

F. I.: Ez tény, de a sík művészetre, tehát a festészetre mindig szükség lesz. Ha a síkról lemondok, le kell hogy mondjak a színről, a megváltozott és állandóan változó fény és forma viszonyok miatt. A színes plasztika nem képes azt nyújtani, amit a festmény. Egyik a másikat nem helyettesítheti.

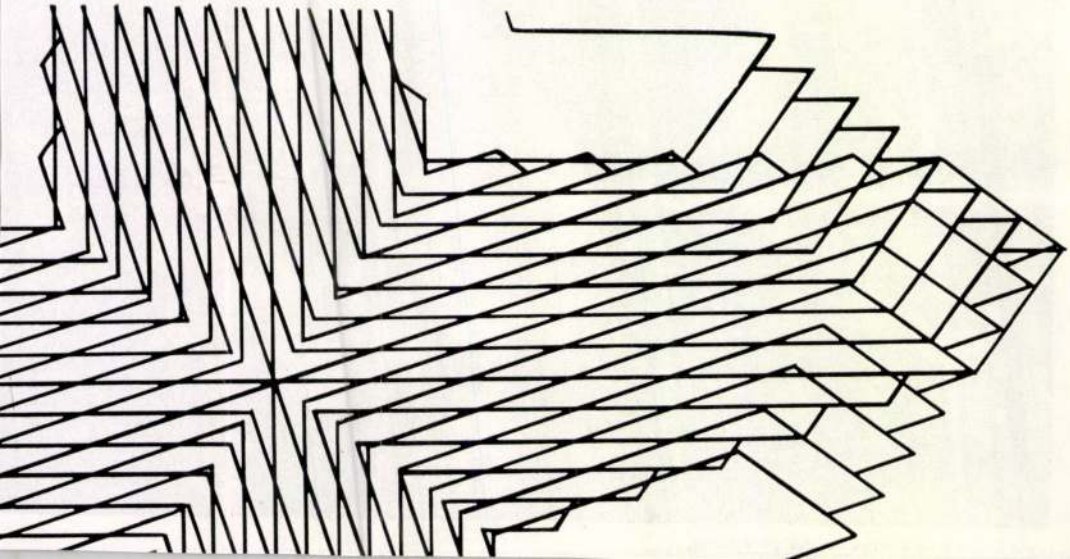

Tamás Gyula

festőművén

Kiállítás a Művészeti Alap vásárlásainak anyagából

Losonci Miklós

Pest Megyei Hírlap
1980 jan. 19.

Tamás Ervin

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAN HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

Budapest

1970 MÁJ 6

Tamás Ervin festőművész kiállítása a Csók Galériában

1029

Festészetünk középnemzedékének minden erényét és útjának valamennyi problémáját sűríti ez a tárlat, *Tamás* Ervin kiállítása, amelyen új képeinek sorozatát tárja a *Csók Galéria* látogatói elé.

Tamás Ervin művészi indulása során kilenc esztendő művészi és erkölcsi tanulságait olvasztotta munkásságába. 1937-ben kezdte meg tanulmányait az Iparművészeti Iskolában, majd az ottani grafikai kurzus lezárása után a Képzőművészeti Főiskola növendékei közé iratkozott be, Szőnyi István osztályába, ahol 1946-ig tevékenykedett, tanult. Ezekben az időkben Tamás Ervin három mester — és három művészeti felfogás — törvényei között törekedett egyensúlyt teremteni festészetében: hallgatott mesterére, Szőnyi Istvánra és mintaképének tekintette Cézanne-t és Braque-ot.

Tamás Ervin munkássága azóta azonban már rég nem a közvetlen példák és követési lehetőségek egyensúlyának termése. Sőt, újabb korszakaiban és törekvéseiben rég nem mintaképei, hanem saját elképzelései és lehetőségei között igyekszik rendet teremteni; a festői izgalmak, a felületi játékok között a mondanivaló lehető legpontosabb kifejtésére törekedve. Más kérdés, hogy a hazai festészet örökségétől nagyon nehéz megszabadulni; s a látványon csak a legerősebbek képesek áttörni, hogy megleljék a dolgok rendjét. Tamás Ervin azonban minden egyéni problémája ellenére ezek közé az úttörők közé tartozik. Művészete tapogatózó előőrs, a lehetőségek szorgos kutatója; vállalja azt is, hogy ismétlésekbe bonyolódik, hogy megbukik kereséseivel. Mert ez is gyakran előfordul kutatásai során: munkáiban néha túl gyakori az elkent szürke, a finoman elfüstölgő pára, s hozzájuk képest túlontúl kevés a következetes erővel vászonra vitt gondolat. Sőt a tartalom és a forma erői sem mindig találkoznak; az *Önarckép torzókkal* című kép ezért sikerült kevésbé saját lehetőségeinél. A mozaiktervek egyike-másika, s a tájképek egy része, valamint a *Bohócok* című kompozíció viszont a szándékok és a formák egyensúlyát megteremtve éri el teljes

h.

A testi
lítja öss
mánypoli
szóló d
amelyet r
démia tu
és az elr
Az Akad
az Ország
tési Bizott
december
tervezetet
kai Bizot... amelynek véleményezése alapján kerül a kormány elé.

...ezetés terveit és megtárgyalják a határmenti árucsere-forgalom fejlesztésének kérdéseit

híradástechnika fejlesztési terveiről

rohullámú technikában és a telefonközpontoknál a termékek nagy része a *mainál jóval korszerűbb*, esetenként új rendszertechnikai elveken alapuló berendezésekre cserélődik ki.

A műszer- és automatika iparban a fejlesztés a *számítás- és szervezéstechnikai eszközök gyártása terén lesz a legnagyobb*. A KGST-országok közös számítástechnikai programján belül hazánk a ZR—10-es számítógépek, a lyukszalagos és mágnesszalagos perifériák, az adatátviteli és adatelőkészítő berendezések, valamint a katódsugárcsöves megjelenítők gyártását kapja. A műszeripar termelése 1975-ben *60 százalékkal* lesz nagyobb az ideinél.

Új rendelet a külkereskedelmi jog megadásáról

Kedden miniszteri rendelet jelent meg a külkereskedelmi jog megadásának, kiterjesztésének rendjéről. A külkereskedelmi jog megadása iránti kérelmet a külkereskedelmi miniszterhez kell címezni és benyújtani egy meghatározott űrlap kitöltése útján. Ebben meg kell jelölni azt a tevékenységet, amire az engedélyt kérik, azt, hogy a tevékenység végzése a kérelem benyújtásakor kinek a tevékenységébe tartozik, valamint azt, hogy a kérelmet mivel indokolják. A tartalmi feltételeket külön rendelkezések állapítják meg.

A rendelet kihirdetése napján lép hatályba és az előző, 5/1968. számú rendelet hatályát veszti.

Tamás Ervin

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
19 JUN 1

ORSZÁG VILÁG

1021

Menyasszony

Tamás Ervin kiállításáról

A Munkácsy-díjas Tamás Ervin festészete nagy ívet írt le azóta, hogy negyedszázada — ahogyan Kocogh Ákos közli róla — „Szőnyi István mellett befejezte a főiskolát". A Csók-galériában kiállított művek megmutatják művész-pályájának erényeit és buktatóit is. Képeit, többségükben, valamiféle visszafogottság, olykor túlzásba hajló szigorúság, az élményszerűség mellőzése, az érzelem elfojtása jellemzi. A környező világ rejtett valóságait, belső szerkezetét igyekszik feltárni, elkerülve, nyilván szándékosan, minden olyan festői módszert, amely a nézőt gyönyörködtetésére, megnyugtatására hivatott. Kompozícióiban a tárgyak hideg absztrahálására törekszik. Tájképei is, merevségükkel, sötét vagy fakó színeikkel — valósággal földtani térképeknek hatnak.

Braque óta, jó néhány évtizede, világszerte számtalan művész zárkózik a formák és színek hasonló világába. Tamás Ervin érdeme, hogy ezt az önkéntes, komor magányt, a kiábrándultság, az elidegenedés jegyei mellett groteszk, izgalmasan bizarr s nem egyszer költői („Menyasszony", „Hegyalja") jelképekkel oldja fel.

(b. e.)

sikerül már biztosítani az asszony „kizáró-lagos birtoklását".

— Az alkoholistákkal, ha nem is egyszerűbb, de világosabb a feladat — mondja a pszichiáter. — Örvendetes, ha a férj éppen az asszony iránti ragaszkodásból mond le az italról. Az önmaga férfiasságában nem bízó férjekkel nehezebb kiutat találni a hullámvölgyből. Gyakori, hogy a féltékenység a házasság előtti időre is átterjed, a múltra, amiért — ha egyáltalán igaz dolgokról van szó — nem lehet valakit mondjuk öt vagy tíz évvel később felelősségre vonni.

Házassági prognózis

Elterjedt nézet, hogy a szerelemben az ellentétek vonzzák egymást. E felfogás csak akkor veszélyes, ha a párválasztás ne-

[illegible] nem rejtene személyes tragédiát. Egy férj kitartó következetességgel ránevelte feleségét a féltékenységre. Először folytonos összehasonlításokat tett korábbi nőismerőseinél szerzett élményeket illetően, aztán a környezetükhöz tartozó nőket dicsérte annyira, hogy az a legérzéketlenebb asszonyt sem hagyta volna hidegen. Következett a szexualitás cinikus lebecsülése és a poligámia helyeslése. Amikor „a teremtés koronája" már úgy érezte, hogy biztos lehet a dolgában, akkor valóban el-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Tamás Ervin

NÉPSZAVA

1027/1

Elismerés — kétszeres munkáért

Rövidesen sor kerül a SZOT idei művészeti díjainak átadására. A Szaktanácsnak ez az elismerése kettős munkát, fáradozást jutalmaz. Olyan alkotóművészeknek adományozza, akik *nem csupán saját művészeti ágaikban tűnnek ki, hanem áldozatvállalásukkal segítik a népművelést*, előadásokat tartanak kultúrházakban, közelviszik, érthetővé teszik a képzőművészetet a munkások számára. Ennek a hatalmas erőfeszítést fémjelző díjnak az értékéről, szerepéről beszélgettünk *Tamás Ervin* SZOT- és Munkácsy-díjas festőművésszel, a képzőművész-szakszervezet titkárával.

Nehezen kivívott becsülés

— Az elmúlt tíz év folyamán sokan kapták meg ezt a kitüntetést. A kívülállók között akadtak, akik eleinte nem a legteljesebb elismeréssel szóltak e díjról. De azóta megváltozott a helyzet, miután a *SZOT-díjasok egyre többen állami kitüntetésekben is részesültek, kiállításaikról jó hangú kritikák adtak számot.* A korábbi meg nem értettséget talán az okozta, hogy a szóban forgó művészek »második«, társadalmi jellegű munkássága *nem látványos, sőt olykor hálátlan feladat. Akik összevont szemmel nézték ezt a szakszervezeti elismerést, nem mérték fel a »miért«-et s az e mögött húzódó kemény munkát.*

— A szakszervezeti kitüntetést ezek szerint »munkás« művészeknek adományozzák?

— Az eddig elmondottak értelmében igen. De a megfogalmazással vigyázni kell, mert a múltban sok nézeteltérést, tévhitet okozott. Néhányan úgy gondolták, igazán *az a* »munkásfestő«, aki állandóan a gyárban állítja fel állványát, mindig gépek, dolgozó emberek jelennek meg vásznán és képein megtalálható a szocialista realizmus valamennyi ismérve. Szerencsére ezeken a nézethibákon túljutottunk, s azt valljuk, hogy *a művészet egészének kell olyannak lennie, amely mindenkinek ad valamit.* Ha a SZOT-díjasok munkáját vizsgáljuk, nagyon sokrétű, színes tevékenységet, számtalan egyéni stílust találunk. Valami mégis megegyezik: az alkotók egy nézetet vallanak a művészet és társadalom kapcsolatának kérdésében, műveik eszmei tartalma rokon vonásokat rejt.

Végre közös tárlaton

— Mikor jelentkeznek közös tárlattal a SZOT-díjas képzőművészek?

— Már folynak a megbeszélések, s *a jövő év elején szeretnénk megrendezni a kiállítást.* Valószínűleg a *Nemzeti Galériában* kapunk helyet, és akkor a nagyközönség is felfedezheti azokat a sajátos jegyeket, amelyek összetartanak bennünket. Régi törekvés ugyanis, hogy azonos érdeklődésű, stílárisan nagyjából megegyező alkotó csoportok állítsanak ki együtt. *Ez elsőként nekünk sikerül.*

— Hogyan hat e »tábor« a közízlésre?

— Saját művészi munkájával és a »második fronton«, a társadalmi munka terén vívott harcával. Vannak olvanok például, akik tagjai szocialista brigádoknak, velük mennek tárlatokra, képzőművészeti sétákra, baráti beszélgetések folyamán vezetik be az embereket az »értő'k« közé.

Esztergomi László

a kisgyerek babrál a füle tájékán, és ha szorosra hunyja a szemét, látja a mogyorórügy hulló, sárga porát, a csirrenő verebeket is hallja talán. Olyan hasogató fájdalmat érez, hogy rövid sóhaja vonítássá hangosodik.

Hajnalban fut tovább. Aki számolni tud, csak az tudhatná, hányadik napja tart a fárasztó hajsza. Már nem kell a csont, ha hús is maradt rajta, és akármilyen zsírszagú a szalonnabőrke, nem tudja lenyelni. Vége a régi fürgeségének, meglassúdott a mozgása, ez okozza, hogy a zörgős bádogkocsi hajcsárjai nyakába dobhatták a dróthurkot. Először egy, aztán kettő húzta az ijesztő kocsi felé, de akkor összeszedte minden erejét, kirántotta fejét a hurokból, a sokfajta ácsorgó nép hahotázott, de olyan is akadt, aki követ dobott utána.

Amikor a kölykeit elvették tőle, akkor érzett ilyenféle parázsló, égető fájdalmat. Megdagadt emlőin tej buggyant, és hiába kínálta a pettyes kendős asszony kalácccsal, hiába frissen kifejt tejjel, semmi se kellett, feküdt étlen-szomjan. Most már tudja, van a nagy fájdalomnál még nagyobb fájdalom...

Szőre megkopott, némely helyen kilátszott a bőre, a dróthurok helye nyers sebbel borítottan feszítette a nyakát, a bemélyedésekben férgek nyüzsögtek.

Akkor már csak vánszorogni tudott. Lihegett, kinyújtott nyelve hegyéről nyúlós nyál cseppent. A sarkon jobbra akart fordulni, és akkor... Akkor az aszfaltos út mozgalmasságában hirtelen megérezte a két almásderes ló feledhetetlen szagát. A lekaszált lóhere, a most szántott föld, az otthoni istálló párás melegsége csapódott száraz orrának, és

— Takaro
dög!

Nem a g
ostora nem
sújtani; nen
másderesek
is hiába ker
nyes szerszámot rakjak rajta,
olyat, hogy ezüstösen villan. Így illenek a lakkozott hintó elé. Látja mindezt, de hiába a suttyogó ostor, darabig futott utánuk, aztán lemaradt. Még egy kicsikét vonszolódott, és akkor szabad mezők napsugárral átitatott végtelensége terült el előtte. Gabonatáblák libbenő zöldje között konkoly rózsaszíne, búzavirág kékje nevetett, messziről harangkongás hallatszott, éppen úgy bimbamozott, mint az otthoni.

Kiszabadult a kőházak rengetegéből. Fogva tartották az összevissza futó utcák, a rossz szagú sikátorok: a két almásderes kivezette a virágos mezőre.

Fáradt volt, nagyon fáradt. Lefeküdt a kukoricatábla szélére, hallgatta a pántlikás levelek surrogását. A nevét surrogták. Meleg volt a föld, úgy simult alája, mint a vastag párna. Verebek csirregtek a bokrokon, méhek röppentek el szárazan feszülő orra előtt, kopott szőrével játszadozott a jó szagú szellő... A kisgyerek, a puha ujjú kisgyerek... Fel akart ugrani... haza... hazafelé... Fütyörész a gazda... a pettyes kendős asszony... a kisgyerek... Úgy érezte, fut, fut, pedig akkor már lecsukódott a szeme, az ég kékje belezuhant a feneketlen sötétségbe.

Ott feküdt a nevét susogó, pántlikás levelű kukorica tövében, a jó meleg földön, és nem mozdult többet.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

Tamás Ervin

1966 SZEP - 6

1021

Hírlap — Kedd, 1966. szeptember 6.

ÉSZAK-DUNÁNTÚLI KÉPZŐMŰVÉSZEK III. KIÁLLITÁSA

Győr-Sopron, Vas, Komárom, Veszprém és Fejér megye képzőművészeit egyesítő Észak-dunántúli területi képzőművész szervezet harmadik kiállítása nyílott meg Székesfehérváron, a Csók István Képtárban.

A Magyar Képzőművészek Észak-dunántúli Területi Szervezetének és a Fejér megyei Múzeumok Igazgatóságának közös szervezésében megrendezett kiállítását vasárnap délelőtt fél tizenkettőkor a Csók István képtárban Tamás Ervin, a Magyar Képzőművészek Szövetségének titkára nyitotta meg. Méltatta Székesfehérvárnak, mint a kiállítások városának szerepét, hangsúlyozta, hogy az Észak-dunántúli képzőművészek milyen jelentős helyet foglalnak el az ország művészeti életében.

Az ünnepélyes megnyitó utáni tárlatlátogatáson, melyen a város társadalmával együtt résztvettek a Fejér megyei, valamint a társmegyék pártbizottságainak, tanácsainak képviselői is, megkértük Tamás Ervint, foglalja össze a kiállítás tanulságait.

— A harmadik kiállítás is azt bizonyítja, hogy helyes volt az öt megye képzőművészeit az Észak-dunántúli Területi Szervezetben egyesíteni. Együttes tevékenységük évről-évre színvonal-emelkedésben mérhető. Már a másik két kiállítás és most ez a harmadik is bizonyítja, hogy az öt megye képzőművészei jelentős alkotók. Szerepük túlnő a megyék és Észak-Dunántúl határain is. A jelenlegi kiállításon is gazdag anyaggal képviseltetik magukat a terület művészei. Áron Nagy Lajos képei anélkül, hogy az eddigi törekvésekkel a művész szakított volna, új színt, gazdagságot hoztak. Hasonlót lehet mondani szinte az egész kiállítás anyagáról. Örvendetes, hogy a már elismert mesterek mellett új arcok, fiatal művészek is jelentkeztek. Gazdag, sokrétű, a grafikai anyag és a kerámia is.

A kiállítás anyagát bemutatják Móron, majd Kaposváron is.

Hű maradt a lovakhoz

Képzeletben összehasonlít, méricskél. Hatvanöt év eljárt felette, abból negyvenhárom kocsiskodásban. Hantoson. Amikor idáig ér mondandójában, csendesen elmosolyodik, s ez a mosoly teljes egy órán át el nem tűnik az arcáról. Mert ugye, nagy pálya, szép pálya, oly sok idő alatt hűnek maradni a lovakhoz. Nem túlozza, de bizony volt sok olyan tavasz, nyár, és ősz, amikor a kocsis volt a mezei munka királya.

Veszi például a takarodást. Lovaival, szekerével a kocsis hordta a szérűre a búzát. Kévénként ő hajigálta le az asztag alapozásához, majd fel az állásba, míg az asztag rakó egymáshoz simuló súlyos kalászokkal be nem hajazta a kévekazlat. Most pedig?

Hantoson is a kombájnok a nyári mező királyai.

Nem mondja, dolga azért mindig van a kocsisnak. Na, persze, azt akarta mondani, hogy fogatosnak, de néha elvéti meg a szót. Ebben az évben például sokat ekézett. És megvallja, nem is keresett rosszul. Közös akaratból 40 forintot fizet a szövetkezet minden fogatosának egy-egy hold ekézéséért. Kettő és fél holdat minden nap behúzatott, pedig nehéz már a járás. Nem is szalajtotta meg a lovait, ment tempósan, vigyázatosan, de mindig ment. És odaért minden egyes nap, ahová a fiatalabbak, a ruganyosabbak.

Természetesen az új dolgok beleszólnak a mesterségbeli tudásba. A technika fejlődése új ismereteket követel a fogatostól is. Például ő, Csörgő István, milyen jól megtanulta egykor, miként kell szép, kemény szarvakkal és súlyos nyomó rúddal, rudazó kötéttel szakszerűen megrakni egy szekeret ömlesztett szalmával. Ám tessék! Megvásárolta szövetkezetük az első bálázót, tanulhatták újra a dolgot. És megtanulták. Igazi mesterkötéssel, ahogyan a kőműves rakja a falat, hogy mindegyik téglát fogja a másik, felépítik ők is bálából a szekérrakományt.

És, hogy el ne felejtse, a vezetők, sőt az egész tagság kezdi követelni már a tisztességes munkát. Vége Hantoson az „ahogy van, úgy van" furcsa játéknak. Aki nem végzi úgy a munkáját, ahogy az illendőség diktálja, azzal elvégeztetik mégegyszer. És itt rejlik az ösztönző! Mert a hanyagnak mégegyszer meg kell csinálnia ugyanazt, de pénzt csak egyszer kap érte. Kétszeri munka, egyszeri elszámolás, az ilyen belső törvény bizony megtanítja a hanyagokat. Persze, esik még hiba, nem mindig veszik észre a turpisságot, a tény azonban mégis tény: Hantoson valóban jó gazda módjára ügyelnek a közös vagyonra. És aki személyes szorgalmával, kötelességtudásával többet ad a szövetkezetnek, az külön percentet kap. Ha, történetesen, azok a növények, amelyek ápolásában ő is résztvett a lovaival, ha azok a megállapítottnál több termést adnak, akkor ebből a többletből három százalék az övé. Azaz, hantosiasan: rosszallás és büntetés a hanyag, haszontalan munkáért, dicséret és jutalom a hasznosért. Valahogyan így formálódik ki annyi ember között az igazi szövetkezeti rend.

És mosolygott, akkor is Csörgő István, szövetkezeti fogatos, amikor elindult lovaihoz. Este is tán így mosolyogva toppant be meghitt otthonába.

Hegedüs Péter

Az fmsz-ek feladatai az új

Új éle

Vénhedt kis vaskapun lanatra olyan érzésünk lami szokatlanul nagy lágába kerültünk, aztá Amint előre megyünk méter magas sorfala k ismerősökre bukkanunk Bosc kobak, Esperen Be Oliver és Téli Esperes cse integet le ránk. Ér némelyiket, amire Sal barátságosan szól: — Ne ezek a körtefák. Annak dául január—március kö

Járjuk a körtés szaksz zett „dzsungeljét", közbe ismerősünket. Huszonki tették a mintegy négy évvel később pedig a t megfizették a velük va nyörűségére voltak az azonban a sorsfordulóh gazdát kapnak.

— Mi elbúcsúzunk a Salkovszky Ferenc. — szép kis családi házak é fő utcának itt alakul ki része, főként a saját elhat

A kis vaskapu becsukó kissé remegő kéz kulcsr kettő és tucatnál több ka dik majd e környéken, köti össze a Szigetfő és utcákat. Minderről Tóth titkár is látható örömmel

— Valóban ők határozt adják a körtés területét. fejlesztéséhez, tovább é

Éjszaka

— Túl jutottunk a silózáson szállítjuk a cukorrépát, néhány napon belül megindulnak a vetőgépek. — így foglalta össze néhány mondatban a gazdasági munka helyzetét Kapoli Imre, az igari Lenin Tsz elnöke.

Mi minden húzódik meg e rövid tájékoztatás mögött? Nagyon sok és lelkiismeretes munka, alaposan átgondolt, jó munkaszervezés. Az igari Lenin Tsz tagjai az elmúlt hetekben 130 holdról takarították be a silókukoricát. A betakarító brigád tagjainak gyors és szorgalmas munkájával biztosították, hogy jóminőségű ta-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 MÁJ – 8
Északmagyarország

Tamás Ervin,
Munkácsy-díjas festőművész

1021

Tamás Ervin képei

KÜLÖNÖSEN szépek szürkéi és sárgái, amelyekkel megidézi az érlelő nyár ragyogó színeit. Tamás Ervin Munkácsy-díjas festőművész a miskolci Szőnyi István-teremben május 2-án megnyitott kiállításán elsősorban tájképekkel jelentkezett. S van abban valami megkapó, hogy első miskolci önálló kiállítását — ha csak húsz képpel is érkezett — a mesteréről elnevezett képcsarnoki teremben rendezte meg.

Szűk szavú formavilága, lendületes és erőteljes ecsetkezelése, mély tájszeretete teszi szimpatikussá alkotásait. Mert a formai szűkszavúság mögött ott van a kötődés ahhoz a tájhoz, amelyben él, alkot, és már emlegetett sárgái annak belső ragyogását is képesek visszaadni anélkül, hogy a dekorativitás felé tolnák el művészetét.

Tamás Ervin munkái kétségtelenül képesek arra, hogy szoros kapcsolatot hozzanak létre a néző és az alkotó belső világa között. Elvezessenek minket a táj felfedezéséhez. Pedig képein nincsenek finoman kimunkált apró részletek, nem visz el minket közvetlen közelbe — még akkor sem, ha csendéletet fest — de a rápillantás, amit enged, mégis a közvetlen „benne-lét" érzését adja. De ehhez szükség van arra, hogy mélyebben ismerkedjünk műveivel. Csak így tárulkozhat fel képeinek mélysége, végtelen humanizmusa és kötődése.

KÉPEIVEL sokfelé találkozhatunk. Több hazai és külföldi múzeum őrzi munkáit és állandó résztvevője a jelentősebb hazai kiállításoknak. Bár Miskolcon ez első önálló kiállítása, borsodi kapcsolatai régebbre nyúlnak vissza. 1955-ben az Ózdi Kohászati Üzemek díját nyerte el. Munkásságát 1963-ban SZOT-díjjal, 1965-ben pedig Munkácsy-díjjal ismerték el. Kiállítását május 15-ig tekinthetik meg az érdeklődők a Képcsarnok Vállalat miskolci Szőnyi István-termében.

(cs. a.)

ségünk, a kukorica
raforgó vetésterület
mésátlagát is meg
zük".

S nem ám hoss:
latban — hanem má

Cáfolhatatlan érvek

Gazdaságilag megalapozott-e ez a merésznek tetsző vállalás? — kérdezzük Szaniszló Sándort, a szövetkezet főmérnökét.

A szakember a számok cáfolhatatlan érveivel válaszol.

A közös gazdaság már a harmadik ötéves terv átlagában elérte a hektáronkénti 24,6 mázsás kukoricatermést. S a hozamok évről évre arányosan növekedtek. Már nem is olyan nagy a különb-

takarmány

Az iparszerű termelési rendszer teszi lehetővé a vetésterület és a hozamok együttes növelését e két növényféleségnél. Ennek további gazdasági előnye, hogy a következő évtől a nagyszámú állatállományának szükséges abraktakarmányt teljes mértékben a saját terméséből tudja biztosítani a szövetkezet.

Hogy milyen rengeteg abraktakarmányról kell gondoskodni itt, azt kellően érzékelteti, hogy csupán a baromfitelepein évente 800 ezer pecsenyecsirkét és 50—60 ezer pecsenyelibát nevel a

Jugoszláv vízügyi delegáció

Építők és ter

Korszerűb

TAMÁS ERVIN

Új Művészet
2004. Apr. XV/4.

3. old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tamás Ervin
szerzám-gépipar
965. I. 18

Tamás Ervin

A Csók-galéria ismét nagyon kellemes és magasrendű élvezetben részesíti a képzőművészet barátait.

Tamás Ervin festőművész képeit az ízlés és kultúra, a nagyszerű elméleti felkészültség és a fölényes mesterségbeli tudás jellemzi.

Negyvenhét kiállított képét a témagazdagság, a színkultúra, a hangulatteremtő készség avatja ritka élménnyé.

Uj jelentőségű, motívumgazdag csendéletei, egyszerű, de jól karakterizált és érzelemdús portréi, egyéni felfogású táj- és városképei egyaránt nagy tehetségű, figyelemre méltó festőről tesznek tanúbizonyságot. Imponáló kultúrája mellett lírai hangulatteremtő ereje emlékeztet mesterére, Szőnyi Istvánra.

Anyám

Rajzoló lány.

A SOROKSÁRI ÖNTÖDE

Akik cikkeinket rendszeresen olvassák, azoknak már bizonyára feltűnt, hogy gyáraink termelési osztályai milyen gyakran emlegetik a soroksári öntödét. Ez az emlegetés azonban cseppet sem hízelgő, inkább vádoló és elmarasztaló jellegű.

A soroksári öntöde, pontosabban az Öntödei Vállalat 2. sz. gyára a mi vállalataink bűnbakja, terveink elcsúszásának, elmaradásának legfőbb oka.

Megvallom, ez az ügy igen sokat foglalkoztatott. Átlépte hivatalos határait, és munkaidő után is helyet kért gondolataimban, gondjaim között...

Hogyan lehet az, hogy ez a vállalat nem tud megszabadulni hibáitól, és inkább vállalja az állandó szemrehányást, korholást, mintsem javítson hibás gyártási technológiáján?

Elindultam, hogy megkeressem a báj okát, hogy felderítsem, ki a felelős.

Mielőtt válaszolnék erre, nézzük konkréten a vádakat: a Szerszámgépipari Művek öntödei osztályán a lelkiismeretes „feljegyzés" megkönnyíti munkánkat:

„Az Öntödei Vállalat 2. sz. Gyára — az ott folyó rekonstrukciós munkák határidőbeli elhúzódása miatt — a SZIM-gyárak öntvényigényeit ez év (1964) egyik negyedében sem elégítette ki!

Sok nehézséget okoz gyárainknak a selejtes minőségben szállított öntvények nagy mennyisége. A repedésveszély, a gázlyukacsosság, a salakosság, a nem egyenletes, vagy a kívánalmaknak meg nem felelő keménység, igen sok öntvény forgácsolás közbeni kiselejtezését teszi szükségessé. Nagyon sok az ilyen öntvények javítására fordítandó munkaidő.

(Itt álljunk meg egy pillanatra. A „nagyon sok" munkaidőt konkrét számokkal is helyettesíthetjük. Legnagyobb gyárunkban [illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tamás Ervin

1965 NOV 10
MAGYAR NEMZET

Ankét a Hazafias Népfront rendezésében

az Országos Képzőművészeti Kiállításról

A X. Országos Képzőművészeti Kiállítás körül gyűrűző viták, a nagy érdeklődés és a kiállítás sokrétű visszhangja indokolttá tette, hogy a közönség is megszólalhasson. A népfrontbizottságok vállalták a feladatot, hogy a közönség és a művészek, műkritikusok véleménycseréjét lehetővé tegyék. Így került sor a budapesti népfrontbizottság által rendezett ankétra, melyen *Szabó* György, a X. Képzőművészeti Kiállítás egyik kritikusa tartott vitaindító előadást a mai magyar képzőművészet feladatairól és problémáiról.

Szabó György a művészi felelősségvállalás, a tények regisztrálásán túllépő alkotómunka kérdéseiről beszélt. Különösen a festészet seregszemléjén volt látható az olyanfajta mesterségbeli kiegyensúlyozottság, amely nem párosult a valóságos élet izgalmainak, érzelmileg és gondolatilag egyaránt árnyalt ábrázolásával. A természeti szép és az abban való idillikus elmerülés nemes tradíciókra tekinthet vissza, mégis önmagában, a valóság bonyolultabb világa nélkül könnyen hamis idillé válhat. Szabó György figyelmeztetett a naiv szimbólumok, az egyoldalúan a témát hangsúlyozó ábrázolásmód veszélyeire is. Újra és bátran fel kell tennünk a legbanálisabbnak hangzó kérdéseket is — mondta —, mint például, hogy mi a képzőművészeti ábrázolás feladata, vagy mi a valóság. Az érzékletes látvány csak eszköz a mélyebb, a gondolati valóságot is magába fogadó művészi feldolgozás számára.

Az ankéton megjelent művészek közül többen is hozzászóltak az előadáson elhangzott kérdésekhez. *Tamás* Ervin festőművész védte a kiállítás festészeti anyagát, és síkraszállt a játékosság, az életkedv, a festői örömök létjogosultsága mellett. *Dersi* Tamás irodalomtörténész azt hangsúlyozta, hogy a grafikai anyag magas színvonalát a konkrétan megnyilvánuló társadalmi igénnyel magyarázhatjuk. A könyvkiadás nevelte fel a grafikusok kitűnő táborát, az illusztrációk segítették a művészeket a gondolatilag is szilárdabb, igényesebb rajzi világ megteremtése közben. Dersi Tamás szerint szükséges lenne a többi műfaj hasonlóan közvetlen és konkrét feladatait körvonalazni.

Legérdekesebbnek a közönség hangja ígérkezett, hiszen a néző véleménye döntheti el elsősorban a kiállítás társadalmi visszhangjának irányát. Igen meggondolkoztató volt az az elhangzott vélemény, amely szerint a X. Képzőművészeti Kiállítás átlaga a jó közepes anyag színvonalán mozog, de a néző elvárja azt a kevés ráadást is, amitől a művek felejthetetlenekké válnak. A néző a közepes teljesítményeket is elismeréssel nyugtázza, azonban gondolatvilágában mégis olyan ítélet alakul ki, hogy az igazi művészet kritériuma nem ez, hanem az a bizonyos kis ráadás, *a művész szuggesztív erejű vallomása a korról.*

Úgy érezzük, a népfrontbizottság igen hasznos találkozások sorozatát nyitotta meg ezzel a közvetlen hangú összejövetellel. Segítségére sietett a művészeknek és a közönségnek, hogy az eddig annyira hiányzó közös platform kialakulhasson.

P. G.

titás során az isza
fűtésére használh
nyernek, s évente
méter iszapot adn
javításra a Duna
zőgazdasági üzeme
lep naponta 30 ez
vizet tisztít.

új háztartás
ropán-bután gázzal

dése. Az üzemben előreláthatólag december elején hozzáfognak a propán-bután gáz előállításához. *Az ÁFOR december 1-től megkezdi azoknak a fogyasztóknak palackos gázzal való ellátását, akik az év folyamán már megkapták az előbekapcsolási engedélyt.* Eddig százezer fogyasztó részére adtak ki ilyen engedélyt, 83 000-nek a gázfogyasztó készülékét már üzemképes állapotba is helyezték. Közülük december 1-től kezdve az év végéig 50 000-ren kapják meg ténylegesen a gázt, a többiek pedig január 1-től kezdve folyamatosan. A jövő esztendő a gázbőség időszaka lesz: *az év folyamán 200 000 új fogyasztót látnak el propán-bután gázzal, olyan ütemben, amilyen mértékben gáztűzhely áll rendelkezésre.*

KÖZÜLETEK FIGYELEM!

FELÚJÍTOTT IRODABÚTOROK, DOLGOZÓSZOBÁK, SZÉKEK

gadtatásukra a Ferihegyi re
pülőtéren megjelent. *Harmat* Sándor, a Hazafias Népfron Országos Tanácsának titkára

750 üzemszervezési szakember tanácskozása

A *Technika Házában* kedd reggel — a Gépipari Tudomá nyos Egyesület rendezésében — megkezdődött tíz ország hétszázötven üzemszervezési szakemberének tanácskozása. Öt napon át hatszáz magyar és 150 külföldi tudós, kutató tárgyalja meg az üzemszervezés időszerű feladatait.

Dr. *Kovács* István, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese és *Kiss* Árpád miniszter, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke megnyitója után két szekcióban folynak a tanácskozások.

Lakásépítkezés Európában

Az ENSZ gazdasági és szociális tanácsának európai gazdasági bizottsága most kiadott jelentéséből kitűnik, hogy az elmúlt évben Svédország állott a vezető helyen a lakásépítések ütemét illetően.

Svédországban ezer főre 11,4 lakást, az NSZK-ban 10,7 lakást, a Szovjetunióban pedig 10,2 lakást építettek. Az 1958-tól 1963-ig terjedő időben a Szovjetunió foglalta el a vezető helyet Európában a házépítési ütem tekintetében.

A további európai sorrend 1964-ben így alakult: Svájc ezer lakosra 9,7 lakás, Olaszország 8,8, Hollandia 8,4, Dánia 8,2 és Spanyolország 8,2.

Az Egyesült Államokban 8,3 volt a lakásépítési ráta.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT
1971 FEB

1021 Tamás Ervin

A hetedik kongresszus előtt

HÁROM DOLOGRÓL SZÓLNÉK...

Írta: TAMÁS ERVIN
SZOT-díjas festőművész

A jól előkészített, megalapozott kongresszus nem csak „tudatosítja a megtett utat", nem csak beiktatja az értékeket a létezés és következmények rendszerébe, hanem hajtóerővé szerveződik. Hajtóerővé azáltal, hogy felhívja a figyelmet a valós problémákra, az értékek továbbfejlesztésére. Őszinte, igaz keresztmetszetet ad, hiszen csakis a reális helyzetismeretre alapozva érvényesülhetnek a szakszervezet funkciójából fakadó erkölcsi követelmények, kezdeményezések.

Mit várhatok én, mint festő, a kongresszustól?

Mindenki előtt ismert dolog ma már, hogy a képzőművészek munkakörülményei sok tekintetben megmerevedett keretek közé szorultak. Ez nem egyszerűen csak egzisztenciális kérdés, hanem a magyar képzőművészet fejlődésének egyik problémája is. Arról van szó ugyanis, hogy minden más művészeti ágtól eltérően a mi „foglalkoztatóink" monopol helyzetben vannak. Nem e kis nyilatkozat feladata részletesen kifejteni: milyen veszélyeket rejt magában, milyen károkat okozott már eddig is, az egészséges verseny hiánya, az összehasonlításnak mint ellenőrzési lehetőségnek a hiánya, a közönségnek és a művészeknek ez a kiszolgáltatottsága. Jó lenne, ha a kongresszus felismerné a problémát, s pozitív állást foglalna e kérdésben. Nagyon vigyázva arra — s ez van többségben — ami jó az eddigi gyakorlatban, sőt tovább fejleszthető, de határozottan kezdeményezné az ellentmondások felszámolását.

Ahhoz, hogy a műalkotás szerepét betölthesse — vagyis annak megértéséhez, élvezéséhez — a befogadó közönségnek bizonyos felkészültsége szükséges. Miután az iskolai oktatásból lényegében kiszorult a képzőművészeti nevelés, fokozott felelősség és munka hárul az iskolán kívüli népművelésre. De a művészet sem lehet meg a közönséggel való tartós kölcsönhatás nélkül. Ezért meg nem szűnő, állandó feladat közönség és művészek, társadalom és művészet kapcsolatainak keresése, erősítése. Sokat tett ezért már a szakszervezet. Itt is megértek azonban a feltételek arra, hogy a közvetítő struktúrát új alapokra helyezzük. Ha valahol, akkor a művészetben s annak propagálásában van az, hogy a múlt tapasztalatainak leszűrése csak ténymegállapítás, adat lehet, de nem a jövő cselekvésének modellje. Jó lenne, ha a kongresszus bátor, új kezdeményezéseket tenne a kultúra, a képzőművészet terjesztésének fejlesztésére.

A képzőművészek társadalmán belül a munka- és életkörülmények a fiataloknál a legproblematikusabbak. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy az idősebbeknél már minden megoldott. De a fiataloknál sokkal érzékenyebben jelentkeznek az alkotás feltételeinek hiányai. Itt a legfehérebbek és a legkiterjedtebbek a fehér foltok. Tudom, hogy akár a mi egykori, akár a világ sok más táján élő mai művész-ifjúsághoz mérten sokkal kedvezőbbek a körülmények nálunk. De ez nem jelenti azt, hogy pihenjünk babérjainkon. Ez is olyan dolog, amit újra és újra, sokoldalúan kell megvizsgálni. Mert ami tegnap még jó volt, ma már nem az, s holnap egyenesen káros lehet.

Persze, sorolhatnék még igényeket, kívánságokat: a tiszteletdíjak rendezését, a szakkörök anyagi és dologi ellátásának javítását, a szakkörvezetők tiszteletdíjának növelését, az anyagellátás bővítését és folyamatosságának hiányát, az adminisztráció csökkentését, a pénzátutalások idejének meggyorsítását stb. Mert mindezekben lehet a gyakorlatban előbbre vinni azt az elvet, mely szerint legfőbb feladatunk az embert méltóvá tenni önmagához.

akadtak
osolyog

A művészeti ügykezelés választó taggyűlésén Varga molóját mondja, mellette

MOZGALMI ÉLET

SZÖVETSÉGÜNK elnöksége 1970. december 28-án tartotta múlt évi utolsó ülését *dr. Ranódy László* elnökletével. Az ülés első felében a *VII. kongresszus előkészületeiről* tanácskoztak, megvitatták a VII. kongresszus szóbeli beszámolójának vázlatát és a határozati javaslat tervezetét. A központi vezetőség és az elnökség *első negyedévi munkatervét* elfogadták, és a kv január 18-i ülése elé terjesztették. Megvitatta és jóváhagyta az elnökség a *nemzetközi munkáról* készített beszámoló jelentést és az 1971. évi nemzetközi munkatervet. Az *1971. évi költségvetést* — meghallgatva a számvizsgáló bizottság véleményét — elfogadták. Határozatot hozott az elnökség a szakszervezeti szövetség *iratkezelési és irattári munkájára*. Az egyebek során *Vass Imre* főtitkár ismertette a *Tatán* építendő, egész évben üzemelő, 100 személyt befogadó *üdülőtelep* előzetes tervét. Az elnökség ezzel elvileg egyetértett, és megbízást adott a részletes terv elkészítésére. Hozzájárultak az 1970. évi költségvetés 6 százalékos átcsoportosításához. Megválasztotta a szakszervezeti szövetség *ifjúsági bizottságát*, melynek elnöke *Zsombolyai János* operatőr, titkára *Kőszegi Sándor* lett. Ezek után napi kérdésekben határozott az elnökség.

MUNKAVÉDELMI NAPTÁR

1. Az illetékes állami, tanácsi és szakszervezeti szerveknek meg kell küldeni a havi baleseti jegyzőkönyveket.
2. Ellenőrizzük, hogy a szabadban, hideg munkahelyeken dolgozók rendszeresen megkapják a meleg védőitalt.
3. Tartsuk meg a félévenkénti és évenkénti baleset-elhárító oktatásokat. Lehetőleg vetítsünk munkavédelmi filmeket is.
4. Tanulmányozzuk a január havi elnökségi tájékoztatót.
5. Meg kell tartani az esedékes munkavédelmi, biztonságtechnikai szemléket.
6. A színházak fokozott gondossággal ellenőrizzék a tájolási helyeket.
7. Be kell fejezni és 28-ig az illetékes állami, tanácsi és szakszervezeti szerveknek meg kell küldeni a IV. ötéves munkavédelmi intézkedési tervet.
8. Ellenőrizzük az SZTK baleseti nyilvántartást.
9. Ellenőrizzük a járdák, közlekedési utak tisztaságát, különös tekintettel a téli csúszás-veszélyre.
10. Naponta figyelmeztessük a gépjármű vezetőket az óvatos vezetésre.

GÁSPÁR KÁROLY

IN MEMORIAM

Szakszervezeti tagjaink sorából az elmúlt hónap folyamán elhunytak: SZANYI ANDOR, a munkásmozgalom régi harcosa, a Magyar Filmlaboratórium Vállalat volt igazgatója 58. évében — DR. BORSODI PÁL, a pécsi Liszt Ferenc áll. zeneiskola volt igazgatóhelyettese — KALMÁR MIHÁLY ny. hegedűtanár, a pápai Bartók Béla áll. zeneiskola alapítója és volt igazgatója — DOBRIK ZOLTÁN zenetanár, karnagy Dunaújvárosban, 62. évében — RÁCZ KÁLMÁN cimbalomművész Kecskeméten, 50. évében — özv. KÜVES GYULÁNÉ, a Magyar Rádió főkönyvtárosa.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

lasági és
ont irá-

— *Ezek szép számok. És a műsorpolitikai vonatkozások?*

kellene. A

TAMÁS ERVIN

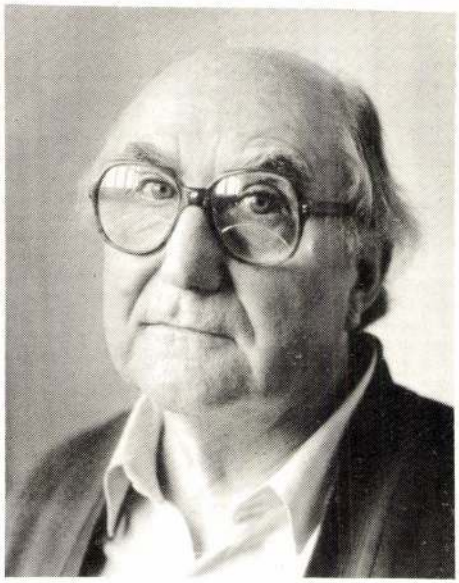

TAMÁS ERVIN

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

Lakcím: 1082 Budapest, Práter u. 9. Telefon: 1-140-359

1945-től csaknem valamennyi jelentős hazai kiállítás rendszeres résztvevője.

Külföldön rendezett magyar kiállításokon szerepelt: Belgrád, Prága, Varsó, Berlin, Bukarest, London, New Delhi, Glasgow, Rottenburg, Milánó, Nápoly, Párizs.

Munkái a Magyar Nemzeti Galériában, különböző hazai és külföldi múzeumokban, valamint számos hazai és külföldi magángyűjtőnél találhatók.

He has been a regular participant in almost every important Hungarian exhibition since 1945.

He took part in Hungarian exhibitions made abroad: in Belgrade, Prague, Warsaw, Berlin, Bucharest, London, New Delhi, Glasgow, Rottenburg, Milan, Naples, Paris.

His works of art can be found in the Hungarian National Gallery, in different Hungarian and foreign museums and at several Hungarian and foreign art collectors.

ÉLETRAJZI ADATOK

1922. október 1-jén született Budapesten.

1941-ben végezte el az Országos Magyar Iparművészeti Iskolát grafikai szakon.

1946-ban fejezte be tanulmányait az Országos Magyar Képzőművészeti Főiskolán, Szőnyi István növendékeként.

1946–1952. Rajztanár Debrecenben, majd Budapesten.

1952 óta tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának.

1953–1984. Tanára, majd vezetője a Dési-Huber Művészeti Szakkörnek.

1953–1958. A Szinyei Alkotóközösség tagja.

1953–1984. A Tokaji Nyári Művésztelep tanára.

1954 óta tagja a Magyar Képzőművészek Szövetségének.

1958. Tanulmányút: Moszkva–Leningrád.

1960. Tanulmányút: Párizs.

1961–66-ig a Magyar Képzőművészek Szövetsége festő szakának titkára.

1962. Tanulmányút: Olaszország.

1966–69-ig a Magyar Képzőművészek Szövetsége főtitkára.

1967. AIAP-kongresszus magyar delegációjának vezetője.

1969–1974 között a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja vezetőségi tagja.

1972. Tanulmányút: Spanyolország.

1976–78. A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának festő szaklektora.

1976. Tanulmányút: Svájc, NSZK, Hollandia, Ausztria.

1976–80. A Magyar Tudományos Akadémia Vizuális Kultúra Kutató Munkabizottság tagja.

1980. Tanulmányút: Görögország.

1980–86. A Magyar Képzőművészek Szövetsége alelnöke.

1985-től a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep résztvevője.

1985-től a Géniusz Alkotóközösség tagja.

1990-től a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep művészeti vezetőségének tagja.

BIOGRAPHY

1922 Ervin Tamás was born in Budapest on October 1st

1941 He finished as a graphic artist at the Hungarian National School of Applied Arts

1946 He finished his studies at the Hungarian National College of Fine Arts. He studied unter István Szőnyi.

1946–1952 He is an art teacher in Debrecen and later in Budapest

1952 He has been the member of the Art Foundation of Hungarian Republic since then

1953–1984 He is the teacher then the leader of the Dési-Huber Study Circle of Fine Arts

1953–1958 He is the member of the Szinyei Creativ Community

1953–1984 He teaches at the Summer Colony of Artists at Tokay

1954 He has been the member of the Alliance of Hungarian Artists since then

1958 Study-tour to Moscow-Leningrad

1960 Study-tour to Paris

1961–66 He is the secretary of the Section of Painters at the Alliance of Hungarian Artists.

1962 Study-tour to Italy

1966–69 He is the secretary-general of the Alliance of Hungarian Artists

1967 He is the leader of the Hungarian delegation to the AIAP Congress

1969–74 He is a leading member of the Art Foundation of the Hungarian Republic

1972 Study-tour to Spain

1976–78 He is the painter consultant of the Art Foundation of the Hungarian Republic

1976 Study-tour to Switzerland, Germany, the Low Countries, Austria

1976–80 He is the member of the Work Commitee of Visual Culture at the Hungarian Academy of Sciences

1980 Study-tour to Greece

1980–86 He is the vice-president of the Alliance of Hungarian Artists

1985 He has been the participant of the International Colony of Artists at the Hajduság since this year

1985 He has been the member of the Genius Creativ Community since then

1990 He has been the member of the board of Artistic Directors of the Colony of Artists at the Hajduság since this year

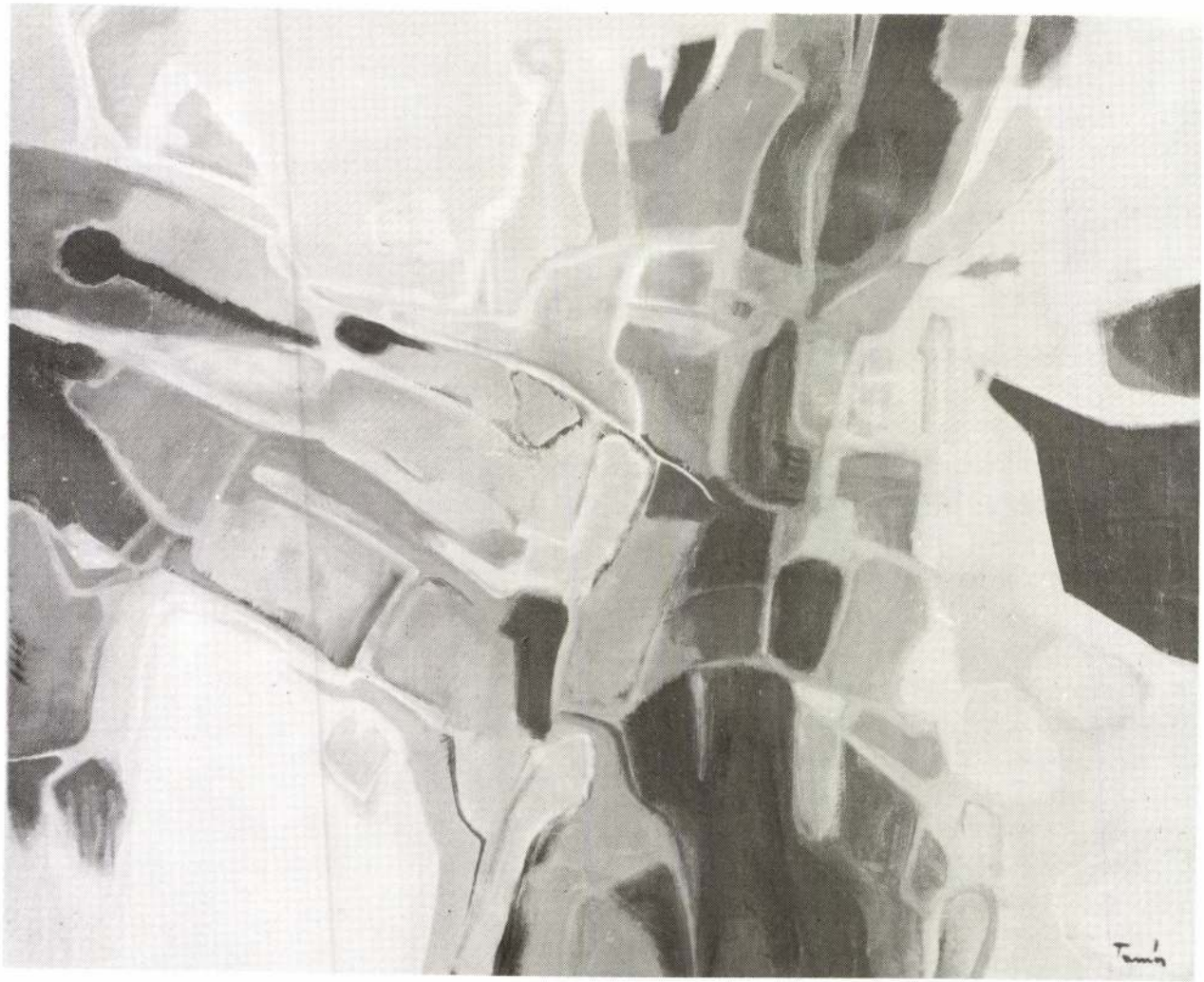

ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT 1970. OLAJ, 90×110 CM

BETWEEN SKY AND EARTH 1970. OIL, 90×110 CM

TOKAJI HEGY 1972. OLAJ, 80×100 CM
TOKAY HILL 1972. OIL, 80×100 CM

KÉKMADÁR 1977. OLAJ, 90×120 CM

BLUEBIRD 1977. OIL, 90×120 CM

CÍM NÉLKÜL 1980. OLAJ, 90×110 CM

WITHOUT TITLE 1980. OIL, 90×110 CM

HOMMAGE A BARTÓK 1984. OLAJ 110×90 CM

HOMMAGE A BARTÓK 1984. OIL, 110×90 CM

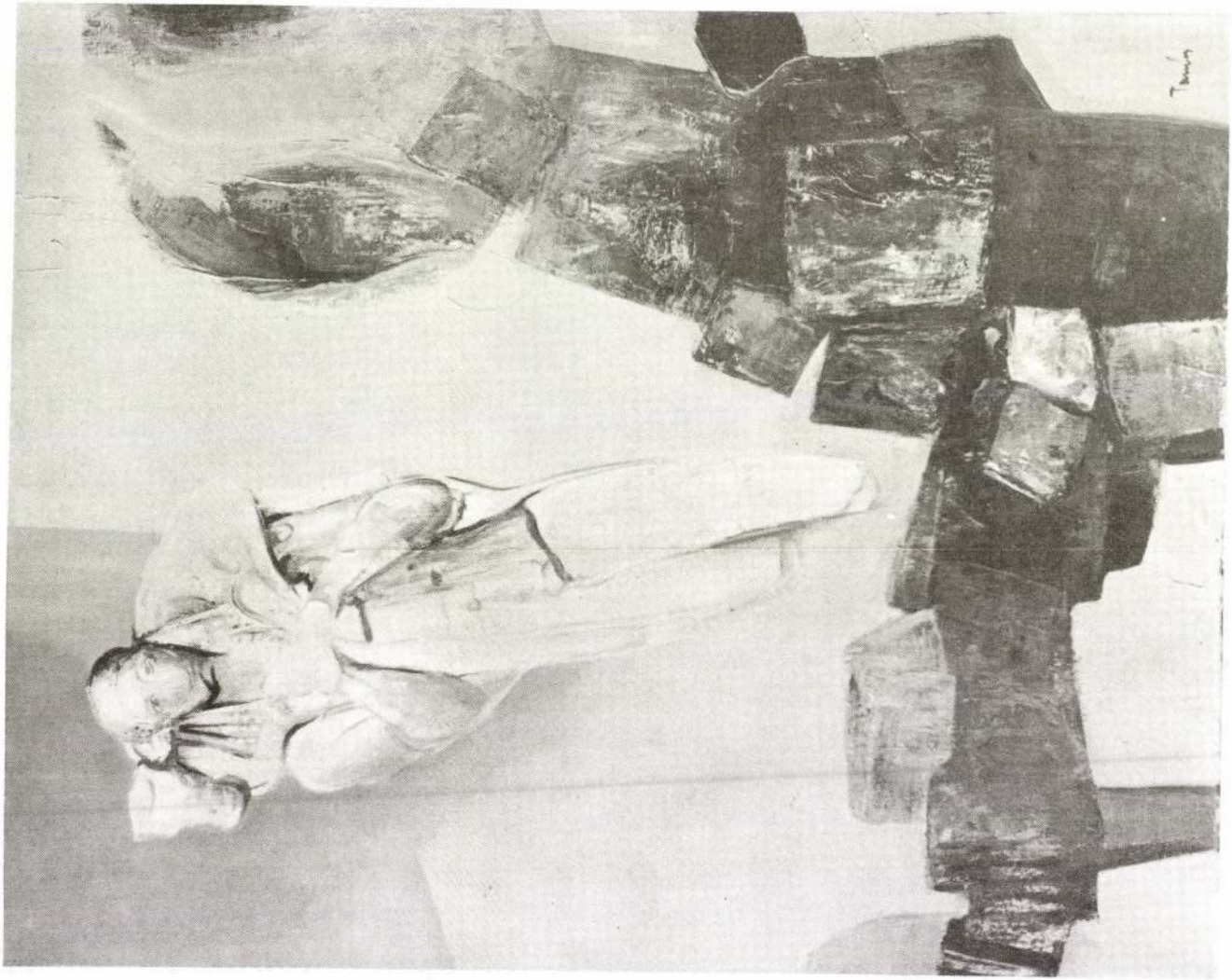

FRESKÓTÖREDÉK 1986. OLAJ 110×90 CM

FRAGMENTS OF A FRESCO 1986. OIL, 110×90 CM

AMAZONOMACHIA 1985. OLAJ 90×110 CM

AMAZONOMACHY 1985. OIL, 90×110 CM

MAGÁNY 1984. OLAJ, 180×200 CM

LONELINESS 1984. OIL, 180×200 CM

BÖSZÖRMÉNYI ABLAKOM 1988. OLAJ, 90×110 CM

MY WINDOW IN BÖSZÖRMÉNY 1988. OIL, 90×110 CM

HORTOBÁGY 1989. OLAJ, 60×80 CM

HORTOBÁGY 1989. OIL, 60×80 CM

PUSZTA 1990. OLAJ, 60×80 CM

HUNGARIAN PLAIN 1990. OIL, 60×80 CM

DÍJAK

1957. Ózdi Kohászati Művek festészeti díja
1964. SZOT-díj
1965. Munkácsy-díj
1966. Balatoni Nyári Tárlat festészeti díja
1977. Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának nívódíja
1978. Premio: Coppa, Citta di Napoli
1985. Budapestért Emlékérem
Káplár Miklós festészeti díj
Országos Kiállítás festészeti díj

PRIZES

1957. Painters' Prize of the Metallurgy Works of Ózd
1964. Prize of the Central Council of the Hungarian Trade Unions
1965. Munkácsy Prize
1966. Painters' Prize of the Balaton Summer Art-exhibition
1977. Niveau Prize of the Art Foundation of the Hungarian Republic
1978. Premio: Coppa, Citta di Napoli
1985. Commemorative medal for Budapest
Miklós Káplár Painters' Prize
Painters' Prize of the National Exhibition

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

1947. Déri Múzeum, Debrecen
1959. Műcsarnok, Budapest
1964. Csók István Galéria, Budapest
1965. Medgyessy Terem, Hódmezővásárhely
1965. Művelődési Ház, Szolnok
Művelődési Ház, Martfű
1967. Aba-Novák Terem, Szolnok
1968. Helytörténeti Múzeum, Tokaj
Iskola Galéria, Salgótarján
1970. Csók István Galéria, Budapest
1974. Művelődési Ház, Derecske
Szőnyi István Terem, Miskolc
1976. Városi Kórház, Winterthur (Svájc)
1978. Műcsarnok, Budapest
1979. Művelődési Ház, Tokaj
1979. Galéria Tarlo, Lugano (Svájc)
1980. Művelődési Ház, Bonyhád
1982. Galéria Palladio, Lugano (Svájc)
1982. Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Háza, Budapest
1982. Nuovo Fuso Galéria, Párma (Olaszország)
1985. MTA Mezőgazdasági Kutató Intézet, Martonvásár
1986. Átrium-Hyatt Galéria, Budapest
Művelődési Ház, Hajdúböszörmény
1988. Kossuth Művelődési Ház, Kölesd
1990. Átrium-Hyatt Galéria, Budapest
Kastély Galéria, Szirák

INDIVIDUAL EXHIBITIONS

1947. Déri Museum, Debrecen
1959. Palace of Exhibitions, Budapest
1964. Csók István Gallery, Budapest
1965. Medgyessy Exhibition Room, Hódmezővásárhely
1965. House of Culture, Szolnok
House of Culture, Martfű
1967. Aba Novák Exhibition Room, Szolnok
1968. Museum of Regional History, Tokay
Sahool Gallery, Salgótarján
1970. Csók István Gallery, Budapest
1974. House of Culture, Derecske
Szőnyi István Exhibition Room, Miskolc
1976. Municipal Hospital, Wintherthur, Switzerland
1978. Palace of Exhibitions, Budapest
1979. House of Culture, Tokay
Tarlo Gallery, Lugano, Switzerland
1980. House of Culture, Bonyhád
1982. Palladio Gallery, Lugano, Switzerland
House of Culture of the Trade Unions, Budapest
Nuovo Fuso Gallery, Parma, Italy
1985. Agricultural Research Institute of Hungarian Academy of Sciences, Martonvásár
1986. Atryum-Hyatt Gallery, Budapest
House of Culture, Hajdúböszörmény
1988. Kossuth House of Culture, Kölesd
1990. Atrium-Hyatt Gallery, Budapest
Castle Gallery, Szirák

MURÁLIS MUNKÁK

1958. Tokaj, Katolikus templom, pannó
1964. Kecskemét, KÖJÁL épület sgrafitto, 10 m^2
1967. Szentes, közgazdasági technikum sgrafitto, 22 m^2
1975. Miskolc, Győri kapu téri iskola mozaik, 120 m^2
1986. Debrecen, Megyeháza üvegablakai, 30 m^2

MURAL WORKS

1958. Catholic Church at Tokay, mural
1964. KÖJÁL Building in Kecskemét, sgrafitto, 10 m^2
1967. Technical College of Economics, Szentes, sgrafitto, 22 m^2
1975. School at Győri Gate Square, Miskolc, mosic, 120 m^2
1986. Glass windows of the Counthy Hall, Debrecen, 30 m^2

A katalógust tervezte: CONSTANTIN LÁSZLÓ
A fotókat készítette: LÉVAI JENŐ

Készült: a Mozgáskorlátozottak PIREMON
Kisvállalata nyomdaüzemében
Debrecen, 1990.
Felelős vezető: DR. GERE KÁLMÁN igazgató
Munkaszám: 90-1645

Tamás ERVIN

Hajdú - Bihari Napló

1998. ~~VII.~~ VI. 16.

● Tamás Ervin festőművész emlékkiállítása 17.30 órakor nyílik a hajdúböszörményi Hajdúsági Galériában. A tárlatot Lázár Imre polgármester nyitja meg. Megtekinthető július 24-ig.

Hajdú-Bihari Napló

1998. VII. 1.

Tamás Ervin festőművész emlékkiállítása július 24-ig tekinthető meg a **hajdúböszörményi** Hajdúsági Galériában.

Dr. Marosi Ernő
OTKA Társadalomtudományi
Kollégium elnöke

1945-től csaknem valamennyi jelentős hazai kiállítás rendszeres résztvevője.

Külföldön rendezett magyar kiállításokon szerepelt: Belgrád, Prága, Varsó, Berlin, Bukarest, London, New Delhi, Glasgow, Rottenburg, Milánó, Nápoly, Párizs.

Munkái a Magyar Nemzeti Galériában, különböző hazai és külföldi múzeumokban, valamint számos hazai és külföldi magángyűjtőnél találhatók.

Életrajzi adatok:

1922. október 1-jén született Budapesten.

1941-ben végezte el az Országos Magyar Iparművészeti Iskolát grafikai szakon.

1946-ban fejezte be tanulmányait az Országos Magyar Képzőművészeti Főiskolán, Szőnyi István növendékeként.

1946–1952. Rajztanár Debrecenben, majd Budapesten.

1952. óta tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának.

1953–1984. Tanára, majd vezetője a Dési-Huber Művészeti Szakkörnek.

1953–1958. A Szinyei Alkotóközösség tagja.

1953–1984. A Tokaji Nyári Művésztelep tanára.

1954 óta tagja a Magyar Képzőművészek Szövetségének.

1958. Tanulmányút: Moszkva-Leningrád.

1960. Tanulmányút: Párizs.

1961–66-ig a Magyar Képzőművészek Szövetsége festő szakának titkára.

1962. Tanulmányút: Olaszország.

1966–69-ig a Magyar Képzőművészek Szövetsége főtitkára.

1967. AIAP-kongresszus magyar delegációjának vezetője.

1969–1974 között a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja vezetőségi tagja.

1972. Tanulmányút: Spanyolország.

1976–78. A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának festő szaklektora.

1976. Tanulmányút: Svájc, NSZK, Hollandia, Ausztria.

1976–80. A magyar Tudományos Akadémai Vizuális Kultúra Kutató Munkabizottság tagja.

1980. Tanulmányút: Görögország.

1980–86. A Magyar Képzőművészek Szövetsége alelnöke.

1985-től a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep résztvevője.

1985-től a Géniusz Alkotóközösség tagja.

1990-től a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep művészeti vezetőségének tagja.

Díjak:

1957. Ózdi Kohászati Művek festészeti díja.

1964. SZOT-díj.

1965. Munkácsy-díj.

1966. Balatoni Nyári Tárlat festészeti díja.

1977. Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának nívódíja.

1978. Premio: Coppa, Citta di Napoli.

1985. Budapestért Emlékérem. Káplár Miklós festészeti díj. Országos Kiállítás festészeti díj.

Egyéni kiállítások:

1947. Déri Múzeum, Debrecen.

1959. Műcsarnok, Budapest.

1964. Csók István Galéria, Budapest.

1965. Művelődési Ház, Szolnok. Művelődési Ház, Martfű.

1967. Aba-Novák Terem, Szolnok.

1968. Helytörténeti Múzeum, Tokaj. Iskola Galéria, Salgótarján.

1970. Csók István Galéria, Budapest.

1974. Művelődési Ház, Derecske. Szőnyi István Terem, Miskolc.

1976. Városi Kórház, Winterthur (Svájc).

1978. Műcsarnok, Budapest.

1979. Galéria Tarlo, Lugano (Svájc).

1980. Művelődési Ház, Bonyhád.

1982. Galéria Palladio, Lugano (Svájc).

1982. Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Háza, Budapest.

1982. Nuovo Fuso Galéria, Párma (Olaszország).

1985. MTA Mezőgazdasági Kutató Intézet, Martonvásár.

1986. Átrium-Hyatt Galéria, Budapest. Művelődési Ház, Hajdúböszörmény.

1988. Kossuth Művelődési Ház, Kölesd.

1990. Átrium-Hyatt Galéria, Budapest. Kastély Galéria, Szirák.

Murális munkák:

1958. Tokaj, Katolikus templom, pannó.

1964. Kecskemét, KÖJÁL épület sgrafitto, 10 m².

1967. Szentes, Közgazdasági technikum sgrafitto, 22 m².

1975. Miskolc, Győri kapu téri iskola mozaik, 120 m².

1986. Debrecen, Megyeháza üvegablakai, 30 m².

A

CSEPEL GALÉRIA

szeretettel meghívja

Tamás Ervin

Munkácsy-díjas festőművész

kiállításának ünnepélyes megnyitójára

1991. március 7-én (csütörtökön) 18 órára

A kiállítást megnyitja:

Ury Ibolya művészettörténész

A kiállítást rendezte, a katalógust tervezte:

Csorba Mária

A kiállítás helye:

XXI., Csepel, Tanácsház tér 3.

Telefon: 276-7343

Megtekinthető:

1991. március 7-től 31-ig

keddtől vasárnapig 10–18 óráig

hétfőn zárva

Megközelíthető:

A Boráros téri gyorsvasúton két megálló a Tanácsház térig. Utazási idő a Boráros tértől 10 perc.

F. k.: XXI. ker. Polgármesteri Hiv. MISO oszt. vez.

TAMÁS ERVIN

Cím nélkül

Amazonomachia

Kék madár

⇐ Hommage à Bartók

TAMÁS ERVIN

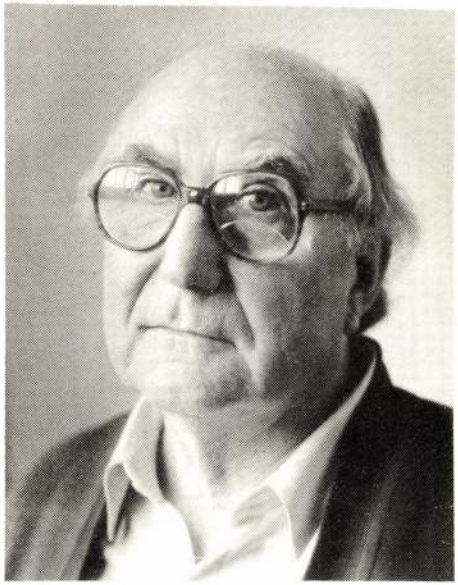

TAMÁS ERVIN

MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

Lakcím: 1082 Budapest, Práter u. 9. Telefon: 1-140-359

1945-től csaknem valamennyi jelentős hazai kiállítás rendszeres résztvevője.

Külföldön rendezett magyar kiállításokon szerepelt: Belgrád, Prága, Varsó, Berlin, Bukarest, London, New Delhi, Glasgow, Rottenburg, Milánó, Nápoly, Párizs.

Munkái a Magyar Nemzeti Galériában, különböző hazai és külföldi múzeumokban, valamint számos hazai és külföldi magángyűjtőnél találhatók.

He has been a regular participant in almost every important Hungarian exhibition since 1945.

He took part in Hungarian exhibitions made abroad: in Belgrade, Prague, Warsaw, Berlin, Bucharest, London, New Delhi, Glasgow, Rottenburg, Milan, Naples, Paris.

His works of art can be found in the Hungarian National Gallery, in different Hungarian and foreign museums and at several Hungarian and foreign art collectors.

ÉLETRAJZI ADATOK

1922. október 1-jén született Budapesten.

1941-ben végezte el az Országos Magyar Iparművészeti Iskolát grafikai szakon.

1946-ban fejezte be tanulmányait az Országos Magyar Képzőművészeti Főiskolán, Szőnyi István növendékeként.

1946–1952. Rajztanár Debrecenben, majd Budapesten.

1952 óta tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának.

1953–1984. Tanára, majd vezetője a Dési-Huber Művészeti Szakkörnek.

1953–1958. A Szinyei Alkotóközösség tagja.

1953–1984. A Tokaji Nyári Művésztelep tanára.

1954 óta tagja a Magyar Képzőművészek Szövetségének.

1958. Tanulmányút: Moszkva–Leningrád.

1960. Tanulmányút: Párizs.

1961–66-ig a Magyar Képzőművészek Szövetsége festő szakának titkára.

1962. Tanulmányút: Olaszország.

1966–69-ig a Magyar Képzőművészek Szövetsége főtitkára.

1967. AIAP-kongresszus magyar delegációjának vezetője.

1969–1974 között a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja vezetőségi tagja.

1972. Tanulmányút: Spanyolország.

1976–78. A Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának festő szaklektora.

1976. Tanulmányút: Svájc, NSZK, Hollandia, Ausztria.

1976–80. A Magyar Tudományos Akadémia Vizuális Kultúra Kutató Munkabizottság tagja.

1980. Tanulmányút: Görögország.

1980–86. A Magyar Képzőművészek Szövetsége alelnöke.

1985-től a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep résztvevője.

1985-től a Géniusz Alkotóközösség tagja.

1990-től a Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep művészeti vezetőségének tagja.

BIOGRAPHY

1922 Ervin Tamás was born in Budapest on October 1st

1941 He finished as a graphic artist at the Hungarian National School of Applied Arts

1946 He finished his studies at the Hungarian National College of Fine Arts. He studied unter István Szönyi.

1946–1952 He is an art teacher in Debrecen and later in Budapest

1952 He has been the member of the Art Foundation of Hungarian Republic since then

1953–1984 He is the teacher then the leader of the Dési-Huber Study Circle of Fine Arts

1953–1958 He is the member of the Szinyei Creativ Community

1953–1984 He teaches at the Summer Colony of Artists at Tokay

1954 He has been the member of the Alliance of Hungarian Artists since then

1958 Study-tour to Moscow-Leningrad

1960 Study-tour to Paris

1961–66 He is the secretary of the Section of Painters at the Alliance of Hungarian Artists.

1962 Study-tour to Italy

1966–69 He is the secretary-general of the Alliance of Hungarian Artists

1967 He is the leader of the Hungarian delegation to the AIAP Congress

1969–74 He is a leading member of the Art Foundation of the Hungarian Republic

1972 Study-tour to Spain

1976–78 He is the painter consultant of the Art Foundation of the Hungarian Republic

1976 Study-tour to Switzerland, Germany, the Low Countries, Austria

1976–80 He is the member of the Work Commitee of Visual Culture at the Hungarian Academy of Sciences

1980 Study-tour to Greece

1980–86 He is the vice-president of the Alliance of Hungarian Artists

1985 He has been the participant of the International Colony of Artists at the Hajduság since this year

1985 He has been the member of the Genius Creativ Community since then

1990 He has been the member of the board of Artistic Directors of the Colony of Artists at the Hajduság since this year

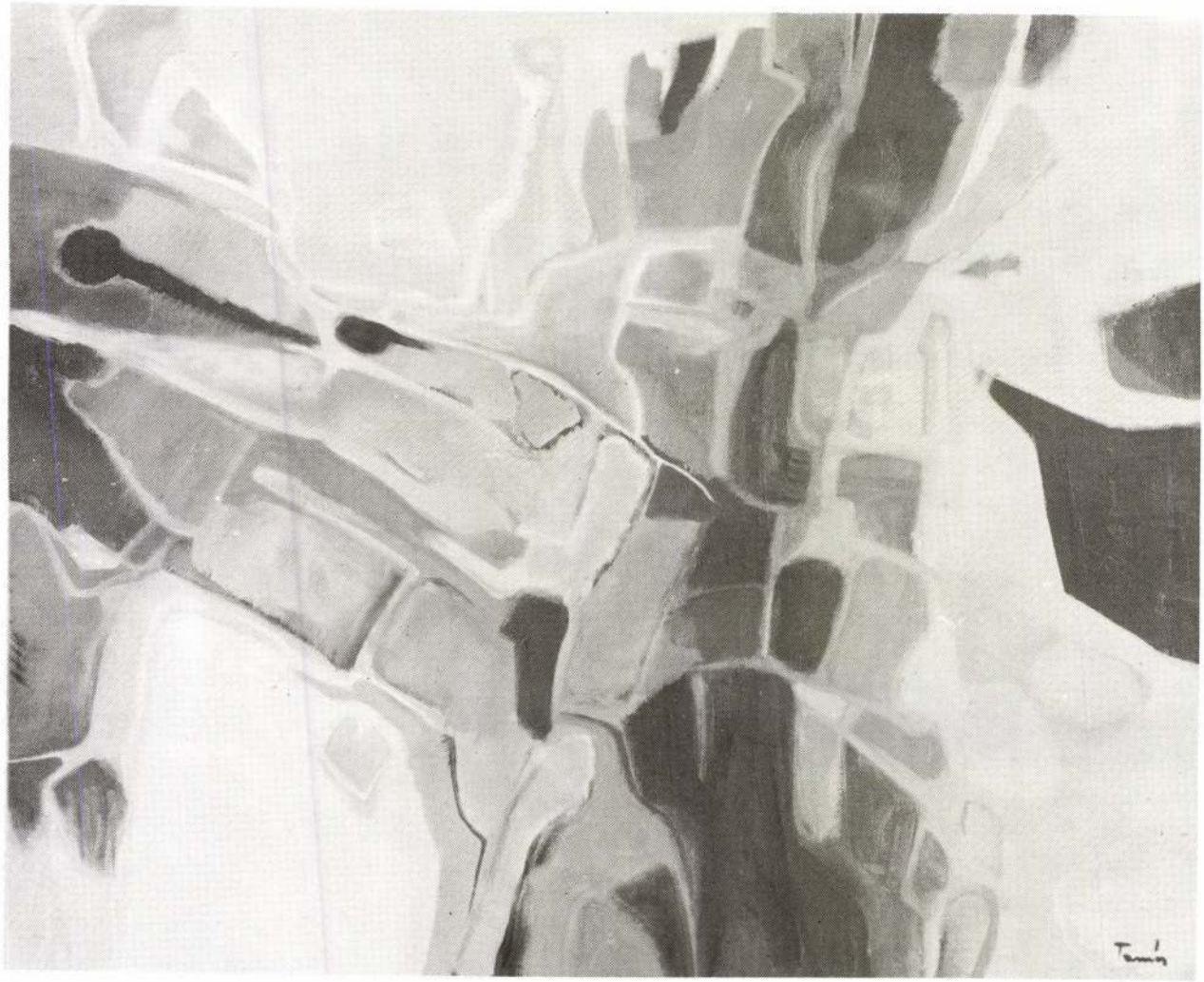

ÉG ÉS FÖLD KÖZÖTT 1970. OLAJ, 90×110 CM

BETWEEN SKY AND EARTH 1970. OIL, 90×110 CM

TOKAJI HEGY 1972. OLAJ, 80×100 CM

TOKAY HILL 1972. OIL, 80×100 CM

KÉKMADÁR 1977. OLAJ, 90×120 CM

BLUEBIRD 1977. OIL, 90×120 CM

CÍM NÉLKÜL 1980. OLAJ, 90×110 CM

WITHOUT TITLE 1980. OIL, 90×110 CM

HOMMAGE A BARTÓK 1984. OLAJ 110×90 CM

HOMMAGE A BARTÓK 1984. OIL, 110×90 CM

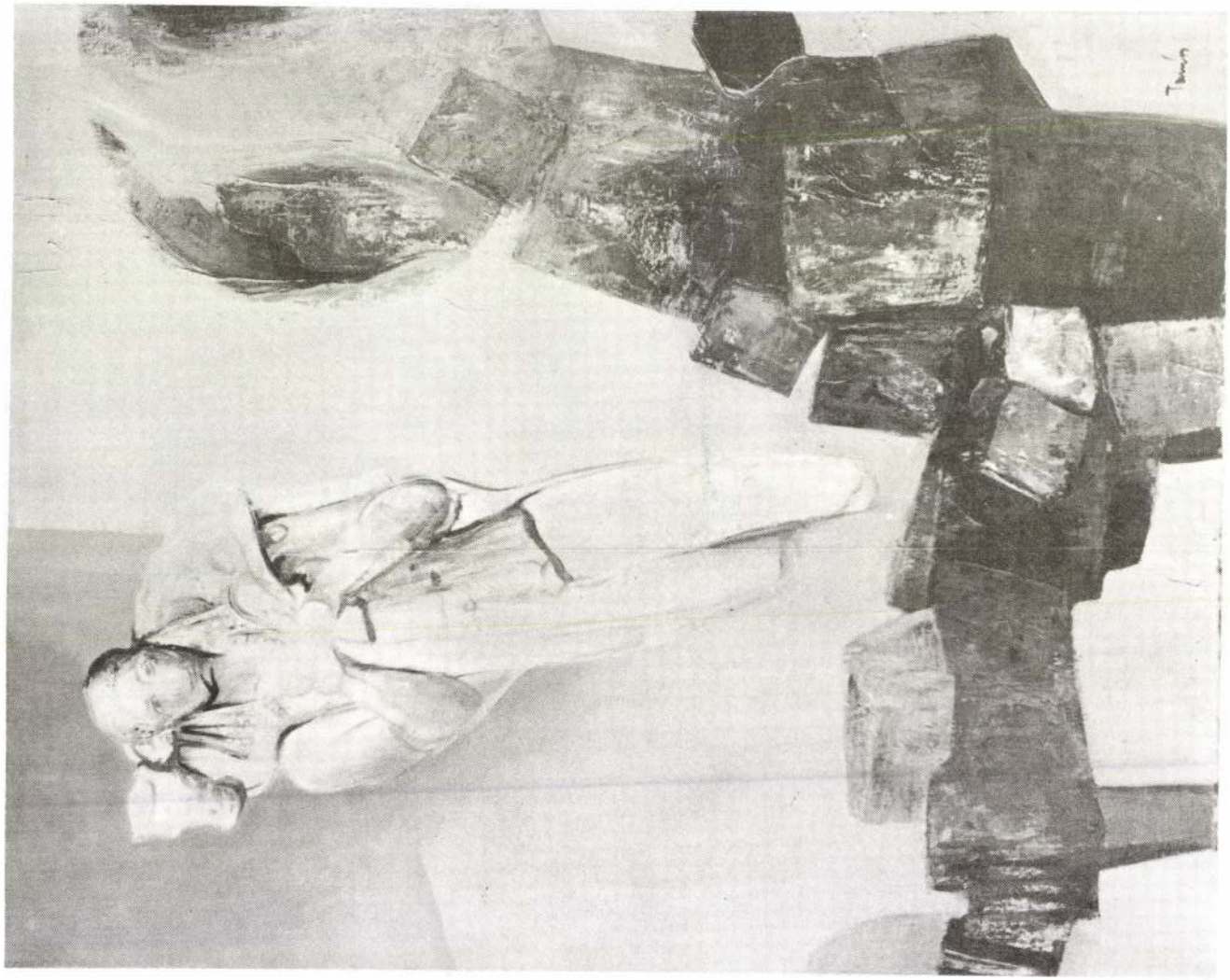

FRESKÓTÖREDÉK 1986. OLAJ 110×90 CM

FRAGMENTS OF A FRESCO 1986. OIL, 110×90 CM

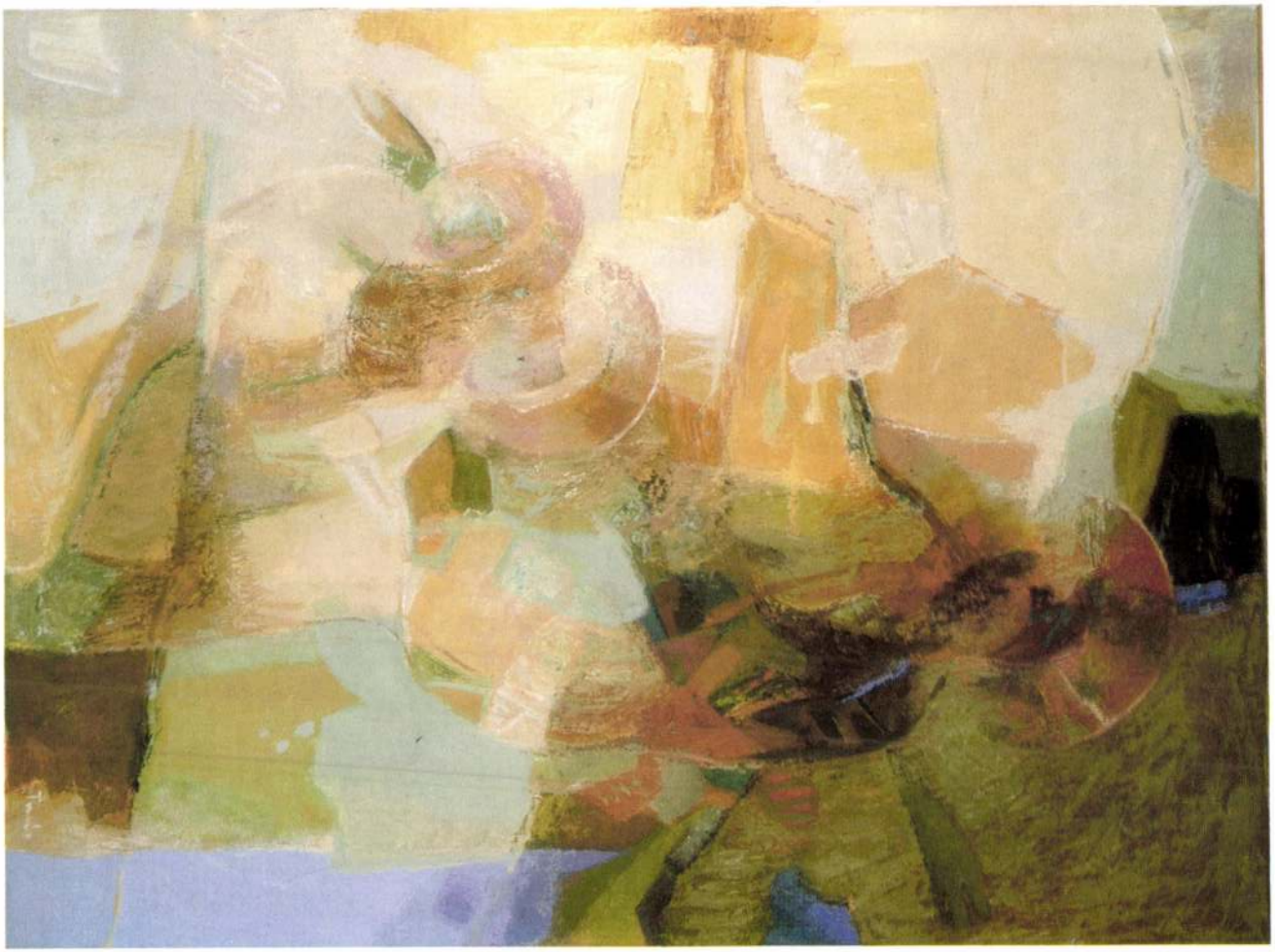

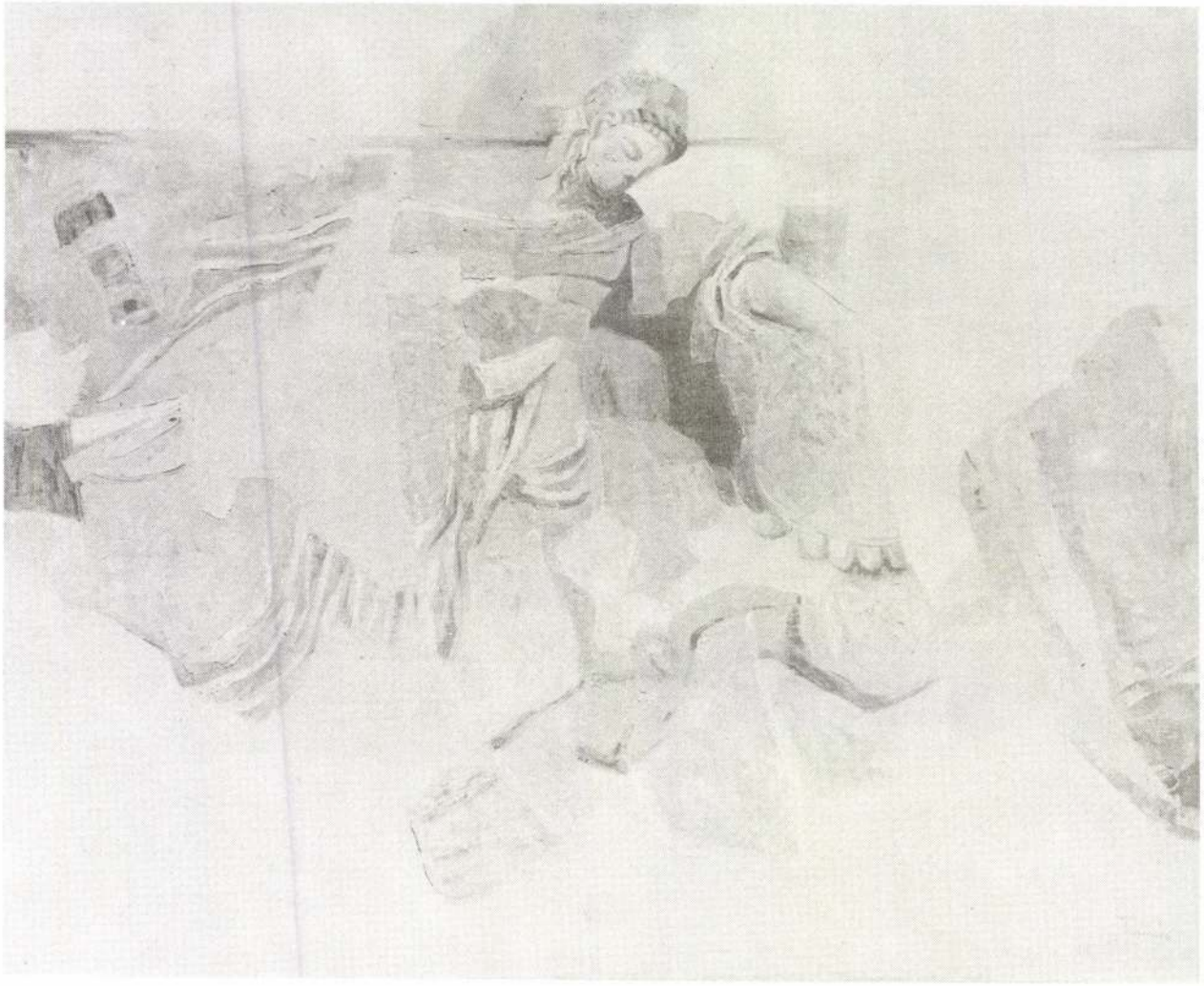

AMAZONOMACHIA 1985. OLAJ 90×110 CM

AMAZONOMACHY 1985. OIL, 90×110 CM

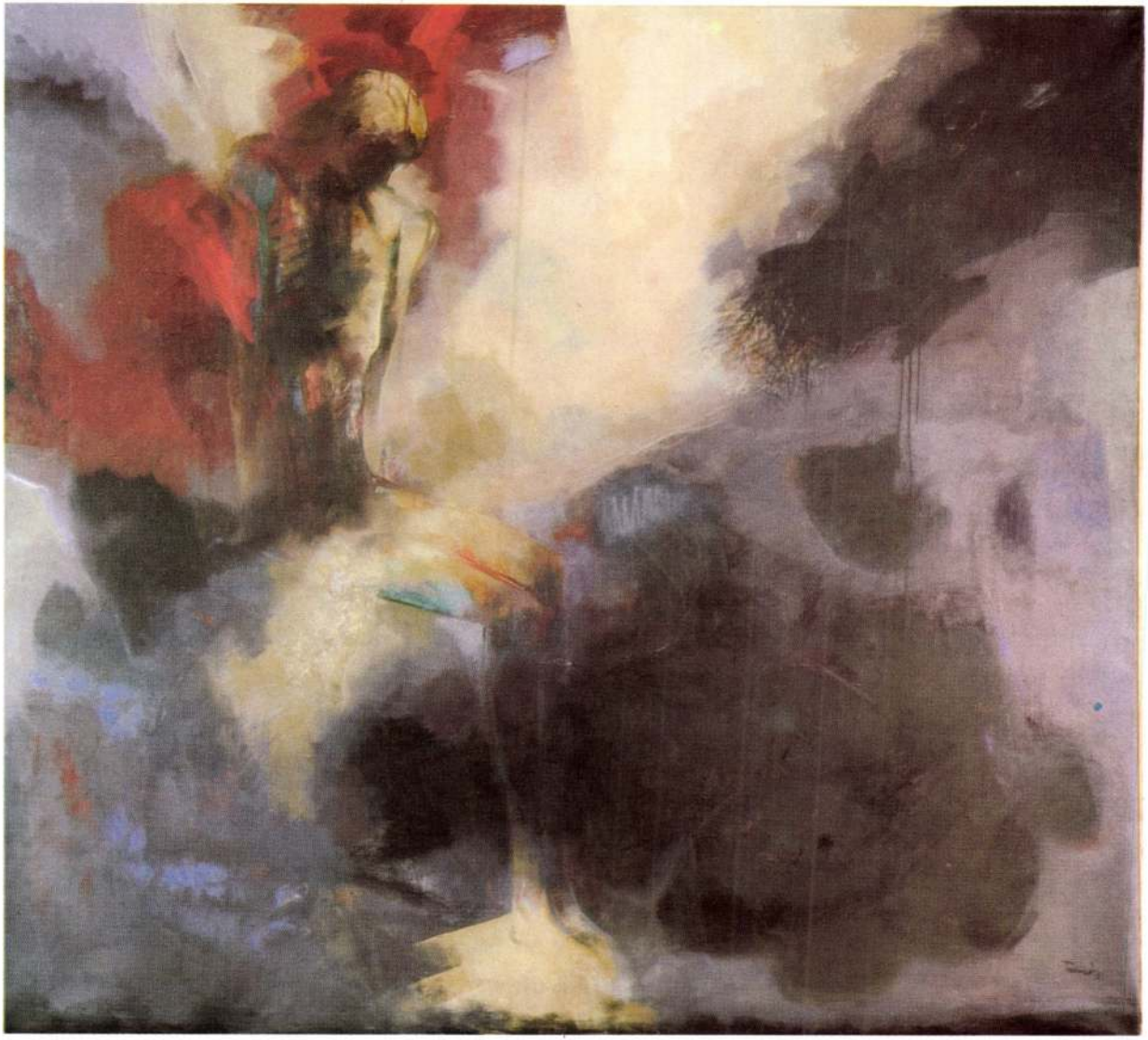

MAGÁNY 1984. OLAJ, 180×200 CM

LONELINESS 1984. OIL, 180×200 CM

BÖSZÖRMÉNYI ABLAKOM 1988. OLAJ, 90×110 CM

MY WINDOW IN BÖSZÖRMÉNY 1988. OIL, 90×110 CM

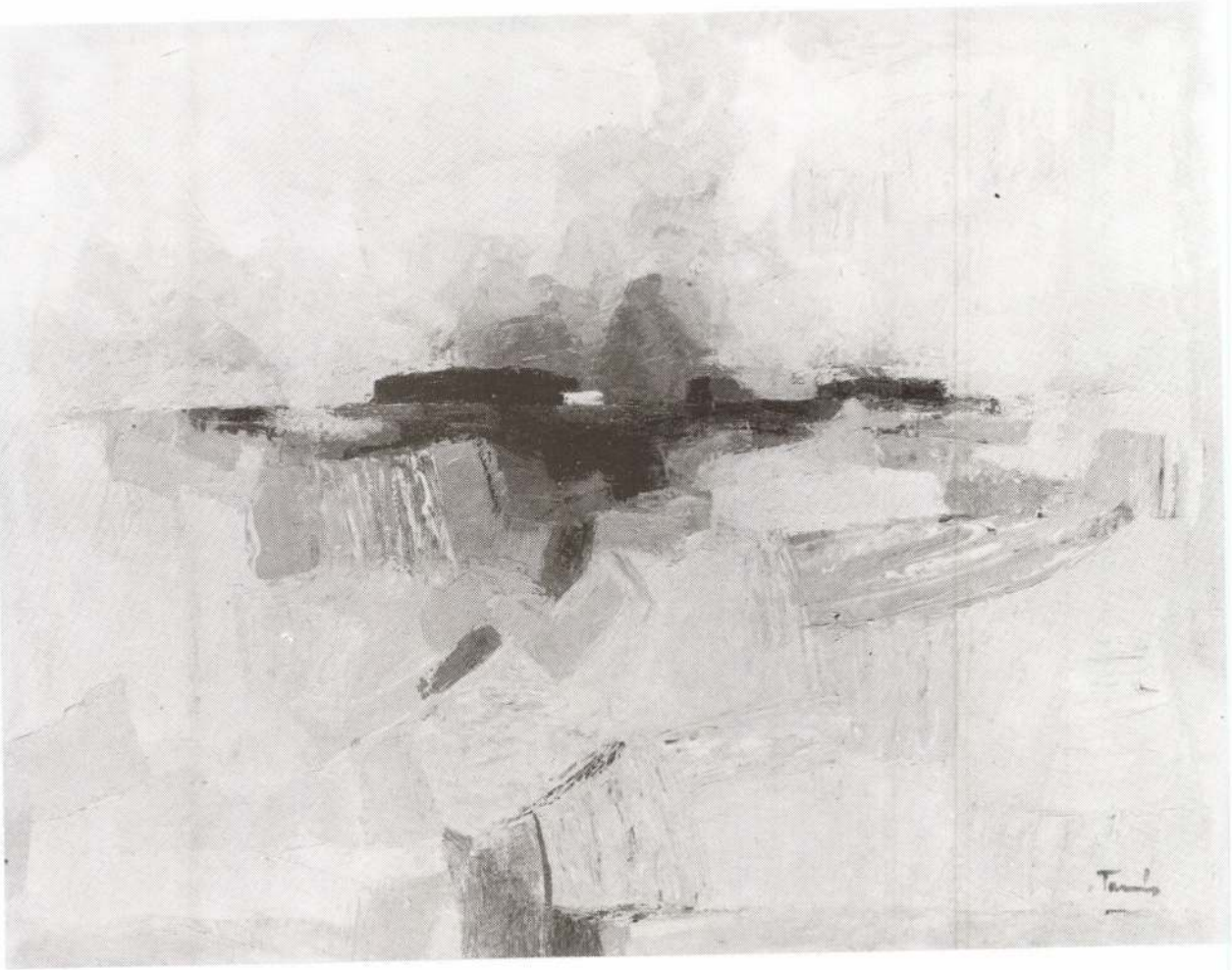

HORTOBÁGY 1989. OLAJ, 60×80 CM

HORTOBÁGY 1989. OIL, 60×80 CM

PUSZTA 1990. OLAJ, 60×80 CM

HUNGARIAN PLAIN 1990. OIL, 60×80 CM

DÍJAK

1957. Ózdi Kohászati Művek festészeti díja
1964. SZOT-díj
1965. Munkácsy-díj
1966. Balatoni Nyári Tárlat festészeti díja
1977. Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának nívódíja
1978. Premio: Coppa, Citta di Napoli
1985. Budapestért Emlékérem
Káplár Miklós festészeti díj
Országos Kiállítás festészeti díj

PRIZES

1957. Painters' Prize of the Metallurgy Works of Ózd
1964. Prize of the Central Council of the Hungarian Trade Unions
1965. Munkácsy Prize
1966. Painters' Prize of the Balaton Summer Art-exhibition
1977. Niveau Prize of the Art Foundation of the Hungarian Republic
1978. Premio: Coppa, Citta di Napoli
1985. Commemorative medal for Budapest
Miklós Káplár Painters' Prize
Painters' Prize of the National Exhibition

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

1947. Déri Múzeum, Debrecen
1959. Műcsarnok, Budapest
1964. Csók István Galéria, Budapest
1965. Medgyessy Terem, Hódmezővásárhely
1965. Művelődési Ház, Szolnok
Művelődési Ház, Martfű
1967. Aba-Novák Terem, Szolnok
1968. Helytörténeti Múzeum, Tokaj
Iskola Galéria, Salgótarján
1970. Csók István Galéria, Budapest
1974. Művelődési Ház, Derecske
Szőnyi István Terem, Miskolc
1976. Városi Kórház, Winterthur (Svájc)
1978. Műcsarnok, Budapest
1979. Művelődési Ház, Tokaj
1979. Galéria Tarlo, Lugano (Svájc)
1980. Művelődési Ház, Bonyhád
1982. Galéria Palladio, Lugano (Svájc)
1982. Szakszervezetek Fővárosi Művelődési Háza, Budapest
1982. Nuovo Fuso Galéria, Párma (Olaszország)
1985. MTA Mezőgazdasági Kutató Intézet, Martonvásár
1986. Átrium-Hyatt Galéria, Budapest
Művelődési Ház, Hajdúböszörmény
1988. Kossuth Művelődési Ház, Kölesd
1990. Átrium-Hyatt Galéria, Budapest
Kastély Galéria, Szirák

INDIVIDUAL EXHIBITIONS

1947. Déri Museum, Debrecen
1959. Palace of Exhibitions, Budapest
1964. Csók István Gallery, Budapest
1965. Medgyessy Exhibition Room, Hódmezővásárhely
1965. House of Culture, Szolnok
House of Culture, Martfű
1967. Aba Novák Exhibition Room, Szolnok
1968. Museum of Regional History, Tokay
School Gallery, Salgótarján
1970. Csók István Gallery, Budapest
1974. House of Culture, Derecske
Szőnyi István Exhibition Room, Miskolc
1976. Municipal Hospital, Wintherthur, Switzerland
1978. Palace of Exhibitions, Budapest
1979. House of Culture, Tokay
Tarlo Gallery, Lugano, Switzerland
1980. House of Culture, Bonyhád
1982. Palladio Gallery, Lugano, Switzerland
House of Culture of the Trade Unions, Budapest
Nuovo Fuso Gallery, Parma, Italy
1985. Agricultural Research Institute of Hungarian Academy of Sciences, Martonvásár
1986. Atryum-Hyatt Gallery, Budapest
House of Culture, Hajdúböszörmény
1988. Kossuth House of Culture, Kölesd
1990. Atrium-Hyatt Gallery, Budapest
Castle Gallery, Szirák

MURÁLIS MUNKÁK

1958. Tokaj, Katolikus templom, pannó
1964. Kecskemét, KÖJÁL épület sgrafitto, 10 m^2
1967. Szentes, közgazdasági technikum sgrafitto, 22 m^2
1975. Miskolc, Győri kapu téri iskola mozaik, 120 m^2
1986. Debrecen, Megyeháza üvegablakai, 30 m^2

MURAL WORKS

1958. Catholic Church at Tokay, mural
1964. KÖJÁL Building in Kecskemét, sgrafitto, 10 m^2
1967. Technical College of Economics, Szentes, sgrafitto, 22 m^2
1975. School at Győri Gate Square, Miskolc, mosic, 120 m^2
1986. Glass windows of the Counthy Hall, Debrecen, 30 m^2

Tamási
Ervin

A katalógust tervezte: CONSTANTIN LÁSZLÓ
A fotókat készítette: LEVAI JENŐ

Készült: a Mozgáskorlátozottak PIREMON
Kisvállalata nyomdaüzemében
Debrecen, 1990.
Felelős vezető: DR. GERE KÁLMÁN igazgató
Munkaszám: 90-1645

tárgyai ugyanis csontporcelánból és herendi porcelánból készültek arany festéssel, esetleg anyagukban voltak feketére színezettek. Sorozatokat állított ki, melyek három alapformára épülő tárgyak együtteseit jelentették: tojás, gúla, kehely. De kombinálta is ezeket a formákat, például a gúla és a csúcsára helyezett, bizonytalan helyzetű, törékeny tojás. Egyéb formát is megjelenített az „Egyedül a világban" című tárgyegyüttes, melynek lényege a hengerben elhelyezett tojásforma. A mű több darabból áll, összerakható, szétszedhető s minél inkább egymáshoz simulnak a magasszintű mesterségbeli tudással, technológiai ismerettel készült darabok, annál inkább nyilvánvaló a kiszakított s már vissza sem illeszthető háromszögű gömbhéjforma magánya.

Tamás Éva művei tárgyak is, szobrok is: taktilisek, hiszen a legtöbbjük csak összerakva él, és sokuk hívogatóan kézbe simuló; azonban a művész egy elegáns gesztussal – szinte mindegyiknek mívesen munkált alátétje, „talapzata" van – eltávolítja magától és a nézőtől tárgyegyütteseit.

Kerámia kiállítás ritkán aratott még ilyen igazi közönségsikert Kecskeméten. Éva művei sokakat vonzottak. Ennek okai minden bizonnyal összetettek, hiszen vonzó a munkák finom, egyedi megmunkálása, a mívesség; a technológiai ismereteknek az a foka, mely Éva számára lehetővé teszi, hogy szinte bármit el tudjon készíteni s ki tudjon égetni a porcelánmasszából; izgalmasak, invenciózusak a formák, melyek gazdag tartalmakat hordoznak; s természetesen vonzó a gyönyörű anyag, amivel a művész dolgozik. Tamás Éva Kecskeméten megtalálta közönségét s talán érezte is szeretetüket, megbecsülésüket. Reméljük, otthonra is lel itt.

Fogarasi Zsuzsa

Színházi bemutató a honfoglalás emlékére

István király

– Az Evangélium Színház bemutatója –

A kereszténység egyik legbeszédesebb szimbóluma Szent Kristóf legendájához fűződik: a folyón átkelő szent ölében a kis Jézussal, a könnyűt és a súlyosat jelképezi. *Sík* Sándor országalapító királyunkról szóló drámájának pillére ez az allegória. István király is átlépte a Rubicont, s könnyű-nehéz súlya alatt roskadozva tekint vissza cselekvése színterére. Az örökérvényű költői igazság nyugtalanítja: csak az, ami *lesz*, az a virág. Betegségsújtottan, fáradtan, ám friss elmével fürkészi a jövendőt, az utódlás súlyos kérdése aggasztja. Ki folytassa a nagy művet, amely az Isten szeretetére és a haza szeretetére épül. Az utódlásra érdemesek közül ki ismeri fel a kereszténység és a magyarság eggyé forrasztásának történelmi szükségszerűségét, kinek adott a Teremtő cselekvő szeretetet, termékeny bölcsességet, csak a jóra hajlítható bátorságot?

Honalapítónk nem intelmes beszéd, udvari mendemonda, hanem nyílt ütközések, felszikrázó viták tüzében jut a felismeréshez: öccse, *Vazul* herceg szilaj életmódja, pogány szokásrendje, elkötyavetyélt embersége, hitbéli ingatagsága a trónon sem módosulhat. *Péter* herceg, az idegenből érkezett rokon a királyhűség, a törvényvigyázás példaképe, ám álcázott történése s szeretetbe öltöztetett hamissága

Tamás Éva Keramiken

Confessio 1996/2

nak, mint Bethlen Gábor református lelkészeknek adott kollektív nemesi levele, a Rákóczi harang predestinációra utaló jelmondata és diák nemezetőrök zászlai.

A Kollégium Debrecen „Schola nostra"-jából az „ország iskolája", majd a Tiszántúli Egyházkerület iskolája lett. Legjobbjainak szándéka szerint minden időben a világ világosságának hivatására nevelt, abban a városban, melyet Huszár Gál nyomán „Magyarország és Erdélység világító lámpásának" neveztek.

G.Szabó Botond

Képzőművészet

Egyedül a világban

– Tamás Éva keramikus kiállítása a Ráday Múzeumban –

Húsvét előtt nyílt meg Kecskeméten, a Ráday Múzeumban *Tamás* Éva keramikus kiállítása. E bemutatkozással – a Confessio hasábjain az előző számban bemutatott – Homonai Pálhoz hasonló sorsú, új hazát-házat kereső kiállítóművésznek és alkotásainak adott ismét otthont a múzeum.

Tamás Éva a kárpátaljai Aknaszlatinán született, Ungváron érettségizett és végezte el az Iparművészeti Szakiskola kerámia szakát. Innen útja az akkori Szovjetunió legrangosabb Iparművészeti Főiskolájára, Vilniusba vezetett s ott szerzett keramikus diplomát 1973-ban. Munkája a további két évtizedben Litvániához, Vilniushoz kötötte, s talán nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy a balti országok legnevesebb kerámiaművészeként jegyezték, hiszen 1973-ban I.díjas a Vilniusi Iparművészeti Kiállításon, 1981-ben pedig a Tallini Iparművészeti Biennálé Grand Prix-ét nyeri el.

Tamás Éva magyar származású, litván keramikusként természetesen tudott, hallott az 1973-ban alakult, Kecskeméten működő Nemzetközi Kerámia Stúdióról. 1994-ben ösztöndíjasként is dolgozott itt. A művésznek a művészet kínál menedéket: amikor Tamás Éva élete kritikus pillanatában dönteni kényszerül s a magánéletében beállott változások miatt otthagyja szülőföldje után az őt művésszé érlelő Litvániát is, az aziliumot: Kecskemét, a Stúdió. A megnyugvás forrása pedig a munka.

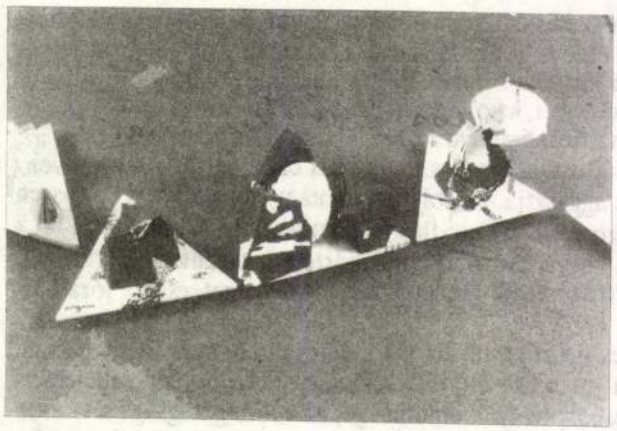

Piramisok (porcelán, repro: Koczka István)

Tamás Éva Ráday Múzeumban rendezett első itthoni önálló kiállításán az utolsó két-három esztendőben készült műveket mutatta be, azokat a munkákat, melyek a válságról s a harmónia vágyáról vallanak. A kiállítóterem aranyfehérben ragyogott, Éva

tárgyai ugyanis csontporcelánból és herendi porcelánból készültek arany festéssel, esetleg anyagukban voltak feketére színezettek. Sorozatokat állított ki, melyek három alapformára épülő tárgyak együtteseit jelentették: tojás, gúla, kehely. De kombinálta is ezeket a formákat, például a gúla és a csúcsára helyezett, bizonytalan helyzetű, törékeny tojás. Egyéb formát is megjelenített az „Egyedül a világban" című tárgyegyüttes, melynek lényege a hengerben elhelyezett tojásforma. A mű több darabból áll, összerakható, szétszedhető s minél inkább egymáshoz simulnak a magasszintű mesterségbeli tudással, technológiai ismerettel készült darabok, annál inkább nyilvánvaló a kiszakított s már vissza sem illeszthető háromszögű gömbhéjforma magánya.

Tamás Éva művei tárgyak is, szobrok is: taktilisek, hiszen a legtöbbjük csak összerakva él, és sokuk hívogatóan kézbe simuló; azonban a művész egy elegáns gesztussal – szinte mindegyiknek mívesen munkált alátétje, „talapzata" van – eltávolítja magától és a nézőtől tárgyegyütteseit.

Kerámia kiállítás ritkán aratott még ilyen igazi közönségsikert Kecskeméten. Éva művei sokakat vonzottak. Ennek okai minden bizonnyal összetettek, hiszen vonzó a munkák finom, egyedi megmunkálása, a mívesség; a technológiai ismereteknek az a foka, mely Éva számára lehetővé teszi, hogy szinte bármit el tudjon készíteni s ki tudjon égetni a porcelánmasszából; izgalmasak, invenciózusak a formák, melyek gazdag tartalmakat hordoznak; s természetesen vonzó a gyönyörű anyag, amivel a művész dolgozik. Tamás Éva Kecskeméten megtalálta közönségét s talán érezte is szeretetüket, megbecsülésüket. Reméljük, otthonra is lel itt.

Fogarasi Zsuzsa

Színházi bemutató a honfoglalás emlékére

István király

– Az Evangélium Színház bemutatója –

A kereszténység egyik legbeszédesebb szimbóluma Szent Kristóf legendájához fűződik: a folyón átkelő szent ölében a kis Jézussal, a könnyűt és a súlyosat jelképezi. *Sík* Sándor országalapító királyunkról szóló drámájának pillére ez az allegória. István király is átlépte a Rubicont, s könnyű-nehéz súlya alatt roskadozva tekint vissza cselekvése színterére. Az örökérvényű költői igazság nyugtalanítja: csak az, ami *lesz*, az a virág. Betegségsújtottan, fáradtan, ám friss elmével fürkészi a jövendőt, az utódlás súlyos kérdése aggasztja. Ki folytassa a nagy művet, amely az Isten szeretetére és a haza szeretetére épül. Az utódlásra érdemesek közül ki ismeri fel a kereszténység és a magyarság eggyé forrasztásának történelmi szükségszerűségét, kinek adott a Teremtő cselekvő szeretetet, termékeny bölcsességet, csak a jóra hajlítható bátorságot?

Honalapítónk nem intelmes beszéd, udvari mendemonda, hanem nyílt ütközések, felszikrázó viták tüzében jut a felismeréshez: öccse, *Vazul* herceg szilaj életmódja, pogány szokásrendje, elkótyavetyélt embersége, hitbéli ingatagsága a trónon sem módosulhat. *Péter* herceg, az idegenből érkezett rokon a királyhűség, a törvényvigyázás példaképe, ám álcázott történése s szeretetbe öltöztetett hamissága

nak, mint Bethlen Gábor református lelkészeknek adott kollektív nemesi levele, a Rákóczi harang predestinációra utaló jelmondata és diák nemezetőrök zászlai.

A Kollégium Debrecen „Schola nostra"-jából az „ország iskolája", majd a Tiszántúli Egyházkerület iskolája lett. Legjobbjainak szándéka szerint minden időben a világ világosságának hivatására nevelt, abban a városban, melyet Huszár Gál nyomán „Magyarország és Erdélység világító lámpásának" neveztek.

G.Szabó Botond

Képzőművészet

Egyedül a világban

– Tamás Éva keramikus kiállítása a Ráday Múzeumban –

Húsvét előtt nyílt meg Kecskeméten, a Ráday Múzeumban *Tamás* Éva keramikus kiállítása. E bemutatkozással – a Confessio hasábjain az előző számban bemutatott – Homonai Pálhoz hasonló sorsú, új hazát-házat kereső kiállítóművésznek és alkotásainak adott ismét otthont a múzeum.

Tamás Éva a kárpátaljai Aknaszlatinán született, Ungváron érettségizett és végezte el az Iparművészeti Szakiskola kerámia szakát. Innen útja az akkori Szovjetunió legrangosabb Iparművészeti Főiskolájára, Vilniusba vezetett s ott szerzett keramikus diplomát 1973-ban. Munkája a további két évtizedben Litvániához, Vilnihoz kötötte, s talán nem túlzás, ha azt állítjuk, hogy a balti országok legnevesebb kerámiaművészeként jegyezték, hiszen 1973-ban I.díjas a Vilniusi Iparművészeti Kiállításon, 1981-ben pedig a Tallini Iparművészeti Biennálé Grand Prix-ét nyeri el.

Tamás Éva magyar származású, litván keramikusként természetesen tudott, hallott az 1973-ban alakult, Kecskeméten működő Nemzetközi Kerámia Stúdióról. 1994-ben ösztöndíjasként is dolgozott itt. A művésznek a művészet kínál menedéket: amikor Tamás Éva élete kritikus pillanatában dönteni kényszerül s a magánéletében beállott változások miatt otthagyja szülőföldje után az őt művésszé érlelő Litvániát is, az aziliumot: Kecskemét, a Stúdió. A megnyugvás forrása pedig a munka.

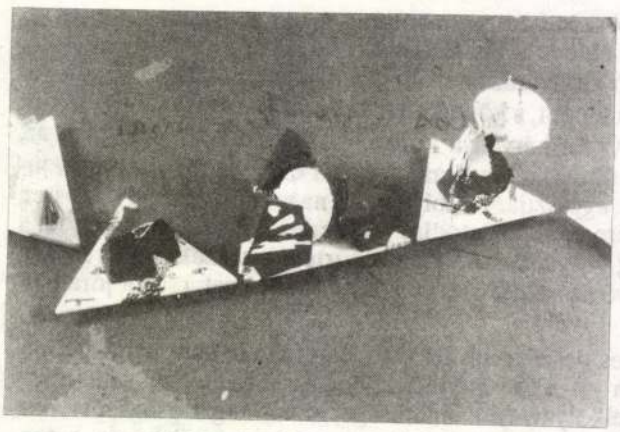

Piramisok (porcelán, repro: Koczka István)

Tamás Éva Ráday Múzeumban rendezett első itthoni önálló kiállításán az utolsó két-három esztendőben készült műveket mutatta be, azokat a munkákat, melyek a válságról s a harmónia vágyáról vallanak. A kiállítóterem aranyfehérben ragyogott, Éva

Tamás Éva: Egyedül a világban /porcelán/

Fk: Fogarasi Zsuzsa

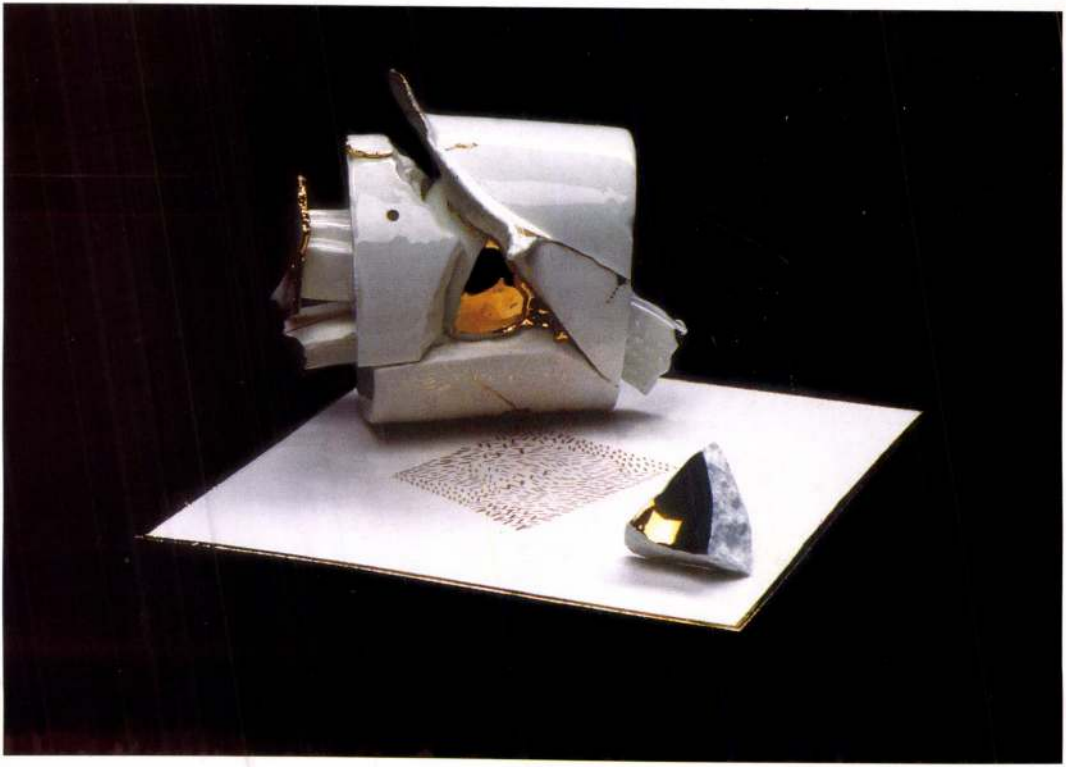

Tamás Éva

textil

1921-22

Éimisk 1930

89. P.

MEGHIVÓ

Az Országos Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat folyó évi október hó 30-án szombaton délután

kirándulást rendez

az ujonnan rendezett AQUINCUMI MUZEUM *megtekintésére*

Vezető: dr. Szilágyi János muzeumi igazgató.

Találkozó délután 3 óra 20 perckor a H. É. V.-nek a Margit-híd budai fejénél lévő végállomásnál, ahonnan a délután 3 óra 28 perckor induló H. É. V. vonattal megyünk Aquincumba. A vezetés 3 óra 45 perckor kezdődik. A BSzKRT 70 filléres átszállójegyei a HÉV-en is érvényesek.

E kirándulásunkra T. Címedet meghivja és vendégeket szive-

TAMÁS ÉVA

A Dunamelléki Református Egyházkerület
Ráday Múzeuma
(Kecskemét, Szabadság tér 7.)
tisztelettel meghívja Önt és ismerőseit

TAMÁS ÉVA
keramikus kiállítására,

melyet
1996. március 29-én pénteken
16 órakor
PROBSTNER JÁNOS
keramikusművész, a Nemzetközi
Kerámia Stúdió vezetője
nyit meg.
Megtekinthető: április 21-ig

Tamás Éva: Egyedül a világban /porcelán/

Fk: Fogarasi Zsuzsa

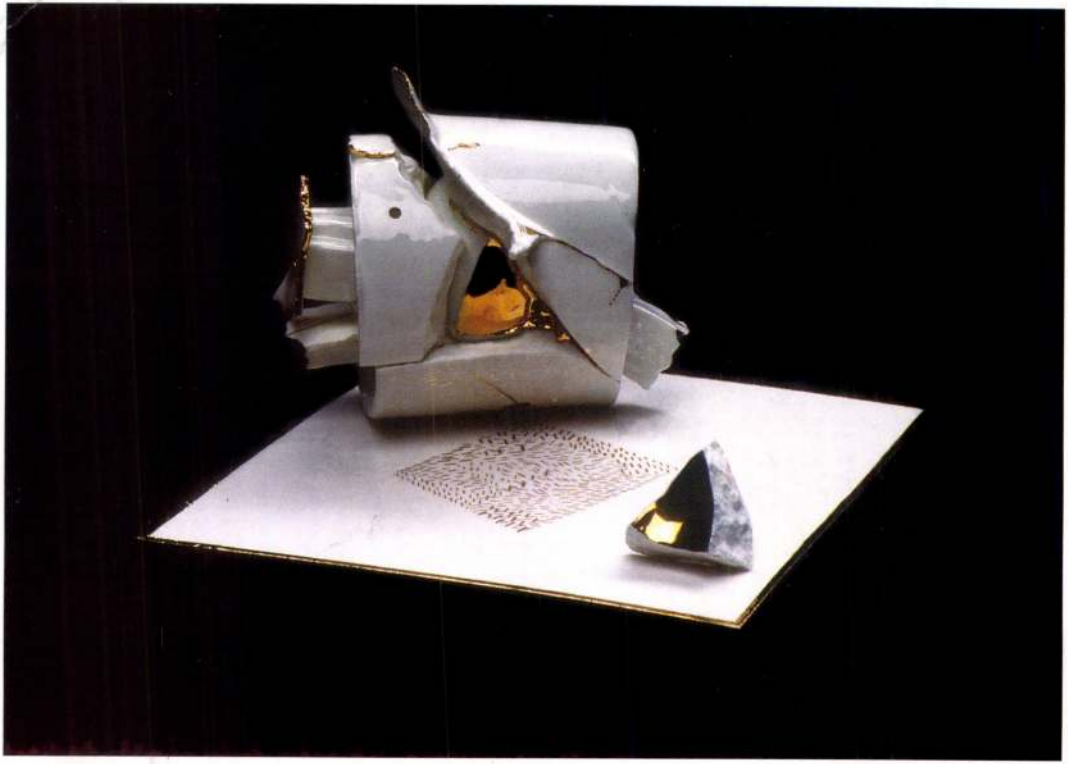

TAMÁS
ÉVA

A Parti Galéria
(Pécs, Káptalan u. 4.)
szeretettel meghívja

TAMÁS ÉVA

litvániai magyar kerámikus
kiállítására, melyet
1995. február 4-én, szombaton
délután öt órakor
SÁRKÁNY JÓZSEF
művészettörténész nyit meg.

A kiállítás a PÉCSITERV Rt.
támogatásával jött létre.
A megnyitón a villányi Polgár-pince
boraival kínáljuk meg.

TIMÁR ÁRPÁD
DJ MŰVÉSZET
BUDAPEST
BÁTHORI u. 10.
1054

M.D.K.

Tamás Flórián, kőműves

neve 1834-ben fordul elő
az egri adózók között.

Heves negye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 410. old.

Tamás Ferenc

fafaragó

l.

Gábor Lajos

Kalocsavidéki

40 l.

1502. Ercole Ruspi:

Éneklő angyal.

Egész alak, dobogón áll, hangjegylap van, mintha énekelne vállaira omlik, szemöldöke és szem Szük ujjú fehér dereka felett zöl mely oldalt pirosba játszik és a kötött meg. Köntöse a térdek fele háttere kék. Jelzése jobbra, a leb RVSPI.

Fa, méretei 96: 68 cm.
A Nemzeti Múzeumból (Fro XII. 2-án a 3787 sz. átirattal.
Az átvételről tett jelent a 8742 sz. leirat (85/98.)

904: IV. 27.

TAMÁS Gábor épitén

1. 6.p. - tordai iskola

Új Művészet 1992

Virtutis præmium Gloria

TAMÁS Flórián egri kőmüves. A városi adózók között 1834-ben találkozunk nevével.

A Hevemegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

A kiállításhoz kapcsolódó kiadvány:

TAMÁS HENRIK

EMLÉKEZÉSEI

MŰVÉSZEKRE, KÉPSZALONOKRA
A TAMÁS GALÉRIÁRA...

ÉS MŰGYŰJTEMÉNYE

JANUS PANNONIUS
MÚZEUM
MTA MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
KUTATÓINTÉZET

TAMÁS HENRIK MŰGYŰJTEMÉNYE

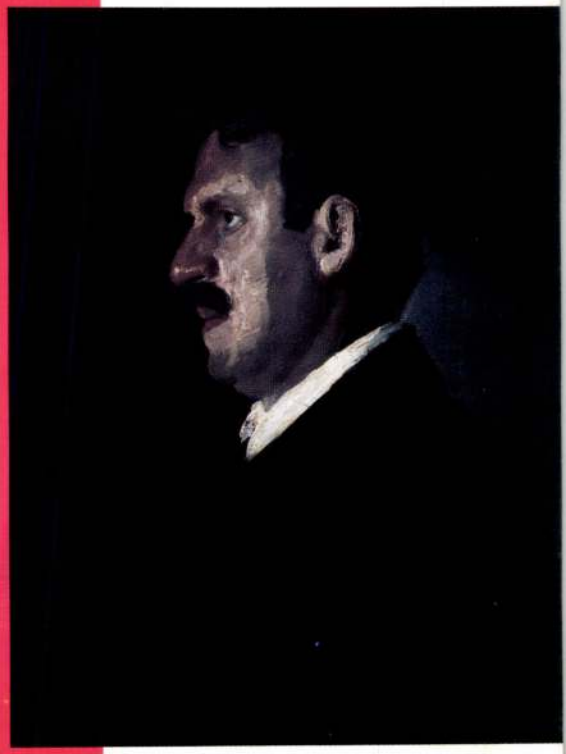

Pécs, Múzeum Galéria
2004. április 2 - december 5.

A Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága
tisztelettel meghívja Önt

2004. április 2-án, pénteken 15 órára
a
TAMÁS HENRIK MŰGYŰJTEMÉNY
kiállítására
a Múzeum Galériába
(Pécs, Káptalan u. 4.)

A vendégeket köszönti:

Huszár Zoltán
megyei múzeumigazgató

A kiállítást megnyitja:

Jurecskó László
művészettörténész
és
Ancsin Pál
az UNIQA Biztosító Rt. régióigazgatója

A kiállítás 2004. december 5-ig tekinthető meg,
hétfő kivételével naponta 10-16 óráig.

A kiállítás támogatói:

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTÉRIUMA

Nemzeti Kulturális Alapprogram

UNIQA
UNIQA Biztosító Rt.

Kieselbach Galéria és Aukciósház

Tamás Henrik: „Portré"
Dunántúli Napló,

1974. október 3.

2021

ési Huber István: önarckép, Tamás Henrik
Szokolai felv.

1974. október 3.

Főiskolás p

- Önként, tudatosan vállalt
- Pártmunka a főiskolán
- Jó értelemben vett hangad

Pécsett a Pollack Mihály Műszaki Főiskolának több mint 1000 hallgatója van, közülük legtöbben — 986-an — a főiskola kollégiumában laknak. Milyen témák foglalkoztatják őket tanulmányi éveik alatt? Hogyan látják a főiskola és a kollégium falai közül a „külső világot"?

A főiskolások közül számosan a párt tagjai. A kérdésekre választ keresni a kollégium egyik helyiségében öt párttaggal ültünk „kerekasztalhoz": *Dobi Géza* Miskolcról jött, az épületgépész szak I. évfolyamát kezdte, — *Horváth Géza* Szegedről, a mélyépítő III. év-

ben vett
lennünk. I
zottak le
belső éle
túl történ
Ami a p
sát illeti
hogy javu
hogy pél
emelésekr
tunk tájé
ságban n
len ez a
— de a
ben is
közérdekű
ben. Igy
kell, vita
képviselhe

Tamás Henrik.

Tamás galéria cimen kiállitó helyiséget nyitott a müvészek számára 1929-ben.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Tamás Henrik

mügyüjtő a pácsi Janus Pannonius muzeumnak ajándékozott 70 festményt a XX. század legjobbjai munkáját.

Esti Hirlap 304 sz. 1959 dec. 29. 2 old.

Tamás Henrik
műgyűjtő

M.D.K.

január 2-án 81 éves korában
hunyt el.

Pro-Memoria.
Művészet, 1960. augusztus.

MDK

Tamás Henrik

/T.J.L./: Dilettánsok alkonya a képzőművészetben. Pesti Napló 1935.jul.7.

TAMÁS Hemil

91 1. 42,46

Új Muvészet

oltárokban kötelezően ott lé-

tipendiumot csodálatos ötvös-
gazdagabb nyugati egyházak-
pert milánói főpapsága alatt
eljes egészében körülvevő a-
rágakövekkel díszített anti-
rre utal./ A fő, hossaanti
i oldalon Szent Ambrus mi-
rültek bemutatásra. Nemesfém-

XX. n. meg művészete kiállítás

M.O. 934 X/Y

— (A XX. század magyar művészete Esztergomban.) Október 7-én délelőtt 11 órakor nyílik meg Esztergomban a *Tamás Galéria* gyüjteményes kiállítása, melyen felvonul a *modern magyar festészet minden értéke.* A holt és élő művészek színejava termését gyüjtötték egybe erre az alkalomra a rendező egyesületek, a *Balassa Bálint Irodalmi és Művészeti Társaság,* az *Esztergomi Széchenyi Kaszinó* és a budapesti *Tamás Galéria.*

TISZTELETTEL MEGHIVJUK

A „MAGYAR SZEZON"-NAL KAPCSOLATOSAN

MODERN MAGYAR FESTŐK

MŰVEIBŐL RENDEZETT,

ÁPRILIS 27-ÉN, SZOMBATON D. U. 5—8 ÓRAKOR

MEGNYILÓ

KIÁLLITÁSRA

EZ A MEGHIVÓ VAGY A VERNISSAGE-RA VAGY A KIÁLLITÁS BÁRMELY NAPJÁN KÉT SZEMÉLYRE BELÉPŐJEGYUL SZOLGÁL

A KIÁLLITÁS NYITVA: MÁJUS 12-IG

VASÁRNAP DÉLELŐTT 10—2-IG,

KÖZNAPOKON DÉLELŐTT 10-TŐL ESTE 7-IG

TAMÁS-GALÉRIA KIÁLLITÁSAI

A MODERN KIÁLLITÁS-SZERVEZŐ BIZOTTSÁG RENDEZÉSÉBEN

V., AKADÉMIA-UTCA 8 ~ TELEFON: 254–23

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

nemesdédi Kárály Kálmán

úr
úrnő

BUDAPEST

IX. Gyáli-nt 15/cb. fsz. 2

6278,29 Hungária Rt.

III. ESZTENDŐ XXIII. KIÁLLITÁS

TISZTELETTEL MEGHIVJUK

A MODERN KIÁLLITÁS-SZERVEZŐ BIZOTTSÁG

ÁLTAL

A TAMÁS-GALÉRIÁBAN

(V, AKADÉMIA-UTCA 8)

RENDEZETT ÉS FOLYÓ ÉV OKTÓBER 11-ÉN, SZOMBATON DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR MEGNYILÓ

ÖNARCKÉP-KIÁLLITÁSRA

EZ A MEGHIVÓ VAGY A VERNISSAGE-RA VAGY A KIÁLLITÁS BÁRMELY NAPJÁN KÉT SZEMÉLYRE BELÉPŐJEGYÜL SZOLGÁL

A KIÁLLITÁS NYITVA: OKTÓBER 21-IG

VASÁRNAP DÉLELŐTT 10—2-IG,
KÖZNAPOKON DÉLELŐTT 10-TŐL ESTE 7-IG

930.x.14.

TAMÁS-GALÉRIA KIÁLLITÁSAI

A MODERN KIÁLLITÁS-SZERVEZŐ BIZOTTSÁG RENDEZÉSÉBEN

V., AKADÉMIA-UTCA 8 ✓ TELEFON: 254—23

NYOMTATVÁNY

~~Nagyméltóság~~
~~Méltóság~~
Nagyságos

nemesdédi Király Kálmán úr
~~úrnő~~

BUDAPEST

IX. Gyáli-út 15/b. fsz 2.

8906.30. Hungária Rt

XI.

TISZTELETTEL MEGHIVJUK

A MODERN MAGYAR GRAFIKAI

MŰVEKBŐL RENDEZETT,
SZEPTEMBER HÓ 24-ÉN, KEDDEN D. U. 5—8 ÓRAKOR
MEGNYILÓ

KIÁLLITÁSRA

EZ A MEGHIVÓ VAGY A VERNISSAGE-RA VAGY A KIÁLLITÁS BÁRMELY NAPJÁN KÉT SZEMÉLYRE BELÉPŐJEGYUL SZOLGÁL

A KIÁLLITÁS NYITVA: OKTÓBER 2-IG
VASÁRNAP DÉLELŐTT 10—2-IG,
KOZNAPOKON DÉLELŐTT 10-TŐL ESTE 7-IG

TAMÁS-GALÉRIA KIÁLLITÁSAI

A MODERN KIÁLLITÁS-SZERVEZŐ BIZOTTSÁG RENDEZÉSÉBEN

V., AKADÉMIA-UTCA 8 ✓ TELEFON: 254—23

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán úr

úrnő

BUDAPEST

IX Ipoly u. 15/b

TAMÁS GALÉRIA KIÁLLÍTÁSAI

IV. ÉV

XXXVI. KIÁLLÍTÁS

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK

A XX. SZÁZAD MAGYAR FESTÉSZETÉNEK KIALAKULÁSÁT BEMUTATÓ KIÁLLÍTÁSRA,

AMELY FOLYÓ ÉVI OKTÓBER HÓ 4-ÉN,
VASÁRNAP D. E. 10 ÓRAKOR NYÍLIK MEG

A KIÁLLÍTÁS NYITVA: NOVEMBER 1-IG
VASÁRNAP DÉLELŐTT 10—2-IG
HÉTKÖZNAP D. E. 10-TŐL ESTE 6-IG

1191.31 Hungária R. T.

TAMÁS GALÉRIA

BUDAPEST V.
AKADÉMIA U. 8

MODERN
KÉPKIÁLLITÁSOK
MODERN
LAKÁS- ÉS
IPARMŰVÉSZETI
KIÁLLITÁSOK
MODERN
KERETEZÉS

TELEFON: 25-4-23

1931. X. 2.

N 2

NYOMTATVÁNY

KÉSZPÉNZZÉLI... 1931 OKT. -1. BUDAPEST 5

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán

úrnak
úrnőnek

BUDAPEST

IX Gyáli ut 15/6

A TAMÁS-GALÉRIA KIÁLLITÁSAI, AKADÉMIA-U. 8

Tisztelettel meghivjuk a
TAMÁS-GALÉRIA

LXI. KIÁLLITÁS

MODERN MAGYAR AKVARELL KIÁLLITÁSÁRA

ELSŐ SOROZAT

amelyen a legkiválóbb mai magyar művészek vesznek részt. — A kiállitás f. év okt. 6-án, vasárnap délelőtt 10 órakor nyilik meg.

Nyitva: okt 21.-ig.
Vasárnap d. e. 10 órától 2-ig. Hétköznap d. e. 10-től este 6-ig.

Ez a meghivó a kiállitás bármely napján két személyre belépőjegyül szolgál.

Tamás Galéria

kiállítá

sai

8 Pesti Hirlap 1942 dec. 8, kedd

— **Régi mesterek metszetei és rajzai a Tamás Galériában.** A Tamás Galéria ismét olyan kiállitást mutat be, amely nemcsak ritka gyönyörüség a müértőnek, hanem kivételes tanulság is a müvészetkedvelő, müvészetre nevelődő ifjuságnak. A XV—XIX. század nagy mestereinek rézkarcait, acélmetszeteit látjuk a galéria falain és pedig nem másolatban, hanem az eredeti lemezekről, dúcokról különleges eljárással készült uj levonatokban, ami lehetővé teszi, hogy ezeket az eddig csak reprodukciók révén ismert remekműveket, itt szinte eredetiben csodálhatjuk. A rajzok viszont bámulatos tökéletességü fakszimile-eljárással készültek. Olyan ez a kiállitás, mintha valami világhirü muzeum grafikai osztályát járnók, ahol sikerült összegyüjteni a legnagyobb régi mesterek leghiresebb grafikus alkotásait. A németek közül remek Dürerek, Schongauerek, Baldingok, a franciák közül Clouet, Dujardin, Watteau egy-egy metszete, a németalföldi mesterek kezétől Ostade, Van Dyck, Rubens és elsősorban egy egész falat betöltő nagyszerü Rembrandt-lap, az angolok közül Hogarth, az olaszok részéről Carracci, Tiepolo, Canaletto, a spanyol müvészetből Goya szerepel a gyüjteményben, amely — ismételjük — nemcsak müvészeti élményt ad, hanem nevelő hatásában különösen értékes. *(f. j.)*

EVI TAGDIJ 20, ILLETVE 10 F

BELÉPÉSI NYILATKOZATOT KÉSZSÉGGEL KÜLD
A TITKÁRI HIVATAL (HŐSÖK-TERE, MŰCSARNOK)

Légrády Testvérek R. T. nyomdai műintézete, Budapest. (Igazgató: Kertész Árpád.)

Tamás Henrik

MU 2004/9

lamit számukra, mégpedig sorsával és magatartásával. A kötet anyagának mozaikjából – és ehhez az anyaghoz odavehetjük fia, Sárközi Mátyás tavaly megjelent *Levelek Zugligetből* című könyvét is – kiolvasható ez a jelentés, amely – mint minden fontos és időt álló jelentés – túl van az élet, Sárközi Márta életének és a rá emlékezők életének esetlegességein; azaz mindannyiunknak és – talán – az örökkévalóságnak szóló jelentés. Amivel annyit mondunk, hogy ez a mozaik a regényírói képzelet számára szólal meg igazán: egy regény anyagát olvassuk, és egy regényhős rejtett életprojektjének, mögöttes sorsképletének az értelmét firtatjuk Sárközi Márta alakjában. Ez a képlet persze tartalmasan sokértelmű, s távolról sem ugyanazt jelenti minden firtatójának: a „Sárközi Márta" című regényt – mint minden regényt – sokféleképpen lehet olvasni.

Van, aki nyilván szociálpszichológiai példázatot olvas ki a nagypolgári zsidó család sarjának történetéből, aki élete értelmét a mindig is nagypolgár- és gyakran zsidóellenes népi mozgalom támogatásában találta meg, a mozgalom képviselőivel való személyes, sőt érzelmileg fűtött azonosulástól remélt feloldódást és – talán – feloldozást is. Ebből persze kérdések következnek, melyekre vagy nincs válasz, vagy a kérdésekben megfogalmazódó paradoxon a válasz: törlesztés volt-e mindez, vagy engesztelő áldozat? És ha az utóbbi volt, minek nézzük: öncsaló balekságnak vagy pátoszos hőstettnek? „Csakazértis"-asszimilációnak, mely maga is az asszimiláció kudarcának a tünete? Példázatos magyar sorsnak, mely önmagában is az asszimiláció teljes és feltétlen sikerének a bizonysága?

Vagy még általánosabb síkon kellene értelmeznünk mindezt? Valamiféle egzisztencialista parabolaként, a radikálisan hasadt Emberről szóló történetként? Arról a feloldhatatlan kettősségről, ahol egyszerre van jelen a valahová tartozás vágya és a különállás merészsége; a kvázivallásos közösségi önfeloldás-önfeladás csábítása és a vigasztalanul hitetlen egyéni lét, a kétségbeesett különállás dacos ellenállása; az azonosság szédítő vonzása és a másság büszke taszítása?

Leánynevelde és „basszameg", megbocsátó szeretet és pusztító gúny: Sárközi Márta úgy volt mindenki önkéntes balekja, hogy közben senki sem tudta palira venni. Regénye éppen ezért a sztoikus heroizmus regénye, egyszerre jézusi és szókratészi, s mint ilyen, letehetetlen.

Menedékház. Sárközi Márta emlékkönyv. Szerkesztette **Széchenyi Ágnes**. Budapest, 2004, Magvető. 423 oldal, 2690 forint.

Rózsa Gyula

Ahonnan jöttünk

Szép és ritka Mednyánszkykat láthatunk a pécsi Múzeum Galériában, a dedikált Téli patak puha, remegő és hamvasságában is mélységesen mély, a Tél Galíciában pedig zöld katonáival és piros pantallóival megismétli azt a csodát, hogy vidám színekkel, kis, eleven figurákkal kelt vánszorgó, elnyúló, horizontális háborús csüggedtséget. Koszta legünnepélyesebb nőportréi kerültek ki a Tamás Henrik-gyűjteményből, Nagy István kevés, de köztük egy rendkívüli, majdnem expresszionista téli Tájkép, a bőséges Rudnay-kollekcióban pedig van egy egészen különleges grafika, amelynek tünékeny finomságát, vibráló testetlenségét valami elképzelhetetlen technika, a dohányporral színezett szénrajz adja. Mégis, a pécsi

Tamás Henrik-évadnak a legsúlyosabb élménye nem a feszes kiállítás, hanem a most kiadott memoárok.

Azoknak sem a Tamás Galéria történetére vonatkozó része. Nem mintha nem volna tanulságos, egyszersmind élvezetes első kézből is megkapni a két világháború közötti legfontosabb magyar műkereskedő és műkereskedés történetét, s hasznos áttanulmányozni azt a százötvenöt tételt, amely a kiállításokat időrendben ismerteti. A művészettörténet-írás régóta rangján értékeli, következésképp a hazai művészeti gondolkodás is számon tartja, hogy a modern magyar mesterek és törekvések propagálója és forgalmazója ezerkilencszázhuszonnyolc és negyvennégy között elsősorban Tamás Henrik intézménye volt. Egryvel és Medgyessyvel kezdődik a kiállításlajstrom, hamarosan Derkovitscsal és Mészáros Lászlóval folytatódik, a Gresham nagyjai és apróbb szentjei, Máttis Teutsch, a fiatal Martyn, Vaszary, Barcsay és Czóbel – ne soroljuk, a korszaktörténeti kézikönyvek teljes művésznévmutatóját kellene enumerálni. Tamás Henrik nemcsak merész volt, bátor is. Nemcsak jó művészettel, modern kortársművészettel akart megélhetést teremteni magának és az alkotóknak, ami akkor meglehetősen kihívó elhatározás volt, hanem e minőség érdekében olyan provokációkra is vállalkozott, amelyeket elég nehéz ma megérteni. Harmincban kiállítja az emigrációba üzött Pór Bertalant is, sőt a szovjet emigrációban dolgozó Uitzot is, Mészáros már régen Frunzében van, amikor a Mai fiatalok jubiláris kiállításán szerepelteti, s ő ad fedelet az Újrealista Csoport fedőnéven szereplő szocialistáknak.

Ismétlem, mégsem a galériatörténet a legfeszesebb része a dokumentumkötetnek. Van a könyvben különben sorstragédia is, nem folyamatosan megírt, de a passzusokból és dokumentumokból kiolvasható, az lehetne a címe, hogy Magyar galériás. Tamás, aki a Singer és Wolfner vezető tisztviselőjeként és Mednyánszky menedzselése közben tanulja ki jövendő szakmáját, műkereskedést nyit, majd ebből galériát fejleszt a húszas években, s azért köt egyezséget Rudnayval és Kosztával, mert a „jellegzetesen magyar szellemű" művészetet kívánja felkarolni. Ezt nemcsak leírja többször, ezt igazolni látszik magángyűjteménye is, amelyben valóban sokkal több a Rudnay és a Koszta, mint az akkori modernebbek, akiket, ha meggyőződése úgy kívánja, nyilván hasonlóképpen megszerezhetett-megtarthatott volna. A korszak a szabályai szerint méltányol, a nyilas sajtó már „Szent István évében", harmincnyolcban Kállai Ernővel és seregnyi művésszel együtt lezsidózza, negyvennégyben a német megszállás napján nyílna meg, de nincs kinek megnyitnia az utolsó kiállítását. Huszonnégy éves fia munkaszolgálatban, a huszonegy esztendős fiatalabb az ostrom utólövöldözéseiben pusztul el, az ő emlékükre adományozza gyűjteményét a házaspár ötvenkilencben a pécsi képtárnak. Az aktussal némi kegydíj járna, ám Tamás Henrik kilencszázhatvan januárjában meghal, a felesége pedig egy hónap múlva öngyilkos lesz.

A történet még gyalázatosabb gyalázatos háttér előtt. Tamás Henrik most kötetbe foglalt visszaemlékezéseinek legmeggondolkodtatóbb része az a néhány fejezet, amelyekben a galériaalapítás szakmai és társadalmi környezetét írja le. Infernó. Nem mintha nem lehetett volna a szakirodalomból eddig is tudni, hogy Tamás Galéria csak egy volt a magyar kultúrfölény országban, s hozzá hasonlítható is legfeljebb ha még egy az egész korszakban. A szakirodalom a kietlen közállapotokra is kitér. A művészettörténet-írásnak (és -olvasásnak) azonban arra van megbízatása, hogy a minőséggel, a teljesítménnyel, az értékkel foglalkozzék, s ne bonyolódjon részletekbe az ízlés alattit, az erkölcs alattit, az ember alattit illetően. A memoáríró Tamás Henrik – szerencsére – nem állhat meg a súlyos tények általános rögzítésénél, neki ezeket a részleteket látnia kellett. Írása éles, nyilván sokban elfogult, időnként rosszmájú. Ugyanilyen a konkurens Fränkel Szalon tulajdonosa

is, amikor róla beszél a példásan felszerelt jegyzetekben, de ezekből az elfogultságokból meg a kor művész szereplőinek kvadráló visszaemlékezéseiből kikerekedik az akkori műkereskedelem-művészetfogyasztás lesújtóan hiteles képe. A Váci utcai képszalon-tulajdonos, aki főhercegi régiókban elért állítólagos férfisikereivel tartja ébren a silány kínálata iránti érdeklődést, még hagyján. De a névvel, helyszínnel dokumentált történetek a szombatról hétfőre megrendelt és legyártott öt kék és öt vörös képről mellbevágóak. A históriákat pedig hitelesíti bármely korabeli műcsarnoki kiállítás, az akkorra lezüllött Nemzeti Szalon akárhány rendezvényének katalógusa. Még inkább az örökségünk. Aki ismeri, netán megörökölte a két háború közötti keresztény és nem keresztény középosztályos otthonok műtárgyállományát, mindazt a kilazult kommerszet és süvöltő giccset, amit jobb sorsot érdemlő eleink felhalmoztak, tudja, hogy a jó művészetet forgalmazó Tamás vagy Fränkel nem lehet eléggé kritikus. És ez volt a középosztály. Amely példaként szolgált „az alsóbb néprétegeknek".

Ha volna Iványi Grünwald-gyűjteményem, nem volnék nyugodt azok után, hogy Tamás szakszerű részletességgel leírja, miként és kik által készültek a szignált Iványi Grünwald-képek. A történetben azonban az a felkavaró, ahogyan ezek forgalmazása vidéken lezajlott. Az ócska svihákság, a gátlástalan szemfényvesztés, fiktív árak és csalárd csődök volt az eszköztára annak a kereskedelemnek, amely a földbirtokos osztályt, a módos polgárságot, az intelligenciát évtizedeken át giccsre, silányra ránevelte. Ismétlem, a fennmaradt emlékanyag kísértetiesen igazolja a történeteket a csaló képügynökökről, a festőművész-jelmezbe bújt vigécekről, a manipulált helyi tekintélyekkel manipulált helyi képvásárlókról.

Ezt örököltük. Mert Tamás Henrik állapotrajzában az a fájdalmas, hogy nem történelmi olvasmány és nem következmények nélküli csúf anekdotafüzér. Persze hogy volt elenyésző számban műbarát is, műgyűjtő is Magyarországon, végtére Tamás Henrik is, Fränkel is, nagy művészeik is megéltek. De ez egy szemernyit sem változtat azon a tényen, hogy a tömegfogyasztás – ha volt – silány nívón történt fél évszázadon át. Aztán – ez magától értetődő – innen indult a következő ötven év. A művelődéspolitika megtervezőinek, a modern művészet türelmetlen hazai pártolóinak hányszor kellett volna figyelembe venniük, hogy milyen alapokra kívánnak építkezni. Még egyszer: ez volt a középosztály képzőművészeti fogyasztási formája, azoké, akik lefelé a közvetlen példát adták. Aztán ők sem, mert negyvenöt után a műkereskedelem egy időre megszűnt, a középosztály felszámolódott, deklasszálódott, elszegényedett, de legalábbis bezárkózott kényszertársbérlőktől rettegő falai közé, képet-szobrot senki sem vásárolt. Kitűnő feltételek egy hivatalos ideológiává emelt közérthetőség-programhoz, amely – akik megéltük, tudjuk – nem addig hatott, amíg államilag hirdették, hanem jóval tovább. És itt az ideje a Képcsarnok történelmi felülvizsgálatának.

Mennyit támadtuk, kritizáltuk, szidalmaztuk a boldogult Képcsarnok Vállalatot, s kivált a vidéket járó, megvetett ügynökeit! A nem kortársaknak: a Képcsarnok Vállalatot negyvenkilencben azért hozták létre, hogy fővárosi és vidéki galériákkal, kiterjedt ügynökhálózattal és állami monopóliummal felszerelve terjessze a kortárs művészetet. Hatékony volt. Alkalmazottai a Tamás Henrik által ismertetettekénél nem kevesebb aktivitással adtak el festményt, sokszorosított grafikát és sokszorosított kisplasztikát szerte az országban. Egy különbséggel: giccset nem terjesztettek. Kommerszet igen, mert a giccs kiszorításának ugyanaz volt a biztosítéka, ami a középszer forgalmazásának: a zsűrirendszer. A Képcsarnok zsűrijében művészek szelektáltak, nem a legnevesebbek, még csak nem is a legpolitikusabbak; azt, hogy ebben a zsűriben ki, milyen alapon került kulcshelyzetbe, tulajdonképpen évtizedek során sem sikerült megfejteni. Éppily kevéssé volt kiszámítható a zsűrik összeté-

tele, a felvásárlók ízlése, valamint a kereskedelem szempontjai. Következésképp a művészek, akik számára szó szerint létkérdés volt a képcsarnoki eladás, biztosra mentek: kirívóan eredeti, szokatlanul újszerű művet oda nem adtak be. Az önbecsléssel rendelkezők persze fércművet sem. A magyar populáció szavatoltan giccsmentes és szavatoltan közepes vagy közepesnél gyengébb képzőművészetet kapott. (A „képcsarnoki giccs" kifejezéssel csak dobálóztunk; igazi, a szó két háború közti értelmében vett giccset nem forgalmaztak.) Furcsa, torzult, felemás műkereskedelem és műgyűjtés keletkezett egy furcsa, eltorzult, felemás ízlésmúltú országban, de mégiscsak a megalázó színvonal fölött és mégiscsak tömeges méretben. Megítéléséhez legyen analógia, hogy ugyanez a magyar populáció ugyanebben az időben jutott el a fürdőszoba-ellátottságnak arra a fokára, amelyre szerencsésebb nemzetek fiai évtizedekkel korábban feljutottak.

Nem sok köze volt ennek a Tamás Galéria produkciójához, mégis: Képcsarnokra nem érdemes gondolni a Tamás Henrik ábrázolta állapotok ismerete nélkül. Kérdés most már, hogy egy mai állapotfelmérés megteheti-e igazán, hogy a Tamás Henrik-i előzményektől eltekintsen.

Tamás Henrik műgyűjteménye. Múzeum Galéria, Pécs, 2004. április 2. – december 5.; Tamás Henrik emlékezései... és műgyűjteménye. Szerkesztette **Nagy András**. Janus Pannonius Múzeum – MTA Művészettörténeti Kutatóintézet, é. n., h. n.

Fáy Miklós

Martonvásári szuvenír

Emléknek való a minden nyári három hétvége, Beethoven-koncertek Martonvásáron. Vagy mi másnak? A hazai Beethoven-kultusz egyik központja (miért, hol van a másik?), emlékmúzeum, és benne a mester hajfürtje. Más sajnos nem is nagyon van, olyan sokat nem lakott itt az ifjú Ludwig. Habár... Ha én lennék az idegenforgalomért felelős miniszter, azért megpróbálnék valamit kezdeni a helyszínnel. Beethoven itt üdült 1800 nyarán, itt ismerkedett meg a Brunszvik nővérekkel, szerelmes lett mindkettőbe, és valószínűleg Jozefinből lett a halhatatlan kedves, bár Teréz az, aki soha nem ment férjhez, de valószínűleg nem Beethoven miatt. A parkban vannak óriás törzsű platánok, bármelyikre rá lehet fogni, hogy Beethoven ültette, vagy legalább azt, hogy elszunnyadt alatta, és úgy ébredt föl, hogy már fejében volt az Örömóda dallama. Ha esetleg nem ez, akkor legalább az István király-nyitány. Különben is vannak még kihasználatlan lehetőségek, a kulturális önajánlgatások keretében lehetne többet is játszani az István király kísérőzenéjét, mégis eredeti darab, Magyarországnak íródott, és van olyan zenéje, mint Szörényi Leventének.

De hát most is pontosan ez történik: az István királyt játsszák a Nemzeti Filharmonikusok, Kocsis Zoltán vezényletével. Kísérőzene Kotzebue darabjához, sok rész önmagában meg sem érthető, hiszen melodráma a szónak eredeti értelmében, tehát párbeszédet és színpadi cselekvést alátámasztó muzsika. Csak hát bajok vannak, mert a szereposztás mégsem zeneigazgatói feladat, így aztán a címszerep Hirtling Istvánra jut. Megdöbbentő és szánalmas. Hirtling már a próbára is feltűnően készületlenül érkezett, nyilvánvalóan ott olvasta el elő-

A szakmai zsűri azokat a munkákat részesítette előnyben, melyek olymódon alkalmazzák az elektronikus eszközt (fénymásológép, computer vagy telefax), hogy a képalkotás az eszköz egyedi sajátosságain, más technikai lehetőséghez nem hasonlító jellemzőin alapszik.

Az első kiállítás 2001-ben, a Magyar Grafikusművészek Szövetsége által kétévenként Budapesten rendezett, a hagyományos grafikai eljárásokat bemutató Kisgrafika kiállítás keretében szerveződött. Az akkori tárlat kurátora *HAász Ágnes* volt. A Magyar Elektrográfiai Társaság (MET) 2001-es megalakulása óta átvette a program szervezését, mely 2002-ben már önállóan, a Kisgrafikával mégis egyidőben szerveződött, s hasonlóképpen történik ez 2004-ben is. Továbbra is célunk, hogy az elektrográfia műfaja és a digitális technika ne egyszerűen újdonságként, kuriózumként, hanem inkább alternatívaként jelenjen meg. Az elektrográfia a ma művészetében nem váltást, inkább egy újabb – megjelenésében igen korszerű – lehetőséget, utat képvisel a változatlanul művelt hagyományos művészi eljárások mellett. A modern eszközök adta művészi újítások lehetősége, az elektrográfia korszerűsége és fejlődése, művelőinek nagy száma azonban indokolja a műfaj önálló megjelenését. A MET kétévenként jelentkező rendezvényével a hivatalos művészeti életben elsőként vállalta fel az elektrográfiai műfaj rendszeres önálló bemutatását. A kiállítást két nyelvű katalógust dokumentálja majd.

A válogató zsüri tagjai voltak:

- *Németh Ilona* képzőművész, Szlovákia
- *Szegedy-Maszák Zoltán* képzőművész, Budapest
- *N. Mészáros Júlia* művészettörténész, Városi Művészeti Múzeum, Győr
- *HAász Ágnes* képzőművész, a MET elnöke, Budapest

A program támogatói:

- Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
- Nemzeti Kulturális Alapprogram
- Hungart Egyesület
- Magyar Képzőművészeti és Iparművészeti Társaságok Szövetsége
- Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
- Bigprint Hungary
- CopyCat
- Szépművészeti Múzeum, Budapest
- HAász Ágnes, elnök
- Kováts Borbála, alelnök
- Magyar Elektrográfiai Társaság

SZEGED

Egy malomban őrlünk

Móra Ferenc Múzeum

2004. november 28-ig

A most nyílt, dél-alföldi malmokat bemutató tárlat – a hajó- és vízimalmok felvonultatásával – az „áldott", a „dolgos" Tiszának kíván emléket állítani.

Magyarország évszázadokon át malomipari világhatalomnak számított. A magyar liszt a nemzetközi piacok keresett árucikke volt. Ezen tekintély és hírnév megszerzéséhez jelentősen hozzájárultak a Dél-Alföldön található száraz-, szél- és hajómalmok. Régiónkban még a 19. században is malmok százai működtek. A Tisza és a Maros e szakaszán hajómalmok tucatjai sokasodtak. A magyarországi szélmalmok több mint 70%-a a Dél-Alföldön volt megtalálható. Éghajlatkutatók szerint mind a mai napig ez a terület kiváló adottságokkal rendelkezik a szél, mint megújuló energiaforrás tekintetében, amire érdemes lenne építeni.

A kiállítás rendezőjétől, *Ozsváth Gábor*tól megtudtuk, a látogatók maguk is kipróbálhatják a molnárok mesterségét. Lesz a tárlaton ugyanis egy malomszerkezet, amelyben valóban lehet majd őrölni, s ezáltal visszaidézni az elmúlt századok mindennapjait. Malomkövek, térképek, helyszínrajzok, fényképek, köztük légifotók segítségével nyerhetünk bepillantást egy már majdnem letűnt világba.

Kiállításra került egy a török megszállás idejéből való malom alkatrész is, amelyet a későbbi múzeumigazgató, *Móra Ferenc* szerzett meg az intéz-

A tatai céhek.
Részlet az állandó kiállításból

mény számára. A darab Horgosról került Szegedre. Egy ottani férfi a homokbányából ásta ki a muzeális értékű tárgyat, majd ezt követően a maga által alkotott kiegészítőkkel működésbe hozta a szerkezetet. Ismerősei számára jó pénzért őrlést is vállalt, így nem véletlen, hogy nehezen vált meg a történeti jelentőséggel bíró malomtól. A múzeum nem kis anyagi áldozatot hozott, hiszen a férfi egyre csak felfelé tornászta az árat. Móra azonban eltökélt volt, mindenképpen közgyűjteményben kívánta látni a műtárgyat. Ennek is köszönhető, hogy a ma látogatói e darabot is megtekinthetik a dél-alföldi malmokat bemutató tárlaton.

PÉCS

Tamás Henrik gyűjteménye

Múzeum Galéria (Káptalan u. 4.)

2004. december 5-ig

A Janus Pannonius Múzeum idén ünnepelte a pécsi Városi Múzeum centenáriumát. A jelen nehéz körülményei között példaadó kiállítást mutattak be a Modern Képtár anyagából, mégpedig a múzeumtörténet egy eddig feltáratlan szeletét: *Tamás Henrik* gyűjteményét. Tudjuk, hogy a képtár számos magánkollekcióból táplálkozott. Ezek egyikét hagyta e gyűjtő és galériás feleségével együtt a pécsi múzeumra, mégpedig 1945-ben meghalt fiaik emlékére.

Az előtérbe lépve a két fiú fehér márvány szobra fogad, *Mészáros László* munkái és szemben velük Tamás Henrik *Rudnay* sötét ecsetjével megfestett, tekintélyt parancsoló portréja.

1928–1944 között működött a Tamás Galéria a budapesti Akadémia utcában, s rendezte sorra kiállításait, elsősorban az akkor itthon fellelhető viszonylagos moderneknek. A festészet mellett az akvarell, a sokszorosított grafika, a kisplasztika és az iparművészet is belefért kiállítási koncepciójába. A művészeti csoportosulások közül itt szerepeltek a leghaladóbbak: új művészek egyesülete (UME), új progresszív művészek, új realista csoport, stb., s bemutatta a legmodernebb párizsi magyarokat is. Sajnos mindezektől a művészektől nem láthatunk alkotást, hiszen a múzeumra maradt kollekció az eredetinél sokkal szerényebb, vagyis az 1945 után fennmaradt anyag.

A baloldali termekben a gyűjtő kedvenc festőitől sorakoznak azok a képek, melyektől sohasem akart megválni: főleg *Mednyánszky László, Rudnay Gyula* és *Koszta József* alkotásai. Különös csemegeként ott bújik meg az egyik osztrák expresszionista, *Anton Faistauer* „Zöldruhás nő"-je is. A másik oldalon az újító szelleműbb alkotók műveivel találkozhatunk, kiemelve *Perlrott Csaba Vilmos, Bornemisza Géza, Bene Géza* vagy akár *Kádár Béla* egy-egy fontos festményét.

A kiállítás mellé egy tudományos kötet is megjelent, mely ugyancsak *Nagy András* alapos munkáját, a gyűjtemény és története iránti elkötelezettségét dicséri. A kötetben tanulmányán kívül elolvashatják Tamás Henrik emlékezéseit, önéletrajzát, emlékeit Mednyánszkyról, Rudnayról, Kosztáról, valamint a Tamás Galéria történetét.

B. É.

GYOMAENDRŐD

Ünnepet kínál a szemnek
Sigrid Oltmann kiállítás a gyomaendrődi képtárban

Gyomaendrőd és a németországi Schönek város kapcsolata csak két évre tekint vissza, de annál tartalmasabb szálak fűzik össze a két települést úgy gazdasági, mint kulturális vonatkozásban.

Szeptember 18-án nyitotta meg *Ludger Stüve* – Schönek város polgármestere – a városukban élő *Sigrid Oltmann* festőművésznő kiállítását.

„A kép legfőbb erénye, hogy ünnepet kínál a szemeknek". Sigrid Oltmann a francia forradalmi festőművész, *Eugene Delacroix* eme idézetét írta mottóként műterme falára. A jeligét átülteti csendéleteibe is, bár újra meg újra tudatosan felülmúlja a szép látszatot. Példaképként a spanyol és holland csendéletfestőket, *L. E. Mendez*-t, *Sanchez-Cotan*-t, *De Zurbaran*-t, *J. D. de Heem*-t nevezi meg. A spanyolok közül a fiatalabb, kortárs csendéletfestőket is csodálja. Ehhez társul még *C. D. Friedrich* és *M. Ernst,* valamint a pittura metafisica, *Chirico* és *Morandi* sajátos munkái iránt érzett vonzódása.

Kiemelkedő súllyal szereplő téma – a kinyilvánítottan is hangsúlyos női, művésznői szerep, és ezáltal saját maga mellett, amit ő ismételten *Frida Kahlo*val kapcsol össze: – ember és természet törékeny kapcsolata.

„Ez a kritikus hajlam a természettel történő személyes kapcsolat megformálásának a kiindulópontja." Így vélekedik *Sabine Jung* egy 1996-os dolgozatában. Oltmann érzékenységét egyebek között gyermekkori élményeire vezeti vissza.

Veszely Beáta esetében is, aki a ló és párna irracionális összetartozását feltételezi. Művein az ikonográfia és mélylélektan világa egyesül, maga köré fonva valamiféle ázsiai eredetmítosz kibogozhatatlan szálait. (Kár, hogy fotóin ezt a különleges, álomszerű jelenést a képszéleken kívülről valaki gyeplővel próbálja kézben tartani.) Koronczi Endre művei sem didaktikai szándékkal készültek. Panoráma felvételein (Aluljáró, Széna) saját alakja tűnik fel többször is. Határozottan megtervezett pozitúrákba helyezkedik a művei azonosíthatóságát szolgáló sajátos védjegyekkel: kisebb-nagyobb méretű aranysárga buborékokkal. Ilyen konkrét „stíluskritikai" támaszpontok mellett a háttér szinte bármivel behelyettesíthető, s így az ún. Bianco-projekt részévé tehető.

A többiekhez képest eltérő módon viszonyul a műfaji korlátokhoz Gyenis Tibor, aki az alkalmazott fotográfia eszközeit és kereteit munkássága természetes határvonalának tekinti. Látásmódja, munkamódszere professzionális fényképészre vall, gondolkodása, problémaérzékenysége azonban egyértelműen a képzőművészé. Így lehetséges az, hogy nagy műgonddal exponált beállításai (pl.: Hobbi génsebészet) végül sohasem szegődnek a visszafelé igazolásokra utaló esztéticizmus szolgálatába.

Körösényi Tamás nevénél a plasztikai művek szekciója kezdődik. Szobra a jól ismert Tájhangok-sorozat darabjait idézi, anyaga viszont ezúttal nem papírmasé, hanem gyűrött textília. Váza – mintegy mobilissá téve – kis fémkocsira van erősítve. Címe a hátrahagyott életmű szakaszra való visszatekintésként értelmezhető: A múltunkat cipeljük magunkkal. Ugyanez aligha várható el Lipovszky Lél Kevétől, aki örülhet, hogy Ostrom alatt c. hatalmas plasztikáját egyáltalán sikerült feltenni a falra. Mindhárom darab ívelt keresztmetszetű favázra ácsolt, zord deszkapalló felületet mutat a néző felé. A hadihajó-idézetek vagy katonai védművek nyers kidolgozottsága, tagolatlan felülete – címük alapján is – a védelem funkciójához igazodik. Deli Ágnes szivacsszobrai (Párna) már a plasztika és az objekt között képeznek átmenetet, de műfajilag Csörgő Attila Eseménygörbék c. alkotása is nehezen besorolható. Az utókép jelenségre építő „látványmodulátor" helye valahol a kinetikus szobor, a fénymű és a klasszikus op art művek között található, rokonsága azonban nem egyenes ági a hatvanas évek tudományos, technicista irányzataival. Csörgő mechanikus szerkezetei elsősorban nem a látványpszichológia, sokkal inkább a létezéselmélet és filozófia tárgykörébe tartozó eszközök. Galbovy Attila és Péli Barna installációjáról már nehezebb az emelkedettség hangján beszélni. Ha valaki mégis megpróbálkozna vele, könnyen lehet, hogy nevetségessé válik. Pedig az igénytelenség látszatával összehordott értelmetlen tárgy- és anyaghalmaz valószínűleg nem ok nélkül provokál. A szerzőpáros egy hasonló szellemiségű munkával tavaly már a Műcsarnokot is megjárta. Többek között az Új Művészetben (2004/3. sz., 14-16. o.) erről kritika is született, melyben Kollár József úgy véli: „a Rosszcsontok című [csoportos] kiállítás és annak kritikai visszhangja főként a professzionalizmus és a professzionalizmus-ellenesség problematikájának stratégiai játéka." Galbovy Attila és Péli Barna Pakson már védettséget élvez. Akkor most ki győzött?

Keserue Zsoltot szakmai körökben már a pályakezdés óta kitűnő médiaművészként ismerik. Nevét fiatal kora ellenére már számtalanszor lajstromba vették különböző fotó- és médiaművészeti események alkalmával. Nála azonban a mediális leképezés csak technikája azoknak a konceptuális programoknak, melyekkel a fogalmak, jelenségek közötti összefüggések viszonylagosságát hirdeti. Az új szerzemények között szereplő munkája (Empátia) kicsit más: magát a leképezés, megörökítés, archiválás mozzanatát állítja középpontba. Világító testekké alakított ételdobozai nem „tálalják", csupán tárolják a valóságot. A valóság, a létezés és nem létezés, az objektív és transzcendens kapcsolatára világít Várnai Gyula nagyszerű installációja, A Hold túlsó oldala. Az együttes centrumában egy szék található. Vele szemben monitor, a tetején pedig egy kamera, amely a székre van irányítva. A széket veszi, ami így a monitoron is megjelenik, ellentétben a szék takarásban lévő vetett árnyékával, melyet Várnai fekete dominókockákból rakott ki a földön. Így hát ez a kamera számára, a kamera nézőpontjából láthatatlan marad. Az ábrázoló geometria szóhasználata szerint: ideális. Nem leképezhető. Ismeretlen. Ahhoz, hogy ezek a vetületek a hétköznapjainkban is megismerhetőek legyenek, alkalmanként nézőpontot kell váltani. Néha elmehetnénk akár Paksra is!

Fejős Miklós

2004. április – szeptember
Pécs, Múzeum Galéria

Az emlékező gyűjtő – a Tamás Galéria története

„(...) és én nemcsak a Galéria történetét írom meg, hanem a mi szép és szomorú életünket is."
(Tamás Henrik visszaemlékezései)

A Pécsi Janus Pannonius Múzeum a Pécsi Városi Múzeum első állandó kiállításának 100. évfordulójára Tamás Henrik alakjának feleleventésével, műgyűjteményének bemutatásával emlékezik meg. A Tamás Galéria Budapesten, az Akadémia utcában működött 1928-tól 1944-ig, amikor is bombatalálat érte, s az egész épület megsemmisült. Pusztulás és születés adnak találkát egymásnak e jubileális kiállításon.

Ha definíciószerűen kívánnánk meghatározni a Tamás Galériát, akkor azt kellene mondanunk, hogy a két világháború közötti Magyarország kultúrájának „intézményesült alternatív" közege lévén, fontos szerepet töltött be a magyar művészeti progresszió, vagy éppen a „hagyományosan" jelentős művészek elismertetésében. Szinte mindenki kiállít itt 1927 és 1944 között, akikre a mértékadó művészettörténeti összefoglalások hivatkoznak majd. A pécsi múzeum vállalkozásában a galérista mellett, a művészetpártoló, a műgyűjtő, a kultúraszervező-menedzser, és nem utolsósorban a családapa is megjelenik.
A köz- és magánember esete és története, ezek egymást feltételező tényezőik keresztmetszetében idéződik fel a Tamás Henrik – jelenség. A célt a kiállítás és az azt kísérő kiadvány együttesen valósítja meg. A műgyűjtemény önmagában nem teszi magától értetődővé a föntebb említett szerepekben is megnyilvánuló embert. Mégis, képeken keresztül kell megragadnunk az alakot, s ekkor a pécsi Múzeum Galéria falain retrospekcióvá oldódik mindaz, ami Tamás Henrik életében misszió, kaland, szenvedély, vagy az élet mélyebb rétegeiből eredő önmeghatározás vágya volt. A végeredményt látjuk tehát, egy ember életének kristályos képződményét – régóta raktárakban szunnyadó remekműveket egyebekben. Az egymásból nyíló, szobaszerű tereket a kiállításrendezői gondolat hozta mozgásba oly módon, hogy a galéristához közelebb, közel vagy távolabb álló művészeket koncentrikus körökben rendezte el az előcsarnokban érzékeltetett centrum körül. A középpont Rudnay Gyula Tamás Henrik portréja és Mészáros László, a Tamás-gyerekekről, Péterről és Dénesről mintázott szoborportréi. A Tamás házaspár a II. világháborúban vesztette el mindkét fiát, és az ötvenes évek végén, az ő emlékükre adományozták gyűjteményüket a Janus Pannonius Múzeumnak.

Az előcsarnokból nyíló terek Mednyánszkyhoz, Rudnayhoz, Kosztához és Nagy Istvánhoz vezetnek, azokhoz a művészekhez, akikhez Tamás személyes ízlése szerint is legközelebb állt. Szerette Rudnay fény-árnyék kontrasztjait, témáinak a „magyar röghöz" kötött valóságát, és ebben a szellemben szervezte nagy energiákkal kedves festőjének külföldi kiállításait. Tamás Kállai Ernővel mondhatná együtt: „De én mégis az összefüggést keresem inkább, mely az egyéniségeket közösen determináló társadalmi és nemzeti foglalathoz vezet".

A gyűjtemény többi darabja a centrumtól haladva a csendélet, a táj- és zsánerfestészet szép darabjait sorakoztatja fel többek között Bene Gézától, Szobotka Imrétől, Vaszkó Ödöntől, Basch Andortól, Bornemisza Gézától.

Ahogyan egykor gyűjtő és gyűjtemény egymást feltételezte, úgy tartozik össze ma a tárlat, és az azt kísérő kiadvány (Tamás Henrik Emlékezései művészekre, képszalonokra, a Tamás Galériára és Műgyűjteményre. Janus Pannonius Múzeum-MTA Művészettörténeti Kutatóintézet, Pécs, 2004.). Nagy András művészettörténész-muzeológus (Janus Pannonius Múzeum) volt egy személyben a kutatás és kiállítás szervezője. Vette a fáradságot, és Tamás Henrik visszaemlékezéseit, kiállításainak dokumentációját aprólékos filológiai munkával, a kritikus-elemző kívülállásának megtartásával olyan szövegkorpusszá tette, amelyet sem a téma iránt érdeklődők, sem a kutatók nem nélkülözhetnek.

„Én a dolgoknak csak a hátterét festem meg (...)" – írja emlékezései bevezetőjében Tamás. A „festett háttér" metaforája végigvonul Tamás Henrik írásán és a katalógust bevezető tanulmány szerzőjének is ez lesz a kiindulópontja egy tágabb összefüggésben; a harmincas-negyvenes évek közötti Magyarország gazdasági, társadalmi és kulturális szövetében.

A „háttér" és „előtér" reálisan érzékelhető – merthogy az emlékező gyűjtő személyes referenciái diktálta – terében válnak megfoghatóvá olyan alakok és mozzanatok – művészek, művészettörténészek, héroszok és svihákok – amelyek nélkül a két világháború közötti művészet csaknem érthetetlen lenne.

Aknai Katalin

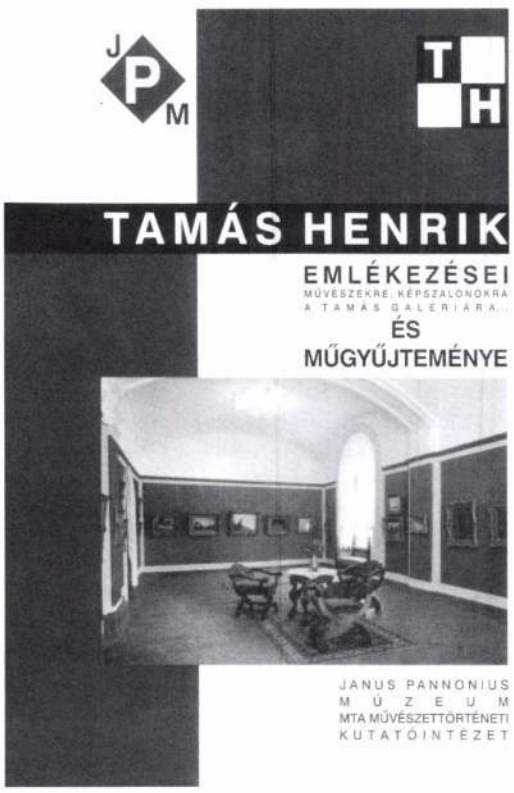

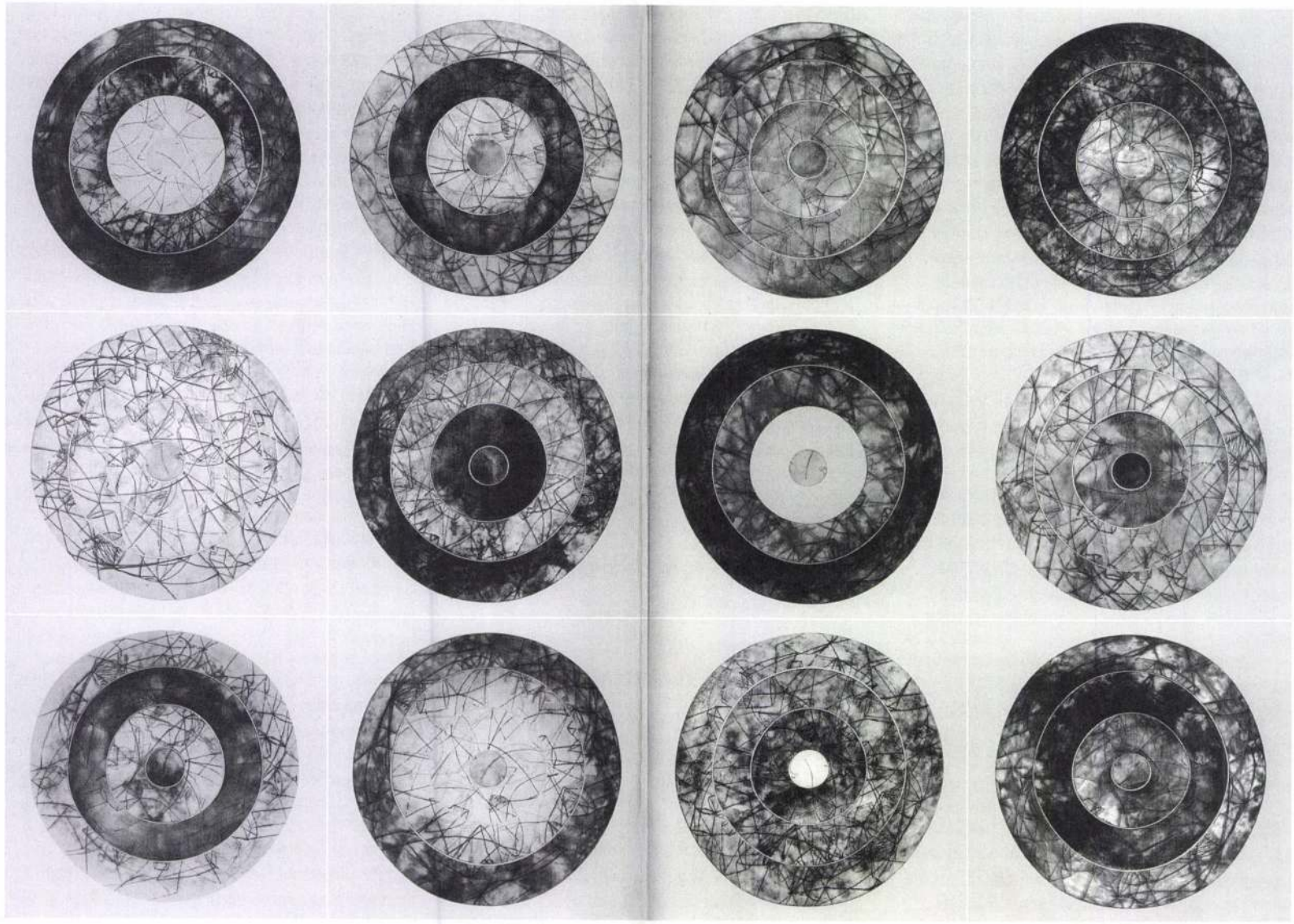

Szíj Kamilla: 12 hidegtű
egyenként 70 x 76 cm

2004. április 16. – május 9.
Pécsi Kisgaléria

Szíj Kamilla kiállítása

Egymás mellé kerülő vonalvégek

Egyetemes, nagy távlatokat átívelő gondolatrendszer bontakozik ki az idő múlásának elmélyült vizsgálata során. Rétegek kerülnek elő, mozdulatlannak hitt pontok pályái válnak láthatóvá. A folyamat összefüggései csomópontok és erővonalak mentén sűrűsödő jelek formájában rajzolódnak ki. Mindegyik mögött események, történések. Szíj Kamilla művészete a végtelen feltárására tesz kísérletet.

Az elbeszélés módszerességétől távol eső puritán grafikai jelek, vonalak, és ezek szövetei alkotják Szíj Kamilla legújabb kompozícióit. Nagy részük egymásba illő, korong alakú rézlemezekről készített nyomat, melyeknek árnyaltan megkülönböztetett változatai sorozattá, műcsoportokká állnak össze. Messziről a különbség mindössze tónusbeli eltérésnek tűnik: a korongok nyoma hol sötétebb, hol világosabb az előkészítés során felhordott festék mennyiségétől függően. Közelebbről megvizsgálva azonban felfedezhető, hogy a lemezekbe karcolt ábrák mindegyiken máshol állnak, egymáshoz viszonyítva elforognak, s így az ábrák, vonalak közti folytonosság megszakad. Megszakad, ám ahogy bizonyos ívek, alakzatok megszűnnek, úgy a csonka vonalvégződések egy része is talál új kapcsolódási pontokat. Az egymás mellé kerülő vonalvégek új alakzattá formak össze, a megszakadt karcolatok más irányba fordulva, más szöget bezárva folytatódnak. Az elmozdulás kiszámíthatatlan módon írja át a korábbi összefüggéseket és köti össze az egykor talán egészet alkotó részeket. Minden megfelelés viszonylagos. Ami az egyik lapon még biztos kapcsolatnak tűnik, az a következőn egy másik, legalább annyira logikus, magától értetődő illeszkedésnek adja át a helyét. Az imént még oly stabilnak tetsző alakzat szárai pedig értelmetlenül merednek a semmibe.

Nem szükséges, hogy ezek az absztrakt jelek dátummal, helyszínnel, helyzetekkel társuljanak. Egyértelmű, hogy bennük az életnek, az események végtelen sorának kiismerhetetlen rendezőelve nyilvánul meg. Ebben a szisztémában egy lényegtelennek tűnő ismeret, a legcsekélyebb elmozdulás is a kapcsolatok, összefüggések végtelen számú átrendeződéséhez vezet. Ugyanakkor a struktúra egyes szakaszai külső körülmények hatására sem változnak. Korábban kialakult viszonylataik megmaradnak, szilárdan őrzik a beléjük vésődött nyomokat. Így van ezzel az emberi emlékezet is, hiába érik nap mint nap újabb és újabb hatások. Rengeteg ismeret átíródik, néha kitörlődik a tapasztalatok közötti rendteremtés kényszere alatt, de mindig maradnak az agyban érintetlen zugok, melyeknek tartalma védettséget élvez. Nem átírhatóak.

Egy-egy sorozaton belül az is megfigyelhető, hogy az elforgatott korongok helyenként új motívummal gazdagodnak, a „karcológráf" tehát működésben van, érzékel, regisztrál. Folyamatosan kerülnek rá az adatok, talán még ebben a pillanatban is, ha éppen történik valami rögzítésre érdemes. Ebbe az esetbe egy pont már biztosan rákerült a lemezre. Ha lesz folytatás, ha lesznek következmények egy vonalka serken majd belőle, mely egészen a leképezett esemény, történés, kapcsolat végéig növekszik, esetleg irányt változtatva, ketté ágazva, más alakzatokat érintve, átszelve. A metszéspontok nyilván időbeli vagy térbeli egybeesést, találkozást jelölnek. Később a felek ismét eltávolodnak egymástól, eltérő irányba haladnak tovább, látszólag esély nélkül arra nézve, hogy valaha is összeérjenek. Az persze nem kiolvasható, hogy tovább élnek-e bennük a vonzódás vagy taszítás erői, az időkerék azonban bármikor összejátszhatja őket.

A kiállítótér egyik fala teljes hosszában egy kiterített papírtekercsnek adott helyet. Felcsavart végei jelezték, hogy a rajta lévő ábrasor mindkét irányba folytatódik. Kiterjedése a múlt és jövő lineáris rendszerét vázolva nem is annyira a személyes létezés, mint inkább a történelem távlatait igyekezett átfogni. A regisztrált időszak a legkülönbözőbb nyomokat hagyta a papíron, a levegős vonalrajztól – a színes akvarellen át – egészen a pórusokat betöltő zsíros grafitmezőig. A hatások intenzitása ritkuló, erősödő jelek formájában képezett vizuális kontrasztokat, megfigyelhetővé, láthatóvá téve az idő ellentétes tendenciáit. Nem tudni, hogy a jelenleg zajló események, világméretű kalandok milyen tónusértékű ábrát hoznak éppen létre. Lehet, hogy ami súlyosnak, sötétnek tűnik a jelenből, attól ki sem leng majd a mutató, de az sem kizárt, hogy a skála határértékeit jócskán túl fogja haladni.

Szíj az egyik tekercset a tetőszerkezet gerendáiról engedte a galéria terébe. A papírszalag egyenletes ívet leírva lassan, méltóságteljesen bukott a földre, de teljesen kiteríteni ezt sem lehetett, mint ahogy az idő végessége / végtelensége is beláthatatlan.

FM

Tamás Imre

szül. Volkányban (Brassóm)

1876 okt. 18. Gr. Gim. sets

1896/97. I. o. rajztjel.

1897/98 I. II. " "

1897/98 II " " —

1898/99 I-II 3. évés rajztjel.

1899/900 I-II. 4. évés "

Marosvásárhelyi Székely Tájasság

V. 300.

Tamás Imre

1896/97 – 1898/99

Ferképzőintézet
139. l.

T. 1454.

, melyen innen balról kosarat vi-
pedig négy iskolás gyerek megy haza-
engetve kiabál, kettő meg a leány-

ffenstein & Rösch in Wien.

tei a vk. 19.1 : 13.5 cm.

Emerich Tamás

saját archejszmellszobra
a Brukental muzeum
szász szobrány. Erdéj-
fiatalon halt el:

cred

Roth 175. P

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lélyezem:

.....

k vagy helyettesének
aláírása.

a. — Endrényi Imre, Szeged.

TAMÁS *Imre*, festő és szobrász, Volkány (Brassó vm.) 1876 okt. 18. A bpesti mintarajziskolában szerzett tanári oklevelet, azután Erdélyben volt rajztanár. Saját arcképmellszobra a nagyszebeni Brunkenthal-múzeumban van. Fiatalon húnyt el.

E. G. II. 521 e

135 gramm 40

1741. GYŰRŰ, arany, két brilliánssal és egy zafirral . . 95

1742. EMLÉKÉREM, ezüst 5

1743. MELLTŰ, ezüst, aranyozott alapon, domború niello díszítés. Kaukázus 15

1743/a. NAGY BOWLE-TÁL, ezüst. Angol. 8500 gramm . 1000

1744. MELLTŰ, ezüst, aranyozott alapon, domború niello díszítéssel. Kaukázus 15

1745. CUKORTARTÓ, ezüst. Bécs, 1840. 458 gramm . . 120

1746. CUKORTARTÓ és két kanna, ezüst. 590 gramm . 80

1747. LOVASFOGAT, ezüst filigrán 20

1748. AUTÓ, ezüst filigrán 30

1749. PORCUKORKANÁL, ezüst. Bécs, 1860. 85 gramm 20

1750. SALÁTÁSKANÁL és villa, ezüst, vésett és aranyozott díszítéssel. 177 gramm 40

1751. MOKKÁSKANÁL, aranyozott ezüst, zománcozott díszítéssel. 2 darab 8

1752. VARRÓKÉSZLET, gyöngyház, 1830 körül. Eredeti tokban 12

1753. FÜLBEVALÓ, brilliánsokkal. Egy pár 7000

6

Tamás Imre

nobrász, vézkarcoló

szül. Wolkendorf (Erdély)
1876. Működött Brassóban. Magh. 1901.
dec. 24. u.o.

Biebz Graphik

lásd
2

15, 29. l.

TAMÁS Anne festő (1876-1901)

TATARU, Marius: Art et histoire: étapes de développement dans la culture visuelle de la Transylvanie du XIXe siecle. - Revue Roumaine d'Histoire de l'Art

1. XVII, 1980
2. XVIII, 1981 97 p. sll + ill.

Tamás István

M.I.: Klub- és bárépület, Balatonszéplak. Építész: Márton István, konstruktőr: Tamás István, belsőépitész: Kecskés István, statikus: Szubi Tamás, kerttervező Mester Jenő; belső "panoráma-fal": Pogány Géza festőművész.

Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. 22-23. l.

Tamás István

(LAKÓTÉR)

követségi épület, Berlin (NDK)
tervének (Kollár - Selényi - Batta)
munkatársa.
Tervezés: 1964.

Magyar Építőművészet 1968. 6.sz. 23. l.

TAMUS István

Kiállít: Debrecen, Kossuth Lajos Tudományegyetem díszudvara
„Megújítva őrzik a művészeti hagyományokat."
LÁSD: BAKOSS TIBOR.

Hajdú-Bihari Napló: 1996. aug. 6. hétfő

zur Zeit der Anjou und Aragon. I. Das Münster 21(1968) 257–272; Grimme, E. G.: Der Aachener Domschatz. Aachener Kunstblätter 42(1972) 76–84. sz.: Kovács É.: Két 13. századi ékszerfajta Magyarországon. AH 1973. 67–95; Śnieżyńska-Stolot 1975. 21–36; Kovács É.: Magyarországi Anjou koronák. AH 1976. 7–19; Śnieżyńska-Stolot, E.: Tanulmányok Erzsébet királyné mecénási tevékenységéről (Liturgikus textíliák és paramentumok). AH 1979. 23–31; Castris, P. L. de:.Une attribution à Lando di Pietro: Le bras-reliquaire de Saint Louis de Toulouse. La Revue du Louvre 1980. 71–76; Śnieżyńska-Stolot 1981. 233–249.

Források: Némethy 1881. 204–211; Némethy L.: Adatok Árpádházi Boldog Margit ereklyéinek történetéhez. Bp. 1884; Fejérpataky L.: A veszprémi káptalan kincseinek összeírása 1429–1437. évekből. TT 1886. 553–567; Rogadeo, E.: Il Tesoro della Regia Chiesa di San Nicola di Bari nel secolo XIV. L'Arte V(1902) 320–333; *Római adományok:* CD IX. 1. 113; Tömöry 1931; Mályusz E.: Budai Farkas László. TBpM XV(1963) 184. 96. jegyz.; Kovács É.: Későközépkori francia inventáriumok magyar vonatkozásai. MÉ XXII (1972) 120–123; Kovács É.: Hattyú és strucc Lancaster és Luxemburgi? ÉÉT X(1980) 231–239.

Magyarországi Mária, szicíliai királynő végrendelete (1326): ADE I(1874) 229–262. – *Erzsébet magyar királyné végrendelete:* CD

Tamás István

P/less/ A/ntal/: 16 tantermes gimnázium, Veszprém, Cserhát. /Pless Antal, Tamás István építész/. - Magyar Építőművészet, 1966. 15.évf. 5.sz. 8. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1969. 3.sz. 243-283.l./ 249. l.

TAMÁS István fazekas M.N.A.

a régi u.n. habán technikát ujitotta föl

Sárvári Mária: A népművészet mestereinek kiállitása
Magyar Nemzet 1962. augusztus 31 4.l.

Tamás János

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 8. számát.

29.l.

MDK

Tamás József, szekszárdi fazekas

a népművészet mestere.

Furulyaszó a Munkácsy teremben. Népszava, 1958, aug. 19.

MDK

Tamás József, építész

Uj épitkezési eng. Épitő Ipar, 1910. aug. 28.
347 l.

MDK

Tamás József építész

magánép. eng. Épitő Ipar, 1910. márc. 6.

108. 1.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285
1956 AUG 12
Somogyi Néplap,
Kaposvár
Tamás László, kerámi-
kus

Egy kiállítás, melyet nem lehet elfelejteni

Az augusztus eleji napokban szinte nem volt olyan ember — akár üdülő, átutazó vagy helyi lakos —, aki úgy elment volna a Fonyódi Járási Tanács épülete előtt, hogy hacsak egy negyedórára is, de be ne nézzen. Vonzott mindenkit a felirat: Dunántúli Népművészek Kiállítása. De nem is bánta meg, aki bement, mert a fürdésből vagy egyéb szórakozásból elvett időért kárpótlásul olyan élményben részesült, amilyenhez csak egy valamit lehet hesonlítani: a szülőnek az érzését, amikor gyermeke járni kezd... Igen. Mintha ez a kiállítás is valami hasonlót szimbolizálna. Minden kiállított tárgy a maga nyelvén, a népművészet varázsigés nyelvén arról beszélt, hogy államunk dédelgetett gyermeke, a magyar népművészet határozott léptekkel elindult a fejlődés útján, egyre izmosodik, növekszik, bizonyítva, hogy népi demokráciánk nemcsak beszél a nép hagyományainak, a nép művészetének megbecsüléséről, hanem megad minden segítséget is, hogy a nép művészete kiterebélyesedjék, mint még soha ebben az országban.

S ez a törődés — a szülőnek ez a gyermekéről való szerető gondoskodása — meghozta gyümölcsét az értényi, szakcsi hímzésekkel, melyek oly keresettek külföldön is; a Kaposvári Agyagipari Szövetkezet kandallójával, melynek párja nincs (azaz hogy a londoni kiállításon van); Tamás László ónmázas teáskészleteivel és hamutálcáival, melyek Hollandiában, Svédországban és Afrikában is hírnevet szereztek készítőjének. De a többi készítmény is mind, mind gátat tört alkotó munka örömét és gyönyörűségét tükrözi. A sokác, hidasi, lakócsai szőttesek, a sárközi faliszőnyegek, a karádi hímzések minden motívuma egy-egy kifejezett szépség, mely sokakkal mondatja: »bár az enyém lenne«, vagy: »csak én is tudnék készíteni ilyet«.

A dunántúli népművészek fonyódi kiállításán különösen a csont- és fafaragók tettek ki magukért. Legtöbben talán Nagy Ferenc csontfaragásait csodálták meg. A Toldi-legenda egy-egy jellegzetes epizódját ábrázoló díszes kürt, a habfehér, csont áttöréses, csipkekönnyedségű váza a kiállítás legszebb darabjai.

Papp Vendel faragott falikarai újszerűségükkel tűntek ki. Kálmán István kulacsa, színbetétes kürtje és az a dohányos készlet, mely csontból faragott, lánccal kerített miniatűr csontbetétes lakóház, a gondos munka mesterdarabja. Nagyon szépek még Lancsikity János csontfaragásai és csillárja, Bognár István faragott tálcái, Kapoli Antal díszbotjai, Varga László faragásai, különösen a csontbrossok, és Breglants Kálmán díszesmarkolatú, csontpengéjű somogyi bicskái.

De ki győzné felsorolni a bámulatos ügyességet és képzelőerőt bizonyító alkotások minden darabját a nagy levéldoboztól, az aprólékos gonddal, gazdag díszítéssel faragott szilvamagokból fűzött karkötőkig?

Külön kell szólni Mészáros Anna munkáiról, a babákról. A népviseletbe öltöztetett nőalakok, de különösen a feketeruhás, őszhajú pásztor, ahogy habfehér csontot faricskál, oly nagy kifejező erővel bír, hogy az ember szinte látja azokat, akik elmélyült, csendes arccal csak faragnak, vésnek, szőnek, hímeznek...

— KÓSA —

rendeltségeinken: Siófok, Ba
tonboglár, Böhönye, Barcs, Na
atád, Tab.

Felveszünk vezető gépészeti viz
gával rendelkező géplakatos, vag
csőszerelő képesítésű főgépész
Jelentkezni lehet mindennap a
Kaposvári Textilművek Jutai úti
gyártelepén reggel 8—16,30-ig,
szombaton 13-ig.

Ipari tanulókat kőműves (díszhomlokzat vakoló és fehérmunkás) szakmára felveszünk. Jelentkezhetnek mindazok a fiatalok, akik 17. életévüket betöltötték és az általános iskola 8 osztályát elvégezték. Jelentkezési hely: 12/5. Kőfaragó- és Épületszobrászipari Vállalat, Budapest, V., Rosenberg-házaspár u. 16., III. 256. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek.

... de nem ... életévüket és az általános iskola 7—8. osztályát elvégezték. Jelentkezni lehet a járási tanácsok munkaerőgazdálkodási csoportjainál és Kaposvárott, Kossuth tér 5., I. e., balra 1. ajtó. (17771)

Tanulót sürgősen felveszek. Fülöp szabó, Lenin u. 5. szám. (17858)

Ujtípusú 100-as berúgós Sachs motorkerékpár eladó. Nagyatád, Kossuth út 39. sz. (1248)

Fiatal, gyermektelen dolgozó házaspár albérleti szobát keres, ár nem számít. Ajánlatot kérek: Honvéd u. 12. (1249)

A Mikszáth u. 1. sz. 3 szoba, összkomfortos családi ház eladó. Vétel esetén, megegyezéssel, részben beköltözhető. Érdeklődni: Dobrovszky, Salla (Kálvária) u. 20. (1254)

Zselickislakon 1 szoba, konyha kertte eladó. Bencs János, Zselickislak. (17866

Sürgősen és olcsón eladó Diósviszlón (Baranya megye) lévő 1 kh. szőlő, szoba-konyhás lakás, présház pincével. Bővebb felvilágosítást ad Horváth József boltkezelő, Tótújfalu (Somogy megye)

Tűzhelyet 6 havi részletre

Luna zománcozott tűzhely

sima 15x30 col üst nélkül	820,— Ft
sima 18x33 col üst nélkül	927,— Ft
sima 15x30 col üsttel	945,— Ft
sima 18x33 col üsttel	1065,— Ft
mintás 15x30 col üst nélkül	855,— Ft
mintás 18x33 col üst nélkül	963,— Ft
mintás 15x30 col üsttel	985,— Ft
mintás 18x33 col üsttel	1100,— Ft

KAPHATÓ: az állami kiskereskedelmi szaküzletekben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tamás József.

TOLNAMEGYEI NÉPÚJSÁG
1965 SZEP 25.

1021

Tamás József, a népművészet mestere vezeti a szekszárdi kerámiaüzemet

A fejlődő idegenforgalom, a növekvő érdeklődés időszerűvé tette Szekszárdon a sárközi fazekashagyományokat fejlesztő kerámiagyár alapítását. Ennek alapjaként — amint arról már korábban beszámoltunk —, a megyei építőipari vállalat kerámiaüzemnek alakította át a csatári, volt téglagyárat.

A kezdeti nehézségek, így például megfelelő égetőkemence, lassították a kibontakozást. Nemrégiben azonban elektromos égetőkemencét kapott az üzem és egy szekszárdi híres fazekasdinasztia utódja: Tamás József, a népművészet mestere a napokban átvette a kerámiarészleg vezetését. Tamás József már korábban megismerkedett a nagy jövő előtt álló, de az indulás nehézségeivel küszködő üzemmel, és sokat segített tapasztalatával, szakértelmével, tanácsaival. A közelmúltban égették ki például az első sikeres mintadarabokat: hamutálcákat, cseréptálakat, bokályokat, feketés- és boroskészleteket, s egyéb dísztárgyakat. Az üzemben készítettek százhúsz csokoládébarna színű tányért, különleges világítótest-hátterül a Sió-csárdának. A tervük az, hogy bővítik a gazdag díszítésű mintaválasztékot, s kimondottan sárközi népművészeti kerámiatárgyakkal ellátják majd a növekvő idegenforgalmi igényekkel jelentkező keresletet. (-s -ó)

BOLDOGSÁGOS HÉT VOLT. CORA DÉLUTÁNONKÉNT BEHAJTOTT A KÓRHÁZBA, DE A TÖBBI IDŐT EGYÜTT TÖLTÖTTÜK. A GÖRÖG MEG LEHETETT VELÜNK ELÉGEDVE. REGGELTŐL KÉSŐ ESTIG NYITVA TARTOTTUNK, AZ ÜZLETET NEM HANYAGOLTUK EL. RENGETEG VENDÉGÜNK VOLT ÉS MEGÁLLÁS NÉLKÜL CSENGETT A PÉNZTÁRAUTOMATA...

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

Háry János földárendája

Érdekes gölöncsérkiállítás nyílt kedden a szekszárdi múzeumban

A Tolna megyei gölöncsérmunkákat a török hódoltságtól napjainkig bemutató kiállítás nyílt kedden a szekszárdi múzeum emeleti nagytermében.

A szép elrendezésű kiállítás értékes darabjai a török hódoltság idején elpusztult Fehérvize, Iccse, Palánk és Ete helységek területéről a földből előkerült késő-középkori mázosdíszes kerámiatöredékek és a dunaföldvári leletek. Láthatók többek közt az ősi mórágyi, továbbá sárközi tulipános tálak és sárközi bíborvégek is, amelyek azt tanúsítják, hogy ezen a vidéken átvették a török motívumokat a kerámiákon és a hímzéseken. Szemléltetik az egész Dunántúlon ma már egyedül álló szakcsi habán kerámiakincset is. A mórágyi törökös tálat a falu orvosa találta.

Különlegességek a fortélyos vagy csalikorsók, amelyekből, ha avatatlan iszik, nyakába ömlik a bor. Betekintést nyújtanak néhai Tamás József szekszárdi fazekas népi iparművész remekeibe, s kitüntető jelvényeit is közszemlére tették. Láthatók Szekszárd mai fazekas népi iparművészének: Steig Istvánnak legszebb munkái, s Nyugatról behozott kerámiák is.

A kiállítás egyik érdekessége a szekszárdi gölöncsérek legrégibb céhkönyve, s a fazekasok földárendájának jegyzéke, amelyen Háry János — a feltevések szerint Garay obsitosának — neve is olvasható. A kiállítást, hogy minél többen megnézhessék, a szüreti ünnepségek előtt több nappal rendezte meg dr. Mészáros Gyula múzeumigazgató — meglepetésként. Jó kiegészítés lenne, ha a szekszárdi kerámiaüzem is bemutatna néhányat munkáiból. (-s -ó)

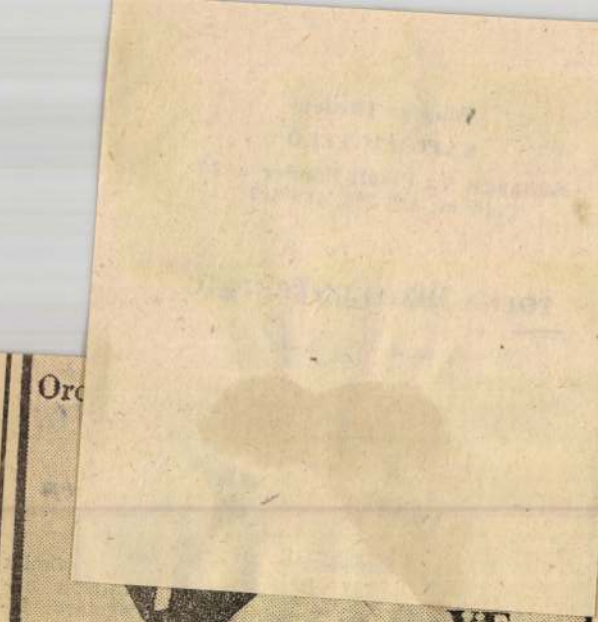

VE
LET

— Ezt a dobozt mikor akarta felvinni? — nézett figyelmesen az arcába a százados.

— Hát ezt csak holnap fogom. Holnap van moslék.

Pikó még egyszer végigmérte a házigazdát majd energikusan felállt az asztal mellől.

— Az még elválik. Most szépen köszönjön el a családtól, mondja meg, hogy szolgálati útra megyünk.

A pályamunkás elmosolyodott, és a nyomozóra kacsintott, majd lábujjhegyen a szoba felé indult.

— Egy pillanatra! — állította meg Pikó. — Miért ijedt meg maga úgy tőlem az imént?

Hallgató a mennyezet szögleteit vette szemügyre.

az az
Pikó
pett.

Lábas
tásba h
zados
előtte.
A ny
ból és
— M
A ka
pillanto
szelős h
— Cs
Pikó
pította
Lábas
gette a
— Me
— Mié
— Cs
Engedje
nélkül m
jét... —
— Vagy
ből...
Pikó m
— Meg
Egy lev
— Az

Tamás József
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

SZÖVETKEZETI HIRLAP

+2
K III 10. B
610

ÉLŐ VIRÁGZÓ MAGYAR NÉPMŰVÉSZET

Az elmúlt években három országos méretű, valamint több helyi jellegű és külföldön megrendezett kiállítás adott számot népművészetünk helyzetéről, perspektíváiról. Ezeken a kiállításokon minden esetben az iparművészettel együtt mutatkozott be az újjáébredő népművészet, a most lezárult országos népi iparművészeti kiállításon önállóan szerepelt.

A kiállítás célja volt megmutatni a népművészet fejlődésében a felszabadulás óta megtett utat. Közelebbi célja volt az utóbbi öt évről számot adni — arról az időszakról, amióta népművészetünk fejlődése a háziipari szövetkezetek keretein belül a párt és a kormány hathatós támogatásával határozottabb mederbe terelődött.

Bemutatta a kiállítás, hogy a gazdag magyar népművészet hagyományait, amelyeket örökségképpen vettünk át, hogyan fejlesztettük tovább mai életünk kereteiben és *hogyan tudtuk azokat a dolgozók széles rétegeinek kulturális és ízlésbeli nevelése mellett, népgazdaságunk hasznára fordítani.* A kiállított tárgyak és dokumentációk érzékeltették azt is, hogy a kisipari szövetkezeti keret — mint szervezeti forma — szinte *maximálisan biztosítani tudja a népi alkotók számára mind a művészi, mind a technikai fejlődést,* a táji hagyományok teljes kibontakozását.

A Műcsarnok hét termét töltötte meg a kiállítás anyaga, levegős, áttekinthető rendezésben. Nem a tárgyak tömegével kívánt hatni, hanem minden tárgycsoportban népi iparművészetünknek azokat az eredményeit igyekezett kihangsúlyozni, amelyek alkalmassá teszik arra, hogy a dolgozó ember otthonát, hivatali környezetét, munkahelyét szebbé, melegebbé tegyék. A kiállítás alkalmas volt arra is, hogy a legjobb mesterek alkotásainak bemutatásával lelkesítse az utánpótlást újabb és újabb alkotások létrehozására.

Az országos népi iparművészeti kiállítás nyitvatartásának rövid két hete alatt igen szép erkölcsi sikert aratott. Ezt a nagyszámú látogató véleménye mellett bizonyítja, hogy a rádió, a televízió és csaknem valamennyi lap foglalkozott vele. Igen nagy jelentőségű az a beszámoló, amely a Népszabadság június 22-i számában méltatta népi iparművészetünk fejlődésében elért eredményeinket és többek között megállapította: „... ez a kiállítás nem poros múzeumi relikviákon mutatja be népünk páratlan díszítő kedvét, ősi formakultúráját, hanem napjaink kiterjedt munkásságával érzékelteti, mit értünk el ezen a téren az utolsó évtizedben.

Aki ismerte népművészetünk helyzetét a Horthy-érában, csak az tudja felmérni a fejlődést. Hosszú évek következetes és lelkes munkája van emögött. Az arra hivatott intézmények tudós munkatársai mindenekelőtt „feltérképezték" az országot. *Felkutatták az öreg mestereket és kezdetben szerető, buzdító szóval, később nagyobb megbízással bátorították őket a régi mesterség újrakezdésére.* Az ő munkájukat támogatta az állam, a népművelési kormányzat díjakkal, kitüntető címekkel és nagyobbszabású — bár nemegyszer erősen sematikus szellemű — megbízásokkal. Friss vérkeringés indult meg a magyar népiségnek a múltban már lassú sorvadásra ítélt nemes hajtásaiban. Mindez természetesen csak ideig-óráig tartó injekció lett volna, ha közben a szocialista iparszervezés és a kereskedelem meg nem találja a módokat, hogyan és miképpen lehet a népi iparművészetet közel hozni a dolgozó néphez. *Kisipari termelőszövetkezetek megszervezésével, népművészeti és háziipari boltok sűrű hálózatának megszervezésével sikerült elérni, hogy most valóban erőteljes, virágzó és rentábilis a különböző vidékek népi iparművészete.*

Mindezek eredményeképpen az ősi formák az új igényeknek megfelelően alakulnak, új tartalommal telítődnek, egyszóval élnek és fejlődnek. *S hogy ez mit jelent az ország számára gazdaságilag, azt kitűnően megérteti velünk egy térkép, amely egyik kiállítási teremben ismerteti: milyen sokfelé szállítunk szőtteseket, csipkéket, kerámiákat, faragásokat szerte a nagyvilágba..."*

A kiállítás beigazolta annak a szervezési elvnek a helyességét is, amelyet a Szovjetunió példája nyomán valósítottunk meg, hogy a szocializmus építése során az egyes népi iparművészeti ágakat ott kell kifejleszteni, ahol azok valaha történelmileg létrejöttek.

Az Országos Népi Iparművészeti Kiállítás híven tükrözte azt a sokoldalú és magas színvonalú fejlődést, amely különösen az elmúlt öt esztendő alatt a szövetkezetekbe tömörült népi iparművészek munkáját jellemzi. *De tükrözte azt a fáradhatatlan és lelkes munkát is, amelyet a Népi Iparművészeti Tanács és a HISZÖV munkatársai végeztek az elmúlt esztendőkben.*

A kisipari szövetkezeti mozgalom 10 éves jubileumi esztendejének egyik kimagasló eseménye volt ez a kiállítás.

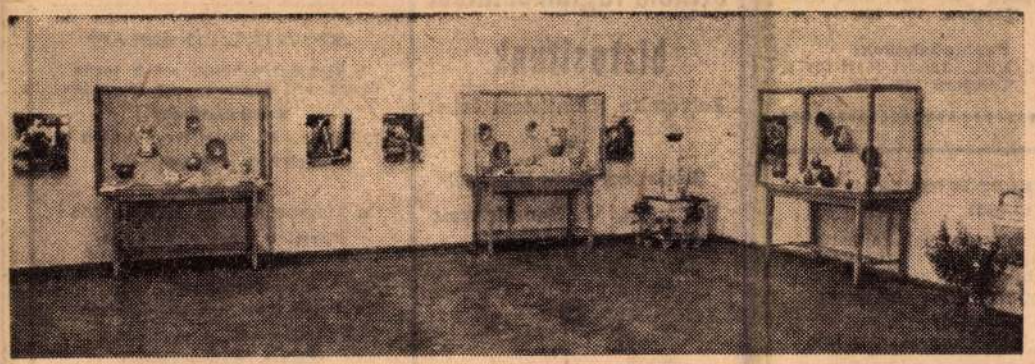

Sárközi és mohácsi népi kerámia. (Tamás József, Steig István és Horváth János népművészek munkája

SPORTÁRU KTSZ

központja: Bp., VII., Síp u. 7.
Telefon: 220—209, 221—034.

Méretes osztálya:
Budapest, VII., Lenin körút 15.
Telefon: 223—865.

KÉSZIT:

az összes sportágakhoz szükséges cipőket, sínadrágot, lumberjackot, anorákot, fürdőköpenyt és egyéb sportruházati cikkeket.

Méret után is készíti a fenti cikkeket, azonkívül bilgerit, sícipőt, korcsolyacipőt és egyéb ruházati cikkeket, sátort, ponyvát, autótakarót, hátizsákot, stb.-t.

Budapesti Szabóiparosok KSZ.

BUDAPEST,
V., TANÁCS KÖRÚT 12—14.
Telefon: 188—357.

KÉSZIT:

egyenruhát, egyéni méretes és tömegkonfekció kivitelben.

GUMIIPARI KTSZ

Szövetkezetek figyelem!

Mindennemű gumicikkek gyártását vállaljuk. Ipari gumicsizma javítás és gyártás, mikroporózus gumitalp, ékszíjak készítése és végtelenítése, műszaki gumicikkek, Hardy-tárcsák, autóköpenyek és tömlők javítása és készítése.

Központi iroda:
Budapest, VI., Csengery u. 35.
Telefon: 420—982, 210—029.

Szállítás ajánljuk

kőpor, kerti murva, zati kő, nyers ciklop ti szegélykő bányat keinket.

KŐBÁNYAIPARI ÉS ÚTÉPITŐ KTSZ

Budapest, V., Belgrád rakpart 27. IV. 7.
Telefon: 185—075, 381—432

dunakavics szállítás

ÚJ ÉLET Fuvarozási Szövetkezet
Bpest, VII., Wesselényi u. 27
Telefon: 420—148

„BÉKE"

KÁRPITOS ÉS PAPLANOS KTSZ

KÖZPONT:
Budapest, V., Molnár utca 35.
Telefon: 187—029.

Bútor mintatermünk:
Budapest, V., Váci utca 11/a.
Telefon: 187—754.

Paplanüzletünk:
Bpest, XIII., Jászai Mari tér 4.
Telefon: 124—873.

Idősek, csökkentképességű nők részére állandó és könnyű otthoni foglalkoztatást biztosítunk

Felvételre jelentkezni lehet
a
Budapest Kötő Htsz-nél
Budapest, V., Semmelweis u. 17. I. em.

A „MODELL"

Női és Gyermekruházati Ktsz

MÉRETES OSZTÁLYÁT MEGNYITOTTA

Budapest, IX., Ráday u. 34.
Telefon: 336—640.

Mechanikai és Gépalkatrész KTSZ

Budapest, IV., Knezich utca 4.
Telefon: 293—473.

GYÁRT: 400-as haránt gyalúgépet (Shepping), faipari fényezőgépet, 300-as, 500-as egyengető gyalúgépet, valamint különféle egyedi gépalkatrészeket.

Tolós, súlyos és tizedes mérlegeket raktárról szállítunk.

SZŐNYEGJAVÍTÓ ÉS TISZTÍTÓ KSZ.

V., IRÁNYI UTCA 21—23. SZ.
Telefon: 386—356. 184—452.

Mindenfajta szőnyeg javítása és tisztítása. kárpitozott bútorok helyszíni tisztítása. textíliák, színpadi függönyök lángmentesítése.

VIDÉKI SZÖVETKEZETEK FIGYELEM!

Női ruhaanyagok kaphatók. Kívánságra exclusív kézifestésű mintát is vállalunk.

TEXTILMINTÁZÓ KTSZ
Budapest,
VI., Népköztársaság útja 7.

„SZÖVETKEZETI HIRLAP"
a kisipari szövetkezetek lapja
Szerkeszti a szerkesztő bizottság
Szerkesztőség:
Budapest., V., Pesti Barnabás u. 8.
Telefon: 188—866.
Kiadja
a Magyar Helikon Könyvkiadó
Bpest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 187—437.
Terjeszti:
a Posta Központi Hirlapiroda
Budapest, V., József tér 1.
Szikra Lapnyomda.
Fel. vez.: Kulcsár Mihály

„BUVATEX"

finom női ruhák szaküzlete
Budapest, V., Bécsi utca 5. sz. alól

július hó folyamán átköltözik

Budapest, VIII., József körút 44. sz. alá.

mak

Tamás József sztekszáidi népmüvész

Munkáival ünyerte a Magyar-Szovjet Baráti Társaság aranykoszorúját

Kép.

Népszava 90. évf 220. sz 1962, szept. 20 1. l

Tamás József, népművész
keramikus

Moldvában és Ukrajnában
állítanak ki műveiből.

— : Kerámia figurák — utazás előtt

6

ESTI HIRLAP bp. 1966. aug. 29.

MDK

NDK

Tamás József
fazekas

"A Népművészet Mestere" címmel lett kitüntetve.

Esti Hirlap 194 sz. 1958. aug. 19. 6 old.

Tamás József
népművész

M.D.K

Tamás munkái a népi iparművészet
kialakulásának érdekes példája

Gyurkó Károly: Népművészet és iparművészet.
Élet és Irodalom, 1961. szeptember 2 - 10 l.

Tamás József, Jarekas
népművész

MDh

A szekszárdi Jarekas az 1961-es prágai
nemzetközi népművészeti kiállításra kerül

–: [Kép-hír]

8.l

Népszabadság, bp. 1961. jan. 3. [Vidéki]

MDK

Tamás József

fazekas

1958 Alkotmány ünnepe alkalmából megkapta a Népművészet Mestere oklevelet és jelvényt.

Magyar Nemzet 1958. VIII. 19.

Tamás Jóźset (Ópeşti) M.D.K.
építész

második díjat nyert az esztergomi bérház terveire kiírt pályázatón

Vállalkozók Lapja, Bp. 1897. XVIII. évf.
jun. 16. sz. 4. old.

Tamás József

neksiárdi farekosmester

Molnár László: Farekoszág. Bp. 1963.
27.o

Tamás József tanársegéd

1958-ban a „népművészet mestere" címet kapta.

Molnár Lóránt: Fazekasság. Bp. 1963.
29.o.

Tamás József farekasmester

Tál Szekszárdról
1940 körül
31 cm átm.
magángyűjtemény
Repr.

Molnár László: Farekas ág. Bp. 1963
330.

Tamás József facekasmester

Sárközi facekas
1961.
19 cm magas
magángyűjt.
Repr.

Molnár László: Facekosság. Bp. 1963
33 o.

Tamás József fazekasmester

Kacsás likőrös készlet
1959.
a művén tulajdonc
Repr

Molnár Lóuló: Fazekasság Bp. 1963.
330.

Tamás József fazekasmester

Sárkövi tálka Szekszárdról
1950-60 között
átm: 19 cm
magán-gyűjt.
Repr.

Molnár Lánló: Fazekasság. Bp. 1963
33..

Tamás József tanekas mester

Borfejtő sárkori parant
1960.
12 cm magas
magán gyűjt.
Szines repr.

Molnár László: Tanekas ép. Bp. 1963.
33.

id. Tamás József

Sukszárdi fazekas
Fiatalkorában kalocsán dolgozott

Kresz Mária: Fazekas, Korsós, tálós Bp. 1960.

300 o.

mdk

Tamás József szekszárdi fazekas

ízes paraszti figurái a kiállitáson

u. Varga Marianna. A Népmüvészet Mesterének kiállitásán

Népmüvelés 1963, 11.sz

35.l

Tamás József
népművész

M.D.f

A szerző hiányolja, hogy
nem vett részt a tárlaton.

(gyurkó): A népművészet mesterének kiállítása
Élet és Irodalom, 1964. szept. 19 – 8 kap

M. Dy

Tamás József
nyomtatás

A versió hiányelja, hogy
nem vett részt a tárlatban.

Egyéni) A nemzetiségi mesterszínek kiállítása
Élet és Tudomány, 1961 szept 19 – 8 lap

Tarnás József, építész M.D.K.

Jónás Dáviddal közösen készítek terve 1200 koronás második díjat nyert a szatmári Vigadó pályázatán.

...kozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.

...febr. 9. sz. 7. old.

M.D.K.

Tamás József, föv. mérnök

a szföv. tanács felhívására résztvett az elhalt Kammermayer Károly polg. mester síremlékére kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.

jun. 22. sz. 6. old.

Lőcse

,kehely, 1493, Tamás mestertől

Iványi B.: Szepes vm. múltjából
III. éf.3. 138

Kassa

Szegedi Ötvös Tamás 1572-1599

Arch.Közl.1899. XXI. 190

MDK

Tamás Ervin festő olajf.:

Párizsi tetők

Anyám

Velence

Tamás E. kiáll. Csók I.Galéria, 1964.dec.

M.D.K.

Tamás József, (bpesti) építés

Könyöki Károly (bpesti) építésszel hőrösen készített terve 300 koronás első díjat nyert a miskolci kereskedelmi Kamara épületére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1894. XV. évf.

febr. 13. sz. 3 old.

Tamás József népművész M.D.K.

szekszárdi fazekas

Munkája az egri muzeumban

Bakó Ferenc: Az egri műgyüjtemények története 26.

Az Egri Muzeum Évkönyve I. 1963.

M.D.L.

Tamás József szekszárdi fazekas M.D.K.

Résztvett a kiállitáson

/f.R./ Megnyilt a népmüvészet mestereinek idei kiállitása

Magyar Nemzet 1964. szeptember 8. 5.l.

M.D.K.

Tamás József, népművész

Példaként említve.

Lengyel György: Hagyomány és népi iparművészet II. 7.

Népszabadság, Bp 1973. júl. 15.

RIPPNER IZSÓ
CEMENT-BETON-HORNYOLT TETŐCSERÉP és CEMENTLAP-GYÁR
és BURKOLÓ VÁLLALAT
BUDAPEST, VII. KER., MEXICOI-UT 3.

Központi iroda és raktár:
VII. kerület, Akácfa-utca 34. sz.
TELEFON: 235
Vállalkozik: hézagmentes asbestpadozat minden szinben, Granittoterazzo, betonirozások, csatornázások cementlapok és mozaiklapokkali kövezések elkészitésére.
Kitünő minőségü Portland cement nagyban és kicsinyben.

c) a kamarai jelöltek gyakorlati idejéről és magaviseletéről bizonyitványok kiállitása;

d) a kamaratagok, jelöltek, továbbá a jogositott birtokrendezők és épitőmesterek lajstromába fölvettek feletti felügyeletnek, valamint a fegyelmi jognak e törvény korlátai között való gyakorlása;

e) a kamara vagyonának és a netalán reá bizott alapitványi vagyonnak kezelése;

f) a közgyülés elé tartozó ügyek előkészitése;

g) mindama teendők, melyeket a törvény a mérnök és épitész kamarára ruház, amennyiben azok a közgyülés vagy az elnök hatáskörébe nem tartoznak.

16. § A kamara elnökének az ügyrendben meghatározandó jogai és kötelességei mellett hatásköréhez tartozik a kamarának hatóságokkal és bíróságokkal való érintkezését közvetiteni, a titkár, ügyvezető, pénztárnok és helyetteseik akadályoztatása esetében helyettest megbizni és a kamarát kifelé képviselni.

17. §. A kamarának pontos és szabályszerü ügyvitele felett a kereskedelemügyi minister őrködik, azt megbizottaival megvizsgáltathatja és a tapasztalt hiányok orvoslásáról, valamint a kamara ügyvitele körül netán előforduló rendetlenségek megtorlásáról gondoskodik.

18. §. A kamara kiadásainak fedezésére a tagokra beiratási dijat és évi illetéket vet ki, amelyek közadók módjára behajtható követelést képeznek, s behajtásukat a választmány megkeresésére az illetékes közigazgatási hatóság teljesiti.

19. § A kamara köteles tagjai, ezek özvegyei és árvái számára kamarai segitő alapot létesiteni s e célra a beiratási dijaknak és a törzskönyvekbe való bevezetésből befolyó összegeknek legalább 10 százalékát, a rendbüntetésekből és birságokból befolyó összegeket pedig egészükben tőkésiteni.

Ez alapból való segélyezés módozatait a kamara közgyülése állapitja meg.

20. §. Az elnök, elnökhelyettes és a választmányi tagok ingyen látják el hivatalukat és csak a kamara érdekében s megbizásából tett kiadásaik térittetnek meg a kamara pénztárából.

A titkár, ügyvezető, pénztárnok és helyetteseik részére a jelzett költségek megtérítésén felül, a közgyülés évi dijazást állapit meg.

21. §. A kamara minden év elején a lefolyt és ügykezeléséről általános jelentést terjeszt fel a kereskedelemügyi ministerhez és ebben mind a kamara müködése, a mérnöki és épitészi foglalkozás gyakorlása terén tett tapasztalatait, továbbá a fegyelmi tanács eljárásának főbb mozzanatait kiemeli.

II. Fejezet.

A kamara tagjai.

22. §. Mindazok, akik mérnöki, vagy épitészi magángyakorlatot folytatnak, kötelesek a kamara tagjai lenni.

Köztisztviselők, továbbá vizi társulatok, közérdekü közlekedési vállalatok s állami üzemek mérnök- vagy épitész tisztviselői e minőségükben nincsenek a kamarai kényszernek alávetve és hivatalos minőségükben ugyanazon munkáknak elvégzésére jogosultak, mint a kamara tagjai, azonban ha magángyakorlatot folytatnak, ugy kötelesek a kamara tagjai lenni.

Mérnök, vagy épitész magántisztviselőkre — tisztv selői minőségükben — a kamarai kényszer általában nem áll fenn; ha azonban az illető gyár vagy iparvállalat tulajdonosa nem kamarai tag, akkor az illető gyár vagy iparvállalat müszaki főnöke, vezető mérnöke kamarai tag tartozik lenni.

Az ipariskolákat végzett egyénnek (az ugynevezett ipartechnikusok) ipari tevékenységét a kamarai intézmény nem érinti.

23. §. A kamara tagjai közé csak az vehető fel, aki:

a) magyar állampolgár;

b) Magyarországon állandó lakással bir;

c) a „mérnök" vagy „épitész" cim viselésére, ezen törvény értelmében jogosult;

a) elméleti tanulmányain kivül, mint kamarajelölt, legalább három évi gyakorlatot igazol s ennek legalább felét kamaratag vezetése alatt álló mérnöki, vagy épitészi magánirodánál töltötte, vagy aki, anélkül, hogy kamarajelölt lett volna, öt évi gyakorlatot igazol.

A mérnöki, vagy épitészi gyakorlat a főiskolai tanulmányok befejezése után és az oklevél megszerzése előtt már megkezdhető, de a kimutandó gyakorlati időből legalább két év a cimjogosultság elnyerése után töltendő el, kivéve ha a cimjogosultság a 3. §-on alapszik.

24. §. A felvételre jelentkező, a 23. §-ban előirt kellékeket igazoló okmányait a kamara választmányához nyujtja be.

A fölvétel fölött a választmány a jelentkezéstől számitott 30 nap alatt köteles határozni.

25. §. Megtagadandó a felvétel:

1. ha a 23. §-ban emlitett kellékek valamelyike hiányzik;

2. ha a jelentkező csőd vagy gondnokság alatt áll;

3. ha a szabadságvesztés büntetésének hatálya alatt áll, vagy ha büntető uton hivatalvesztésre itéltetett és az idő, amelyre ez kimondatott, még le nem telt;

4. ha ellene valamely nyereségvágyból elkövetett, vagy oly büntett vagy vétség miatt vizsgálat van folyamatban, amelylyel mellékbüntetésképpen hivatalvesztés jár;

5. ha fegyelmi eljárás alatt áll;

6. ha a mérnöki, vagy épitészi foglalkozás gyakorlásának joga felfüggesztetett, a felfüggesztés tartama alatt;

7. ha a mérnöki, vagy épitészi foglalkozás gyakorlásától eltiltatott, a kamaratagok lajstromából való törléstől számitott öt év letelte előtt;

26. §. Megtagadható a felvétel:

1. ha a jelentkező büntető eljárás kikerülése végett mondott le hivataláról;

2. ha az illető közvetve, vagy közvetlenül oly foglalkozást üz, vagy üzött, mely a kamarai tagsággal össze nem egyeztethető, vagy amely állásának tekintélyét sérti;

3. ha a 25. §. 2—7 pontjai alatt felsorolt és a jelentkezőnél fennforgott kizárási okok jogi hatálya megszünt.

Ezen esetekben, a kamara választmánya a felvétel megadása vagy megtagadása felett, a fenforgó körülmények s különösen a jelentkező időközi magaviseletének figyelembe vételével és ezek szabad mérlegelésével határoz.

27. §. A jelentkező ha a kamara lajstromába való felvételének hely adatott, a választmány szine előtt kamarataggá avattatik, mely alkalommal esküt vagy fogadalmat tartozik tenni.

A kamara lajstromába való bejegyzés és az erről szóló igazolvány kiállitása csak a szabályszerü kamarataggá avatás után történhetik meg.

28. §. A választmánynak a felvétel tárgyában hozott határozata ellen, mind a kamara ügyvezetője, mind a folyamodó részéről panasznak van helye a m. kir. közigazgatási birósági műszaki tanácsához. (72. §.)

Az elutasitott jelentkező azonban felebbezés helyett ujabb beadványban igazolhatja, hogy pótolta azokat a hiányokat és hiteles okmányokkal megdöntheti azokat az okokat, amelyek miatt elutasittatott.

Ha a kamara lajstromába felvett ellen később merülnek fel oly adatok, amelyek felvételét kizárták volna, a kizárás csak fegyelmi eljárás utján mondható ki.

(folytatjuk.)

A vállalkozás körében előforduló jogesetek.

Gyárakban alkalmazott segédek és segédmunkások adója.

Gyárakban, kereskedelmi és iparüzletekben és vállalatokban alkalmazott segédek és segédmunkások, ha 80 koronánál több havi dijat nem huznak, *a kereseti adó I. osztálya alá tartoznak*. Vagyis a jelzett üzletekben és vállalatokban alkalmazott segédek és segédmunkások, ha keresményüknek havi összege a 80 koronát meghaladja is, de ha illetményeiket nem havi dij alakjában, hanem félhavonkint vagy hetenkint huzzák, avagy napibér mellett dolgoznak, ha ezen napibér a szokásos *közönséges napszámot meghaladja*, tekintve, hogy ily esetben az adókivetés idejében még nem tudható, hogy fognak-e havonkint 80 koronát meghaladó összeget keresni, *szintén a keresetadó I. osztálya alá vonandók*.

(Közig. biróság 1907. I/8. 7788/906. sz. a.)

A betegsegélyző pénztár orvosi segélynyujtási kötelessége.

A betegsegélyző pénztár egy concret esetből kifolyólag megtagadta a kórházi ápolási költség megtérítését az alapon, hogy a beteget ugyanabban a betegségben már megelőzőleg 20 héten át segélyezte; ugyanabban a betegségben igényelhető segélyezés kétszer nem terhelheti a pénztárt.

A közigazgatási biróság e kérdésben következőkép döntött:

A betegsegélyző pénztár által tagjainak nyuj-

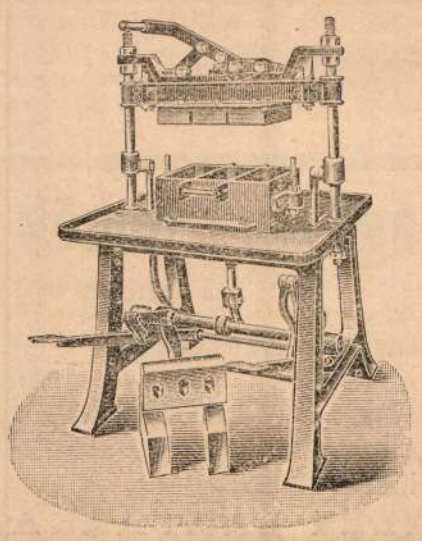

Homok aranyat ér,
ha cementtel keverve szab. Rajna-féle kézi üzem sajtókkal
téglagyártásra felhasználtatik.
Bővebb felvilágositás és brosür ingyen.
Wohanka és Társa
Budapest, V. ker., Váci-körut 76. sz.

LÓNYAY-UTCA 25—27. NEY SIMON szobrász LONYAY-UTCA 25—27
MODERN IPARMÜVÉSZET
ÉPÜLET DISZITÉSEK. DOMBORMŰ VÁLLALAT. STUCCO MENNYEZETEK
TELEFON 69—74. PLAQUETTEK ÉS IPARMŰVÉSZETI TÁRGYAK FÉMBŐL TELEFON 69—74.

tani köteles orvosi segély — melyet a kórházi ápolás helyettesithet — időtartamát a törvény akkép szabja meg, hogy az egy folytában 20 hetet meg nem haladhat. Tehát nem a *betegség ugyanazonossága*, hanem az a döntő, hogy *egy-folytában való segélyezés forog-e fenn.* Ilyen folytonosság pedig nincs a korábbi és az ujabb kórházi ápolás között akkor, ha időközben, a korábbi ápolás után az ápolt a pénztárnak ismét tagjává lesz. Ez ujabb tagsági kötelékből a pénztárnak is ujabb kötelezettsége származik.

(Közig. bíróság: 906. okt. 23. 4440/906.)

Magánépitési engedélyek Budapesten.

A fővárosi magánépitési albizottság 1907. augusztus hó 19-én ifj. Holtzspach Sándor biz. tag elnöklete mellett a következők részére hozta javaslatba az építési engedély kiadását: a) **nagyobb és kisebb épitkezésekre**: 188560. Budapest szfőv. közönsége a IX., Gyáli-ut 9635. hrsz. a. 3 em. munkásházak, 172027. Gép- és vasut felszerelési gyár r.-t. (V., Lipót-körut 22.) az V., Visegrádi-utca 1227. hrsz. a. négyemeletes ház, ép. Tamás József. — 185352. Danczig Jakab (VIII., Práter-utca 45.) a VIII., József-utca 5986. hrsz. a. 3 em. ház, ép. Fodor Gyula. — 184719. Kőbányai polgári serfőzde r.-t. (X., Maglódi-ut 8373. hrsz. a) ugyanott 2 em. épület. — 159569. Drach Jánosné (III., Flórián-utca 9.) a III., Pacsirtamező-utca 1378. hrsz. a. emeletes ház, ép. Lasetzky Márton. — 159595. Müller József (I., Városkuti-ut 3.) ugyanott nyaraló, ép. Bauknecht Tamás. — 178595. Schramek Antal (X., Hajdu-utca 10.) a VI., Szegedi-utca 1678. hrsz. a. földszintes ház, ép. Klimes József. — 178186. Saile Antal (III., Szépvölgyi-utca 13.) ugyanott gyár és épület, ép. Holtzspach Aurél. — 183133. Schlick-féle vasöntöde (VI., Váci-ut 45.) ugyanott földszintes gyár. — 186959. Horváth Endre (VII., Rottenbiller-utca 23.) a X. ker., Juhász-utca 27. szám alatt földszintes ház, ép. Volkmer Rajmond. — 182426. Ebner Ferenc (VI, Aréna-ut 2989. hrsz.) ugyanott földszintes ház, ép. Mészáros Gyula — 188158. Ifj. Walla József (VII., Gizella-ut 36.) a X., Temetődülő 7290. hrsz. a. gyári épület, ép. Sohannen Ernő — 182012. Nagy Samuelné (X., Mogyoródi-ut 56.) ugyanott földszintes ház, ép. Peck Sámuel — 187691. Török Gáspárné (VI., Jász-utca 32) ugyanott földszintes ház, ép. Scheiring János — 183108. Katona Mihály (VII. Murányi-utca 36.) a VII., Telep-utca 1978. hrsz. a. földszintes épület — 181709. Magyar keramiai gyár r. t. (VIII., József-körut 14.) a X., Óhegyi-ut 8025. hrsz. alatt két földszintes munkás ház, ép. Sorg Antal — 174540. Kovács Frigyes (V., Sas-utca 15.) a III., Mátyáshegy 4897. hrsz. a. nyaraló toldalék — 188553. Herczeg Zsigmond (VII, Róna-utca 27. szám.) a VII., Zugló-utca 2317. hrsz. a. toldalék, ép. Csimár Károly — 182641. Jesovitz Mihály és társa (VIII., Mária-utca 11.) a VII., Bibor-utca 56. szám alatt istálló — 186618. Dr. Wagner Géza (V., Akadémia-utca 5.) az I, Gyöngyvirág-ut 9566. hrsz. alatt nyaraló, ép. Fridrich Sz. — 175544. János Ádám (III., Lajos-utca 33) a III., Vályog-utca 1631. hrsz. a. toldalék épitésére vonatkozó tervei jóváhagyattak; b) **nagyobb és kisebb átalakitásokra**: 186571. Gróf Vass Jenőné (VII. Aréna-ut 7.) ugyanott — 181714. özv. Geiszt Gyuláné (IV. Kecskeméti-utca 1.) az I. Döbrentei-tér 6. sz. a. — 183884. Schäffer Istvánné (III. Laktanya u. 1.) a III. Szent Endrei-ut 282. hrsz. a. — 146420. özv. Frankl Jakabné (VIII. Kemény Zsigmond u. 12.) ugyanott — 180826. Kneitner Ferenc (I. Krisztina-körut 117.) ugyanott — 186591. Bernfeld Mór (IV. Városház-utca 16.) az V. Dorottya-utca 7. sz. a. — 186607. Benz Ferenc (VI. Üteg-u. 3.) ugyanott — 181717. Hammerstein Richárd br. (IV. Molnár-u. 32) ugyanott — 186590. Spitzer Gerson és tsa (V. Sas-u. 25.) ugyanott — 183821. Bossányi Istvánné (VII. Thököly-ut 46.) ugyanott — 183859. Kaszelik Jenő (VIII. Népszinház u. 1.) ugyanott — 184717. Mayer Mihály (VI. Rákos tér 22.) a VI. Komáromi utca 2 sz. a házra vonatkozó módositott tervei jóváhagyattak; c) **jóváhagyásra ajánltattak**: 182036. Békei Sámuelné az I. Andor-utca 13725. hrsz. a. — 183852. Csabai István a III Apát u. 38. sz. a. — 172834. Állványfákat kölcsönző r. t. az V. Pozsonyi-u. 1237. hrsz. a. — 185343. Holub József a VIII. ker. Lujza-utca 22. szám alatt — 181701. Pauer János az V. kerület, Vizafogó 1419. helyrajzi szám alatt — 184728. Palkovics Ede a VII, Jókai-utca 1877. hrsz. a. — 184739. Fuhl Pál a VI., Dévény-utca 1553. hrsz, a. — 186940. Steckl Károly a VI., Hevente-utca 1590. hrsz. a. — 184707 Cziller József a VII., Erzsébet királyné-ut 1962 | 3. hrsz. a. — 178783. Prohászka József a VI., Erzsébet királyné-ut 57. sz. a. — 184746. Schwarcz Lajos a X., Gyömrői ut 8560 hrsz. a. — 189687. Holczer Simon a IV, Reáltanoda-u. 10. sz. a. — 183155. Kaufmann Miksa a VII., Dob utca 63. sz. a. — 180828. Kern Róbert az V., Váci-ut 1189. hrsz. a. — 188685. Burger János a VII., Dohány utca 4878 hrsz. a. — 182648. Weiss Berthold és Manfréd az V. Pannonia utca 1236. hrsz. a — 183132. Egger Leó dr. a VI. Révay-utca 3789 hrsz. a. házra vonatkozó tervek; d) **gépekre és felvonókra**: 176583. Dr. Tauszk Ferenc (VI. Andrássy ut 41.) — 178185. Saile Antal (III. Szépvölgy-utca 13.) — 183486. Guttmann Ádám (V. Mérleg-utca 4.); — e) **elutasittattak**: 184703. Sziklai Cornél a VII. Rottenbiller-u. 37/b. a. — 179262. Katzky Lajos a VII. István-ut 39. 183116. Feldhoffer József az I., Budaeörsi ut 11867. hrsz. a — 183878. Kalupszky István az I. Kereszt-tér 614. hrsz. a. — 183832. Hoffmann Péter dr. a III., Majláth-utca 360 hrsz. a. — 182010. Gáll Antal az I., Fürj-utca 12853 hrsz. a. — 184692. Muesz Imre a III. Remetehegy 2003. hrsz. a. — 182614. Kuklay Jánosné a VIII. József-körut 40 sz. a. — 183835. Magyar olaj ipar r. t. a IX., Soroksári-ut 9580. hrsz. a. házra vonatkozó tervek.

Pályázatok állásokra.

Műszaki rajzolót keres a sepsiszentgyörgyi m. kir. államépitészeti hivatal 2 hónapi időtartamra 6 korona napidij mellett. Az állás azonnal elfoglalandó s megválasztott kötelessége egy nagyobb utfelvételt (hossz- és keresztszelvényeket) felrakni, a tervrajz mechanikus munkáját elvégezni. Ajánlatok közvetlenül nevezett államépitészeti hivatalhoz küldendők be.

Segédmérnöki állások. A pólai cs. és kir. tengerészeti, szárazföldi és vizépitési hivatalnál három szerződéses segédmérnöki állás kerül betöltésre. Ezen állásokkal 2600 évi fizetés és megfelelő használhatóság esetén 708 kor. jutalomdij van egybekötve. Pályázók a részletesebb feltételeket a közös hadügyministerium tengerészeti osztályának I. ügyosztályánál tudhatják meg.

Mérnöki állás. A „Bezdáni szigetet ármentesitő- és belvizlecsapoló-társulat“ napidijas mérnöki állásra pályázatot hirdet. Az állás 10 kor. napidij mellett foglalandó el. Külső munkálatoknál a fuvar természetben adatik ki. Legfőbb foglalkozás lesz a megkezdett csatornázási és töltéskiépitési munkálatoknak vezetése és egyéb külső és belső munkálatoknak teljesitése. A mérnöki oklevél és az eddigi alkalmazást feltüntető bizonyitványokkal felszerelt kérvények a társulat igazgatójára cimezve Bezdánba küldendők be. Az állás azonnal elfoglalandó, melyért a kérvények augusztus 25 éig beterjesztendők. Az alkalmazás időtartama a jelzett munkálatoknak befejezéseig, legkésőbb december 31-ig terjed.

Betöltött utmesteri állások. Tolnavármegye főispánja a dombovári járásba Madarász József honvéd fegyvermester kassai lakost, a völgységi járásba pedig Müller Pál zombai lakost nevezte ki utmesterekké.

Mérnöki munkálatok.

Felmérési munkák. Podporány község (Temes m.) mezei közös dülőutai felmérendők, kitüzendők és állandó határjelekkel megjelölendők lesznek. A községi határ kiterjedése 2134 hold, a dülőutak területe mintegy 51 holdat tesz ki. A szükséges napszámosokat, fuvart a község fogja szolgáltatni, a megjelöléshez szükséges kőanyagot is a község fogja beszerezni. Akik ezen felmérési munkálatokat elvállalni hajlandók, ajánlataikat az egységár kitüntetése mellett nyujtsák be. A részletes feltételek, nemkülönben a kataszter és térkép a vojvodinci körjegyzői hivatalban betekinthetők.

Tagositások.

Zsablya. (Bács-Bodrog m.) Zsablya község 10—12000 hold kiterjedésü határának tagositására vállalkozni óhajtó okl. mérnökök ajánlataikat a község előljáróságához f. é. szeptember hó 1-éig nyujtsák be.

Vasutépitészet.

Előmunkálati engedélyek. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Zichy Frigyes gróf, Baranyay Géza és Kürthy István koltai lakosoknak az épités alatt levő komárom—érsekujvári vasutvonal Hetény vagy Ógyalla állomásából kiindulólag a máv. Perbete állomásig és innen folytatólag a m. kir. államvasutak Csata állomásáig vezetendő szabványos nyomtávu gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejárattól számitandó további egy

HOFFMANN MIKLÓS és ROHONCI HUGÓ magánmérnökök
TELEFON 96—96. BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 14. TELEFON 96—96.
Terveznek és szállitanak: Mindenféle rendszerű központi fűtést. — Különlegességképen: az
amerikai rendszerü hygienikus központi légfütést.
Szárító berendezéseket, szellőztető, hütő, porszivó, füstszivó és egyéb szivó berendezéseket.
Mesterséges kazánhuzat berendezéseket. — Vizellátó, világitó telepeket. — Modern ipari és gyáriberendezéseket. — **Képviselik**: a **BLACKMAN** ventilatorokat. — **Szállitanak**: ventilatorokat, exhaustorokat minden célra.
Egyedárusitói: a **KINLEY LÁMPÁKNAK.**

MDK

81111. Tamás József, ép.

az I., Napos-ut 8696, hrsz. a emeletes ház.

Magánépitési engedélyek Budapesten.
Vállalkozók Közlönye. Bp. 1909.okt. 6. 5.1.

MDK

Tamás József épitész

1898. az ujpesti községháza tervpályázatán
II. dij.

Ugró. 66 l.

Tamás József, Szekszárd

Tál, cserépedény
Tányér, "
Bokály, "
" "

Ernst Múzeum. I. iparművészeti kiállítás. 1952.

17 l.

niczky- és gr. Forgách-csa
lebontották.

Tamás József

MDK

A HISZÖV-kiállitáson /Mücsarnok/ bizonyságát adta annak, hogy a népi hagyományokat megőrző fazekasoknak, kályhásoknak még sok , változatos és uj jellegü mondanivalójuk van.

Domanovszky György: Egy népmüvészeti kiállitásról. Müterem 1958 I. évf. 8. sz. 38-40.o.

Tamás József

építész

l.

Olay II. 292. l.

1904. évf. XXXVIII. kötet II. tábla.

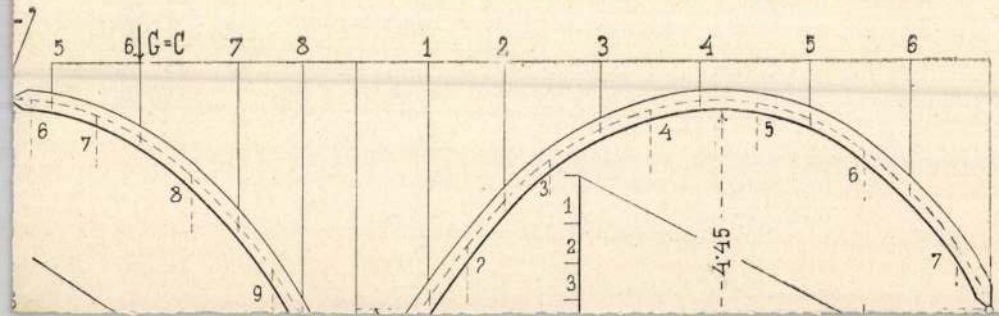

Tamás Ionef

epitéon

~~[illegible]~~ laid

Vas Zyp 1905. 694.

Tamás Vorsef

épitéz

1907. VII. Thöröljnt 36

KEDD

1

Kath. Újév
Prot. Újév

SZERDA

2

☾

Izr. 19. Tebeth 5689.

P. I. 20 helyett
50 fil.

ÉPÍTÉSZET ÉS IPARMŰVÉSZET.

NYARALÓ A NYÚL-UTCÁBAN
(GERGELY SÁNDOR FÉNYKÉPFELVÉTELE.)

TAMÁS JÓZSEF MŰVE.

XI. évfolyam 1912. december 10. 23. szám.

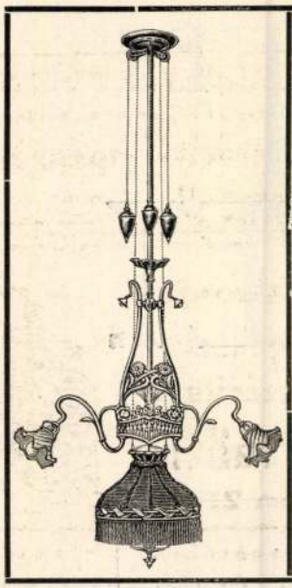

Magyar fém- és lámpaárugyár részvénytársaság

BUDAPEST
X., Gergely-utcza.

Sándor Béla
festő és mázoló
Budapest, VII., Wesselényi-utca 54.

BOSNYÁK
ÉS
VÁRNAI
IPARMŰVÉSZETI
:: MŰTEREM ::
ÜVEGFESTÉSZET

BUDAPEST, VI.,
LENDVAI-UTCA 3.
TELEFON 173-46.
67

Központi fűtések!
153.
Vizvezetéki és csatornázási berendezések. Szellőző berendezések. Portalanitó berendezések.

ROHONCI HUGÓ
mérnök, VI., Fóthi-ut 19. Tel. 1267.

SOLLUX
PRIZMAGYÁR
BUDAPEST VII. ILKA-U. 6
TELEFON GYÁRI IRODA 153-01
KÖZP. IRODA 1-45
SPECIÁLIS PRIZMÁS ÉS
TŰZBIZTOS ÜVEGEZÉSEK
ÜVEGTETŐK FELÜLVILÁGITÓK
MARQUISEOK-VEZÉRKÉPV.
ACÉL MARCZELL OKL.
MÉRNÖK PORTALÉPITŐ
V. ZOLTÁN - U. 11.
TELEFON 146-39

CLICHÉK
ipari s kereskedelmi árjegyzékek, hirdetések és tudományos művekhez; házon-kivüli fényképfelvételek. Különlegesség: 3 és 4-szinü autotypiák; chromotypia közvetlen kőre; gigantografia utczai plakátok részére a legnagyobb méretekben.
BUDAPEST, BEZERÉDI-U. 19.

REDÖNY ESSLINGENI JALOUSIA NAPELLENZŐ ÉS VÁSZONREDŐNY-GYÁR
RÓNA ERNŐ BUDAPEST TELEFON · 23-85 ·
ZABELLA UTCA 47-49 TELEFON · 23-85 ·

Tábori Elek
könyvesbolt — zeneművek
antiquárium
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 9.

6.) Czagány Pál más pályára való átlépése folytán az Egyesületből való kilépését jelenti be, a mit a választmány tudomásul vesz.

7.) Özv. Jakabffy Ferenczné megköszöni az Egyesületnek, a férje elhunyta alkalmából nyilvánitott részvétnt. Tudomásul szolgál.

És mindez csak kiragadott egyes megoldandó kérdés abból a nagy mozaikból amit úgy nevezünk, hogy *általános város rendezés*. Mindezeket pedig csak egy általános városrendezés keretén belül lehet helyesen, jól s a jövő fejlődéssel számolva megoldani.

Jó mozaikképet csak úgy lehet alkotni, ha az egyes kövecskéket helyes rendszerben egymás mellé helyczzük, nem pedig úgy, hogy ezen egyes kövecskéket az egészre való tekintet nélkül elszórjuk.

AZ ÉPITÉSVEZETÉSRŐL.

(FOLYTATÁS.)

Fontos momentuma az épitkezésnek a helyes kirakás (anlégolás) mit sohasem árt utána mérni, legalább a fontosabb kottákat, s általában legfontosabb feladata az épitésvezetőnek, az állandó *éber figyelem*, a melyben puszta szemmértékkel tudjon distanciákat meghatározni, mert ha ez hiányzik nem igen jön rá a helytelen kirakásra, mert az összes kottákat utána mérni nincs is ideje. A mig a pincetömb és alapkiemeléssel foglalkoznak, készül a főállás jelen példánál a sarokrész felé eső oldalon állitjuk fel a feljárót.

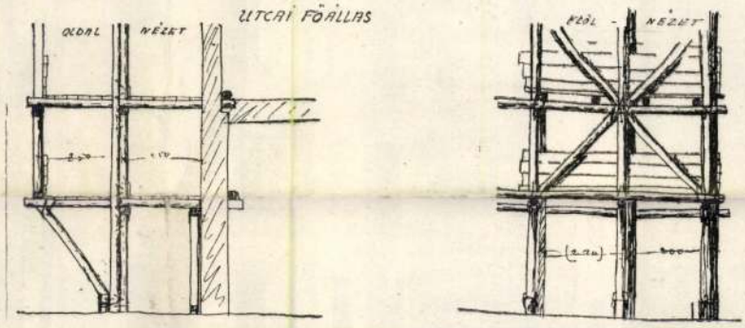

Obermeyer István mázoló és festék kereskedő
Budapest, II. kerület, Batthyány-utca 13. szám.

KOSSÁNYI ISTVÁN
MŰSZAKI MŰKŐ ÉS HÉZAGMENTES PADLÓGYÁR
BUDAPEST, VI. KER., CSÁNGÓ-U. 3.
Telefon 130—86. 161. Telefon 130—86.
„Aurora" hézagmentes asbestpadlókelegánsszinekben. Facement burkolólapok. Szigetelőlapok Villanyvezetéki átkapcsolólapok. Márványutánzatu éjjeli szekrény lapok.

TELEFON 67-34 **BÖHM BÉLA** TELEFON 67-34
KÁRPITOS ÉS DISZITŐ
BUDAPEST IX. KER. ÜLLŐI-UT 29. SZÁM
SPECIALISTA ANGOL BÚRBUTOROK ÉS FRANCIA STYL BUTOROK KÉSZITÉSÉBEN

A BUDAPESTI KÖZÚTI VASPÁLYATÁRSASÁG
BÉRPALOTÁJA
(GERGELY SÁNDOR FÉNYKÉPFELVÉTELE.)

TERVEZTE TAMAS JÓZSEF
ÉPITETTÉK: ROTHAUSER LAJOS ÉS JÓZSEF

TAMÁS KÁROLY, fazekasmester

A szentgáli fazekasok korsója. Zm-Dm. mag: 410 mm. Felirat: "1876-dik évben készült az Szt. Gáli Fazekas Céh Számára Cseh József céhmesterségében, Sziládi Sándor jegyző, Farkas János szolgáló mester csinyalta Tamás Károly atyamester. 414. old. 24. kép.

JAGYBÁKAY PÉTER: Ujabban előkerült veszprém megyei tárgyi emlékek 401. old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11. sz 1972. Veszprém, 1972

Tamás Károlyné

kiíró

Gábor Lajos

Kalocsavidéki

40 l.

Pietro Giovanni Spagna (élt a XV

Angyal:

A jobb lábával fel
lefelé néz[illegible] és
övezi; szőke haja, melyet kö
pirosak; ruhája sárga és
[illegible]. [illegible]

Olajfestés, [illegible]
[illegible] A

123

Ltha. 120

MDK

Tamás Katalin, textilmüv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.1.

TAMÁS Katalin

KEREKES Gábor: A NEGYEDIK belülről. = Fotóművészet, XXXXIII. évf. 3/4.sz. 1990 42 - 60.p. ill. E.

Fiatal Fotóművészek Studiója, IV. kiáll., 1990.aug.

Tamás Katalin *Kutya*-képei oly módon felelnek meg a fotográfiával szemben támasztott alapelvárásainknak, hogy új látványminőséget tud teremteni. Az újrafogalmazott egyéni képi ideán túl új, szubjektív ideával is meglep. A lényeg az, hogy a kutyákról eddig még sohasem látottat közvetít.

Tamás Klára

Illusztráció Ana Blandiana hőtetéhez. Repr.

Korunk 1972. T. 170.

Tamás Katalin

Péntek, 1984. július 27. Magyar Nemzet

Kísérleti magánügyek

IV. esztergomi fotóbiennálé

NÉZEM ZSUZSÁT. Szemben ül velem az ágyában, derékig betakarózva és sült tököt eszik. Kombinéjának egyik pántja félrecsúszva, ő maga párnákkal körülbástyázva. Hátát a nagy vánkossal egy gyönyörű, gyors sodrású patak vízmarta köveinek veti. Szelíd, kicsit közönséges feje mögött millió cseppé robbanva zúdul alá a víz. Nézem Zsuzsát és sajnálom. Ágyban üldögélő lénye és a kristályvizű erdei patak közt oly fájdalmas a kontraszt.

Nem éreznék szánalmat iránta, ha rendetlen lenne, ha érződnék ágyának áporodott lehellete és a fantasztikus riói öböl pompázva mögötte. Annak a szituációnak ugyanis semmi köze sem lenne a valósághoz. De itt? Oly kicsi a kívánság s oly emberi; Zsuzsa mégsem fog soha feltűrt szoknyával e patakba gázolni. Zsuzsa azok közé tartozik — látszik rajta —, akit valami rögzült provincialitás, kisebbrendűség mindig vissza fog tartani nem egy világkörüli, de egy bükki kirándulástól is. Körülményeit eleve adottnak érzi, és ezek bilincsbe verik. Szimbolikus erejű e felvétel, *Tamás* Katalin *Zsuzsa* című fotográfiája, amely a *IV. esztergomi fotóbiennálén* látható a főszékesegyház mögött, a *Vármúzeum rondellájában*. A körülmények végzetszerűnek *hitt* determinációja ott kering valahol e kiállítóterem levegőjében.

MIT IS ÉRTEK pontosan a körülmények alatt? Azt, hogy a sarki újságárusnál nem lehet három-négy féle fotóművészeti lapot vásárolni, hogy a nem-létező-fotómúzeumnak nincsen havonta változó tárlata a soha-nem-volt állandó bemutató mellett, hogy a nem-megalapított egyetemi fotóművészeti fakultáson nem hangzik el fotóesztétikai előadás, hogy a fotográfia nemzetközi fősodrának csendesedő oldalvizéről is csak elvétve érkeznek kamaratárlat- és hírjelzések. Ezek a dolgok adottak, rajtuk egyetlen magyar fotós sem tud egymagában változtatni (mellesleg a testületi akarásnak sincsen különösebb látszatja). Ám ha az, aki fotózásra adta fejét, nem tekinti önmagára nézve kötelezőnek ezen információs nyomorúságot, majd' minden fontosabb hírhez, folyóirathoz, könyvhöz hozzájuthat. Igaz: nyelvtudás és nem csekély szervezőkészség, könyvtárazás és pénz árán. De megéri! Ebben az esetben ugyanis igen sok művészjelölt megkímélhetné magát attól, hogy új felfedezésként kezeljen rég ismert, bevált eljárásokat, eredetinek higgyen máshol már divatjamúlt képformálást. A fotográfiának, mint szakmának ez a fölényes ismerete hiányzik a biennálé anyagából. Ki-ki otthon pacsmagol, túlhív és aláexponál, belefest és negatívot szabdal, játszik az objektívvel és a fénnyel, s közben ábrándozik a jó fotográfiáról.

A CÉLT ELNYELI AZ ESZKÖZ. Igaz, a fogásokat jól meg kell tanulni, de nem azért, hogy grafikának lássék a kép, és elrontott amatőrfelvételnek a tudatos munka, hanem azért, hogy a kifejezőkészség gazdagodjék, hogy a technika, a tárgyi világ ne legyen akadálya a mondanivaló mind tökéletesebb megfogalmazásának. A biennálé az „experimentális fotográfia országos bázisának" tekinti magát. Ám a kísérleteknek ez a szintje még magánügy. Vagy legalábbis egy szűk, szakmai fórum napirendje lehet. A nagyközönségnek semmi köze hozzá. Mit szólna ahhoz bármelyik ifjú fotósunk, ha bekapcsolván a rádióját ezt hallaná: most pedig reményteli fiatal énekesnőnk fog skálázni. Bizonyára méltatlankodna.

„Annyit azonban meg kell itt jegyeznünk, hogy az elmúlt esztendők bizonytalanságai tovább szélesedtek, a gyakori stílusváltások, majd az ezeket követő regresszió — úgy tetszik — egyelőre fölmérhetetlen zavart okoztak a fotográfusok körében" — így a katalógus bevezetője. Mivégre hát akkor egy országos biennálé, mi alapján szelektált a zsüri?

Unalmas, érdektelen tárlat kerekedett ebből az „experimentális bázisból". Jó lenne túljutni e zavarokon, s a technikai kísérletezgetések helyett eredeti és fontos gondolatok kifejezésével megpróbálkozni. Hogy fotósaink maguk is ne hasonlítsanak annyira Zsuzsához, aki karnyújtásnyira a valóságtól bánatosan-ábrándozva csipegeti a sült tököt.

Hajdú Éva

YVESPOLC

jelek esztésében

nek Gábor munkája

erén? A szerzők beszélnek az par fejlesztésének mozgásteré-ől és korlátairól, a struktúra avításának lehetőségeiről, az egységes iparpolitika kialaki-ásának fontosságáról. Vála-szokat keresnek a vezetés te-rületén is és értekeznek a munkatermelékenységről is, „hiszen a foglalkoztatottak száma mellett a munkaterme-lékenység alakulása az a té-nyező, amely döntően befolyá-solja a gazdasági fejlődés mé-résére leggyakrabban használt termelési volumen — illetve termelésnövekedési — muta-tók változásait. Iparunk fej-lődésének jelenlegi szakaszát vizsgálva pedig különösen in-dokolt a *termelékenység* elem-zése." E fogalmat a szerzők természetesen összefüggésbe hozzák a *tervezéssel, s a dön-tési mechanizmussal* is. Be-szélnek a *stratégiai gondolko-dás* gyengeségéről, a tervezés vállalati és néprajzi feladatai-nak konfliktusairól, a *döntés*-ek előkészítéséről.

Van egy fejezete a könyv-nek, amely — bár ide tartozik — önálló műként is megállná helyét. Ez pedig a kitekin-tés külföldre. Botos Balázs és Papanek Gábor sorra veszik az európai fejlett országok kö-zül azokat, amelyekben szá-munkra hasznosítható tapasz-talatok, „magyarra lefordítha-tó" ötletek, iparpolitika, ipar-fejlesztés tapasztalhatók. Be-mutatják az NSZK, Anglia, Olaszország, Belgium, Francia-ország e tárgykörben elért eredményeit, úttörő munkát végezve a téren.

A kérdések hosszan sorol-hatók — állítottuk az imént, s igazunkhoz talán nem is kell különösebb bizonyítás. Éppen ezért nehéz dolga van annak, aki megkísérli ezekre a vála-szok megadását. Több okból is. Egyrészt, mert a változások között az éppen átalakuló gaz-dasági szerkezet új vonásai időről időre maguk is újabb és újabb, megválaszolásra vá-ró kérdéssort vetnek fel, más-részt pedig, mert a prognózi-sok, melyekre támaszkodhat-nánk, igen bizonytalanok. Mit mondjon hát ilyen esetben a kutató? Mérlegel, s tudása legjavát nyújtva közzé teszi okfejtéseinek eredményeit. Nyilvánvaló, hogy legfőbb kérdéseinkre sürgősen meg kell adni a válaszokat — már amennyire tudjuk. Éppen ezért üdvözlendő ez a könyv is. Mert hozzájárul a felada-tok megoldásához: válaszokat is közöl. (Közgazdasági és Jo-gi)

Kapuvári Gábor

Mit kell tudni a magyar külkereskedelemről?

Svéd András kötete

érdekel, rendelkezzék bizo-nyos alapvető ismeretekkel. Ilyen ismeretek megszerzésé-re kiválóan alkalmas ez a kötet. Hozzá kell azonban tennünk, hogy a komolyan érdeklődő szakembert semmi-képp sem elégítheti ki. (Erre a célra, mint ez az irodalom-jegyzékből is kiderül, jó és alapos szakkönyvek találha-tók.)

A Mit kell tudni a ma-gyar külkereskedelemről? már első kiadásában is azt a szer-kesztési elvet követte, hogy az olvasó esetlegesen korább-ban megszerzett rész-informá-cióit újakkal bővítve „össze-rendezze". Ezért egyidejűleg mutatja be például helyünket a világgazdaságban és a vi-lágpiac hatását életszínvona-lunkra, külkapcsolatainkat és a külgazdaság helyét népgaz-daságunkban, és még jóné-hány témakört. Ez a szerke-zet a második kiadásban sem változott, ám a magyar és a nemzetközi kereskedelem több új jelensége bekerült a kö-tetbe. Az adatsorok, a ten-denciák kiegészültek újabbak-kal. S egy új témakör is szerepel ezúttal: a fizetési

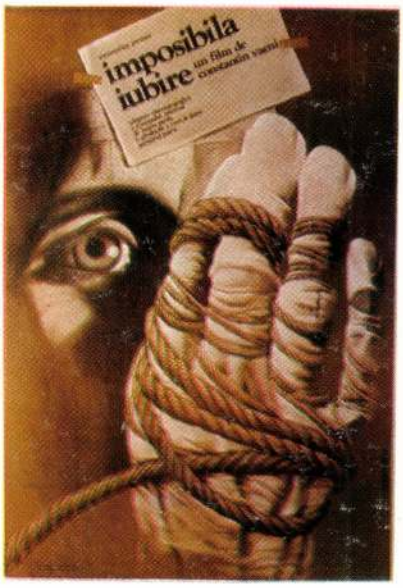

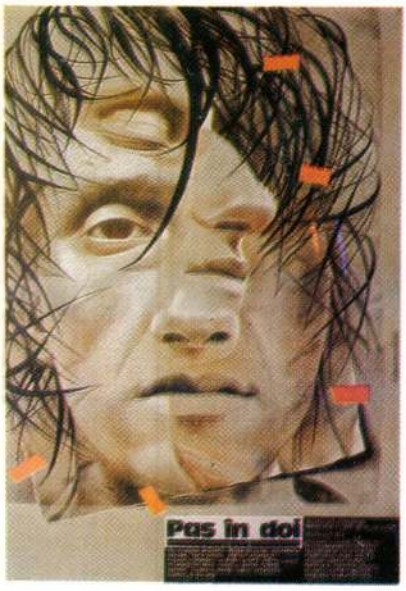

Miként bizonyos furcsa éjszakákon a Holdat körülvevő fényudvar, Tamás Klára reklámgrafikáit úgy burkolja fátylaiba a művészet varázsa. A fekete hajú, mély szemű grafikusasszony öntudatosan szokta hangsúlyozni, hogy ő bizony csakis és kizárólagosan reklámgrafikus, azaz hírvèrő, a **dolus bonus** szolgálóleánya. Akár az emberi szerénység, akár a szakmai büszkeség beszél belőle ilyenkor — vagy mindkettő egyszerre, de ugyanazon a hangon —, önmeghatározásában benne rejlik az igény, hogy minden munkájában ne csak a célul kitűzött ábrázolás miértjét, hanem az egyéniségét is keressük. Azért higgyünk ábrázolásának, mert legjobb meggyőződése szerint hirdet valamit — plakáton, illusztrációban, könyvborítón vagy egyéb grafikai képben —, amiben tehát ő is hisz. Ez a forró beleérzés öltözteti a művészet sugaraiba reklámgrafikai közléseit, mintegy személyes tanúságtételé változtatva őket. Múzsája korunk tragikus életérzésén nevelkedett.

Amióta csak ismerem Tamás Klárát, magamban mindig a kultúra — a legnemesebb emberi produktum — megszállott propagandistájának neveztem. Van ebben a propagandában is némi **dolus bonus ?** Kétségtelenül van, hiszen a két szemünkkel láthatjuk, hogy a kultúra még nem váltotta meg a világot. Talán mert még nem akadt elég apostola ? Lehet. Tamás Klára mindenesetre buzgón toborozza őket.

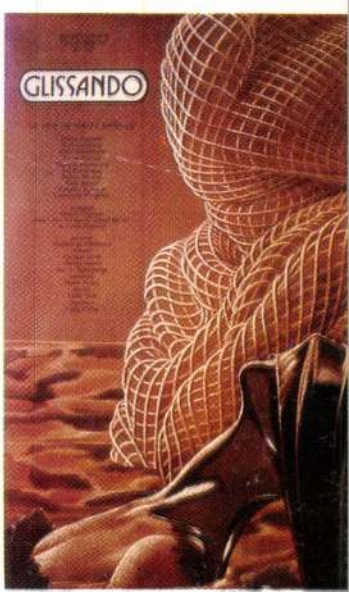

LŐRINCZI LÁSZLÓ

POSTERS : IMPOSSIBLE LOVE „GOLD HUGO" CHICAGO 1984
PAS DE DEUX, RICHARD III, GLISSANDO

BIOGRAPHY

1946 BORN IN TÎRGU-MUREŞ, ROMANIA
1970 GRADUATE OF THE "ION ANDREESCU"
FINE ARTS INSTITUTE IN CLUJ-NAPOCA

ONE-MAN SHOW

1974 BUCHAREST
1979 BUCHAREST
1981 ROME
1982 NEW YORK
1984 ESSLINGEN
1985 CONSTANŢA, ROMANIA
1986 ARAD, BACĂU, BAIA MARE, ROMANIA
1987 LIBRARY OF FRANCE, BUCHAREST

INTERNATIONAL EXHIBITIONS

1974, 76, 80, 84, 86 CRACOW INTERNATIONAL PRINT BIENNIAL
1974, 76, 80, 84, 86, 88 WARSAW INTERNATIONAL POSTER BIENNIAL
1975, 79, 81, 83, 85, 87, 89 LJUBLJANA INTERNATIONAL BIENNIAL OF GRAPHIC ART
1983 BADEN-BADEN BIENNIAL OF EUROPEAN GRAPHIC ART
1983, 85, 87 LAHTI INTERNATIONAL POSTER BIENNIAL
1984 CHICAGO INTERNATIONAL FILM FESTIVAL
1985, 88 TOYAMA INTERNATIONAL TRIENNIAL OF POSTER
1987, 89 VARNA INTERNATIONAL PRINT BIENNIAL
1987 BIELLA PREMIO INTERNAZIONALE PER „L'INCISIONE"
1987 PARIS GRAND PALAIS SALON D'AFFICHES
1988-90 PÉCS INTERNATIONAL POSTER BIENNIAL
1988 TUZLA SALON PORTRETA 88'
1989 COLORADO INTERNATIONAL INVITATIONAL POSTER EXHIBITION
1989 GRENOBLE L'EUROPE DES GRAVURES
1990 BRNO XIV BIENNIAL OF GRAPHIC DESIGN

GROUP EXHIBITIONS

1977 ROTTERDAM
1978 OXFORD
1979 LYSAKER, OSLO
1981 NEW YORK
1982 SAN FRANCISCO
1984 ATHENS
1988 STOCKHOLM, HEIDELBERG
1990 EISENSTADT, MÜNCHEN

PRIZES

1970 THE ONE YEAR FELLOWSHIP "ION ANDREESCU"
1973 THE ONE-YEAR FELLOWSHIP OF THE ROMANIAN FINE ARTISTS UNION
1976 THE PURCHASE PRIZE, CRACOW
1980 THE PRIZE OF THE SZCZECIN MUSEUM, CRACOW
1984 GRAND PRIX "GOLD HUGO", CHICAGO (INTERNATIONAL FILM-POSTER EXHIBITION)
1988 THE AUDIENCE AWARD, TUZLA

WORKS IN MUSEUMS IN ROMANIA AND SZCZECIN, BUDAPEST, WARSAW, LAHTI, WIEN (ALBERTINA), TOYAMA

ADDRESS
STR. ŞTEFAN MIHAILEANU 28 B, AP. 14
BUCHAREST — ROMANIA
PHONE : 16 23 92

K L Á R A

DRAWING POSTER PICTURE TAPESTRY

KLÁRA TAMÁS

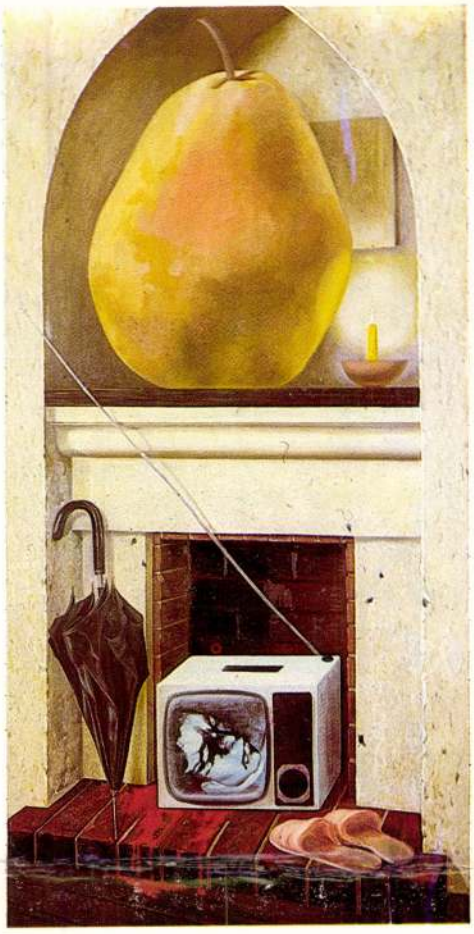

SIMBOL

Tamás Klára

– 4 fusrajz

Igaz Sz. 1970/10

Tamás Klára

Fiatal kolozsvári művész

Korunk 1970. VII. 1054.

Ágopcsa Marianna:

Káosz és rend. /TAMÁS KLÁRA grafikáinak és üvegkompozicióinak bukaresti kiállitásáról./

A Hét /Bukarest/, V.évf. 45.sz. 1974. nov. 8. 7.old., 1 kép.

Tamás Klára

1973-as grafikai kiállítása emlékére.

A Hét, 1973. szept. 21. 4. old. 38 n. Mp.

Tamás Klára (grafikus)

Keramikusként indult, majd a főiskolán grafikai szakot végzett.

A Hét, 1974. máj. 24. 5. elf. 21 sz. 7 p.

TAMÁS KLÁRA

Pusztai Péter és Tamás Klára plakátjait a bukaresti Petőfi Müvelődési Ház Szőnyi termében redezett kiállitás mutatta be. /rövid hir./

Utunk, XXXIV.évf. 6./1580./ sz. 1979. febr. 9. 8.old.

TAMÁS Klára grafikus

7. 74. p. + ll

Új Művészet 1992

valóságos tulajdonságai mellett
llási vonatkozásaikat is leirja
it ist in Gott - a legfőbb szépség

ondoni iparmüvészeti gyüjtemény, mai
eum, az önálló budapesti muzeumot

afestő
l-festő

4.-5. század fordulóján élt indiai

pla trahunt - a szavak megindítanak,

Tamás Lajos

festő

Losonc

lásd

Szépművészet

1941. 178. l.

dolásnak és művéni meg-
valósulásnak egyedül áp,
s talán ~~legjelentő~~ legértéke-
sebb emléke a fönnebb már
említett, négy kardinális
erényt ábrázoló falfest-
mény. Stílusa a 15. század
legvégére vall, s úgy arctipusai-
ban, mint vonalvezetésében,
alakjainak fölépítésében
és mozgásában, egyszóval
minden mozzanatában

Tanács Kajos

Sokféle nevelés (reprodukció)

Hajdú-Bihar megyei Népújság 1966. máj. 31.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

Kaposvári László

1967 APR 21

1021

Bejrútban korongozott

A KAPOSVÁRI TAMÁS LÁSZLÓ

Tamás László kaposvári népművész azt a megtisztelő megbízatást kapta, hogy Libanon fővárosában, Bejrútban népművészetünket reprezentálhatta a magyar hetek alkalmából. Hazaérkezése után munkahelyén, az Agyagiparosok Háziipari és Népi Iparművészeti Tsz-ben kerestük föl, s élményeiről érdeklődtünk.

— Milyen rendezvénynek tekinthető a bejrúti magyar hetek?

— Kimondottan kereskedelmi célból rendezik meg évről évre Libanon fővárosában a magyar heteket. A Magyar Kereskedelmi Kamara a hazai ipar termékeiből kiállításokat rendez, bemutatja áruinkat. Piackutatásnak is nevezhetjük. A keleti nagykereskedők itt adnak egymásnak randevút. Nagyon alkalmas hely erre Bejrút, éghajlata is kedvező.

— Bejrút, a Kelet bazárvárosa milyen benyomásokat keltett Önben?

— Szép fekvésű város. Építészete változatos, gyönyörű épületei vannak. Régi házait azonban sikátorok zárják el a kíváncsi turisták elől.

— Milyen hangulat jellemezte a magyar heteket?

— Zászlók, transzparensek hirdették, hogy április negyedikétől tizenegyedikéig magyarok vannak Bejrútban. Óriási volt a propaganda. A külvárosi bazárokban is tudták, hogy ott vagyunk. Nagy visszhangja volt a bemutatkozásunknak. Tetszettek áruink, rendezésünk is megnyerte a vendéglátók tetszését. Egy bankár az egész magyar kiállítást meg szerette volna venni.

— A népművészet milyen helyet kapott a többi áruk között?

— A népművészet kiemelt, jó helyet kapott. A fogadás területén volt a kiállításunk. Tizenhat négyzetméteren feküdt, ez jelentős megbecsülést is jelent. Úgy érzem, nagyon megbecsülik kinn a magyar népművészetet. A magyar heteket maga a kormányzó nyitotta meg, ez a gesztus az egész magyar ipar, kereskedelem elismerését is jelenti.

A kiállításon felállítottak nekem egy korongozót, a helyszínen dolgoztam is minden nap, akárcsak a kapolcsai pingáló asszony. A tömeg majd feldöntött, szerencse, hogy dobogóra ültettek föl. Rengetegen vettek körül, látványos volt e munka számukra. Érdeklődtek, kérdezgettek is közben.

Kedves élményeim közé tartozik, hogy ott-tartózkodásom utolsó napjaiban már előre köszöntek az emberek, megismertek. Ez azt is bizonyítja, hogy megszerettek bennünket. A televízió is készített rólunk adást, ez is hozzájárult a sikerhez.

— A piackutatástól várható-e, hogy megrendelést kap a kaposvári Agyagiparosok Háziipari és Népi Iparművészeti Tsz?

— Erre is számíthatunk. 1954-ben már kaptunk egy bejrúti cégtől megrendelést.

H. B.

líjtörvényről

A nyugdíjtörvény felsorolja azokat a betegségeket, amelyek foglalkozási betegségnek minősülnek. A foglalkozási betegségben megbetegedett tsz-tag ugyanolyan elbírálás alá esik, mintha üzemi balesetet szenvedett volna.

Kik kaphatnak kártalanítási segélyt, és baleseti járadékot?

VÁLASZ: Kártalanítási segélyre az a tsz-tag jogosult, aki üzemi baleset vagy foglalkozási betegség következtében keresőképtelenné vált, de rokkantságának mértéke még nem állapítható meg. A kártalanítási segély a keresőképtelenség tartamára addig jár, ameddig az illetékes orvos megállapítása szerint a termelőszövetkezeti tag állapota ki nem alakult.

A kártalanítási segély havi összege a baleseti járadék alapját képező havi átlagjövedelem 65 százaléka. Ha a kártalanítási segélyt nem teljes naptári hónapra kell fizetni, egy naptári napra a havi kártalanítási segély egyharmincad részének forintra kerekített összege jár.

Ha a balesetet szenvedett tag állapota kialakult, s munkaképességének bizonyos százalékát — hosszabb időre, vagy véglegesen — elvesztette, munkaképesség-csökkenésének megfelelően baleseti járadékot vagy rokkantsági nyugdíjat kap. Rokkantsági nyugdíjat az igényelhet, akinek munkaképesség-csökkenése a 67 százalékot eléri vagy meghaladja. Akinek munkaképessége legalább 16 százalékban csökkent, baleseti járadékot kaphat. A baleseti járadék mértéke: 16—25 százalékos munkaképesség-csökkenés esetén (1. fokozat) a havi átlagjövedelem 5 százaléka, de legalább havi 75 forint, 26—35 százalékos munkaképesség-csökkenésnél (2. fokozat) a havi átlagjövedelem 8 százaléka, de legalább havi 90 forint, 36—49 százalékos munkaképesség-csökkenés esetén (3. fokozat) a havi átlagjövedelem tíz százaléka, de legalább havi 135 forint, 50—66 százalékos munkaképesség-csökkenésnél (4. fokozat) a havi átlagjövedelem 25 százaléka, de legalább havi 270 forint.

JÁTÉ

Hajmeresztő látvány: száz

Szűk már nagyon a kaposvári vasútállomás. A néhány sínpáron egymást érik a vonatok. Az utasforgalom jelenleg 10—15 000, nyáron azonban eléri majd a napi 20—25 000-et is.

Ilyen elavult állomáson már csak az utasok fegyelmezettségével, a vasúti szabályok tökéletes megtartásával lehet a forgalmat lebonyolítani, és megelőzni a súlyos baleseteket.

* * *

Krajnics Géza rendőr százados, a vasúti őrs parancsnokával és *Csima János* főintézővel, a vasútőrség vezetőjével figyeljük az utasok

Horizont tv rnyős) 4500 dó. Kaposs 1. utca 82. (62923)

épkályha ol- ó. Kaposvár, z 2. ép. em. (62922)

— MOTOR

601-es sür- dó. Matol- svár, Dam- ca 24/b II. n: 11-981 96. (62863)

motorhoz alvázat ngedélyezet- th Gábor, Dimitrov (135)

en, kisab- jfékes) ol- ési kedvez- ladó. Mi- nárdi, Sz- (126481)

toda üzem-

Jó állapotban lévő 900-as Wartburg eladó. Kadarkút, Fő utca 52. (5675)

Jó karban lévő 407-es Moszkvics eladó. Látrány, Rákóczi u 15. (4781)

Berva jó állapotban eladó. Kaposvár, Vöröshadsereg utca 207. (134)

600-as Trabant kitűnő állapotban eladó. Érdeklődni Nagyatád, fmsz-iroda. (5630)

600-as Trabant kifogástalan állapotban eladó. Érdeklődni Kaposvár, Május 1. utca 18. órajavító. Telefon: 13-583. (62889)

Trabant 600-as eladó. Kaposvár, Marx Károly utca 22. Garami. (62898)

Warburg 31 000 kmrel, fizetési könnyítéssel eladó, Zalaegerszeg, Berzsenyi utca 7. Dara Károly. (46065)

Eladó 407-es Moszk-

CSERE

Elcserélném kétszobás, konyhás, mellékhelyiséges, nyárikonyhás lakásomat kétszobás, összkomfortosra. Cím: Csik Mihály, Kaposvár, Kanizsai utca 56. (131)

Kaposvár legszebb helyén a város központjában két és fél szobás, emeleti, összkomfortos, napos, franciaerkélyes, beépített konyhás lakásomat elcserélném pesti, Pest környéki hasonlóra. Lehet szövetkezeti vagy OTP-s is. »Azonnal 81072« jeligére a Felszabadulás téri hirdetőbe. (8439)

ÁLLÁS

Takarítónői állást vállalok 8—12 órás

Üdülőbe kára keres kácsnő lányt és mindeneslá Balatonföld fiók 30.

Kőműves nulót kere Béka Ján vesmester, faludy u.

VÉG

Férfi rés kiadó. Kap nyi Dániel kapu alatt.

Szerződés szoba-konyh albérletbe Előre fizet tokat 62916. hirdetőbe.

Rádió- és készülékek, magnetofon játszók és gépek gara vítása. Kis té, vasút.

Autók, párok

Tamás László

Említve

Két somogyi képzőművészportréja

Somogyi Néplap, 1970. sep. 18.

Tamás Lánló

hénítette ~~E~~ Bretz-Dr Knapp:
Építészet és kerámia c. műve bar-
koló és kötéstervét
Díjazott /u hép magyar könyv 68 a/

Magyar Grafika 1968 nek.

Tamás László MDK

Szerepelt a Népi Iparmüvészeti Tanács Régiposta utcai helységében rendezett kiállitáson

Habán korsója

(gyurkó): A népmüvészet mestereinek kiállitása.

ÉLET ÉS IRODALOM 1964 szept. 19.

Tamás Lánló

hémítette a „Hogyan működik?"
c. könyv kötéstervét.
Díjazott /a hép magyar könyv 68"/

Magyar Grafika 1968 mell.

Tamás Lánló

Lénítette Winfried Oppelt: Ipari szabályozási folyamatok kézikönyve c. műve borkoló és kötéstervét.

Díszérettben vénesült. / „Magyar könyv 69a/

Magyar grafika 1969 mell.

Tarnós László farekasmester

Tálka, habanoid hagyományok felhasználásával.
1962.
6 cm magas
Kaposvár Agyagipari HTSz tulajdona
Repr.

Molnár László: Forekesség. Bps. 1963.

33.10

Tamás Kondó fazekasmester

1955-ben a „népművészet mestere" címet kapta.

Molnár Kondó: Fazekasság. Bp. 1963.
29. o.

Tamás Lánló

Bátaszéktől Kaposvárra származott fazekes-mester

Molnár Lánló: Fazekosság Bp. 1963

28.0

Tamás Lánló

Jarekas Libanonban, a népm. kiál-
lításon.

Magyar Nemzet, 1967. III. 12.

Tamás László farekasmester

Mokrás kérelet habanoid hagyományok felhasználásával
1961.
a kaposvári Agyagipari HTSz Anlajdona
Kep.

Molnár László: Farekasság Bp. 1963
33.0.

TAMÁS LÁSZLÓ

Füles kabai bokály

Fiatal képzőművészek és iparművészek
kiáll 1955

MDK.

Tamás László

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 ápr.8.lap 4.

Tamás László

Kisállítási kritika

Magyar Nemzet 1986 ápr.8.lap 4.

TAMÁS László

Somogy 1985. 1.

vágyódik, melyek a természet ismeretéből fakadnak; olyan orvosi gondolkodásra, mely nem „légből kapott", olyan gyógyszerekre, melyek nem voltak, nincsenek, de a jövőben biztosan lesznek! Tehetetlenségéről azonban nem tehet, de ellene sem: leláncolva tartja a kor, amelyben él és élnie kell. Orvosi munkája mellett kiváló helytörténész is volt, s mint ilyen írta meg *Somogy ismertetése* c. könyvét. (Pest, 1857.)

KATONA IMRE

Tamás László világáról

Tamás László több mint három évtizede érkezett Kaposvárra Tolna megyéből. A fazekastechnika vértezetében jött Somogyba, főleg az engóbos díszítés lehetőségeit ismerte jobban társainál. Tapasztalnia kellett, hogy gúzsba köti kezét és alkotói fantáziáját a hagyományok hiánya, ezért hozzákezdett azok feltárásához. Tudta, hogy a Dél-Dunántúlon – főleg Baranya és Tolna megyében – a fazekasművesség a hagyományosnál szélesebb keretek között mozgott, mint új hazájában, Somogyban. A Tolna megyei Szakcson például fehéredényes fazekasok is tevékenykedtek egészen a közelmúltig. A fehéredényesség alapjait nálunk és Közép-Európában a habán fazekasok vetették meg a XVI. század végén, a XVII. század elején. A Dél-Dunántúlon ugyan nem volt olyan telephelyük, mint az erdélyi Alvincen, a felvidéki Nagylévárdon és Szobotisten vagy a nyugat-magyarországi Németújváron és Dávidházán, nem tartózkodtak ott hosszú ideig, a fehéredényesség mégis meghonosodott, és évtizedekig virágzott. Tamás László még mélyebbre nyúlt a hagyományokat keresve. Így jutott el a habán kerámiák tanulmányozásáig, azok lényegének megismeréséig.

Tamás László Kaposváron csak néhány évig dolgozott egyéni fazekasként. A szakszövetkezetnek egyik alapítója volt, s műszaki vezetőként tevékenykedett. A szövetkezet sokáig kályhakészítéssel és -felrakással foglalkozott. Emellett alig jutott idő és lehetőség népművészeti tárgyak alkotására, a rendelkezésre álló hodályszerű helyiségek sem voltak alkalmasak erre. A kályhagyártás a gázprogram következtében az 1960-as évek körül megszűnt. Emiatt előtérbe került a díszműáruk készítése.

Ekkor kezdett Tamás László habán kerámiával foglalkozni. Előállításának gondolata egyébként már korábban felmerült benne, főleg ennek színes mintájú, fehér mázas változata érdekelte. Leginkább a bokály- és a tálformák különböző áttört és áttöretlen variációi foglalkoztatták ebben az időben, de mint a szövetkezet egyik vezetőjét a napi elfoglaltságok túlságosan lekötötték. E munkája közben igen sok értékes tapasztalat halmozódott fel benne. Tudni kell, hogy a habánok nemcsak fehér kerámiákat, hanem színeseket is készítettek, Tamás László ilyenek előállításával is megpróbálkozott. A kék habán kerámiák a kaposvári szövetkezet ismert és megbecsült termékei lettek. Más népművészek is készítenek ilyen habán kerámiákat, ők azonban kék fedőmázra helyezik a kaolinnal megkeményített ónmázt, fehéren vagy színesen. A szövetkezet – ugyanúgy, mint a habánok annak

idején – kék engóbon alkalmazza a fehér ónmázt, melyet mintegy takaróul helyez az edényre. Ez nem tartozik a könnyű eljárások közé, hiszen az engób hőérzékeny, színe aszerint alakul a sötétkéktől a sötétszürkéig, hogy mennyi hő éri.

A habánokat nemcsak a kék kerámiák foglalkoztatták, hanem a lila és sárga alapúak is. Ez utóbbiak alapja is engób volt, mint az Szerencsi Mihály sárospataki fazekasmester 1809. évi receptkönyvéből kitűnik. Tamás László azonban – éppen a kék kerámia tanulságait megszívlelve – vagy fedőmázra helyezi el fúvással az alapszínt adó lilát, illetve sárgát, vagy az antimonoxidos színtestet közvetlenül belekeveri a fehér ónos mázba. Ily módon szép mélysárga színt kap. Ennek díszítése korlátozott, ugyanis kevés olyan szín van, mely a sárgán diszharmónia nélkül elhelyezhető. Ez okozta-e, hogy az ilyen habán kerámia ritka, vagy pedig az antimonoxid fertőző volta, nem tudjuk. Mindenesetre örvendetes, hogy ilyen utánzattal is találkozunk. Tamás László kerámiáit látva szembeötlik a tanulság. Míg a szövetkezet habán imitációi a klasszikus korszak reminiszcenciáit mutatják, Tamás László a kései korszak hagyományait idézi nagyméretű csörgőkorsóin, szűk és széles szájú bokályain, korsóin. A népi jelenetek, a vadászat, földművelés ugyan ősi emberi tevékenységek, a habán kerámiákon ezeket mégis csak a XIX. század közepén kezdték ábrázolni, egy kicsit népi életképpé szelídítve. A vadászat a valóságban korántsem olyan idillikus, ahogy az a habán kerámiákon látható. Tamás Lászlónál tovább idillizálódik ez. A vadászat mozgalmas jelenetei életképpé válnak kerámiáin, és keverednek más tevékenység ábrázolásával.

Tamás Lászlóban szerencsésen ötvöződik a spontán és a tudatos fazekas. Formavilága forgáselemekből szervül egységessé, s bár kitűnő gipszes, mégis kevés nála a sablonizált forma. Szereti a felületkialakítást, hogy díszíthesse azt a maga sajátos módján, ornamentikákká szelídült virágokkal, levelekkel, de közvetlenül is merít virág és növényi díszítőelemeket a természetből. A forgáselemekben a bonyolultságot keresi, az összeszűkülő és kitáguló formák világát, az ezeket alakító centrifugális és centripetális erők visszafogását, a belőlük kibontakozó formák érvényesülését. Egyik kedvenc formája a korsó szűk és széles szájú, hasas és bokályos változatban. Különböző nagyságú csörgőkorsók kerültek ki keze alól. Ezeket a többszörös gyűrűtagok jellemzik, melyek nemcsak a száj statikai erősítését szolgálják, mint az épületnél a támfalak, hanem a fogást is biztosítják. A habánoknak is kedvelt árujuk volt a csörgőkorsó, de ők az egyszerű fazekasság formakészletéből emelték át oeuvre-jükbe azt, amikor a nagyméretű díszkorsókat készítették a céhek örömünnepei részére. Ezeket – érthetően – gondosan díszítették, hiszen az emelkedett alkalom, a társas összejövetelek ezt megkövetelték. A korsókra nemcsak a készítés évszámai kerültek, hanem a céh neve és emblémája is, többnyire díszes oroszlánokkal vagy angyalokkal körülvett koszorúban. Később a csörgőkorsók száját átalakították, a szűk, két-háromszoros gyűrűtaggal körülvett szájrészt hengeressé szélesítették, hogy a megnövekedett felületet díszíthessék mintaelemekkel vagy az alkalomhoz méltó szöveggel. Ezek a korsók régen is, ugyanúgy, mint Tamás Lászlónál, díszedényül szolgáltak.

Az alkotómunka igazi feltételei csak akkor teremtődtek meg Tamás László számára, amikor műhelyében dolgozhatott. A szövetkezeti időszak mégsem telt el tanulságok nélkül. Az ott látottak, hallottak, tapasztaltak néhány évi késéssel ugyan, de elemi erővel törtek fel belőle. Nem annyira a formák ejtették hatalmukba, mint inkább a díszek, a motívumok. A szövetkezetben alkalmazott technikákból a sgarittossal nem találkozhatunk munkái között, mint ahogy a kék alapúakkal sem, bár

ez a szín is foglalkoztatja, mint ezt főleg nagy alakú táljainak díszítése bizonyítja. Ilyen kerámiák is készültek műhelyében, ezt a színt azonban – ugyanúgy, mint a sárgáknál – a fehér alapra úgy fújja fel, hogy a kék intenzitását csökkentse. Ez annyira sikerült, hogy a kék csakúgy, mint a sárga, szinte már nem is a habán kerámián megszokott színnel azonos, hanem olyan, amilyet a XVIII. századi fajanszmanufaktúráinknak sikerült előállítaniuk. Ezért ezeket holicsi kéknek nevezzük. A felfúvást ugyan a habánok is alkalmazták, de főleg a mangánoxidot fújták fel, hogy a szín intenzitását ellensúlyozzák. A mangán analógiájára Tamás László a kéket és a sárgát is úgy fújja fel a már ráégetett fehér ónmázra. Az így felfújt színes tárgy festése korlátozott, de nem megoldhatatlan.

Tamás László elsősorban azokban az eljárásokban otthonos, melyek fazekas tanultságából adódnak. Amikor a fazekasságot tanulta, leginkább a zöld és a barna mázas eljárás, az engóbos díszítés virágzott. Főleg a barna és fekete színű engóbos edényre vitték fel írókával a díszt, melyet vékony cirokkal vagy fadarabkával tetszés szerint alakítottak a lassan forgó korongra tett edényen. Ez a díszítés könnyűsége ellenére igen mutatós, érthető tehát, ha mindmáig virágzik. Tamás László érdeme, hogy a magával hozott díszítőmódot meghonosította, és Somogyban is népszerűsítette. Az új igények nehéz helyzet elé állították a szövetkezetet, melynek akkor még nem volt megfelelő tapasztalata ahhoz, hogy válogathatott volna a díszítőmódokban, hiszen a fedőmázas technika fejlett festői tudás nélkül kivihetetlen. E nehézség áthidalására Tamás László olyan technikai megoldást talált egyes tárgyakkal, mely nem a festői munkával akar díszműárut létrehozni, hanem a formák megfelelő kialakításával válaszol a kihívásra. Ekkor jelentek meg azok az áttört peremű tálak, melyek még ma is megtalálhatók a szövetkezet termékei között. Peremükön már ott volt a zöld és a sárga ráfúvásos szín, ami később Tamás Lászlónál önálló technikai rangra emelkedett.

Illyés Gyula szülőföldjén

Illyés Gyula szülőföld-fogalmába Rácegres éppúgy beletartozott, mint Sárszentlőrinc vagy Pálfa a katolikus templommal, ahol keresztvíz alá tartották. Nem deríthető ki, hogy mikor és ki, de a keresztelő anyakönyvbe az 1902. november 6-i bejegyzés után odaírták: *híres költő*. Bizonyítéka ez többek között annak, hogy a szülőföld figyelemmel kísérte fiának útját. Azaz a kötőszál egyik oldalról sem szakadt el. Illyés vallomása szerint a szülőföld tágas: „Ahol a Balatonból csordogáló Sióhoz hirtelen társul szegődik északról a Sárvíz, de mégsem ömlik bele, hanem egy vármegye hosszán fél-másfél kilométernyire mellette ballag, szinte kar-karban, kacérkodón át-átkacsintva, mint az andalgó szerelmesek – én ott vagyok honn, az az én világom."

Az iskolák (Felsőrácegresen, Simontornyán, Dombóváron, Bonyhádon) bővítették és szorosabbra fonták az érzelmi szálakat. 1984. november 2-től ezek eltéphetetlen kötelékké erősödtek. Simontornyán ugyanis a halottak napjától a régi iskola falán emléktábla örökíti meg, hogy a padokban évtizedekkel korábban ott ült

egy kisdiák, aki később *híres költő* lett. Borsos Miklós domborműve előtt Pozsgay Imre, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára emlékezett arra, hogy az iskola olyan diákot bocsátott útjára, akit később épp a szülőföldről magával vitt élmények késztettek arra, hogy népben, nemzetben gondolkozzék. S ennek mindjárt bizonyítékát is láthatták azok, akik a meghívásnak eleget téve november 2-án eljöttek Simontornyára. A vármúzeum egyik termében állandó kiállítás nyílt Illyés-dokumentumokból. A megvalósításhoz a Béri Balogh Ádám Múzeum – amint ezt Vadas Ferenc igazgató megjegyezte – nélkülözhetetlen segítséget kapott Illyés Gyulánétól, Flóra asszonytól. A válogatásban és az elrendezésben egyaránt ott volt az ő keze, s így a képek, kéziratok, fényképek és másolatok, könyvek bizonyságát adják a szülőföldhöz kötődésnek.

Erről vallott a költő: „Pusztán születtem, egy magányosan álló házacskában egy dunántúli tanyán, mely öt-hat falu között fekszik... Pusztainak lenni kicsit szégyen volt, a talajtalanságot, a hazátlanságot jelentette, ahogyan az is... A pusztaitól, ha azt akarták tudni, hová való, nem azt kérdezték, hol lakik, még kevésbé, hogy hol született, hanem hogy kit szolgál... Szülőházam nem volt apám tulajdona, de szülőföldben páratlan gazdag örökséget kaptam."

Ebből oszthatott szét barátainak, pályatársainak, a magyar irodalomnak. Születésnapján a simontornyai vármúzeum kőtárában költők, írók, zenészek és színművészek sugároztattak rá vissza valamit a kapottakból – Fodor András szerkesztésében. Bertók László, Csányi László, Csoóri Sándor, Fodor András, Hubay Miklós, Sinkovits Imre, Somlyó György, Takáts Gyula, Tornai József, Tüskés Tibor, Vadas Ferenc olvasott fel verset, prózát tisztelgésként Illyés Gyula emléke előtt. Dominált a műsorban a személyes hang; mert másként nem is lehetett elmondani, kinek mit adott a volt mester, pályatárs, barát... *

Idézzük még Illyés sorait: „Szülőföldemmel úgy vagyok, mint a szegény király az országával. Magántulajdona nincs benne egy talpalatnyi sem, de gondra és tetszelgésre mindenestül az övé. A sors már születésem helyével arra figyelmeztet, hogy megosszam magamat, vagy ha úgy tetszik: szeretetemet."

A nagy sikerű emlékműsor ezt erősítette meg. Ennek végén Illyés Gyuláné, Flóra asszony vehette át elsőként Farkas Pál emlékplakettjét, amely csak annyi példányban készült, ahány szereplője volt a tisztelgő estnek.

L. S.

*Takáts Gyula *A kaposi tanítóképző főiskola hallgatóinak* – amikor Illyés Gyula nevét kérték – című versét is felolvasta. A résztvevők többsége Somogy üdvözletét tolmácsolta.

Mak.

Tamás László tipografus

Szerei: Katalog (Szines) 337 old
Páros belső ennlap 338 "
Műszaki könyv előkészítés 340 "
Der Mann mit dem Staatel im Gewissen 343 l.
(Levelek Calcutta e. műből)

Tamás László: Egy év a lepesei grafikai és könyvnűgészeti
Magyar Grafika 1961, 5. évf. 5. z. 337-343 l. főiskolán

Tamás László

Tamás Lászlónak a népmüvészet mesterének alkotásaiból nyílt gyűjtemenyes kiállítás a Népmüvészeti és Háziipari Vállalat bemutató termében.

T.: Farkas népmüvész kiállítása.
Új Tükör, 1977. november 13 – 43. lap.

Tamás László, népművész.

TAMÁS LÁSZLÓNAK, a népművészet mesterének alkotásaiból nyílt pénteken gyűjteményes kiállítás Budapesten, a Népművészeti és Háziipari Vállalat Mester utcai bemutatótermében.

—: Mk

8.

Népszabadság, Bp. 1977 okt. 29.

Tamás László, a népművészet mestere.

A Kaposvári Fazekas Szövetkezet művészeti vezetője és elnökhelyettese Tamás László mondja: „Somogyban szegényes a kerámiakészítés múltja, nem úgy, mint a fafaragásé, ezért a sárközi népi cserepet hoztuk át Kaposvárra. Később felújítottuk a habán fazekasságot és zömében most is habán edényeket készítünk."

Sz. E.: A népművészek ifjú nemzedéke.

Petőfi Népe, 1978. szept. 22.

Tamás László, iparművész,

Jarekas

kekszárdi műtelérű. Családjában a katodik Jarekas nemzetséget képviseli. Steig István Jarekasnál tanult. Bátaszéken nyitott saját műhelyt. 1954 óta Kaposvárott dolgozik.

Gerencsér Miklós: Flóra majolika 4-5. m.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. szept. 4.

Tamás Lázló

farakasról tőről fényképet Csonka Béla Kaposvár c. városalbuma

Bodri Ferenc: Kaposvár – Csonka Béla városalbuma.
Somogy, 1987. 3. sz. 109. l.

MDK

Tamász László

Domanovszky Gy: Iparm. pályázat és kiáll. SzM.
1955. 186 l.

Tamás László fazekas népi iparművész
a Kaposvári, Fazekas Népművészeti Szövetkezetből

Szerepelt a MIOSZÖV és a Népi Iparművészeti Tanács által 1956 jul 29 -től a.g. 5-ig rendezett kiállításon.

Kiss I. Sándor: Dunántuli Népművészeti Kiállítás Fonyódon.

SOMOGYI NÉPLAP, Kaposvár, 1956. jul 26.

Tamás Lajos

karikatúrainak

kiállítása. Debrecen. - Ism. Tóth Ervin, Hajdú-Bihar Megyei Népújság, 1966. máj. 31.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

269. l.

MDK.

Tamás Lajos

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 jul.

MDK.

Tamás Lajos

Kiállítási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 jul.

Tamás Lajos MDK

losonci festő

Losonci Hirlap 1941. jan.1.
A Kármán József Irodalmi és Művészeti Társaság
kép és művészeti kiállitása.

mok

Tamás Lajos

grafikus - tanár (gyógypedagógia)

rajzai:

A nevelők nevelése és a gyermekek viselkedése.

Népszava 89 évf. 24 sz. 1961 jan 28 án 8 l.

Tamás László fazekas népmüvész, Kaposvár
Füles habán bokály

Fiatal Képzőmüvészek és Iparmüvészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. junius, 32 l.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 36. l. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — —ó: Az esztergomi Hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Rényi 22. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 770. l. — Körösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 238. l. — Maszlaghy II., 188. szám. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság. 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

ELSHEIMER, ADAM (német festő, 1578—1610)

Menekülés Egyptomba (140. kép)

Márvány, olaj, 17·5×35 cm.

Az Esterházy-gyüjteményből, majd Bubics Zsigmond tulajdonából.

Rényi 19—20. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 766. l. — Körösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 238. l. — Maszlaghy II., 358. szám. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 246—247. l. — Lepold—Lippay 56. l.

ABER, LEOPOLD (osztrák festő, 1760—1820 körül)

Tamás László

Tál, cserépedény

Tányér, "

Bokály, "

Korsó, "

Ernst Múzeum. I. iparművészeti kiállítás. 1932.

17 l.

Vmelyet c. Budinis figurális orommezeje miatt tart fontosabbnak.

~~zert tartja Budinis fon~~
nek felépitése ~~viszont~~ l
rül készülhetett. (000 re
Berendezés: Főoltárkép:
ban: Jacob Warshág pinx
architektura barokk, az
az Atyaisten jó szobra
angyalfejek koszorujába
ra XVIII. század közepé
Joachim és Szt.Anna. A
szószék, homlokoldalán
kép, Három királyok hód
Olasz, XVII. század /?/
Irodalom: Mocsáry I. 36
névtára. I. kötet, Vác,
517, 682 l. - Dornyay B
ce pastoforiuma. Archae
Tragor Ignác: Vác müvé
Budinis, Cornelio: Gli
1936, 73 l. /XIII. tábl
in Ungheria. Annuario S
III.-Roma, 1939, 79 l. /

mdk

Kaposvári Tamás László

Kéveskeszletei, tamperjai, étkészlete.

Láncz Sándor: Három Kiállítás.

Népmüvelés, 1956 év. 9. sz 54 l.

Tamás László, népművész
Keramikus

M Dk

A Régiposta utcai bemutatóteremben egy hatszemélyes étkészletet és italoskészleteket állított ki.

Szabadi Sándor: Szépség és Kasznosság 8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. dec. 14.

Tamás László
népművész

M D.V.
1

Habán korsóját állitotta ki
a tárlaton.

(Gyurkó): A népművészet mestereinek kiállítása
Élet és Irodalom, 1964. szept. 19. – 8 lap.

1 T 14

Tamás László

Bonta János: Építészet és tömeg-termelés. tipográfia, védőborító és kötésterv.

említve.

A szép magyar könyv, 1963. 31. l.

MDK

Tamás László ipm.

3. M. ipm. és népmův. kiáll. 1955. Ipm. Muz.

képpel

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGY MEGYEI
NÉPLAP

Tamás László
1967 OKT 20.

— **Somogyi siker a fazekas pályázaton.** A Népi Iparművészeti Tanács, a HISZÖV, valamint a Baranya megyei Tanács által Pécsváradon megrendezett országos fazekas pályázaton Tamás László, a Kaposvári Agyagipari Háziipari és Népi Iparművészeti Tsz dolgozója második díjat nyert hét darabból álló dísztárgy-kollekciójával.

1021

dezvényén. Fél hatkor, a
kitűzött időpontban érkez-
tem. A teremben már együtt
ült mintegy ötven meghi-
vott szocialista brigádveze-
tő. Nem sokkal utánam
még egy vendég érkezett, ő
utána senki. Csönd. A

MDK

Tamás László

kaposvári fazekas.

Szerepelt a kaposvári müvelődési házban rendezett kiállitáson.

W.E. : NÉpi iparmüvészeti kiállitás.
Somogy Megyei Néplap. 1963. aug. 6.

Tamás László MDK

A kaposvári Agyagiparosok Szövetkezetében dolgozik, mint iparművészeti részlegvezető.

Szüts István: A jó bornak is kell cégér, az agyagipari készitményeknek is.
SOMOGYORSZÁG, 1957. febr. 27.

mdk

Tamás László

fazekas népművész

A Népművészet Ly Mesterei

Népművelés, 1956. 9. sz borítólapbelseje.

Tannás László
népművész

M.D.K

A habán edények szín kultúráját alkalmazza modern pálinkás-készletén.

Gyurkó László: Népművészet és iparművészet
Élet és Irodalom, 1961. szeptember 2 - 10 l.

MDK

Tamás László

népmüvész a kaposvári Népmüvészeti Termelő-szövetkezetben dolgozik.

Esti Hirlap 1959. jan. 16. 6 old.

TAMÁS László fazekas M.D.K.

fekete-zöld mintás korsó

Sárvári Márta: A népmüvészet mestereinek kiállitása

Magyar Nemzet 1962. augusztus 31. 4.l.

Tamás László 1

AZ AKÁCFAHASÁBOK ILLATA mindent betölt. Félmeztelen munkás táplálja a tüzet. Idő múltával kemencébe kerülnek a cserepek. Ha kiégtek, s megkapták terrakotta színüket, valamennyit boltba, vásárra, piacra viszik. Kaposvárott a *fazekas szövetkezet* 12 millió forintos tavalyi termelési értékkel dicsekedhet, ebből 9 millió a népművészeti kerámia és 3 millió forint a virágcserép értéke.

A művészeti vezető, *Tamás László* nézi, hogyan rakják egymásra a fahasábokat s aggodalommal jegyzi meg: itt is korszerűsíteni kell, nem lehet sokáig fenntartani a cserépégetésnek ezt az ősi módját: *nincs, aki felaprítsa a fát!*

Magyar Hirlap 1977/2[illegible]2/1[illegible]

Sárközi:Habán hagyaték

Tamás László 2

A népművészet mesterének szobájában két vitrin áll. Két szerelem találkozása, *két irányzat* — kerámiában elbeszélve.

— Csakugyan nem tudnék választani, melyiket szeressem? Egyaránt a szívemhez nőtt a barnásvörös *sárközi* fazekasáru, és a múltból életre keltett, finom vonalú halvány *habán*.

Az előbbi szenvedély ősöktől örökölt. Szekszárdról származtak, ott adták meg a Sárközre legjellemzőbb sötétvörös és barnás alapszínt, amelyen gazdagon virultak az írókával „termesztett" *virágok, madarak*. Ezekkel a használati cikkekkel vásároztak ősök. Fazekasmunkáik egy ré- konyhában szolgált, a szebb ok bekerültek a *tisztaszobá-*

Magyar Hirlap 1977/202/13

Sárközi:Habán hagyaték

Tamás László

Magyar Hirlap 1977/202/13

Sárközi: Habán hagyaték

— A vásározásból nekem is kijutott, s nem bántam meg: *jó iskola volt!* — emlékezik a késői, immár Kaposvárra szegődött gölöncsérutód. — Amikor kiterítettem a portékámat, s megálltak előttem a falusi asszonyok, minden alkalommal *vizsgáztam*.

MÍG A MEGÉLHETÉS PARANCSÁRA gyártotta a bevált, régi, hagyományokon nyugvó sárközi edényeket, szabad óráiban egy új útról álmodott. Igaz: ezt a mezsgyét előtte már sokan rótták, hányatott sorsú, vallásos hitükért vándorolni kényszerült, hazánkba is eljutott emberek: az *anabaptisták*. Őket nevezték habánoknak. A legfejlettebb technológiát használták cserépedényeiken. (A fehér fedőmázat voltaképpen a perzsáknak köszönheti a kerámiakultúra; az élettől csil-

Tamás László 4

logó euzénmázat tőlük vették át a hódító spanyolok.)

— A fehér alapszín, ezen a zöld, a sárga, a kék, a mangánviola megragadott — mondja a művészeti vezető. — A habán kerámia készítése tulajdonképpen több tudományt egyesít. Járatosnak kell lenni a *szilikátkerámiában*, tudni kell *tervezni*, *korongolni*. Művelője *energetikus* is, aki tudja, hogy a kívánt eredményhez hány fokra kell fűteni a kemencét.

Magyar Hirlap 1977/202/13

Sárközi: Habán hagyaték

mdk

Tamás László és Kass János
tipográfus grafikus

Közös diplomamunkája

József Attila Gedichte c. verseskönyv
A tipográfiát Tamás László a rézkarcokat
Kass János készítette. Ábra 336. l.

Tamás László: Egy év a lipcsei grafikai és könyvművesteti főiskolán.
Magyar Grafika 1461, s. évf. s. rz 339 l

mdk

Tamás László és Kass. János
tipografus grafikus
közös munkája
a 334. oldalon levő illusztráció:
Krishan Chandar Calcutta c. kisregényhez.

Tamás László: Egy év a lipcsei grafikai és könyvművészeti főiskolán.
magyar Grafika, 1961, 5. évf 5. sz 339. l.

Tamás László

parekas

László

Szabad Művészet
1955. 186. l.

Tamás Lázló, Kerámikus [iparművész] népművész

Tamás Lázló a „népművészet mestere". Ő újította fel a lassan már feledésbe merült habán edények kézítését. A habán kerámiák a 16. sz.-ban a felvidékre bevándorolt anabaptista fazekasoktól kerültek hozzánk. A régi edények: hasas bödönök, korsók gyakorlati célokat szolgáltak. Most kecses vázák s karcsú használati tárgyak kerülnek ki Tamás Lázló keze alól. Hiven őrzi viszont a régi szép színeket.

Szabadi Sándor: A habán kerámiák műhelyében

8.L

Bp. 1961. júl. 2.

NÉPSZABADSÁG

Tamás László, kerámikus népművész

MDk.

A kaposvári fazekas habánkészleteket állított ki.

– : A népművének ráudorkiállításán (Budapest)

Népszabadság, 1959. ápr. 21

4. l.

M. D. K.

Tamás László
farekas

A budapesti kiállításon vesz részt.

Balázs Éva: Pattó Bandi unokája és a többiek.
Magyar Nemzet, 1959. ápr. 15.

3l.

MDK

Tamás László népmüvész

Fiatal Képző- és Iparmüvészek kiáll.
Ernst Muz. 1955. jun.

Tamás László

Feketéskészlet, reprodukció

III. Magyar Iparművészeti és Népművészeti Kiállítás Iparművészeti Múzeum katalogusa, Bp. 1955.
32. lap

Tamás László

A népművészet mestere. Népi kerámiáiból kiállítás nyílt Nagyszőllősön.

Magyar Hírlap, 1970. V. 13. 8. l.

MDK.

Tamás László

Kiállitási hir

Magyar Nemzet 1967 márc.12.

TAMÁS LÍVIA

A MAGY. IP. MŰV. AZ EZREDFORDULÓN

24. o.

A mi pedig certi sistemi
szívből utálom. Természetes e
annyira szabadságra szomjas t
a fascizmus vad és nyers hata
azokat az eredményeit, a mely
meg is szépítette Itáliát. A
berendezkedés, még sem tudom
és olyan eredményeit, amilyen

Hogy mindebből mi követ
mellékes, hogy vagyok-e vagy
nézve, hanem magamra nézve is.

Amit levelemben erről el
szólt, a kinek fölvilágosítás
kezőlehet. Ha eltűnök, nem mi
de barátaimnak igenis kell.

MDK

Tamás Magda

Anya gyermekével, tanulm.grafika
Vakok sétája, "

XII. Tavaszi Szal. N.Szal. 1937. máj. 14 l.

MDK

Tamás Magda, grafikus.

Nemzeti Szalonban: Szinyei Tars. Tavaszi Szalónja
(renderte Szönyi István és Herman Lipót)
PN. 1937 V. 16

Tamás Magda

148	Anya gyermekével, tanulmány	grafika	70.— P
149	Vakok sétája	„	mgt.

Nemzeti Szalon 1937
Tavaszi Szalon

1627. Tót István:

Emese álma

et ~~[illegible]~~

ben van, bal kezével

(a) hona alatt látható

magához szorítja.

térdét kissé felhuzt

szik, medvebőr tak

Mübronz (Czink)

~~Gypsz~~, méretes

Vétetett 1898

~~Ára~~ 1800 fr

elszámolást tudomásul

Sz. N. 666/98.

~~Öntési Koltsé~~

vásárlatott (248/99)

Az elszám-olást, [illegible]

1898. tav. kiállítás

Az 1898. XII. 31-sik

képest, az 1899. IV.

268/99

Megrendelve 98 X/29

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-248/340-726

Tamás László, keramikus

1984 MÁR 18

SOMOGYI NÉPLAP

1021

Az ifjúsági Központ újdonsága

Tamás László habán kerámiái

A népművészethez szubjektíven kapcsolódom: szeretem, alkotóit tisztelem, barátaim között van több hivatásos népművész is, egyikük Tamás László, akinek munkáiban, remekül felépített, megkomponált kerámiáiban gyönyörködhetünk az ifjúsági házban, ebben a szép és modern környezetben.

A népművészet ma már egészen más, mint 30—40 évvel ezelőtt volt. Az életforma változásával nemcsak e művészet jellege, karaktere alakult át, hanem funkciója is. A fazekasság egykor a vidéki emberek szükségletét elégítette ki használati edényekkel. A fazekasok csak akkor kezdték díszíteni edényeiket, amikor a fémedények elterjedése miatt a használati rendeltetésről le kellett mondaniuk; ez az időszak a XIX. század 60-as, 70-es éveitől körülbelül az első világháborúig terjedő évekig sok új színnel gazdagította a magyar fazekasságot, mert a meginduló népies hatások — melyeket az iparszerűen előállított kőedények és porcelánok közvetítettek — visszahatottak ennek alakulására. A XIX. század magyaros motívumgyűjtései már anyagtól elvonatkoztatottan jelentek meg. A fazekasság alkotásainak emlékei tehát egyre eklektizálódtak, olyan területek hatásaival bővültek, melyeknek már alig volt kapcsolatuk a népművészettel.

A felszabadulás után megindult fejlődés már sajátos állapotban találta a népművészetet. A különböző népinek, sőt még népiesnek is csak megszorítással nevezhető hatások uralták és mármár meghatározták karakterét. Az igazi népművészek a tiszta forráshoz nyúltak. Ez az első szerelem végigkísérte élete különböző állomásain. Tamás László az országszerte ismert és elismert kaposvári fazekasszövetkezet egyik alapítója, később művészeti vezetője, illetve elnöke lett, tanulságát a szövetkezetben sem tagadta meg. Tovább folytatta már középüzemi keretek között a habán hagyományok követését, ápolását. Tamás Lászlót a népművészet szenvedélyesen érdekelte és érdekli ma is. Változatlanul munkálkodik a habán kerámia fölfedett és mindmáig feltáratlan titkain.

A szövetkezetben töltött évek hatásai ma is érződnek rajta. Itt alakult ki az a szemlélete, mely a tárgyak megmunkáltságán és díszítésének harmóniáján alapul. A szövetkezetben alakult ki nála a motívumokkal való tudatos építkezés igénye, a színek és formák összhangjának keresése. Tamás László fejlődése pontosan tükrözi a szövetkezet történetét, azt az útkeresést, mely a szövetkezet egyes korszakait jellemezte. A kék kerámiára való rátérés az ő művészetére is befolyással volt, bár őt magát ez a technika érintetlenül hagyta.

Tamás Lászlót a műfaji változatosság jellemzi, hiszen a fajanszon kívül a fazekastechnikák szinte minden vál-

tozatával megpróbálkozott hosszú és változatos szakmai pályája során, a kályhakészítéstől bögrék, korsók és bokályok készítésén át a szögletes, fehér mázas edényekig. Tamás László munkásságát mérlegre téve legfőbb érdemének azt tekinthetnénk, hogy az elsők között volt, aki a habán kerámia hagyományait megpróbálta átmenteni a magyar népművészetbe, s ezt egyéniesíteni tudta úgy, hogy abból egy parányit is elvett vagy ahhoz hozzáadott volna. Legújabb munkái — miként az eddigiek is — hagyomány keresését szolgálják az élő népművészet sajátos eszközeivel.

Katona Imre

...jan levő játékos megfelelt a várakozásnak.

Gyarmati László

Röplabda

Az 1983/84. évi őszi-tavaszi városi bajnokság végeredménye:

Nők

1. KASI	11	11	—	22	22:0	330:96
2. Autóker	11	8	3	19	17:6	292:255
3. Gyak.	11	8	3	19	16:7	297:178
4. TAKEH	11	5	6	16	10:13	240:275
5. VBKM	11	2	9	13	5:18	153:299
6. V. Izzó	10	1	10	12	2:18	128:281

Férfiak

A három csapat összesen 4 fordulót játszott az őszi és a tavaszi fordulók folyamán.

1. Búzav.	8	7	1	15	23:7	415:253
2. Mezőg.	8	4	4	12	13:15	267:316
3. K. Vasas	8	1	7	9	7:21	239:390

ber 30-ig

mazunk

zókat,

és

nél előnyben részesítjük
zul tudókat.
st adunk.
ről gondoskodunk.
élben

RPRESS
jságírószálló
nszéplak),
étány 3.

(90996)

tóföldeken, elsősorban cemásokban. A Puszt Tájvédelmi Körzet vad nek közelében látták r szalonkafélék családjáb tozó nagy gojzerek, ma ven szélkiáltók első cs jait is.

— **Noszlopy-emlé** szervezett tegnap a K György Ifjúsági és U Művelődési Központ tú zetők klubja. A kirán kedvelők Újvárfalvára gattak el.

— *BEMUTATKOZIK Életünk című folyóirat kedden 17 óra 30 perces kezdettel a marcali városi könyvtárban. A vasi kulturális fórumot Pete György főszerkesztő és Ambrus György író képviseli. A házigazda dr. Laczkó András, a Somogy főszerkesztője.*

— **400 tonna** salátának való csemegeparadicsomot termeltet exportra a konzervgyárak részére a kaposvári áfész. A palántákat a kaposmérői tsz állítja elő a kistermelőknek és az áfész szakcsoportjának.

— **Egy angol régésznek** a közelmúltban repülőgépes rádiólokátor segítségével sikerült Guatemalában az ősi maja öntözőrendszer nyomaira bukkannia. Minden valószínűség szerint a maják az i. e. 300-ban kezdték építeni e rendszert, s majdnem 1200 éven át fejlesztették. Az öntözőrendszer 60 ezer négyzetkilométer területet tett termővé.

Hétfői ügyelet este 8 óráig. Telefon: 11-510.

fémek visszanyerésére. A vezetőlapokat és más olyan alkatrészeket, amelyek részben nagy értékű fémekből készültek, rudakká olvasztják, s utána elektromos fürdőben oldják ki az aranyat és a többi fémet. Ily módon egy tonna kiselejtezett készülékből mintegy 90 kiló aranyat nyertek vissza.

— **Baleset.** Tegnap délben Balatonföldváron Liszt Jánosné háztartásbeli, boglárlellei lakos figyelmetlenül vezette személygépkocsiját, s a jobb oldali árokba hajtott. Nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett. A gépkocsiban 20 000 forint kár keletkezett.

— **Értesítjük kedves vásárlóinkat,** hogy üzletünket 1984. március 23-tól—27-ig költözködés és leltározás miatt zárva tartjuk. Új címünk: Kaposvár, Achim András u. 24. sz. Nyitás: 1984. március 28-án. Áruforra raktárüzlet. (78952)

— **A Csokonyavisontai Egyházközség felkéri mindazokat, akiknek elhunyt hozzátartozói a csokonyavisontai (Lajosmajor úti) 724. hrsz. számú temetőben nyugosznak, hogy a 30 évnél régebbi sírokat 1984. május 1-ig újra váltsák meg. Az újra meg nem váltott sírhelyek és síremlékek a 10/1970. EVH—EÜM rendelet értelmében a temető tulajdona, amelyet a megszüntetés után értékesít.** (69738)

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő
1975 ÉV 19 hét

1027 Tamás Mária

A festő becsülete

Tamás Mária

Nemzedékek

Arad nem dicsekedhet különöskeppen gazdag képzőművészeti hagyományokkal. Igaz ugyan, hogy itt sarjadt ki Munkácsy Mihály és Paál László tehetsége, s a helytörténészek hivatkozni szoktak a szobrász Tóth András és a roppant termékeny festő, Paál Albert Aradon töltött éveire, s még jó néhány olyan kisebb vagy nagyobb jelentőségű művészt tartanak számon, akiket születésük vagy életük hosszabb-rövidebb szakasza a városhoz vagy a vidékhez köt. Közülük került ki a nagybányai festőkolónia néhány megbecsült tagja, például a több műfajban jeleskedő, a művésztelep irányításában is fontos szerepet vállaló Kiss Károly és a műkritikusként is ismert impresszionista festő, Balla Béla, valamint Mándy Laura és Ányos Viola. Legtöbbjük művészete más tájakon, az európai és hazai művészet nagy központjaiban érett be, teljesedett ki — jó esetben is alig egy-két értékesebb munkájuk került vissza abba a városba, amely tehetségüket felkarolta, amely útra indította őket. A nagyobb távú, igényes alkotómunkának a feltételei valószínűleg több ok közrejátszása következtében, hosszú időn át nem alakultak ki Aradon. Akiből minden jel szerint, könnyen az aradi plasztikai élet szervezője, irányítója válhatott volna, a tehetséges festőnek indult Szántó Györgyöt arra kényszerítették a mostoha körülmények, a szemét megtámadó betegség, hogy az ecsetet felcserélje a szépírói tollal, miután a Periszkópban meghirdetett programja nem talált cselekvő hívekre. A két világháború közötti évtizedekben Aradon mégis gyakoribbá váltak a képzőművészeti kiállítások — sikerük jelentősen megnövelte az ipari központtá nőtt városban a festők és szobrászok becsületét.

Lényegében ugyancsak a két világháború közötti időszakban vetették meg a képzőművészeti élet alapjait az Aradra telepedett vagy oda visszakerült festők, szobrászok. Alig féltucatnyi művész vállalta az úttörés kockázatát és felelősségét — köztük volt Beleznay István festő és grafikus, aki egy időben rajziskolát tartott fenn Aradon; fontos részt vállalt a kezdeti nehézségek legyőzésében a Maros menti tájak szerelmese, a bensőséges hangulatok érzékeny megörökítője, a megbecsült akvarellista, Pataki Sándor, valamint a hozzászegődő, ma is fáradhatatlanul alkotó két kiváló festő, Hajós Imre és Chirilovici Nicolae. A művészettörténészek szerint a képzőművészeti élet megszervezésének é deme mégis elsősorban Soós Istvánt illeti, aki festőként és szobrászként is érdemlegeset alkotott, de elsősorban kiváló pedagógusként írta be nevét a város kultúrtörténetébe.

A felszabadulást követő évek új lendületet adtak a képzőművészet fejlődésének Aradon is. Nem sokkal a háborús viharok elvonulása után a fáradhatatlan Soós István tanfolyamot szervezett, amelyen jórészt a helybeli gyárak tehetségesen rajzolgató munkásai, a frissen felfedezett „népi tehetségek" vettek részt. Közülük aranylag sokan jutottak el a főiskolára, akadémiai tanulmányaik sikeres elvégzése után pedig visszatértek szülővárosukba. Az ötvenes évek közepén egész sor fiatal művész került Aradra — nemcsak számbelileg, de minőségében is megerősítették az aradi művészcsoportot. Frențiu Sever, Vitroel Emil, Tolan Ioan, Györffy Éva, Guleș Ștefan — az Aradról indultak — mellé így csatlakozott néhány más vidékről származó művész, például Bicfalvi Nicolae és Cernensky Livia, akik új alapokra helyezték, lendületesebbé tették a város képzőművészeti életét. A fiatal művészek tömörülésében fontos szerepe volt a körvonalazódó művészi ambíciók összecsengésének, a közös lelkesedés talaján fogant romantikus terveknek, elképzeléseknek is. Másfelől korán meg is oszlottak a pályakezdő fiatal festők és szobrászok törekvései, a képzőművészet szerepéről és rendeltetéséről vallott nézetei, elgondolásai; a közös munka igényével szemben fokozottan előtérbe kerültek az egyéni ambíciók és célkitűzések. A különbségek azután az évek múlásával elmélyültek — a rendszeresült csoportos kiállításokon ma már a legelterőbb stílusok, a legkülönbözőbb formai törekvések találkoznak egymással. Bicfalvi Nicolae és Mutica Constantin például a konstruktivizmus eredményeit igyekszik minél sokrétűbben kamatoztatni napjaink valóságának képi megfogalmazásában, míg Alaszu Pál és Maghera Árpád inkább a szürrealista látásmód és az új figuráció felé tájékozódik. Habár a különböző tegnapi és mai avantgarde irányzatnak sok követője van Aradon, a város képzőművészeinek egyik legjellegzetesebb vonása, több évtizedes tevékenységük egyik legszembeötlőbb közös jegye a realista hagyományok következetes vállalása, alkotó továbbgondolása, mértéktartó korszerűsítése. Voltak periódusok, amikor az aradi festők, szobrászok érdemeként emlegették ezt a mértéktartást, máskor viszont bátortalansággal, maradisággal vádolták őket. Mindenesetre tény, hogy a legmodernebbnek tekintett aradi művészek sem fordítottak hátat a tradícióknak, a továbblépéshez, a fejlődéshez mindig biztos alapot nyújtó realista hagyományoknak.

A hatvanas évek elejére Arad a hazai képzőművészeti mozgalom egyik figyelmet érdemlő központjává vált. A fiatalok jelenléte serkentően hatott idősebb művészek munkásságára is. De számos külső jel is tanúskodik a képzőművészek cselekvő jelenlétéről. Felállítottak néhány köztéri szobrot, elkészült egyké szerényebb dekoratív alkotás, s ami a leglényegesebb: rendszeresültek az egyéni és csoportos kiállítások — a helybeli és a vendégül látott művészek munkáiból évente átlagosan tizenhat-húsz kiállítást rendeznek Aradon. Egyre eredményesebben szerepelnek az aradi művészek az országos és a nemzetközi tárlatokon is. Frențiu Sever mély líraiságú festészetére, Tolan Ioan klasszikus hagyományokat ízléssel átörökítő korszerű szobrászatára, Frențiu Zizi népi tradíciókat a legmodernebb törekvésekkel ötvöző szőnyegeire korán felfigyelt az országos közvélemény, de meleg szavakkal értékelte a szakkritika Cott Ioan, Viroel Emil, Baranyai Ferenc és Muntean Ionel munkásságát is. Felkeltette a közönség és a szakemberek figyelmét a legfiatalabb aradi képzőművész-nemzedék is. Noha az elmúlt esztendőkben néhány neves művész véglegesen elköltözött a városból, a képzőművészeti élet szervezettsége, kiforrottsága következtében ezek a veszteségek nem okoztak válságot, mert időközben számbelileg is gyarapodott az aradi képzőművészek tábora. Különösen a megyésítés után telepedett le újra sok fiatal festő és szobrász. Akadt néhány olyan tehetség is, aki az Arad megyében különösen népes műkedvelők seregéből emelkedett a hivatásos festők és szobrászok sorába. Vitroel Emil, a Képzőművészek Szövetsége helyi fiókjának elnöke szerint jelenleg negyven és ötven között mozog a kiállításokon bizonyos rendszerességgel szereplő művészek száma Aradon.

Esemény volt a művészcsoport életében a korszerű, a legigényesebb elvárásokat is maradéktalanul kielégítő műteremház felépítése 1968-ban. A nyolc új műterem átadása, ha nem oldotta is meg teljesen és véglegesen az aradi képzőművészek műteremgondjait — a fiatalok egy része megmeglehetősen mostoha körülmények között kénytelen dolgozni —, hathatósan hozzájárult az alkotómunka megélénkülésében. Ugyancsak ösztönzőleg hatott a képzőművészeti tevékenység egészére a hangulatos kiállítási csarnok berendezése és megnyitása a város központjában, amely a régebbi Fórum-terem mellett az egyéni és csoportos kiállítások ideális otthonává vált. De nemcsak a tárlatok örvendetes gyakorisága bizonyítja az aradi képzőművészek munkájának eredményességét, hanem még inkább az a tény, hogy a kiállításoknak ma már igényes, értő közönsége van. A jelentősebb kiállítások kapcsán sikeres vitákat rendeznek a közönség bevonásával, rendszeresítették a művészek és a kiállításlátogatók, a művészetbarátok találkozóit, nyílt eszmecseréit. Vándorkiállításokat szerveztek, amelyeknek anyagát elvitték a nagyobb aradi üzemekbe s a megye főbb helységeibe — az utóbbi hónapokban például az aradi bútorgyár dolgozói, valamint a borosjenői, lippai, kórösbisjenői és szoborsini művészetkedvelők láthatták az aradi művészek reprezentatív kiállítását.

A kiállításokon elért sikerek mellett az aradi művészek tehetségének megbecsüléséről tanúskodnak a monumentális és dekoratív munkákra kapott megrendelések is. Muntean Ionel és Vitroel Emil készítette el a păulișI hősök nemrég felavatott, impozáns emlékművét; Avram Iancu szülőfalujában Tolan Ioan mellszobra idézi az 1848-as forradalom vezetőjének emlékét, Nikolaus Schmidt Újaradon felállított mellszobra Brudașcu Valer munkája. Resicán az egyik új középületet az aradi művészek nagyméretű mozaikkompozíciója díszíti. Sajnálatos módon viszont épp Aradon ezidáig nem nagyon kaptak komolyabb dekorációs feladatokat a helyi festők és szobrászok, pedig lenne néhány javaslatuk, elképzelésük a város vonzóbbá tételére.

És az elmúlt esztendőkben ismét új raj csatlakozott a képzőművészeti élet tegnapi fiataljaihoz. A főiskolákról frissen kikerült, új szellemet hozó nemzedék, amelynek legkiválóbb tagjai — Bocu Barbu szobrász, Eizele-Szűcs Zoe, Alaszu Pál, Maghera Árpád, Orvos Tibor festők, Mutica Constantin és Tamás Mária grafikusok — visszhangot keltő egyéni tárlatokon és jelentős országos seregszemléken bizonyították tehetségüket. Az utánpótlás tehát biztosított; az aradi képzőművészet fejlődésének gondját és felelősségét jelenleg erős, mindegyre megújuló művész-kollektíva vallja a magáénak.

SZEKERNYÉS JÁNOS

VICTOR WEISSKOPF neves amerikai fizikus itt közölt tudományfilozófiai előadása az Európai Fizikai Társulat bukaresti reprezentatív jellegű tudományos konferenciáján hangzott el. (Az Európai Fizikai Társulat bukaresti tudományos konferenciáján elhangzott többi előadások ismertetésére a következő számokban még visszatérünk.) Mégpedig egy esti plenáris ülésen, melyet Frank Cecil Powell angol Nobel-díjas fizikus emlékének szenteltek. Előadása bevezetőjében Victor Weisskopf megemlékezett korunk nagy fizikusáról, F. C. Powellről, a kiváló tudósról és nagyszerű emberről. Elmondta, hogy Powell tulajdonképpen korunk egyik legérdekesebb tudományágának, a szubnukleáris fizikának a megteremtője. Ő fedezte fel 1948-ban kísérletileg a kozmikus sugárzásban a Yukawa által megálmodott pi-mezont, mely a nukleonok közötti kölcsönhatást, a magerőket közvetíti. Ezért tüntették ki fizikai Nobel-díjjal 1950-ben. Mint közeli barátja, Weisskopf kiemelte Powellről, hogy milyen különlegesen vonzó egyéniség volt az emberekkel, barátaival való kapcsolataiban. A tudományt, a fizikát nem mesterségnek tekintette, hanem hivatásnak, szenvedélynek, életformának. A nemzetközi tudományos együttműködés, de főleg az európai fizikusok összefogásának harcosa és szervezője volt. Élete végéig a Tudósok Világszövetségének elnöki tisztjét töltötte be.

E pár sor Powell-idézés után mutassuk be röviden A Hét olvasóinak magát *Victor Weisskopfot*. Habár ma hivatalosan amerikai fizikusnak számít, származása és életének első fele Európához köti. Bécsben született 1908-ban, tanulmányait szülővárosában meg svájci és német egyetemeken végzi. Még a harmincas években meghívják Amerikába a híres MIT (Massachussets Institute of Technology) elméleti fizikai tanszékére. Majd Oppenheimerrel, Bethevel, Fermivel és másokkal együtt ott van ő is Los Alamosban, és részt vesz az első atombomba megteremtésében. A háború után megint elfoglalja elméleti fizikai professzori katedráját az MIT-ben, ahol megteremti az elméleti magfizika és szubnukleáris fizika egyik legerősebb iskoláját. Ebből az időből származik *Elméleti magfizika* című (I. Blattal közös) híres könyve, melyből fizikusok generációi — e sorok írója is — tanulták és még ma is tanulják a nukleáris fizika elméleti alapjait. De közben nem tagadta meg európai mivoltát sem. Egyik kezdeményezője az európai magfizikusok és nagy energiájú részecskefizikusok közös vállalkozásának, a genfi egyesített atommagfizikai kutatóközpontnak (CERN), melynek azután évekig a vezérigazgatója is volt. E sorok írójának abban a különleges szerencsében volt része, hogy személyesen is megismerhette ezt a kiváló tudóst, e rendkívüli vonzó előadót, nagyszerű embert és a modern idők új humanistáját. Többször volt alkalmam előadásait hallgatni és vele beszélgetni. Ma is elevenen élnek bennem azok a gondolatok, melyeket részletesen kifejtett a neutrinókról és a kvarkokról, 1972-ben a *Neutrinó—72* nemzetközi konferencia záróelőadásában. Ezzel kapcsolatban említenék meg egy személyes jellegű epizódot. Habár Weisskopf közvetlenül nem vett részt azokban a kutatásokban, melyek 1956—57-ben a gyenge kölcsönhatások paritás-sértésének hipotézisével és kísérleti felfedezésével elindították azt az érdekes eseménysorozatot a fizikában, melynek fejleményei és következményei teljesen ma sem zárultak még le

katörténet ezzel kapc

levelekről van szó, melyeket a neutrinó hipotézis megteremtője, Wolfgang Pauli küldött Weisskopfnak Amerikába, pontosan a paritás-sértés által keletkezett forrongás napjaiban, 1956 őszén és 1957 elején. Ezeket a leveleket idéztem én is a neutrinóról írott könyvemben, melyet az említett *Neutrinó*—72 konferencián Weisskopfnak is megmutattam. Ő akkor nevetve azt válaszolta, hogy még ma sem tudjuk, ezek a dolgok mire vezethetnek. Megkértem, írja be ezt a könyvem egy példányába, oda, ahol a neki címzett levelek szerepelnek. Ő ezt meg is tette és a példányt, mint a modern fizika fejlesztésének egyik bizonyítékát, ma is őrzöm.

Ebben az évben még egyszer volt alkalmam meghallgatni Weisskopf egyik nagyon érdekes előadását az Eötvös Loránd Fizikai Társulatban, ahol Weisskopfot tiszteletbeli taggá választották. Az itt elmondott székfoglaló előadásában a modern szubnukleáris fizika történetét vázolta fel — a proton és pozitron felfedezésétől — egészen az új szupernehéz részecskékig — a hadron pszi-hológiáig.

Az itt közölt munkájában Weisskopfot új oldaláról ismerjük meg: mint sokoldalú, nagy műveltségű, a szintézis megteremtésére képes tudományfilozófust, az emberiség nagy problémáira rendkívülien érzékeny új humanista tudóst. Esszéjét magyar nyelven először közöljük *A Hét* hasábjain.

Ez úton is megköszönjük V. Weisskopf professzor úrnak, hogy a közléshez szíves hozzájárulását adta.

TORÓ TIBOR

VICTOR F. WEISSKOPF

A tudomány határai és korlátai

Elhangzott az Európai Fizikai Társulat bukaresti tudományos konferenciáján

Az ember már a kultúra kezdete óta kíváncsi arra a világra, amelyben él. Azóta folyton magyarázatot keres saját létezésére, illetve a világ létére: hogy hogyan keletkezett és miként ér véget. A korai elméletek mitológiai vázra épültek, s a magyarázatok a jelenségek totalitását tartották szem előtt, arra törekedve, hogy alfától omegáig mindent indokoljanak. Ezek a mondák gyakran nagyon szép történetekké csiszolódtak, noha — a zsidókereszténység eszmekör kivételével — ritkán tömörültek rendszerbe.

Mintegy ötszáz éve az emberi kíváncsiságban fordulat állt be: a teljes igazság helyett a meghatározható és pontosan elkülöníthető jelenségek kezdték érdekelni az embereket. A kérdés már nem az volt, hogy mi az anyag, hanem az, hogy miként esik szabadon egy darab anyag, vagy hogyan folyik a víz egy csőben; nem az, hogyan keletkezett a világ, hanem hogyan mozognak a bolygók; s nem az, hogy mi az élet, hanem hogyan folyik a vér az erekben. Tehát a túl általános kérdésekkel szemben a kevésbé átfogók részesültek előnyben, hiszen ezekre bizonyos fokig teljesebb válaszokat lehetett adni.

Mintegy kárpótlásul, a kevésbé átfogó kérdésekre kapott válaszok

nak a kvantumelvnek a megismétlődése az anyag szerkezetének egymást követő szintjein jó példa arra, amit én **kvantumlétrának** nevezek. Megértéséhez szükségszerűen ismernünk kell az energiaküszöbök elvét. Tudjuk, hogy bizonyos energiaküszöb elérése szükséges ahhoz, hogy egy rendszer — például az atom vagy az atommag — dinamikáját aktivizáljuk. Minél kisebb a rendszer, annál nehezebb azt aktiválni és annál több energia szükséges. Egy atomot néhány voltnyi — a napsugárzásból vagy tűzből nyert — energiával is aktivizálni lehet. Ezzel szemben, az atommag dinamikája a Földön „alvó" állapotban található és olyan hatalmas energiára van szükség az aktivizálásához, mint amilyen a csillagok belsejében található. A protonok és a neutronok közti erők nem elektromos természetűek — a velük kapcsolatos sok kérdésben a tudósok még csak tapogatóznak.

A kvantumlétrának három fontos foka van. Az első az atomi világ, az a világ, amelyben élünk és amelyet az atommag és az elektronok közti elektromos vonzás ural — a kémia, a biológia és a geológia világa. A következő szint a nukleáris világ, amely nem létezik természetes körülmények közt bolygónkon. Ez a világ

atomot összetartó elektromos erő központja. Habár az atom működésének elveit ismerjük, e működés bonyolultsága továbbra is sok gondot okoz.

A továbbiakban hadd példázzam mindezt. Tegyük fel, hogy egy csoport jó képesítésű fizikus születésétől fogva egy zárt épületben él, és sohasem volt lehetősége arra, hogy természetes struktúrákat lásson. Mi volna az eredménye annak, ha ezeket a fizikusokat felkérnénk: írják le, hogyan jelentkezhetnek az atomok a természetben — feltéve, hogy ismerik az atom felépítését illető elveket? Több mint valószínű, hogy rájönnének: az atomok léteznek; bizonyára azt is megmondanák, hogy több atom molekulában egyesül és talán bizo-

tezése egyáltalán nem nyilvánvaló. Ugyanígy, a kémia jelentős része és — természetesen — az élet létezése nem kikövetkeztethető. Ezek szerint, azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az elvek megértése nem jelenti magától értetődően a jelenségi világ megértését is.

Itt egy érdekes kérdés merül fel: miután mi nem értünk meg minden földi körülmények közt fellépő jelenséget, biztosak lehetünk-e abban, hogy az atomi világ alapvető elveit ismerjük? Kevés tudós állítaná ma azt, hogy még vannak felderítetlen alapvető elvek az élettel vagy bármely egyéb fentebb említett jelenséggel kapcsolatban. De századunk elején egészen más volt a helyzet. Alig egy pár évtizede, hogy Crick és Watson leírta a DNS dupla helikoidális szerkezetét. Ismereteink pillanatnyi állapotáról határozott értékelést adni nehéz, de az általános vélemény ma, hogy az atomi világ alapvető elveit ismerjük. Ez a vélemény nagyrészt abból ered, hogy bár sok jelenséget nem tudunk megmagyarázni bonyolultságuk miatt, ez a bonyolultság magában véve nem meglepő, hanem valószínű és várható. Habár elismerjük, hogy az atom-modelleknek korlátlan lehetőségeik vannak különböző kombinációk létrehozására, nem tartjuk valószínűnek, hogy ezeknek a bonyolultsága még eddig felfedezetlen elvekkel magyarázható.

Hogyan közelíti hát meg a tudomány az atomi világgal kapcsolatos kérdéseket? Ahhoz, hogy ezekkel a jelenségekkel kellőképpen foglalkozhassunk, új fogalmakat és szóhasználatot kell fokozatosan bevezetnünk. Az atomok és a molekulák halmozódásából eredő komplikációkat a múltban például olyan fogalmakkal írták

TAMÁS Mária
Arad, 1948. február 19.
Tképz. Főisk. Temesvár, grafikus

Banner Erdély

Tamás (Reis) Mária

1925

Ki tud róla?

A MAGYAR NEMZETI MÚ

367 sz.

A Müemléke
tekinte

Mult hó 30-án 232
mai napon kézhez véve szeren
általam az irónak kézbesiten
csatoltan megküldeni, megjeg
igazoló bizonylatot pótlólag
megküldeni.

Budapest, 1922. jun

Tamás Mária

A Stúdió fája

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953–1963 Bev. Vajda Aurél Bp. 1963.

39.o.

A Karinthy Frigyes ÁMK Galéria
Tisztelettel meghívja Önt, Barátait

TAMÁS MÁRIA
festő

kiállításának megnyitójára
október 31-én 11 órakor

A kiállítást megnyitja

SZALAY PÁL
képzőművész

Közreműködik:
KATAGÁN
SZABÓ TOMI

A kiállítás megtekinthető november 27-ig
munkanapokon 8 - 20 óráig

KÁROLYI FRIGYES ÁMK
1046 BUDAPEST, HAZLÓ u. 2-8.
TELEFON: 380-6188, 380-6163
FAX: 380-6218

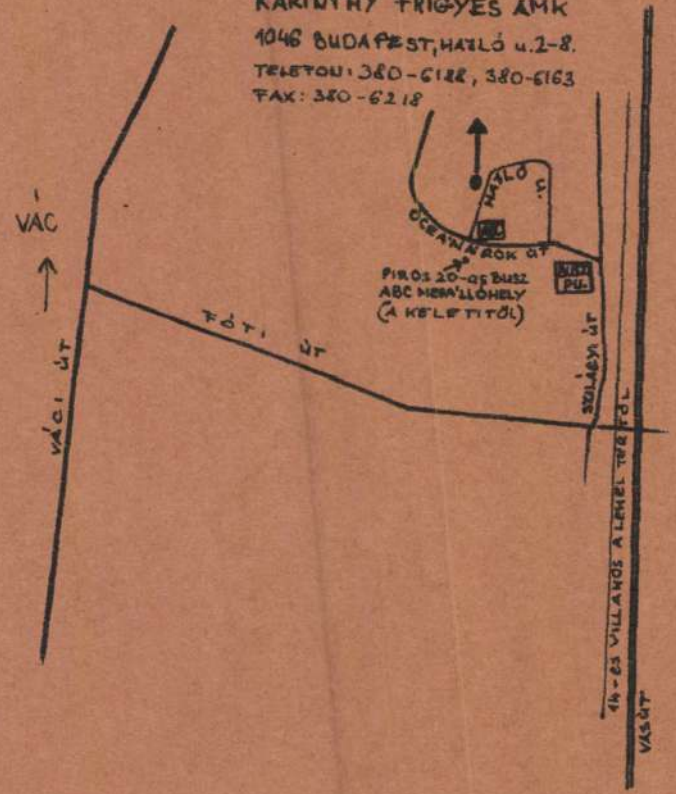

Meghívó

Tamás Mária, „Kerámiás"

[népi iparművész]

A népművészet ifjú mestere.

— : Kiváló népművelők kitüntetése

4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 16.

Tamás Mária, keramikus

Neves kaposvári agyagműves.

Gerencsér Miklós: Flóra majolika

4 – 5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. szept. 4.

Tamás Mária, „Kerámiás"

A népművészet ifjú mestere.

– : Kitüntetések augusztus 20-a alkalmából

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974 aug. 15.

Tamás Mária

„Nemzedéker"

– grafika

11 Okt 1975. szept. 19

Tamás Mária
Grafikus

Raja

Hét

1975 IX 19

7 oldal

TAMÁS Mária

...csoport munkáin belül a legizgalmasabbak Colta Onisim szines ceruzarajzai voltak. Ezek, naturalisztikus, realista betétekkel olyan áttételes információkat hordoztak, amelyek részben több értelmü metszetekkeént hatottak, részben a kölönböző környezetbe ágyazottság révén más-más tartalommal töltekeztek fel. Colta Onisim árnyalt fonomságát a többiek (Gnandt János, Szveszcsák Ludovic, Tamás Mária, Pacurar Mihaela, Varga St. Luigi) nem tudták elérni.

Irja: Chikán Bálint: Médiu, Képzőművészeti kiállitás Sepsiszentgyörgyön. = Jelenkor, 1973/1. 85.p.

V. Janos Márta

az alábbi tervpályázaton megosztott III. díjat nyert
21. az első pályaterv egyik szerzője.

A Budapesti Televizió Adóállomás és Mikrohullámú Központ fejlesztésére kiírt tervpályázat. 1970.
Magyar Ip.műv. 1971.3.sz. 2-6.l.

Tamás (Tvarosek)

Mihály

épitész és iro

szül. Beregszász 1903.

l.

Révai XXI. 788. l.

Wälder Gyula úrnak
műegyetemi ny. r. Tanár

Budapest

XI. Műegyetem rakpart 3.

MDK.

Tamás Miklós, festö
XX.sz.

Tanulmány. Jelezve. Karton.
22 x 35 cm.

Almásy-Teleki XI.1943. Kat. 31.1.

LÓRÁNT ZSUZSA szobrászművész

TAMÁS NOÉMI festőművész

VESZPRÉMI BAKONYI MÚZEUM

1986.

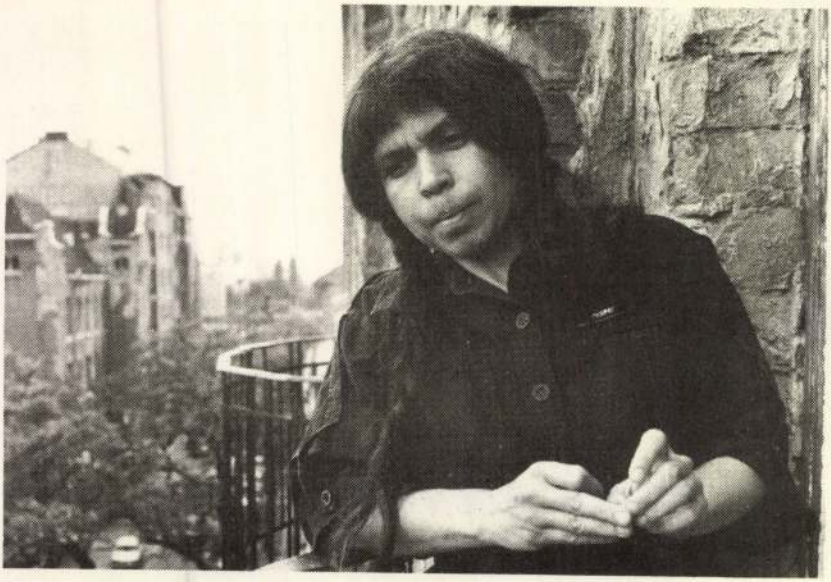

Két művész munkáit láthatjuk a teremben. Az életről, a művészetről vallott felfogásuk sokban különbözik egymástól - ez tükröződik műveikben is - , mégis érezhető, hogy nem véletlen, nem esetleges ez a közös kiállítás.

Tamás Noémi 1976 - ban állította ki először "Gyermekkori önarckép"-ét. A kép hiteles - mondom én, aki akkor még nem ismertem, de én is akkor éltem át a felnőttinél teljesebb, mert érthetetlenebb gyermeki szorongást. Rég feledett színek, szagok, érzések rohantak meg a festmény láttán.

Lóránt Zsuzsa 1976 - ban állította ki először "Copfos" -át, ami gyermekkori önarckép. A kép hiteles - mondom én, aki akkor még nem ismertem, de én is

akkor éltem át a rossz tapasztalatok ellenére is meggondolatlanul bizakodó gyermeki gyanútlanságot. Rég feledett ízek, illatok, érzések rohantak meg a szobor láttán.

A két mű egymástól függetlenül született. 1977-ben már közös kiállításukat láthattuk a Ferencvárosi Pincetárlat kiállítóhelyiségében. Ezen két szobrász barátjuk, kollégájuk is részt vett. A ferencvárosi négyes kiállítás 1978-ban - némi módosítással - Kaposvárra, Nagyatádra, és Marcaliba is ellátogatott.

Az együttes bemutatkozások sora egy időre megszakadt. A kapcsolat azonban nem. Fennmaradásának tárgyi bizonyítéka a több egymásról készült portré, az egymásnak készült művek. A következőkben idézett vélemé-

nyek, azt igazolják hogy művészi útjuk is párhuzamosan futott.

"Egymástól elkülönülő jegyekkel kifejezett , de közösnek érzett mondanivalójuk körülbelül így foglalható össze. Adott egy új, "ipari" világ, a régitől eltérő vizuális kellékekkel . Vastag sminkkel /Lóránt/ ... és fénycsővilágítással /Tamás/. Ez a világ azonban elöbbre tart, mint az az ember, aki létrehozta, és akinek ellenőrzése alól lassan kicsúszott. A "milliő" és a szereplő között feszülő elidegenedett viszony az, amelynek megragadása és megszüntetése a művész első számú feladata, ... E feszültséget Lóránt szatírába hajló iróniával ... fejezte ki, oldotta föl. Tamás Noémire várt, hogy kromatikus érzelmi-esztétikai skálán kidolgozza a civilizációs betegséget, az elidegenedést kiváltó neurózist, az iróniát, melankóliát,fájdalmat szomorú egységbe foglaló lélekroppanást."

"Barátaival mintegy példálózik Lóránt; olyan modellekre lelt bennük, akik képesek közvetíteni önnön világának atmoszféráját, így társadalmunk közérzetét."

/T.N./ Pszichoterápiás igénnyel festi meg a ma gondolkodó emberének belső életét, figyeli környezetének különös figuráit, kritikusan szemléli a sokféle élethelyzetben megnyilatkozó tulajdonságokat. Kitűnő karakterérzéke azonban sohasem viszi el a lényegtől: az egyes ember mindig a társadalom hírvivő-

je."

"Lóránt Zsuzsában él az a szerény meggyőződés, hogy a portréműfaj megújítható. Szerénynek azért nevezem, mert fenntartja az árulkodó lélek régi fikcióját, újítása pedig ennek kiterjesztése. Szemlélete szerint az egyéniség kevésbé az, ami megjelenik, mint inkább az, ami a figyelmetlenség rései közt, vagy az egy pontra összpontosított figyelem ellenoldalán előbukkan."

"Tamás Noémi festményei pszichológiai telitalálatok, valóságos élmény és belső kitárulkozás, félálombeli káprázat és ébredéstől független táj, rettegés és vágy lebegnek, szivárognak át egymáson, anélkül, hogy az ábrázolás illusztrációvá, didaktikus fejtegetéssé sorvadna. ... Tamás Noémi a portré mestere, tussal festett önarcképe igazi remeklés ... "

" Egy gondolat füzi össze ezt a két művészt, a képzőművészet több ezer éves múltjába, azóta meg nem kopott kifejezőerejébe és hatni képes eszközeibe vetett hit. Fontos téma a portré, az ember sokrétű gazdagságának megragadása."

/ Az idézett szerzők sorrendben: P. Szücs Julianna, Vadas József, D. Fehér Zsuzsa, Radnóti Sándor, Horváth Tamás, Fábry Andrea/

Lóránt Zsuzsa: Copfos

Lóránt Zsuzsa: Nő egyszarvúval

Lóránt Zsuzsa: Őrző angyal

Lóránt Zsuzsa: Lóránt Zsuzsa madonnája

Tamás Noémi: Retikül

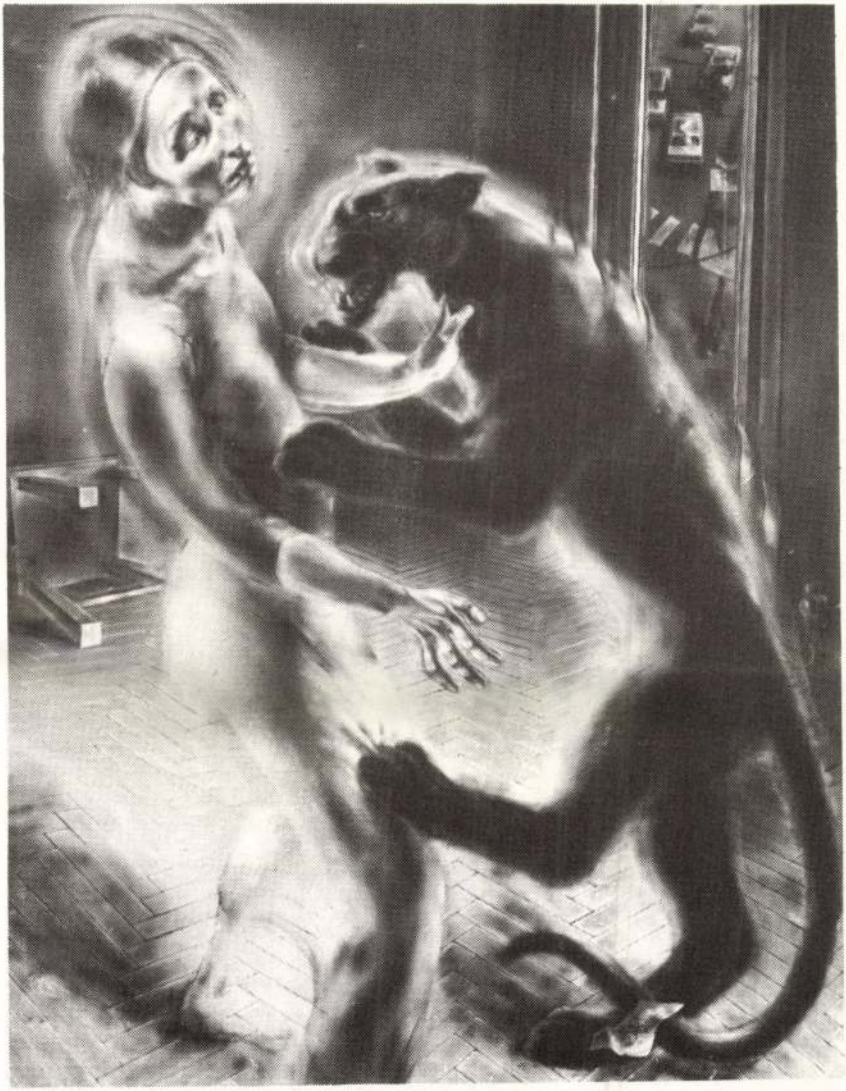

Tamás Noémi: Érzékeny asszony pesti társbérletben

Tamás Noémi: Akasztott ember

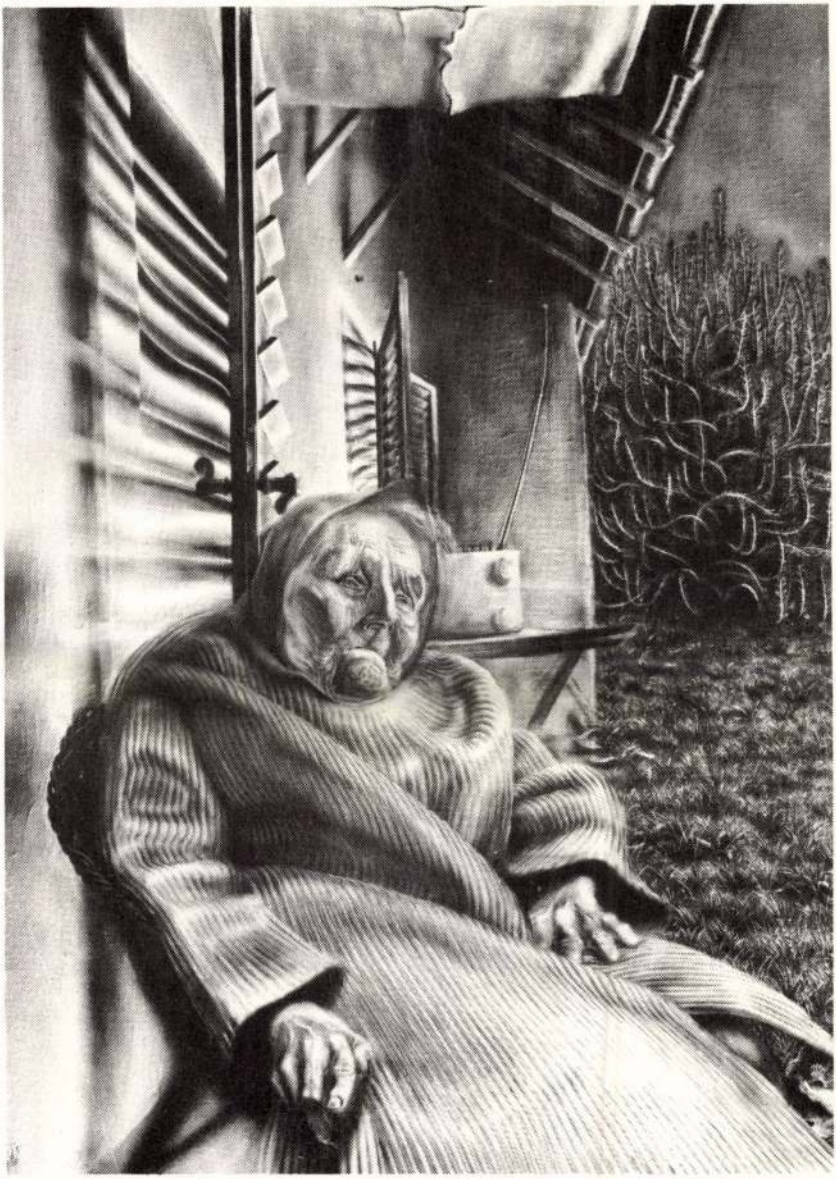

Tamás Noémi: Nagymama

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

LÓRÁNT ZSUZSA

Élettársak
festett terrakotta, M.: 60 cm

Család
festett terrakotta, M.: 60 cm

Margarita és Fagót
festett terrakotta, M.: 60 cm

Bálint György portréja
festett terrakotta, M.: 40 cm

Önarckép
festett terrakotta, M.: 30 cm

Laczkó Zsuzsa portréja
festett terrakotta, M.: 30 cm

Rimma
festett terrakotta, M.: 30 cm

Ravatal
terrakotta, M.: 14 cm

A csodálatos mandarin
terrakotta, M.: 21 cm

Sárkányölő Szent György
vegyes technika, M.: 100 cm

Nyilas Misi
terrakotta, M.: 48 cm

Cote d' Azur
terrakotta, M.: 29 cm

Copfos
fa, M.: 62 cm

Görl-görl
fa, M.: 100 cm

"Amikor virágba borultak az almafák"
festett fa, M.: 42 cm

Jámbor Margit
festett fa, M.: 25 cm

Donna Elvira
festett fa, M.: 25 cm

Clown
festett fa, M.: 20 cm

Lény
festett fa, M.: 22 cm

Pomona
festett fa, M.: 30 cm

Őrző angyal
festett fa, M.: 27 cm

Lóránt Zsuzsa madonnája
festett fa, M.: 37 cm

Nő egyszarvúval
festett terrakotta, M.: 40 cm

" Reneszánsz" portré kazetták I-IV.
fa, M.: 25x25 cm

TAMÁS NOÉMI

Xantus Judit
olaj, vászon, 70x50 cm

Bánat
olaj, vászon, 100x70 cm

Gyuri
olaj, vászon, 70x50 cm

Éjszaka
olaj, vászon, 100x90 cm

Kornis Mihály
olaj, vászon, 100x60 cm

Kék-sárga
olaj, vászon, 100x60 cm

Akasztott ember
olaj, vászon, 120x90 cm

Tájkép behunyt szemmel
olaj, vászon, 80x100 cm

Érzékeny asszony pesti társbérletben
olaj, vászon, 100x80 cm

Nap vőlegényem gyönyörű
olaj, vászon, 100x80 cm

Viz
olaj, vászon, 100x70 cm

Zoli
olaj, vászon, 35x18 cm

Ábel
olaj, vászon, 80x60 cm

Nagymama
olaj, vászon, 80x60 cm

Gyermekkori önarckép
olaj, vászon, 90x70 cm

Víz I-VI.
guache, papír, 42x56 cm

Nagymama I-V.
guache, papír, 34x24 cm

Lóránt Zsuzsa
guache, papír, 43x67 cm

A kiállítást rendezte:
Dr. László Péter

A katalógust szerkesztette:
Bárdossy Pál

A katalógust tervezte és a fotókat készítette:
Róka Lajos

Készült: 1 A/5 ív terjedelemben 500 A/5 példányban
86.214 Bakony Szolprint Veszprém

F.k.: Dr. Törőcsik Zoltán
F.v.: Csizmadia Sándor

A GLÓRIA ART STÚDIÓ

Tisztelettel meghívja Önt
és kedves családját

TAMÁS NOÉMI

festőművész

kiállítására, amelyet

KORNIS MIHÁLY

író
nyit meg.

Megnyitó: 1997. január 9. (csütörtök)
18 óra.

Cím: 1053 Budapest, Kecskeméti u. 6.
(az udvarban jobbra)

Megtekinthető: január 9-től január 29-ig
Hétköznap: 10-18-ig; szombaton: 10-14-ig

A kiállítást a

DH
BROKERHÁZ

szponzorálja.

ÚJ MŰVÉSZET

Budapest
Báthory u. 10.
1054

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

TAMÁS NOÉMI

festőművész

kiállításának megnyitójára
1997. március 6-án (csütörtök) 17 órakor
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos u. 158.)

A kiállítást megnyitja

Radnóti Sándor

esztéta

A kiállítás megtekinthető 1997. március 30-ig hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Budapest Galéria

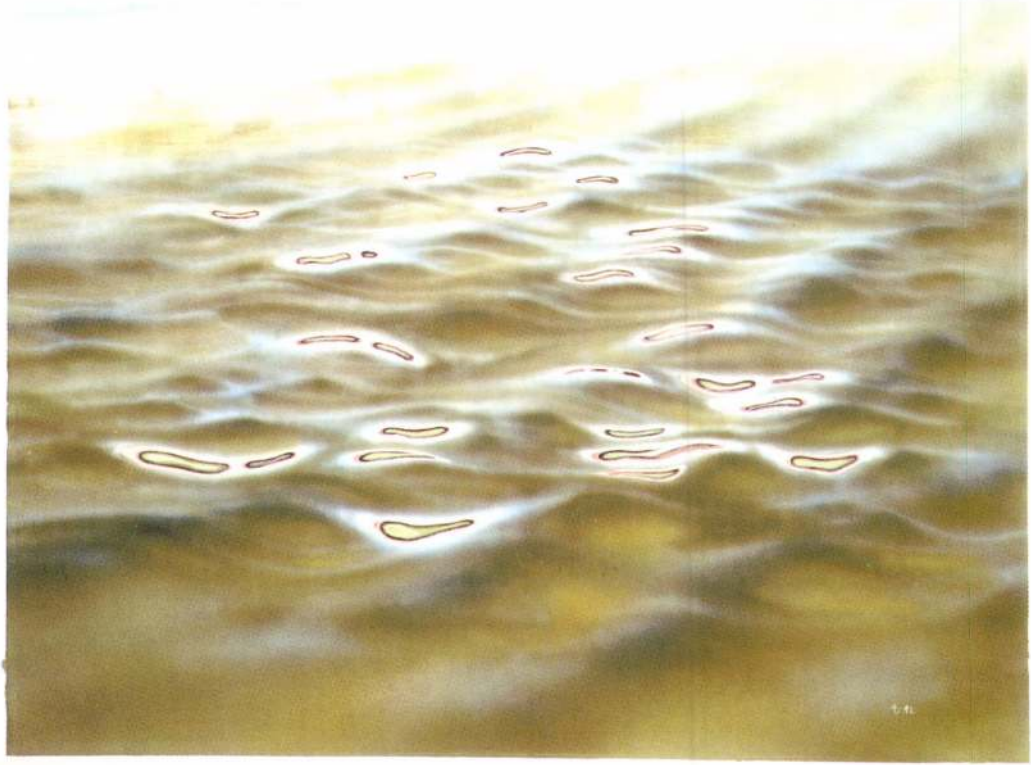

Tamás Noémi: Víz–II., 1983 • fotó: Szelényi László

A GLÓRIA ART STÚDIÓ

Tisztelettel meghívja Önt
és kedves családját

TAMÁS NOÉMI

festőművész

kiállítására, amelyet

KORNIS MIHÁLY

író
nyit meg.

Megnyitó: 1997. január 9. (csütörtök)
18 óra.

Cím: 1053 Budapest, Kecskeméti u. 6.
(az udvarban jobbra)

Megtekinthető: január 9-től január 29-ig
Hétköznap: 10-18-ig; szombaton: 10-14-ig

Tamás Noémi

A kiállítást a

DH
BROKERHÁZ

szponzorálja.

MTA Művészettörténeti Kutató Csoport
PATAKI GÁBOR
igazgatóhelyettes úr

Budapest
Úri u. 49.
1014

Tamás Noémi

Sajtóelőzetes

Szeretettel várjuk a sajtó munkatársait Tamás Noémi festőművész kiállításának megnyitójára a Budapest Galéria Kiállítóházába (Budapest III., Lajos utca 158) 1997. március 6-án (csütörtök)17 órakor. A kiállítást Radnóti Sándor esztéta nyitja meg.

Tamás Noémi több mint két évtizede van a pályán. Nap mint nap alkot, ritkán állít ki. Utoljára hét éve láthatta gyűjteményes kiállítását a nagyközönség. Ő is elmondhatja Pilinszkyvel: „Amiként kezdtem, ugyanaz maradtam." Izmusok jönnek, irányzatok mennek, Tamás Noémi szuverén festészete csak annyiban változik, hogy egyre elmélyültebb lesz. Tamás Noémi számára a festészet mindenekelőtt hitkérdés. A hit egy művész esetében az az állapot, amely képessé teszi az embert arra, hogy észlelje, felfogja azt, ami a létezésben csodálatos. Tamás Noémi hű maradt az európai festészet nagy mestereihez, nem adta fel az élő-, az érzéki világhoz való kötődését, és látószervének minden energiáját arra fordítja, hogy önmaga és mások számára egyaránt megélhetővé tegye azt, ami a szem elé tárul. Már-már szerzetesi türelme, a látszólag mellékes dolgokat is felizzító, felragyogtató szenvedélyes színköltészete, a látványban való elmélyedése döbbenetesen valóságossá képes tenni az ábrázolt személyeket és a tájat. Korunk képzőművészetében Tamás Noémi festészete egyedülálló helyet foglal el. Drámai erejű olajképeiből, portréiból, a vizet ábrázoló akvarell-sorozatából a legfinomabb árnyalatokat is rögzíteni tudó figyelem, a múlandósággal küzdő lélek gazdagsága sugárzik. Tamás Noémi munkái helyet kaptak a Nemzeti Galéria, a kaposvári Rippl-Rónai Múzeum, a váci Hincz Gyula Gyüjteményben, és a Fiatal Művészek Stúdiója Egyesület gyűjteményében.

A kiállítás 1997. március 30-ig tekinthető meg.

TAMÁS NOÉMI

Könczöl Csaba: Az idő partjainál : Tamás Noémi képeiről.= Beszélő, II.évf. 19.sz. 1991. május 10. 44.p. ill.

is ilyen értelemben használta, a tör-
ttók a portát a jobbágytelekkel, miu-
, hogy egy bolsó telek koritésében
ek fel.
s irracionalitását még úgy sem lehet
un, hogy a falun belül a jobbágytel-
, de már két egymás mellett álló fa-
ük a jobbágytelkek, nem is lehettek,
ában szerepet játszott a föld minősé-
ező. A tekintélyes különbségek vissza-
ntosabb részében, a pénzben lerovandó
pl. az esztergomi érsekség 67 falujá-
2,90 forint között nem kevesebb mint
36 Ilyen változatos összetételü egysé-

A GLÓRIA ART STÚDIÓ

Tisztelettel meghívja Önt
és kedves családját

TAMÁS NOÉMI

festőművész

kiállítására, amelyet

KORNIS MIHÁLY

író
nyit meg.

Megnyitó: 1997. január 9. (csütörtök)
18 óra.

Cím: 1053 Budapest, Kecskeméti u. 6.
(az udvarban jobbra)

Megtekinthető: január 9-től január 29-ig
Hétköznap: 10-18-ig; szombaton: 10-14-ig

Tamási Noémi

A kiállítást a

DH
BROKERHÁZ

szponzorálja.

Új Művészet Szerkesztőség
SINKOVITS PÉTER főszerkesztő úr

Budapest
Báthori u. 10.
1054

1997 01 02
BUDAPEST

Tamás Noémi

Budapest Galéria

Tamás Noémi: Víz–II., 1983 • fotó: Szelényi László

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

TAMÁS NOÉMI

festőművész

kiállításának megnyitójára
1997. március 6-án (csütörtök) 17 órakor
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos u. 158.)

A kiállítást megnyitja

Radnóti Sándor

esztéta

A kiállítás megtekinthető 1997. március 30-ig hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Tamás Noémi

Művészet, Budapest, 1972 ... 12

1021

Tamás Noémi: Önarckép

Autoportrait – Автопортрет

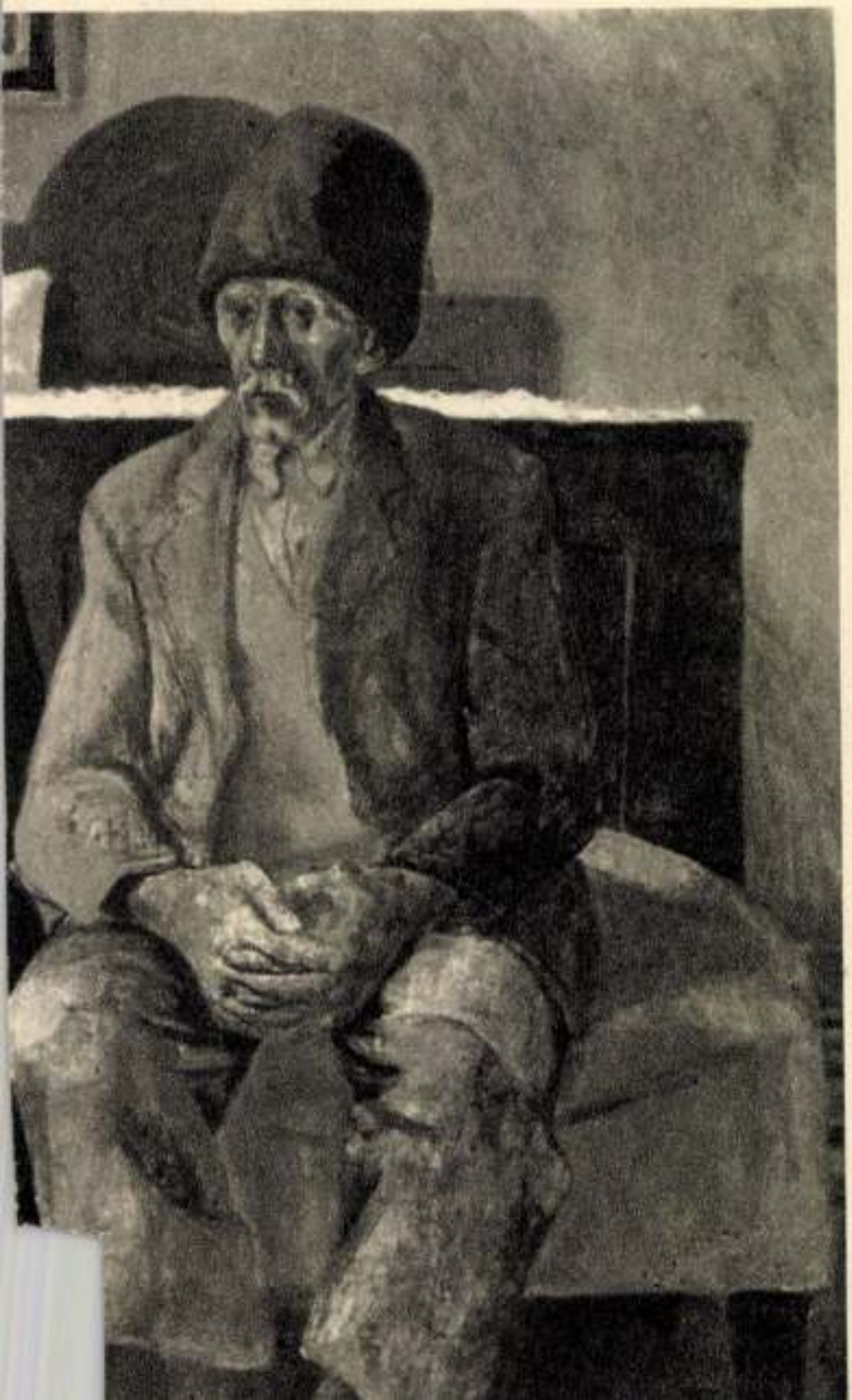

Tamás Noémi

Tokajban, az egykori görögkeleti templomban kialakított galériában vasárnap megnyílt Tamás Noémi kiállítása.

◆

Magyar Nemzet 1984. IV. 30.

Tanàs Noémi

Nagymama, gouache
Önarckép, —"—

IV. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1974.

Tamás Nóémi festő

A Fiatal Képzőművészek Stúdiója a Stúdió Galériában rendezett bemutatóján festménye szerepel.

Meglúvó

1974. okt. 23.

Tamás Noemi

A Stúdió-Galériabeli kiállítás
az első önálló kiállítása itt-
hon Tamás Noeminek, akinek
már volt kiállítása külföldön.

H. Gy.: Tamás Noemi képei.
Tükör, 1977. március 6 - 41. lap.

Tamás Noemi

Még nincs 30 éves Tamás Noemi és 5 esztendeje végezte el a Képzőművészeti Főiskolát, Berniath Aurél növendékeként.

H. Gy.: Tamás Noemi képei.
Tükör, 1977. március 6 – 41 lap.

Tamás Noémi

Méltatás.

H. Gy.: Tamás Noémi képei.
Tükör, 1977. március 6–9. lap.

Tamás Noémi

Szőke Szabolcs festőművész -a BME Schönherz Zoltán Kollégiumában- rendezett kiállitást, mely megtekinthető március 7.-ig. Gránitz Miklós fotókiállitását az ujpalotai Lila Iskola aulájában február 21.-én, Váczi J. Tamás grafikusmüvész kiállitását a Fiatal Müvészek Klubjában február 25.-én, Tamás Noémi festőművész kiállitását a Studió Galériában február 23.-án,

Hajdu László festőművész és Széchenyi Lenke gobelintervező müvész kiállitását a Mücsarnokban február 25.-én nyitják meg.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. febr. 19. XXI. évf. 8. sz. 8. lap.

FELELŐS KIADÓ: POGÁNY GÁBOR
A MEGHÍVÓT TERVEZTE: SZYKSZNIAN WANDA

Meghivó

studio galéria

A STÚDIÓ GALÉRIA MEGHÍVJA ÖNT TAMÁS NOÉMI FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA 1977. FEBRUÁR 23-ÁN SZERDÁN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA. MEGNYITJA: DÉVÉNYI ISTVÁN MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ. MEGTEKINTHETŐ: 1977. II. 23 — III. 12. HÉTKÖZNAP 9,30-18 ÓRÁIG SZOMBATON 9-14 ÓRÁIG. BUDAPEST, V. BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 52.

TAMÁS NOÉMI

Tamás Noémi

Több szobrászművész közöttük
Tamás Noémi tárlata is a
Ferencvárosi Pincetárlatban
december 12-én megnyílt.

— : Kiállítási naptár.
Művészet, 1977. december - 48. lap.

Tamás Noémi, festő

h: Bujdosó Ernő

(Schiffer): Studio de Budapest 2.

Esti Hírlap,

Bp. 1978 márc. 17.

Tamás Noémi

Lugossy Mária és Bohus Zoltán iparművészek az Egri Kisgalériában december 17.-től,

Piroska János festőművész a hódmezővásárhelyi Medgyessy Teremben december 20.-tól,

Tamás Noémi, Körösényi Tamás, Eskulits Tamás és Lóránt Zsuzsa a Ferencvárosi Pincetárlaton mutatja be műveit, mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. dec. 31.
XXI. évf. 53. sz. 8. lap.

Tamási Noémi

Tamási Noémi festőművén kiállítása a Stúdió galériában nyílt meg.

------:Köztéri naptár.
Művészet,1977.február - 48. oldal.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1691 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Tamás Noémi, Keszthely

SOMOGYI NÉPLAP

1981 JUL 1 2

1021

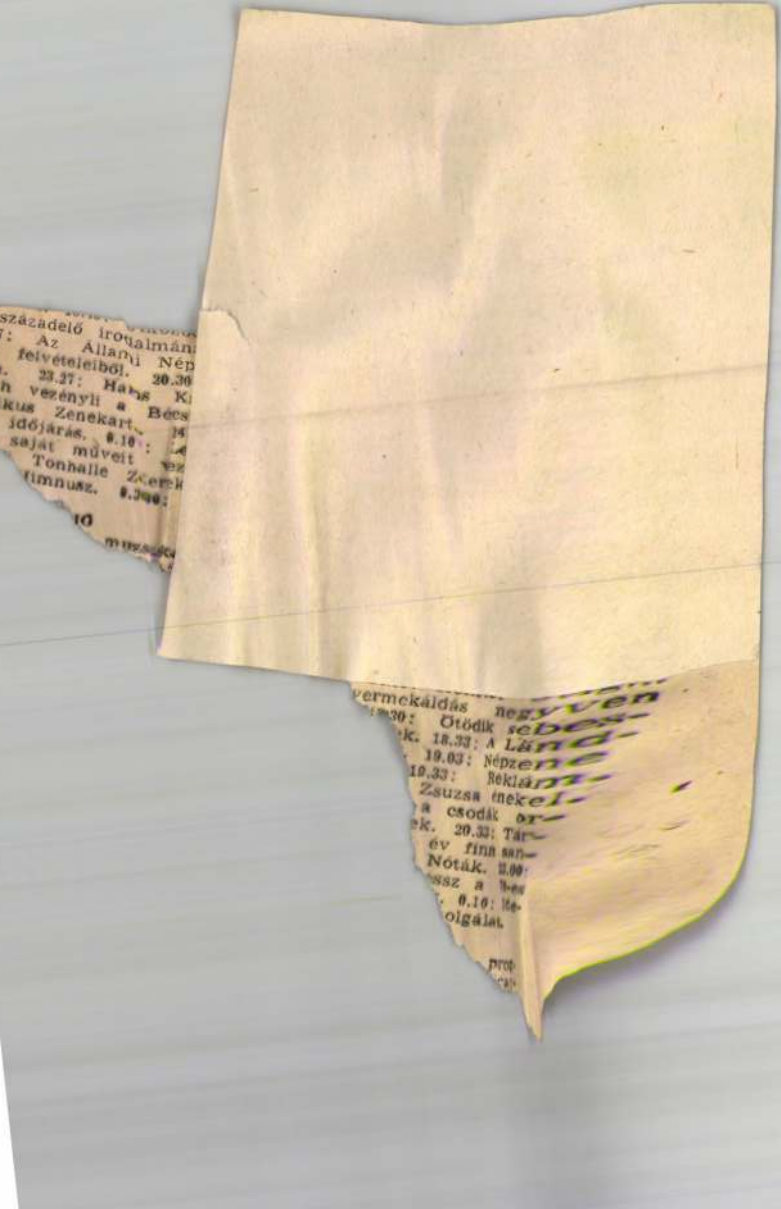

A HINCZ GYULA ÁLLANDÓ GYŰJTEMÉNY

meghívja Önt

TAMÁS NOÉMI
kiállításának a megnyitójára

A kiállítást megnyitja:
RADNÓTI SÁNDOR esztéta

1989. október 18-án 18.30 órakor

A kiállítás megtekinthető:
1990. január 14-ig
2600 Vác, Lőwy Sándor utca 16.

Kiállított művek jegyzéke

Akasztott ember (1978) 120x90 cm, olaj, vászon, a művész tul.
Ábel (1982) 80x60 cm, olaj, vászon, a művész tul.
Érzékeny asszony pesti társbérletben (1979) 100x80 cm, olaj, vászon, a Kaposvári Múzeum tulajdona
Kék-sárga (1977) 100x70 cm, olaj, vászon, a művész tul.
Kornis Mihály (1977) 100x70 cm, olaj, vászon, a művész tul.
Nagymama (1977) 80x60 cm, olaj, vászon, a M.N.G. tul.
Nap vőlegényem gyönyörű (1979) 100x80 cm, olaj, vászon, a művész tulajdona
Retikül (1977) 90x70 cm, olaj, vászon, a művész tul.
Tanítványok (1980) 100x90 cm, olaj, vászon, dr. Ruttner György tulajdona
Veronika (1984) 80x60 cm, olaj, vászon, a Kaposvári Múzeum tul.
Víz (1981) 100x70 cm, olaj, vászon, a művész tul.
Nagymama I. (1984/85) 43x24 cm, gouache, a művész tul.
Nagymama II–VI. (1984/85) 34x24 cm, gouache, a művész tul.
Hinta (1986) 48x36 cm, gouache, a művész tul.
Köncöl Csaba (1986) 48x36 cm, a művész tul.
Önarckép (1985) 40x30 cm, gouache, a művész tul.
Zoli gondolkozik (1987) 42x55,2 cm, gouache, a művész tul.
Zsizsi fest (1987) 42x30 cm, gouache, a művész tul.

Retikül (90x70 cm, olaj, vászon, 1977)

A fotókat készítette: Horváth Dávid és Sáros László
Felelős kiadó: Zomborka Márta igazgató
300. Pest Megyei Nyomda, Vác. 89-1842 o.

TAMÁS NOÉMI

Tanítványok (100x90 cm, olaj, vászon, 1980)

Érzékeny asszony pesti társbérletben (100x80 cm, olaj, vászon)

Akasztott ember (120x90 cm, olaj, vászon, 1978)

Kiállítás

Mese a kis és a nagy és a végső szomorúságról

Tamás Noémi kiállítása elé

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy kis szomorúság.

Eleinte egész nap ült az asztal alatt, és azon gondolkodott, hogy miért van ennyire egyedül, mért nem foglalkozik vele senki. Ő nem akart lenni, de ha esetleg mégis, tudtán kívül, esetleg – hát akkor se szomorúság! Hanem például valami szép piros, gondolta, amilyen a haragos szél hírnöke: az ég alja néha-néha, vagy hibátlan kék, amilyen a tó, igen, a tiszta tó, melyből az élet vize árad, vagy vadnefelejcsekkel borított, forró nyári rét szeretne lenni, szóval, valami (a kis szomorúság szerint) szebb, mint ő, okosabb is, mint ő, és sikeresebb, mint ő. De... erre nem látszott esély. Így aztán csak ücsörgött elszontyolodva az asztal alatt. Meg is volt ijedve, mondom, hogy ugyan mit követett el, miért kellett néki a világra jönni, ha egyszer senki sem kíváncsi rá.

Mert bizony senki sem kíváncsi a szomorúságra.

– Hát én most már mit csináljak? – sóhajtott.

– Festegessél, rajzolgassál – szólt egy meglepett hang odafentről, s le is dobott néki mindjárt némi papírt, ceruzát, krétát, tintát, vízfestéket, később temperát meg ecsetet is, sőt szórópisztolyt és mindent, ami csak kellhet egy bizonyos komolyabb, nagyobbfajta szomorúsághoz.

És ez a szomorúság dolgozni kezdett!

Pontosabban szólva nem is dolgozni, hanem gondolkodni, bambulni, kaparászni, vakarászni, kenegetni és pöttyözni, és közben, csak úgy fél füllel, hallgatni a rádiót, hallgatni a rádiót, hallgatni abban nemcsak a jó klasszikus zenéket, de a nagy, szőrös politikai hazugságokat is, mik e világon – hajha! – rendre s fondorlatosan közbeékelődnek a rádiómuzsikának, mi több, még a másokat ellenállhatatlanul alvásba döntő rádiójátékokat és részletes vízállásjelentéseket

is végighallgatta a mi egyre felnőttebbé cseperedő és egyre jobban festő szomorúságunk, még a nyelve hegyét is ki-kidugta nagy igyekezetében, ahogy ott szorgoskodott, festegetett az asztal alatt egyedül, évtizedeken át.

Mert bizony egy szál magában volt ő mindig, akkor is, ha látszólag nem volt egyedül. Persze s természetesen idővel jöttek pompás dali ifjak, csupa művészek, selymes szakállú, örökkön énekelve beszélő tudós hercegek, továbbá légkalapács-tapintatú, hegedülési válságban szenvedő disszidens tücskök, meg kissé bumbus, a nagy érzésektől nyitva felejtett szájú, mert magukba is nagyon szerelmes, langaléta költők, de bárcsak ne jöttek volna!

Mind leült a szomorúság asztala mellé, és azt mondták, ők nem kérnek semmit, ha csak nem egy kis bánatot és teát, meg egy kis szeretetet, meg hát persze tetőt a fejük fölé, esetleg egy kolbászoshagymás rántottát is, vagy pedig – mit bánják ők! – akár egy ötfogásos kínai vacsorát, hozzá valami csöndes szigligeti panorámát, de csak úgy mellesleg igazán, mert hát ez mind nem olyan fontos, hanem csak a tehetség és a szeretet, amit ők kapnak és adnak is, az a fontos, amit ennek a tehetséges szomorúságnak a közelében ők mindjárt éreznek és persze viszonozni is akarnak, már csak azért is, mivel az ekképp támadó életörömnek ugyanaz a természete, ami a szeretetnek, hogy minél többet ajándékozunk belőle másnak, annál több marad belőle mi magunknak.

Mondták e pompás, dali ifjak, és azzal továbbálltak.

Csak hát lassacskán a kis szomorúságból nagy szomorúság lett.

De nem tudtak ám olyan gyorsan szaladni, hogy a mi szomorúságunk le ne fösse őket! Vagy legalább le ne rajzolja... Vagy ha már le se festhette, de még csak le sem rajzolhatta, hát legalább megjegyezze magának a bánatnak ezeket a nyúlszívű vőlegényeit, de olyan pontosan, hogy azután már akármikor akárminek is ábrázolhatta őket, vérszomjas fekete párducoknak éppúgy, mint hátborzongató, hátsó udvari naplementéknek, úgy is, akkor is, még a legtávolabbi formájában is magára ismert, ha akart, minden vőlegény.

Csak hát lassacskán a kis szomorúságból nagy szomorúság lett.

Még mindig ott ült az asztal alatt egyedül, pedig már megfestett vagy ötven képet. Ötven év alatt legfeljebb ötvenet. Úgy érezte, de mondta is neki mindenki, hogy egyik borzasztóbb, mint a másik, mert egyik félelmetesebb, mint a másik, és egyik furcsábban van megfestve, mint a másik. Nem is kell senkinek! Félnek az emberek ezektől a képektől, mivel valahogy más és több van bennük, mint azokban, amiket manapság a nézőknek az orrára köt a világ, a Nonstop Televilág, illetve a Hazai Császári és Királyi Képmutogató, illetve a Fashion und Bajsz Színes-Undorító Kanálja továbbá a Nemzetközi Báj House Trend és Oszkár Fesztivál.

– Hát én most már mit csináljak? – sóhajtott. – Megfestettem ötven képet, és mégse tudom, miért vagyok ennyire egyedül, hogy valójában miért nem foglalkozik velem senki. És ha megfesteni képes is vagyok, mégsem lehetek én a haragos szél hírnöke, szépséges ég-alja pirosság, sem tó, tiszta tó, mint a *János vitéz*ben, a hibátlan kék, igen, melyből az élet vize árad, pedig meg tudom festeni, sőt, ha vadnefelejcsekkel borított, meleg nyári rét se lehetek sose, akkor inkább nem is akarok én lenni! – dadogta, suttogta, vagy tán már kiabálta is magában ez a nagy és tökéletesen festő szomorúság ott, az

Két év garancia korlátozás nélkül!
www.fiatstilo.hu
FIAT

asztal alatt, s már éppen, hajszál híján talán el is tört volna a mécses, keserűségében sírva fakadt volna, mikor egy előtte eddig ismeretlen, vidám hangot hallott.

Aki így szólt:

– Hé! Kislány, hallod-e? Kis szentem: tudod te jól, azért voltál egyedül az első ötven évben, hogy legyen időd megfesteni az első ötven képedet. Hát mit gondolsz? Nem volt az olyan könnyű, nem is volt egyszerű, de főként nem volt mindegy. A világ sorsa múlt rajta, hogy olyan legyen, amilyennek lennie kell. Vagyis amilyen lett. Másodszor: nem igaz, hogy nem foglalkozik, avagy nem foglalkozott veled a világon senki. Vedd tudomásul, attól a pillanattól kezdve, hogy te először a szép, karcsú kezedbe vetted első ceruzádat, krétádat, festőecsetedet, odafenn az Úr, legyen a Neve áldott, s összes hatalmai, trónusai, kerubjai és kisangyalai a lélegzetüket visszafojtva figyeltek, hogy sikerüljön néked valóvá tenni azt, amire vágytál. Ne áltasd magad, épp azért történt veled mindaz, ami történt, de kivétel nélkül minden, hogy megtegyed a dolgod. Harmadszor és éppen ezért: ne mondd, hogy egyedül vagy itt az asztal alatt, hiszen körbevesznek – és most már körbevesznek a világ végezetéig – a Te képeid. Hogy aztán milyenek ezek a képek, ki mit mond róluk, és miért, meg aztán, hogy mennyi pénzt hajlandó adni értük – fütyülj rá magasról, mint eddig, ezután is. De ne tégy úgy sem, mintha ezek a képek nem volnának. Mert vannak. Bízz az erejükben! Annyi erős Napot festettél meg, tüzes Napot, gyógyító Napot, igazsággal lüktető napot – Ábel utat vág a réten! –, miért nem ülsz alá végre? Ülj alá, nevess! Te már nevethetsz, itt vannak műveid.

Akkor aztán nem volt már se kis szomorúság, se nagy szomorúság sehol. A végső szomorúság ugyanis nevet! Ő tudja, miért. Ült hát Noémi a Napja alatt, a kék erdei mentén, fényes ragyogásban – egyszer s mindenkorra kimászott az asztal alól! S akárhányszor eszébe jutottam, csak nevetett, nevetett... Aztán meg hozzáfogott, hogy felfeszítse a keretre a következő vásznat.

Kornis Mihály

(A kiállítás megtekinthető a K. Bazovsky Házban 2002. január 22-től február 22-ig, hétköznap 10-től 18 óráig, bejelentkezéssel is; Bp. VIII., Horánszky u. 13. II. e., 267-4491, galeria@bazovsky.hu)

Könyv

Egy fantomfilm

Luis Buñuel: Odalenn

sorok íróját senki nem vádolhatja azzal, hogy ellenére volna könyvkülönlegességek megjelentetése; minden valódi műveltség alapja ugyanis éppen a feleslegesnek tudása és birtoklása: annak a feleslegesnek, amely azonban árnyalja, színezi, nem egy esetben akár módosítja is mindazt, ami csak a legfontosabbakat ismerve oly bizonyosnak látszik.

Mégis: kézben tartva most egy meg nem valósult Buñuel-film forgatókönyvének magyar fordítását, az embernek csak rezignáltan sóhajtani van kedve. Éppen erre a kötetre aligha várt kiéhezve a magyar olvasó. Filmforgatókönyvek olvasása ugyanis mindenképpen célközönséget feltételez: olyan olvasókat, akik látták a filmeket, akik számára az írott szöveg felidézi a vizuális élményt. De hát ezt a filmet, mivel nem készült el, senki sem láthatta. Ám e műfaj, ha autonóm műnemnek tekintenők, ugyanakkor olyan rendezőket-forgatókönyvírókat követelne meg, akiknek munkája nemcsak a vásznon, hanem nyomtatott szövegként is érdekes. Mert azt senki sem gondolhatja komolyan, hogy az irodalmi forgatókönyv maga a mű, hogy annak olvastán bárki is el tudhatja képzelni, milyen a film – illetve milyen lett volna, ha megvalósul. A film *elsősorban* vizuális és időbeli alkotás, az írott szó lehet e mű megalkotásához. A nyomtatott forgatókönyv pedig – tetszik, nem tetszik – irodalmi alkotás, noha sajátos műfajú; megítéléséhez az irodalomkritika eszközeire van szükség.

Buñuel azonban nem készítette el a *Là-bas* című, Joris-Karl Huysmans regénye nyomán írt forgatókönyvből az éveken át tervezett filmet. Filmtörténészek, Buñuel-specialisták hálás terepe valószínűleg annak elemzése, hogy miért nem. Mindaz, amit erről az előszóban olvashatunk, édeskevés. Az azonban nagyon is valószínű, hogy e kötet feltételezhető olvasóinak többségét csak kevéssé izgatja e probléma – akkor pedig fel kell tenni a kérdést, hogy voltaképpen kinek is készült ez a kiadvány. Szakembereknek, filmtörténészeknek? Nyilván nem vizsgálta statisztikusok népes serege, hogy a filológiai érdeklődésű magyar Buñuel-rajongók közül hányan *nem* tudnak franciául. Amiként azt sem, hogy a hazai Buñuel-szakértők közül viszont hányan igen.

A legnagyobb baj az, hogy ebből a könyvből nem tudunk meg semmit. Sem azt, természetesen, hogy milyen lett volna a Buñuel-film, ha elkészül, sem azt, hogy ez a furcsa szöveg Buñuel kezén valóban alkalmas nyersanyag lett volna-é – s így nem derülhet ki az sem, hogy nem azért nem csinálta-e meg végül, mert netán nem sikerült igazán megformálnia. (Mintha erre utalna a rendező értő magyar monográfusa, Bikácsy Gergely is páratlanul izgalmas *Buñuel-napló*jában.) Francia olvasók számára nyilván érdekesebb az adaptáció: az ő számukra könnyen hozzáférhető az eredeti Huysmans-mű (bár olvasóinak száma az előző századforduló divatjának csitultával valószínűleg nem túl nagy); de mit tehet a magyar olvasó, ha ez a szöveg magyarul csak Kállay Miklós 1918-ban megjelent fordításában található meg, *Ott lenn* címen, ritkaságként, olyik nagyobb könyvtárban? A kiadói szándék akkor már irányulhatott volna inkább az eredeti mű újbóli közzétételére, talán még ízlésformáló és művelődést orientáló célzattal is – Huysmans nálunk ma elfeledett szerző, bizonyára megérdemelné az újrafelfedezést. A Buñuel-adaptáció közzététele azonban a *Là-bas* megjelenésének esélyeit rontotta le, bizonnyal évtizedekre. S talán az sem jut majd könyvkiadók eszébe (esetleg véleményében megerősítve e kötet bizonnyal nem túlságosan kedvező fogadtatásától), hogy más nagy filmrendezők gyűjteményes köteteihez hasonlóan, összegyűjtve kiadja Buñuel valóban elkészült filmjeinek irodalmi dokumentumait (s ha netán mégis, akkor ott, esetleg, helye lehetne ennek a félresikerült, erősen közepes dolgozatnak is)...

Nem öröm sem. Hibás névírások (Pierre *Luys* szerepel Louÿs helyett, *Carrere* Carrère helyett, *Mirabeau* Mirbeau helyett...), rosszul megadott filmcímek (A vágy *sötét* tárgya a magyar használatban immár meggyökerezve: *titokzatos*; mi *A szabadság fantomja*ként ismerjük, ami itt „Szabadság szelleme"-ként kísért; az *Egy szobalány naplója* nem 1936-ban, hanem 1963-ban készült; Buñuel önéletrajza nem „Utolsó sóhajom", hanem *Utolsó leheletem* címmel jelent meg magyarul) sorjáznak. S bizony megbocsáthatatlan, ha mind az előszóban, mind a szövegben, ahol pedig kulcsfontosságú e hivatkozás, rendre „Grünewaldi Krisztus"-ról olvashatunk, minden megjegyzés nélkül hagyva, hogy ez az utalás bizony Mathias Grünewald festményére vonatkozik. A fordítás Balázs Katalin és Szántai Zsolt munkája.

Összefoglalva: ebből a változatból az átdolgozás mechanizmusa szükségképpen kilúgozta mindazt, amitől olvasható művé vált volna; azáltal pedig, hogy nem kapta meg végleges formáját egy másik művészeti ág közegében – amely formára akár távoli reminiszcenciaként emlékeztethetne – ez a szöveg bizony torzó, egy elvetélt alkotás sápadt lehetősége, amely csak más Buñuel-művek visszfényétől csillan meg valamicskét. Rossz kiadói döntés folyományaként: könyvként csalódás, még Buñuel rajongói számára is mellőzhető ballaszt, Huysmansról félrevezető információ, egyáltalán: bosszantó fiaskó.

Wilheim András

(Szukits Könyvkiadó, 2001, 134 oldal, 1490 Ft)

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT P

IX. Mester utca 7.

TAMÁS Noémi
KOROSÉNYI Tamás
ESKULITS Tamás és
LÓRÁNT Zsuzsa kiállítása

1977/12.22. – 1978/1.4.

Megnyitja:
PETRI György
1977/12.22.-én, csütörtökön 17-kor

Nyitva: 14.–19; vas: 10–12 és 14–19;
hétfőn zárva.

Grafika: TAMÁS Noémi
Fotó: CSOMOR László
Terv: KIS

TAMÁS NOÉMI

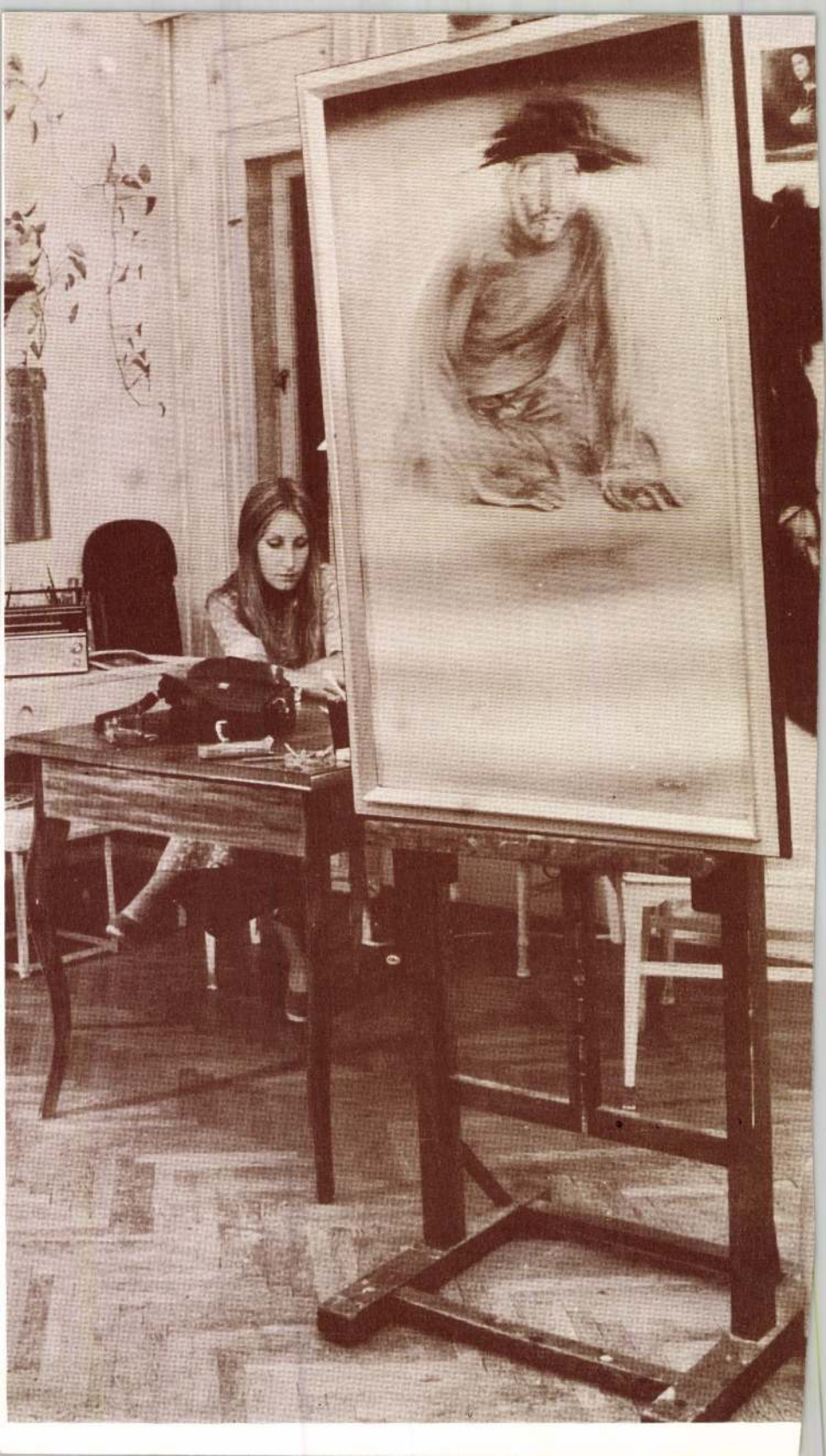

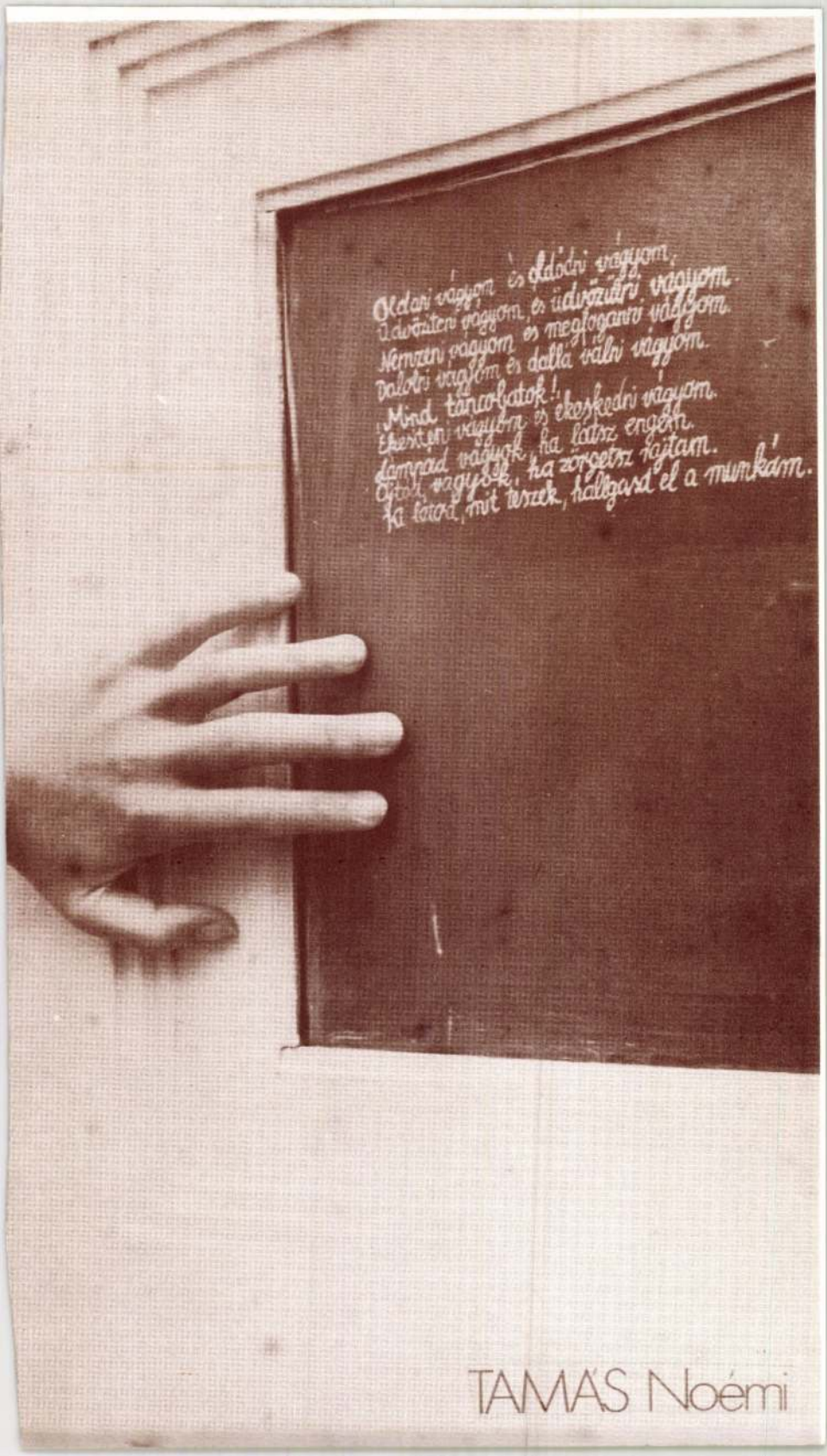
Oldani vágyom és oldódni vágyom,
Üdvözüleni vágyom, és üdvözülni vágyom.
Nemzeni vágyom és megfoganni vágyom.
Dalolni vágyom és dalla válni vágyom.
Mind táncolatok!
Ékesíteni vágyom és ékeskedni vágyom.
Lámpád vágyok, ha látsz engem.
Ajtód vágyok, ha zörgetsz rajtam.
Ha látod, mit teszek, hallgasd el a munkám.
TAMÁS Noémi

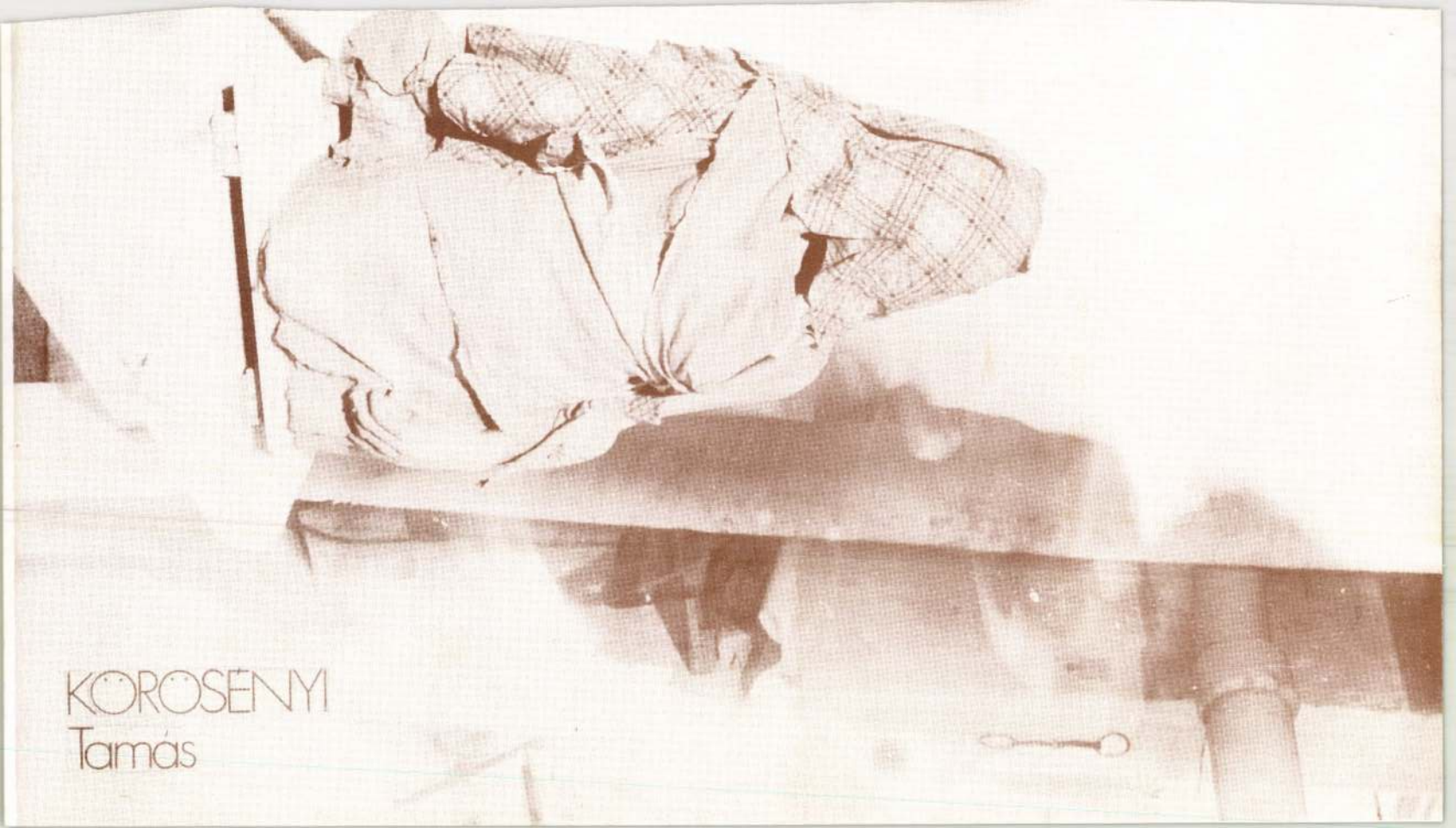

KOROSENYI
Tamás

ESKULITS Tamás

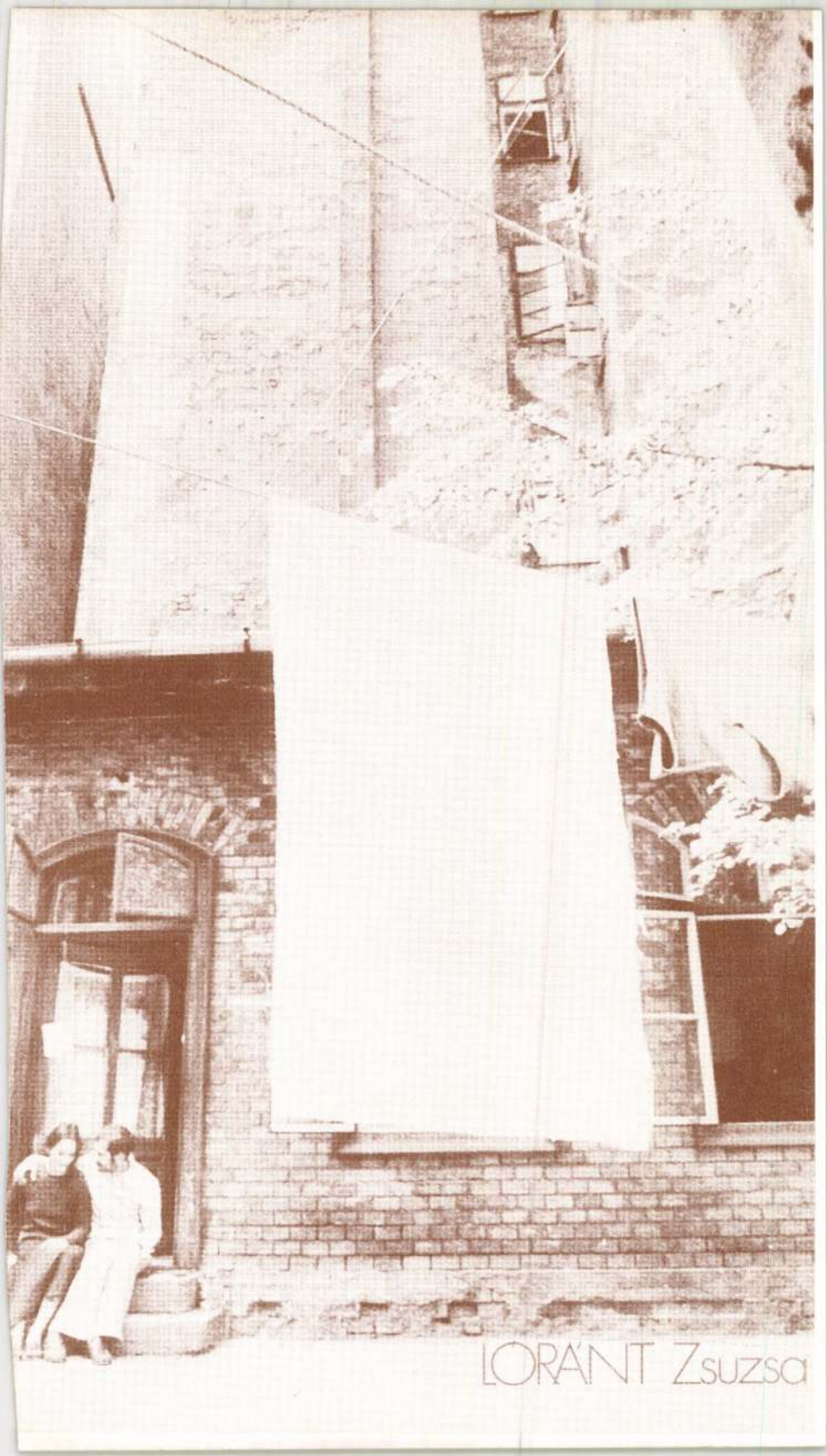

LORÁNT Zsuzsa

F. k.: Xantus Zoltán

Sportpropaganda

Ez a kiállítás 1978-ban bemutatásra kerül
Somogy megye több kiállító helyiségében is.

TAMÁS Noémi festő

Kiáll. 5. 68.

Új Múr 1993

Kronbichler-Skacha, Susanne 1
Kroner, Michael 702
Krudy Zsuzsa 2341
Krunák Emese 1622, 1739, 1773
Krysztofowicz-Kozakowska, Stef
Kubányi Lajos 1357
Kubinszky Mihály 507, 508, 50
Kubinyi András 620, 712, 817
Kubová, Milada 23
Kuchta Klára 2077
Kuczka Péter 2015
Kulinyi István 2078
Kulinyi Miklós 1635
Kultzen, Rolf 335
Kun János 510
Kuncz Péter 2058
Kunt Ernő 2079
Kunt Ernő 53, 354, 1140, 1151
Kunvári Lilla 2080

TAMÁS NOÉMI

1948. JÚLIUS 17-ÉN SZÜLETTEM DEBRECENBEN. A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI GIMNÁZIUMBAN ÉRETTSÉGIZTEM. 1972-BEN VÉGEZTEM A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA FESTŐ SZAKÁN, AHOL BERNÁTH AURÉL NÖVENDÉKE VOLTAM. 1973-BAN DERKOVITS ÖSZTÖNDÍJAT KAPTAM. RENDSZERESEN RÉSZT VESZEK A STÚDIÓ ÉVES KIÁLLÍTÁSAIN. ELSŐ ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOM 1976. NOVEMBERÉBEN VOLT HELSINKIBEN, A HÖRHAMMERGALÉ RIÁBAN. MAGYARORSZÁGON EZ AZ ELSŐ BEMUTATKOZÁSOM.

TAMÁS NOÉMI

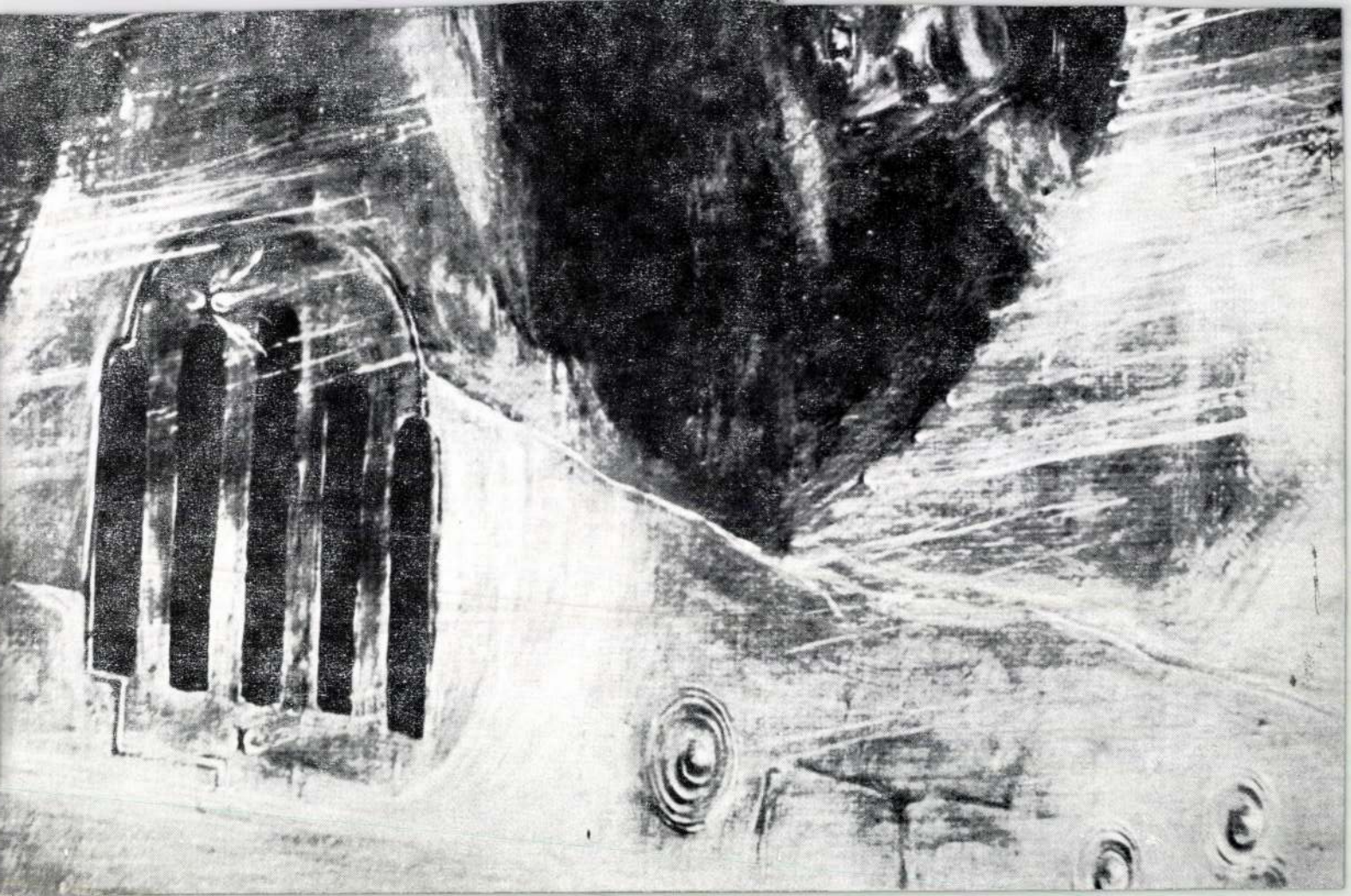

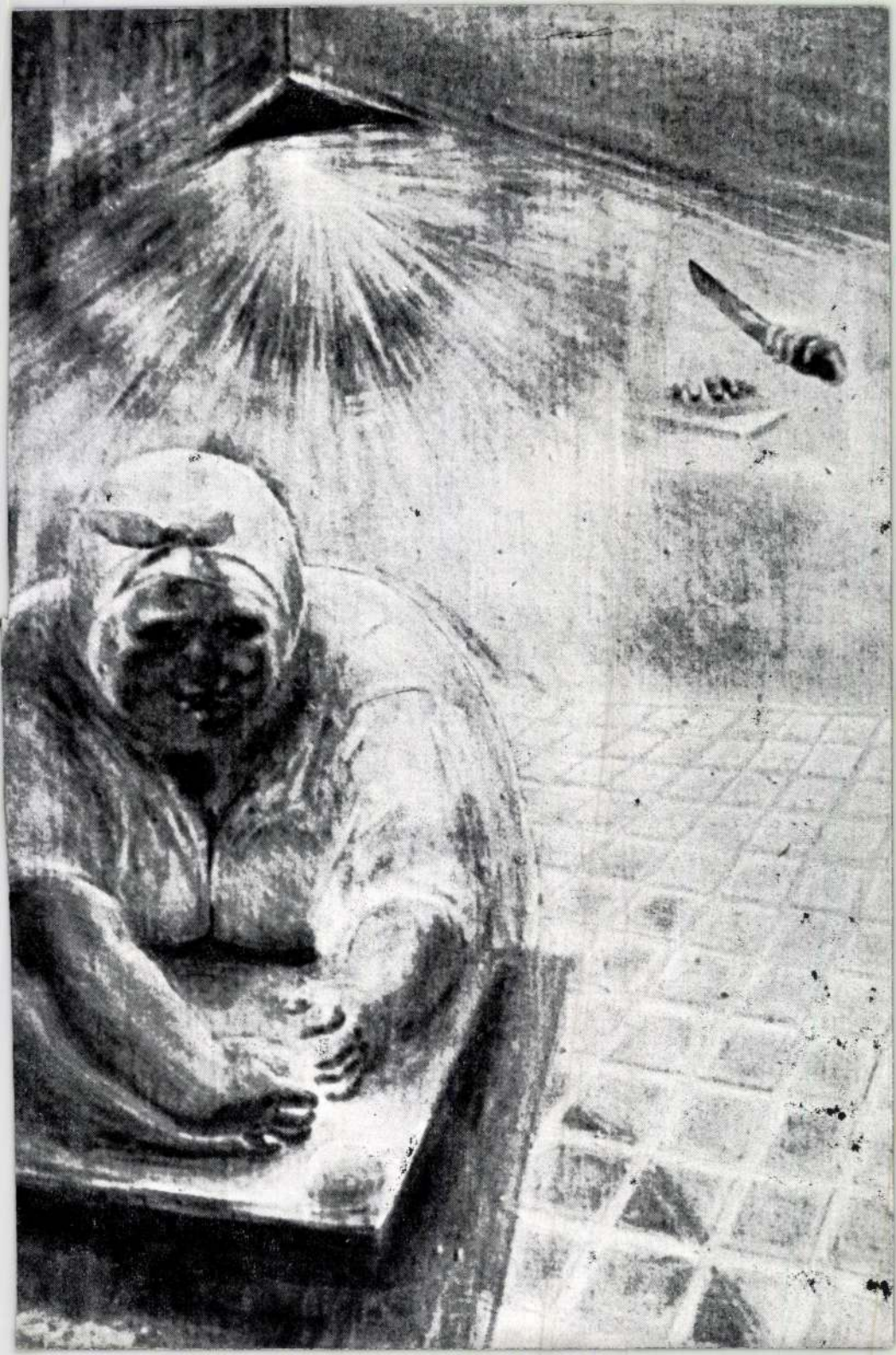

TAMÁS NOÉMI

FELELŐS KIADÓ: POGÁNY GÁBOR
A KATALÓGUST TERVEZTE: SZYKSZNIAN WANDA

FELELŐS KIADÓ: POGÁNY GÁBOR
A MEGHÍVÓT TERVEZTE: SZYKSZNIAN WANDA

Meghivó

studio galeria

A STÚDIÓ GALÉRIA MEGHÍVJA ÖNT TAMÁS NOÉMI FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA 1977. FEBRUÁR 23-ÁN SZERDÁN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA. MEGNYITJA: DÉVÉNYI ISTVÁN MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ. MEGTEKINTHETŐ: 1977. II. 23 — III. 12. HÉTKÖZNAP 9,30-18 ÓRÁIG SZOMBATON 9-14 ÓRÁIG. BUDAPEST, V. BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 52.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Utunk
1988 IV 14/
Tamás Pál

Tamás Pál: Sárkányvadász

NK

ÍRÓSZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

Tamás Pál

7. rajz található a lapban

A Hét. 1977. okt. 14.

Tamás Pál ötvös

6 db rézdomborítás

849, 882, 908, 928, 942, 952. old

Igaz Szó 1972/6

Tamás Pál ötvös

- fémdombonítás

Kommer 1978/6

Tamás Pál ötvös

- fémdomborítás

Komur 1978/10

865 Hd

Tamás Pál otvös

3 fémdombonítás

767 old
787
723 old

Konnek 1978/9

Tamás Pál

- ápr. 1-én fémdombovításaitról nyílt kiállítás a Komur Galériaban

(Komur hírei)

Komur 1978/4

TAMÁS PÁL, szobrász

Tamás Pál: "Dózsa", rézdomboritása. Fekete repr.
8.old

Csoóri Sándor: Dózsa 3.old

Művészek, Múzeumi Magazin, 1972. 2.sz. Bp.

Tamás Pál

Fémdombortásai

Konink, 1973. szept. 32. erf. 9 sz. 1465 p.

Tamás Pál

Jegyesek (fotó)

A Het, 1971. ápr. 9. 2. ef. 15 sz. 9 p.

Tamás Pál

A Maros megyei működvelő képzőművészek kiállításán
részt vett műveivel.

A Hét, 1971. ápr. 9. 2. elg. 15 sz. 9 p.

Tamás Pál

A vásár (fém dombornítás)

A Hét, 1971. ápr. 9. 2. evf. 15 sz. 2 p.

Tamás Pál

fémdomborítása [repr.]

Utunk, 1984. máj. 25.

Tandor Pál

Anyaság (fémdomborítás)

A Hét, 1972. dec. 7. 3 cf. 14 m. 17 r.

Tamás Pál

Ádám és Éva (fémdomborítás)

A Hét, 1972. dppr. 7. Bef. 14m. 15p.

Tamás Pál

Táncosok (fémdomborítás)

A. Hét, 1972. ápr. 7. 3 erf. 14 m. 9 p.

Tamás Pál

A robbán (fotó)

A Het, 1972. ápr. 7. 3. evf. 14 sz. 9 p.

Tamás Pál

Kentaur (fotó)

A Hét, 1972. dec. 7. Bef. 14m. 6r.

Tandos Pál

Bacchus (fotó)

A Hét, 1972. apr. 7. 3. erf. 14 sz. 4p.

Tamás Pál

Nyárádmenti kanás (fotó)

A Het, 1972. ápr. 7. Bef. 14 n. 1 p.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 237-738, 340-726

Tamás Pál, grafikus

MAGYAR NEMZET

1981 JUN 21

1021

A Magyar Nemzet galériája

Tamás Pál rézkarca

A szép könyv titka

Beszélgetés Haiman Györggyel

A könyvek külsőnéve mintha a kelleténél kevesebbet foglalkoznánk. Adósságunkból talán törleszthetünk egy keveset ezzel a beszélgetéssel, amelyben *Haiman* György könyvtervezőt, az Iparművészeti Főiskola tanszékvezetőjét először a jól sikerült könyv titkáról faggatom.

— Szerb Antallal válaszolnék, aki azt írta egy helyütt, hogy számára az a szép és jó könyv, amely úgy simul a kézbe, mint kedvenc tajtékpipája. Mint pipája, amelynek szépen megmunkált felülete, kecses formája a dohányzás örömeit esztétikai élménnyel tetézi. A hasonlat találó. Hiszen a könyv is használati tárgy, ugyanakkor az emberi környezet esztétikai mércével mérhető része is.

— A könyv akkor jó, ha használható, ha nem túl nehéz, nem feleslegesen nagyalakú, ha könnyen ki lehet nyitni, ha nem rongyolódik el rövid idő alatt, és végül, de nem utolsósorban, ha olvasható betűtípusból szedik a szövegét, s azt logikus tipográfiai rendszerbe csoportosítják. E gyakorlati követelményeken túl még esztétikai élményt is kell nyújtania, mégökonómiával kellene válaszolnia. Új szemléletre van szükség. Még mindig él például az a századforduló körül kialakult felfogás, hogy az elegáns könyvnek széles margója van. Pedig takarékoskodhatnánk a papírral, ha a könyv tipográfiáját helyesen kezelve, a szedéstükörre vonatkozó szabályokat megőrizve több betűnek szorítanánk helyet az oldalakon.

— Imitt-amott hallhatjuk: egyes kiadványoknak nem szépeknek, hanem olcsóknak kell lenniük. Ezt a hamis alternatívát hirdetők nem értik a takarékosság lényegét. Mert ha a rendelkezésre álló eszközökkel ésszerűen gazdálkodnánk, az olcsó könyvek is esztétikusak lehetnének. Egy nemrégiben lezajlott tanácskozáson felszólalásomban említettem, hogy az utóbbi években teljesen megfeledkeztünk az úgynevezett félfamentes papírról. Forintos könyveinket, például az Olcsó Könyvtár- és a Diákkönyvtár-sorozatot újságpapírra nyomtatjuk, a következő árkategóriába tartozó könyveket pedig famentesre. Ha az utóbb említett kiadványok egy részének alapanyagául a famentesnél olcsóbb, jó minő-

TAMÁS PÁL iparművész Ig pest m.-i hírlap.

„Ilyen az életmódom, én erre áldozok...!"

Sárkányt küldött Picassónak

Tamás Pált, a Vácott élő neves iparművészt nemrég kerestem fel műtermében.

Úgy fogadott, mint régi ismerősét. Mosolyogva invitált be. Műhelyében már lángra kapott a kályha tüze. A barátságos környezetben életre keltek az emlékek is. És „beszéltek", világosan, érthetően.

A székesföldről származó művész született tehetség. Amihez hozzányúl (hozzáér), átalakult keze nyomán, és a mozdulatlan anyag életre kel. Hitvallása szerint a művész alkotása akkor maradandó, ha mondandója van, üzenetet hordoz, legyen az a befogadó elsőosztályos gyerek vagy egyetemista...

Az emlékezetes marosvásárhelyi pogromot (1990 márciusáról van szó) követően, mikor is a magyar iskolákért tüntettek az ottani magyarok, addigi éveit szülőföldjén „hagyva" Vácott telepedett le. A váciak befogadták, munkát kapott, műterme van. Különben tudása alapján lehetne Párizsban, Londonban is. Volt pályatársai közt nem egy nemzetközileg elismert művész található – például *Nagy János* szobrász.

Tamás Pál ötvös, szobrász, üvegfestő, kerámikus. Munkái méltó elismerésre, kiállításra várnak. Mint mondja, nincs arra pénze, hogy „kitáruljon". Chagall-lal, Picassóval, Henry Moorral több ízben is levelet váltott; munkáit elismerték e kiválóságok. Picassónak 95. születésnapjára, 1968-ban hatalmas sárkányt ábrázoló rézdomborítást küldött.

„Olyan nagy vagy, mint a sárkány" – írta a nagy példakép válaszában.

Rézdomborításai az ember idővel való küzdelmét ábrázolják, akár a sárkányokkal való harcát, akár a nő és férfi örökös szembenállását ragadja meg. Jelképrendszerében minden pontnak, vonalnak megvan a saját jelentősége. A három csillag a három királyt, a szőlő imádja a föld vénáját, a bajusz a férfit, a női mell az anyaságot szimbolizálja.

A műhely költői rendetlenségéből előkerülnek rajzai – néhány vonalból összeállt remekművekre, köztük egy-egy festményre bukkanunk,

Áron és Emse (rézdomborítás)

Persze, nem csak itt láthatók Tamás Pál-alkotások. A Balog-Ipolyban (Szlovákia) található 2,30 m-es bronz pieta-szobor az ő munkája. Ritka az az író, akinek falán nem függ egy-egy eredeti Tamás Pál-mű: Nagy László, *Garay Gábor, Ladányi Mihály,* mind szerették őt.

Tervei között szerepel Vác monográfiája rajzban, s mint meséli: igyekszik a kívülálló szemével saját egyéniségét „beleszőve" maradandóvá tenni a művet.

Saját tanítványaira viszont nem erőlteti rá egyéniségét, csak segít útjukon elindulni. De kik is ezek? „Csellengő csillagocskák – mondja –, akikből kiragyogott a tehetség." Harminc 4–14 éves alkotó palánta, akik közül ha legalább néhányan megtalálják az élet igazi értelmét (mert hiszen vannak közöttük zsebmetszők is)!, nos, akkor már nem hiába foglalkozott velük. „Ilyen az életmódom, én erre áldozok!" – mondja, miközben égeti a gipszből kiöntött, kis országházakat, kis Mátyás-templomokat, hogy legyen miből... Az ígérgetésből van elegendő!

Hangosan gondolkodom. Egy művész, akinek kétszáz grafikája található a Magyar Nemzeti Galériában, és jelentős életpálya áll mögötte: talán többet érdemelne.

Molnár József

„Keresztelés" (rézdomborítás)

APRÓHIRDETÉS

Írógép-, számológép-, varrógépjavítás. Felújított gépek garanciával eladók. Schubert Sándor Érd, Hajnalka u. 40. Tel.: 23/-366-634 és 06-30-525-721.

Autóügynökségünk bizományos értékesítésre átvesz személy és tehergépjárműveket. Reális ár esetén készpénzes felvásárlás. Tel.:06-30-345-198 és 06-27-348-054.

STAR Ruházati szövetkezet 1996. évet záró közgyűlését 1997. Május 22-én 9 órai kezdettel Budapest VII., Dohány u. 20. alatt tartja.

Hirdetésfelvétel Monoron az Új Pest Megyei Hírlap számára: Aqua Könyvesbolt, Monor, Deák Ferenc u. 2. Telefon: 06 (30) 464-220 és 29/415-043.

HIRDETÉSFELVÉTEL: Sződ, Sződliget, Göd, Dunakeszi, Fót térségében Kovács Attilánál. Telefon: 27/330-048, délután 4 óra után. Név és cím meghagyása után 48 órán belül felkeresem.

Az Új Pest Megyei Hirlap számára ceglédi olvasóink hirdetéseiket CEGLÉDEN, a Trombitás u. 2-ben adhatják fel. Telefon: 53/310-993.

Hirdetésfelvétel Nagykőrösön, az Új Pest Megyei Hírlap számára Miklay Jenőnél, Dugonics u. 10. Telefon: 53/350-588.

A Dunakeszi Áruházban, Gáspár Rezsőnél (kulcsmásoló) adhatják fel hirdetéseiket az Új Pest Megyei Hírlap számára olvasóink. Telefon: 27/341-108 és 27/342-097

FELHÍVÁS!
Gyakorlott hirdetésszervezőket keres az *Új Pest Megyei Hírlap* szerkesztősége. Jelentkezni írásban lehet a szerkesztőség címén, vagy telefonon *Csikai Máriánál,* a 117-5278 és a 118-0111/241 telefonszámokon

szaki tudatosság már-már műfajteremtő erővé válik: „Ezt nevezem fémgrafikának — írja az egyik legújabb munkájáról készült fényképfelvétel hátára —, ez egy vékony fémceruzával bele van rajzolva egy 0,2 mm. vörösréz lemezbe; a lemez alá rajz közben egy kartont használok; ezt 1973. február óta csinálom, és van 30 darab belőle ..." A mélységet is érzékeltető domborítás területéről tehát mind sűrűbben (évek óta már tollszemmel írott tusrajzokban is) átlép a síkábrázolás birodalmába, hogy a képzeletében feltoluló képeket amúgy első megjelenésükben rögzíthesse, és semmit vagy legalábbis csak keveset veszítsenek érzékletességükből, ne torzuljanak, illetve ne minősüljenek más végeredménnyé, ami elkerülhetetlen vésés, kalapálás, tehát az anyaggal folytatott küzdelem folyamán.

Tamás Pál ugyanis — noha abban minden más mai művésszel rokon, hogy ő is elsősorban környezetét, a való életet és saját emlékeit akarja ábrázolni — rég a történelembe süllyedt életformák, foglalkozások, színterek, tevékenységek, hangulatok közösségi emlékképeinek az örököse, s abban, ahogy ezeket a különböző korú és természetű emlékképeket összefűzi, megkomponálja, egyetlen egységes művészi világ építőanyagává s egyben mondanivalójává szinkronizálja, ebben nyilvánul meg művészi egyénisége. S minél többet tud, annak arányában közvetíti még érzékenyebben, még ösztönösebb kifejezőerővel és bőséggel a képzelet képi örökségét; a testes valóság szellemi háttere tágul legújabb munkáiban, s lassan kilép a körből, melyben „a minél ügyetlenebb, annál szebb törvénye. illetve közhelye érvényes. Tamás Pál egyre inkább tudatossága révén fedi fel naiv művészi képzeletének belső törvényszerűségeit.

A művészet honfoglaló útja végtelen. És jó, hogy olykor még ma is áthalad olyan mesebeli tájakon és emberek között, mint amilyenek Tamás Pál rézdomborításain felcsillannak.

BANNER ZOLTÁN

TÉLI ÜNNEP — rézgrafika 29×19,5
CSODAVADÁSZ — rézgrafika 29×19,5
BITANGOS LEÁNY — rézgrafika 29×19,5
ALMASZÜRET — rézgrafika 29×19,5
HITVÁNY ROZI — rézgrafika 29×19,5
PRÉSELŐK — rézgrafika 29×19,5
IKRES ASSZONY — rézgrafika 29×19,5
HAMUBOTOS — rézgrafika 29×19,5
KORBÁCSOLÓK — rézdomborítás 30×90
SÁRKÁNYVADÁSZ — rézdomborítás 30×90
CITERÁS — rézdomborítás 30×90
FARSANG — rézdomborítás 30×90
HAMUBOTOS — rézdomborítás 30×90
ALMA ÉS KÍGYÓ — rézdomborítás 30×65
TÁNCOSOK — rézdomborítás 30×44
HOZOMÁNY — rézdomborítás 30×44
KASZÁS — rézdomborítás 30×44
PANITI LEÁNY — rézdomborítás 110×18
VADÁSZ — rézdomborítás 48×54
DÓZSA GYÖRGY — rézdomborítás 74×30
ANYASÁG — rézdomborítás 84×13
KÍGYÓVADÁSZ — rézdomborítás 50×21
KÁPRA — rézdomborítás 31×50
JEGYESEK — rézdomborítás 90×50

KORUNK GALÉRIA

1978. ÁPRILIS

I. P. Cluj, Municipiul Cluj-Napoca, 1978-6399, 500 ex.

TAMÁS PÁL MŰVÉSZETÉRŐL

Évek óta figyelem a marosvásárhelyi Tamás Pál képzeletvilágának bontakozását, kimeríthetetlen, gazdag áradását. Művészetében egyre inkább nem a naiv elemek a legérdekesebbek (amelyek nagyjából minden naiv művésznél azonos módon jelentkeznek), hanem a mesterségbeli tudás fejlődésével, tökéletesedésével párhuzamosan zajló másik folyamat: az emlékezet dimenzióinak a mélyülése. A két folyamat persze elválaszthatatlan egymástól, hiszen Tamás Pálra elsősorban az jellemző, hogy rézlemezdomborítással fejezi ki magát, elvileg tehát iparművészeti műfajban és nemes anyagra dolgozik. Művészete így „munkás" jellegű, fizikailag legalább annyira igénybe veszi, mint szellemileg. Azt is mondhatnánk, hogy az anyag — tehát a fémlemez — természete, szelleme, megmunkálásának műszaki feltételei és eszközei alakítják művészi gondolkozásának a terét és hőseit. És ez a fokozódó mesterségbeli, mű-

Tamás Pál

Banner Zoltán:

Fémbe kalapált emlékek. /TAMÁS PÁL naiv művésznek a Korunk Galériában rendezett kiállításáról./

Utunk, XXXIII.évf. 15./1537./sz. 1978. ápr. 14. 7.old. képpel.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Tamás Pál

NÉPSZAVA

1979 DEC 8

Tamás Pál: Népballada

képes felelni. annak, hogy művész tehet teljesedését — tunyulását — Jan Sibelius az ösztöndíja pes volt a m sőromantikát a finn népzene elixirjével megújítani. És az a körülmény, hogy az állam egész életére biztosította zavartalan alkotómunkáját, azt eredményezte, hogy a még jobban megfáradt késő-romantikát még jobban megújította a finn népzene elixírjével.

S mert a haza gondoskodott róla, hű fia maradt mindig a hazának. Az orosz cári hatalom az 1899-es februári kiáltványában feloszlatta a finn parlamentet. Sibelius négytételes szvittel — a *Finnország ébred* című — „reagált" erre az önkényeskedésre. A mű negyedik tétele, amely a *Suomi (Finlandia)* címet viseli, egyszercsak külön életet kezdett élni, és meghódította a világot.

Ezt a gyönyörű alkotást, valamint a nem kevésbé szép Karelia szvitet és A tuonelai hattyú című szimfonikus költeményt kínálja nekünk a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat egyik igen sikerült le-

veszendőbe menni: áttette őket zongorára, persze a maga képére és hasonlatosságára formálván át az alapanyagot. A négy füzetnyi Magyar Dallok és később a hat füzetnyi Magyar Rhapszódiák tanúsítják, hogy Lisztre a hazai táncok és népies műdaltémák igen-igen inspirálólag hatottak. Az első rapszódia 1846-ban, a tizenkilencedik 1885-ben keletkezett. A pianistákat alaposan próbára tevő zongoradarab valamennyi.

Liszt rapszódiái igen népszerűek, kiváltképp a második, amelynek — éppen ismertsége és közkedveltsége miatt — még táncdallá hígulását is meg kellett érnünk 1968-ban...

Nagyzenekarra átírva talán még jobban szeretik ezeket a Liszt-műveket a zenével barátkozók, mint az eredeti zongoraletétben. A II., a III., a IV. és a VI. magyar rapszódiának nagyzenekari változatát tette tehát most közkincsé a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat. A

így egy
zeumma
meg.
A lát
rendszer
nem a
talmába
keznek
tárlatve
zeumokt
a gyerek
lem em
nyos isn
rajzi Mú
tói a t
mellett
gével isr

M

Bővül
filmek k
sége: jö
és Pest
KÉP kö
tára boc
dők r
munkavé
piákat.
meg a
delmi Ir
KÉP. Sz
csönzői
tül, nagy

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1978 — 9

KORUNK

Tamás Pál

Tamás Pál fémdomborítása

MI A FÁRADTSÁG?
(Le Monde, 1978. 10 321.)

Nemzetközi orvoskongresszuson tár-
gyalták a svájci Morginsben azt a pa-
naszt, amellyel napjainkban egyre töb-
ben fordulnak orvoshoz. Elébe vágva a
felolvasott dolgozatokból és az azokat
követő vitákból adódó következtetések-
nek, a világ minden tájáról összesereg-
ett szakemberek abban a tudatban
szembesítették észrevételeiket, hogy a
fáradtság néven ismert jelenségcsoport
elválaszthatatlanul összefügg az ipari
civilizáció kialakította életformával.

Már a fogalom meghatározása nehéz-
ségekbe ütközik a jelenség okainak és
megnyilatkozási formáinak rendkívüli
sokrétűsége miatt. Minden rendszerezési
kísérlet környezeti hatásokra utal, s nem
csupán azért, amiért Henri Téquiguot
professzor joggal állapíthatta meg, hogy
évezredek óta az emberiség hajlamos
szenvedését a külvilágnak vele szemben
ellenséges magatartásával ma-
gyarázni". Vázlatos sémákba a fáradtság
okai a következőképpen osztályozha-
tók: az első és legegyszerűbb forma az
izomzat szintjén észlelhető, mint azoknak
a energiakészleteknek a kimerülése,
amelyek — elsősorban a glukóz — az
izmokat táplálják. Amikor az erőfeszítés
a helyi vagy általános alkalmazkodási
lehetőségeket (vérkeringés, légzés) meg-

B. Poisson
keztetni, h
pota nem
konfliktus
pulzusok, i
rális tilalm
azoknak az
ben a ki
feszültségek első tüneteként jelentkezik,
és ez korántsem egyértelmű a jelenség
pusztán mélylélektani értelmezhetőségé-
vel, gyógyíthatóságával.

Morginsben a társadalmi okokra visz-
szavezethető fáradtságra olyan példákat
ismertettek a kutatók, amelyeknek az
orvoslása kitapintható. Az idézett esetek
egyik csoportja a bioritmussal függ ösz-
sze. Emberek milliói, egész társadalmi
kategóriák élnek az állandósult fáradt-
ságnak abban az állapotában, amelynek
előidézőiről nincs tudomásuk, hatását
pedig nem tudják kiküszöbölni. Itt em-
lítjük meg Thérèse Lecomte-nak azt a
megállapítását, hogy a fáradtság tüneti
kezelésében egyre nagyobb szerephez
jutó serkentők fogyasztása a 20—39 év
közötti nőknél éppen a kétszerese az
azonos korcsoportbeli férfiakénál.

Alain Reinberg emlékeztette a kong-
resszuson egybegyűlteket arra, hogy a
huszonnégy órás ritmuson kívül az ember
bioritmusának van egy 365 napos tago-
lása is. Ennek az évi ritmusnak a ta-
nulmányozása jelölte ki a kronobiológiá-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

KÖNYVTÁROS

1981 21

1021

TAMÁS PÁL rézkarca
(Cikkünket lásd a 108. oldalon)

Tamás Pál

Ára: 10,– Ft
HU ISSN 0450-7886

TAMÁS PÁL

Nagy Zsuzsa:

Tiszta sziv müvésze./TAMÁS PÁL naiv müvészről./

Utunk évkönyv, 1972.
Kolozsvár, 1972. 244-246. old.

özv.Tamás Sándorné

paraszt festőnő

Az Astoria szálló szuterén helyiségének falát pingálja két társával: özv.Vén Józsefnével és Tóth Margittal. Gábor Lajos kalocsai festőművész vállalta fel az Astoria kifestését s most napszámban dolgozik a három nő.

Nemzeti Ujság
1934.VIII 19.

A mesterek: özv. *Tamás* Sándorné *Öregcsertőről*, *Vén* Józsefné *Szakmárról* és *Tóth* Margit *Homokmégy* községből.

A két asszony hadiözvegy, *Tóth* Margit még lány, 15 éves.

Az államtitkár felhozta őket *Budapestre* és most a *Margitszigeten* dolgoznak.

A világoskék fal előtt áll a három nő. A sima falat órák alatt televarázsolják a legszebb virágdíszekkel. *Nem rajzolnak előbb szénnel*, hanem rögtön az ecsettel vázolják fel a virágcsoportokat.

Beszélgetés közben folyik a munka. Nem zavarja őket, hogy *nagy tömeg* figyeli munkájukat.

Özvegy *Tamás* Sándorné a »mester«, ő

bútorokra, eszembe sem jutott, hogy az ilyen pingálás *ér valamit!* Aztán az uram elesett a háborúban, *Vénné* is hadiözvegy lett. Ott álltunk négy aprósággal, *kenyér nélkül*. Igy gondoltam, hogy a pingálásból talán el tudom tartani a családot. *Közel húsz éve* dolgozom. Mi festettük meg a

— Ketten dolgoztunk, a kis *Tóth* Margit a segédünk. Egy festő úr nyaralt arra mifelénk és ő mondta, hogy Margit *tehetséges*, így került hozzánk.

— Sok festő úr látta már a munkánkat, de azt mondják, *ne tanuljunk*. Így jó igazán, ahogy csináljuk.

— Mit szólnak a falubeliek a művészetükhöz?

— Hát, sokan *gúnyolnak*. De tetszik tudni: senki sem próféta a maga hazájában. A faluban azt mondják, *régi módi* dolog mezei virágot festeni, szebb a »moderne«, amilyet a piktorok minta után mázolnak.

— Otthon, ha nincs pingálás, mi is úgy élünk, mint a többi parasztasszonyok. De itt, *a lelkünk mélyén* tudjuk, hogy mi *művészek* vagyunk. Az Isten kegyelme *kiválasztott* minket. A falu kinevet, azt mondják, ezer pengőért sem »pingálnának«. De a városban van becsületünk. *Keményi* báró úr is velünk festtette meg a háza falait.

— A csupasz fal előtt a *mezőre* gondolunk és ide festjük a mező ezer virágait. Sohasem tudjuk előre, mit. *Úgy, ahogy jön*, hisz az Isten sem *szabályosan szórta*

MDK

Tamás Sándorné (Alsóerek) pingálló-asszony

Eckert Irma: Egy ezeréves város virágai.

A Pesti Hirlap Vasárnapja. 1935. ápr. 21.
30.31. l.

Tamás Tivadar

Tamás Tivadar
VI Rózsa u. 81. **Művészi**
kézi **festésü** magyaros
motivumu **fatárgyak**
különleges lakkozással.
Export 125-497
Tarján Oszkárné 259-097

Bptávb 1940 szept.

Mária Terézia Királynő levele

VI. 147.

Tamás Sándorné örv

pingálóaurony

l.

Gábor Lajos

Kalocsavidéki

40 cl.

±1203.

di Pietro Giovanni lo Spagna ~~(élt a XV. s~~

±

+1530 körül

Szeraffej:

A balra fordult sze
dicsfény veszi körül és rövid
zül a fej felettiek s az áll alat
~~szárnyak~~ kiterjesztvék.

~~Olajfestés, fára~~ Fa, mér
~~Spagna P.G.~~ ~~Ara~~
Vétetett 1894-ben.

vt-6

Ltsa: 12

120

Vétetett Emilio Costanti
(226 frt). Elszámoltatott 189
54347/95 sz.

1894: XII. 18-án Szalay
Albert és Lotz Károly a vét

453
5
2265

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Tamás Valéria

ZALAI HIRLAP

1963 NOV 12
1021

IRODALOM ◙ MŰVÉSZ

ŐSZI FÁK
(Tamás Valéria rajza)

Mesterségesen előállított ásványok

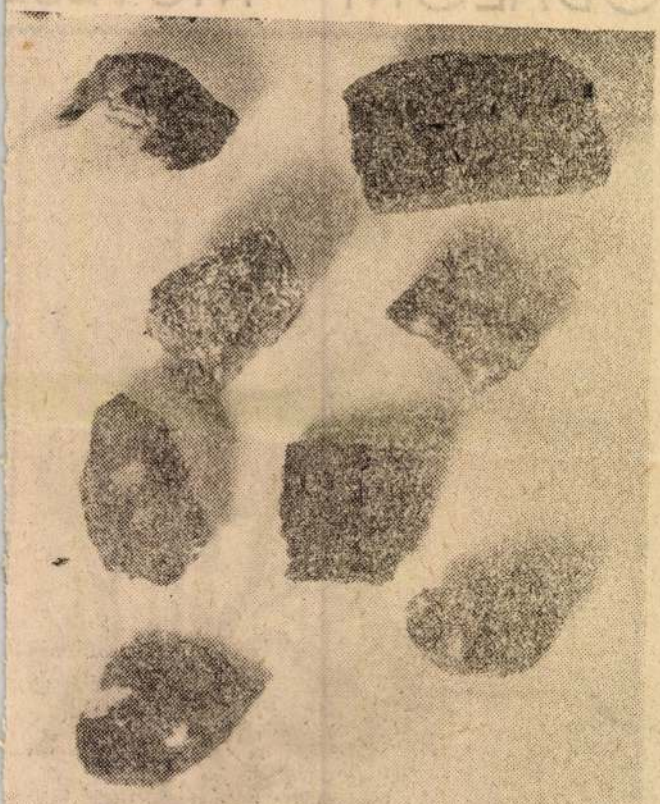

Az ásványok nagy része az n. magmatikus — vagyis a d megolvadt belsejében bemenő — folyamatok dményeként alakult ki. Az ség SZSZK Tudományos adémiájának földtani intéében I. Hambarajev pro-zor és az intézet munkatár-Esim Iszkanderov a moszk-N. Hitarov együttműködé-el készüléket szerkesztet-egy eljáráshoz, amellyel oratóriumi úton lehet ás-yokat előállítani.

A laboratórium falait vastag acéllemezekkel borították, mielőtt működésbe hozták az autoklávot, amelyben a magma hőmérséklete mellett az ásványképződéshez szükséges nyomást is biztosítani kellett. Sikerült többek közt már galenitet, különböző piritfajtákat előállítani. Az ásványok létrejöttének körülményeit vizsgálva, ezekből következtetni lehet arra, hogy a Föld kérgében hol, milyen ásványok feltételezhetők.

MDK

Tamás Tivadar

fatárgyakkal résztvett az alábbi kiállitáson

Karácsonyi vásár akadályokkal. Magyar Iparmüvészet 1937. 247.l.

Tamás Tivadar MDK

Famunkák

Az Iparművészeti Társ. Karácsonyi Vására. kiáll.
Magyar Iparművészet 1937. 247.o.

Tamás Tivadar

Tamás Tivadar iparművészeti és
falfestőminta üzeme, VI. Rózsa-u. 81.
125-497

Bptávb 1940 szept.

11208, 11720. szám.

BUDAPEST
934 NOV. 17 15
N 5

Műemlékek Országos Bizottsága

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

Budapest
Arena

...ás Valéria 1.

...zsef Attila Művelődési Központ) A mű-
velődési központnak Szandai Sándor által
vezetett szobrászkörében dolgozik. A plasz-
tikai puha formáikkal rokonságot
tartanak a patakok lecsiszolt kavicsaival.
De nőnek, fejlődnek, alakulnak is: ezt, a
belső mozgást még fokozzák a formákat
kísérő, hullámzó vésésnyomok.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1971/360 6 old.

...más Valéria.

Mozgás iránti igénye még jobban kifejeződik, színes szobonterveknek nevezett kollázsain, amelyek inkább mobilok, semmint, hogy statikus szobrok előmunkáinak lenninek tekinthetők.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1971/360 6old.

Tamás Valéria

Közös tárlata nyílt meg csütörtökön a József Attila Művelődési Központ kisgalériájában Andorai Márta és Tamás Valéria szobrásznak, Galántai György és Papp Oszkár festőművésznek.

Magyar Hírlap 1971/350 8 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ZALAI HÍRLAP

Tamás Valéria

1021

1968. március 31.

Tamás Valéria: BIZAKODÁS

teli vizsgák előtt

évi számok tükrében

niatt, 257 tanulót
elen vizsga követ-
felvételi bizottsá-
ttak. (61,75 száza-

anulók számában
an különbségek
iskolatípusonként
umokban érettsé-
obb eséllyel in-
megye gimnáziu-
tségizettek 34,94
szakközépisko-
tek 31,11 száza-
nikumokban ké-
46,82 százalékát

térések mutat-
kérdést az érett-
középiskolai ta-
mények alapján
es érettségivel
százalékát, a jó

571 pályázó közül 75 tíz pontot, 96 kilencet, 72 nyolcat, 83 hetet, 58 hatot, 54 ötöt 45 négyet, 33 hármat, 14 kettő és 17 tanuló egy vagy nulla pontot vitt a középiskolai tanulmányi eredménye alapján a felvételi vizsgára. Ezek az alappontszámok többnyire meghatározták a felvételi sikerét, hiszen a 10 ponttal induló pályázók 65,33 százalékát, viszont az 5 ponttal indulók mindössze 27,78 százalékát vették fel. Az 1 vagy 0 ponttal pályázók közül senkit sem vettek fel.

Meglepetések is történtek a felvételi vizsgákon. Erre a középiskolákból hozott és a felvételin elért pontszámok különbségeiből is lehet következtetni. Például 75 tíz pontszámmal induló zalai pályázó közül felvételi vizsgán mindössze

Tamás Valéria

Képzőművészeti kiállítása nyílik a

József Attila Művelődési Központban

december 16-án Andorai Mária, Galántai

György, Papp Oszkár és Tamás Valéria

műveiből.

Magyar Hírlap 1971/348 Sold.

Tamás Valéria szobrász

Közös tarlata mjelt meg a József Attila Művelődési Központban négy műveznek.

Magyar Hírlap, 1971. dec. 17.

Tamás Valéria, szobrai

Kiállítása nyílt meg a József Attila
Műv. Központban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 17.

Tamás Valéria szobrász

Kiállítása nyílt az angyalföldi

József Attila Művelődési Központban

Magyar Nemzet 1971 december 14

4. old.

Tamás Valéria

A József Attila Művelődési Központban Képzőművészeti kiállítás nyílik Andorai Mária, Galantai György, Papp Oszkárral közösen.

Magyar Hírlap, 1971. dec.

1021

Tamás Valéria: **HAJÁT IGAZÍTÓ LÁNY**

igy — mondta a kapitány

Bizonyára egy
kertész hívta
-nek virágját,
ak azóta ez
los, bejegyzett
Orange elne-
k hamisítatlan
zsánál is. Na-
azonban kül-
ről kapta ne-
g sokat mond
de keveset
snak, akit kü-
virág szépsé-
.

híradó. — 17,58: Huszas studio. — 19,25: Sporthíradó. — 19,35: A MR és TV népi zenekara játszik. — 20,01: Örökszép áriák. — 20,25: A hónap slágerei. — 21,03: Házimuzsika. — 22,20: Nóták — 22,46: A kor embere. — 23,01: Magyar muzsika. — 0,10: Filmzene.

A Petőfin: 8,05: Zenekari muzsika. — 9,00: Ezeregy délelőtt. — Mai mesemondónk: Somogyvári Rudolf. — 9,40: Óvodások műsora. — 10,00: A zene hullámhosszán. — 11,45: Balboa, a Csendes-óceán felfedezője. — 12,00: Magyar tájak dalaiból. — 12,30: Schubert: a-moll szonáta. — 13,05: Érdekes vagy politikus színház? — 13,20: Bizet: Az arlesi lány — szvit. — 14,00: Ez is, az is kettőtől hatig... — 17,00:

ők!

gyeshalmi üzemünkben

osztályozott kavicsot

ERMELÜNK

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Tamás Valéria
ZALAI HIRLAP
1964 FEB 2

IRODALOM ◎ MŰVÉS

1021

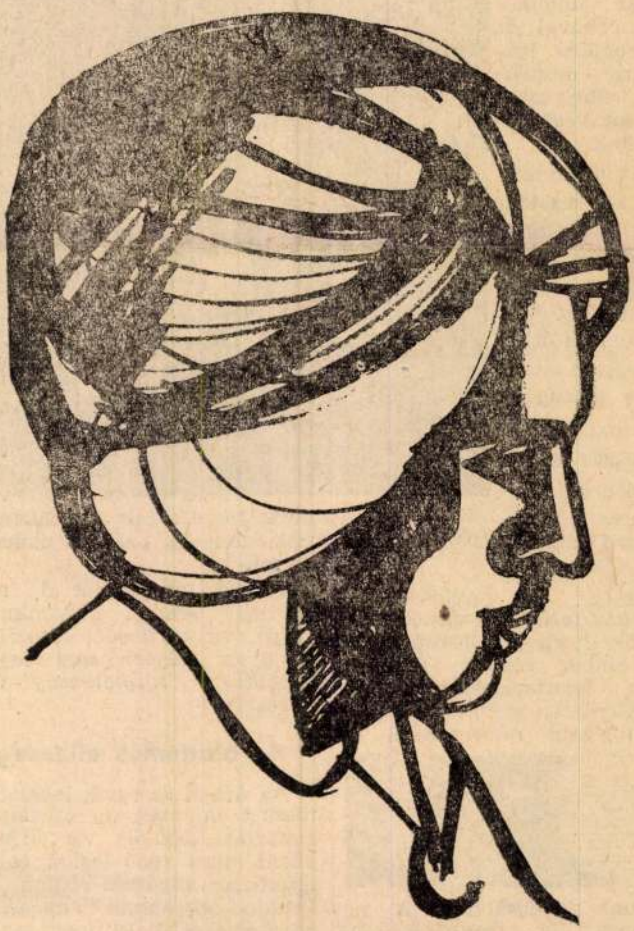

LEÁNYFEJ

(Tamás Valéria rajza)

ell kibírnia. Ez azt jelenti, hogy egy 70 kg súlyú pilóta 15 g gyorsulás esetén 1125 kg-nak érzi a testét. Ez ellen különleges ruhával és a repülés irányára merőleges elhelyezkedéssel védekezhetünk.

Az űrhajóban a szerkesztőknek a Földhöz hasonló viszonyokat kell teremteniök. Egy személyes űrhajó esetén óránként 30—40 liter oxigénre és a légzés követ

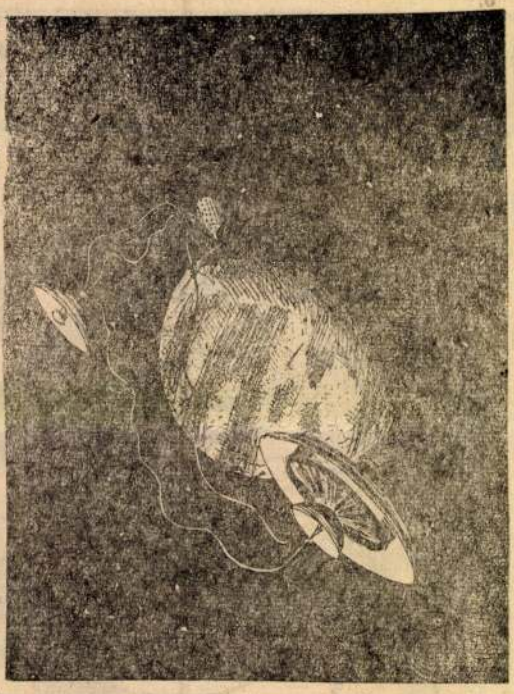

Alul: a lakókerék. Felül jobbra a csillagvizsgáló, balra a napenergia-gyűjtő

keztében keletkezett szén-dioxid eltávolítására van szükség. Az oxigént folyékony formában viszik fel és ennek literje kb 20 órára elég egy ember részére. Huzamosabb fenntartózkodás esetén (űrállomás) a széndioxid elnyeléséről zöld növényzettel kí-

vánnak gondoskodni. A növényzet jó oxigéntermelő, mert pl. 1 négyzetméternyi *tóklevelek* 2 ember részére elegendő oxigént szolgáltatnak.

Ha az űrhajó hajtóműve nem dolgozik és az űrhajó sebessé-

más terve.

szeresével távolodunk el, akkor már eredeti súlyunknak csupán az egytizedét érezzük. Az ilyen súlytalansági fajtát *„statikus súlytalanság"*-nak nevezzük.

Az alattomos ellenség

Az űrben az egyik legalattomosabb ellenség a kozmikus sugárzás. Ugyanis az űrhajó körül nincs védő légkör és az elsődleges sugárzás rögtön az űrhajót éri, annak anyagából részecskéket üt ki, megrongálja és mint másodlagos sugárzás halad tovább az elsődlegesnél sokkal nagyobb erővel. Végeredményben így az űrhajó egy rádióaktív sugárágyuvá

Tamásdai román-
kori templom

l.

Szabóárpép

338. l.

Tamásdi templom

maradványai

Feszty Árpád rajza

repr.

Om. II. 425. l.

Tamásdy Henrik

MEK

Részt vett a Fejér megyei Képzőművészeinek Tavaszi/ Kiállitásán, mely ..... jun 9-én nyilt meg.

"Napraforgók"

Sz.L.: A Megyei képzőművészeinek Tavaszi Kiállitása. FEJÉRMEGYEI HIRLAP. .... jun.18.

/A Sajtófigyelő anyagában az évszám hiányzik. valószinüleg 1957-59/.

Tamásdy Henrik

MDK

Szerepelt a kiállításon.

-.-

Sz. L. : A megyei képzőművészek Téli Kiállitása.

FEJÉR MEGYEI HIRLAP. 1957. dec. 18. 4. oldal.

Famásdy Henrik festő

A Mecsek szerelmese.

Dr Harcos Ottó: „Rajzbanárok képkiállítása"

Dunántúli Napló 1954. XI. évf. aug. 15. 6. l

Tamásy Rómeó

1874/75-

Ferkèpzomfoiskèvk

139. l.

Szucsava.

A kanyargó folyótól szelt
erőd látszik, az előtérben pe
balról három tagú társaság néz

balra: Ansicht von Szut
Bukowina.
jobbra: Vue des Ruines
Bukowina.

Szines rm., mér. a rl. 2

248-9

Tamásdi Sándor

grafikus

40 éves

(hashártyagyj.)

+1953. XI. 5.

I. Új Köztemető

Halotti főkönyv

4928. folyószám

MDK

Tamásfalvy Zsuzsanna, textilmüv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

44.1.

Tamási

l.

LykaMagyműI800-50

355. l.

Lombardi Vito

A Capitolium

Manzù Giacomo

Kompozició I.

Kompozició II.

Margotti Anacleto

Romagnai ősz

Maurener Fabio

A költő tölgyfája

A Piancastagnaio vára

Reggel a Piazzettán

Ca`da Mosto

Tamási

NÉPSZABADSÁG

1988 ápr. 15 5

Régi kastély makacs kísértete

Huzavona egy tamási műemlék körül

A Hársfa utca végén szelíd halmocska emelkedik Tamásiban. Erre építette 1770 körül Esterházy gróf egyik kis vadászkastélyát, alighanem Fellner Jakab tervei szerint, barokk stílusban. Az épület felé közeledve azt várná az ember, hogy majd kitárul a szeme előtt a széles följáró, a csodálatos, évszázados fákkal övezett tágas park, s valamivel távolabb az erdő. De csalódik. A látvány elképzelhetetlenül lehangoló. A kastély fuldoklik a legutóbbi évtizedekben a kertjébe épített szolgálati lakások gyűrűjében. Hajdani ősparkja maradványaként néhány haldokló fa szemléli megadással a házak hátuljánál éktelenkedő kacatokat, az ilyen-olyan, hevenyészve összetákolt fészereket, garázsokat, a szemétkupacokat, a rajtuk kapirgáló tyúkokat. Az erdőt egyszerű halandó meg sem közelítheti, az a vadászoké.

A kastélyt a felszabadulás után irodaháznak használták. Lényegében senki sem törődött vele. Évtizedekig volt a kezelője a Gyulaji Állami Erdő- és Vadgazdaság is, majd amikor a nyolcvanas évek elején kitűnt, hogy a felújítás többe kerülne húszmilliónál, a vezetőség úgy döntött: inkább új irodaházat építtet. Tehette, mert a Tolna Megyei Tanács akkori vezetése vállalta: átveszi a kastélyt, jó lesz szociális otthonnak, ha majd rendbe hozatta. Az irodaház föl is épült a városka központjában — mint hallom, negyvenmillióért —, a kastély azonban továbbra is ott árválkodik, karjában az enyészetnek. Szociális otthonnak mégsem lett jó? Kimondták: törődjön vele az akkori nagyközségi tanács, s legyen a gondja a tamásiaké.

Nehezen akadt vállalkozó

— Valamit tenni kellett — folytatja a történetet a közben várossá lett település tanácsa titkárságának vezetője, *Kelemenné dr. Marosi Andrea* —, mert rajtunk biztosan számon kérték volna azt, amit évtizedekig elnéztek, a kastély romlását. Országos program lett közben a régi kastélyok megmentése. A tanácsnak azonban változatlanul nem volt pénze. Gondoltunk arra is, hogy nem vesszük át az épületet, de amint az már lenni szokott, futottunk a forintjaink után, hiszen a kastélyért a tanács telket adott az erdőgazdaság új irodaházához, sőt a helyén lebontott régi paplakot is felépíttette. A kényszerű „csere" után azt kellett néznünk, hogyan juthatunk bevételhez.

— Szerződést kötöttünk, s ez még 1985-ben történt, az akkori Építőipari Innovációs Alappal avégett, hogy a kastélyt megfelelő rekonstrukció után a legcélszerűbben hasznosítani lehessen. De partnerünk nem talált vállalkozót — mondja *Grill Ferenc*, a tanács elnöke. — Akadt néhány jelentkező, de amint szétnéztek a kastélyban és környékén, elálltak a szándékuktól. Látta a helyszínt, nem magyarázom, hogy miért. Idegenforgalmi szempontoknak nem felel meg. Márpedig a pénzt az hozza, ezért nem találtunk vállalkozóra. Később magunk próbálkoztunk a vevő megkeresésével, mígnem jelentkezett egy művész házaspár, *Mészöly Katalin* és *Horváth Bálint*, mindketten a Magyar Állami Operaház tagjai. Eljöttek, megnézték, céljaikra alkalmasnak találták, elképzelésüket pedig mi tartottuk jónak. Megszületett tehát a megoldás: megvették a kastélyt, s azonnal hozzá is láttak a felújításhoz.

Persze, a dolog nem ment ilyen egyszerűen. Jogszabályok ugyanis nem teszik lehetővé, hogy egy ilyen épületet magánszemélyek vásárolhassanak meg. A művész házaspár azonban bérbe venni nem akarta, a tulajdonjoghoz ragaszkodott. Levelek mentek, levelek jöttek, mígnem illetékes hatóságtól megvolt az egyetértő — vagy legalábbis nem tiltó — állásfoglalás: az épület eladható.

Zavaros a képlet

És ekkor kezdődött a hercehurca. A kastélykert ugyanis magánterületté vált. A környező házak tulajdonosai — az erdőgazdaság dolgozói, vezetői — többé nem tárolhatták ott a tűzifájukat, nem használhatták a rajta áthaladó útszakaszt. A bírósági pereskedést közérdekű bejelentés követte, az ügy a Központi Népi Ellenőrzési Bizottságnál kötött ki.

A KNEB megállapította: úgy adták el a kastélyt, hogy a döntés meghozatala előtt nem tisztázták megnyugtatóan: van-e a vevőknek fedezetük az átlagosnak éppen nem mondható épület birtoklásával járó anyagi terhek viselésére? Az eladást követő tények ezzel kapcsolatban aggályokat keltenek. Az új tulajdonosok ugyanis éppen pénzügyi lehetőségeik korlátaira hivatkozva kapták a legkülönbözőbb kedvezményeket. A több tízmilliós helyreállítási költség miatt —

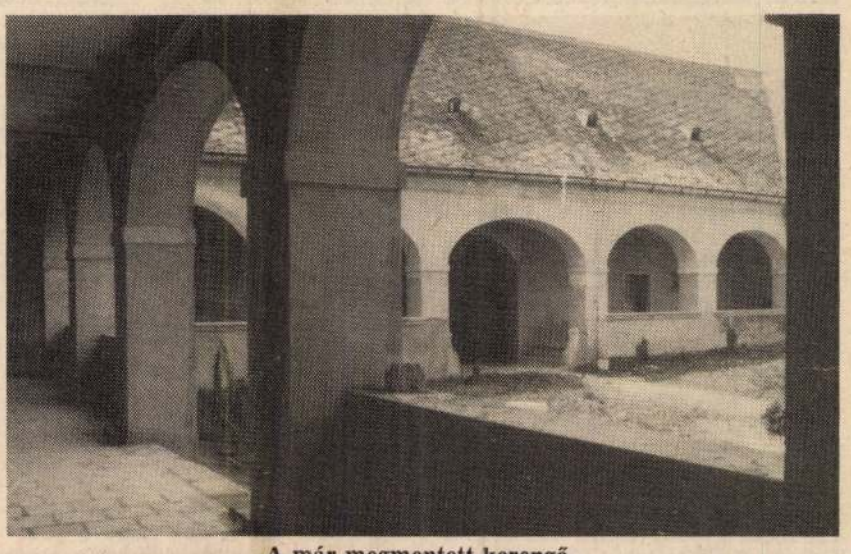

A már megmentett kerengő.

Horváth Bálint és Mészöly Katalin mint segéderők.

ERDEI KATALIN FELVÉTELEI

amely, mint utólag kiderült, az Országos Műemléki Felügyelőség által is jóváhagyott felújítás költségvetéséből, 3—4 millióból is megoldható —, a kastély vételárát az arra hivatott szervezet 1,44 millió forintban (mint eszmei értékben) állapította meg, részletfizetési lehetőséggel. Mentesültek a vevők az OTP-kölcsönhöz egyébként kötelező biztosítás alól, aminek évi díja 70 ezer forint lett volna. Egyelőre nem vetették ki az évi 120 ezer forint adót sem. A helytelen jogszabályértelmezés következtében nem kellett megfizetniük a 216 ezer forint ingatlanátruházási illetéket sem. A KNEB elnöksége a vizsgálat tényszerű megállapításai alapján úgy döntött, hogy kezdeményezi a törvényes állapot helyreállítását.

Magyarán: semmisnek tekinti az adásvételi szerződést, mert a jogszabályok megsértésével jött létre. Tamásiban is ott lebeg a rendezetlen jogi helyzet makacs kísértete.

A helyszínen próbálok tájékozódni a bonyolult ügyről. A kastély mellett bebocsátást kérek az egyik házba, de nem nyitnak kaput. A másikban sem. Talán nincsenek itthon. A harmadiknál valami mocorgást látok a kertben, odamegyek. Ám mire odaérek, egy lelket sem találok. Meg akarom kérdezni, miért nem jó az az út, amit a tanács az ő kedvükért aszfaltozott, amin a pár száz méteres kerülőt megtéve autóikkal is elérhetik a házukat? Gyalogosan pedig éppen a főútról lehet bejutni, mindössze tíz-egynéhány lépcsőn fölhaladva. Meg akarom kérdezni, miért van annyira ellenükre a kastély két új tulajdonosa, hogy perre mennek? Tudni szeretném, ki az, aki perre ment? De nem tudok meg semmit.

A város közepén, a művelődési központ előtt megszólítok egy férfit: ismeri-e a művészeket, azokat, akik megvették a kastélyt? Ó, hogyne, mondja. A művész úr itt énekelt tavaly augusztus huszadikán a feleségével, Mészöly Katalinnal. Meg másokkal. A művelődési házban annyi volt a nép, hogy be se fértek, s hogy mit tett a kastélyért? A saját kezével üvegezte az épület ablakait, s bizonygatja: látta is. A művésznő se veti meg a munkát, sőt a barátaik se. Úgy kitakarították azt a kastélykertet, hogy nyomát se látni annak a rengeteg szemétnek, ami ott fölhalmozódott.

Amikor alkalmi beszélgetőpartnerem nevét kérdezem, megfagy körülöttem a levegő. Visszakérdez:

— Mit képzel, jó az nekem, ha tudják, mit gondolok ezekről a dolgokról?

Elhúzza a száját és faképnél hagy.

Hogyan tovább?

A kastély új gazdái valóban nem tétlenkednek. Igaz, kissé elbizonytalanodtak, amikor a népi ellenőrök őket is fölkeresték. Egy pillanatig nem tudták, hogyan alakul a kastély sorsa. De amit az adásvételi szerződésben vállaltak, azt teljesíteni akarják: öt éven belül megállítani az épület romlását, az eredeti állapotot létrehozó rekonstrukciós munkával. S hogy nem késlekedtek sokat, arról meggyőződhettem. A lelkes barátok közül ott találtam a kastélyban *Bakó Ferencet*, aki ugyan a postán dolgozik, de helyben lakó lévén, amint némi szabadideje akad, már szalad ide, mert részese akar lenni a mentésnek. Ő mondja el, hogy a belső udvar kerengője már összedőlt volna, ha nem erősítik meg a falat, az oszlopokat. A tetőt — szerkezetével együtt — kijavították, miközben megkeresték a régi és kiépítették az új csapadékelvezetőket. Aztán vakolták, meszelték az emeleti termeket, kibontva belőlük az irodafalakat. A földszinten elkészült a százszemélyes koncertterem, már a székeket is megvették.

A tanácsnál hallottam, hogy segíteni akar a helyi munkásőr zászlóalj is, sőt a szekszárdiak városszépítő egyesülete, társadalmi munkában.

— A halotti lepelnek nincs zsebe — hallom a meghökkentő, ám nagyon bölcs szavakat Horváth Bálinttól. — Nem tudnánk mi sem magunkkal vinni, amit életünk munkája árán megkerestünk. Mi ezt a kastélyt nem magunknak akarjuk. A miénk csak az öröm volna belőle. Miért ne áldozhatnánk keresetünkből, fellépési díjainkból arra, hogy eredeti szépségében maradjon meg, a nemzet kincseként, az utókornak ez a gyönyörű épület. Az Interkoncert megkeresett bennünket, már jövőre meg lehetne itt rendezni a fiatal énekesek mesterkurzusát. Szervezhetnénk itt zenei tábort, akár már az idén is. A vendégek a város bevételét gyarapítanák, mi ugyanis nem tartanánk fenn szállodát. Mi lakni akarunk a kastélyban — hiszen fővárosi, rákoshegyi házunkat éppen a kastély miatt el kell adnunk —, a fennmaradó helyiségekben pedig múzeumot, kiállítást rendeznénk be, koncerteket tartanánk a közönségnek.

— Lehetne Tamási újabb Martonvásár — beszéli el az álmait Mészöly Katalin. — Ahogy tavaly nyáron oly forró sikert aratott a barátságból itt fellépő *Králik János* karmester a *Belügyminisztérium Szimfonikus Zenekarával*, operaáriáival *Pitti Katalin* és *Begányi Ferenc*. Bizonyára szívesen fogadna Tamási és környéke külföldi neves művészeket is. Tévedés azt hinni, hogy vidéken nincsenek igények. Hogy sokba kerül ez nekünk? Igen. A mostani otthonunkra évi tizenkét százalékos kamatra vettünk föl 2,7 milliót. Kaptunk hitelt kedvezményes kamattal is, 260 ezer forintot, s ígért támogatást a műemléki felügyelőség is. Vállaltuk, s végigcsináljuk. Még ha némelyek azzal fenyegetnek is: nem ott dőlnek el a dolgok, ahol mi hisszük.

Az ország gondja is

Megkérdezem a Tolna Megyei Pártbizottság titkárát, *Tamás Istvánnét*, mi a véleménye?

— Alaposan utánanéztünk mindennek. Megállapítottuk, hogy a város vezetőit a helyes cél érdekében jó szándék vezette — válaszol. — Azt akarták, hogy e műemlék jellegű épület hasznára váljék az egész vidéknek. Egyetértünk azzal, hogy ha jogsértés történt, akkor azt kövesse felelősségre vonás. De meg kell jegyezni: a műemlékek, műemlék jellegű épületek állagmegóvása, értékének védelme, célszerű hasznosítása bizonytalan. Értelemszerűen a pénzügyi források hiánya miatt. Rugalmas megoldásokra pedig a jelenlegi jogszabályok nem adnak kellő lehetőséget. És ez nem csupán Tolna megye gondja, hanem az egész országé — tette hozzá Tamás Istvánné.

Érthető a törekvés, amellyel a hivatalos szervek most a törvényes állapotok visszaállítását szorgalmazzák. Ám ezt valahogy úgy kellene csinálni, hogy a cél ne szenvedjen csorbát. Mert amint a kastély visszakerül állami tulajdonba, felújításához ismét tízesével kell számolni a milliókat. Holott alig négyből is megoldható.

Csak hát ezt tiltja a jogszabály...

Bálint Ibolya

GYŐRI SÁNDOR JEGYZETEI AZ NSZK-BÓL

Korszakváltás a Ruhr-vidéken

3. Szakszervezetek, tőke, kormány

Essenben éppen ülésezett a Kruppkonszern Felügyelő Tanácsa, amikor a felháborodott, tüntető munkások egy csoportja benyomult a *Hügel-villa* épületébe. A televíziós kamerák megörökítették a vállalati vezérkar döbbenetét. Több mint egy évszázada, a német ipartörténelemben először Kruppék kezdték meg a vállalati betegsegélyezést, s a cég mindig büszke volt rá, hogy nemcsak a kohótechnikában bizonyult úttörőnek.

A jelképes kapcsolatoknak egy másik jelkép vetett véget. Hidakat özönlöttek el a munkások, autópályákat állítak el, fáklyásmenetben vonultak végig Duisburg és Essen utcáin, élő láncot alkottak városok között a téli hidegben. Egyetlen névbe sűríthető a Ruhr-vidéki válság élesre fordult, új szakasza: *Rheinhausen.*

A duisburgi városnegyed acélműve, hatezer kohász munkahelye felett Damoklesz kardjaként lebeg a bezárás veszélye a múlt év vége óta. Rheinhausen már csak azért is szimbólum, mert az egyetlen kohómű német földön, amely megmenekült a háború alatti bombázásoktól. Mondják, ma is gyöngyszeme lehetne a nyugatnémet acélgyártásnak, de a tulajdonos mégis a lebontás gondolatát pártolja. Négymillió tonnás kapacitásának kihasználtsága alig éri el az ötven százalékot, az évi veszteség több mint százmillió márka.

Rheinhausen példája

Hauptmann híres színművét, A takácsokat juttatta az egyik konzervatív kommentátor eszébe a magasra csapó Ruhr-vidéki munkásharag. A takácsokat, akik a múlt század közepén elkeseredésükben szétverték a szövőszéket, mert elrabolta tőlük a munkahelyet. Történelmi igazság, hogy a szövőszék annak idején forradalmasította a textilipart, s tíz- és tízezreket kényszerített az utcára.

Itt és most azonban nincs szó semmiféle technikai forradalmasításról. Csupán arról: a szűkülő piacelhelyezési lehetőségek közepette az évi 37 millió tonnás nyugatnémet acéltermelés (a legnagyobb Nyugat-Európában), kiváló minősége s magas technikai színvonala ellenére: *sok.*

A rheinhauseni munkás értelemmel fogadja, hogy tágabb értelemben vett munkahelyét „hidegre akarják tenni", miközben hasonló profilú, alacsonyabb hatékonyságú acélművek a szomszédos országokban fennmaradnak. Kényszerhelyzetben azonban a jogos, józan érvek elvesztik erejüket, s beprogramozottak a további leépítések: a Közös Piac például csak abban az esetben hosszabbítja meg a viszonylagos rendet tartó *kvótarendszert,* ha minden érintett ország — így az NSZK is — még az idén fölszámolja egyik meleghengersorát. Pedig valamennyi világszínvonalú, jó kihasználtsággal dolgozik. Mégis ...

— Elkerülhetetlen a munkahelyek leépítése, ezt egyértelműen ki kell jelentenem — mondta *Tyll Necker,* az iparvállalatokat képviselő BDI elnöke. — Választunk ugyanis nem lehet az, hogy tetszőlegesen magas költséggel előállítunk valamit, amire aztán senkinek sincs szüksége. A helyes felelet így hangzik: más, új, jobb, versenyképesebb termékekre kell átállnunk, rentábilis munkahelyeket kell teremtenünk.

Ezzel valószínűleg a szakszervezetiek is minden fenntartás nélkül egyetértenek. Számukra Rheinhausen azért vált kulcskérdéssé, mozgósítási csomóponttá, mert egy feltartóztathatatlan leépítési sorozat első hullámverését látják benne. Ahogyan a százesztendős létesítménynek s munkásállományának sorsa alakul, várhatóan úgy oldódnak meg majd az ágazat válságának további, küszöbönálló szakaszai.

Piac, de szabályozva

Ernst Breit.

Az üzembezárások ellen mozgósító szakszervezeteknek gyakorta azt hánytorgatja fel a sajtó: magatartásukkal a Ruhr-vidék technológiai szerkezetváltásának kerékkötőivé válhatnak. *Ernst Breit,* a szakszervezeti szövetség, a DGB elnöke élesen tiltakozik e megfogalmazás ellen:

— Mi igenis amellett vagyunk, hogy az új technológiákat használják ki — mondja —, ezt már csak józan megfontolások is parancsolóvá teszik. Egy olyan ország, amely bruttó nemzeti termékének harmadát exportálja, egyszerűen nem engedheti meg magának, hogy lemondjon a technológiai megújulásról, mert elveszítheti nemzetközi versenyképességét. Ez viszont érzékenyen érinti életviszonyainkat, méghozzá rövid időn belül.

Alapelvünk — folytatja Breit —, hogy szociálisan ellenőrizni, kormányozni kell tudnunk a technológiai átalakulás következményeit. Jelenleg két és fél millió munkanélkülink van, s az olyan technológiai váltás, amely tovább növeli a számukat, a mi szemünkben nem haladás. A végén ugyanis maga a társadalom kérdőjeleződik meg — emeli fel a hangját, meghökkentő intéssel zárva szavait: — A probléma mélyen társadalmi természetű. Hitler sem vált volna lehetővé az 1920-as évek végének tömeges munkanélkülisége nélkül ...

Tökéletes történelmi párhuzam nincs. Tagadhatatlan, hogy a jövőtől való félelem ma is forrása lehet a társadalomtól való elidegenedésnek, ami adott esetben szélsőséges indulatokban csapódhat le. Mindemellett a realitásokhoz tartozik az is, hogy a XX. század végi nyugatnémet munkanélküli helyzetét dőreség lenne egybevetni a géprombolások vagy akár a Weimari Köztársaság időszakáéval.

Napjaink NSZK-ját itt szívesen nevezik „szociális piacgazdaságnak". A piaci folyamatok érvényesülését ugyanis — éppen a múlt tragikus tapasztalataiból okulva — igen hatásos (közvetett)) *állami eszköz- és intézményrendszer szabályozza.* Sokirányú küldetésének egyik sarkpontja épp a szociális kiegyenlítő funkció. Így a mai nyugatnémet munkanélkülit, múlt századi vagy weimari elődjével szemben, nem fenyegeti az egzisztenciális megsemmisülés veszélye. Ámde: még ha vitathatatlan is, hogy a nyugatnémet állástalan a fizetésének egy ideig nyolcvan százalékát, majd kétharmadát kitevő szociális segélyből jobban él, mint a világ népességének többsége, ez az ő egyéni optikáján át semmiféle vigaszt nem kínál.

A duisburg-rheinhauseni munkanélküli persze nem fogja helyzetét a dolgozó brazilokéval, görögökével vagy portugálokéval összehasonlítani. Számára egyetlen természetes viszonyítási alap létezik, maga az NSZK, és azt igényli, hogy életviszonyaiban ugyanolyan esélyekkel bírjon, mint más tartományok, Baden-Württemberg, vagy Rajna-vidék-Pfalz lakossága. Márpedig a helyiek úgy gondolkodnak, nincs olyan jó szociális segély, amely jobb lehetne egy stabil munkahelynél.

Franz Steinkühler.

Franz Steinkühler, a fémmunkások szakszervezetének, az IG Metallnak országos reflektorfényben álló vezetője maga sem vitatja, hogy a kapacitástöbblet miatt az acéltermelés *válságágazat.* Steinkühlerrel beszélgetni élményszámba megy. Dinamikus, fiatal munkásvezető, aki megjelenése és imponáló szakmai felkészültsége alapján ugyanúgy állhatna a Siemens vagy a Volkswagen igazgató tanácsának élén.

— Az IG Metall — magyarázza — nemhogy ellenezné, hanem évek óta szorgalmazza a szerkezetváltást konkrét, saját javaslataival. A Ruhr-vidék mai válsága a hibás tegnapi struktúrapolitikai döntésekből következik. Abból, hogy a szén és az acél leépítését nem kísérte eleve új iparágak megteremtése. Ahol és amiben kikerülhetetlen a szerkezetváltás, végbe is kell mennie, de a folyamatot nem lehet a piaci erők szabad mozgására hagyni, a kormánynak kell alakítania azt.

A jelképpé vált rheinhauseni acélmű felszámolása akkor lehet elfogadható Steinkühler számára, ha párhuzamosan megfelelő mennyiségű, pótlólagos munkahelyről gondoskodnak.

Ott az otthonod...

A Ruhr-vidék szerkezeti és alkalmazkodási válságának, a leszállópályán lévő ágazatok sorsának kezelését sajátos vonásokkal ruházza fel több mozzanat is. Mindenekelőtt az, hogy a nyugati világ legszilárdabb és legdinamikusabb gazdaságainak egyikében zajlik. Másfelől az, hogy a politikai viszonyok sűrűn átszövik a megoldások kimunkálását, alakulását. Az NSZK föderalista politikai szerkezete nagyfokú gazdasági és pénzügyi önállóságot nyújt a tartományoknak, felelősségük meghatározó a helyi gazdaságfejlesztés menetében. Ám ahol és amikor a leküzdendő nehézség nagysága túllépi a tartományi lehetőségek kereteit, a szövetségi kormánynak közbe kell lépnie. Ennek értelmezése és gyakorlati alkalmazása szüntelen politikai harcokban dől el, és ebben az észak-rajna-vesztfáliai szociáldemokrata vezetésnek jelenleg rosszabbak az indulási esélyei, mint a kereszténydemokraták kormányozta Baden-Württembergnek. A konzervatív pártok és a szabaddemokrata miniszter vezette gazdasági minisztérium azt veti a szociáldemokrata helyi kormányzat szemére, hogy nem sáfárkodik ügyesen pénzügyi forrásaival, nem tudja ide csábítani a befektetési lehetőségeket kutató tőkét.

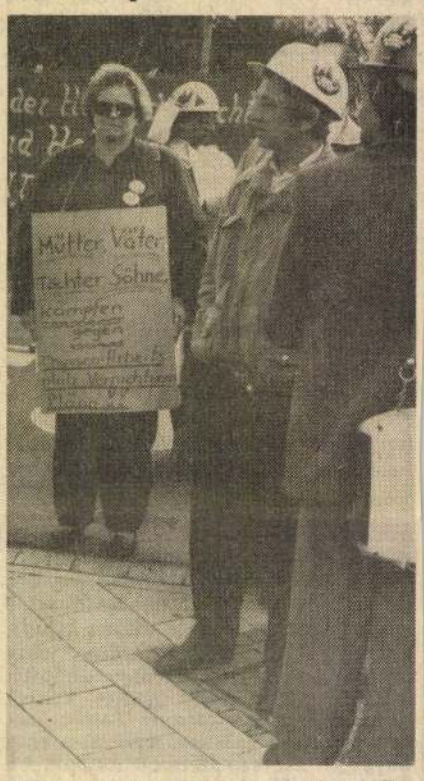

Tüntetés egy Thyssen-kohó leállítása, a munkahelyek megszüntetése ellen.

A nyugatnémet realitások egyike, hogy a tőke — alapfelfogásából adódóan — közelebb áll a kereszténydemokratákhoz. A Ruhr-vidék szerkezeti válságából való kiút társadalmi-politikai kompromisszum eredményeként oldható majd meg. A szakszervezetek és a hozzájuk közel álló szociáldemokraták azt hangoztatják: az átalakulásból mindenkinek ki kell vennie a részét, a Ruhr-vidék történelmileg fölhalmozódott gondjai össznemzeti ügyet alkotnak.

Általános az egyetértés a Ruhr-vidéki nagy konszernek felelősségében, amelyek időközben sokoldalú technológiai impériumokká váltak, s maguknak is hozzá kell járulniuk a helyettesítő munkahelyek megteremtéséhez. A legdivatosabb közgazdasági jelszóvá vált a *foglalkoztatási társaság.* A részleteiben még ki nem dolgozott, képlékeny ötlet lényege: a konszernek a helyi és a központi kormányzat erőforrásainak összpontosításával hozzanak létre közérdekű gazdasági szolgáltató tevékenységet folytató vállalatokat, amelyek átképzéssel egybekötve felszippantanák a vállalatbezárások nyomán felszabaduló munkásokat.

De sokszor a politika balszárnyán állók is megosztottak. Steinkühler és az IG Metall az energetika és az acélipar, hosszabb távon meg az autógyártás kulcsvállalatainak *államosítását* követeli. A szociáldemokrata *Johannes Rau* csakúgy, mint a pártelnök *Hans-Jochen Vogel* elutasítja ezt. Az utóbbi azzal az érvvel: az államosítás nem változtat a piaci helyzeten. Johannes Rau így fogalmazott:

— Határozottan ellene vagyok az államosításnak, mert ez végül is oda vezetne, hogy a nyereséget privatizálnánk, a veszteséget pedig társadalmasítanánk. Nem lehet célunk, hogy bizonyíthatóan veszteséggel dolgozó üzemeket államosítsunk.

Nézetazonosság uralkodik azonban abban, hogy a Ruhr-vidék „lemorzsolódását" meg kell akadályozni. Ez bizonyos értelemben túlmutat a napi gazdasági gondokon. A szociáldemokraták számára hosszú távú politikai cél, hiszen a Ruhr-vidék jelenleg is a nyugatnémet munkásság fellegvára. Néhány hete megjelent egy hangulatos történelmi képeskönyv, amely a Ruhr-vidék életének egy évszázadából villant fel jeleneteket. Címadó története *Max von der Grün,* a népszerű munkásíró elbeszélése. A hesseni szülőföldjéről a Ruhr-vidékre költözött fiatalembert levelekkel ostromló édesanya folyvást azt kérdezi: *„Miért nem jössz végre haza? Hogy tudsz ott élni a szénpor és a kohófüst világában?"* A főhős eltűnődik azon, mi is tartja ott az embereket, akik hajnalban kelnek, szívós keménységgel dolgoznak, és hamar öregszenek. Aztán megszületik a válasz: *„Nem mehetek, az otthon ott van, ahol a pénzt keresem."*

(Vége.)

Tamási

Ltáb. III. 101

Tamássi [ ], grafikus

Ismertetve.

Rózsa Gyula: Szár politikai plakát — meg tizenöt

7.

Népszabadság, Bp 1973. nov. 17.

TAMÁSI (Körség)

Athéne istennő, bronzszobor (repr.)

B. Thomas E.: Kulturális kincsek a magyar föld méfében

Művelt Nép 1955 VI. évf. 41. sz. okt. 9. 6 l.

Tamási vár

Cserna, Károly
rajza repr.

Fraknói Vilmos

Werböczi István
életrajza
M. Tört. Életrajzok.
Bp. 1899. 264. l.

...z Kintolt 1.943.

...onatt. Kimutatás

	Összeg.	Elszámolás ~~MOB szám.~~
...s	10.000.—	1943-is elszám 426/944.
	6.000.—	
...tháj temp.	8.000.—	
...bedlő"	6.000.—	424/944. MOB. 420.500.-P. + 6049.36 Mihalik
...emplom.	10.000.—	✓
...mplom.	5.000.—	✓
	10.000.—	431/944 MOB. ✓
...rohoz	1.450.—	✓
...ssaj	2.500.—	✓
...tháj	10.000.—	✓
...	10.000.—	431/944 MOB. ✓
	4.000.—	426/944 ✓

Tamási M.D.K.

Plakátokat tervez

Bauer Jenő: Az elmult 20 év palkáttermése Magya r
országon

Művészet 1965. febr.

Tamási Anna textilművész

„Orgona" - falikönyv

a fedőlapon

Igaz Szó 1972/3

Tamási Áronné Basilides Aliz

A Stúdió Sagja

A budapesti gyedagógyuk képzőmű vén. Stúdiója 1953-1963
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

39.o.

Tamási Artur MDK

Ujpesti részlet, olf.

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

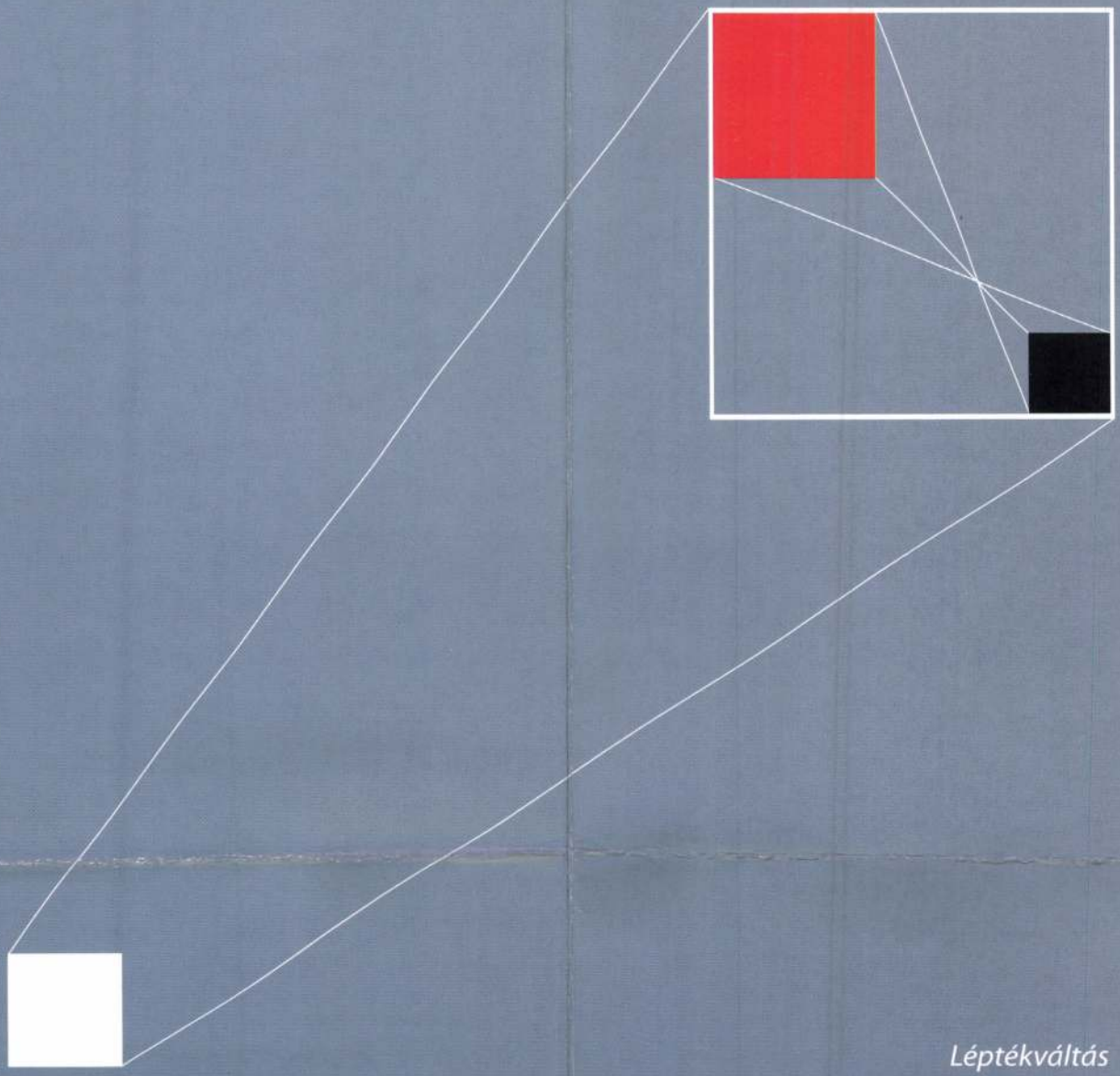

Léptékváltás

Kiállító művészek:

Fehér László
festőművész

Lakner László
festőművész

Kovács Lola
festőművész

Tamási Claudia
festőművész

Bencsik István
szobrászművész

és

Baranyai Levente
festőművész

Varga Leon Gábor
festőművész

Zsemlye Ildikó
szobrászművész

A székesfehérvári
Szent István Király Múzeum
szeretettel meghívja
Önt és barátait

LÉPTÉKVÁLTÁS
címmel megrendezett
kiállításának megnyitására

2005. május 21-én,
szombaton 16 órára,

a Csók István Képtárba
(Székesfehérvár, Bartók Béla tér 1.)

A kiállítást megnyitja
Izinger Katalin
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:
2005. július 31-ig, hétköznap 10-19 óráig,
szombat-vasárnap 10-18 óráig.
Minden hónap első hétfőjén zárva.

F.k.: Dr. Fülöp Gyula megyei múzeumigazgató
Tervezte: Varga Gábor Farkas

A kiállítás támogatója:

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

6. KORTÁRS MŰVÉSZETI FESZTIVÁL

TAMÁSI Claudia

A játékos

Tamási Claudia Párosan szép című kiállítása

Tamási Claudia műveit kezdetektől fogva jellemzi a kísérletezés és a játékosság. Ez vonatkozik mind a felületkezelésére, mind a képek témáira. A festett vászonra plextoll, plexi felületeket és más (műszempilla, tükördarabok, játékszemek stb.), festészettől idegen matériákat épít rá. A különböző anyagok összekapcsolására rímel a képek párosítása is, mivel párosan szép...

A játékosság explicit módon nyilvánul meg abban, hogy játékokat fest. Korábbi művein lego-figurákat, a jelen kiállításon viszont játék babákat.

A baba lehet kirakati próbababa, gyerekjáték vagy éppen szerkezet (marionett). Így mint valamiféle köztes lények különös átmenetet képviselnek az ember-tárgy, élő-élettelen, személyes-személytelen, természetes-konstruált, fikció-valóság stb. között. Épp ezen tulajdonságai miatt a baba, bábu régóta foglalkoztatja a művészeket, olykor társadalomkritika jelenik meg bennük, olykor az abszurd vagy az erotika tárgyiasított alanyai. Gondoljunk csak *Moholy-Nagy* babafotójára, *Susan Valadon* eldobott babájára vagy a dadaista *Hans Bellmer* morbid babaszerkezetére, de eszünkbe juthatnak *Louise Bourgois* rongyfigurái, *Zbigniew Libera* felkoncolt hasú játék babái vagy a *Chapman* fivérek torz teremtményei vagy *Cindy Sherman* erotikus babakreálmányai stb.

A baba: emberhasonmás, élettelen emberkonstrukció. A mesékben életre kelnek, emberekként viselkednek, így a marionettfigurák, bábok, például a Diótörő, a Féllábú ólomkatona, sőt — mint Pinokkió esetében — van, aki a történeten belül a bábuból eleven gyerekké válik. A köztességet az is jelzi, hogy a személyiség nélküli, akaratgyenge embereket viszont bábuként aposztrofálják.

Az előbbi képzőművészeti példákhoz képest Tamási Claudia a játék és kirakati babákról elsősorban fotó után készült képei „szelídek" és „ártalmatlanok". Portrét korábban már festett ismerőseiről, s különösen magáról. Az alkotó egyrészt kívülállóként, távolságot tartva játszik e teremtményekkel, másrészt a személytelen babákba is belevetíti saját személyiségét, s ez által kelti életre a tárgyakat.

E gyerekvilág szereplőit szokatlan helyzetben láttatja, az *Átverés* Télapója készülő óriás hóemberével épp betemetni szándékozik a másik, nálánál ugyan jóval nagyobb szereplőt, majd mindannyiuk helyén csak egy tócsa marad. Láthatunk félig levetkőztetett, fejjel lefelé fordított, alvó, ajkát csókra nyújtó stb. „babákat". A baba alapvetően a lányok játéka, s a babák jó része is lány. Így e játék és a velük való foglalkozás valójában szűkebb terepet fog be, mint a mesék világában. Férfiszereplő e műveken „konkrétan" csak két képen érhető tetten: erőszakos télapóként, s a vágyakozás tárgyaként, alig néhány felvillantott részlet erejéig.

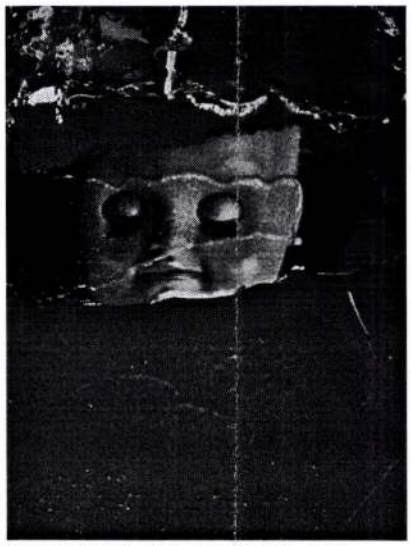

Tamási Claudia: Párosan szép III., 2003
vegyes technika, vászon, diptichon, 30×40 cm

Valójában Tamási Claudia babái többnyire felnőtt nőként viselkednek, pedig babanők (Barbi babák) nem találhatók a modellek közt, de mint mondtam, saját személyiségét is belevetíti az eredendően személytelen modellekbe. A sztereotíp női mintákat vonultatja fel bennük: virágot szednek, öltöznek-vetkőznek, make upot használnak, szívüket adják, vágyakozva tekintenek a *Ó, H2O* titokzatosan alig látható férfija után. Ezek a megnyilvánulások mind a tetszeni vágyás és az érzelmek kifejezése köré csoportosíthatók. Itt az éppen csak felvillantott férfikép is ugyanolyan sztereotíp (agresszivitás vagy szerelmi partner) mint a női párja.

Persze a babaképek jórészt részletek halmaza. Valamit mindig visszavon vagy lefed belőlük. Olykor csak a száj (*Make up*), olykor a raszteresre kinagyított, s csak a terem másik végén képpé összeálló orca (*Baby's power*) vagy a szemhalmaz a főszereplő. Olykor a mű központi motívuma — a csókra csücsörített száj (*Egy csók és más...*) —a képoldalára csúszik, olykor épp a szerkezet voltát hangsúlyozza (Virágszedő, *Párosan szép I., II.*)

Ez az állandó visszavonás és részletjelleg a címekre is érvényes, ahol a közhelyes szlogenekkel és dalsorokkal csonkítva, s ezáltal ironikus formában találkozunk. Például: *Párosan szép, Egy csók és más, Én a szívemet.*

Néha jópofa ruhaszövegek inspirálják a műveket, például a *Dont just dream it* póló szlogen, vagy épp egy strandpapucs H2O felirata.

Tamási Claudia a „romantikus" közhelyek tárházát vonultatja fel, ezzel egyrészt elfogadja, másrészt mégis kifigurázza ezt az esszencialista, sztereotíp nőképet.

BORDÁCS ANDREA
(Bartók 32 Galéria, 2003. X. 14—XI. 14.)

Tamási Claudia: Ó, H2O!, 2003
akril, vászon, diptichon, 30×40 cm

2003/12

Tamasi Claudia

Tamási Ervin

A Dési Huber Képzőművészeti kör vezetője, a kör 1975-ben a Népművészeti Intézet nivódiját kapta.

Népmüvelés 1976/1/21

Tamási Ervin

Kislány virággal /repr/

közelmultban bemutatott kiállitásról

Rajztanitás 1959. V.sz. 18.1.

Tamási Ferenc

veszprémi kőfaragó

1838-ban részt vett a veszprémi vízvezeték helyreállítási munkálataiban.

Vö.

Ádám Iván: A veszprémi vízvezeték. Veszprém, 1912. II. r. 462. l.

a vidéki kőnyomatos művészet i
a debreceni Pataki-féle nyomda
kassai Werfer,az egri érseki k
da,stb. szinte ontják a kőre r
arcképcsoportokat,amelyek azon
már magukon viselik a kriehube
klisé ipari jellegét.Ezek a ra
lók többnyire a velencei Mara
Jakab akadémiájában szerezték
első művészi ismereteiket,ami
lehetett sokkal több a technik
eszközöknél,bár kétségtelen,no
értékes művészi tradiciót szív
magukba.Elsőnek emelkedik ki k
a mester fia,József,

Marastoni József megsz
az első ismereteket atyjától B
és Krihuber hatása alatt fejlő

TAMÁSI FERENC, csutorás mester

A veszprémi csutorás mesterek névsora 1722-1891

116.-Tamási Ferenc: Első adat 1843

Utolsó adat 1870

Remekel/beáll/ 1843

260.old Beáll, fizet 128 váltót, nemes ember

BARTÓCZ JÓZSEF: A Veszprémi csutorások ~41.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Tamási Henrik MDK

Büszkék lehetnek azok, kik a 10 év alatt ezeket a kiállításokat a közönség elé segitették: Rózsa Miklós, Kárpáti Aurél és Tamás Henrik.

/N.i./: Jubilál a Tamás Galéria./10 év.100.kiáll./ Pesti Napló.1938.okt.9. 18.l.

Tamási István

MDK

Akt-tanulmány, tusrajz

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Tamási István gépkocsivezető

Beszkárt művészeinek kiáll. Pesti Napló, 1936. dec. 22. 17 l.

Tamási István, II.o.gépkv.
Tanulmányfej
Gond
Akttanulmány
Pihenő akt

IV. Képzőművészeti, fotóművészeti, kézügyességi és bélyegkiállítás/. Bp. 1936. december, 14 l.

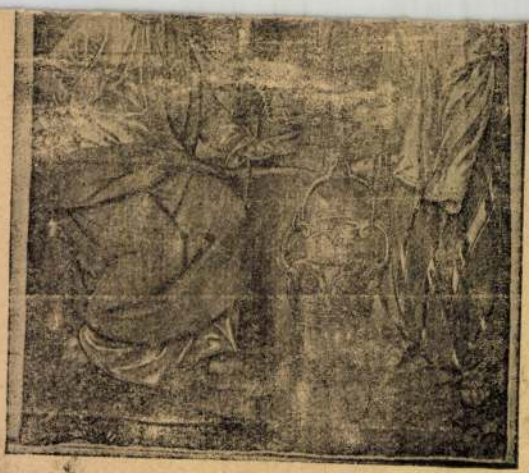

ízad.

211. kép. *Jézus Jákob kútjánál. Fontainebleau, XVI. század.*

M.D.K.

Tamási István

Agyagból formált állatfiguráival szerepelt a MOM Kulturházban rendezett gyermekművészek kiállitásán.
Cikk: Legifjabbak és ifjak alkotásai két budapesti kiállitáson.(Bögre-Jankovszky)

Népszava, 1958 máj.27.

Tamási István

MDK

Akttanulmány, tusrajz

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

TAMÁSI ISTVÁN, csutorásmester

A hadiszállitásoknál 1799-ben Tamási István csutorás mester átadott 1364 darabot és csak hatot kifogásoltak meg, mivel "hasadt volt a válluk". 249.old.

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorasok 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

ifj.TAMÁSI ISTVÁN, csutorásmester

A veszprémi csutorás mesterek névsora 1722-1891

118.-ifj.Tamási István: Első adat 1798
Utolsó adat 1846
Remekel/beáll/ 1798

260.old Remekel

BARTÓCZ JÓZSEF: A Veszprémi csutorások ~41.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

TAMÁSI ISTVÁN, csutorasmester

A veszprémi csutorás mesterek névsora 17[illegible]-1891
117.-Tamási István: Első adat 1744
260.old

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorasok 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

M.D.K.

Tamási István, asztalos m.

Veszprémi mester. 1826. II, 268. Remekrajz: kétajtós sze
szekrény, tusrajz. Bakonyi Múz. Veszprém. +1846. 43 éves
korában.

Batári Ferenc: XIX. századi veszprém asztalosok.
254. o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei. I. Veszprém.
1963

Kassa

Tamási Kelemen, 17 sz.

Arch.Közl.1899. XXI. 215

TAMÁSI József épitén

és Könyöki Károly, 1896 Kereszedelmi
és Iparkamara épülete

Dobrossy István: Miskolc irásban és
képekben 3. Miskolc, 1996 155-157. sill

Tamási József
építész

Fővárosi Lapok 1896. nov. 30. 2. old.
(A miskolczi kamarazej gelotája.)

Kalmár

Tamási János

kolozsvári asztalos

1771-ben javitotta és rési-
ben kiegészitette a gyerő-
vásárhelyi ref. templom
mennyezetét.

Debreczen Kasno 1910.

g. l.

f Israels.

27-én. † Haagában 1911
12-én.

szobában vannak ábrázolva
dolgoznak. Közülök a ta-
jobbrafordultan ül és fehér-
gyike az öltés kihuzott szá-
i a czérnát maga elé tette,
k: vászonfőkötő, szűk ujjú
; czipő. A falon három kép
meg egy régi csatos könyv
függönyözött ablakon át a
pel fedett tetejére nyerünk

Israels

III.
952 (4359).
977 (80).

atkozó egyéb adatok és pedig:
9. pag. 6. Nº 6). *Josef Israels*:
uner Schnur, mit Messingstab
lon);
18–909. pag. 3. Nº. IX: 5).
be sitzend mit Nähen beschäf-
n brauner Schnur, mit Messing-

n (1896–912. Nº IV: 9). *Josef*

2165–912. Nº 9). *Josef Isra-*
f Leinwand, 84: 117 cm.

Tamási Judit

TAMÁSI KATALIN

Ld. Hitel,1990.21.sz. 57.p.

Preßburg,

bey Anton Löwe, Buchdrucker u

1784.

Szinyérváraljai Tamási

Kelemen, ötvös

Ötvöstett 1574-ben

1591–1615. Szinyérváraljáról származott. Tamási az előnève. Polgárjogot 1591. szept. 2bán nyer. Első felesége Zsófia 1606-ban még él. Ettől két leánya volt. Második felesége Koncz Erzsébet még 1648 ban is élt. 1602ben kassai ötvöstársainak eladott hamis aranyak miatt a céh megfosztja mesterségétől de később megbocsátottak neki a dolgot. 1611-ben ismét feleleveníti ezt az ügyet, ugy hogy még a tanácsele is kerül, de ennek kimenetele adatok hiányában ismeretlen. 1598-ban a III-negyedben pára volt. Szülője is volt. 1606. szept 22 én mint tanu szerepel. Ekkor 32 éves volt.

Mihalik Lajos. Kassavárosi ötvösségének története. Bpest. 1900. 215–216. l.

Tantyik Mátyás
festő.

megh. 1903.

Tamási Lajos

1938/39. II. éves

fest. szak.

rendes hallg.

I-II. félév

Ferképzőmúzeum 1937/39.

155. l.

Tamási Lajos

Szerepelt az esztergomi festők tárlatán.

Komárom Megyei Dolgozók Lapja 1966. máj. 21.

Tamási Lajos
festő

l. Ferkápzomfoiskvk

1939-41. 143. l.

Exb 18

Tamási Mária MDK

Rajzaival szerepelt a Zrinyi emeleti társalgójá
ban megnyilt kiállitáson.

---: Fetók, himzések, rajzok kiállitása.

Uj Komló, 1963. ápr. 2.

TAMÁSI MIHÁLY, csutorasmester.

A veszprémi csutorás mesterek névsora 17[illegible]-1891

119.-Tamási Mihály:	Első adat	1820
	Utolsó adat	1847
	Remekel/beáll/	1820
	Szolgáló mester	1823
	Bejáró mester	1837

Hibás lába miatt fizet 70 forintot 260.old

BARTÓCZ JÓZSEF: A veszprémi csutorasok 241.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

MDK

Tamási Miklós, nemes

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállitást rend. a Műcsarnokban. Csendélete a kiállitáson.

Lázáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941. márc.2. 13.l.

MDK

Tamási Miklós

Gábor Áront őrnaggyá nevezik ki, of.

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt. 1951. szept.

4 l.

Tamási Miklós
festőművész
70 éves
?
+1951. VIII. 31.
X. Uj Körtemető

Halotti főkönyv
5356 folyosz

Tánczos Frigyes

A cepléd. Kossuth Muzeumban megnyílt gyűjtőkéből fakagott szobrainak kiállítása

Nagymaros, 1965, ápr. 13. 4old.

TAMÁSI Péter (fotó)

Tamási Péter esztergomi fotóművész önálló tárlata 16-án nyitotta meg kapuit a Dömösi Galériában; a fotó- és a képzőművészet határterületén mozgó, legújabb alkotásait láthattuk

WEINER Tibor: Képzőművészeti krónika In. Új Forrás, 1986/2. 78.p.

TAMÁSI Péter (fotó)

Fotómüvészeti kiállitásnak ad ott otthont az esztergomi Petőfi Sándor Müvelődési Központ galériája is: decemberben a Városi Fotóklub tagjai mutatták be itt legujabb munkáikat. KollárIstván november 7-ét idéző felvételei,Tamási Péter elmosódásokból és hétköznapi motivumokból montirozott fotói,Sipeki Gyula álló figurát rögzitő ironikus szatirája,Balla András nosztalgikus hangulatu csoport és arcképei, Mudrák Attila esetlen katonaportréi,Bencze László megrenditő, mészégetőket ábrázoló sorozata...

WEHNER Tibor: Képzőmüvészeti krónika. In. Uj Forrás, 1986/2. 77-78.p.

TAMÁSKA Ferenc kőmüves. 1780-85 közötti egri adóösszeirásokban szerepel.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Tamásha Ferenc, kőműves

1780-85 között szerepel
az egri adóösszeírásokban.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 410. old.

Tamáska János építész

A zsűri pótagja az alábbi pályázaton

Kovács Ferenc: A tabáni Rácz gyógyfürdő tervpályázata, 1969

hagyat) Építőművészet 1970/4 2 old.

M.D.K.

Tamáska János épitész

A keszthelyi Mezőgazdasági A kadémia bővitésének terve

társtervező: ifj. Módos Fernc

repr.

Gárdonyi Jenő: Fejlesztik felsőoktatási intézményeinket, A gödöllői Agrártudományi Egyetem, A keszthelyi é
Magyar Nemzet 1961. október Mezőgazdasági Akadémia bővitése

18. 7.1.

DAMASKA JÁNOS, fazekasmeater

Sarvárott a Czéh czéh-zászlót kivánt készittetni, 1862-ben. Összköltsége 130 észtr, értékü forint volt. A Czéh jövedelméből készült. Ezt jegyzékönyvbe vettók és kilencen alá is irták. Többek között ő is.-361.old

BÁRDOSI JÁNOS-B. DORNER MARIA: Adatok a sarvári/és kőszegi fazekasság történetéhez 333.old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Értesitője, 5-6. 1971.72. Szombathely, 1975

TAMASKA JÁNOS, fazekasmester

1847-ben a sárvári fazekasok szerződést kötöttek a sárvári Uradalmi Hivatallal a földkordás tárgyában. A szerződést névszerint kilenc sárvári mesterre vonatkozott. Így többek között őreá is. 346.old

Fazekasra

BARDOSI JÁNOS-B.DORNER MÁRIA: Adatok a sárvári és kőszegi fazekasság történetéhez 333.old

SAVARIA, A Vas Megyei Múzeumok Értesítője, 5-6. 1971-72. Szombathely, 1975

TAMÁSKO FERENCZ, csapó

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ l./ V. csapo. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.-században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Tamarko Jakab

ötvös

1828 Buda, Tabán

Kapnagyarországötvösök 46 l.

Tokaj.

A középtért a város és b
el; az előtérben a Thys fl-o
nak köt ki balra, a hol az é
pedig a Bodrog f. tulsó part
ki. Felirata a lebegő mondat

TOK

Szines Rm., mér. a M.

140-95.

TAMÁSKÓ JÁNOS, csapó

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 519 név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt csoportot jelzik. 26 .old
/ 1,2./ IV. csapo. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

M.D.A.

Tamaskovits Mihály kovácsmester

1857 jan.10-én remekelt

Bodgál Ferenc: A miskolci kovács-kerékgyártó céh. 311.o.

A Herman Ottó Múz. Évkönyve. V. Miskolc, 1965

TAMASKOVITS MIHALY, kovácsmester

Miskolcon,185?.jan.10-én remekel."Uj féderekkel el is k
szült,úgy nevezendő Trupp féderes hintó a fent irt ifjú
ügyességét,mesterségbeni maga ki képzettségét eléggé ki
mutatta,a meg elégedésig véleményeztek.A ló patkó készi
tés úgy a patkó felverésében is magát ki tüntette.helyes
vasalast tett,igy a remek elfogadasa ki mondatott",97.ol
5.jegyz

BOGDÁL FERENC: Kovácsremekek,kovácscégérek 96.old

X Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1971.
9.szam. Miskolc, 1971

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

TAMÁSSI ZOLTÁN

GRAFIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

FRANK JÁNOS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1977. DECEMBER 22-ÉN CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 1/2 5 ÓRAKOR

MŰCSARNOK KAMARATEREM
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

2541 fnyv l.

Tamássi Zoltán, grafikusművész

Cs. Tóth János: A vizuális szemlélet becsülete. Szereday Ilona pályaképe.

Szereday Ilona festő-grafikusművész a munkában szerzett gyakorlati ismeretekre építve nyitottan fogadta Zelenák Crescencia és Tamássi Zoltán szakmai, grafikai útmutatásait.

Művészet, 1989., 4., 44-old.

Tamássi Zoltán

P. Kürti Julianna: Vészkijárat-bejárat
Gondolatok a kürtsarokról

Népszabadság, 1986. VI. 21.

Tarnóczi Zoltán, grafikusművész

MEGHÍVÓ

2541 fnyv I.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

TAMÁSSI ZOLTÁN

GRAFIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

FRANK JÁNOS
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1977. DECEMBER 22-ÉN CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 1/2 5 ÓRAKOR

MŰCSARNOK KAMARATEREM
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

Frank Sándor: Szóra bírt műtermek
Bp. Magvető 1975

TAMÁSSI ZOLTÁN

(Tamássi Zoltán plakátkiállítását én nyitottam meg a tavasszal a Műcsarnokban. Elsősorban önkritikát gyakoroltam, a magam és a kollégáim nevében, „... hogy nem volt elég éles a fülünk meghallani a Tamássi Zoltán körüli csendet, magyarán egy sort sem írtunk erről a nagy képességű, etikus mesterről". A műkritika megelőzött, most én is sietek, hogy pótoljam mulasztásomat.)

– „Már gyerekkorában rajzolgatott..."

– Ceruza sem volt a kezemben. A Fradinak köszönhetem, hogy grafikus vagyok. Szerettem volna karpaszományos lenni. Közeledett a katonaköteles korom, de nem volt érettségim, mert az iskolából kimaradtam. Gondolkoztam rajta, hogyan lehetne az érettségivel egyenlő értékű bizonyítványt kapni könnyen. Bementem a Technológiára; nem tetszett. Akkor az Iparművészeti Iskolában jelentkeztem. Mondták, felvételi vizsgát kell tenni. A portás adott rajztáblát, papírt, rajzszenet. Egy gipszfejet kellett lerajzolnunk. Tanácstalan voltam, de a felvételiző társaim segítségemre siettek. Ismertek. Rövid ideig a Ferencváros balszélsője voltam (Sárosi doktorral játszottam egy csapatban). Öt vagy hat fiú megcsinálta a rajzomat. Felvettek. Aztán rájöttem, hogy nem is olyan nehéz a rajzolás. Már félévre osztályelső lettem. Végeztem, sőt ott is tartottak a mesteriskola növendékének.

Később válogatott síugró lettem, és – nyolc éven keresztül – a Kékes Szálló síoktatója. Jól megéltem belőle, nem is gondoltam rá, hogy rajzoljak. Legfeljebb az íróasztalfióknak. Amikor a Gebrauchsgraphik cikket írt rólam, könnyen adhattam mellé képeket.

(Elővesszük a tekintélyes – mai is megjelenő – szaklap 1942.

ken vannak, csak függőlegesen. A fagolyókat festem is. A fekete kicsinyít, a fehéres alumínium nagyít. A bronzos szín – a bronz – az alumínium után következik a skálán. Bár az anyagnak másodlagos tulajdonsága a színe, de én úgy használom a színeket, mint szobrászati eszközt. Mint a vésőt. A színnel – ezzel a másodlagos jelleggel – akarom a formákat kisebbé, nagyobbá, hangsúlyossá vagy hangsúlytalanná tenni. Különválik a szobrászati tömeg, külön a valós tömeg. Mert a szobrászat törvényei mások, mint a fizikáé.

– Ez már didaktikai tétel.

– Mert én az alapfogalmakat szeretném megmagyarázni – szavakkal is, de a munkáimmal is – a művészet iránt érdeklődőknek, művésznövendékeknek, tanítványaimnak. Mindegy, hogy az egyik tudatosan, a másik féltudatosan, a harmadik akár öntudatlanul fogja fel, amit mondani akarok. Az angyalföldi „barkácskör" vezetője vagyok. Itt, a József Attila Művelődési Házban képzőművészek és munkások együtt dolgoznak. A művészek megtanulják a technikát: hegeszteni, polírozni vagy a fadarab alakításának a szakmai fogásait. A munkások pedig esztétikai normákat kapnak. Hogyan csináljanak maguknak egy fémasztalkát, polcot vagy egy térelválasztó rácsot.

(Markáns képviselője a merészebb fiatal szobrászoknak Csutoros. Művészete fejlődésben, változásban van, ám ez minden fiatal – sőt talán minden művész – kötelessége. Sommás figurái után a klaszszikus szürrealizmushoz kapcsolhatjuk plasztikáját. Ez is kitűnik világos építkezésével, líráját rejtő kemény tartásával a formálásban. Egyéniségét mindjobban érzékeltetik a szobrász újabb és újabb művei. Csutoros Sándor ritka tulajdonsága, hogy kivételes anyagismeretét, művességét – hideg fejjel – szinte észrevétlen eszközzé tudja lefokozni.)

(1970)

áprilisi számát. A Tamássiról szóló cikket tizenkét reprodukcióval – a fele színes! – kísérték.)

– A közlés nyomán számos külföldi meghívást kaptam. El is mentem volna Svédországba, de már háború volt, nem lehetett. Ezenkívül jóformán nem is volt sajtóm sokáig – mint sportolónak mindig –, engem senki nem ismert mint grafikust, és én sem tartottam magam annak akkoriban.

– Később?

– 1945-től vagy másfél évig a budapesti Nemzeti Bizottság sajtó és propaganda előadója voltam. Én rendeltem a grafikusoktól a plakátokat. De hogy magam is csináljak ilyet, profi módra, eszembe sem jutott.

– És mióta vagy „profi" grafikus?

– 1947 óta. Konecsni meghívott munkatársnak a Károlyi palotában rendezett nagyszabású Közlekedési Kiállításra. Régebben is hívott munkára; például az 1937-es Párizsi Világkiállítás idején. A mi generációnk számára: Konecsni először, Konecsni másodszor és harmadszor is Konecsni. Jó korban éltem, hogy ismerhettem.

A negyvenes évek vége óta valamennyi magyar plakátkiállítás résztvevője és egyik szervezője voltam. A grafikus a legjobban a plakátkiállításokon játszhatja ki magát. A mi munkánknak csak egy kis része a parádés megbízás, az utcai plakát. De a jó grafikus a szerényebb, napi munkákat is komolyan veszi.

– Váratlan volt a kiállításod. A siker már nem.

– Alig több mint háromhavi időm volt, hogy felkészüljek. Naponta tizenhat-tizenhét órát dolgoztam. Leltárt készítettem az eddigi plakátterveimről, de újakat is festettem. Hogy időt spóroljak, nagyobb betűket írtam, és tisztább színeket használtam. Nem volt időm finomabb árnyalatokat kikeverni. Egy pitli vörös, egy pitli

kék. Végül is hasznos volt ez, mert a tiszta színek összetartották a tárlatot. A lustaság jutalma.

– Az erőteljes kifejezés jutalma.

– Öt-hat éve vége a „szép focinak". A mai futball kemény, gólra törő. A plakátnak célratörőnek kell lennie. Semmit sem ér, ha valaki formailag hatásos, de nem tisztázza a témát. Az esztétika csak a funkció kerete. De, mint ahogyan a sportban a keményebb stílus mellett mégsem halt ki a szépség, a játék: az új plakát csak a teljes esztétikum megtartásával láthatja el funkcióját. Egyforma erő a kettő.

(Világosan beszélnek a Tamássi plakát koordináta-rendszerének görbéi. A csapongó fantázia és a tárgyilagos – szinte három lépés távolságban tartott –, fegyelmezett előadás szintézisei ezek a művek. Békésen megfér itt a mese játékossága az emblématikus szűkszavúsággal; a lírai hajlam a zárkózott, kemény tartással. A legjobb értelemben vett bravúrdarabok az ő grafikái. Áttételeikkel, szándékos ugrásaikkal érik el ezt a – csakis Tamássira jellemző – egyértelműséget.)

(1970)

Tamássi Zoltán

Tamássi Zoltán albalmaroth
grafikáinak kiállítása a Mű-
csarnokban december 27-ig
nyitva meg.

—: Kiállítási naptár.
Művészet, 1977. december - 48 lap.

Tamássi Zoltán, grafikus

□ TAMÁSSI ZOLTÁN grafikusművész kiállítását Frank János művészettörténész nyitotta meg tegnap a Műcsarnok kamaratermében.

—: □ Tamássi Zoltán 2.

Esti Hírlap, Bp. 1977. dec. 23.

Tamássi Zoltán

tett eredményes vizsgát.

A PLAKÁTMŰVÉSZET egyik legkiemelkedőbb hazai képviselője, Tamássi Zoltán grafikusművész alkotásaiból nyílt kiállítás csütörtökön a Műcsarnok kamaratermében. A tárlaton a művész három évtizedes munkásságát reprezentáló 26 plakátjának, plakáttervének farostlemezekre festett változata és több mint félszáz lapból álló szatirikus rajzsorozata látható.

Magyar Hirlap 1977-3ol-18

Tamássi Zoltán, grafikus

A PLAKÁTMŰVÉSZET egyik kiemelkedő képviselője, Tamássi Zoltán grafikusművész alkotásaiból nyílt kiállítás csütörtökön a Műcsarnok kamaratermében. A tárlaton a művész háromévtizedes munkásságát reprezentáló 26 plakátjának, plakáttervének farostlemezekre festett változata, és több mint félszáz lapból álló szatirikus rajzsorozata látható.

—: Hír

8 [illegible]

Nérszabadság, Br. 1977. dec. 28.

Tamássi Zoltán

Barabás Márton festőművész kiállitása a Fiatal Művészek Klubjában december 16-tól,
Vidéki Brigitta festőművész kiállitása a Helikon Galériában december 16.-tól,
Segesdi György szobrász kiállitása a Nemzeti Galériában december 20-tól,
Blaskó János festőművész és Tamássi Zoltán grafikus kiállitása a Műcsarnokban december 22-től
Léderer Tamás szobrász kiállitása a Fényes Adolg Teremben december 22.-től tart nyitva.
Nádler István festőművész a Szoboszlói Galériában mutatja be müveit december 31.-ig.
Beck Judit festőművész kiállitása a Hazafias Népfront Klubjában december 29.-ig tekinthető meg,
közli a kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. dec. 17. XXI. évf.
51. sz. 8. lap.

Tamássi Zoltán

és mások hamarosan fe sorakoztak Konecsni György mögé a plakátmüvészetben.Szerepelt a jubileumi plaktákiállitáson a Szépmüvészeti Muzeumban.

Magyar Hirlap 1974 85/6
Havas:Kiállitásról kiállitásra

Tamássi Zoltán

Részletek a kiállításról

Jubileumi plakátkiállítás
Bp. Építőip. Szöv. 1975.

Tomássy Zoltán (grafikus)

A II. országos plakátkiállításon szerepelt művével.

Népszava, 1975. ápr. 27. 103. evf. 98 n. 8 p.

Tamássy Zoltán

1955.-ben a II. plakátkiállításon szerepelt műve.

Tasnádi Attila: Plakátművészetünk útja.
Népszava, 1945. ápr. 27.

Tamási/Tamássi/Zoltán, grafikus

Művészek, tervezők, akik az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola növendékei voltak 1920-1944

Tamási/Tamássi/Zoltán, grafika szakon 55.old

Mezei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatasi rendszere és forrasai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1/ 1.sz. Bp

Tamássi/Tamási/Zoltán, grafikus

-- ---

Művészek, tervezők, akik az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Is
kola növendékei voltak 1920-1944
Tamássi/Tamási/Zoltán, grafika szakon 55.old

Mező Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparművészeti Iskola/1880-1944/
Oktatási rendszere és forrásai 37.old

Művt.Tört.Irt. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

TAMÁSSI ZOLTÁN

Plakátművész. Frank János ir
munkásságáról a „Műgyűjtő"
új számában.

NÉPSZABADSÁG, 1971. jan. 26.

TAMÁSSI ZOLTÁN

Plakettművészetéről Frank Zálos
írt a „Műgyűjtő" új számában.

ESTI HÍRLAP, 1971. jan. 25.

Tamássi Zoltán, [ ]

A Munka Érdemrend arany fokozatát kapta.

— : Kitüntetések

8.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 16.

Tamássi Zoltán

grafikus

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Munka Érdemrend arany fokozatával tüntette ki Tamássi Zoltánt.

—: Kitüntetések.
Művészet, 1972. április – 18 oldal.

Tamási Zoltán

a Képzőművészeti Főiskola tanszékvezető docense, a Munka Érdemrend arany fokozatát kapta

Magyar Nemzet 1972 március 16
3. old.

Tamássi Zoltán

A SZépmüvészeti Muzeumban rendezett Jubileumi Plakátkiállitásról ir Vadas József: "A látható jelszó" cimmel. A tárlaton harminc év terméséből kiválogatott müvek szerepelnek. Tamássi Zoltán müveivel kapcsolatban hivatkozik a müvész állásfoglalására a plakátmüvészetre vonatkozóan, akinek jelszava az egyszerüség, melyet a legnehezebb feladatnak tart. Végül csupán annyit mond a müvészről , hogy "eszménye - az epigrammában kifejezett látható jelszó- nem vesztett érvényéből."

Élet és Irodalom, Bp. 1975. ápr. 5. XIX. évf. 14.sz. 13. lap.

Tamássi Zoltán

„Plakáttero és emblema"

(repr.)

Kritika, Bpest, 1972. máj. 20. ald.

Tamássi Zoltán

a Képzőművészeti Főiskola tanszék-vezető docensének az Elnöki Tanács a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.

Népszabadság, 1972. márc. 16.

Tamássi Zoltán

a Képzőművészeti Főiskola tanszékvezető docensének a Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Munka Érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta.

Népújság, 1972. márc. 16.

Tamássi Zoltán

1956 után az alkalmazott grafika tanszék vezetője lett a Főiskolán.

Óvody Éva: 100 éves a Magyar Képzőművészeti Főiskola.

Budapest, 1971. nov.

Tamássi Zoltán.

Plakátterv és embléma.

(repr.)

(Kulcsár): Izlést is formál a Magyar Hirdető.

Kisalföld, 1972. júl. 28.

Tamási Zoltán

1930–34 között az iskola grafikai szakán tanult.

Az O.M. Kir. Iparművészeti Iskola évkönyve 1930–34; 46. l.

Tamássi Zoltán

„Plakátten és embléma" c.
művének reprodukciója
a 20. oldalon

Kritika 1972 május

Tamássy Zoltán

neve említve, műve szerepel a "Száz politikai plakát" c. kiállításon a Szépművészeti Múzeumi

Magyar Nemzet 1973 november 10 4. old.

Tamássi Zoltán

A Műcsarnok kamaratermében kiállítása nyílt, többek közt kb. 50 plakátjával.

Magyar Hírlap, 1970. V. 9. 8. l.

Tamássy Zoltán
grafikus

A művészplakatjai a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményében találhatók.

P. Bresztyánszky Ilona: Az utca művészete...
Művészet, 1974. jennius - 4 lap.

Tamási Zoltán

„Háború" 1948 plakátja nyt.

Nemzetközi Antifasiszta Plakátkiállítás 1975 MNG

Tamássi Zoltán, grafikus

A világnézeti szilárdság és forradalmi lendület a művészetnek is hatalmas motorja. Bortnyik Sándor és Koncsni György vezetésével rangos művészek egész sorának – Sándor Károly, Tamássi Zoltán és még többeknek – kiemelkedő plakátjai az új magyar politikai plakátművészet mérföldkőveivé váltak.

Brestyánszky Ilona: Korunk politikai plakátjai. Békés Megyei Népújság, 1982. nov. 27.

Tamássi Zoltán

Plakátok (1945 - 1948)

Élet és Tudomány
1985. 1. 4.

Tamássi Zoltán, grafikus

l. Zala Tibor

Vadas József: Életművek 13.

Élet és Irodalom, Br. 1985. jan. 25. XXIX/4

M.D.K.

Tamássi Zoltán

Műve a "Politikai plakátok 1945-1965" c. kiállításon

Választási plakát

V.A.: Történelem a plakátokon
Vas Népe 1965. szept. 12.

MDK

Tanrássi
grafikus

Részt vett a tárlaton.

Bauer Jenő: 5. Magyar-Plakátkiállítás
Művészet, 1967. március - 38 lap.

MDK.

Tamássi...

Vietnami plakátja

Köznevelés 1967 jan.13.

Tamási Zoltán

MDK

Hungaro Tex, repr.

Mücsarnok 1961 IV. Magyar plakát kiáll.

MDK.

Tamási Zoltán

Kritika plakátjairól

Keletmagyarország 1965 szept.21.

MDK

Tamási Zoltán - Vajda Lajos

Vivó világbajnokság

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Mücs. 1960.

MDK

Tamássi Zoltán, 1912--

III. Magyar Plakátkiállitás

Adj vért!

1883-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

MDK

Tamássi Zoltán, 1912--

Balatoni borhetek

Balatoni hetek

Palma teniszlabda

1885-1960, M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

Tamási Zoltán

ü „Politikai plakátok 1945–1965" kiállításon szereplő munkáiról.

Fejér megyei főlap 1965. szept. 5.
Történelem a plakátokon. Varga Aranka.

MDK

Tamássi Zoltán, 1912—

Vigyázz a gyermekre!

Lengyel Plakátkiállitás

Indul a Lotto

Gyorshajtás - baleset

1885-1960. M. plakátt8rt. kiáll. Műcs. 1960.

MDK

Tamássi Zoltán, 1912—

IBUSZ

Ne pazarold sz üzemanyagot

Magy.Ifjusági Ipari és Kereskedelmi Vásár

Plakátkiállitás

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

MDK

Tamássi Zoltán, 1912--

Már csak minőséget

6o ooo Ft

Gyüjtsd a fáradt olajat

Itt az olajcsere ideje

1885-196o. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 196o.

Tamássi Zoltán MDK

Válassz!, 1945

Szavazz a szociáldemokratára, 1947

Gondolj gyermekeidre..szavazz a szociáldemokratára,194'

Légy jó mindhalálig, 1947

Cesar és Cleopatre, 1947

Mücsarnok 196o. Magyar plakát-történeti kiáll.

Tamássi Zoltán - Vajda Lajos

MDK

Vivó világbajnokság, 1959

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Tamási Zoltán MDK

Balatoni hetek, 1958

Palma teniszlabda,

III. Magyar Plakátkiállitás, 1958

Adj vért!, 1958

Mücsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

Tamássi Zoltán MDK

Indul a Lotto, repr.

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Tamássi Zoltán MDK

Lengyel Plakátkiállitás, 1956

Indul a Lottó, 1957

Gyorshajtás - baleset, 1957

Balatoni borhetek, 1958

Mücsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

Tamássi Zoltán MDK

Ne pazarold az üzemanyagot, é.n.

Magyar Ifjusági Ipari és Kereskedelmi Vásár, é.n.

Plakátkiállitás, 1956

Vigyázz a gyermekre!, 1956

Miccarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Tamássi Zoltán MDK

60000 Ft, 1950

Gyüjtsd a fáradt olajat, 1950

Itt az olajcsere ideje, 1951

IBUSZ, 1952

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Tamássi Zoltán MDK

A jégmezők lovagja, 1947

Közlekedési kiállitás, 1948

Munkásság és kultura kiállitás, 1948

Már csak minőséget, 1949

Mücsarnok 196o. Magyar plakát-történeti kiáll.

M.D.K.

Tamássi Zoltán

grafikus

Veretés előtt ne igyál" díjat nyert

"+ repro

Lehőcz Mária: Az eö legjobb plakátja

Művészet, 1961. augusztus – 16 l.

Ν.Δ.Κ.

Tamási Zoltán

Az erősebb kritika igényével lép fel *Tamássi* Zoltán is. De amíg Kajannal az aktualitás biztosítja a hatást, addig Tamássi általában bizonyos »általános emberit« akarván megragadni, csak sommázni tud. A századvég német karikaturistáinak modorában készült rajzai az új rókákat is régi bőrbe öltöztetik, hidegen hagyják az embert, prédikátori hangon frázisokat ismételnek. Bárhol, bármikor megrajzolhatta volna ezeket a művész.

Csapó György

Magyar Nemzet 1956 jún 24

MDK

Tamási Zoltán

Indul a Lotto. 1937. című plakat repr.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat.

MDK

Tamassi Zoltan /1912-/

Gondolj gyermekeidre...szavazz a szocialdemokratára. 1947., 85.5x61 OSZK

Légy jó mindhalálig / szinházplakát/ 1947., 84x59 OSZK

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960. Műcsarnok. Kat. 39.1.

MDK

Tamássi Zoltán /1912-/

Caesar és Cleopatra. 1947., 119x82 OSZK

A jégmezők lovagja. 1947., 120x86 OSZK

Közlekedési kiállitás.1948., 82x57 FSZEK

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat. 39.1.

MDK

Tamássi Zoltán /1912-/

Munkásság és kultúra kiállitás. 1948., 120x84.5 FSZEK

Már csak minőséget.1949., 120x83 FSZEK

60 000 Ft. 1950., 83x57 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960. Műcsarnok. Kat. 39.l.

MDK

Tamássi Zoltán /1912-/

Gyűjtsd a fáradt olajat. 1950., 84x57 MH

Itt az olajcsere ideje. 1951., 84x57 MH

IBUSZ. 1952., 84x57.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat. 40.1.

MDK

Tamássi Zoltán /1912-/

Ne pazarold az üzemanyagot. é.n., 83.5x58 MH

Magyar Ifjusági Ipari és Kereskedelmi Vasar. é.n., 84x60 MH

Plakátkiállitás. 1956., 84x57 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960. Műcsarnok. Kat. 40.l.

MDK

Tamássy Zoltán

Szatirák I-III akvarell 120x35

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 37.1.

Tamási Loltán
grafikus

M.D.Y.

A vásár Gyógyszeripari pavilonját
dekorálta + repro

Bartha Éva: Utószó a Budapesti Spari Vásár grafikáihoz
Művészet, 1962. november - 36 lap

MDK

Bánhidy Antal és Tamássy Zoltán.

az első díjat megfelelő pályamű hiányában nem adták ki.

Tervükkel a II. díjat nyerték.

Az állatkert plakátpályázatának eredményét....
Magyar Nemzet. 1941.okt.25. 7.1.

MDK

Tamássi Zoltán

Plakátművészeti Kiállitás Ernst Museum 1953.
Kat.

Tamássi Zoltán
grafikus

M.D.K.

A felszabadulás utáni évek
plakátjait készítette

Kiss Sándor: A magyar politikai plakátművészet
Művészet, 1963. július – 21 lap

MDK

Tamássi Zoltán, 1912--

Caesar és Cleopatra

A jégmezők lovagja

Közlekedési Kiállitás

Munkásság és kultura kiállitás

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Mücs. 1960.

Tamási Zoltán

M.D.K.

Az antifasiszta vértanuk emlékre kiadott

Vértanu- Nemzeti Segély- feláras jótékonysági bélyegek terve.

Irányt ü a bélyegek világában, Bp. 1964. 82. l.

Tamási Tibor (Pécsi Máv)

Vasutas csendélet

Képzőművészek Országos Kiállitása a Nemzeti Szalonban (Péter Imre)
Művelt Nép 1952 dec.

MDK

MDK

Tamási Srubek Gyula, szobrász,
Budapest.

Szobrászati ösztöndijat kapott a római Collegium Hungaricumba.

Kiosztották a jövö tanévre a tud.ösztöndijakat.
Uj Magyarság. 1936.aug.2. 21.l.

Tamássi Zoltán

grafikus

Tamássi Zoltán plakátművésznek kiállítása volt a Műcsarnokban. Plakátalkotói munkásságának a kezdete a harmincas évekre esik.

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak....

Müvészet, 1971. julius - 47.oldal

Tamássi Zoltán
Grafikus

„Plakát" (repro)

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak...
Művészet, 1971. július – 47 lap

Tamássi Zoltán
grafikus

Régebbi alkotóperiód ásatóe nihány markáns, likőr és borplakátja él még emlékezetünkbe. A pregnáns formaadás és vonalritmus művésze.

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak....
Művészet, 1971. julius - 47.oldal

Tamássi Zoltán
grafikus

Plakátjainak főcsepe az egyszerűsítő és stilizáló készség volt. Kiállításán két tucatnyi jóvevelű plakátot és nagyméretűre feltranszformált emblé-mátesvet mutatott be.

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak....

Művészet, 1971. julius - 47.oldal

Tamássi Zoltán

Jelenleg a Képzőművészeti Főiskola alkalmazott grafikai tanszékének vezető tanára.

Ónody Éva: 100 éves a Magyar Képzőművészeti Főiskola.
Budapest, 1971. 11.ss. 35-37. l.

Tamássi Zoltán
grafikus

Plakátjain az egyszerű, jól felfogható propaganda esme fonódik eggyé a gondolati tartalom szimbolikájával.

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak....
Művészet, 1971. julius - 47.oldal

Tamássi Zoltán
grafikus

Az ő nevéhez fűződik az a plakát, amelyik egy palachon balansúrozó potrohos, frakkos gavallérja tekintvánk. A Vigopera szamára 1948 körül készített plakátot

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak.....
Müvészet, 1971. julius - 47.oldal.

Tamássi Zoltán

grafikus

Ábrázolatainak, alakzatainak plasticitása inkább-nobrású, mint festő i modelláltságú és vannak bennünk expresszivitás is.

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak.....

Művészet, 1971. julius - 47.oldal.

Tamássi Zoltán
grafikus

Háborúellenes és balesetvédelmi plakát
fait vizsgalva látjuk, hogy fekete sinet
előszeretettel használja. Biró nyos komorság
esztelhető művein

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak.....
Müvészet, 1971. julius - 47.oldal.

Tamássi Zoltán

grafikus

Szinei szándékosan szemcsepdának blickfángnak szánt erőteljes szinak-centusok. Sokszor a fehete szint jellé-pesnek erezzük

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak.....

Művészet, 1971. julius - 47.oldal.

Tamássi Zoltán
grafikus

Betűinek jól metszett testiséget és tartalomformáló jelleget ad, ezek az emlékeretbe jól vésődnek ilyen „Metrimpex", „Képcsarnok" stb.

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak....
Müvészet, 1971. julius 47.oldal

Tamássi Zoltán
grafikus

A feliratok megtervezésében az egyszerű, jómetszésű betűtípusok tántoríthatatlan híveinek mutat hozik

Bauer Jenő: Tamássi Zoltán plakátjainak.....
Művészet, 1971. julius - 47.oldal.

Tamássi Zoltán

Grafikus

A Műcsarnok Kamaratermében
rendezett kiállítást a művész,
mintegy ötven plakátjától.

Vadas József: Maradandó aktualitás.
Művesát, 1971. julius – 48 lap.

Tannássi Loltán

grafikus

Az ő munkája a Hiszy János plakat,
a Soha többet erzéheny formavilága,
a Lenin-centenári unnára készelett
plakat.

Vadas József: Maradandó aktualitás.

Müvészet, 1971.julius - 48.oldal

Tamássi Zoltán

grafikus

Tamássi plakátjai áttekinthetőek, s
így mindamellett hogy kellemes szín-
foltot adnak, tesztá fornáik mellett
jól áttekinthetők és érthetőek.

Vadas József: Maradandó aktualitás.
Müvészet, 1971.julius - 48.oldal

Tamássi Zoltán

Grafikus

Tamássi plakátjai mentesek minden-
fajta, bőbeszédűségtől, finomkodástól,
aprolékos magyarázkodástól.

Vadas József: Maradandó aktualitás.
Müvészet, 1971.julius - 48.oldal

Tarnássi Zoltán
grafikus

Az emblematikus jellegű a magyarázata annak, hogy Tarnássi plakátjai daccolni tudnak az idővel. Bár a reklámgrafika nem az örökkévalóságnak készül, az emblémák hosszú életűek.

Vadas József: Maradandó aktualitás.
Művészet, 1971.július - 48.oldal

MDK

Tamássi Zoltán, 1912--

Válaszz!

Szavazz a szociáldemokratákra

Gondolj gyermekeidre ... szavazz a szoc.demokratákra

Légy jó mindhalálig, szinházplakát

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Mücs. 1960.

Tamássi Zoltán M.D.K.

Müvei a plakátkiállitáson

Választási plakátok

Varga Aranka: Történelem a plakátokon
Csongrádmegyei Hirlap 1965. szept. 9.

MDK

Tamássi Zoltán

Résztvett az Ernst Múzeumban rend.Plakatmű-
vészeti Kiállitason 1953-ban.

Plakatművészeti kiall.1953.Kat.

MDK

Tamássi Zoltán / 1912-/

Vigyázz a gyermekre! 1956., 66.5x46.5 MH

Lengyel Plakátkiállitás. 1956., 84x57 MH

Indul a Lottó. 1957., 82.5x57 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat.40.1.

MDK

Tamássi Zoltán /1912-/

Gyorshajtás - baleset. 1957., 70x50 MH

Balatoni borhetek. 1958., 69.5x47.5 MH

Balatoni hetek. 1958., 83.5x57.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas.1960.
Műcsarnok. Kat. 40.1.

MDK

Tamási Zoltán, graf.

Gyarm. Isk. Évk. 1934-36.

44.1.

MDK.

Tamássy Zoltán grafikus

"Szatirák I-III." /akvarell/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1955. 57.1.

Tamássi Zoltán

"Vigyázz a gyermekre!" 1956.

"Lengyel Plakátkiállitás" 1956.

"Indul a Lotté" 1957.

"Gyorshajtás- baleset" 1957.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

40.l.

MDK

Tamási Zoltán, ip.müv.

müveivel szerepel ezen a II. orsz. ip.müv. kiállitáson.

A kassai iparművészeti tárlat.-N.Sz. 1943.máj. 9. 10.l.

MDK

Tamássi Zoltán

Plakát kiállitás, 1948. N.Szal. képek

MDK

Tamássi Zoltán

Plakátkiállitás, 1948. N. Szal.

képek

MDk

Tamássi Zoltán, grafikus

Kiküld „export-plakátjai" szerepel a IV. Magy. Plakátkiállításon a Műcsarnokban.

Péter Imre: Mai plakátművészetünk a mérlegen

7. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jan. 7.

MDK

Tamássi Zoltán, graf.

grafikus művészek készitették az alábbi kiállitás fali tábláit. Hatodmagával fenthevezett is.

Kovács Zsuzsa: Egészségpolitikai kiállitás a Károlyi palotában. -Uj Epitészet. 1948. 378-380.l.

M.D.K.

TAMÁSSI Zoltán grafikus

Részvétel a kiállításon

Dutka Mária - Flórián László: Párbeszéd IV. Kálakát
Magyar Plakátkiállításon

Magyar Nemzet 1962. január 14. 8.1.

Tamássi Zoltán
grafikus

M.D.K.

Emblémáit mutatta be a
kiállításon.

Szemes Ferenc: IV. Magyar Plakátkiállítás a Műcsarnokban
Művészet, 1962. március — 46 l.

mak

Tamássi Zoltán grafikus

plakátja a kiállitáson

Florián László: Magyar plakáttörténeti kiállitás

Magyar Grafika, 1960, 4. évf. 6. sz 438 l

Tamási Zoltán

M.D.K

grafikus

„Almuska", „Gellért gyógyfürdő",
„Hungarofruct" cimű plakátjai

Szamosi Ferenc: IV. Magyar Plakátkiállítás a Műcsarnokban
Művészet, 1962. március – 46 l.

Tamássi Zoltán
grafikus

M.D.K

Plakátjai az ötletek bőségét
ontják

Szamosi Ferenc: IV. Magyar Plakátkiállítás a Műcsarnokban-
Művészet, 1962 március — 46 l.

M.D.K

Tamási Zoltán

grafikus

Tamási és kollektívája a gyógyszeripari pavillon dekorációját végezte

Szánz Sándor: Gráfikai és térhatás a vásáron

Élet és Irodalom, 1962. május 26 – 12 l

MDK

Tamási Toltán

1912-

Koncosni követő

"Hazai Créme de Barąck" 1939.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMÜVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT
LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 18-66.1.

57-58.1.

MOK

Tamássi Zoltán
grafikus

Vezetés előtt ne igyál! c. plakátja
díjat nyert

÷ Díjnyertes plakátok

Népszava 89 évf 112 sz 1961. máj 13. - 8l.

Tamási Zoltán:

MDK

Plakát. repr.

Iparm. Isk. Évkönyve 1934-36. Bp. 1936. 33.o.

MK

Tamássi Zoltán

Szerepelt a IV. Magyar Plakátművészeti Kiállítás anyagából készült győri /Lenin uti mozsarnok/ kiállításon.

"Hungarofruct"

Rácz Ernő: Érdemes megnézni.

KISALFÖLD; 1962. jul. 29.

MDK

Tamási Zoltán

Megnyitották Kassán az ... iparm. tárlatot. Uj Magyarság, 1943. máj. 11.

MDK

Tamássi Zoltán

Roller

Véradás

IBUSZ nyár

II. Plakátkiáll. 1956. N.Szal.

2o. 1.

MDK

Tamássi Zoltán

Háry János

Iparmüvészeti kiállitás

II. Plakátkiáll. 1956. N.Szsl.

2o. 1.

MDK

Tamássi Zoltán

LIFTEXP

Csehszlovák filmhét

Atomháboru ellen tiltakozz!

II. Plakátkiáll. 1956. N.Szal.

20. 1.

Tamássi Zoltán

Plakát:

4. Magyar Plakátkiállitás Bp. 1961. 84x56.

Rajzolt betük.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és met - szetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 46-47.1.

M.D.K.

TAMÁSI Miklós festő

Gábor Ávont örvaggyá nevezik ki

Művért. 1952.
Pogány Ö. Gábor: A II. Magyar Képzőművészeti kiállítás után. 156. l.

Tamássy Miklós

A fiatal festőművészek a Nemzeti Szalonban rendezett kiállitáson szerepelnek, akiknek munkáit F.T.Z /Felvinczi Takács Zoltán/ mutatja be:
Mesterének, Kéméndy Jenőnek stilusában készíti ügyes miniatürjeit, az Operaház dekorativ müvésze. Nagy képeiben a kritika lendületet lát, de hiányolja belőlük az iskolát.

A HÉT, Bp. 1919. márc. 13.
XXX. évf. 11. sz. 170-171. lap.

Tamássy Miklós
Tükör előtt

O.M.K.T. 1925. május. 31 1.

Tamássy Miklós
Paprikák

O.M.K.T. 1925. május. 32 l.

Tamássy Miklós
Napsugarak, olaj

Őszi Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov. 19 1.

Tamássy Miklós
Vadvirág, olaj

Őszi Tárlat. Műcs. kiállitása. 1922. nov. 2o 1.

Tamássy Miklós
Klárika, olaj

Őszi Tárlat. Műcs. kiállítása. 1922. nov. 2o 1.

Tamássy Miklós

Hamis kártyás

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. Április.

21 l.

XLVI. kötet. Bp., 1934, 120—130. l.

Tamássy Miklós
Borjuhus, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 19 l.

csekkszámlája javára

vadalma fejében a köv

I. A 127.688

Beszerzési

Elhelyezés

azaz: Egyszázharminc

27.-én. A miniszter r

miniszteri tanácsos.

A hivatalos másolat h

min. iroda s. tiszt.

Tamássy Miklós
Csendélet, olaj

Magyar Képzőművészek Segítő Bizottsága. Művészeti kiállítás. 1918. 6 l.

75

versál középre

lején az Aba-nemzetség Rhédei ágának
sarja, László, 134o-ben Berczeli elő-
~~zerint a Rhédei-család itteni éga veszi~~
~~ok szerint azonban a község már a XII.~~
~~ádé~~. 1473-ban a Szobi-család is itteni
török hódoltsági terület, a török
ban Nagy- és Kis-Berczel ~~xxxxx~~ sze-
a budai vilajet szandzsákbégjének bir-
~~Ajnakhán nógrádi zsoldos gyalog-kato-~~
~~hübérbitokosa.~~ Nógrád a vár vissza-
megye hatósága alá tartozik, majd is-
Az 1598 évi adóösszeirás szerint a váci
ét török hódoltsági terület. Az 1633-
zerint a váci kerülethez tartozik 3
n 17, 172o-ban 25 magyar háztartással
káptalan, a Berczelly- és Egry-csa-

Tamássy Miklós
Szende Ferenc

MDK

KMTárs 1929/3o. téli kiáll. 24 l.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

Z.R. ?

Műcs.-OMKT 1931-32 évi téli kiáll. dec.20.-jan.17.
Kat. 22.1.

Tamásys Miklós

Nemzeti Szalon nagy téli tárlatain
színes
figyelmek - témákkal szerepelt.

PH.932.T.1.

A régi színházi élet

A boldogabb időkben rózsákkal, csokrokkal, virágkoszorukkal jutalmazták a színésznőket. De tud rá esetet a magyar színészet története, amikor a szokványos kedveskedést felváltotta — a hagymakoszoru. Egy ily történetet hadd elevenitsünk fel az alábbiakban: 1838 szeptember 27-én történt, hogy a Nemzeti Szinház akkor ünnepelt, nagynevü énekesnőjét, Schódelnét hagymakoszoruval megdobálták az „Ismeretlen nő" cimü darabban. Erről az érdekes és ugyszólván egyedülálló eseményről igy számol be az egykoru megemlékezés: „Játék végével a müvésznő tündöklő fényét némely rendbontók hagymaszárból fonott koszoruval akarták elhomályositani, de csak esztelen szokta a ragyogó nap elébe tenyerét tartani, hogy annak világszerte lövelt aranysugarait homályba boritsa."

(Regélő, 1838 október 4-iki számából.)

*

Régi kuriózumként érdekes felujitani ezt a hiradást: „Győrben mióta a „Tamás bátya" szinre került, a születendő gyermekeket többnyire *Tamásnak* keresztelik."

Hölgyfutár, 1853 március 18.

*

1882 junius 6-án Zomborban történt, hogy *Erdélyi Marietta* primadonna a „Bőregér" II-ik felvonására kellő időben nem készült el; a szigoru rendező azonban nem volt tekintettel a primadonnára, — hanem egyszerüen elkezdette a darabot. Képzelhető a partnernek, Kiss Pistának a helyzete... Mit tehetett volna mást, mint rögtönzött... Rögtönzött, amig birta. De a szuszból, vagyis az ötletből végre is kifogyott, mire a közönség is ráeszmélt s elkezdett hahotázni... Erre aztán mi volt mit tenni? Lebocsátották a kortinát. A humoros előadásnak tragikus folytatása volt — a primadonnára nézve, akit a szinházi biróság keményen elitélt. Megbüntették: *100 forintra.* Erre Erdélyi felmondott az igazgatónak s elszerződött jobb tanyára.

(A *Pesti Hirlap*-ból.)

*

A szinházi *kellékes* szóra a *Hölgyfutár*-ban uj szót találunk. A filologusok talán megrökönyödnek, ha olvassák az uj szót. Ez az uj szó: *„szükségvénynök".*

(Lásd az 1853. év január 18-iki számot.)

Orbók Lóránd

Amerikában ugyanugy kolumnás cikkben megemlékeznek haláláról a lapok, mint ahogy nálunk megdöbbentett mindenkit a kitünő magyar iró váratlan halála. *Orbók* Loránd a csodásan kék spanyol ég alatt, a barceloniai tenger partján irta szindarabjait, amelyekkel Lorenzo *Azértis* néven hóditotta meg a világ szinházbajáró közönségét és főként Amerika publikumát. Amerika ismerte, szerette és becsülte a magyar iró darabjait.

Orbók Loránd, aki bátyja *Orbók* Attilának, most *negyvenéves korában* nyugalomra és pihenésre hunyta le szemét küzdelmes, érdekes, szép élet után. Kivándorlása előtt a *Vigszinház* jelentékeny sikerrel mutatta be *Tündér* cimü vigjátékát és most készültek egyik külföldön irt darabja pesti bemutatójára. Legutóbb *Casanova* cimü szinmüve aratott nagy sikert Orbóknak Newyorkban és őszre a darab párisi bemutatójára készültek.

Lorenzo Azértis dicsőséget szerzett külföldön a magyar névnek, mert sohasem felejtkezett el egy pillanatra sem arról, hogy itt született magyar földön. Szegény Orbók Loránd, nem jöhetett többet Pestre és nem olvashatott darabja pesti sikeréről...

Tamássy Miklós

Tamássy Miklós a klasszikus iránynak egyik hivatott képviselője. Tamássyra a klasszikusok közül a nagy hollandusok: Van Dick és Rembrand gyakoroltak mély hatást. Müvein már indulásakor érezhető volt ez a hatás, amely mellett természetszerüen nem maradhatott el magyar mestereinek: Papp Henrik és Hegedüs László müvészetének hatása sem. fejlődött első sikere óta mai kiforrott müvészetéig. A két határ közt sok küzdés, studium, külföldjárás, amig a miniatürtől eljut a nagy kompozicióig. 1906-ban je- Tamássy pályája szép ivben lent meg először miniatürjeivel a Nemzeti Szalonban. Szivesen fogadták jelentkezését. 1907-ben a Mücsarnokban, ugyszintén a firenzei és müncheni tárlatokon ér el sikert. 1908-ban részt vesz a firenzei és londoni nemzetközi kiállitáson. Londonban miniatürjeivel döntő sikert arat. Elnyeri az aranyérmet, képeit megvásárolják londoni müér… ből több rendelést kap. K… sőbb, bécsi és müncheni studiumok után tér át a nagy vászonra. 1914-ben a Mücsarnokban gyarapitja érdemeit két pompás csendélettel.

Tamásy Miklós a mütermében

A tárlatokon egymásután jelennek meg Tamássy kitünő portréi és erőteljes kompozicióí s az 1916-iki san-franciskói nemzetközi kiállitáson ezüst érmet nyer. A rembrandi hatások mellett Tamássy Miklós magyarsága is érvényesül. A debreceni földbirtokos-sarj nyaranta visszatér az alföldi rögökhöz s a magyar népviseletet örökiti meg. Ezidén Mezökövesden és vidékén tölti a nyarat s a matyóviseletet és népmüvészetet viszi vászonra. Tamássy a magyar szinházi kultura terén is jelentős érdemeket szerzett: talán kevesen tudják, hogy az Operaház és a Nemzeti Szinház számos nagysikerü diszletének és korhü jelmezének tervezése az ő avatott munkája.

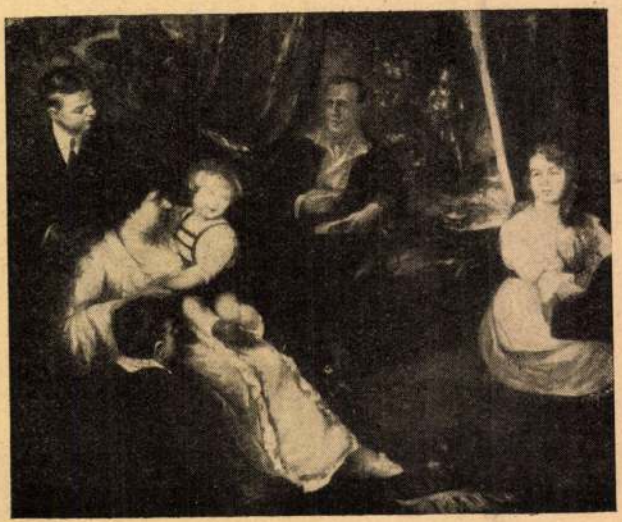

Családi kör. Tamássy Miklós festménye

Nemes Tamássy Miklós

MDK

Mezei virágok

Műcsarnok 1939 dec.-1940 január

Tamássy Miklós.

A Műcsarnok téli tárlatán portrait-műre szerepel.

Pesti Hirlap, 1924. dec. 19.

Tamássy Miklós

Kiállít

P. H. 932. XII. 20.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Ezekről megjelent kritikák, méltatások

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott . . . . . .

. . . . . .

Szerepelt-e külföldi kiállításon, mely

. . . . . .

. . . . . .

Vol-e 1954 után külföldi tanulmányutor

. . . . . .

. . . . . .

Tamássy Miklós

Két jóbarát, olyf
repr.

Hongrie – Magyarország

Préface. Paris –
Budapest. Bp. é. n.
16. l.

rrona. (a portó hiányával). Ez
s a gonduoknak átadtam, a miről
anurkodik. – Ezen számadást az
etás felülvizsgálta február elején,
lasztotta el az új lelkész végeskez-
hogy azóta rég rendben van a dolog.
kell. A gonduok megkapta az 500
lérára fordította. –
ji lelkészi hivatalhoz fordúlni e tárg-
i közöm hozzá, – mivel a felügyelő
bizonyosan – a jegyzőkönyvek alapján
–

7.

Hőrcsik Lajos
ref. lelkész.

Tamássy Miklós

U. 3829

Vöröshajú leány,
q. olajf. repr.

Pesti H.V.

1931. nov. 29

Szines cimkép

Rajtó Sándor, műegyetemi tanár

X. 22, 25, 26, 27.

Kiállitások, XX. sz. 1900-1919.

Mücsarnok Tavaszi kiall. 1914.
Tamassy Miklos:
Teát melegen tarto figura

- illusztracio -

M Ú V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
205.

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
205.

Péczely

T a m á s s y M i k l ó s :
Teát melegen tartó figura
Festmény
A Mücsarnok tavaszi kiállításából
Fényképi soksz.

Festészet, 1900-1919 - Önálló tablakép - Tájkép

T a m á s s y M i k l ó s :
Fényhatás
/Megvásárolva a téli kiállitáson 1914/

M Ű V E S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Tamássy Miklós
festő
VII. Damjanich u. 52

MKSz 1947

Tamássy Miklós

Művével szerepel a Magyarok Téli Táslatán.

P. H. 929. XII. 22.

Tamássy Miklós
alakrajz
1899

Éimisk 1930
89. l.

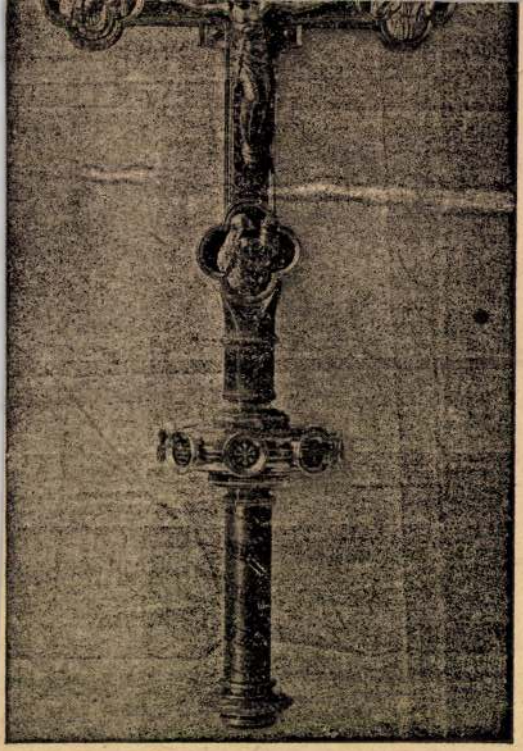

253. kép. *Apostoli kereszt, XV. sz. vége.*
Francesco Francia műve.

Tamássy Miklós

Újság 937 X/8

— **Tamássy Miklós gyüjteményes kiállitása.** Tamássy Miklós, az Operaház nyugalmazott szcenikai felügyelője, az ismert festőművész a debreceni Déry-muzeumban müveiből gyüjteményest kiállitást rendezett. Művei osztatlan elismeréssel találkoztak kritika és közönség részéről. Kiállitását debreceni tartózkodása alatt Lázár Andor igazságügyminiszter is megtekintette.

MEGHÍVÓ

NEMES TAMÁSSY MIKLÓS

FESTMÉNYEIBŐL RENDEZETT KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA, 1938. ÉVI JANUÁR HÓ 2-ÁN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR A „MŰTEREM" KIÁLLÍTÁSI TERMEIBEN, BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. FÉLEMELET.

A MEGNYITÁSSAL KAPCSOLATBAN

A TOBORZÓ ZENEMŰKIADÓ KIADVÁNYAINAK BEMUTATÁSA.

TISZTELETTEL

NEMES TAMÁSSY MIKLÓS
FESTŐMŰVÉSZ

ÓMORAVICZAI SZALMÁSSY ZSIGMOND
ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

KATÓ KÁLMÁN
FESTŐMŰVÉSZ, MŰVÉSZETI VEZETŐ.

„MŰTEREM“
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK KFT.
BUDAPEST, IV.,
KOSSUTH LAJOS UTCA 12
FÉLEMELET
TELEFON: 189-554

A kiállítás megtekinthető január hó 2-tól január hó 12-ig, 9—6 óráig, vasár- és ünnepnap 10—2 óráig.

Katalógus ára: 30 fillér.

Küldi

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán *úrnőnek*
úrnak

Budapest

ker., Andrássy *út utca tér,* 73. *sz.*

Tamássy Miklós

Két figurális tanulmányával

.....

szerepelt a Független Művészek Társ.-nak

kiáll.-án.

8.O.U.930.X.5.

Tamássy Miklós

Műcsarnok téli tárlatán Szendi-portraitjával szerepelt.

PH.929.XII.22.

M.D.K.

Tamássy Miklós

Szcenikai segédfelügyelő Kéméndy Jenő mellett, s munkáját kiemeli Vári Rezső: "Gyorsfelvételek az Operából" c. beszámolójában.

Színház és Élet, Bp. 1907. dec. 21. V. évf. 51. sz. 8. lap

Tamássy Miklós

Műcsarnok téli kiállításain portré- és szerepell.

804.929.XII.22.

Tamássy Miklós

szerepelt az I. nemzeti társaton.

M. 1933. IV. 20.

Tamássy Miklós

Szerepelt a Műcsarnok téli tárlatán.

P H. 1932. XII. 20.

— **Tamássy Miklós gyüjteményes kiállitása.** A „Müterem" Kossuth Lajos-utcai termeiben nyolcvanegynéhány festményét gyüjtötte össze Tamássy Miklós. Régi kiállitó művésze a Mücsarnoknak s gyüjteményes kiállitást sem első izben rendez munkáiból. Azok közé a jól felkészült festőink közé tartozik, akiknek a háboruelőtti Mücsarnok kiállitásain állandó és hüséges közönségük volt. Olyan képeket tud festeni, amelyeken az átlagos kiállitáslátogató önmaga izlését és elképzelését látja igazolva. Gondos rajz, gondos festés, minden motivum végigvivése és befejezése. A lendület nem igen szokta elkapni, de szeme és keze hüségesen követi a maga kipróbált módján a valóságot. Ilyenféle munkáinál nekünk nagyobb kedvünk telt „Borjuhus" cimü egyszerü csendéletképében (34. sz.), amelyen a husnak sápadt verese a köréje tett zöldség zöld szinével finom harmóniát ad. Tamássy derekas arcképfestő is, mint az különösen egy őszhaju és beretvált arcu idős ur tanulmányszerü arcképén („Mennyi?" a cime és 43. a száma) mutatkozik meggyőzően. *(e. a.)*

A Ferencváros ujabb győzelme

Malta, január 8. A *Ferencváros* vándorcsapata szombaton délután Máltában a hadsereg válogatott csapata ellen játszott és azt fölényes játékkal 11 : 3 arányban győzte le. A félidő eredménye 2 : 1 volt. A gólok közül *Sárosi, Toldi* őtöt és *Jászberényi* egyet lőtt.

Tamássy Miklós

* **Tamássy Miklós** gyüjteményes kiállítása. A Műterem helyiségeiben nyilt meg az akadémikus festőgárda egyik legtehetségesebb művészének, *Tamássy* Miklósnak gyüjteményes kiállítása. Vásznairól a régi nagy mesterekre emlékeztető hangulat árad, valamennyi képe érdekes, szeretettel és tehetséggel festett munka, amelyek közül különösen hatásos kompoziciói és friss ecsetkezeléssel megoldott portréi emelkednek ki. Műterméről festett enteriőrje legszebb alkotásai közül való. A szép gyüjteményt csendéletek és miniatürök egészitik ki.

— **Vízkereszt délutánján a gyermekeké lesz a Vígszínház.** Lakner bácsi gyermekszinháza az újesztendő első előadását csütörtökön délután tartja a Vígszínházban. Színre kerül: *Öcsike*, háromfelvonásos gyermekoperett, továbbá Lakner bácsi és inasa legújabb tréfájukat játsszák el.

Uj Magyarország
1938 I. 1.

938 I 1. Uj Magyarország

MDK

Tamássy Miklós

Gondolatok, of.

Sárgadinnye, of.

Uj Szalon...karácsonyi kiáll. 1934. dec.

8. l.

MDK

Tamássy Miklós

Vallanyfény, of.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 22. l.

M.D.K.

Tamássy Miklós

Szobrászmüvész Horthy Miklósról mintázott szobrát Vácon dec.6-án leleplezték.

Vác.
Városok Lapja. 1942. 5.szám. 58. old.

MDK

Tamássy Miklós, festö

Paprikák.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925 máj.jun.

Kat. 32.l.

Tamássy Miklós,,festö MDK

Tükör elött.

OMKT-Mücs. Tavaszi kiáll. és Gyüjt.kiáll. 1925 máj.-jun.

Kat. 31.l.

MDK

Tamássy Miklós, festö

Csendélet. Olf.

MK.Soc.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat.6.l.
Szépm.Muz.

MDK

Tamássy Miklós, festö

Halvásár. Olf.
Hollandi leány. "

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. OMKT-Műcs. Kat. Kat

MDK

Tamássy Miklós, festö

Tanulmányfej. Olf.

Tavaszi tárlat. 1923 ápr.-máj. MIKT-mücs. Kat. 47.l.

MDK

Tamássy Miklós, festö

Elsö reggeli napsugár. Olf.
Az elsö próba.

Tavaszi tárlat,1923 ápr.-máj. OMKT-Mücs. Kat. 35.l.
36.l.

1900-1919.

Festészet, XX.sz. - Önálló tablakép/

Tamássy Miklos:
Teát melegentarto figura.

- Illusztracio

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
205.

MDK

Tamássy Miklós

Paprikák, of.

Téli Kiállitás. Műcs. 1935. nov.
30.l.

Tamásy Miklós

Paprikás, dr.

Jó.!.

MDK

Tamássy Miklós, sz. 1881.

Fehér tónus

Esti látogatás

Mámoros modell

Ernst Ll. aukc. 192o. ápr. 37 l.

MDK

Tamássy Miklós,

az állami szinházak scenikai felügyelője.

M.Kir.Operaház Evk. 1928-29.

Tamássy Miklós festőművész

Kis csirkefogó

Jubileumi kiállítás tárgymutatója. Nemzeti Szalon. 1934.

MDK

Tamássy Miklós, festöm.

Templominterieur. Olf.
Keresztelevétel. "

Budai Vigadó.-Képzöm.kiáll. 1921.okt. Kat. 5.1.

MDK.

321. Tamássy Miklós.

LÉDA. Olajfestmény.

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság V. akció.
Bp. 1923. 20. 2o. l.

MDK

Tamássy Miklós

Kéméndy Jenőné, kép

Kovács J: A N.Szal. téli tárlata. A Cél, 3.sz.
1910. 2ol l.

Tamássy Miklós

MDK

Öreg bohém

Műcsarnok 1936. máj. jun. Jub. kiáll.

Tamássy Miklós MDK

Müteremrészlet, olf.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

Szende, Ferenc, olf.

Mücsarnok 1929/3o téli kiállitás

MDK

Tamássy Miklós MDK

Sárgadinnye, olf.

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállitás

1/.

Tamássy Miklós, festön.

Szül.1881.márc.2o.-án Debrecenben. -Tanulmányait az Ip.müv.Isk.-ban kezdte Pap Henrik és Hegedüs László vezetése mellett. -A Mücsarnok és a Nemz. Szalon állandó kiállitója. Részt vett azonkivül a firenzei,müncheni, sanfranciscoi stb.kiállitásokon is. Az 19 8 londoni kiállitáson aranyérmet nyert.

Tamássy Miklós müvei.

Nemz. Szal. - Kacziány Aladár, Kampis János,Kárpáthy Jenö és Tamássy Miklós gyüjt.-böl rend.csop.kiá
1919.márc. Kat. 9.1. áll.

Tamássy Miklós

Nr. 3443

Pesti Hirlap Vasár-
napja. 1932. febr. 14.

Farsangi emlékek
c. kéje szinesen
repr.

MŰEMLÉKEK OBSZ. BIZOTTSÁGA
322
1936

M. EGYETEMI NYOMDA
ÖNYVESBOLTJA
L. UNG. UNIVERSITÄTSDRUCKEREI
UNIVERSITÉ ROYALE HONGROISE
HUNGARIAN UNIVERSITY PRESS

lékek Országos Bizottsága

Budapest

/Mk 4.--/				4.96

Tamássy Miklós festő

Pesti Hilap. 1919. máj. 6. 4

K. K. d. Csoportkiállítás

Tamássy Miklós

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Paprika csendélet.

Pesti Hirlap
1935.XI.16.

Tamássy Miklós .

Alkotásával szerepelt a Független Művészek Társ.-nak

M.930.X.5.

Tamási Zoltán: Háry János. A híres hazudozót gúnyosan ábrázolja, ugyanakkor kedvet ébreszt a nézőben a képzelt báboperához

Béke és Szabadság 1956 IV. 4

Tamási Zoltán

Tamássy Miklós

"Egy müvész, akinek öt foglalkozása van" cimmel ir az Operaház szcenikai főnökéről, aki emellett diszlettervező, jelmez-szakértő, festőművész és szobrász. Most ünnepli az Operaházban töltött időt, 25 éves jubileumát. Kéméndy Jenő huszonöt évvel ezelőtt hivta meg a müvészt. Ketten tervezték és szerkesztették -babákkal kisérletezve- a "Rajna kincsé"-ben a rajnai sellők mai megoldásának ősét.
Kiállitásai voltak a Mücsarnokban és a Nemzeti Szalonban.

Délibáb, Bp. 1929. okt. 5. III. évf. 4o. sz.27. lap.

Tamássy Miklós

A londoni Nemzetközi Képkiállitáson 1908-ban miniatürjeivel aranyérmet nyert. A következő évben a firenzei és a müncheni tárlatokon szerepelt. Két éven át a Phőnix Filmgyár szcenikai vezetőjeként dolgozott. Molnár Ferenc: "Az ördög" c. "A 99-es" c. a "Skorpió"c. a "Lulu" c. a "Judás" c. szindarabok diszleteit tervezte. A bécsi Sacha Filmgyár ugyancsak szcenikai vezetőnek hivta meg. Egyik legnagyobb sikere az Operaház "Cigánybáró előadásához tervezett diszlete volt. Arcképét bemutatja a lap. Repr. Félibáb, Bp. 1929. okt. 5. III. évf. 4o. sz. 27. lap.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

128. Rózsás teáskanna.

129. K.J.urhö arcképe. Mgt.

13o. Antik óra és porcwllán.

Tamássy Miklós müvei.

Nemz. Szal. - Kacziány Aladár, Kampis János,Kárpáthy Jenö és Tamássy Miklós gyüjt.-böl rend.csop.kiáll. 1919.márc. Kat. 9.1

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

131. L.K.urnö arcképe. Mgt.

132. Sárga dinnye.

133. Krisztus,vázlat.

Nemz.Szalon.- Kacziány Aladár, Kampis János, Kárpáthy Jenö és Tamássy Miklós gyüjt.-böl rend. csop.kiáll. 1919.márc. kat.9.l.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

134. Porcellán figurák.

135. Rococo fej.

136. Fehér tónus.

Nemz.Szalon.- Kacziány Aladár, Kampis János, Kárpáthy Jenő és Tamássy Miklós gyüjt.-ből rend. csop.kiáll. 1919.márc. kat.9.l.

5/.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

137. Kató.

138. Coupdouble.

139. Japáni csésze.

Nemz.Szalon.- Kacziány Aladár, Kampis János, Kárpáthy Jenö és Tamássy Miklós gyüjt.-böl rend. csop.kiáll. 1919.márc. kat.9.l.

6/. Tamássy Miklós, festőm.

140. Krisztus.

141. Első csekor.

142. Rákospalotai udvar.

Nemz.Szalon.- Kacziány Aladár, Kampis János, Kárpáthy Jenő és Tamássy Miklós gyüjt.-ből rend. csop.kiáll. 1919.márc. kat.9.l.

MDK

Tamássy Miklós, festöm.

143. Müterem.

144. Körte és szölö.

145. Délutáni pihenö.

146. Antik pohár és porcellán.

Tamássy Miklós müvei.
Nemz.Szalon.-Kacsiány Aladár, Kampis János, Kárpáthy Jenö és Tamássy Miklós gyüjt.-böl rend. csop.ki-1919.márc. Kat. 9,lc.l. áll.

MDK

Tamássy Miklós, festöm.

147. Önarckép.

148. Krisztus levétele.

49. Spanyol lovag.

Tamássy Miklós müvei.
emz.Szalon.-Kacsiány Aladár, Kampis János,Kárpáthy
Jenö és Tamássy Miklós gyüjt.-böl rend. csop.ki-
1919.márc. Kat. 9.lc.l. áll.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

150. Sok a jóból is megárt.

151. Vén tudós.

152. Hus.

Tamássy Miklós művei.
Nemz.Szalon.-Kacsiány Aladár, Kampis János,Kárpáthy Jenö és Tamássy Miklós gyüjt.-böl rend. csop.kiáll. 1919.márc. Kat. 9.lc.l.

10/. MDK

Tamássy Miklós, festőm.

153. Arvácska.

154. Madonna.

155. Budapesti belvárosi plébánia templom belseje.

Tamássy Miklós művei.
Nemz.Szalon.-Kacsiány Aladár, Kampis János,Kárpáthy Jenő és Tamássy Miklós gyüjt.-ből rend. csop.ki-
1919.márc. Kat. 9,10.1. áll.

11/. MDK

Tamássy Miklós, festőm.

156. Cigány leány.

157. Akt.

158. Balatoni részlet.

Tamássy Miklós művei.
Nemz.Szalon.-Kacsiány Aladár, Kampis János,Kárpáthy
Jenő és Tamássy Miklós gyűjt.-ből rend. csop.ki-
1919.márc. Kat. 9,1c.1. áll.

Tamássy Miklós

MDK

Szalonrészlet, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

Tamási Miklós

Nemzeti Szalon téli kiállítá-
sán portréstudiumával szerepelt.

S.ó.u.932.T.1.

Tamási Miklós

Szerepelt a Magyarság Képzőművészeti Kiállításán.

M - 1953. XI. V.

Tamássi Zoltán .

"Gyüjtsd a fáradt olajat" 1950

"Itt az olajcsere ideje" 1951.

"IBUSZ" 1952

"Ne pazarold az üzemanyagot" é.n.

"Magyar Ifjusági Ipari és Kereskedelmi Vásár" é.n.

"Plakátkiállitás" 1956.

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS. Bp. 1960.

Tamássi Zoltán /1912- /

"Válassz!" 1945.

/"Szavazz!"/ " Szavazz a demokratára" 1947.

"Gondolj gyermekeidre... szavazz a szociáldemokratára" 1947.

"Légy jó mindhalálig" szinházplakát. 1947.

"Caesar és Cleopatra" 1947.

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS. Bp. 1960.
39.1.

Tamássi Zoltán

"A jégmezők lovagja" 1947.

"Közlekedési Kiállitás" 1948.

"Munkásság és kultura kiállitás " 1948.

"Már csak minőséget" 1949

"60 000 Ft" 1950.

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS. Bp. 1960.
39.1.

Tamássi Zoltán

Négy repró közöl tőle a lap (cím nélkül).

Nügyűjtő, 1970, 4. sz. 37–39. l.

Tomássi Zoltán

A Képcsarnok emblémáját ő tervezte, szerepelt a gyűjteményes kiállításán. A kiállítást a cikk szerzője nyitotta meg. A művészek a kiállítás hazai sajtója nem volt.

Frank János: Tomássi Zoltán; „Műgyűjtő", 1970. 4. sz. 37. l.

Tamássi Zoltán

„A Fiaolinak köszönhetem, hogy grafikus lettem" — emlékezik a művész. Az Iparművészeti Iskola felvételi vizsgáján társai csinálták meg helyette a rajzát. Mint futballista vált ismert. 1931-ben kezdte főiskolai tanulmányait.

Frank János: Tamássi Zoltán; Nagyvilág, 1970. 4. sz. 38. l.

Tamássi Zoltán

A Főiskolán fél év után osztályelső lett, tanulmányai befejeztével egy évre ott tartották a mesteriskolán. Tanulmányainak jó ideig nem vette hasznát, magyar válogatott szigró lett, majd a Kékes szálló szoktatója.

Frank János: Tamássi Zoltán; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 38. l.

Tamássi Zoltán

Az íróasztalfióknak" rajzolt. A Gebrauchsgraphik terjedelmes cikket közölt róla, 12 reprodukcióval. Ugyanez a lap az 1956 elejei magyar plakáthiállításról írván bőven foglalkozik vele.
1947 óta hivatásos grafikus, a plakáthiállítások egyik állandó szervezője.

Frank János: Tamássi Zoltán; Mügyüjtő, 1970. 4. sz. 38. l.

Tamássi Zoltán

A műcsarnoki gyűjteményes kiállításra addigi legjellemzőbb plakátjait, terveit Koncsni György módszeréhez hasonlóan íves farostlemezekre megfestette.

Fronk János: Tamássi Zoltán; Műgyűjtő, 1970. 4 sz. 38 l.

Tamássi Zoltán

Műcsarnoki kiállításának sikere volt. A szerző idéz Szamosi Ferenc kritikájából. Műveit csaponyófantázia és fegyelmezett előadás jellemzi. A kiállítás anyaga 30 évet reprezentált. A szerző idéz a művész ars poeticájából (a plakátnak is, mint a futóállatnak célratörőnek kell lennie).

Frank Tamás: Tamássi Zoltán; Művészet, 1970. 4. sz. 39. l.

Tamássi Zoltán

Kovecsi utóm, másodikként a Képzőművészeti Főiskola alkalmazott grafika tanszékvezető tanárának nevezték ki.

Frank Tamás: Tamássi Zoltán; Műgyűjtő, 1970. 4 sz. 39. l.

Tannássi Zoltán

1

plakátjaibót Viállítás nyílt

a Múcsarnok Tamaratermében.

Magyar Nemzet 1970 május 15

4. old.

Tamássi Zoltán

2

„Foto"

„Lenin" centennáriuma"

„Sátelvásás"

„Cirkusz" c. platófjai emlitve

Magyar Nemzet 1970 május 15
4. old.

Tamássi Zoltán

3

„Hirosima"
„Soha többé"
„Ne igyál" c. platétyai emlékei

Magyar Nemzet 1970 május 15
4. old.

Tamássi Zoltán grafikusművész

30 éves munkássága alkalmából rendezett kiállítás.

Magyar Nemzet 1970 május 9
4. old.

– Maplo

MDK

Tamássi Zoltán, grafikus

Cikk ismerteti plakátművésztét.

— : Megjelent a Műgyűjtő 7.

Népszabadság, Bp. 1971. jan. 26

Tamássi Zoltán

Frank János
cikket ír kóla a „hüppujtő"
lepujabb számában

Fővárosi Mozimúsor 1971 II. 10

~~Frank János~~

MDK

Tamássi Zoltán, grafikus

Franck János írt róla ismertetést.

— : Művészet

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jan. 25.

TAMÁSSI Zoltán

Péter J.: A kiállításrendezés művészete

Művelt Nép 1915. II. ért. 38. n. szept. 18. 3. l.

Tamássi Zoltán

Sebestyén Gy: Plakátkiállitás. MN. 1956. ápr. 8.

Tamássi Zoltán

Tamássi Zoltán okl. grafikus-
művész, VI. Andrássy-út 42.
315-069

Botávb 1940 szept.

fejez ki, hogy nemcsak kitüntet
közreműködésével is támogatni f

Nagyon le
sünkről - melynek célját már fe
programmféle is tájékoztat - na
közölné velünk, de legelsősorba
létjogosultnak ezt a vállalkozá
ban közreadjuk.

Bizton re
dekében oly annyira fontos támo
mély hálámról és köszönetemről

Fogadja ő
hálám kifejezését.

Budapest, 1934. szeptember 5.

Tamássi Zoltán
grafikus

ferverte a magyar
posta „Nemzeti segély
a vértanúkért c. bé-
lyegsorozat 3+3 Pen-
gős értékét 1945-ben.

Képes Figyelő
1945-6-ra.

~~Firenze b. n. VII. 210~~

MDK

Tamássy Zoltán
és
Vajda Lajos:

"Vivó világbajnokság" 1959.

MAGYAR PLAKÁT-TÖRTÉNETI KIÁLLITÁS. Bp. 1960.
~~39.1.~~ ~~40.1.~~ 40.1.

Tamássi Zoltán MDK

Repr.:

"Indul a Lotto" 1957.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

59. kép.

Tételszám	Tárgy	
	Áthozat	

Méret			Pénz			
	m^2	m^3	Egységár		Összeg	
			Kor.	fill.	Korona	fill.
Költségvetés.						
ár műszaki részének						
száról.						
ikyaival					90.000	—
					60.000	—
					12.000	—
					78.000	—
					104.000	—
					10.000	—
					23.000	—
nosan					377.000	—

Tamási Zoltán

grafikus

l.

Magy. Iparos

1941. 1221

Átutalva

K K	f h		

...mi Korona 44 fillér

...t súly ...m ...etes ...gramm	Díjszabási osztály *Tarif-klasse*	Díjtétel 100 kg *Frachtsats für 100 kg*	Az átvevőtől beszedendő *Vom Empfänger zu erheben*			
			K K	f h		
				44		
				05	-%	
...00	C	16	16	-		
				10		
			11	15		

Tamási Zoltán

ipari univerz

l.

Szabad Művészet

1949. 172. l.

apr. 27

Tekintetes

Az országos műemlékek
prámára bátorkodom be
darab tárgyat u. m. 1. a
alapraja, 2. a vértessom
3. a vsomlói templom fény
északi oldalról. — Ára
a templomhajóján
dák vastraverzek ma
gezendái foglalvák.
A templom legrégibb r
ben, Maulpertuk kéfei

Tamássi Zoltán

grafikus

sz. 1912 márc.8.Mezőturon. A bpesti Iparmüv.Főiskolán Helbingnél tanult. Fő munkaterületei: reklámgrafika, plakát, karikatura. Több dijat nyertx és kitüntetéseket kapott. 1942. a leipzigi "Gebrauchsgraphik" különszámot adott róla. 1945-57 közt mintegy 25 külföldi kiállitás grafikai munkáit végezte,magyar állami megbizásból.

/Személyes közlése Rónay Máriának/

MDK

Tamássi Zoltán

Guba /falragasz-pályázat. gyermekvéd.intézm./

Kihirdették az Árpádházi B.Margit... Magyarország, 1942. szept. 3o.

MDK

d.m: A balatonarácsi és tatai műv.telep tagjai a N.Szal.-ban. Magyarország, 1934. máj. 14.

Tamássi Zoltán

"Guba"

anya- és gyermekvédelmi intézm. falragaszőályázat

Kihirdették az Árpádházi B.Margit emlv.pályázat eredményét. esti Magyarország. 1942. szept. 30. 6 l.

Tamássi Zoltán, grafikus MDK

A osztrák sajtó részletesen elemzi többek között Tamássi Zoltán műveit.

Sz. F.: A magyar plakátkiállítás sikere Bécsben.

Népszabadság, Bp. 1959. nov. 21. 8.1

MDK

Tamássi Zoltán, grafikus

Kiállítása nyílik meg
a Műcsarnokban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970. május 5.

Tamássi Zoltán, grafikus MDK

A Műszaznokban mýlikspreg tárlata. (Máj. 8.)

—: Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. máj. 7.

Tamássi Zoltán

"Plakát" c. müvének repr.-ját hozza a lap. Frank János: "Tamássi Zoltánnál" cimmel ir a müvészről. Az Iparmüvészeti Iskola növendéke volt. Közben aktiv spotoló, többek között a magyar válogatott siugrója. 1942 áprilisában a Gebrauchsgraphik c. szaklap cikket irt róla s a müvész 12 rajzát is bemutatta. Ezután számos külföldi meghivást kapott. 1947-ben Konecsni meghivta munkatársának a Károlyi palotában rendezett Közlekedési Kiállitásra. A negyvenes évek óta minden magyar plakátkiállitáson részt vett.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. juli. 4.
XIV, évf. 27. sz. 12. lap

Tamási Zoltán

„Építünk ..."

Magyarországi Szociáldemokrata Párt

Klösz Gy. és Fia Rt. 1945. 58/84 cm

– 15. reprodukció –

Politikai plakátok 1945-48

Bp. Kossuth Kiadó 1970

Tamássi Zoltán

„Értelmiségi! Közétek a helyed"
Magyar Kommunista Párt
Stúdia Kft. 1945 68/99 cm
– 11. reprodukció –

Politikai plakátok 1945-48
Bp. Kossuth Könyvkiadó 1970

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

TAMÁSSI ZOLTÁN

GRAFIKUSMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1970. MÁJUS 8-ÁN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND
BORTNYIK SÁNDOR
KIVÁLÓ MŰVÉSZ

MŰCSARNOK KAMARATERME
BUDAPEST, HŐSÖK TERE

5551 fnyv 1

Tamássi Zoltán

A Mücsarnok kamaratermében rendezett plakát kiállitásáról Perneczky Géza: "Három kiállitás" c. beszámolójában irja:"Ez a tárlat hibátlan, történelmi multú és hitelü, s ezért maradandó teljesitmény."
Néhány plakátjának tartalmát és mondanivalóját elemzi a kritika: "Ne igyál" c. plakáton az utjelző tábla részegen ingadozik. Játékroller és mentőautó közös kerékkel.
A müvész arra törekszik, hogy plakátjai felkiáltó jelekké váljanak, de az eredmény ennél tartalmasabb, mint a kritika megállapitja.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. május 30.
XIV. évf. 22. sz. 12. lap

Temesvári Zoltán, grafikus MTI

Vietnam című plakátja.

Repr.

–: Plakátművészeti kiállítás a Műcsarnokban 10

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. dec. 11.

Tamássi Zoltán M.D.K.

Müve a kiállitáson

Szikrából pattan a láng

Oelmacher Anna: Magyar Plakát 66 Kiállitás a Mücsarnokban

Magyar Nemzet 1966. dec. 17. 4.1.

MDK.

Tamási Zoltán

Vietnam vádol- plakátja

Népszabadság 1966 dec.11.

M.D.K.

Tamási Zoltán

A Nemzeti segély / vértanuk/ feláras jótékonysági emlékbélyeg képeinek terve.

Pákozdi László: A magyar bélyegek monográfiaája. Bp. 1967. 145.l.

Tamássi Zoltán,1912-,grafikus

O is Konecsni követő,ezt a sötét alapból kivillanó élesen megvilágitott formák tamusitanak.Plakátjain a világos-sötét kontrasztok dominálnak.A reflektorszerü világitást jól példázza a "Hazai Créme de Barack"c.plakátja/1939/. A prémekbe burkolt női fej a drága likőr kiválóságát asszociativ hatással akarja a nézőbe szuggerálni. 58.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest.1961. Franklin Nyomda,Bp.

MDK

Tamássy Zoltán

Magyar plakát 66. 5. magyar plakát kiáll.
Milan. 1966. dec.

MDK

Tamássi Zoltán

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

Tanácsi Zoltán

Kiállítás

Pernecky Géza: Három kiállítás
Élet és Irodalom, Pp. 1970. máj. 30.

MDK.

Tamássi Zoltán

Plakátiainak kritikája

Pestmegyei Hirlap 1965 szept.7.

Tamássi Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 MAJ 9-

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

TAMASSI ZOLTÁN GRAFIKUSMŰVÉSZ három évtizedes munkásságát mutatja be az a Kiállítás, amely pénteken nyílt meg a Műcsarnok kamaratermében. A tárlaton látható mintegy félszáz plakát a sokoldalú művész életművéről ad átfogó képet.

10/1

Tamási Zoltán

grafikus

1930 - 34

Iparm.Isk Évk.

1930-34. 46.l.

tábla, XII. század.

H 21

Tamássi Zoltán

grafikus

l.

Magy. Iparam

1942. 55. l.

61 l.

hiteléül:

MIA

Tamássi Zoltán /1912-/

Palma teniszlabda. 1958., 68.3x46.4 MH

III.Magyar Plakátkiállitás.1958., 82x57 MH

Adj vért! 1958., 84x59 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok.Kat. 40.l.

MDK

Tamássi Zoltán - Vajda Lajos

Vivó világbajnokság. 1959., 82.5x56.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok.Kat. 40.1.

MDK

Tamássi Zoltán /1912-/

Válassz!. 1945., 84x59 OSZK

Szavazz a szociáldemokratara. 1947., 83.5x59
MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat. 39.1.

MDK

Tamássi Zoltán, grafikus

Vezetés előtt ne igyál! c. plakátja
első díjat kapott.

–: Kiosztották az év legjobb plakátjai
díjakat 10.l

Bp. 1961. máj. 13.

NÉPSZABADSÁG

Tamási Zoltán

Tamási Zoltán: Adj vért. Az orvosi ábrákhoz hasonló rajzon kérő alak alkalmas gondolatok ébresztésére és arra, hogy cselekedetre is ösztönözzön

Béke és Szabadság 1956 IV. 4

R PLAKÁTOK

kon látható plakátjainkat nézve, az ember azt gondolná, plakátművészeink — néhány kivétellel — mit sem sejtenek erről az alapvető igazságról. Legutóbb például Szentgyörgyi Kornél felszabadulási plakátja riasztotta meg utcáinkon a nézőt. Lehet, akadnak széles e hazában olyanok, akiknek a felszabadulás ilyen telt idomú, lila kámzsás virágárusnőt juttatott osztályrészül, mint amilyent ez a plakát ábrázol; a többségnek azonban ez a nagy történelmi esemény többet, mást jelentett ennél.

A kiállításon látható plakátterveknek nagy többsége azonban arra mutat, hogy művészeink között nem is kisszámban akadnak olyanok, akik képesek hatásos, tartalmas, szép műveket létrehozni. Csak éppen több olyan rendelőre volna szükség, aki nem sablonokban gondolkodik, nem egyszerűen „le akarja tudni" nagy ünnepeink, eseményeink szemléltető agitációját, hanem eredményt is akar elérni a plakát nézőjénél.

Sokszor írtunk már erről — ez a jólsikerült kiállítás talán közelebb hoz majd bennünket a szép magyar plakáthoz.

TÓTH LAJOS VEZÉRŐRNAGY, a vezérkar fő

Tamássi Zoltán

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 MÁJ 7

ESTI HIRLAP

TAMÁSSI ZOLTÁN grafikusművész kiállítása nyílik május 8-án délután a Műcsarnok kamaratermében. Megnyitó beszédet Bortnyik Sándor mond.

102

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen kitüntetéseket kapott: . . . . .

. . . . . .

Mikor és hol volt külföldi tanulmányut

. . . . . .

Tamássy

Kiállt

M. 932. XII. 18.

Tamássy

[illegible]

[illegible] - [illegible] - képével szerepel.
Egy jobb figurális alkotással.

[illegible]
1934.I.14.

Tamássy Dezsö, festöm. MDK

Nyári hangulatot sugároz az V.-ik teremben elhelyezett müve.

Müvészet. - Kiállitás.
Müvészet.1918. 5.l.

MDK

Tamássy Dezső

Művészet 1918. 5.l.

Tamássy Gyula

MDK

Ló, bronz

Műcsarnok 1942 [redacted]
A magyar művészetért c.kiáll.

Tamássy Gyula

Kolt. kiáll. volt
1947-ben az alábbi
intézetben.

Közneveléi.
1947. nov. 15. 505. l.
(Magyar Intézet
Rómában.)

Tamássy S. Gyula MDK

Arcmás, gipsz

Saloma, bronz

Mücsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Tamásy S. Gyula

Arcmás, gipsz

Salons, bronz

Tamássy S. Gyula

Kiállítt

P. H. 932. XII. 20.

:9. 650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

'Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Tamássi Zoltán

"Balatoni borhetek" 1958.

"Balatoni hetek" 1958.

"Palma teniszlabda" 1958.

"III. Magyar Plakátkiállitás" 1958.

"Adj vért!" 1958.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.

40.1.

Tamássy Srubek Gyula szobrász

Római Coll. Hungaricum

Összöszt 1936/37

42. l.

Tamássy Srubek Gyula (1908, Cleveland, USA, róm kat.), szobrászművész a Képzőművészeti Főiskoláról (Bory professzor). Róma műemlékeinek beható tanulmányozása mellett különösen a korai renaissance egyházművészetével és műemlékeivel foglalkozott részletesebben. Elkészített „Szent család“, „Victoria“, „Katakombában“ kisebb csoportkompozíciókat gipszben, egy Madonna-reliefet márványban, megmintázta Mussolini egy és félméteres mellszobrát, alakított egy nagyobbméretű Petőfi-fejet, női fejet és egy „Pihenő“ aktot gipszben. Ezenkívül számos érmet és rajztanulmányt (szén, toll) kivitelezett. Tanulmányutat tett Nápolyba, Orvietoba, Firenzébe és Róma környékén.

Czeldor István, 100
Elek Péter, 107
Farkas Ignác, 81
Fél Edit, 108

Sajó Géza, 95
Sátori József, 101
Segesváry Lajos, 81
Siklósi Szabolcs, 104

Korpássy Béla, 13
Kosáry Domokos, 51
Kovács Ernő, 66
Kovács Gyula, 47
Kovács Lajos, 14
Kovács Pál, 78
Környey István, 68
Kratochfill Dezső, 52
Kulcsár Erzsébet Zsuzsanna, 8
Lelkes Zoltán, 14
Lenhardt Erzsébet, 71
Lévai Adrienne, 47
Lissák Kálmán, 22
Lotz János, 67
Lovassy Andor, 55
Magyar Pál, 35
Marsovszky Pál, ifj., 36
Marton Dezső, 79
May István, 56
Menczer Károly, 48
Meszlényi Perina, 48
Mihály László, 48
Mjazovszky Albert, 66
Mollay Károly, 14
Molnár Gyula, 37
Petrován Oszkár, 45
Péterffy Gedeon, 40
Péterfi Mária, 17
Pirk János, 42
Pöschl Imre, selmeczi, 68
Réman Béla, 75
Romhányi György, 66
Rudnay Gyula, 15
Rudolf Lóránd, 30
Sántha Kálmán, 69
Sárkány Oszkár, 15
Scipiades Elemér, ifj., 71
Schmidt Iván, 38
Schranz András, 62
Simon Lajos, 38
Szabó Árpád, 26
Szabó Dénes, 65
Szabó Margit, 72
Szabó Zoltán, 22
Szalágyi Géza, 22
Szemerényi Oswald, 30
Szendy Károly, 69
Szenczi Miklós, 62
Szendrői Jenő, 16
Székely Ferenc, 28

Tamássy Gyula

Vészt vett a Rómában
élő magyar képzőmű-
vészek kiállításai

Magyar Nemzet
1946. jun. 22.
(Római magyar hírek.)

1941

Tamássy S. Gyula

szobrai Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek

kiáll. 90.

Tamássy S. Gyula

zobrász Mücsarnok

1932. tav. tárl. 220, 252

Tamássy G. Gyula

1932/33. téli tárl. 257

1933. neuv. képzm. kiáll.

604, 605.

TAMÁSSY S. GYULA

111 A barát gipsz 150.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1933

1336.

Gerard David ~~születt~~ 52. (Ouwaterben
ban)

A gyermek Jézus imádása:

Az előtérben, az istáll
mek Jézus. Lábainál ter
haja vállaira omlik és a
hord a melynek egyik sarkát
két térdelő feher-ruhás angyal
~~zik~~. A gyermeken túl
~~[illegible]~~ kezében égő gyertyá
tor van; jobbra ~~[illegible]~~ ökrös
~~egy~~ férfi néz ~~[illegible]~~ git kivánesia
épületei tűnnek szemünk
nyájaikat és az egyik a M

Fa,
~~[illegible]~~ mér
Gebr. Bourgeois tol 200,00 Márkeu
~~[illegible]~~ Gnerard
Zámoltatott 1895: VI. 24-én C
Bu. Jpa 153.
Ára 11900 frt
Ltpa 1

Nb: Üveg alá helycz
l. 463/98.

244

Eo

246/94.

Tamássy Gyula

szobrász

Romában él.

Nem tagja a (római) Magyar Akadémiának – Kiállításokon szobrokkal és plaketekkel sikerrel vesz részt –

Írod

Mihály László

Magyar művészek sikere az örök városban.

Ellenzék (Kolozsvár)

1943. jun. 18.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Tamássy Gyula

szül. Rozsnyó (Gömör m.)
1877 apr. 5. Evang. Gim-
nett.
1897/98. I. I. é. rajzt jel-
1897/98 II " "
1898/99. I-II. II. é. " "
1899/900 I-II. 3. é. " "

Diana h. n. II. 19

1904. XI. 3.

Beszterczebánya.

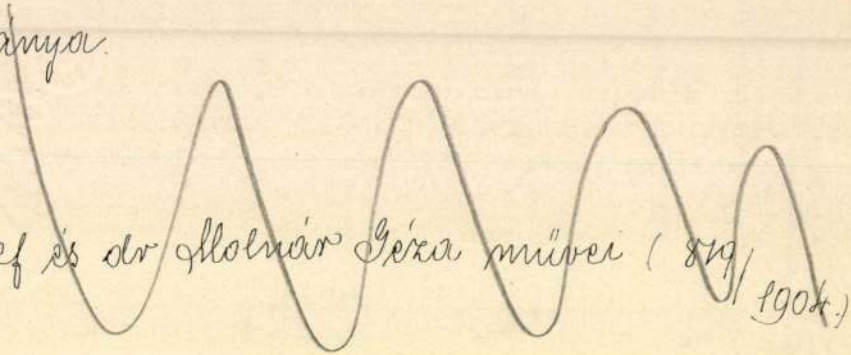

Bloch József és dr Holmár Géza művei (879/1904.)

Tamási Strubek Gyula

zobori

1936/37. évre állami ösztöndíjas helyet kapott a római Collegium Hungaricumban.

Képzőm. Főisk. Evk.

1936/37. 54 l.

Tamássy S. Gyula

Pieta c. linoleum-
metszete a köv-
kiadványban

Képzőművészeti Főiskola
graf. osztályának munkái-
ból. 1933-34. Bpest
1934.

Tamásy Gyula

Vasárnapi Ujság

Uj Magyarság képes mell

1937. III. 21

Tamássy Gyula:
„Anya
gyermekével"

Tamássy Sruber Gyula

Hobrány

Tamássy Srubek Gyula /1908, Cleveland U.S.A., róm.kat./szobrászművész. Róma műemlékeinek beható tanulmányozása mellett különösen a korai renaissance egyházművészetével és műemlékeivel foglalkozott részletesebben. Elkészitett "Szent Család", "Victoria", "Katakombában" kisebb csoportkompozíciókat gipszben, egy Madonna reliefet márványban, megmintázta Mussolini egy és fél méteres mellszobrát, alakitott egy nagyobb méretü Petőfi fejet, női fejet és egy "Pihenő" aktot gipszben. Ezenkivül számos érmet és rajztanulmányt /szén, toll/ kivitelezett. Tanulmányutat tett Nápolyban, Orvietoba, Firenzébe és Róma környékén.

Az 1936/37. évben a római magyar intézet állami ösztöndijas tagja volt.

Kelt 1937. őszén

Tamássy S.Gyula
Leányakt, gipsz

Tavaszi Tárlat. [illegible], 1912. április, 15 l.

könyvet tart. Lapszéldíszítés mint 1a lapon.

109a lap: (De sancto Christophoro) *A* iniciálé (40×47 mm) rózsaszín-kék alapon aranybetű. A betű belsejében *Szent Kristóf* ábrázolása. Szent Kristóf, vállán a kis Jézussal csupasz lábakkal megy a folyóban. Két kezével hosszú botot fog. Lapszéldíszítés mint 1a lapon.

111a lap: (De sancta Catharina) *U* iniciálé (36×42 mm) rózsaszín-kék alapon aranybetű. A betű belsejében *Szent Katalin* ábrázolása látható. Szent Katalin kék köpenyben, rózsaszín ruhában, jobbkezében a kereket, balkezében tört tart, amelyet a lába előtt fekvő pirosruhás gyermekbe szúr. Fejét glória övezi. Lapszéldíszítés mint 1a lapon.

111b lap: (De sancta Apollonia) *O* iniciálé (39×43 mm) rózsaszín-kék alapon aranybetű. A betű belsejében *Szent Appollonia* ábrázolása. Szent Appollonia rózsaszín ruhában, kék köpenyben, jobb kezében harapófogóval. Lapszéldíszítés mint 1a lapon.

112b lap: (De sancta Christina) *O* iniciálé (38×45 mm) rózsaszín kék alapon aranybetű. A betű belsejében *Szent Krisztina* ábrázolása látható. Középen van az oszlophoz kötözött Szent Krisztina, alsó testét rózsaszín lepel borítja, felső teste nyilakkal sebzett. Tőle jobbra és balra egy-egy ijját feszítő férfi áll. Lapszéldíszítés mint 1a lapon.

113a lap: (De sancta Anna) *O* iniciálé (36×42 mm) rózsaszín-kék alapon aranybetű. A betű belsejében *Szent Anna* ábrázolása látható. Középen áll Szent Anna kezében könyvvel, tőle

MDK

Tamássy S. Gyula

Arcmás, gipsz

Salome, bronz

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

47 1.

Tamássy S. Gyula

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

PH. 1932. XII. 2√.

Tamássy S. Gyula

Kiállít

E. K. 932. XII. 21.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

Tamássy S. Gyula

Szerepelt a Műsarnok téli tárlatán.

PH 1932. XII. ~~[illegible]~~ 20.

Tamássy S. Gyula

Mellszoborral szerepelt a Műcsarnok kiáll.-án.

P.H.933.IX.10.

Tamássy S. Gyula

"Akt" c. szobormüve, a Mücsarnok tav. tárlatán.

Est, 932.IV.24.

Тамбову в. Тулы

Tamássy S. Gyula MDK

Korsós leány, gipsz

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Tamássy S.Gyula, gráf. MDK

szobrászból lett grafikus .Linometszetü lapjait oly könnyedén alkotja, h. az első ötöt alig egy hét leforgása alatt készitette el.

Kompozicióí: Pieta,
Anunziata.
Ádám és Éva.
Mater Dolorosa a fontosabbak.

Szautner Lajos: A fa- és linometszetről.

Képzömüvészet.1935. 81.sz. 36.l.

Tamássy S. Gyula MDK

Éva, gipsz

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiáll.

Tamásy S. Gyula

Éva, Gipsz

Tamássy S. Gyula

MDK

Isten kardja, gipsz

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

Tamássy S. Gyula

MDK

Leányakt, gipsz

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállitás

MDK

Tamássy S. Gyula

Pieta

Anunziata

Szeutner L.: A fa- és linómetszetről. Képzőművészet 1935. 81. sz. 36.l.

MDK

Tamássy S. Gyula

Ádám és Éva

Mater Dolorosa

Szeutner L.: A fa- és linómetszetről. Képzőművészet 1935. 81. sz. 36.l.

Tamásy Ilona

Borus tájkép, of.

Női portré, of.

Élet a kövek között, of.

M. képzőművészek egyesülete 29. kiáll. M.Szal.
1947. aug.

MDK

Tamássy Ilona, festö

Alkonyat t. Vizf.

Ezüst szinek. "

Föv.Kpt.-MKSzSz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápf.6.Kat.19.1.

Tamási Flóra

festő

l.

Szabad Művészet

1957. 39. l.

ratára van szerencsém Dudits Andor
podolini, Fritz Oszkár biz. tag bras-
sényi és körmöczbányai végül Nagrand
rassói utiszámláját 126 K 20 f-re
) f-re illetőleg 56 K 40 fillérre ér-
l visszaküldeni.
i október hó 29.

számv. igazgató.

Tamásy Ilona

festő

Korokmay Vaindor festő feleségé volt. A férj meghalt 1949-ben Miskolcon.

Szabad Művészet

1949. 43. l.

38 10. 1

Nagyságos
Dex Ferenc festőművész
úrnak
Esztergom.

F. évi április hó 26-án
kelt levelére kérem, hogy
Hofer ~~Andrástól~~ Józseffőt szabály-
szerű nyugtát beszerezni s
azt érvényesítés végett mie-
lőbb beküldeni szíveskedjék.
Nyugta nélkül állami
pénztár semmiféle követe-
lést nem fizethet ki. Ezt
egyébként a Bizottság hi-
vatala rövid uton ismé-
telten közölte. ~~Önnel~~
Legrövidebb uton úgy in-

MDK

Tamássy Ilona
Szinvázlat

M. Képzőm. Szab. Szervezete I. kiáll. Pécs,
1946, dec.

Famány Ilona festő. MDK.

Neve szerepel a kiállítók között.

Nikelszky Géza: „Bpesti és pécsi képzőművészek gyűtes csoportkiállítása"

Tamássy István

festő

Műcs. kiáll. 1935 tól

Pipics 121. l.

A BUDAPESTI
PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

A BUDAPESTI PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

Meghívó

Brinckmann A. E. berlini egyetemi tanárnak a bölcsészeti kar (VIII. Múzeum-körút 6—8. sz.) XII. sz. tantermében f. évi május 2-án, szerdán déli 12 órakor „Das Werden der deutschen Kunst des 18. Jahrhunderts" címmel tartandó előadására.

Az előadást vetített képek kísérik.

Gerevich Tibor
egyetemi ny. r. tanár,
intézeti igazgató.

Tamássy István

festeni tanult a Beszkár festőiskolájában Tihanyi János tanártól. Az alábbi cikkből rea vonatkozásait

Itt van egy apró, feketebajszos, szerényen mosolygó ember, Beszkár-uniformisban. Hivatalosan másodosztályú gépkocsivezető, jelenleg a 8-as vonalon, napi nyolc órai szolgálattal, heti 44 pengő fizetéssel. *Tamássy* István, *már háromszor állított ki a Műcsarnokban.*

Kérdés — felelet. A feleletek elég furcsán hangzanak egy kalauzruhás ember szájából. Ime:

— Szokott olvasni?

— Még *Kantot* is. Most *Forel*-t.

— Hová jár legszívesebben?

— Ó, tárlatra. Meg a Szépművészetibe...

— Kit tart a legnagyobb festőnek?

— Kit? Olyan sokan vannak nagyok. Régiek és modernek. A régiek közül szeretem Velasquezt, az újabbak közül a plenair-festőket, a franciákat és a mi Szinyei Merse Pálunkat...

— A maiak közül?

Hallgatag mosoly. Diplomatikus mosoly. Négy elemije van *Tamássy* Istvánnak.

*

London.

A *Reuter*-iroda jelentése szerint angol haditengerészeti attaséval köz *Németország 12, egyenként 250 to naszádot szándékszik építeni.* Az an

Tamás

Tamássy István, építész

L.: Kriska György

III. díjas terve.

Sallai J.: Szegedi motár ...
... terpályázat

KÖNYVTÁROS, Bp. 1971. okt.

Repr

581-584

XXI
10.

Tamássy István

III. díjat

az alábbi pályázatok ~~kiemelt megvételt~~ nyert 25. szá-
mú terv egyik szerzője. (terverőtárs)

Borvendég Béla: Szegedi Könyvtár és Leváltár tervpá-
lyázata, 1971. - Magy. Ép.műv.1972.5.sz.12-16.1.

Tamássy István, építész

L.: Pomsár János

Bezerédy J.: Sikeres volt.... 476-477

KÖNYVTÁROS, Bp. 1971. aug. XXI/8.

Tamási Lajos

„Esztergomi tárlat – 1942" c. kiállítás ápr. 29.-én nyílt meg, melyen alkatásai szerepelnek.

-gög-: Esztergomi tárlat – 1942

Dalgozák Lapja, Tatabánya, 1942. máj. 3.

Tamássy István építész

Tervezőcsoportjának terve költségtérítést kapott az alábbi pályázatok

Kovács Ferenc: A tabáni Rác gyógyfürdő tervpályázata 1969

Magyar Építőművészet 1970/4 2 old.

Tamási István

Szerepelt a Beszkárt képzőművészeti kiáll.-án.

N.U.936.XII.23.

Tamássy István

A 9. sorszámú terv /épitészek: Czebe István, Tamássy István, munkatárs: Simonfy András, statikus: Hajós Ferenc/ az alábbi pályázaton költségtérítésben részesült:

Városy Péter: A szolnoki területi vezető egészségügyi központ tervpályázata. 1970.
Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz. 8-16. l.

MDK

Tamássy Istvan

Pihenő akt. Tusrajz.
Fekvő akt. "
Gond. " Mgt.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Márc.24.-Maj.15. Műcsarnok. Kat. 18.1.

Tamásy Iván

Beszkárt Közmüvelődési Egyesületének III.képzőművészeti Kiállitása - Akácfa utcai székház diszteremében - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.XII.15.

MDK

Tamássy István

Pihenő akt, tusrqjz

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Tamássy István MDK

Fekvő akt, tusrajz

Műcsarnok 1935.III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Tamássy István

Gond, tusrajz

Műcsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Tamásy L.

Narancs csendélet, of.

Arv. Közl. 1929. Jun. 4.rk.sz. 31 l.

Tamássy L., festőm. MDK

956. Narancsc sendélet. Olf. J.l.j.

Árverési Közlöny. 1929. ápr. 3. rk. sz. 37.l.

MDK

Tamássy László

Csendéletének motivuma asztalkészlet.

Művészet, 1917. 5.1.

Tanácsy László

Csendéletének motívumai asztalkészlet.

Művészet, 1917. 5.1.

Dr. Szentiványi Gyula urnak,

Bp.

Tamássy Margit
sextai
1915-16.

Érmiske 1930
89.1.

sen lát

Budapest, 1948. évi október 18-án.

az ELNÖKSÉG.

Választmányi Tagtársak figyelem!

A muzeumi vezetés után az Aquincumi Muzeum igazgatói irodájában választmányi ülést tartunk, melyen a jövő évi programmot, a Társulat 70 éves fennállása alkalmával rendezendő ünnepi ülésünket és az Archaeologia Értesitő ügyét beszéljük meg. Tisztelettel kérjük Választmányi Tagtársainkat, ez ülésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

ELNÖKSÉG.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

:VII. 29-én 1500 lirán (690 frs).
(279/97). – A elszámolásza nér –

eti Muzeumban helyeztetett el. (480 97)

Tamássy Margit

Végbiz. jó eredm.

Gimnik 1917/18. 32-1.

Toscan iskola a XV. századból:

Mária a gyerm

A Térden

ra vett gyermek

Fejőket dicsfény öve

ja magas és pal

ja körül; kezén e

hasonló gyöngyfi

A képet magában f

composit oszlopfej

melynek küepén

alkalmazvák.

Stucco dor

Ára 690

Ltsa:

260

46
15
690

4625
15
23125
4625
693 75

315

Tamásy Margit
iparm.
Est. 1928

Tamássy Gyula

nobrán

l.

Szabad Művészet

1947, 124. l.

KALOCSA

Székesegyház

VA kalocsai székesegyház. VV 1862, 549 l.

MDK

Tamássy Gyula, szobrász

202. Ló. Bronz.

Bp.Műcs.-"A Magyar Művészetért". Képzőm.Kiáll.1942. jun.6.-22. Kat.11.1.

Tamássy Gyula

l.

Szabad művészet

1947. 124. l.

ai intervencióinál nem képviseltetheti

iért is a jogtanácsos közbenjárása ily

hető.

tságot azzal a hozzáadással értesitem,

bolgár követségre hivatkozva olyanok

mélye a Bizottság előtt ismeretlen,

ra szólitandók fel és a követség nevé-

zemben a legerélyesebb eljárás követendő.

30. november hó 4-én.

er rendeletéből:

Rónay

teri tanácsos.

o t t s á g á n a k ,

B u d a p e s t .

Tamássy S. Gyula
szobrász

Dzinyei Merse Pál Társaság Tavaszi Szalonja — nemzeti Szalonban — „A harát" c. szobrával szerepel —

Pesti Hirlap
1933 III. 19

Tamárry S. Gyula

szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

EK 1932. XII. 25

Tamássy Gyula

Káldor galéria
1935. X. 6 – 20
Tamássy Gyula
szobrászművész
gyűjteményes kiállítása

MDK

Tamássy S.Gyula, szobrász.

Arcmás.	Gipsz.
Salome.	Bronz.

Bp.Mücs.-OMKT. Nemz.Kézömüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Val.l.- és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 47.l.

Tamássy S.Gyula szobrász

Eva

Fiatal Müvészek Kiállitása katalógusa 1933.
Mücsarnok

MDK

Tamássy Gyula szobr.

Áldozat, női torzó.

Fóthy E: Képzőm.kiáll. ... a római M.Akadémián.
Magyar Nemzet, 1947. jun. 12.

MDK

Tamássy Gyula, festö-graf.

Rómában élö magyar müvész. A már befutottak közé tartozik. 11 éve él az olasz fövárosban. Rajzokat is kiállitott.

Fóthy Ernö: Magy. kulturális sikerek és eredmények Itáliában. M.Nemz. 1948.jun.4. 3.l.

MDK.

Tamássy Gyula: szobrász ~~/Róma:/~~

Szerepel a "Professionisti de Artisti" kiállitásán.

Ellenzék 1943. junius 18. 2 l.

MDK

Tamássy S.Gyula, szobrász

Tavasz. Bronz szobor.

Műcsarnoki Szalon.-Téli tárlat.1932.dec. Kat.

Tamássy Gyula, szobrász

M.D.K.

A római Magyar Akadémia 1947-e. római kiállításán szereplő női aktjának reprodukciója.

Catalogo della Mostra artistica dell'Accademia d'Ungheria in Roma. Roma, 1947. 22.old.

M.D.K.

Tamássy Gyula, szobrász

A római Magyar Akadémia 1947-e
római kiállításán szereplő művei-
nek felsorolása:

Pieta (terrakotta)
Dafne (gipsz
Női akt (Az áldozat), (gipsz)
Női fej (gipsz)

Catalogo della Mostra artistica dell'Accademia
d'Ungheria in Roma. Roma, 1947. 21.old.

21

TAMÁSSY MIKLÓS

137	Azália	500.—
137a	Malac oldalas	700.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 f. br. m...

1953 Glatz Oszkár:

Birkózó fiú.

A homokos előtérben
~~kik egymás~~ mindegyi
~~a~~ földre. Az egyik telje
kát és sötétszürke pant
ül a földön, ~~és~~ összekul
a harczot. Öltözete: szük
kék kötény. A háttér
Az égbolt derült. Jelzése

Vászon, méretei 8

Vétetett az 1901: I
tal 600 koronán. (1/901.) I
Az elszámolást el
rendelet. (554/901.)

Tamássy Miklós
218. Krisztus. Olajf. 10.000.

Nemzeti Szalon

Egyházm. kiáll.
1926.

Pálffy Antal

Derékon alól, szemköz
zével kardjának ma
tatja. Haja rövid, b
ravalójá alól ingénie
tett mentéje a zsinon
ra kalpagja tünik sze
rel.

Könyomat, a
990

S. N. 4
112 - 98

Tamássy Miklós

Ábránd, olaj.
Első lecke,
Két jó barát

Nemzeti Szalon
téli kiáll. 1932 jan

okolyán 1673-ban + Dresdaban 1757-ben.

n képe.

dulva, de szembe nézve ~~[illegible]~~ van ábrázolva). Göndör
ei vállaira omlanak, szemöldöke és pillái
ék. Kivágott fehér selyemruhájának bélése
ipséből való, elől és az újhasitéknál a gom-
vállra vetett palást ~~[illegible]~~ piros. Jelzése fölül

le
nan.

Manyoki", de e jelzés a restaurálásnál
ecit A..oz"

2.3, 59 cm. – Vétetett 1899. VIII i-jen Peter Scheff-
2/99); a vételár elszámoltatott 1899. XII. 31-
s elfogadtatott 1900. IV. 26-án a 7101 szv.
).

192/a

Tamássy Miklós

gyüjt. kiáll.

Nemzeti Salon

1919 márc.

Tőv. képt.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

Tamássy Miklós

festő

lásd élet -

Karczagmagyállam

909. 910. h.

Jordán Tamás:

Vállon alól, hétnyolcz
Hosszú hajat, bajuszt és sza
hajtott s köntöse be van go
babérfűzér díszít négy rózsa
lyezve. Teliratai a tala

„Thomas
a Clause

s fölül a bal sarkon:

Rézmetszet, méretei
17: 10.8 c/m.

Tamássy Miklós

festő Műcsarnok

1931. tav. tárl. 435, 436

1931/32. téli kiáll. 378

M. Képzőművészek Egyes. tagja

1932. febr. – márc. kiáll. 202

1932. tav. tárl. 330

1932/33. téli tárl. 274, 289

Tamássy Miklós

koll. kiáll. Műterem

Ízrod.

Ujság 1938. jan. 9.

(e. a. T. M. gyűjtemé-
nyes kiállítása.)

ejével és fiával

.....

goriája.....

- - - - - - - - -

Tamássy Miklós

Irod
2

Az Ujság
1919. márc. 6.
(e.a.: Négy festő a
Nemzeti Szalonban.)

Tamássy Miklós

perb., Damjanich u. 52.

1930. tav. kiáll. 74.

1930/31. pub. kiáll. 665

1934. selv. kiáll. 475. 476.

nber hó 1.

	P	f
	12.000	-
	31.440	-
	43.440	-

Szentiványi Gyula.

Tamássy Miklós

gr. Tisza István
meg gyilkolása
c. képe
repr.

Nemesvári 264. l.

Das

Tanácsy Miklós

festő

l.

Nemesvári

138. l.

arck.

eles in Gablonz a. d. Neiße in Böhmen.

Hudetz in Wien.

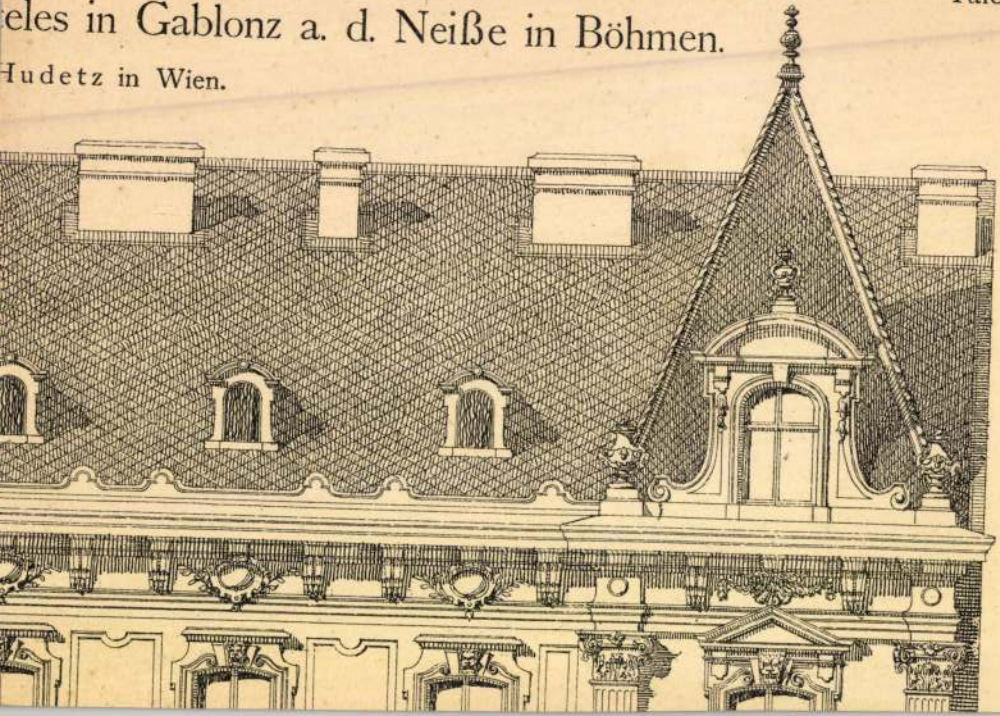

Tamássy Miklós

Tamássy Miklós festőművész, az
állami színházak scenikai főfelügy.
VII. Damjanich-u. 52. 220-500

Bntávb 1940 szept.

52

676 . 2

1352

$\frac{676}{3} = 225 = \frac{2}{3} \cdot 450$

+ 1352

$\frac{26}{3} \cdot \frac{26}{3} = \frac{676}{3} = 225 = 450$

$\frac{26}{3} \cdot \frac{63}{4} = \frac{1638}{12} = 136\frac{6}{12} \cdot 4 = 54$

$450\frac{2}{3}$
$54\frac{1}{3}$
$996\frac{3}{3}$

$136\frac{1}{3} \cdot 4$

Tamássy Miklós

Művész Kurir

1938. 1–2. sz. 22. l.

Nemes Tamássy Miklós képei a „Műterem" ben. Az utóbbi időben mutatta be nemes Tamássy Miklós olajképeinek gyűjteményét a „Műterem". A kiállított anyagon erősen érződik a hosszú tanulmányozás, alapos felkészültség és a vitathatatlan tehetség. Ebben a stilusban leginkább tetszett műterem-részlete és önarcképe. Ott, ahol világosabb szinekkel kisérletezik, — mint például egy falusi utcarészleten, megnyerő elevenséggel és frisseséggel adja vissza a nyár világítását. Megragadta figyelmünket egy kis vázlatszerű műve, — levétel a keresztről, — amelyben nagy képességek és művészi mélységek rejlenek. Világosabb tónusban festett, nyilván legutóbb készült művei nyerték meg leginkább tetszésünket.

22

alapi Salamon István: Erdei tisztás.

(Müterem, gyűjt. kiáll.)

21

Tamássy Nicklós

Munkakörben (Önarc-
kép?) c. olaff.

(Műterem, gyújt. kiáll.)

Repr.
Művész Kurír

1938. 1–2. v. 11. l.

Tamássy Miklós

Január 2—12-ig nemes Tamássy Miklós közel száz képpel szerepel e tárlaton. Nem ismeretlen ő a képzőművészek között. Már 1908-ban Londonban a nemzetközi kiállításon aranyéremmel tüntették ki, 1926-ban pedig az Iparművészeti főiskola festőszakára tanári meghívást kapott. Témaköre nagy és mindegyikében

jeles kvalitásokat mutat. Akademikus művész a szó nemes értelmében, akit elsősorban a témák festői megoldásai érdekelnek. Úgy a kompozíció-, mint a színhatás teljes érvényesítését tartja szem előtt, de egy túlszigorú dogmatizmus visszatartja őt a szabadabb megoldások keresésétől. Művészi formatökéletessége legjobban érvényesül a „Japán porcellánok", az „Ezüst edények" és a „Három pohár víz" c. csendéleteiben, de fínom előadásmód jelentkezik a „Műterem" c. vásznán is. Realisztikus portréi és hangulatos tájképei ugyancsak komoly befejezettségről tanúskodnak. Zsánerképei közül külön megdicsérhetjük a „Laboratórium" című belső fénymegoldásokban jeleskedő nagyobb vásznát és az „Aranymacska" című lélekábrázolását, melynek frappáns kettős hatása: a női lélek rejtelmessége és egy virtuózan megoldott arcmegvilágítás már magasabb művészi egységben hangzik össze. e. á.

Művészet 1938. 14. f.
18. l. (A Műterem kiállításai.)

Irmingard Straub: Cirkusz — — — — — — — 102
Feszty Árpád: Keresztlevél — — — — — — — 103
Basilides Barna: Tárogató — — — — — — — 104
Basilides Barna: Májusi eső — — — — — — — — 105
Lechner Jenő és Füredy Richárd: A Jókai-síremlék pályaterve — — — — — — — — — — 106
Willem van Bemmel: Sziklás tengerpart — — — 107
Mathias Withoos (Calzetti): A Római Szent Péter templom látképe — — — — — — — — 108
Zichy Mihály: Ugye jó a bor? — — — — — — 109
Valentiny János: A falu hőse — — — — — — 110
Angyal Géza: Hazatérő bányászok — — — — 111
Hénel Margit: Csendélet — — — — — — — 112
Hénel Gusztáv: Learatva — — — — — — — 113
Prohászka István: Szántás — — — — — — — 114
Gwerk Ödön: Hegyvidéki szimfónia — — — — 115

A címlap *Katona* Béla terve.

Tamássy Miklós

Fenyjáték c. olajf.
vétel 1937-ben

Évk Deri 1937. 95. l.

8

9

Tamássy Miklós

1937. szept. 19–28
29 – okt. 3.
koll. kiáll. a Déri Mú-
zeumban.

Évk Déri. 1937. 112. l.

Tamássy Miklós

Magyar úr c. vízfest-ményét 1938-ban meg-vette a Déri Múzeum.

ÉrkDéri 1938. 53. l.

Tamássy Miklós

szül. 1881. Debrecen

l.

Sörverető

317. l.

ORSZÁGOS MAGYAR SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

DIÓ JÓBARÁT

KÉSZPÉNZTELBÉRTEKEZÉSÍTVE 938 MÁJ. 18 Hh BUDAPEST 62

A TELEFON MAMÁR NÉLKÜLÖZHETETLEN

KÉSZPÉNZTELBÉRTEKEZÉSÍTVE 938 MÁJ. 18 Hh BUDAPEST 62

ARÁDIÓ

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula urnak

a Müemlékek Országos Bizottságának titkára

BUDAPEST

IX. Högyes Endre u. 10.

Tamássy Miklós

Életr. arck.

Gell Mad

527. l.

Tamássy Miklós

cod

Elek Artur. A magyar
iparművészet jubileuma -
Magyar Iparművészet

1930. 205. l.

Tamássy Miklós

festő

Bő élekr. lásd

Ki-Kinoda?

829. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^{1}/_{2}$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Tamássy Miklós

wód

Függetlenség (Budapest) F 1938. okt. 30.

F képes mell.

Tamássy Miklós

Tamássy Miklós: Matyó leány
Tamássy Nicola: Contadina ungherese matyó

Csókássy

Ó ARTUR

Ó- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE

TAMÁSSY *Miklós* festő. * Debrecen 1881 márc. 20. Budapesten tanult s nagyobbára interiőr-képeket állított ki, azonfelül miniatüröket is 1919. kollektív kiállítása volt a Nemzeti Szalónban. 1908. Londonban aranyérmet nyert.

(1402-től 1753-ig.)

Tamássy Miklós

239. A kis kecskepásztor,	olajf.	—	—	—	200.—
240. Bordó rózsák	„	—	—	—	200.—
241. Staravodai menház	„	—	—	—	200.—

Nemzeti Szalon

1915. szept.
őszi kiáll.

Tamássy Miklós

Klárika mint szoba-
leány, olaff.

Empire üveghészlet.
olaff.

Nemzeti Szalon

1917. máj
tav. tárl.

SCHIFFER ÁRMIN

KÉPKERETGYÁRÁBAN KAPHATÓK

Budapest, Király-utca 79

Telefon : 221-841

Ábrahám és Sugár, Bagó M. és Fia Utóda. Kiadó: Lehel Béla.

Tamássy Miklós

Nemzeti Ujság képes mell.
1938. jan. 9. Fordítás

Tamássy Miklós festőművész „Számító" című műve, amely a most megnyilt gyüjteményes kiállításának egyik legérdekesebb képe

← Liszinyai Szabó Gábor Pastoral-fantáziáit karácsonykor közvetitette a rádió

— Nemes Tamássy Miklós festőművész gyűjteményes kiállítása most nyílt meg a „*Műterem*" Kossuth Lajos-utcai helyiségeiben. Képei közül különösen portréi és csendéletei érdemelnek dicséretet. A szép kiállítás január 12-ig marad nyitva.

Nemzeti Ujság

1938. január 9.

Gyógysonka és finom felvágottak

Állandó gyümölcsvásár

FÜSZER

CSEMEGE

EST, XI.,

klós út 54.

25-98-94.

Naponta f

pörköltká

Tamássy Miklós

— **Újévi kiállítás a Műteremben.** Új esztendőre a Kossuth Lajos uccai Műteremben kiállítás nyilt meg. Nemes *Tamássy* Miklós egy csomó naturalista képet állított ki. Szeretettel mélyed el a szobainteriőrök, csendéletek és portrék kidolgozásában, miniatürjei komoly munkára vallanak. *(p. ő.)*

Az Est. 1938 jan. 1.

3.

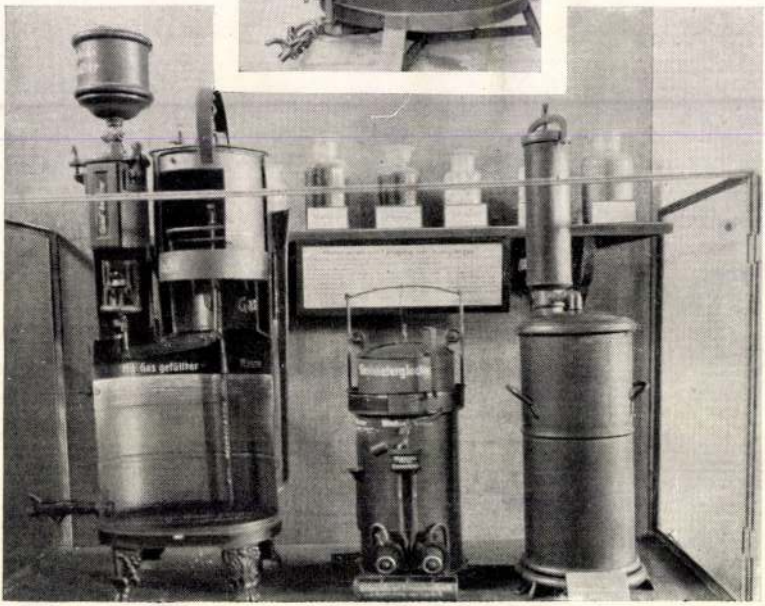

Tamássy Miklós

NEMES TAMÁSSY MIKLÓS FESTŐMŰVÉSZ MUNKÁIBÓL

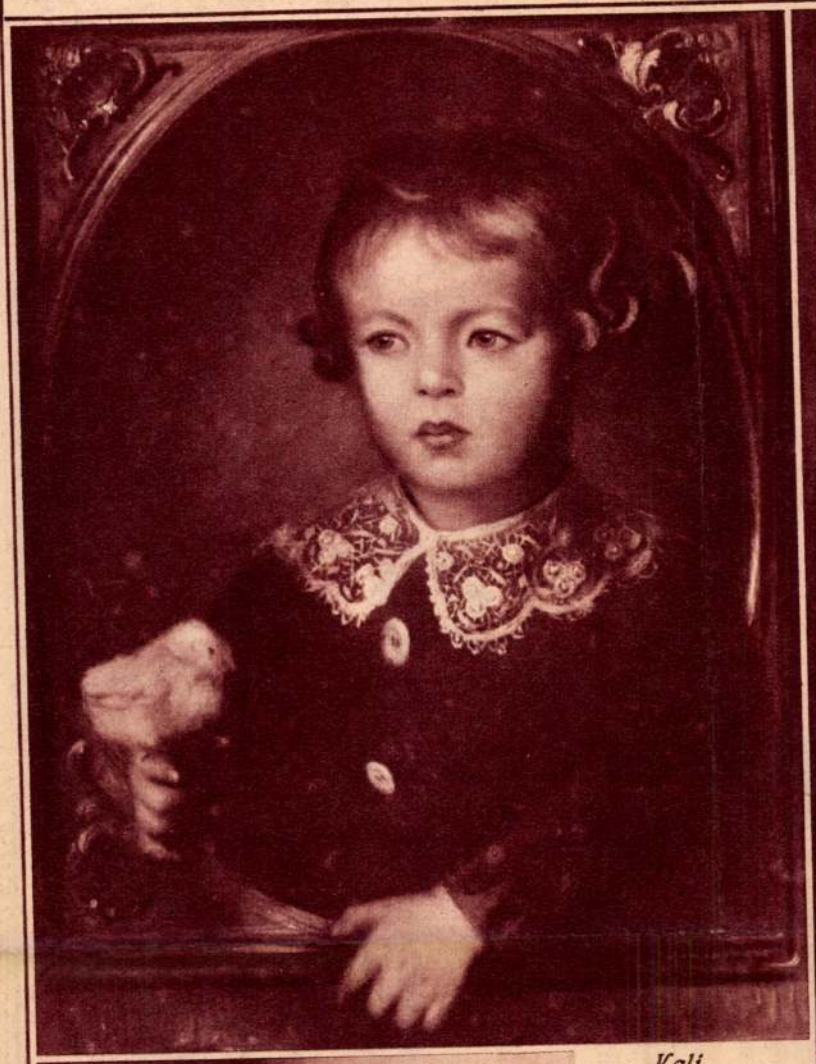

Kali

Hölgyportrait

„Vén kujón"

„Faun-csemete"

Felelős kiadó: Ifj. Dr. Rupprecht Olivér. Globus Nyomdai Müintézet Rt. mélynyomása. — Nyomdaigazgató: Angermayer Károly.

stb.

Tallián Andor *(vizeki)*, ny. alispán. Született Pécsen, 1864-ben. Régi magyar nemesi család sarja, amelynek tagjai a magyar közéletben mindég előkelő helyet foglaltak el. Atyja néhai Károly, somogymegyei földbirtokos. 48-as honvédőrnagy volt. Középiskoláit Pécsen végezte, majd a pécsi jogakadémiát látogatta. Működését Somogy vármegye szolgálatában 1887-ben kezdte meg. Tabon szolgabiró, Nagyatádon főszolgabiró volt. Később központi szolgálatot teljesitett mint főjegyző, majd a vármegye alispánjává választották. 1928-ban nyugalomba vonult. Alispánsága alatt a vármegye közutait rendbehozatta és uj utakat épitett. Működése alatt kezdték meg a kaposvármegyei közkórház szülészeti és szemészeti, teljesen uj s modern berende-

körükből több rendelést kap. Később bécsi és müncheni studiumok után tér át a nagy vászonra és a tárlatokon egymásután jelennek meg kitünő portréi, erőteljes kompoziciói és bravuros csendéletképei. 1916-ban a sanfranciscoi kiállitáson ezüst érmet nyert. 1925-ben az Iparmüvészeti Főiskola dekoráció szakára tanárnak hivták meg. Tamássy Miklós tehetsége a magyar szinházi kulturába is bekapcsolódott és e téren mint az állami szinházak scenikai főfelügyelője jelentős érdemeket szerzett. Az államszinházak számos nagysikerü diszletének és korhü jelmezének tervezése és scenikai rendezése, 27 évi müködése alatt az állam szinházainál minden nagyobb esemény és ujitás személyével van kapcsolatban, az ő munkája. A magyar filmgyártásnak megindulásakor az egyik legnagyobb gyár, a „Főnix filmgyár" scenikai főnökéül hivta meg. Grandiózus filmjeinek egész sorozata hirdeti szakavatottságát és ötletességét. Ujszerü trükkjei a külföldi filmvállalatok figyelmét is felhivták és az összeomlás idejében a

Rät Ltr

Félévi szünet után ismét ágyulövés jelzi a delet a budai Várhegy felől

(1867 februárt elseje óta, régebben a Gellért-hegyi csillagdából, most a Toldy Ferenc reálgimnáziumból kicsi, puskaporral töltött ágyuval jelzik a pontos déli 12 órát)

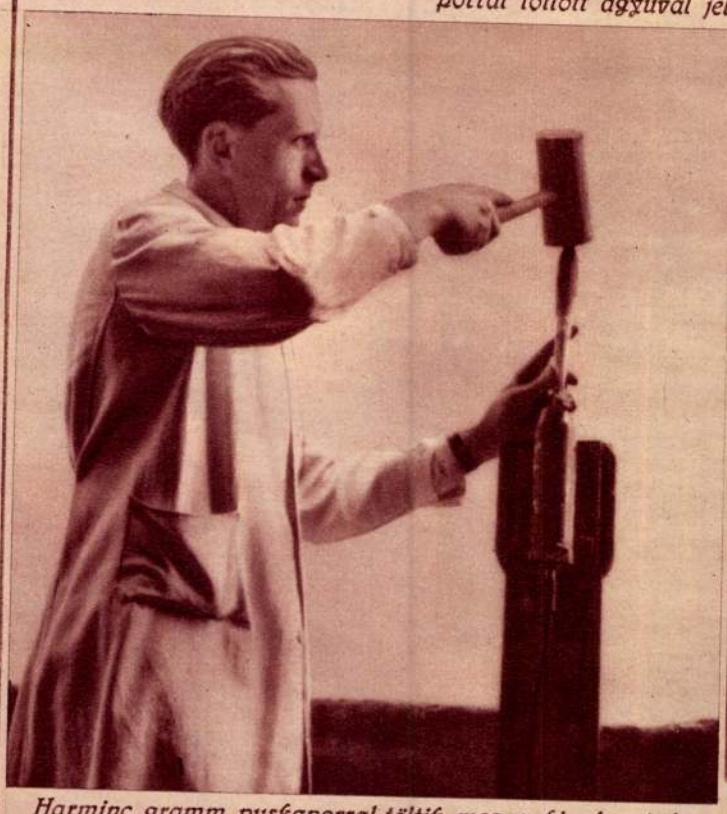

Harminc gramm puskaporral töltik meg a kis ágyut és fakalapáccsal 5 cm. fojtást vernek rá

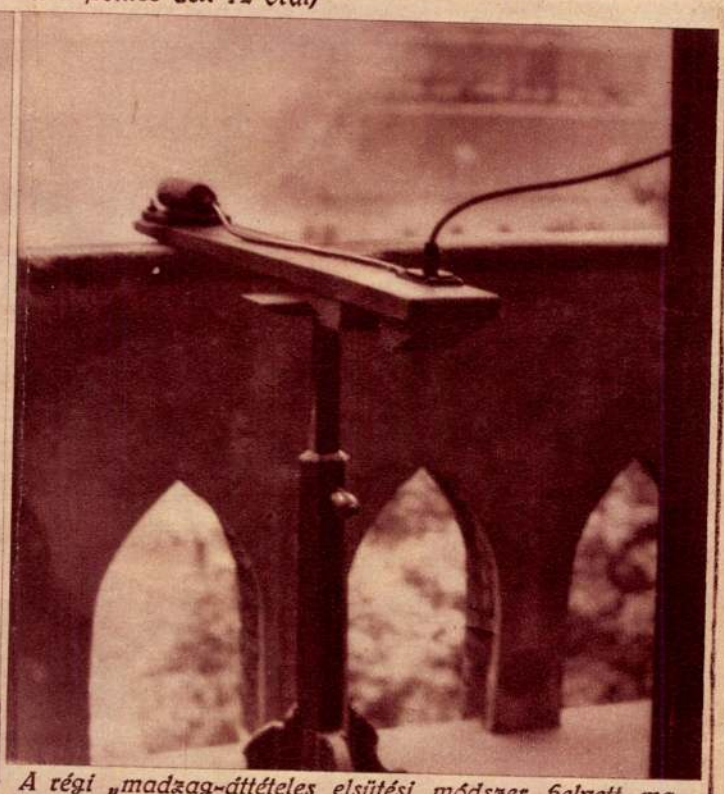

A régi „madzag-áttételes elsütési módszer helyett ma villamos gombnyomásra elektromos gyujtószeggel történik az ágyu elsütése

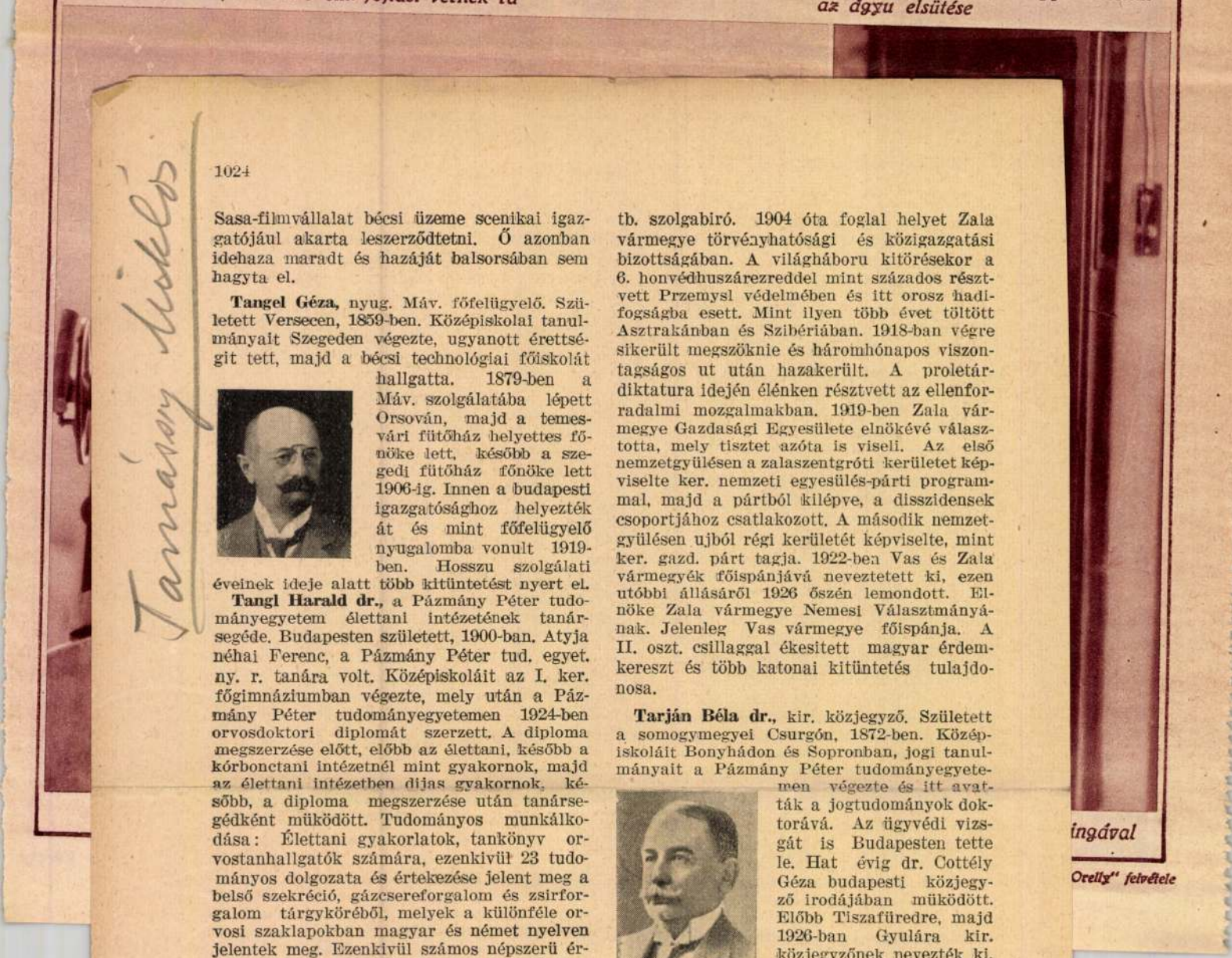

1024

Sasa-filmvállalat bécsi üzeme scenikai igazgatójául akarta leszerződtetni. Ő azonban idehaza maradt és hazáját balsorsában sem hagyta el.

Tangel Géza, nyug. Máv. főfelügyelő. Született Versecen, 1859-ben. Középiskolai tanulmányait Szegeden végezte, ugyanott érettségit tett, majd a bécsi technológiai főiskolát hallgatta. 1879-ben a Máv. szolgálatába lépett Orsován, majd a temesvári fütőház helyettes főnöke lett, később a szegedi fütőház főnöke lett 1906-ig. Innen a budapesti igazgatósághoz helyezték át és mint főfelügyelő nyugalomba vonult 1919-ben. Hosszu szolgálati éveinek ideje alatt több kitüntetést nyert el.

Tangl Harald dr., a Pázmány Péter tudományegyetem élettani intézetének tanársegéde. Budapesten született, 1900-ban. Atyja néhai Ferenc, a Pázmány Péter tud. egyet. ny. r. tanára volt. Középiskoláit az I. ker. főgimnáziumban végezte, mely után a Pázmány Péter tudományegyetemen 1924-ben orvosdoktori diplomát szerzett. A diploma megszerzése előtt, előbb az élettani, később a kórbonctani intézetnél mint gyakornok, majd az élettani intézetben dijas gyakornok, később, a diploma megszerzése után tanársegédként müködött. Tudományos munkálkodása: Élettani gyakorlatok, tankönyv orvostanhallgatók számára, ezenkivül 23 tudományos dolgozata és értekezése jelent meg a belső szekréció, gázcsereforgalom és zsirforgalom tárgyköréből, melyek a különféle orvosi szaklapokban magyar és német nyelven jelentek meg. Ezenkivül számos népszerü értekezést irt a TTT. közlönyében és a Gyógyszerész Hetilapban. Több előadást tartott Stockholmban és Bostonban, valamint Budapesten kongresszusok alkalmával, főképpen orvosi tárgykörből. 1927—29-ben a Kornfeld-féle kutató ösztöndijat, 1929 és 1930-ban pedig az állami belföldi kutató ösztöndijat nyerte el.

Tarányi Ferenc dr., főispán. Született a zalamegyei Pusztaszentlászló községben, 1878-ban. Középiskoláit Budapesten, jogi tanulmányait a wieni, a lipcsei és a genfi egyetemeken végezte, majd a magyaróvári gazdasági akadémia hallgatója is volt. Az államtudományok doktorává a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen avatták. Tanulmányainak befejezése után Zala vármegye közigazgatásának szolgálatába lépett mint tb. szolgabiró. 1904 óta foglal helyet Zala vármegye törvényhatósági és közigazgatási bizottságában. A világháboru kitörésekor a 6. honvédhuszárezreddel mint százados résztvett Przemysl védelmében és itt orosz hadifogságba esett. Mint ilyen több évet töltött Asztrakánban és Szibériában. 1918-ban végre sikerült megszöknie és háromhónapos viszontagságos ut után hazakerült. A proletárdiktatura idején élénken résztvett az ellenforradalmi mozgalmakban. 1919-ben Zala vármegye Gazdasági Egyesülete elnökévé választotta, mely tisztet azóta is viseli. Az első nemzetgyülésen a zalaszentgróti kerületet képviselte ker. nemzeti egyesülés-párti programmal, majd a pártból kilépve, a disszidensek csoportjához csatlakozott. A második nemzetgyülésen ujból régi kerületét képviselte, mint ker. gazd. párt tagja. 1922-ben Vas és Zala vármegyék főispánjává neveztetett ki, ezen utóbbi állásáról 1926 őszén lemondott. Elnöke Zala vármegye Nemesi Választmányának. Jelenleg Vas vármegye főispánja. A II. oszt. csillaggal ékesitett magyar érdemkereszt és több katonai kitüntetés tulajdonosa.

Tarján Béla dr., kir. közjegyző. Született a somogymegyei Csurgón, 1872-ben. Középiskoláit Bonyhádon és Sopronban, jogi tanulmányait a Pázmány Péter tudományegyetemen végezte és itt avatták a jogtudományok doktorává. Az ügyvédi vizsgát is Budapesten tette le. Hat évig dr. Cottély Géza budapesti közjegyző irodájában müködött. Előbb Tiszafüredre, majd 1926-ban Gyulára kir. közjegyzőnek nevezték ki. A város közéletében előkelő helyet foglal el; a helyi egységespárt elnöke, a törvényhatósági bizottság póttagja és a városi képviselőtestület tagja.

Tarján Vilmos, ny. számvevőségi igazgató. Született Budapesten, 1870-ben. Középiskolai tanulmányait a fővárosban végezte, majd államszámviteli államvizsgát tett. 1888-ban a pénzügyminisztériumban kezdte meg pályafutását. 1896-ban a kereskedelmi minisztérium számvevőségi osztályára helyezték át, ahol fokozatos előrehaladás után számvevőségi igazgatói rangra emelkedett. Hosszu ideig állott a kereskedelmi minisztérium számvevőségének élén. A legnehezebb időkben eredményesen teljesitette nehéz hivatását. 1929-ben, több mint négy évtizedes szolgálat után, nyugalomba vonult és ebből az alkalomból legfelsőbb elismerésben részesitették. A világháboru alatt a kereskedelmi minisztériumban annak elnöki osztályán a katonai felmentési ügyek előadója volt.

TamássyGyula

MDK

A római Magyar Akadémián 1948 máj 26- jun 12-ig kiállitott müvei. / A katalogus számozása szerint./

/III/

55. Mária /gipsz.
56. Scirocco. /terracotta
57. Pihenés. /gipsz.

Catalogo della Mostra Artistica dell'Accademia d'Ungheria in Roma-26 Maggio-12 Giugno 1948.

TamássyGyula MDK

II. Mostra di Artisti Stranieri kiállitáson /Roma 1947. máj 29- jun 8/kiállitott művei.

A kiállitás meghivóján lévő katalogus számozása szerint.

30. Testa di donna./Női fej./
31. Miseria /Nyomoruság/

Tamássy Gyula

Giulio R. Ansaldi : La II. mostra degli Stranieri al Circolo Artistico. cimü cikkében méltatja.

"Miseria " /Nyomoruság./

GAZZETTA DELLE ARTI. /Roma/ Anno IV. n. 22.
19-26. Giugno. 2. lap.

Tamássy Gyula MDK

a római Magyar Akadémián 1948 máj 26-jun 12-ig tartó kiállitáson szerepelt.
A kiállitást méltatva megemlitik őt:
Michael Biancale: Monstre D'arte. All Accademia d'Ungheria.
IL MOMENTO. 1948.....

M.V.:Pittura. // LA REPUBLICA 1948.....

Beszámol még a kiállitásról:
Ercole Maselli a L'UNITÁ 1948 jun 1. számában
Nicola Ciarletta az "ESPRESSO-ban 1948.....
és az AVANTI 1948 jun. 3.iki száma a 3. lapon.

Tamássy Gyula MDK

A római Magyar Akadémián 1947 máj 24-jun 7-ig rendezet kiállitáson kiálliott képei. / a katalógus számozása szerint. /92-95/

92. Pieta /Terrakotta/
93. Dafne. / Gipsz/.
94. Vittime : Áldozatok. /Gipsz.
95. Testa di contadina /parasztasszony feje/ Gipz.

Catalogo della Mostra Artistica dell'Academia d'Ungheria in Roma. - Roma 24 Maggio- 7 Giugmp 1947.

Tamássy Gyula MDK

szobrász

/Szül. Cleveland, Ohio, USA 1908/.

A budapesti Szépmüvészeti Akadémián / Képzőmüvészeti Főiskola?/ tanult. 1936-ban magyar állami ösztöndijjal jött Rómába. Több izben nyerte el a Nemes Marcell dijat. 1937-ben elsőnek nyerte el a budapesti Szépmüvészeti Akadémia érmét /"Medaglia Premio/.

1940-ban az/~~Ka~~ Accademia de San Luca első diját nyerte el rajzaival.

Többször kiállitott Budapesten és Rómában, ahol 11 ~~é~~ éve él.

Catalogo della Mostra Artistica dell'Accademia ~~d'~~ d'Ungheria in Roma - Roma 24 Maggio -7 Giugnio. 1947. /Lapszámozás nélkül/

Tamássy Gyula

M DK

Az 1947 máj 24 jun 7 -ig a római Magyar Akadémián rendezett kiállitást méltatva megemliti

Pietá-ját

Carlo Tridentini:Prime Mostre delle Accademie Striniere.
IL NUOVO GIORNALE D'ITALIA. 1947. ....

Tamássy Gyula MDK

A Római Magyar Akadémián 1947 máj 24- jun 7-ig tartó kiállitást méltatva megemliti

Pietáját

Sálvio Marini: Mostre d arte.
A római napilap kivágott cikkéből csak annyi állapitható meg hogy valószinüleg jun 5- 8.

MDK

Tamássy S.Gyula

Éva, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

15 l.

Tamássy Gyula

Magyar művészek a római kiállításon

Most nyílt meg Rómában a külföldi intézetek művészeti kiállítása. A megnyitási ünnepségen megjelent *Mezzasoma*, a fascista párt helyettes főtitkára. Jelen volt *Galántai Nagy* László követségi tanácsos. A kiállításon nagy sikerrel szerepelnek a római magyar intézet fiatal művészei, névszerint a következők: *Basilides* Barna, *Bonda* Eugénia, *Breznay* József, *Pausz* Ilona, *Vidéky* Brigitta és *Percz* Jenő festőművészek. *Matzon* Frigyes, *Melky* Ödön és *Szakál* Ernő szobrászművészek, valamint *Patay* Mihály festőművész. Rajtuk kívül még *Tamássy* Gyula Rómában élő magyar szobrászművész is több szobrot állított ki.

Nemzeti Újság
1940. márc. 3.

MANGUIN

Tamássy S. Gyula

Nobrász

Műcs, Kiáll, 1932 tól

Pipics 121. 1

A BUDAPESTI
PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

A BUDAPESTI PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

Meghívó

Brinckmann A. E. berlini egyetemi tanárnak a bölcsészeti kar (VIII. Múzeum-körút 6—8. sz.) XII. sz. tantermében f. évi május 2-án, szerdán déli 12 órakor „Das Werden der deutschen Kunst des 18. Jahrhunderts" címmel tartandó előadására.

Az előadást vetített képek kísérik.

Gerevich Tibor
egyetemi ny. r. tanár,
intézeti igazgató.

Tamássy Gyula

1897/98 – 1901/2 II. 1
1902/3

Ferképzőmfoiskévk

139.0.

Szucsava.

A középtérbeli kúp alakú
mely előtt az utat járókelők é
pezik, az előtérben pedig jobb
fogattal a folyó felé vezető ú

balra: Ansicht des K
in der B
jobbra: Vûe de Szutz
Bukowi

Szines rm., mér. a rl. 29.

AZ UJ LETTORSZÁG

Illusztrációk mai főlapunk fenti című cikkéhez (I)

A Szent Péter templom és a „Fekete fejüek" székháza

Riga egykori lőportornya. Most hadimuzeum

„Szt. Johannis"-ünnepe. (Részlet) Lettországnak ezt a legnagyobb ünnepét junius 24-én tartják

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1938 junius 12-iki számához (110.)

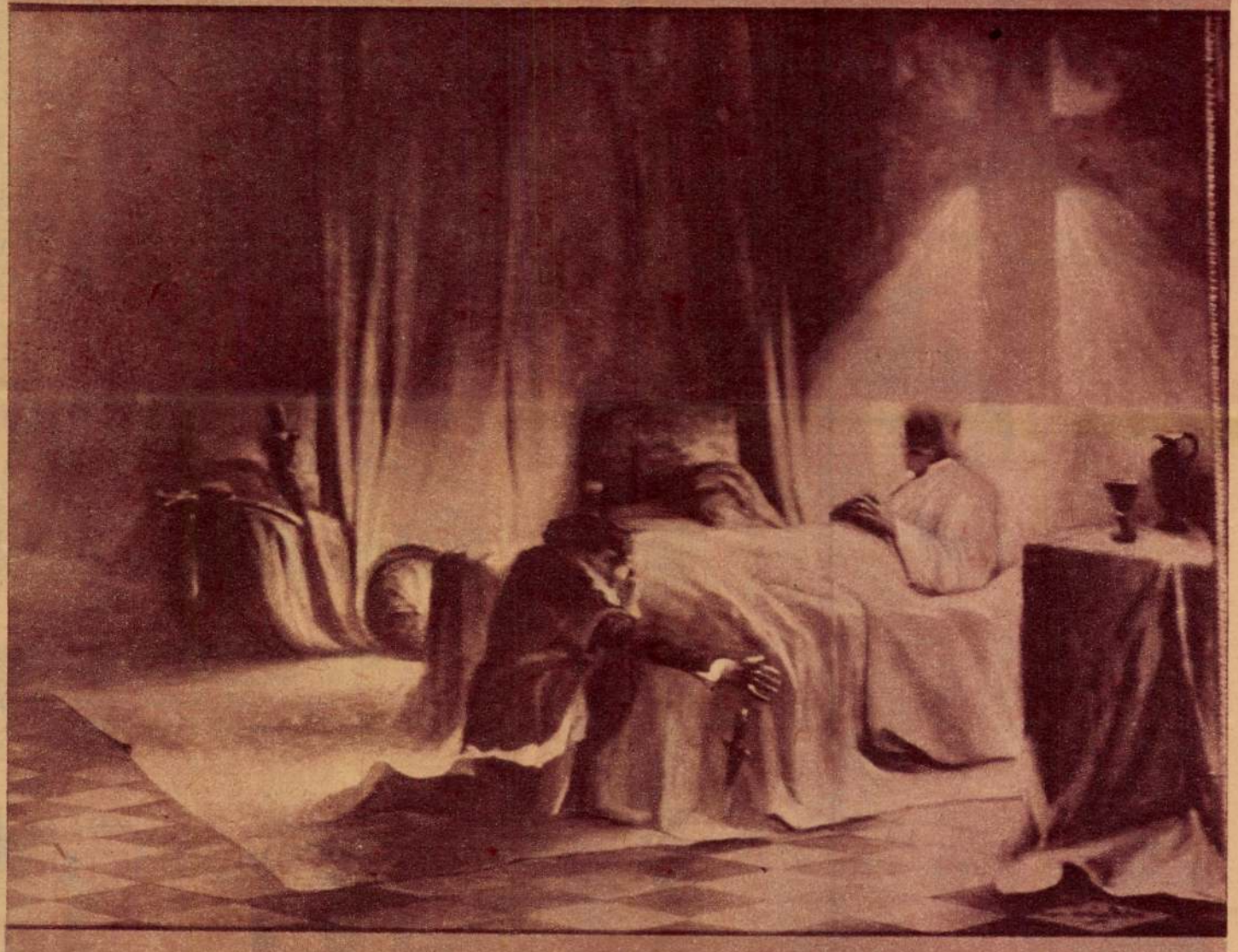

„HA ISTEN VELEM, KI ELLENEM!"

nemes Tamássy Miklós festménye a Szent István jubileumi év kiállításán a Műcsarnokban

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1938 január 30-iki számához (21.)

FARSANG
nemes Tamássy Miklós festménye

SANTOS, a „kávéváros", a világ legjelentékenyebb kávékereskedelmi gócpontja, amelynek tőzsdéjén adják el nemcsak Brazília, hanem egész Délamerika kávétermésének legnagyobb részét és a kikötőjéből induló hajókról látják el ugyszólván a világ egész kávészükségletét. A város tele van kávéraktárral és — kávéillattal, mely a rengeteg főzdéből szerteárad, aromájával betöltve a rendkívül magas épületekkel szegélyezett keskeny utcákat. — A nyers kávé Santosban nevetségesen olcsó, a pörkölt kávé árát azonban a spekuláció néha megdöbbentő magasságokba szökteti fel, igaz, hogy néha viszont annyira lenyomja, hogy tonnaszámra öntik az értéktelenné vált kávét a tengerbe

A santosi kávétőzsde épülete

A „kávészagolók" már a kávészem illatából pontosan megtudják állapítani annak minőségét

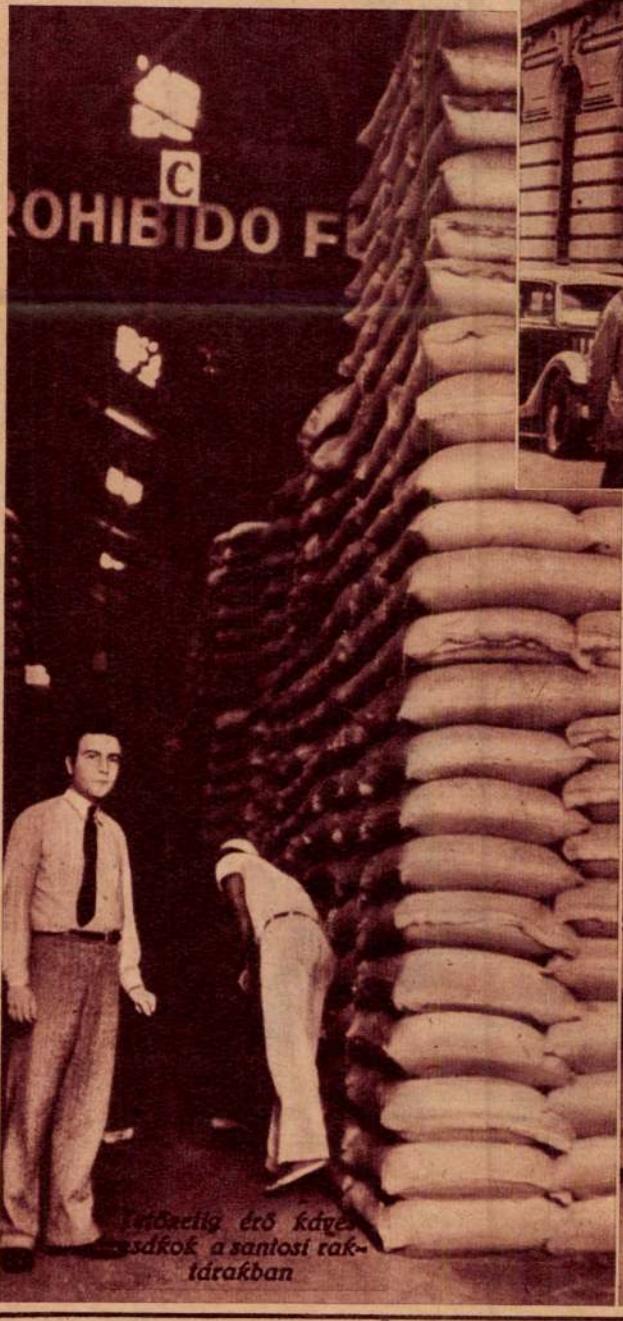

Tengerig érő kávészsákok a santosi raktárakban

Az első üzleteket már az után kötik meg, hogy a tőzsdébemenet közben

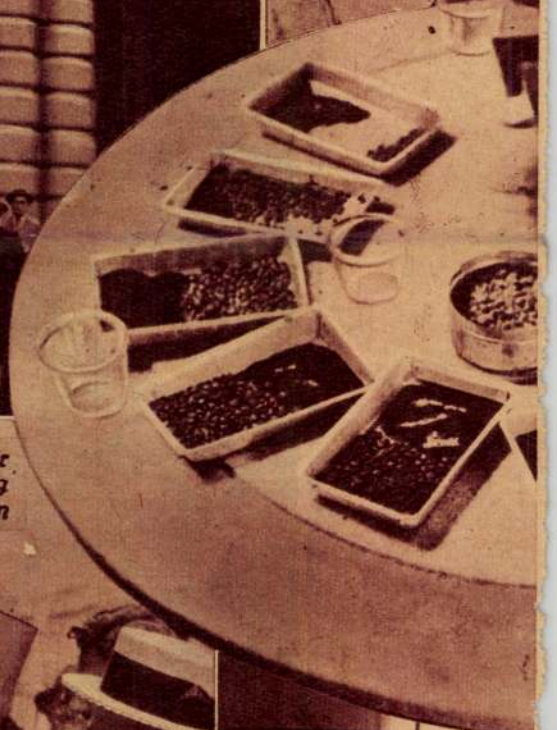

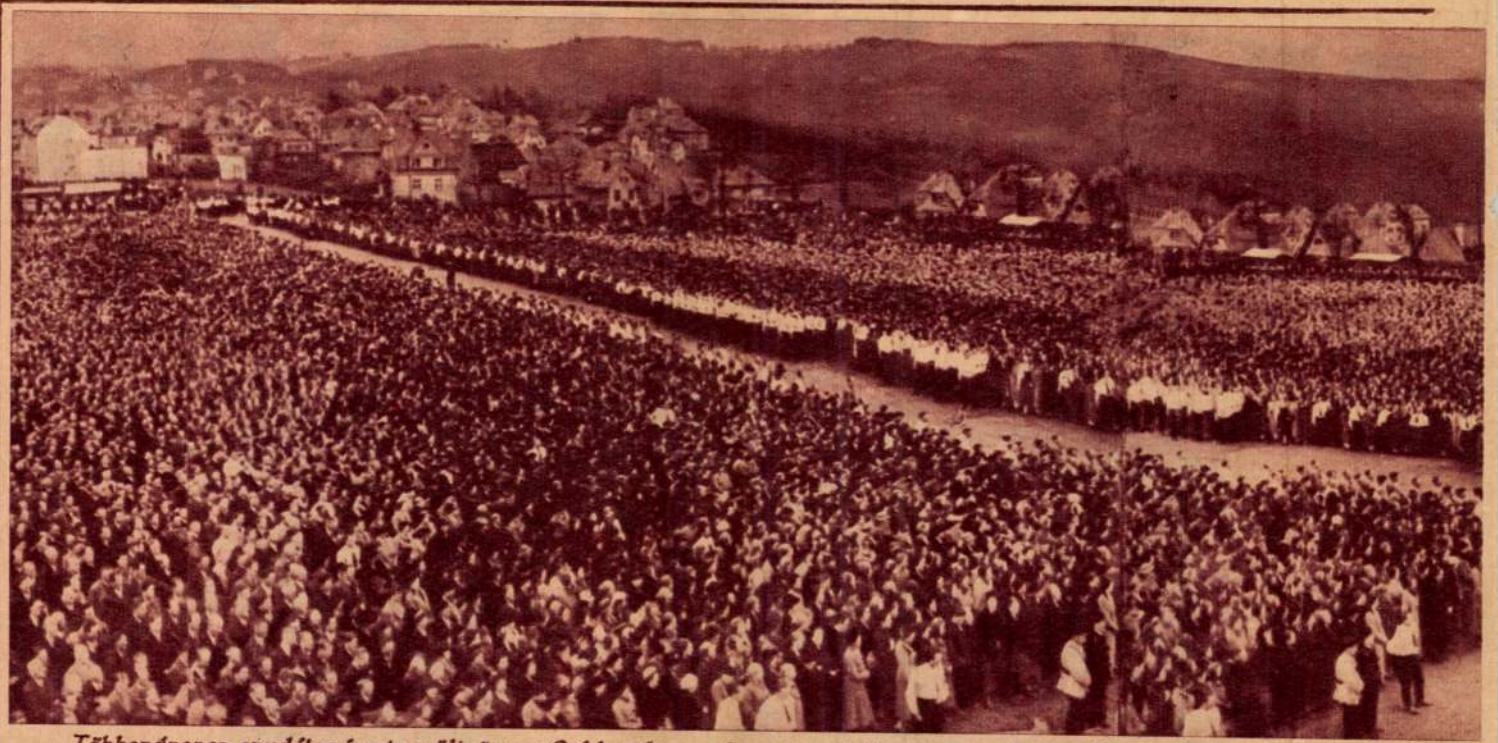

Többszázezer szudétanémet gyűlt össze Gablonzban, hogy meghallgassa vezére — Konrad Henlein — májusi beszédét

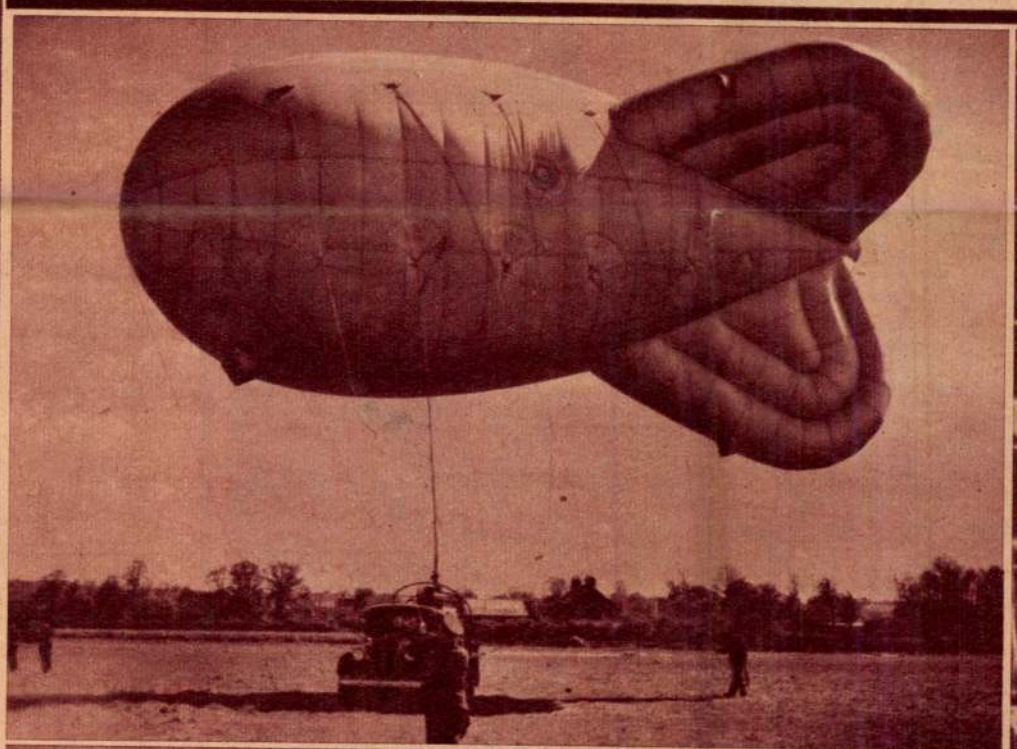

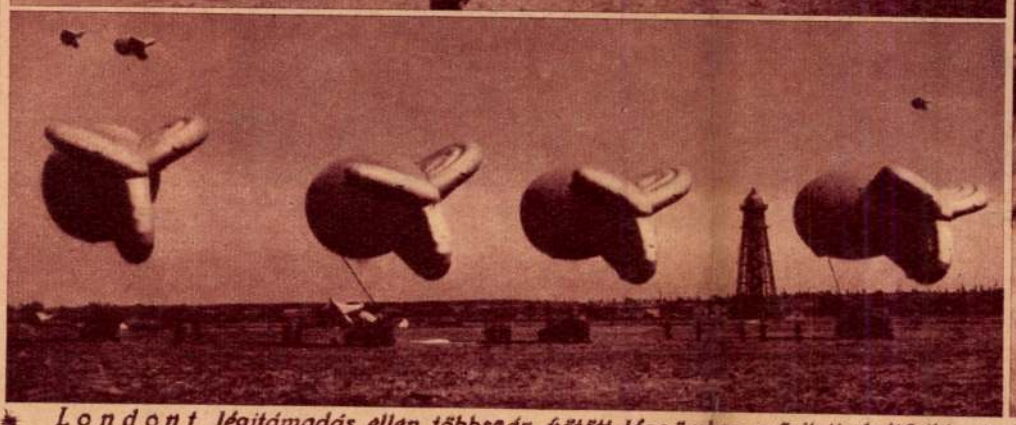

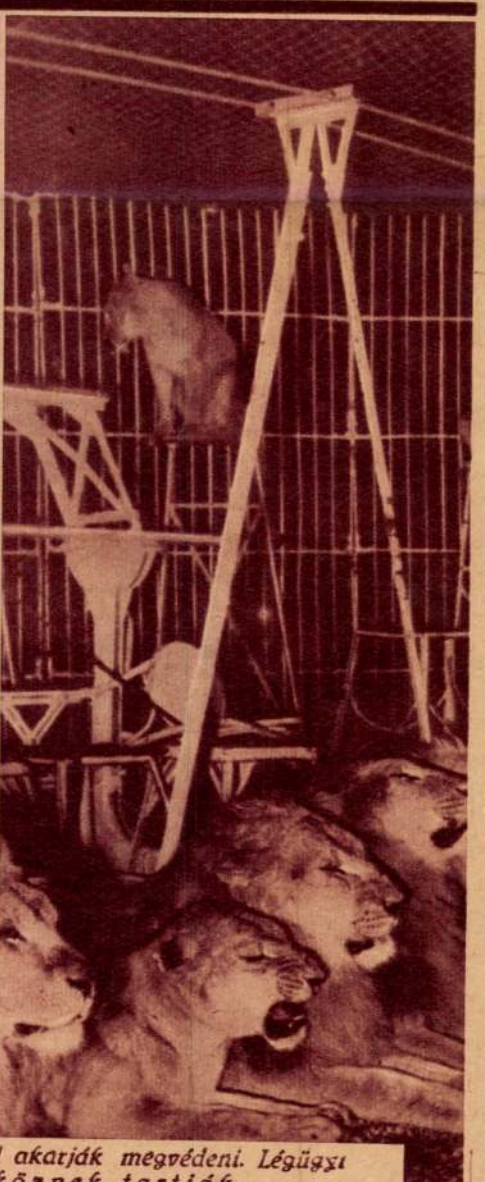

London légitámadás ellen többszáz kötött-léggömbre erősített drótfidlózattal akarják megvédeni. Légügyi szakértők e drótfidlós ballon-zárt igen hatható védelmi eszköznek tartják

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1938 május 15-iki számához (91.)

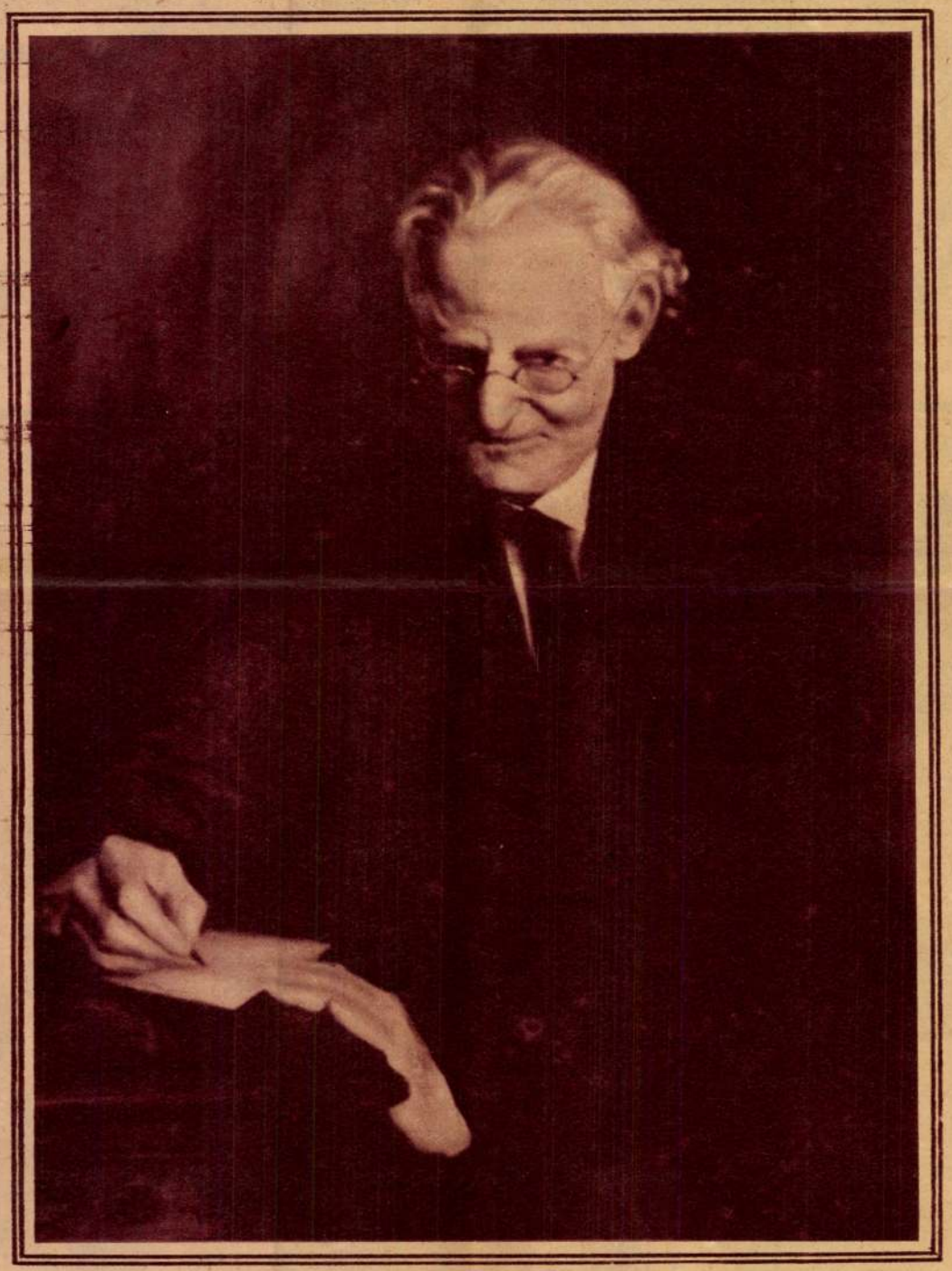

„MENNYIT?"

nemes Tamás Miklós festménye

Nagy hóban hósaruval indulnak a vadászok rókafogásra

A mérgezett lőhust felszedte a róka, néhány métertre elvánszorgott, elpusztult

Hósaru nélkül a sulyosabb vadászokat kötéllel kell a hóból kihuzgálni

Január végén, februárban tartja nászát a róka; ez időben érdemes irtani, mert ilyenkor sok rókát találunk a kotorékokban és ilyenkor legértékesebb a gerezndja. — A kotorék több nyilását elzárjuk s a szabadon hagyott nyíláson át kutyákkal „ugratjuk ki". A menekülő rókát a lesben álló vadász lelőheti. Fogas kutya a fiatalabb rókát lefojtja és kivonszolja a kotorékból, de előfordul, hogy a kutya nem bir a rókával esetleg oda is vész, ilyenkor a rókát k i k e l l d s n i. — Szokták a rókát ki is füstölni: Az összes kotoréknyílásokat eltömik és a főnyílásba két-fidrom méter hosszu botra szerelt és meggyujtott citocid gránátot dugnak 12 óra mulva ha kinyitják a főnyílást, a szájánál találják az elfullott rókát. A róka mérgezése nem „uri passió", de mert igen nagy kártevő, hát néhol e módon is irtják. Ennél az eljárásnál különösen vigyázni kell arra, hogy a mérgezett étket ne érje el a házidiliat s óvni kell a vadászkutyát, hogy a mérgezett rókát meg ne fogja. A mérgezett anyagot, — hust etc. — gondosan össze kell szedni, elemészteni. A mérgezéshez engedélyt kell kérni. — Télen figyeljük a nyest és a nyuszt járdsát is. Követjük a nyomát s ha egy fa tövében eltünik, nagyugaru körben körül járjuk a fát s ha uj nyomot nem találunk a hóban, akkor a körön belül, az egyik odvas fában fogjuk megtalálni. Baltával körülütögetjük a fákat, mire a vad előjön, és lelőhető. Gerezndja 70—80 P-t ér.

Vilma holland királynő, aki jelenleg leánya mellett a Soestdijk kastélyban tartózkodik, minden nap hosszú kerékpárkirándulásokat tesz a környéken

Blomberg vezértábornagy, német birodalmi hadügyminiszter és fiatal felesége Lipcsében töltik házasságuk első heteit, ahol minden nap több órát töltenek a világhirű lipcsei Zoo vadállattenyésztő telepén.

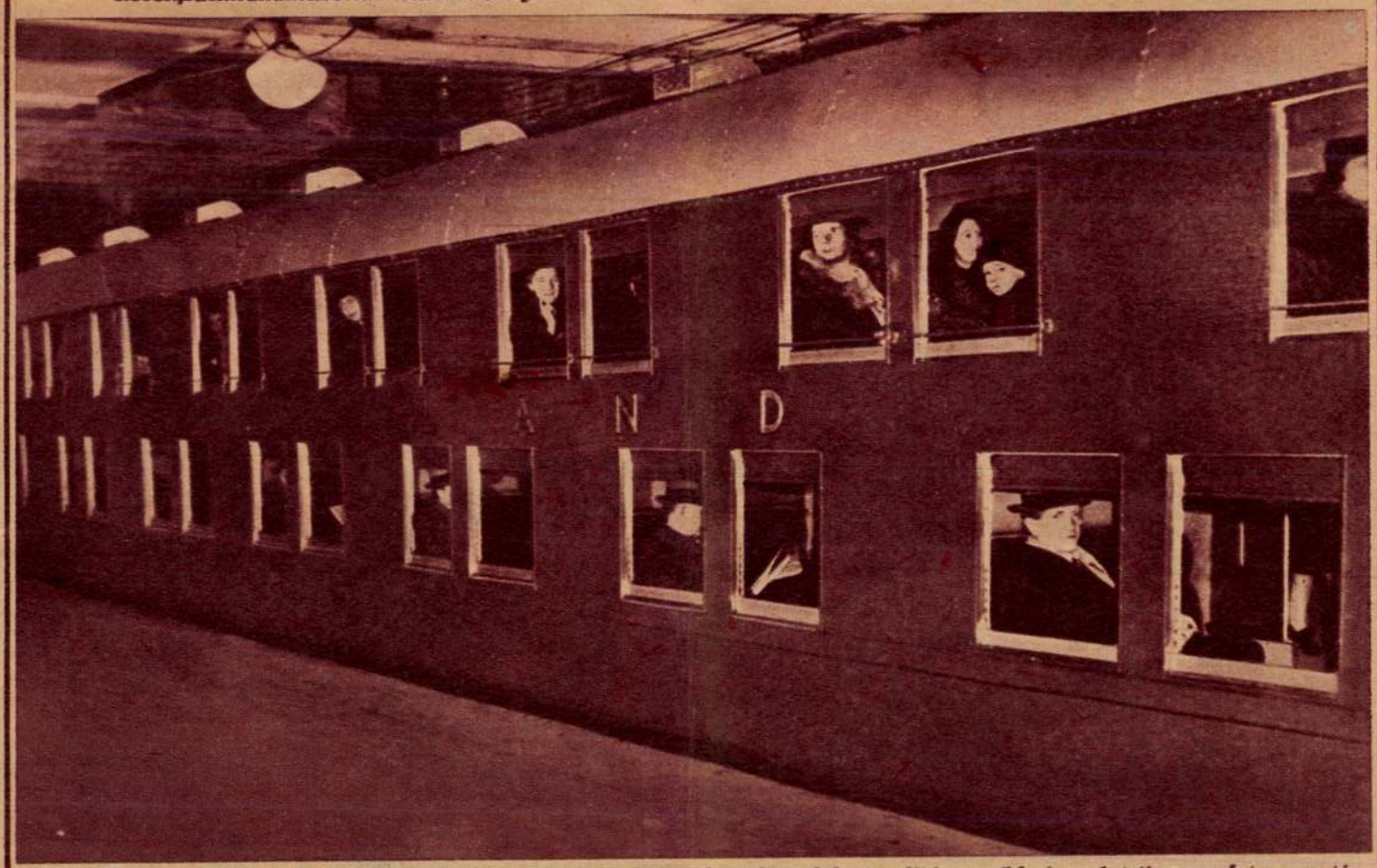

A New-York és Long Island közti óriási személyszállító forgalom lebonyolitása szükségessé tette emeletes vasuti waggonok beállitását

Munka közben

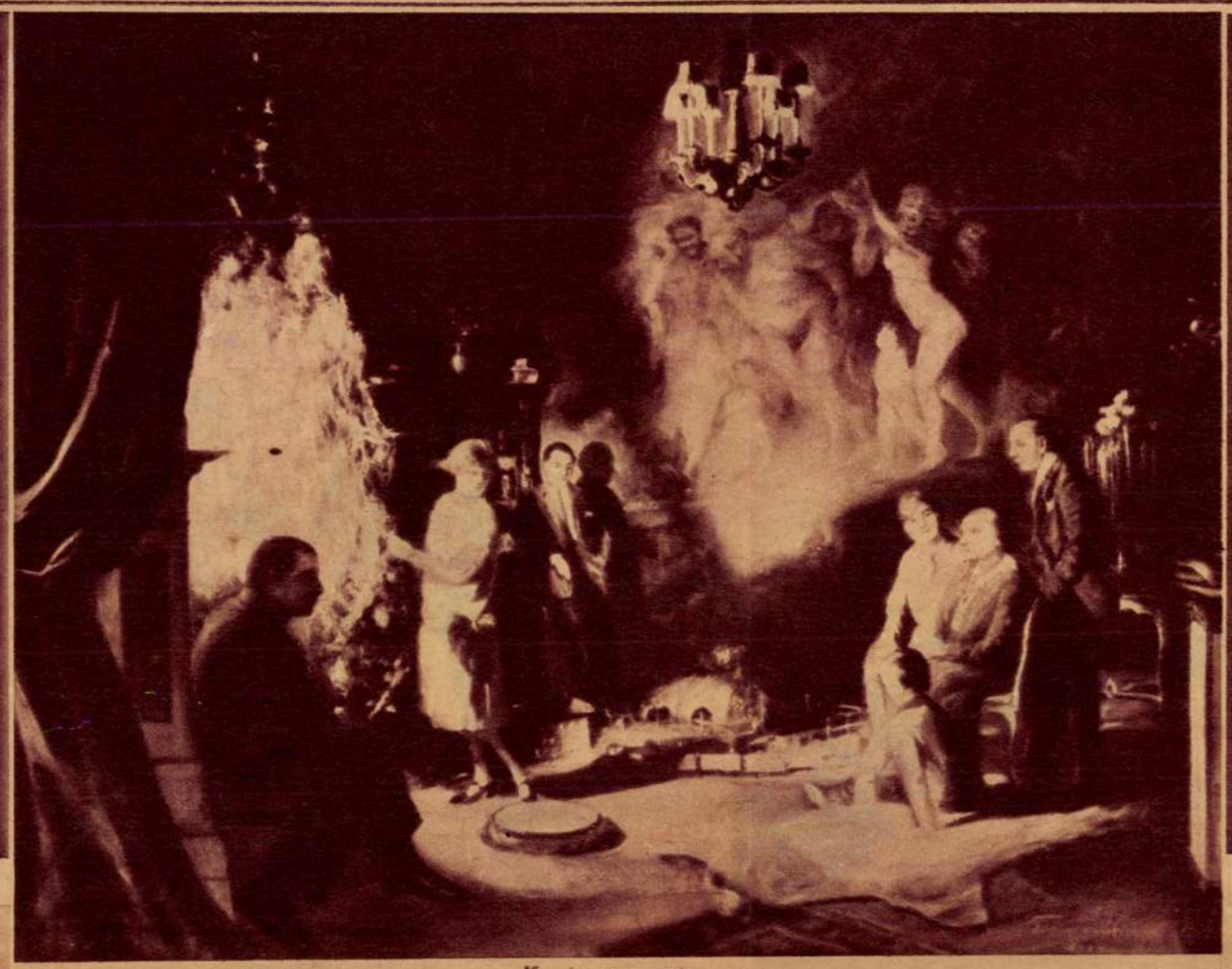

Karácsony este

Hölgy portrait

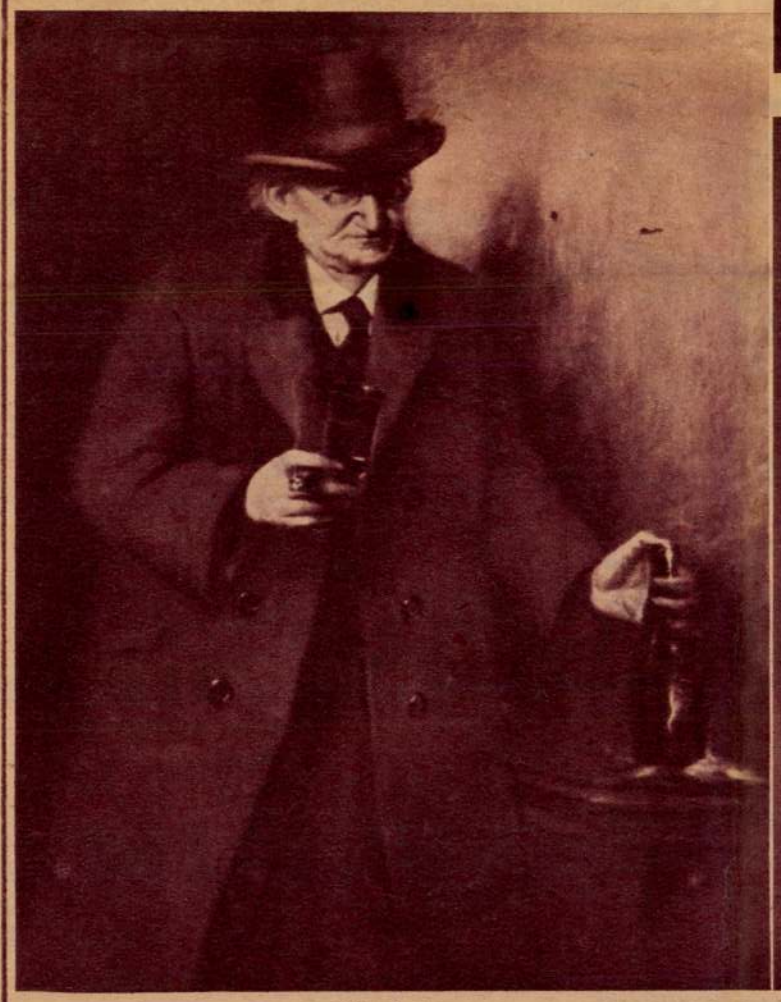

Vén kujon

Kati

Műterem-részlet

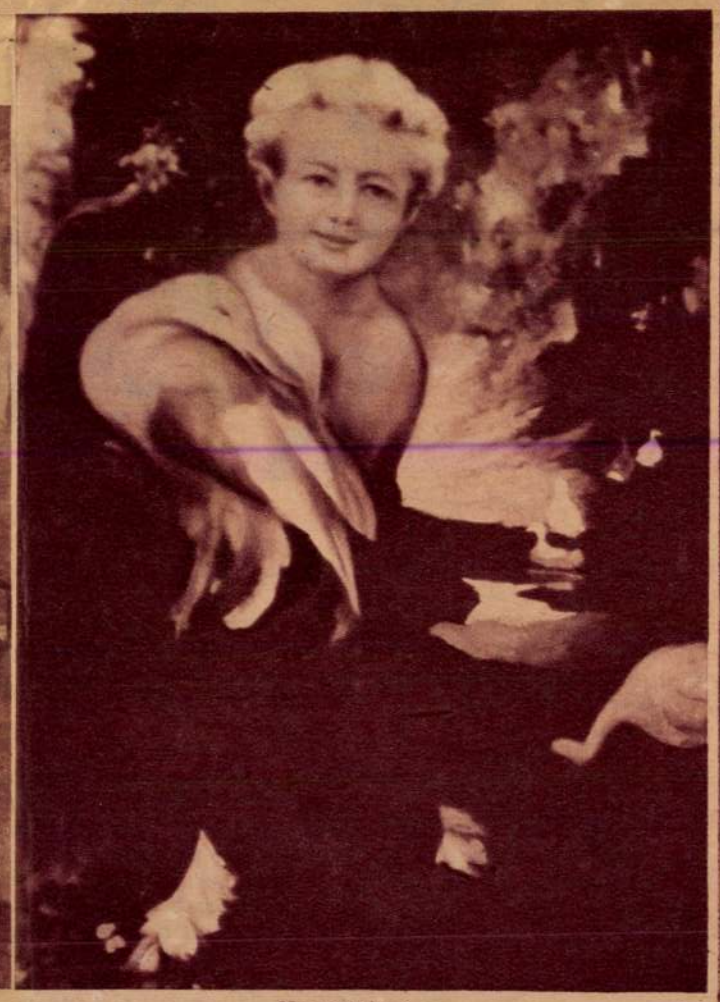

Kacsatolvaj

nemes Tamássy Miklós festménye a debreceni kollégium 450 éves jubileumára. A kép tárgya: de Ruyter Michiel holland admirális 1676 február 11-én 26 magyar protestáns lelkészt kiszabadít a galyarabszolgaságból

Felelős kiadó: Ifj. Dr. Rupprecht Olivér. — Globus Nyomdai Műintézet Rt. mélynyomása. Nyomdaigazgató: Angermayer Károly.

Támadás ködfelhő mögül

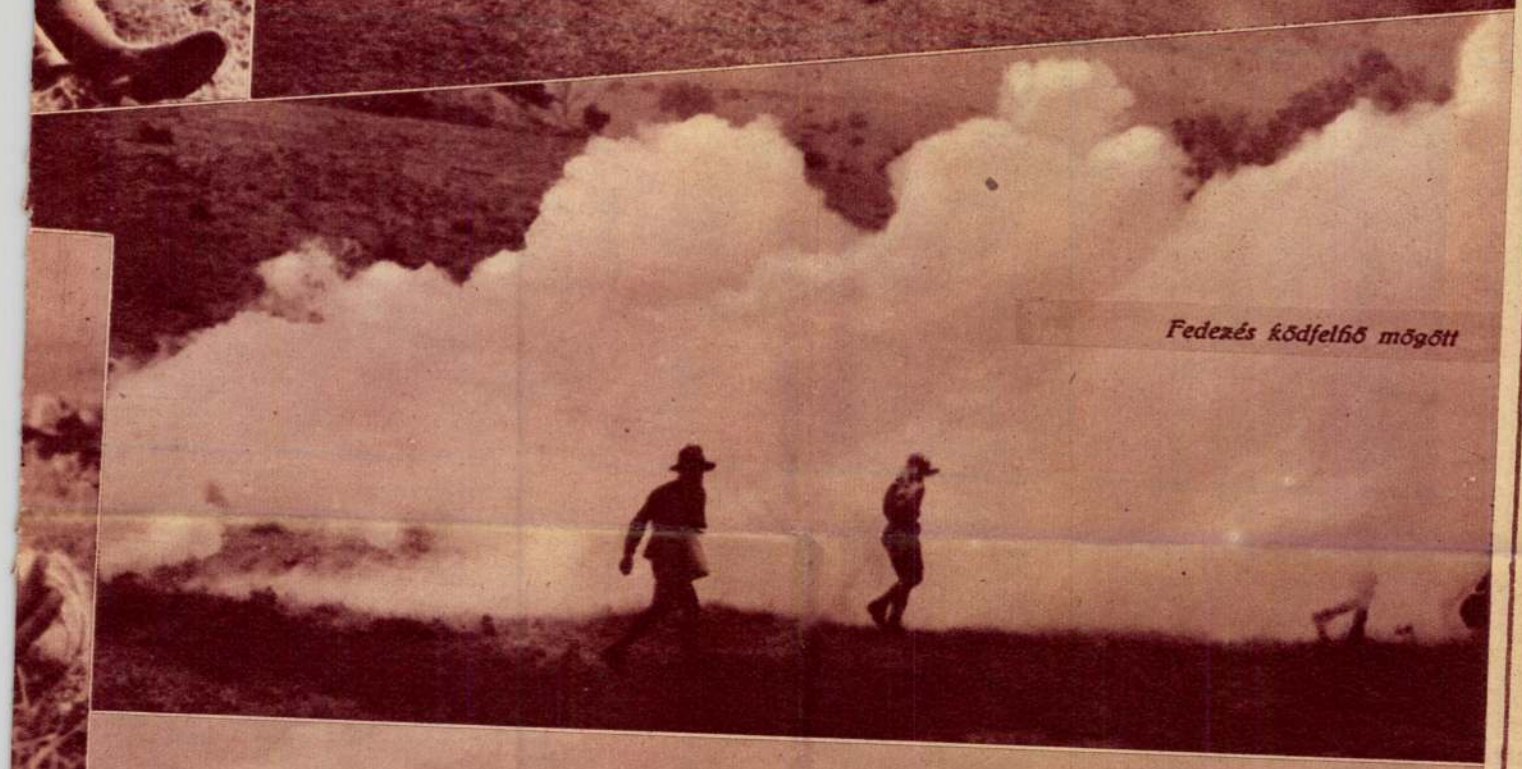

Fedezés ködfelhő mögött

Roham!

Tamássy Miklós

Orelly"" felvételei

MEGHÍVÓ

NEMES TAMÁSSY MIKLÓS

FESTMÉNYEIBŐL RENDEZETT KIÁLLÍTÁSÁNAK

ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA, 1938.

ÉVI JANUÁR HÓ 2-ÁN DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR A

„MŰTEREM" KIÁLLÍTÁSI TERMEIBEN, BUDA-

PEST, IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12. FÉLEMELET.

A MEGNYITÁSSAL KAPCSOLATBAN

A TOBORZÓ ZENEMŰKIADÓ KIADVÁNYAINAK BEMUTATÁSA.

TISZTELETTEL

NEMES TAMÁSSY MIKLÓS

FESTŐMŰVÉSZ

ÓMORAVICZAI SZALMÁSSY ZSIGMOND

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

KATÓ KÁLMÁN

FESTŐMŰVÉSZ, MŰVÉSZETI VEZETŐ.

Tanár úrnak

„MŰTEREM“
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK KFT.
BUDAPEST, IV.,
KOSSUTH LAJOS UTCA 12
FÉLEMELET
TELEFON: 189-554

A kiállítás megtekinthető január hó 2-tól január hó 12-ig, 9—6 óráig, vasár- és ünnepnap 10—2 óráig.
Katalógus ára: 30 fillér.

Küldi

NYOMTATVÁNY.

A RÁDIÓ BARÁT

KÉSZPÉNZEN VEL BÉRMENTESÍTVE

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

9/3,

v. d. Nagy Zoltán úrnőnek
úrnak

Budapest

ker., Váci ~~út~~ utca ~~tér~~ 80 sz.

Tamássy Miklós nemes

festő

Műcs. kiá..., 1912 tó.

Pipics 121. l.

A BUDAPESTI
PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

A BUDAPESTI PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉS KERESZTÉNYRÉGÉSZETI INTÉZETE

Meghívó

Brinckmann A. E. berlini egyetemi tanárnak a bölcsészeti kar (VIII. Múzeum-körút 6—8. sz.) XII. sz. tantermében f. évi május 2-án, szerdán déli 12 órakor „Das Werden der deutschen Kunst des 18. Jahrhunderts" címmel tartandó előadására.

Az előadást vetített képek kísérik.

Gerevich Tibor
egyetemi ny. r. tanár,
intézeti igazgató.

Tamássy Miklós

Nemes Tamássy Miklós kiállitása

A *Müterem* kiállitási szalonjában közel száz kép hirdeti, hogy alkotójuk, nemes *Tamássy* Miklós festő hivatása magaslatán áll. Választékos előadás, gondos technikai kivitel jellemzi *Tamássy* Miklós drámai hangu képeit. *Tamássy* Miklós festő müvészete szinte univerzális. Táj-, genre-, figurakompozició, portrésorozatok váltják egymást, jelezvén, hogy a müvész lelkét az életjelenségek minden mozzanata érdekli s minden észleletében talál müvészi mondanivalóra alkalmas anyagot.

A legerősebb talán mégis az arcképalkotásban. Erősen drámai, egy kissé komor a felfogása, nem is tud játékosan könnyed, vidám lenni, még a telifényü, napsugaras tájlátásában is érezni a müvész életfelfogását, a komoly, mindenben az okot, az inditó erőt kereső tanulmányszeretetet. A gyüjtemény mindenesetre figyelmet érdemel.

(b. m.)

Esti Kurir 1938. január 4.

[illegible]

festo

[illegible] 1881. Debrecen

Élettrajz és archép

Képes Kronika

XI. évf. 42. sz.

17. l.

Tamássy Miklós

festő szül. 1881 Debrecen

irod

Krück II. 608. l.

~~Ásatás, hortobágyi~~ VIII. 126.

Tamássy Miklós

Műcsarnok Bpest

1912. tav. kiáll. 287, 468.

1912–13. téli kiáll. 406, 460, 462, 475.

1913. tav. kiáll. 482, 494, 496

1913–14. téli kiáll. 428.

Alsótök h. n. VIII. 142.

Tamássy Miklós

festő

az Operaház Szcenikai felügyelője. Aut. 1881.

Nemeth Antal

Szinészeti Lexikon

Tamássy Miklós

életrajz

irod.

Csókássy 136. l.

Győr.

A várban [redacted] három csop
köti le figyelmünket, az előtér
balfelé, a középtérben pedig mi
áll. Felirata a vár terén:

FORTEZZA DI IAVA
doue si troua hora il c

Rm., mér. a vk. 14.1

140-95

Tamássy István

festő

László

Lexikon Társ

561. b. l.

Tamássy Miklós

arck. repr.

Lex Magy Tás

74. tábl -

Tamássy Miklós

Teát melegentartó figura
c. festménye repr.
Művészet 1914. 205. l.

Tamássy Miklós

élete

Nemzeti halála

1919 március

~~Bécsola IV. 25, 26~~

— ~~Látképe IV. 25, 26.~~

— ~~alaprajza IV. 25~~

Tamási Miklós

1907. [illegible] kiáll. Nemzeti szalonban

A tudomány erő, olaj.

600 K.

Borsos József festő

19. sz.

III. 199.

Tamássy Miklós

1909. téli

kiáll. Nemzeti Szalonban

Műtermében, olajf. book

Utóbb állandó kiállító itt és a Műcsarnokban.

Hontoglaláskori bronzkarperecz

V. 172

Tamássy Miklós

kl. II. Nemzeti Szalo

1920. máj.

A Kedvenc, olajf. ~~[illegible]~~ 12.000.–

Haindl, Paulus l. Haindell Pál

Tamássy Miklós

1913. szept. kiáll. Nemzeti Szalon
Csendélet, olaff. 200.–

1915. ápr.-máj. kiáll. u. o.
Rézedény, olaff. 800.–
Az Eskütéri templom belseje,
olaff. 1100.–

1915. szept. kiáll. u. o.
A kis kecskepásztor, olaff. 200.–
Bordó rózsák, olaff. 200.–
Staravodai menház, olaff. 200.–

1915. dec. kiáll. u. o.
Teás csiszék, olaff. 300.–

1916. ápr. kiáll. u. o.
Villanyfény, olaff. 1000.–

Loykó Vilmos, közs. tanító

III. 240.

Tamássy Miklós

Művészeti lex. 770 l.

NOVEMBER

9

Tamássy Miklós

festő szül. 1881 márc. 20. Debrecenben. Tanulmányait az Iparművészeti Iskolában kezdte, ahol Pap Henrik és Hegedüs László voltak tanárai. Részt vett a firenzei, müncheni, sanfranciskói kiállításokon. Az 1908 évi londoni kiállitáson aranyérmet nyert. 1919. márc. a Nemzeti Szalonban 31 művétől holl. kiállitást rendezett.

Nemzeti Szalon 1919 márc.
Kiáll. Kat.

~~Arch. Lit. IX. 85.~~

Tamássy Miklós, festő, Ab. merad,

l. 770.o. – Folyt., vessző után;

, elsősorban a Műcsarnokban és a Nemz. Szalon-
ban, ahol 1919. gyűjt. kiéllitése volt, szere-

pelt czenkivül firenzei, müncheni, sanfranciskói
stb. kiállításokon, 1908. Londonban aranyér-
met nyert.

Tamássy Miklós

Művészet 1914. 205

Cserépedény, római VI. 162

Tamássy Miklós

Műsorok

1914. tav. Kiák. 32, 34
1915–16. téli Kiáll. 202
1916. tav. Kiáll. 279
1917. tav. Kiáll. 208
1922. jub. Kiáll. 539, 557
1926. őszi Kiáll. 583
1927/28. téli Kiáll 318
1929 tav. Kiáll. 65, 470

~~Andriska Antal II. 237~~

Tamássy Miklós

Műcsarnok

1915. tav. kiáll. 287

1916–17. téli kiáll. 136, 195

1919–20. téli kiáll. 373

1920–21. téli kiáll. 245, 521

1921. tav. kiáll. 409

1921. őszi kiáll. 209

1922. őszi kiáll. 254, 256, 258

1923. tav. kiáll. 318, 322, 472, 497, 696

1924. tav. kiáll. 427

1924. őszi kiáll. 349, 368

1925. tav. kiáll. 472, 480

1927. tav. kiáll. 676

1927. őszi kiáll. 534

1928. tav. kiáll. 426.

Domjanich u 52

1928/29. téli kiáll. 551

Ps. 37, 4.5. 11. 139, 17.5

Ps. 37, 4.5. 11. 139, 17.5

Tamássy Miklós

MDK

Na-na pipi, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

Borjuhus, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Tamássy Miklós

Azália.
Malac oldalas.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon 1932. Febr.-Márc.

Tamássy Miklós

4.

— **Nemes Tamássy Miklós festményei.** Régivágású, vérbeli akadémikus festő nemes *Tamássy Miklós*, akinek gyüjteményes kiállitását a *Műterem* mutatja be. A mai izlésnek talán már szokatlan az a megszűrt, fényeiben, szineiben kissé szinpadias műterem-levegő, amely ezekből a képekből árad, de azt mindenki bátran elismerheti, hogy nemes *Tamássy Miklós* mesterségbeli tudása, itt-ott *Pentelei Molnárra* emlékeztető virtuózitása, áhitatos elmélyedése a legbecsületesebb művészi meggyőződésből és komolyságból fakad. Egy letünt művészeti korszak utolsó harcosainak egyike Tamássy, akinek fémjelzett festői értékei azonban időállóak. A kiállitás legkiemelkedőbb festményei: a művész két fiának gyengéd szeretettel megfestett arcképei, a *Mennyi?* cimü erőteljes zsáner és a *Borjuhus* cimet viselő finom csendélet. (—y)

Pesti Hirlap

1938. január 6.

Tamássy Miklós

ENGLERTH EMIL.

*458 A model. Olajf. Eladó.

NÁDLER RÓBERT.

459 Tornác Olajf. Eladó.

TAMÁSSY MIKLÓS.

460 Csendélet. Olajf. Eladó.

HEYER ARTHUR.

461 A kis ábrándozó. Olajf. Eladó.

TAMÁSSY MIKLÓS.

462 Írókészlet. Olajf. Eladó.

KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ.

463 Erdő mélyén. Olajf. Eladó.

KATÓ KÁLMÁN.

464 Tabánból. Olajf. Eladó.

RUDNAY GYULA.

465 Korsós menyecske. Olajf. Eladó.

STROBL ZSÓFIA.

466 Csendélet. Olajf. Eladó.

MÁRTON FERENC.

467 Magunk közt. Olajf. Eladó.

KATÓ KÁLMÁN.

468 Pipacs. Olajf. Eladó.

ZSOMBOLYA-BURGHARDT JÓZSEF.

469 Révérie. Olajf. Eladó.

KATÓ KÁLMÁN.

470 Lánchídfői csavargőzös. Olajf. Eladó.

*KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ.

471 Erdei mocsár. Olajf. Eladó.

472 Virágos udvar (Isle of Wight). Olajf. Eladó.

ENGLERTH EMIL.

473 Tearózsák. Olajf. Eladó.

KMT 1912/13. Téli Kiáll.

NEOGRÁDY ANTAL.

445 September. Olajf. Eladó.

HEYER ARTHUR.

446 Elutasított kérő. Olajf. Eladó.

XI. TEREM.

NÁDLER RÓBERT.

447 A gőzhajó. Olajf. Eladó.

448 Esti pihenés. Olajf. Eladó.

NÁRAY AURÉL.

449 Profil (tanulmány). Olajf. Eladó.

KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ.

450 Virágos út (Hampton court). Olajf. Eladó.

NÁRAY AURÉL.

451 Sárga virágok. Olaj. Eladó.

KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ.

*452 Ábránd. Olajf. Eladó.

NÁRAY AURÉL.

453 Tamburás nő. Olajf. Eladó.

KÉZDI-KOVACS LÁSZLÓ.

454 A királykisasszony kertje (Kensington garden). Olajf. Eladó.

NÁRAY AURÉL.

455 Intérieur. Olajf. Eladó.

KÉZDI-KOVÁCS LÁSZLÓ.

456 Ligetben. Olajf. Eladó.

NÁDLER RÓBERT.

457 Kis fonóleány. Olajf. Eladó.

Tamássy Miklós

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán szerepelt.

Esti Kurir 932.II.21.

Tamássy Miklós

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

P. H. 1931. IV. 25.

Tamássy Miklós

Szerepelt a Képzőm.Társ. tav.tárlatán.

M.U.932.IV.24.

Tamásy Mihály

Tamássy Miklós

Résztvett a Műcsarnok tav. tárlatán.

8.0.932.IV.24.

Tamássy Miklós

Résztvett a Múcsarnok tav. térlatén.

S.O.932.IV.24.

Tamássy Miklós

Műcsárnok kiállításain "A magyar művészet 1850 - 1932"-ig neve szerepel.

1932. II. 21.

Tamássy Miklós

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Kisérletezés.

Pesti Hirlap
1934.I.17

MDK

Temássy Miklós, festőm.

Müterembe. /?/ Olf.

OMKT-Vándorkiállitások 1910. szept.8.-dec.27. Eger, M:
Miskolc. Kassa. Eperjes. Debrecen. S.a.ujhely, Gyöngyös.

Szüle Péter: Női portré.

Telkessy Valéria: Arckép.

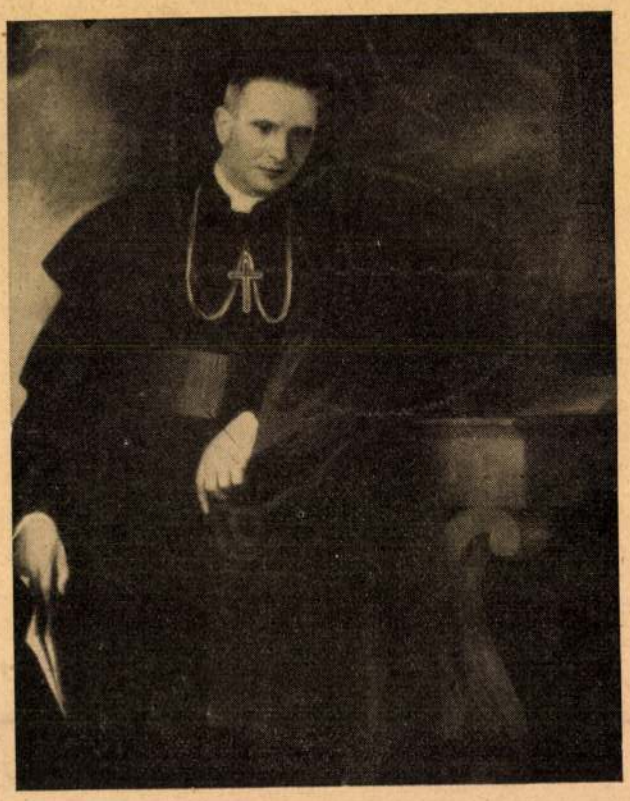

Tamássy Miklós:
Shvoy Lajos püspök arcképe.

Stra

Rát Sk. 221,

Kassay Miklós:
Ő arcképe.

Tamássy Miklós: Családi kör.

Jordít.

MDK

Tamássy Miklós, festő.

Műterembe. Of..

OMKT-Vándorkiáll. 1910 nepst. 8-dec. 27-ig
Tm.-Hornyánszky V. kny. 83-l.

MDK

Tamássi Miklós

Tihanyi Doktorné udvara

KMT 1912. tav. kiáll. 53.l.

MDK

Tamássy Miklós

Knickebein, of.

Képzőm. Társ. 1913. tsv. kiáll. 7o.l.

Tamássy Miklós

Iparművészeti Iskola jubileumi kiállításán színpadművészeti csoportja színpadi maquettekkel, figurákkal szerepel.

1930. XI. 15.

Tamássy Miklós

Festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban- képével szerepel.

Egy vöröshaju leány feje.

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

Tamássy Miklós

Szerepelt a Műcsarnok Őszi Tárlatán.

PH 1926. X. 24.

Tamássy Miklós tanár

Sparmüvészeti Iskola jubiláris kiállításán szénpadmüvészet technikai haladását mutatja be tanitványaival

M.930. XI.15.

MDK

Tamássy Miklós

Tihanyi-ház, of.

Műcsarnok 1912. tav. kiáll. 65.l.

Tamássy Miklós

Tihanyi-ház, 67.

Tamássy Miklós MDK

Fiam, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

1/.

mDK

Tamássy Miklós, festőm.

Pap Henrik és Hegedüs László egykori tanítványa. Szines és gazdag pálya különböző táziaairól számolnak be müvei. /Portrait-kat, tájképeket csendéleteket látunk.

(K.) Tamássy Miklós gyüjt. kiállitása.
"Müterem"-Kossuth Lajos-u.
Pesti Napló. 1938. jan. 11.

Tamássy Miklós

A művész "A kemény tónusok és a sötét szinek kedvelője. Csendéletekkel szerepel a tárlaton.: "Antik óra és porcelán"c. "Sárga dinnye" c. művei kifogástalanok. Mint portrétista már nem olyan erős.Közülük "Önarckép"-e a legjobb. Két figyelmet keltő nagy vász na: "Krisztus levétele" és a "Staravodai menház "

Élet, Bp. 1919. márc. 16. XI. évf. 11. sz. 259-260. lap.

Tamássy Miklós MDK

Kató, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Tamássy Miklós,festöm.

olf.-r,vizf.-r,pasteller.

318. Müteremsarok.

Képzöm.Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 19.1.

Tamássy Miklós,festőm.

223.oldalon :

Tabódy Tibor arcképe.

Szemere Arpád arcképe.

Rát str. 221,222,223.l.

1/. MDK

Tamássy Miklós, festőm.

Strazimir Ozsbár arcképe./Mell./ Repr. 222.l.
Shvoy Lajos püspök arcképe. " "
/álló alak/.

Családi kör. Repr. 221.l.

Rát Str. 221,222,223.l.

2/. Tamássy Miklós, festőm. MDK

Müvei közül kiemeljük:

"Tanulmányfej"

"Müterem"

"Kismester" c. kedves gyermekkompozició.

(k.i): Tamássy Miklós gyüjt. kiállitása.
"Müterem"-Kossuth Lajos-u.
Pesti Napló. 1938. jan. 11.

3/. Tamássy Miklós, festőm. MDK

"Három pohár víz"

"Paprikák" c. csendélet.

/v.i./:

Tamássy Miklós gyűjt. kiállítása.
"Műterem"-Kossuth Lajos-u.
Pesti Napló. 1938. jan. 11.

1/. mDK

Tamássy Miklós festőm.
az Operaház szcenikai felügyelője.

Egy negyed század küzdelme, vívódása, megérdemelt nagy sikerek állanak mögötte.

Működését fiatalon kezdte meg. 1881-ben szül. Debrecenben elszegényedett nemesi családból. Tanulmányait részint ott, részint Budapesten végezte.

Gajáry István: Tamássy Miklós.
Képes Krónika. 1929. 42.sz. MK 17.18.1.

2/. MDK

Tamássy Miklós, festőm.
az Operaház szcenikai felügyelője.

Már a reáliskolában feltünt rajztehetségével. Az iparmüv. ,majd a Képzőmüv. főiskolán már nagy jövőt jósoltak neki. Tanárai Papp Henrik,Hegedüs László. Eleinte főleg a miniatür iránt érdeklődött. -1906-ban állitott ki először a Nemz.Szalonban. Miniatürjeit a közönség és a kritika szivesen fogadta.

Gajáry István: Tamássy Miklós.
Képes Krónika.1929. 42.sz. MZ 17.18.1.

3/.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.
az Operaház szcenikai felügyelője.

1907-ben a Műcsarnok tárlatán, tovább a müncheni és firenzei kiállításon aratott szép sikert. 1908-ban Londonban elnyerte az aranyérmet. Kiállított miniatürjeit csaknem mind megvásárolták. Számos megrendelést is kapott Londonban.

Gajáry István: Tamássy Miklós.
Képes Krónika.1929. 42.sz. MZ 17.18.1.

4/.

MDK

Tamássy Miklós festőművész,
az Operaház szcenikai felügyelője.

Kéméndy Jenö a kiváló szcenikai főfelügyelő felfigyelt a főiskolai T.M.-ra, magához vette és így kapcsolódott be T.M. tehetsége a magyar színházi kulturába. Művészi álmait átmentette a miniatür finomságai után a színpadi monumentalitásba.

Gajáry István: Tamássy Miklós.
Képes Krónika.1929. 42.sz. 17.18.l.

5/.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.
az Operaház szcenikai felügyelője.

Kéménnyel együtt elkészíti a párisi rendezése szerint a Tannhäuser beállitását, a Lohengrin hattyuját, a Siegfried sárkányát. T.M. ugy mint Kéménny - diszlettervező, szcenikus, festő, szobrász, gépész és mechanikus lett egy személyben.

Gajáry István:Tamássy Miklós.
Képes Krónika. 1929. 42.sz. 17-18.l.

6/c

mDK

Tamássy Miklós, festőm.
az Operaház szcenikai felügyelője.

Kémándy, Christofani halála után öt bizta meg az Operaház igazgatósága a díszletfestő-műhely vezetésével is. / Spannraft halála után ezt Kemándyvel együtt csinálta TaM. /

Gajáry István:Tamássy Miklós.
Képes Krónika. 1929. 42.sz. 17-18.l.

7/3 MDK

Tamássy Miklós, festőm.
az Operaház szcenikai felügyelője.

Nagy szaktudását a film terén is értékesítette
A háboru idején hivta meg a legnagyobb magyar film-
gyár- a Fönix- szcenikai főnökéül. Operaházi nagy
elfoglaltsága mellett szakitott magának időt az a
akkor még uj müvészeti ág fellendítésére ötletes-
ségével, szakavatottságával. / A "Rajna kincse"
sellöi hirdették szenialitását teljes illuziókel-
tésükkel./

Gajáry István:Tamássy Miklós.
Képes Krónika. 1929. 42.sz. 17-18.l.

8/. [illegible] MDK

Tuésay Mária, festőm.
az Operaház szcenikai felügyelője.

Grandiózus filmjei közül:
"Örlög"
"Arendás zsidó"
" 99 "
"Skorpió" -kat emlitjük. Ujszerü trükkjei a külföld figyelmét is felkeltették.

Gajáry István:Tuésay Mária.
Képes Krónika. 1929. 48.sz. 17-18.l.

9/. MDK

Tamássy Miklós, festőm.
az Operaház szcenikai felügyelője.

1919-ben a külföldi Sascha filmgyár akarta öt Kertész Mihállyal együtt szerződtetni, T. azonban itthon maradt, nem akarta balsorsában elhagyni hazáját. - Művészetét miniezek mellett nem hanyagolta el, a miniatürök után áttért a nagy vásznakra. Erőteljes kompoziciói, portréi, finom eseniéletei hazai és külföldi tárlatokon nagy sikereket arattak.

Képes Krónika, 1929. 42. sz.

19/. Tamássy Miklós, festőm. mDK

1926-ban a san-franciscoi nemzetközi kiállitáson szintén dijat nyert egyik képével.
"Krisztus levétele a keresztről" Repr. 17.1.
" Shvoy püspök" Repr. 17.1.
/Alkotásain megérzik a hollandus nagy mesterek hatá
sa/.

Gyáry István: Tamássy Miklós.

Képes Krónika, 1929. 42.sz. 17-18.1.

Tamássy Miklós

MDK

Napsugarak, olf.

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

nemes TAMÁSSY MIKLÓS

"Mennyit?"

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MDK

Tamássy Miklós

Korai saláta. Olajfm.

Képzóm. Társ. 1912/13. téli kiáll. kat. 64.1

M.D.K.

Tannássi
grafikus

Az 1948 as plakátkiállitóson
szerint vett.

Bauer Jenő: Az elmult 20'co plakáttermése
Magyarországon
Műrészet, 1965. február - 35 kep

H.T.N.

MDK

Tamássy Miklós festő

Képzőművészet, 1927, 4.sz. 7 l.

Tamássy Miklós MDK

Antik üveg és porcellánok, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Tamássy Miklós

MDK

Japáni figurák, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós MDK

Teát melegentartó figura, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós MDK

Tabódy Tibor arcképe, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

Spanyol nő, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

MDK

Temássy Miklós,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll.-k egyikén szerepelt müveivel. 1919.

A Nemz. Szal. 4oo-ik jub. és a KEVE XX-ik kiáll.-a. 1929. febr.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

Virágcsendélet. Olf.

Budai Vigadó.- Képzőm.kiáll. 1921.okt. Kat. 6.l.

MDK

Tamássy Miklós, festö

Keresztröl levétel. Olf.v. Jelz.l.j."TM".

Nemz.Szal.düv.Egy.-Szálfv.Kpt. és Tört.Múz. uj szerzeményei 1937/38. 1939 máj.-jun. Kat.

MDK

Ta mássy Miklós, festö

Piroskabátos nö.
Node most. /?/

Nemz.Szal.1.-A Független Müvészek Társ.-III.kiáll.
1930.okt. Kat.

Tamássy Miklós MDK

Tanulmány

Műcsarnok 1936. okt-nov.
A nő a művészetben kiáll.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

Dinnyék. Olf.

Budai Vigadó. -Képzőm.kiáll. 1921. okt. Kat. 9.l.

MDK

Tamássy Miklós

Feleségem.Olajf.
Férfiarckép.Olajf.

Képzőm.Társ.1913.tav.kiáll. 71.l.

M.D.K.

Tamásy Miklós: Ecce Homo. /A müvész tulajdona./

Szinnyomás, -- festménye után.

Panoráma. Bécs. 1927.ápr.17. 16.sz. Boritékkép.

Tamássy Miklós MDK

Leányfej, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

G.M. arcképe

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1931 őszi kiállítás

Tamássy Miklós MDK

Crisantémok, olf.

Klárika, olf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

Fiam

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Tamássy Miklós

Borjuhus, olf.

MDK

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Tamássy Miklós MDK

Na-na pipi, olf.

Mücsarnok 192o-21. Téli kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

Kis csirkefogó

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Tamássy Miklós

Tükör előtt, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 31. l.

MDK

Tamássy Miklós f.

Tav. kiáll. Műcs. 1925. máj. 38. l.

MDK

Tamássy Miklós

Paprikák, of.

Tav. kiáll. Mücs. 1925. máj. 32. l.

nemes Tamássy Miklós festőművész

Tanulmány

"Nő a művészetben" kiállítás katalógusa 1936. Műcsarnok

Tamássy Miklós MDK

Paprikák, olf.

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

Tükör előtt, olf.

Műcsarnok 1925. Tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós MDK

A próba, olf.

Nemzeti Szalon 1909.
II. nyiregyházi kiállitás

Tamássy Miklós MDK

Szalonrészlet, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

Tamássy Miklós

Tarka japán figurái

Tamássy Miklós

Nemzeti Szalon téli tárlatain neve szerepelt.

M.932.T.1.

Tamássy Miklós

Műcsarnok representativ kiállitásán neve szerepelt.

BH.932.II.21.

nél tökéletesebb legyen a nézők illuziója. Különösen azok a problémák izgatták őket, amelyeket még egy színpadon sem sikerült megoldani. Ilyen volt többek között a Rajna Kincse első képe, amely tudvalevőleg a hatalmas német folyam fenekén játszódik le, ahol a vidáman uszkáló és incselkedő sellőktől a nibelung Alberich elrabolja a «rőt aranyat».

A sellőket alakító énekesnők annak idején tölcséralakú, kényelmetlen szerkezetekbe bujtak, amelyeket a kuliszszák mögül hengercsigákkal mozgattak. Ez a kezdetleges megoldás nem igen keltett illuziót, miért is Kéméndy és Tamássy nagy munkával olyan babákat konstruáltak, amelyeknek minden tagjuk élő emberként mozog s elmés gépezet segítségével tökéletesen irányítható. Az újítást nagy tetszéssel fogadta a sajtó és a közönség egyaránt. A fátyolfüggöny mögött uszkáló babák tényleg valódi sellők illuzióját keltették. A siker teljes volt, de a két művészt nem elégítette ki az eredmény, mert bizony néha észre lehetett venni, hogy a színfalak mögött éneklő művésznő hangja nem onnan jön, ahol a sellőt ábrázoló baba úszik. Fáradhatatlanul dolgoztak tovább, amíg végül megtalálták azt a tökéletesnek mondható megoldást, amellyel a darabot ma is adják.

Spannraft halála után Kéméndyvel együtt átvették a díszletfestő műhely vezetését is, majd amidőn Kéméndy s nem sokkal utána Christophani műszaki felügyelő is jobb hazába költözött, Tamássyt bízta meg az igazgatóság mindkét tisztség ellátásával. S ő mind a két nehéz és súlyos felelősséggel terhes munka közben jól megállotta a helyét.

Nagy szaktudását a film terén is érvényesítette. A háború idején egyik legnagyobb magyar vállalatnak a Fönix filmgyárnak szcenikai főnökéül hívták meg. Operaházi elfoglaltsága mellett erre is szakított magának időt s remekül beleélte magát az akkor még új művészetbe. Grandiózus filmjei közül az Ördög, a Skorpió, a 99, az Árend.s zsidó és még egy sereg más alkotás hirdeti avatottságát és ötletességét. Ujszerű trükkjei a külföldi filmvállalatok figyelmét is felhívták reá s 1919-ben Kertész Mihállyal együtt a Sascha filmgyár akarta őt szerződtetni. Tamássy azonban itthon maradt, mert úgy érezte, hogy balsorsában nem hagyhatja el az országot.

Szinpadi elfoglaltsága mellett azonban művészetét sem hanyagolta el. A miniatűrök után áttért a nagy vásznakra. Bár alkotásain megérzett a hollandus nagymestereknek a hatása, erővel teljes kompoziciói, finom csendéletei és kitünő portréi nagy sikereket arattak a hazai és külföldi tárlatokon egyaránt. A három év előtti san-franciskói nemzetközi kiállításon szintén díjat nyert egyik képével.

Csöndes visszavonultságából most kiragadta Tamássyt ez a jubileum. Bármennyire nem szereti is a nyilvános szereplést, mégsem neheztelhet érte, mert ez az alkalom mutatta meg, hogy szeretet és megbecsülés árad feléje. *Gajáry István.*

AZ ŐSZI TÁRLAT

Irta: ROZVÁNYI VILMOS

A Műcsarnok őszi tárlatának kétségkívül legnagyobb érdeklődésre számottartó része a Prohászka-emlékműpályázatok kiállítása. A beérkezett pályaművek több-kevesebb szerencsével oldják meg a nehéz problémát: Prohászka zsenijének kifejezését. Bár a nagy püspök csodálatos finomságú szép feje, sugár magas alakja szinte kínálkozik plasztikai megoldásokra, tökéletes és minden részében biztosan, kifejezésteljesen végigvitt munka egy sincs. A legjobban megközelíti feladatát az Orbán-Siklódy pályaterv, amely szerencsésen választotta meg előadásában a késői gazdag barokkstílust. Ennek a levegője a legrokonabb Prohászka széles skálájú, mondanivalókban gazdag egyéniségével, és magát változatos képekben, tropusokban kiélő szellemével. Az Orbán-Siklódy koncepció érzékelteti a legszebben Prohászka Ottokár lendületes, szép megmozdulásait és egész lényéből sugárzó páthoszát. Az arckifejezésnek, a finom rajzú, gyönyörű fejnek a megoldását azonban a Hampel-féle pályamunkán találjuk meg inkább. Ez adja vissza legszebben a prófétalelkű püspök fölényes, finom vonásait. Ám a két megoldás is szigorúan zárt naturalizmusában csak egyszerű ábrázolás Prohászka lelkéhez, magasságokba törő szellemi életéhez képest. Belső szépségeit senki sem tudta követni. Pásztor János próbálkozott intim, finom kifejezésekkel, művét azonban a formákban való túlságos egyszerűségre törekvés kissé bágyadttá teszi. Vannak, akik nagy építészeti, architektonikus megoldásokra törekszenek. Ezeknél azonban éppen ez az architektonikus rész elnyomja a főalak jelentőségét. Ilyen a Mauks- és a Damkó-féle megoldás. Fülöp Elemér és Csiszér János tervein a vallásos hangulat uralkodik el, de kompozicióban ezek a megoldások nem szerencsések.

Fülöp Elemér első díjat nyert pályázatán azonban a kifejezett gondolat szépsége feledteti a kompozició ziláltságát.

A tárlat egyéb termeiben a magyar naturalista piktura leggazdagabb idejének termését látjuk viszont. Vágó Pál emlékkiállítását találjuk az első teremben. Az európai festőkultúrában a naturalizmus már alkonyodóban volt, amikor Vágó Pál megjelent nálunk ezzel a piktori szellemmel. Nagy tömegek mozgását, széles medrű változatos kompoziciókat, fölvonulásokat festett fotografáló hűséggel. Munkássága egyébként nem túlságosan nagy jelentőségű a magyar pikturában akkor, amikor már egy Munkácsy és Zempléni Tivadar járt előtte. Spányik Kornél gyüjteménye teljesen rokonszellemű a Vágó emlékkiállításával, ő is becsületes természetábrázoló, akinek festői lelkesedése abban merül ki, hogy tanulmányszerű pontossággal adja vissza megfigyeléseit.

A rideg naturalizmusból kifelé törekvő tehetség Mihalovics Miklós, aki egyike legtermékenyebb festőinknek. Neki is túl kell még mennie azonban tanulmányain, hogy teljesen önmagára találjon. Istókovics Kálmán sokat ígérő tehetsége nagy próbálkozásokban éli ki magát.

Ezek a próbálkozások azonban nem mindig sikerülnek, bár tagad-

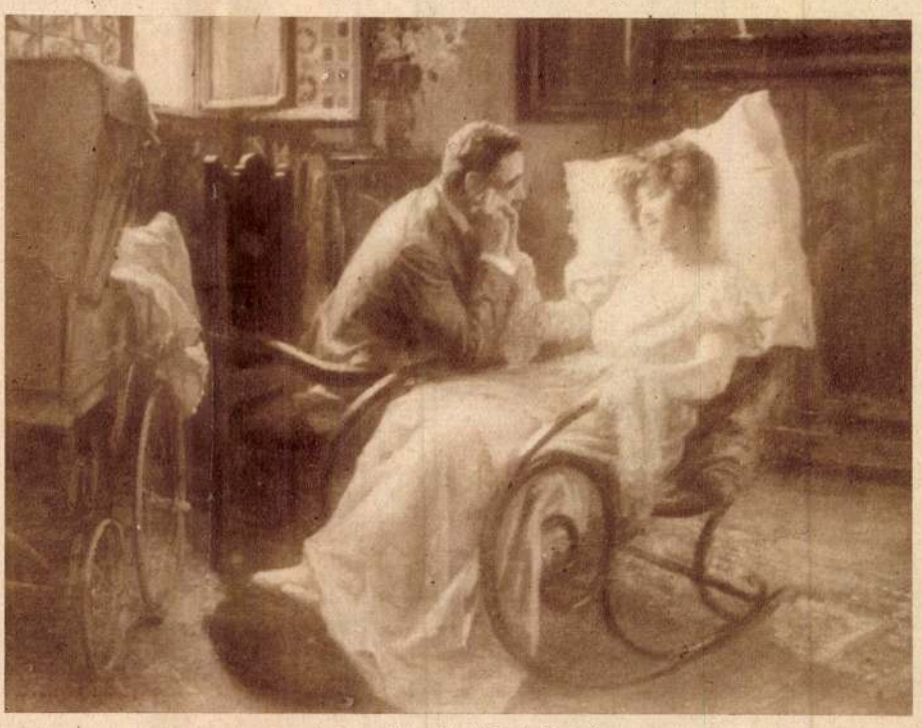

Spányik Kornél: «Családi boldogság.»

Tamássy Miklós

Csendes visszavonultságban csak munkájának, csak hivatásának él. Nevét nem harsogta a reklám trombitája, alkotásai előtt nem ütötték a nagydobot. Ama ritka művészegyéniségek közül való, akik mindenkor kerülték a feltűnést, a köznapi élet vásári zsivaját s nem hirdetve önnön dicsőségüket, csupán csak dolgoztak, mert az a művészi felfogásuk, hogy a mű beszéljen az ember helyett. Hogy most mégis az érdeklődés középpontjába került, ez nem az ő műve, hanem az időé, amely kérlelhetetlenül eljár mindenkinek a feje felett s Tamássy Miklóssal sem tett kivételt.

Huszonöt esztendeje immár, hogy Tamássy Miklós az állami színházak kötelékébe került. Egy negyed század küzdelmes vívódásai, szép és értékes alkotásai, megérdemelt nagy sikerei jelzik azt a jelentőségteljes munkásságot, amelyet a színházi kultúra terén kifejtett. S most, férfikorának a delén, a jól végzett munka nyugodt öntudatával tekinthet vissza erre a harmadfél évtizedre, amelyet az itthoni kultúrának áldozott.

Fiatalon kezdte meg működését. 1881-ben született Debrecenben régi és előkelő, de elszegényedett nemesi családból. Tanulmányait részben ott, részint pedig Budapesten végezte. Művésztehetsége korán megnyilvánult. Már a reáliskolában is egyik legkitűnőbb rajzolónak tartották, az Iparművészeti, majd később a Képzőművészeti Főiskolán pedig nagy jövőt jósoltak neki tanárai, Papp Henrik és Hegedűs László.

Eleinte főleg a miniatűr iránt érdeklődött. 1906-ban állított ki először a Nemzeti Szalonban néhány miniatűrt s jelentkezését a közönség és a kritika egyaránt szívesen fogadta. Szépen ívelő festőpályája innen indult el. A következő esztendőben már a Műcsarnok tárlatán, továbbá a müncheni és firenzei kiállításokon arat szép sikert, 1908-ban pedig Londonban elnyeri az aranyérmet. Kiállított miniatűrjeit csaknem mind megvásárolták s a londoni műértő közönség köréből számos megrendelést kapott. Ha kint marad, talán sokkal szélesebb körben ismernék a nevét és ünnepelnék művészetét. Csakhogy a sors másként akarta.

Kéméndy Jenőnek, állami színházaink néhai nagynevű és kiváló szcenikai főfelügyelőjének is feltűnt az akkor még főiskolát végző tehetséges fiatalember. Maga mellé vette segítőtársul. S így kapcsolódott be Tamássy Miklós tehetsége a magyar színházi kultúrába. A művészi álmok a miniatűrök aprólékos finomságai mellett a másik végletben, a színpadi monumentalitásban is kielégülést nyertek. Kéméndy rajongó színpadszeretete ő reá is átragadt. A nagy magyar szcenikus vezetése mellett megismeri a színpadi hatások minden csinját-binját. Fantáziáját izgatják a felmerülő színpadtechnikai problémák.

Tamássy Miklós festőművész, az Operaház szcenikai felügyelője, műtermében.

Kéméndyvel együtt elkészítik a Tannhäuser beállítását a párisi rendezés szerint, a Lohengrin hattyúját, a Siegfried sárkányát. Tamássy ép úgy, mint Kéméndy, díszlettervező; szcenikus, festő, szobrász, gépész és mechanikus lett egy személyben. Éjt és napot összetéve, vállvetve dolgoztak mind a ketten, hogy a színházban mi-

Balra: Tamássy Miklós festménye: Krisztus levétele. — *Jobbra:* Tamássy Miklós festménye: Shvoy püspök.

Képek a Magyarország—Ausztria érdekes futballmérkőzéséről. Eredmény: 2:1. *Balra:* Sophus Hansen dán bíró kezet fog Gschweidl osztrák csapatkapitánnyal.— *Jobbra:* Avar, Schramseis és Janda egyszerre ugranak a labdáért.

Az osztrák—magyar mérk

A gödöllői országúton rendezett 1929. évi maratoni-futás bajnoksági versenye. Képünk: a verseny startja.

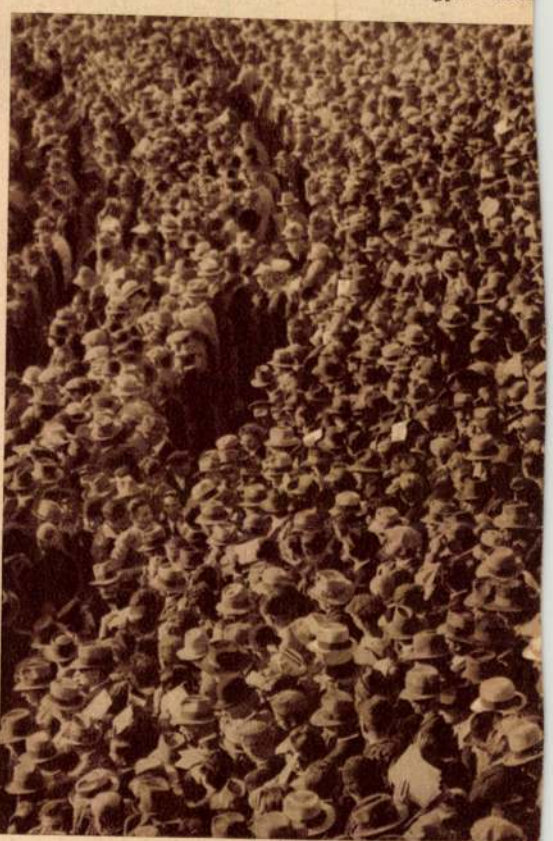

Az osztrák—magyar válogatott

Dr. Kovács magyar golfbajnok.

Balázs László, a jánoshegyi motorosverseny győztese.

Vágó Pál: Husvéti öntözés.

hatatlan, hogy kisebb részletfeladatokat bravurosan old meg. Értékes és tanulságos része a kiállításnak az az akvarell- és pasztell-gyüjtemény, amelyet a Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesülete állított ki régi magyar mesterek munkáiból. Idősb Markó Károlytól Székely Bertalanig találkozunk az akvarell minden magyar úttörőjével.

Székely Bertalan nagy terveinek első friss vázlatai különösen megkapóak frisseségükben és nagyvonalúságukban. Néhány pompás Barabás-miniatür mellett felsorakoznak Zichy Mihály, Munkácsy, Than Mór, Lotz Károly kis remekei. A régiek gyüjteményéhez csatlakoznak a mai vízfestők és pasztellfestők munkái, köztük Vaszary Jánosnak néhány erőteljes akvarellkompoziciója, Szőnyi István meleg szinek harmóniájában tartott néhány tájképe, Szegedi-Kovács Ágoston két hangulatos, tiszta megoldású szibériai képe, Baransky E. László, Halápy János, Márton Ferenc, Undy Mariska, Kövesdi Géza és Szüle Péter néhány szép alkotása.

Prohászka-szobor-pályázat. Pásztor János műve.

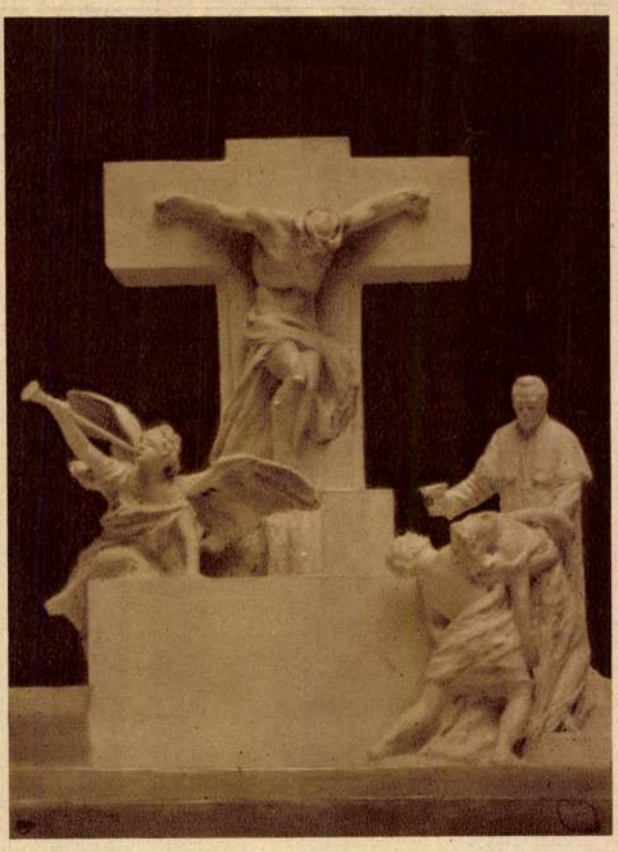

Balra: Mihalovics Miklós: «Krisztus sírbatétele.» — *Jobbra:* Fülöp Elemér szobra, a Prohászka-szobor-pályázat első díjnyertese.

M.D.K.

Tamásy Miklós

Arcképe szerepel a Mücsarnok tavaszi tárlatán kiállitó müvészek arcképei között.

Szin ázi Élet. Bp. 1920. május 23-29. IX. évf. 21. sz. 21. lap.

Plakát

Tamássy Zoltán:
A park mindenkié
(24 x 36)

1963. M.H.-Arch.

Prospektus

Tamásy Zoltán:
„Legkondicio-
náló"

1963. M. H. Arch.

Levelt Tőlap

Tamási Zoltán:
Vodi Iran

1963.

Levelezőlap

Tamássy Zoltán:
Nyitatin, gyógy-
szer

1963

Bomagolás

Tamány tartán:
autorka zaeskb

1963.

Embléma

Tamási Zoltán:
Bartók terem

1963.

Emblema

Tamássy Zoltán:
~~Mozonmagyarország~~
Mezőfeszd. Gépgyár,

1963.

Embléma

Tamási i toltán:
Cukori pari Igar-
gatóság

1963.

Ambiéma

Thucíssy Zoltán:
Gyógyszerkari
tröszt

1963.

Emblema

Tamási Zoltán
Nemzetközi koncert
Igazgatóság

1963

Sajtógrafika

Tamásy Zoltán:
„Chinoin" (Kü(földre)

1963.

Sajtógrafika

Tamásy Zoltán:
B. M. V. Kat. - ban
csoiaké pitő KTSZ.

1963.

Prospektus

Tamásy Zoltán:
R-624 Transelektro

1963. M. H. Hrch.

Prospektus

Tamásy tolmán;
Hungária dicsen,

1963. M. H. Uzek.

PROSPEKTUS

Památky zoutín:
Rácyujt? Toutsek?
(Egészségügyi)

1963. M. H. Hoch

Tamássy Zoltán

Adj vért | plakátok
Roller
Hány J.
Iparművészeti kiállítás

Kónya L: A II Plakátműv. kiáll.

Irodalmi Újság 1956 Márt. 15 n. ápr. 14 6 l.

Tamássy S. Gyula
Isten kardja, gipsz

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április,
16 l.

DOBOZ
vésett jelenetekkel.
Osztrák munka, XVIII. század.
Ezüst.

KAMARÁSI KULCS,
XVIII. század.
Aranyozott ezüst.

FÜLES GOMBOK,
tíz darab, gyöngyház és zománcos.

CUKORTARTÓ, (192. kép)
háromlábú, fedeles, benne kék üvegedény. A foglalat áttört virágos dísz. Fedelén belül „Bernolák Máriássy Zsuzsanna 1840."
Esztergomi munka 1780 körül.
Ezüst, mag. 9·5 cm.
Bernolák Katalin, Kassa, tulajdonából 1937. évi szerzemény.
Gy. K.: A kassai amateur kiállítás. Magyar Iparművészet. 1—1897., 348. l. (Képe 348. l.)

EDÉNYKE,
fedeles és áttört, három lábon áll, hengeres, belseje kék üveg.
Augsburg, XVIII. század vége.
Aranyozott ezüst, mag. 12 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.

KÁVÉSKANNA, (193. kép)
fafüles, lapított körteidomú, leveles, virágos mada-
[illegible] rokokódísszel.

Tamássy Zoltán

festő

a Budapesti állatkert

plakát pályázatán

1941-ben II. díj:

Magyar Nemzet

1941. okt. 25.

M.D.K.

Tamásy szcenikai segédfelügyelő

Kéméndy Jenő vezetése mellett dolgozik az Opera előadásai részére tervezett diszleteken és kosztümökön.
Vári Rezső: "A sülyesztőtől a zsinórpadlásig" c. cikkében ir a müvészeknek a "Rajna kincse", az "Aida", a "Tell Vilmos" és más előadásokhoz készitett kosztümökről és szinpadképekről-terveiről.

Szinház és Élet, Bp. 1904. dec. 4. II. évf. 49. sz. 328-329-330-331. lap

Tamássy Zoltán MDK

Atomháboru ellen tiltakozz /terv/, 1955 plakát

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Tamássy Zoltán MDK

Munkásság és kultura kiállitás 1946, plakát

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

M.D.K.

Tamássy Zoltán

Fényképét közli a lap abból az alkalomból, hogy megnyerte a főváros állatkeri plakát-pályázatát.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. nov. 21-27. IV. évf. 47. sz.

Tamássy Zoltán MDK

Szatirák, akvarell I-III.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

M. D. K.

TAMÁSSY Zoltán

Balesetmegelőzési plakát

(-lés) Díjazták az év legjobb plakát-jait

Magyar Nemzet 1961. máj. 13. 4. l.

MDK

Tamássy Zoltán

Munkásság és kultúra
kiállitás 1946 plakát Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 21.l.

MDK

Tamássy Zoltán

Atomháború ellen
tiltakozz /terv/ 1955 plakat Műv.t.

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított Művek jegyzéke. 21.l.

Tamásváralja

Gyéresi Kálmán: Tamás-
Váralja és Vatafalva-
Szárazdok. 1873. 439. l.

TAMASVARI JANOS,cementarius

Említve:1531;1535-ben Stephanus Auricusornál.VII.20.
Egy örökvallás szövegében. 25.old.

SZÁSZ PÁL: Adatok a Nagybányai pénzverő alkalmazottairól 1530-1660 25.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LVI-LVII.évf. 1957-1958.
Akad.Kiadó,Bpest. 1958

TAMÁSVÁRI JÁNOS, cementárius, nemesfémválasztó

I. Ferdinand részére dolgozó verdék, működési idejük: NAGYBÁNYA: 1534.-1554-1556.-Pénzveremester: Jacobus Italus, 1530-1534.-Cementárius/nemesfémválasztó/Tamásvári János 1531-1535.-Pénzverőtiszt: Dobó Ferenc, 1534. 12. old

ZALÁNI BÉLA: A Habsburgok magyar veretei.-I.-I. Ferdinánd, Miksa

AZ Éremgyüjtők kiadványsorozata, 6.sz. 2.csoport Bp. 1972

Tamássy Miklós MDK

Japáni figurák, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

Vöröshaju leány, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Müvészek, XX.sz.

T a m á s s y M i k l ó s :
- Teát melegentarto figura
~~- teát melegentarto figura -~~
1881 -
- illusztráció -

M Ú V É S Z E T
XIII.évf.1914.
205.

T a m á s s y Miklós festő
1881 -

Fényhatás
/Vásárlás a téli kiállitáson,
1913-14/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
85.

Tamássy Miklós

K.

— **Tamássy Miklós gyüjteményes kiállítása.** A *Műterem* Kossuth Lajos uccai helyiségében a régi festőművészgárda rokonszenves tagja, *Tamássy* Miklós — *Papp* Henrik és *Hegedüs* László egykori tanítványa — rendez gyüjteményes kiállítást. Színes és gazdag pálya különböző fázisairól számolnak be ezek a képek, amelyek feldolgozásban, tárgyválasztásban és hangulatban igen különbözők, valamennyiükön látszik azonban a művésznek az alkotás iránt érzett szeretete és mindenen felülemelkedő derüs optimizmusa. Ez szól portréiból, tájképeiből és csendéleteiből egyaránt. A sok közül csak néhányat kiemelve: feltünik komoly elmélyülésre való »Tanulmányfej«-e, hangulatos finom »Műterem«-interiőrje, »Kismester« című kedves gyermekkompozíciója, »Három pohár víz« és »Paprikák« című csendéletei. De érdemes megállnunk a többi kiállított kép előtt is; még a más művészi irányok hívei is szívesen követik Tamássyt művészi elgondolásának útjain. *(k. i.)*

Pesti Napló

1938. január 11.

papa Martino V.

Il significato e la [illegible] di questi orefici ungheresi venu posti non sono ancora rischiarat [illegible]o nella loro nuova patria e cos re colla vecchia. Sinora non abb certi, [illegible] comincia attività. Prima di tutto pensian smalto ronde bosse. Questo grupp dell'oreficeria universale si co nella raccolta di Alt-Ötting, lu Si può attribuire questo capolav metro alla predilezione dei re f manifestava specialmente nel rac di perle e di pietre preziose. La fu promossa efficacemente con do ai membri della casa regnante ed occasione di festeggiamenti. Anc per una tale occasione. Esso fu di Francia a suo marito Carlo VI Madre di Dio tronneggiante nel p Giovanni Battista ed Evangelista un lato Carlo VI, re di Francia omaggio alla Madre di Dio. Le fi

Tamássy Miklós MDK

Csendélet, olf.

Micsarmok 1917 tavaszi tárlat

Tamássy Miklós

MDK

Műteremsarok, olf.

Műcsarnok 1927/28. téli kiállitás

Tamássy Miklós MDK

Porcelánfigurák rózsás teritőn, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Tamássy Miklós

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 541-542.l.

MDK

Tamássy Miklós

Anya gyermekével, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 12.l.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

406. Korai saláta. olf.

KMT 1912/13. téli tárlat. Kat. 64.1.

Tamássy Miklós.

A Nemzeti Szalon kiállitást rendezett müveiből 1919-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Tamássy Miklós MDK

Leányfej, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

MDK

Tamássy Miklós

Csendélet, olajfm.
Irókészlet, "

Képzőm.Társ.1912/13. téli kiáll. 68.l.

MDK

Tamássy Miklós nemes

nemes Tamássy Miklós: Munkaközben.Repr.
(Müterem, Gyüjtm.kiáll.)

Művész Kurir, 1938. 1-2.sz. 11.lap

MDK

Tamássy Miklós, festöm.

Verö A.urnö arcképe. olf.

Mücs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat.21.l.

MDK

Tamássy Miklós

Bordó rózsák. Olajf.

Képzőm.Társ. 1912/13.téli kiáll.kat. 69.l.

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

Szemere Árpád arcképe. Repr.

Rátstr. 224.1.

Tamássy Miklós, festőm. MDK

461. Csendélet. olf.

462. Irórészlet. olf.

MMT 1912/13 téli kiáll. Kat. 68.l.

Tamássy Miklós

dr. Halász Pál

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállítás

M.D.K.

Tamássy Miklós

Az Opera szcenikai főfelügyelője részt vesz a Műcsarnok "Retrospektiv kiállitásán"-irja a lap. Fényképét, valamint egyik portréjának repr.-ját bemutatja a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1932. márc. 6-12. XXII. évf. 11. sz. 35. lap.

Tamássy Miklós

MDK

Verő A. né arcképe, olf.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

Klárika

Mücsarnok 1927 őszi kiállitás

MDK

n.Tamássy Miklós

"Magyar úr" c. vizfestményét vásarolta meg a Déri Múzeum.

Debreceni Déri Múzeum Evkönyve 1938. 53.l.

MDA

Tamássy Miklós, festőm.

portréja nivósan szerepel.

Chroniqueur:
Műcsarnok.- Téli tárlat.
Képzőművészet. IV.évf. 26.sz. 28. old.

Tamássy Miklós

MDK

Tihanyi ház, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállítás

Tamássi Miklós MDK

Tihanyi Doktorné udvara,

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállítás

Tamássy Miklós MDK

Karácsony, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

v. Tamássy

Művészet 1939. IV. évf. 27. sz. 70.l.

Tamássy Miklós MDK

Paprikák

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

Tamássy Miklós

MDK

Tükör előtt

Műcsarnok 1925 tavaszi tárlat

MDK

MDK

Tamássy Miklós, festőm.

494. Feleségem. Olf.

496. Férfi arckép.

KMT 1913. tav.kiáll. Kat. 71. l.

MDK

vitéz Tamássy. festöm. -t
1881

egy valóságosan megfestett képe képviseli.

Kende Béla: A Föv.Képtár uj szerzeményeinek kiáll. -a
Müvészet. 1939. XV.évf. 27.sz. 69-70.l.

MDK

Tamássy Miklós

Vén tudós, of.

Női tanulmányfej

Virágcsendélet, of.

Ernst Muzeum aukciói XVI. 47.1.

Tamássy Miklós MDK

Első reggeli napsugár, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Tamássy Miklós

Az első próba, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Tamássy Miklós

MDK

Spanyol nemes, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Tamássy Miklós

Napsugarak, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Tamássy Miklós

MDK

Vadvirág, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Tamássy Miklós

MDK

Klárika, olf.

Műcsarnok 1922 őszi tárlat

Tamássy Miklós

MDK

Halvásár, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Tamássy Miklós

MDK

Hollandi leány, olf.

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Tamássy Miklós MDK

Aranymacska, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Tamássy Miklós MDK

Tanulmányfej, olf.

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

MDK

MDK

Tamássy Miklós

Szokolay B.: A műcsarnok tárlata. Erdélyi Hirek 1921. nov. 21. 3.l.

Tamásy Miklós

"Nagymosás" c. kép meztelen kisgyereket -
-lavorban- fürdető fiatal anyát ábrázol.
Baditz Ottó festménye.

"Duna mellett" viz melletti erdőrészlet.
Ujváry Ignác festménye.

"Esti látogatás" cimmel három fiatal nő
meghökkenve tekint az ajtónyilásban megjele
nő, rossz arcu, görnyedt öregasszonyra.
Tamásy Miklós munkája.

Repr.-ók.
ÉLET, Bp. 1910. ápr. 17. II. évf. 16. sz.
519, 522, 525. lap.

Tamássy Miklós

MDK

Borjuhus, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Tamássy Miklós MDK

Müteremben, olf.

Mücsarnok 1910. Vándorkiállitás

M.D.K.

Tamászy Miklós

A Mücsarnokban bemutatott 443 kép és szobor között szerepel müve a tavaszi nagy tárlaton.

Képek, szobrok - festők, szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli. 2.
X. évf. 26. sz. 23. l.

Tamássy Miklós MDK

G.M. arcképe, olf.

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

Fényhatás, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Tamássy Miklós MDK

Knickebein, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Tamássy Miklós

MDK

Feleségem, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDM

Tamássy Miklós

MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Tamássy Miklós

A kedvenc olajf.

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatának katalogusa. 1920. Majus. 21. l.

Tamássy Miklós MDK

Kisérletezés, olf.

Sárga dinnye, olf.

Mücsarnok 1934 téli kiállitás

Tamásy Miklós

Kisérlet-rém, stb.

Bánya-ihmye, stb.

Tamássy Miklós

MDK

Hamiskártyás

Műcsarnok 1932 tavaszi kiállítás

Ramássy Miklós MDK

Pirosruhás nő, olf.

Műcsarnok 1932/33 téli kiállitás

Tamássy Miklós MDK

Hugenotta lovag, olf.

Mücsarnok 1932/33 téli kiállitás

Tamássy Miklós MDK

Paprikák, olf.

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Tamássy Miklós

MDK

Z.R., olf.

Mücsarnok 1931/32 téli kiállítás

nemes Tamássy Miklós MDK

Öreg bohém

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Tamássy Miklós MDK

"Mennyit?"

Műcsarnok 1937 Téli kiállitás

Tamássy Tea Flóra

ötvös

1922–24.

Elmisk 1930

89. l

Magyar munka, 1490 körül, a gyöngyházdomborű olasz, XV. század.
Először az 1528-as leltárban. — Az 1762-es leltár szerint Krisztus köpenyének egy darabját őrizte, ma üres.

Bock 114—115. l. (Képe 114. l.) — Ipolyi: Magyar ereklyék. AK., III., 1863., 121. l. — Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi kedvelőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—76., 186—187. l. (Képe 186. l.) — Árvízkárosultak, 1876., 45. l. 1506. szám. — I. A.: Magyar mű- és történeti emlékek kiállítása. Századok, X., 1876., 510. l. — A műtörténelmi kiállításról. Vasárnapi Újság, 1876., 344. l. (Képe 344. l.) — Dankó 85—88. l. (Képe XXIII. tábla.) — Pulszky Károly: Az esztergomi főegyház kincstára. ÁÉ, XIV., 1880., 284—285. l. (Képe 285. l.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 366—367. l. (Képe 364. l.) — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien, XIV., 1881., 164. l., XV., 1881., 198—199. l. (Képe 199. l.) — Czobor: Két ereklyetartó monile az esztergomi főegyház kincstárában. Egyházművészeti Lap, IV., 1883., 15—19., 45—50., 111—115. l. — Tört. Főcsoport, 1581. sz. — Czobor—Szalay, II., 243—244. l. (Képe 242. l.) — Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállításon. Bp. 1898., 63. l. (Képe 64. l.) — Divald Kornél: Budapest művészete a török hódoltság előtt. Bp. é. n. (1903.), 74. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 285. l. — Pazaurek: Perlmutter. Pantheon, IV., 1929., 458. l. — Gerevich PA, 196. l. — Pazaurek, Gustav E.:

Tamásy Tinagl

Ilona

festő

X. Kinizsy u. 33.

MKSz 1947

Tamássy Zoltán

grafikus

nemzetnos

Tamási Zoltán

grafikussal

lásd 80.

Magy. Iparm

1941. 132. l.

56. kép. *Magyar (?)*

A szászfalvi r. k. templom Szent Ilona és
Egyed oltárának mesterétől.
Ipolyi, Biharvármegye, 146. szám.

MAGYAR FESTŐ, 1520 körül
1. *Szent Vid olajbafőzése*

2. *Szent Miklós és a hajósok*
Fa, tempera, egyenként 72×42·5 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Ipolyi, Biharvármegye, 131. szám.

MAGYAR FESTŐ, 1520 körül
Oltárszárny:
1. *Pásztorok imádása*
(Belső kép.)

2. *Szent György*
(Külső kép.)

HH műemléki.

I.

Tamkó Sirató Károly

Duchamp-nak... magyar kapcsolatai is voltak: 1936-ban alálista Tamkó Sirató Károly párizsi dimenzionista kiáltványát Arp, Delauney, Kandinszkij, Picabia társaságában (hogy csak a legismertebbeket említsem). Át is adott néhány sotoreliefnek nevezett forgolemezt a Papirember költőjének, amelyeket tavaly a Szépművészeti Múzeum Francia grafikai kiállításán láthattunk.

Bajomi Lázár Endre: Francia krónika.

Jelenkor XI. évf. 12. sz. 1968. dec. 1104. l.

Tamkó Sirató II.

Duchamp a szállodájában keresté fel a magyar avant-garde párizsi követét, gratulált a dimenzionizmushoz és ott helyben aláírta a manifesztumot, majd átadta Tamkó Siratónak a dedikált rotorelief mappát, s néhány fényképet kinetikus és optikus találmányairól, amelyek a mozgást, sőt a forgást vezették be a képzőművészetbe.

Bajomi Lázár Endre: Francia krónika.
Jelenkor XI. évf. 12. sz. 1968. dec. 1104. l.

III.

Tamkó

Joggal írja róla Tamkó-sajnos még kiadatlan visszaemlékezéseiben-hogy Duchamp „minden alkotása úttörés, új eszközök, új eljárások, új módszerek kipróbálása és bevezetése a művészet új forma- és alkotásvilágába." ~~Legeslegvégül: Vasarely művészete el sem képzelhető Duchamp nélkül.~~

Bajomi Lázár Endre: ~~Tarvisi~~ Francia krónika.

Jelenkor XI. évf. 12. sz. 1968. dec. 1104. l.

Tamberger Mátyás

XIX.

Lásd

Budapesti asztalos-

mesterek -

MDK

Tamberger Mátyás

Siklóssy L.: Régi pest-budai asztalosmesterek.
MI. 1922.

12.1.

Támedly Gyula
festő
1917–20.
Eimisk 1930
89. l.

osztálytanácsos.

A hivat

TAMER, Johann Nonnius

1734 Malacca

An 1997/1-3 . 243.

A padláson Szent Péter és Szent Pál faszobra, X
cm m.

A toronyban három XVIII. századbeli harang.

Szklabinya vára

hegy tetején épült hatalmas épületkomplexum, me
századbeli részében s két hengeres bástya a
várkapujában még ép és lakható állapotban van
fölött kettős czímer elmosódó felirattal, XVII. szá
lakott épületszárny ajtajának zárókövén a Révay cz
fölött jobb felől kerubfejes festonos keretben
Forgách czímer felirattal:

Anno Domini 1610. Spect: Ac II. Mag. Pet. De
Perp. Sacr. Regiae Majest: Mag: Cur. Et. Con
Conservator Sacr: Coronae Regni Hungariae: Mari

Tamerle János kőművesmester

Kassán. 1766.

Archaeologiai Értesítő

1917, 195–204.

Kemény Lajos: A Kassai Szt. Erzsébet-
egyház restaurálása.

Tamerlé János kassai épitőmester, céhmester:
1763-1767.

Kenény Lajos cikke. Magy. Mérnök és Épitész Egylet
Hoti Írt. 1907. 14.sz. ápr. 14. 154 l.

Tamerle János

tiroli nár mazásu épitőmester

1769. Kassa

l.

Arch. Ért

1916.

214. l.

segítségül, a kik előtt — eng
le is rakta a fegyvert.

A szabadságharcz em
Nemzeti Múzeumban őrzött, p
idők vezéralakjai, a kik a törté
a nemzet kitörülhetetlenül lelk

A legelső a küzdelem
BATTHYÁNY LAJOS, az első fel

KOSSUTH 1848. szepte
így szólt: «Megyek a vasúton s

Fenti 1759
jan. 17. nyert
polgárjogot.
Kassán

M. o. 214. l

M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA
Levélt. Nő-dé. napló
1895 24 sz.

Konstanti

Minister ur!

Az oroszos vesztesek Követek f. 1. 2.
fel a Protat, hogy szeregeit az Oroszo-Oszt
gyarországnak hatott vezetjen — Az ok
Bem tábornok betörése Moldva országba
tábornok, és azok Moldvába tartottak bogó
rekülök jöttek a Török birodalom határ

vagyon nemzeti nyelvetek; és
mzeti lételeteket! . . . . . Válasz-
ebelében Ti közöttetek lakjék. . . .
t; tartsatok ott igaz nemzeti

áldozatokat hozott az ország
miatt, nagyon elszegényedett.
l, különösen Magyarországnak
ibra). Az ő sajátkezűleg irott s
ékei, hanem bizonyságai annak
iseltetett s annak ügyeit vezette.
hasem fogja elhagyni s hogy

reformátor: SZÉCHENYI ISTVÁN
és elszegényedésre következett
ira tereljék, melyen a franczia
aladtak. Széchenyi, bár ifjabb
kezdettől fogva hirdeté, hogy
munkásságot fejtett ki. Izgató
elyeket (lóversenyek, lánczhíd-
g is valósított, hangoztatván,

Tamerle János

építőmester,
kőműves

Kassa

l. XVIII.

Arch. Ért. 1917

196, 197. l. 199. l.

Tamerle János
építőmester
1762. Kassa
l. Arch. Ért.
1916.
222. l.

A török hatalom bukásáv
királyok és erdélyi fejedelmek ko
mánya. Az az okirat (Lipót-féle

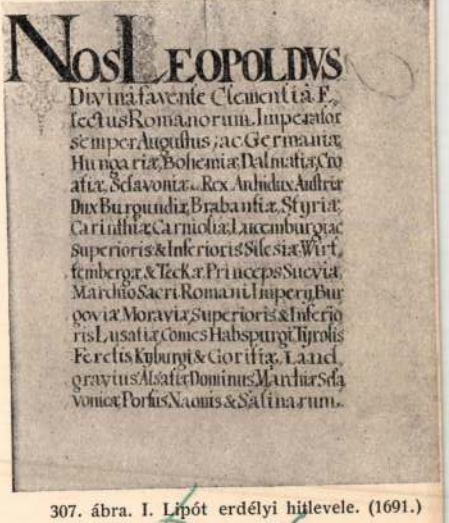

NOS LEOPOLDVS
Divina favente Clementia Electus
Romanorum Imperator
semper Augustus, ac Germaniæ
Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Cro
atiæ, Sclavoniæ, Rex, Archidux Austriæ
Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Styriæ
Carinthiæ, Carniolæ, Luxemburgi, ac
superioris & inferioris Silesiæ, Wirt
temberg. & Teckæ Princeps Sueviæ
Marchio Sacri Romani Imperii Bur
goviæ, Moraviæ, superioris & inferio
ris Lusatiæ, Comes Habspurgi, Tyrolis
Ferretis, Kyburgi & Goritiæ, Land
gravius Alsatiæ, Dominus Marchiæ Sla
voniæ, Portus Naonis & Salinarum.

307. ábra. I. Lipót erdélyi hitlevele. (1691.)
Az orsz. levéltárban.

állítottuk ki, melyek közül a legj
a nemzethez — gyönyörű magyar
Magyar Nemzeti Múzeum könyvtá

«Mi fejedelem felső-vadás
és akármely annak boldogulását i

34 november 26-ról, a bécsi állami
nző példája.
nak: ZRÍNYI ILONÁ-nak, férjéhez
hirekről, különösen, hogy tekintve

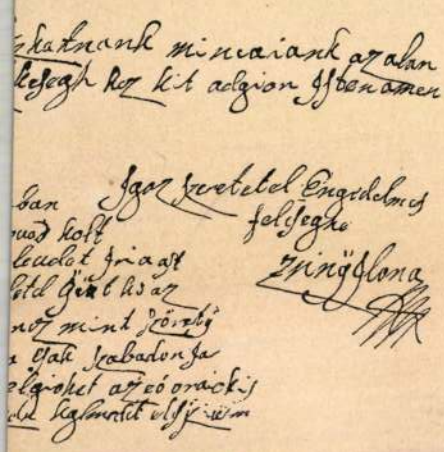

ínyi Ilona levele férjéhez: Thököly Imréhez.
Az orsz. levéltárban.

a, meghódítsa. Itt azonban főkép
edett. A győzteseket ellenállhatatlan
ebb vezéreit, KÁROLY lotharingiai
ággal, s azonkívül Európa minden
pedig Magyarország nagy részét

Tamkó Sirató Károly

M.D.K.

grafikus

Illustrációi

Tamkó Sirató Károly: Emlékdéi
Élet és Irodalom, 1965. jul. 26 - 10 lap

művészet magyarul (m+m=N+1)

Hommage à Charles Tamko Sirato

a Budapesti Tavaszi Fesztivál programjában

2007. március 21., 23., 28., 30., április 4. és 6-án 18-órától

előadás-események és háttér-kiállítás az Artpool P60-ban

(Budapest VI., Paulay Ede u. 60.)

A dimenzionista estek előadói

március 21-én Petőcz András | **március 23-án** Galántai György

március 28-án Michael Giroud | **március 30-án** Szombathy Bálint

április 4-én Tóth Gábor | **április 6-án** Papp Tibor

A kiállításon bemutatásra kerülnek Tamkó Sirató Károly dimenzionista művei és dokumentumai, Tóth Gábor dimenzionista munkái, továbbá válogatás az Artpool experimentális költészeti gyűjteményének magyar anyagából.

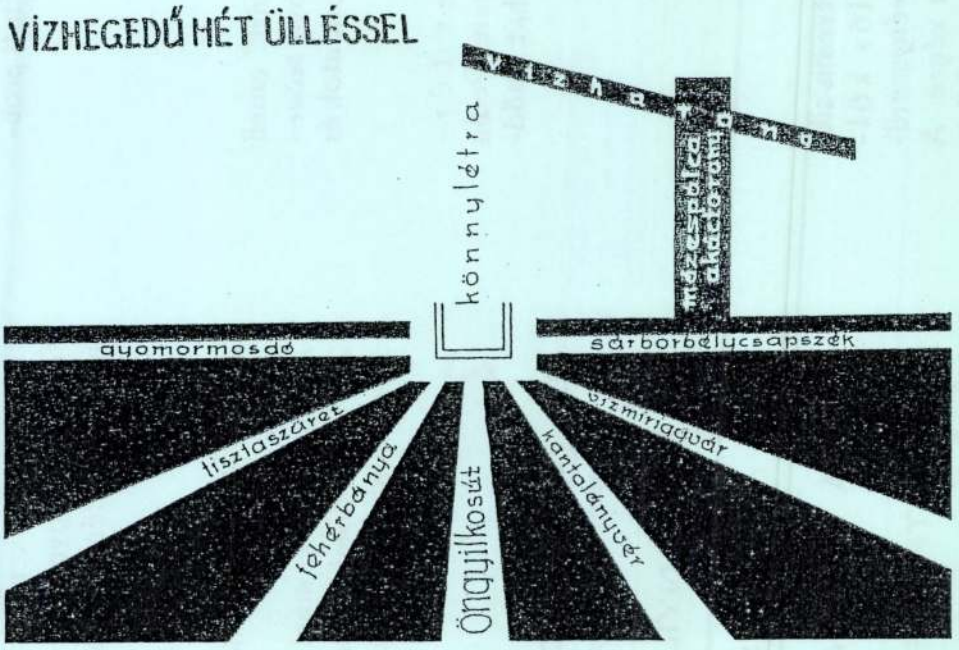

"A művészetek dimenzionista fejlődés-mozgását az "N+1" képlet fejezi ki, mely képlet művészeti vonatkozását a planizmus, a kétdimenziós irodalom elméletében fedeztük fel és általánosítottuk azután, hogy ezáltal korunk kaotikusnak látszó, rendszertelennek és megmagyarázhatatlannak tűnő művészet-jelenségeit egyetlenegy közös törvényre vezessük vissza - a legegyszerűbb módon. A dimenzionizmus lényege: deduktív a múlt felé, induktív a jövő felé, és élő a jelenben." (Tamkó Sirató Károly: Dimenzionista manifesztum, 1936)

A "művészet magyarul" címet két dimenzionista megközelítés teszi érthetővé: Tekintsük múltnak, azaz "N"-nek először a "művészet" fogalmát, majd a "magyar" fogalmát, mindkét esetben a másik fogalom lesz a "+1", a jövő. Ebből következik, hogy a magyarok számára a „művészet" akkor dimenzionista, ha +magyar és a „magyar" akkor dimenzionista, ha +művészet. A várható eredmény amit keresünk - az „N+1" képletet aktualizáló „m+m" - az önazonos élő jelen.

Köszönet Botár Olivér, Forgács Éva, László Károly, L. Simon László, Makky György, Pataki Gábor, Szombathy Bálint, Tóth Gábor, valamint a Kieselbach Archívum és az MTA Művészettörténeti Kutatóintézet segítségéért.

Az Artpool fő támogatói: Budapest Főváros Önkormányzata valamint az Oktatási és Kulturális Minisztérium

Artpool Művészetkutató Központ (Budapest VI., Liszt Ferenc tér 10., I.1.
postacím: 1277 Budapest 23., Pf. 52. tel.: 268 0114 - fax: 321 0833
email: artpool@artpool.hu - internet: www.artpool.hu

OKM

A glogoizmus

(A síkvers) (A villanyvers)

1. Szétbontunk és összeteszünk. Kassák volt aki nálunk először bontotta meg a sorokat a vizszintesből. Ez a megnyitott probléma vezetett

egy uj művészi érzékeltetés

kiteljesedésére.

2. A glogoizmus elveti a „könyvlátást" és a „képlátást" emeli helyére. Nem alaktalan sorok nyomasztón egyirányú szövedékének tekinti a papirost, hanem területnek, ahol a mondatok és szavak elhelyezése épitő jelentőséget nyernek.

3. A versek eddig az abszolut papirüres térben léteztek, optikailag nem tudtak lélegzeni. Pedig a vers a betükben él: vagyis a sikban. A glogoizmus tehát elsődlegesen hangsulyozza

a vers sikszerűségét.

Nem irja a verseket, hanem

épiti.

4. A glogoizmus az irodalom absztrakt időművészetét reális sikművészetben szervezi meg (három dimenziós költészet). A vers épitést a glogoista képvers fizikai törvényszerűségei szerint geometrikus (figurális) kivetitéssel hajtja végre. A vers akusztikai esztétikája mellé kapcsolja az optikai esztétikát.

5. A glogoizmus tehát az optikai és fonetikai történések egy tökéletesebb kifejeződési formanyelve. Épitő alkateleme: a vonalmondat. A vonal a glogoista versben nem dekoráció, hanem organikus alkatrész: értelem sin, a szavak tűzfala.

6. A glogoizmusnak tömegekhez szóló előadási formája

a villanyvers.

Ahogy a zenének a technika új közlési lehetőséget adott a rádióban, ugyanugy alkotta meg a költészet új közlési lehetőségét: a transzparenseken. Csakhogy, amig a zenében csak lassan fog kifejlődni az úgynevezett rádióművészet, addig a glogoizmus már most mint kész transparensművészet jelentkezik, mert

a sikvers és a villanyplakát

azonos elvi meggondolásokon épülnek fel.

A transparens, amely fonetikus masszákat vetit ki az időben 200 %-os előadási tere a sikversnek, mert általa a vonallá épitett sorok mint térelemek az időben megkonstruálódnak.

7.

A GLOGOIZMUS

A GLOGOIZMUS MEGNYILVÁNULÁSÁBAN

A JÖVŐ SPECIÁLIS MŰVÉSZETE

A TECHNIKA:

A TRANSPARENSEK KÖLTÉSZETE

A VILLANYPLAKÁTOK

AZ ÚJ TÖMEGMŰVÉSZET

TAMKO SIRATO Károly

a magyar avantgardéról

Endrődi Szabó Ernő: Politika?Művészet?

Kortárs 1989. 9.sz. 154-161.p.

kutatóintézet
könyv
könyvkiadó
könyvkereskedés
könyvtár

lap
laboratórium
Lieferung
lenyomat
levéltár

magyar
megye,
megyei
magyaráz,
magyarázat,
magyarázta,
magyarázatos
május
március
munkabizottság
melléklet
mikrofilmlap
mezőgazdasági termelőszövetkezet
minisztérium
Mitarbeiter
mikrokártya
mikromásolat
módszertani
múzeum
műszaki
művelődés,
művelődési

Neue Folge
Nachwort
nemzeti

TAMKÓ SIRATÓ KÁROLY

PETŐCZ ANDRÁS

Tiszatáj XLII. évf.4.sz. 1988

Napjaink vizuális költészeti előfutára: Tamkó Sirató Károly

1

A modern művészet meghasonlott önmagával. Minden és mindenki megkérdőjeleződött, hitelét vesztette számos, korábban meghatározó jelentőségűnek kikiáltott törekvés: az elbizonytalanodás időszakát éljük. Ez az elbizonytalanodás nem egyértelműen destruktív: a bőség élményéből is fakad, nem csupán perspektívavesztésből. Napjaink korszerű művészete nem monolitikus, hanem sokszínű: a különböző kihívásokra más-más válaszokat ad. Sokszínűségében nem egységes: olyan mértékben és méretekben kapcsolódnak különböző stílusok különböző nézetekhez és ideológiákhoz, hogy követhetetlenné és leírhatatlanná lettek. Rohamsebességgel változik minden; a „laikus" és a „profi" egyaránt *kavalkádként* fogja fel korunk művészetét. Ebben a kavalkádban, „ahol minden oly gyorsan változik, hogy mire végighúzom ecsetemmel a vonalat a fehér vásznon, az már mást jelent, mint a mozdulat elhatározásának pillanatában" (1), a művészet *pluralizmusának* élményét kaptuk meg. A hetvenes évek végétől bekövetkező változásoknak, a művészet és az irodalom átalakulásának legjelentősebb, legmaradandóbb gondolkodásbeli hatása valóban az, hogy „a modern művészet önmagáról kialakított reduktivista fejlődésfelfogását szkeptikusan, fenntartásokkal kezeljük immár. Az a nézet ugyanis, miszerint a modern művészet egyfajta egyenes vonalú, lépésről lépésre logikusan fejlődő, önmagát tisztító-nemesítő, célirányosan előrehaladó és szükségszerű folyamat, többé nem állja meg a helyét" (2). *Hegyi Lóránd* szavaihoz *itt* és *most* legfeljebb annyit fűzhetünk hozzá, hogy nem csupán az avantgárd és a modern művészet vesztette el fiktív „egyneműségét", hanem — a fentiekkel párhuzamosan — visszamenőleg a művészetek és a művészettörténet egésze is. Jelenünk talán legmegdöbbentőbb „élménye", hogy nincs „üdvözítő" törekvés, nincs mindenki által elismert és támadhatatlan művészegyéniség, a múlt és a félmúlt időszakából sorra tűnnek fel, és lesznek mind-mind súlyosabbak jobbára már elfeledett személyiségek. A tolerancia megnőtt, a sokszínűségből nyitottság lett: a „stílusdiktatúra" megszűnt.

2

A különböző művészetek között ma az irodalom a legmerevebb, a szemléletbeli változásokra legkevésbé reagáló. Nem egyszerűen hazai jelenség ez; számos strukturális problémára visszavezethetően Kelet-Európában, és ezzel együtt Magyarországon egészen a hetvenes évek végéig monolitikus irodalomról beszélhetünk, amely alapvetően társadalomcentrikus és politikai beállítottságú, a „költészet szerepét" hagyományosan kezeli, a költőt „vátesz"-ként" értékeli. Mint arra *Hekerle László* egyik tanulmányában rámutat (3), ennek a költészetnek utolsó igazán kiemelkedő egyénisége *Nagy László* volt,

a semmi napja mielőtt / megjelenne. Ragyogjatok hiába! / Falnak támasztom fejemet..." S a visszanézés, a „másik"? „Mindenfelől az irgalomnak / marék havát nyújtja felém / egy halott város a halottnak." Majd Karinthy verse is ebbe az „általánosba" érkezik, látni fogjuk hamar. Az *Utószó* vége, elébb: „Szerettelek! Egy kiáltás, egy sóhaj, / egy menekülő felhő elfutóban. / S a lovasok zuhogó, sűrű trappban / megjönnek a csatakos virradatban." Aligha akadna szebb alkalom, e párhuzam-idézésre. Mert a *Szemek*-vers így fejeződik be: „Ezek a szemek már egymásbamerültek s nem akartak más szemeket..." Ó, Isten, kiálthatnánk némán! „Vagy ha igen csak azért hogy százezer év messze homályán / Feltámadjanak és újra meg újra keressék s leljék meg egymást / S ráismerjenek ez volt az aki odát a sötétben / Alvó arcomra hajolt s hívott ébredj fel és jöjj a világra..." Még Rilke hatásai! „...Érdemes jönni itt vagyok én is és várlak és vár a tüzes nap..." A századelő nagy ábrándja, vagy csak képzetének képe? „És vár a hegyek tarka lejtője és vár a havas hegyorom..." A versben mindennek a versbeli viszszacsatolás ad hihetetlen hitelt, hihetetlenül hihetőbbet a szomszédos hely hitelénél, egyszerűen azért, mert a versen belül arányítódik. „...Zárt levél minden emberi élet", olvassuk akkor a klasszikus zárulást, „és zárva kerül be a sírba / Nincs aki felvágja csak a szerelmes szem éles sugara / Véka alá rejtett fény voltál volt a vékán egy repedés / Abból egyetlen szikra kibukott és megvillant egy pillanatig / És átcsapott egy nő szembogarába s aztán lezárult ez a szem..." Hihetjük? S tapasztalat, persze! „S most már csak a mennybolt lát és néz csak az Isten..." Mindegy, hogy a szeretés átcsúszik szinte a nem magunkfajtájú lényekre, e szó valósabb tartalma, azért — kitartóan — csak nem csúszik át mégsem, reménytelenségét őrizendő, ennek egyik felét, mégis megmarad emberinek. A Pilinszky-vers kihagyott kezdete is idézhető lenne, a lepusztultság emlékeivel, az apokrif-világgal, a mindennapok újságolvasó és vetkező konkrétumaival, a mezítelen sírkő háttal... de maradjunk meg ennél az utolsó sornál, a meg nem írt vers utolsó emléktöredékénél, mely *Utószó*-előleg erővel mondja, mind e szemek s lény-a-lényttükrözés tárgyában: „Csak a mindenség bámul rád s nem érti mit óhajtsz". De hát haza akartunk... hazajönni végül; s...!?

1987. február

aki személyes tragédiaként éli meg a váteszi költészet heroizmusának megkérdőjeleződését, a líra gyors polarizálódását. Anélkül, hogy a kérdésbe jobban belemennénk — nem tartozik a szorosabban vett témánkhoz —, megállapíthatjuk, irodalmunk és költészetünk látványos méretű polarizálódása a hetvenes évek legvégétől kezdődött, bár korábban is megjelentek már olyan „újtípusú" alkotók, mint *Tandori Dezső* vagy *Oravecz Imre*. Sajátos időpont a művészetek történetében a hetvenes évek vége és a nyolcvanas évek eleje, mert ekkor kezdődik az a „transzavantgárd-szituáció" (4), amely valamiféle klasszicizálódást, értékátrendeződést és befelé fordulást eredményezett szinte minden adekvát művészi megnyilvánulásban. A hazai irodalomban a transzavantgárd megjelenésével együtt indult meg a monolitikus vátesz-felfogás eltűnése, a líra pluralizálódása; teret kapott az avantgárd, és ezen belül a vizuális költészet. Egyszerre, együtt jelentkeztek homlokegyenest ellenkező előjelű stílusok, melyekben csak a *másság* közös, ezt a másságot pedig a hagyományos, társadalomcentrikus váteszi lírához mérten kell értelmeznünk.

A vizuális költészeten belül — ha a fentebbiek szellemében gondolkodunk — olyan stílusok egymásmellettiségéről beszélhetünk, amelyek szintén az avantgárd és transzavantgárd szituációk egyidejűségéből következnek. Korábban utaltam rá: a fentebbiek az irodalom esetében strukturális okokból fakadnak, mert nagyon rövid idő alatt kellett néhány irányzatnak tudatosulnia, kiteljesednie, az irodalom művészetként való értékelésének bekövetkeznie. A líra és a *látható nyelvi irodalom* nagyfokú heterogenitása ennek köszönhető.

Nem kívánom elemezni ezt a heterogenitást, csak jelzem, hogy a hetvenes-nyolcvanas évek lírájában szinte generációkként módosulnak az „ideálok", aminek eredményeképp az urbánus-nyugatos lírától a neonépies irányzatokon keresztül az avantgárdig minden fellelhető. A groteszk és a bensőségesség, a népies avantgárd és a gondolati-experimentális törekvés, a harsányság és a narcisztikus ezoterizmus gyakran egyszerre és egymás mellett, együtt emlegetve, közös „frontban" kap teret és lehetőséget. A vizuális költészeten belül a hatások sokfélesége és egyidejűsége még szembetűnőbb: az olaszokra és a jugoszlávokra jellemző plakátköltészet magamutogatása, „kifelé fordulása", társadalmisága jegyeiben ugyanúgy feltűnik egyes alkotók művészetében, mint a teljesen más elveket valló konkrétizmus, az anyagra koncentráló jel-típusú avantgárd. A költészet „nyakába szakadt a pluralizmus" — hogy ezzel a képzavarral éljek —, az egészséges ok-okozati kapcsolódás, a művek egymásból következése helyett anarchia alakult ki. Ez az „anarchia" persze — a pluralizmus természetes fennmaradásával — majd csökken és tisztul.

Szemléletbeli és stílusbeli sokféleségről beszélhetünk. Ez a sokféleség — bizonyos részben — a századeleji törekvésekben gyökerezik. Ha a *látható nyelvi* költészetet vizsgáljuk, amely a korai avantgárdban újjászületett és jellegénél fogva képessé vált a kiteljesedésre, megállapíthatjuk: túlzott sokfélesége ellenére is bizonyos egyenesvonalú fejlődési-változási folyamatnak lehetünk tanúi. Miközben a *kiáltás-típusú* (5) izmusok — társadalmi töltetük elvesztésével — sorra hiteltelenek lettek, a vizuális költészet éppen ekkor tudatosította önálló műfajiságát. A látható irodalom átalakult, és ebben az átalakulásban *Tamkó Sirató Károly*nak döntő jelentőség jutott. A továbbiakban ezt a döntő szerepet próbáljuk meghatározni, Tamkó jelentőségét körül-

irni. Ily módon nyomon követjük meglehetősen rövid lélegzetű vizuális költészeti pályáját, közben arra keresünk választ, hogy síkköltészete, dimenzionista felfogása miért maradandó, mennyiben rokona *Malevics* és *Van Doesburg* művészetének, előfutára napjaink konkrét költészetének.

3

Tamkó Sirató vizuális költészete Kassákéktól kapta az ösztönző erőt. Sík- és villanyverseinek megjelenése ugrásszerű fejlődést, változást jelent a magyar látható nyelvi költészetben: az „ösztönző erő" sajátos látásmóddal találkozott. Nyilván szerepet játszott ebben az újfajta életérzés, a húszas évek elejének apolitikusságra hajlamos, „transzavantgárd" gondolkodása.

Az első munka, az 1924-es keltezésű *Poéták keresztje* nem több kalligrammánál, s mint ilyen a tamkói életműben nem méltó említésre. De az azt követő *Három perc daloló emléke* c. mű már a mai hangköltészet előfutárának mondható:

pianissimo: harisnya
crescendo: harisnya
piucrescendo: harisnya
decrescendo: harisnya
piano: harisnya

A vers részlete mutatja: nem elsősorban vizuális műről van szó, inkább egy akusztikus költemény partitúrájának tűnik ez a néhány sor. A zenei szakkifejezések ismeretében semmilyen nehézségbe nem ütközik az olvasó, hogy belső hallásával érzékelje a *harisnya* szó változó erősségét, a kimondás-elhangzás dinamikájának mértékét. Hasonlóan napjaink fonikus szövegeinek partitúrájához, a hangzásra épülő költemény lejegyezve vizuális verssé válik: megformálásában (esetünkben a sorok sorvégre szedettek, így a *harisnya* ismétlődése rögtön egyértelmű, tömbszerű, mozgást imitáló), és szövegkezelésében is. A zenei kifejezések és a kettőspont látható nyelvi feladatokat látnak el, a figyelem irányítása, „terelése" a dolguk. A vers előadása két hangon is elképzelhető: az első karmesterként előmondja a zenei kifejezéseket, a második a *harisnya* szó megfelelő erősségével válaszol.

Ez a vers Tamkó kísérletező kedvét bizonyítja, ennél azonban nem több. A számunkra igazán érdekes törekvések a fentebbi folyamat kiteljesedéseként kezdődnek, a húszas évek közepén, illetve második felében. A síkversek megjelenése az a pillanat a tamkói életműben, amikor annak maradandósága is körvonalazódik. A *Vízhegedű hét üléssel* még csak a kassáki képvers „egyénített ötlete" (6), de annyit hadd tegyünk hozzá *Aczél Géza* szavaihoz (7), hogy ez a munka már egyértelműen mutatja a tamkói vizuális költészet szemléleti újdonságát. Tamkó a síkban terjeszkedik, és ez a terjeszkedés együttjár valamiféle „egészséges nyújtózkodással". Tamkó Sirató megmunkálja, hasznosítja a teret, a kétdimenziót, és a papírlap maximális kihasználása mellett, sajátos komponálásával, a *mozgás* érzetét kelti az olvasóban. Az első síkvers alapötlete még kissé banális, de a vizuális szerkezet, a „gémeskúthoz" kapcsolódó utak szétágazása, az *irányjelző* és *közlekedő* szavak, valamint a „vízharang" mozdulatlansága és „mozgása", *„mozdulat előtti pillanata"* a szókapcsolatok különös hangulata új perspektívát, új dimenziót eredményez.

VÍZHEGEDŰ HÉT ÜLLÉSSEL

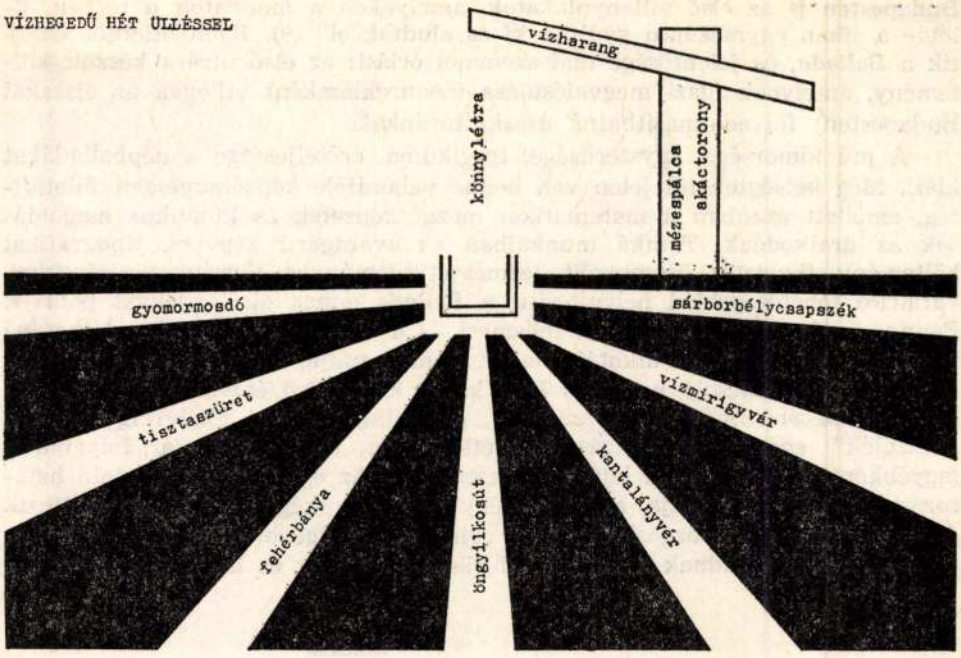

Tamkó Sirató ebben a munkában már nem él a kassáki lehetőséggel, messzebbre jut. A tamkói síkvers legsajátabb vonása, hogy *nem tipografikus.* Nem változtatja a betűnagyságokat, nem törekszik a nagyobb betű, a tipografikusan más betű által keltett hatásra. Ez mindenképpen újdonság Kassákékhoz képest, hiszen épp a több betűtípus és betűméret egyszerre való hasznosítása volt rájuk a jellemző. Tamkó a szót, a mondatot a síkba helyezi, ezáltal életre kelti, mozgásba hozza. Nem tipografikai játékot művel, hanem síkverset. Vonalai, ábrái *élnek* a papírfelületen. Tamkó lemond Kassákék tipografikájáról: betűhasználatának egyszerűsége, „hagyományossága" tudatosítja bennünk a „plusz egy dimenzió" jelenlétét, a síkban való terjeszkedést.

A mozgás érzetét Tamkó nem a betűk vagy szavak grafikai kiemelésével éri el, hanem a szerkezettel, a kommunikációs lánccal, a szöveg „szétrobbantásával", disszeminációjával. Üzenetét, mondandóját folyamatban ábrázolja, annak felfejtése, „dekódolása" az olvasó feladata, a különböző és lehetséges olvasatok összevetése a befogadó aktivitását igényli. Míg Kassák elsősorban tipografikailag befolyásolja szemünket és gondolkodásunkat, addig Tamkó nem él ezzel, ő a szöveg terjeszkedését, mozgását vizsgálja, az olvasó befolyásolásáról lemond. A szimultán, a többfajta értelmezés lehetőségét tartja meg ezáltal Tamkó — hasonlóan a mai Magyar Műhely alkotóihoz —, az egyértelmű hatás, a kommunikáció direktsége nem érdekli. Tamkó lemondása a tipográfiáról előrelépés, korszerűbb, a mai törekvésekhez határozottabban kapcsolódó. *Nyitott mű* ezáltal minden Tamkó síkvers, a legmaibb értelemben az (8).

Mindezekre jó példa a *Ballada* (néhol *Balladakészülék)* c. villanyvers is. Az 1925-ös alkotás egy korábbi, lineáris olvasatú vers vizualizált változata. Mint Tamkó írja, „ebben az időben jelentek meg a világvárosok utcáin, így

Budapesten is az első villanyplakátok, amelyeken a mondatok a térben, illetve a síkon egymásután gyúltak ki és aludtak el" (9). Ilyen ötletből születik a *Ballada*, és jelentősége mai szemmel óriási: az első utcára készült költemény, amelynek igazi megvalósulása (neonreklámként villogva az éjszakai Budapesten) forradalmasíthatná utcakultúránkat.

A mű tömörsége, egyszerűsége, tragikuma, erőteljessége a népballadákat idézi. Még kétségtelenül jelen van benne valamiféle képzőművészeti ihletettség, emellett azonban a matematikai mozgásképzetek és kinetikus megoldások az uralkodóak. Tamkó munkáiban az avantgárd képvers, tipografikai költemény figuratív összetevőit természettudományos törvényszerűségekkel, variációs lehetőségekkel helyettesíti: a *Ballada* ennek első, adekvát példája. Benne — ahogy Aczél Géza is felismeri — *a nyelvi mechanizmus láthatóvá tétele* (10) az elsődleges alkotói feladat. Tamkó tudja, hogy egy-egy szó, és a szavakat összekapcsoló *variációs lánc* képes különböző érzelmek, így a félelem felidézésére. A *kószálni, szeretni, gyilkolni, temetni* főnévi igenevek a „készülék" egészének mozgása következtében érzékeltetik a folyamatot (egyébként statikusak!), a lejátszódó eseményt. Az egyetlen időre utaló határozószó *(azóta)* biztosítja az időélményt: Tamkó képversét epikussá teszi. A *Balladakészülék* mozgásképzete az „elindulnak" igével teljes: tulajdonképpen ehhez kapcsolódnak a számokkal ellátott alanyok és infinitivuszok. Ez a

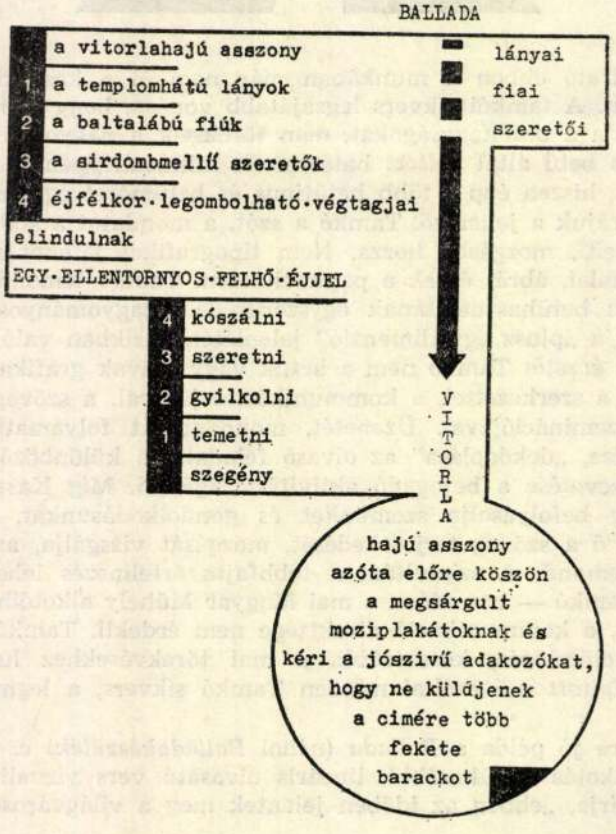

mű a fogalmak variációs lehetőségére épít, az olvasó feladata, hogy választásával szövegi, pontosabban: szemantikus egységet alakítson ki.

A következő vizuális mű az 1926-os *Válóper*, amely a „cselekmény" rajzos sémába ágyazásával a kinetikus szövegépítést fejleszti tovább. Itt a mű nyitottsága, többszólamúsága, a szöveg variációs lehetősége kevésbé jellemző. A szemantikai felbontás, a pannókra-bontás ebben a versben is jelen van, de a cselekmény, a folyamat egyértelműbb, az olvasat lineárisabb, mert benne — ahogy Tamkó hangsúlyozza — „már a vonallal vezetett eseménymozgás élt" (11). A költeményben „a meredeken összefutó, majd hullámmozgásszerűen szétvibráló vonaljátékban egy szerelmi viszony megszületésének és felbomlásának dinamikus lelki térképe rajzolódik ki. A statikus kép és a benne zajló cselekménymozgás feszültsége biztosítja szöveg és séma egymásrautaltságát, egymást gazdagító lehetőségét" (12). Ennek lesz továbbfejlesztett változata a tamkói életmű legszínvonalasabb síkkonstrukciója, az 1927-es *Budapest*.

A *Budapest* — amely papíron levő megvalósulásában csupán vázlat, egy villanyvers partitúrája — síkbeli megoldása, dinamikája a korábbi vizuális munkák eredményeire támaszkodik. Alapvetően konstruktivista mű, „kinetikus konstrukció", nyilakból és vonalakból építkező vers-folyamat. Folyamatot, lírai „cselekményt" ábrázol, mégsem lineáris: az olvasó számára nyitott, a variációs lehetőség a műegész különböző pontjaiból kiindulva meglehetősen nagy. A modern kapitalista nagyvárost jeleníti meg, annak ellentmondásait ábrázolja. A kompozíció vizuális centruma a „konszolidáció" szó és az alatta húzódó körív. Ezzel áll szemben a másik pólus, a *Budapest* szó és a „fény és hangváros" kifejezés. A nyilak különböző vastagsága, dinamikája gépszerűvé, robotszerűvé teszik a művet: ez a munka egyszerre társadalmi problémák megjelenítője és a nyelvi szerkezet, építkezés lehetőségének felmutatása. A városkép Tamkó művében képzőművészeti konstrukcióval rokonítható: a dinamikus belső mozgások kiegyenlítődése, az építés, a nyelvi szerkezet kialakításának öröme jellemzi.

4

Tamkó Sirató fentebb elemzett négy vizuális versét 1928-ban, *Papírember* c. kötetének függelékeként jelentette meg, látható nyelvi és művészeti törekvéseinek lényegét összefogó *glogoista* manifesztumával együtt. A manifesztum hét pontból áll, s a vonalból való kitörés, a síkban való terjeszkedés koncepcióját tartalmazza. Nem kétséges, hogy az 1928-as glogoizmus — amely az ószláv *glogao* („beszélni") igéből kapta elnevezését — a XX. század második fele *konkrét költészetének* felel meg, szerzője felismeri a költészet, az irodalom változásának, alakulásának egyik lehetséges útját:

„1. Szétbontunk és összeteszünk. Kassák volt, aki nálunk először bontotta meg a sorokat a vízszintesből. Ez a megnyitott probléma vezetett *egy új művészi érzékeltetés* kiteljesedésére.

2. A glogoizmus elveti a »könyvlátást«, a »képlátást« emeli a helyére. Nem alaktalan sorok nyomasztóan egyirányú szövedékének tekinti a papirost, hanem területnek, ahol a mondatok és a szavak elhelyezése *építő jelentőséget nyer*.

3. A versek eddig *az abszolút papírüres térben léteztek*, optikailag nem tudtak lélegezni. Pedig a vers a betűkben él: vagyis a síkban. A glogoizmus

tehát elsődlegesen hangsúlyozza *a vers síkszerűségét*. Nem írja a verseket, hanem: *építi*.

4. A glogoizmus az irodalom absztrakt időművészetét reális síkművészetben szervezi meg. A vers építését a glogoista képvers fizikai törvényszerűségei szerint geometrikus (figurális) kivetítéssel hajtja végre. A vers akusztikai esztétikája mellé kapcsolja az optikai esztétikát.

5. A glogoizmus tehát az optikai és fonetikai történések egy tökéletesebb kifejeződési formanyelve. Építő alkateleme: a *vonalmondat*. A vonal a glogoista versben nem dekoráció, hanem organikus alkatrész: értelemsín, a szavak tűzfala.

6. A glogoizmusnak tömegekhez szóló előadási formája a *villanyvers*. Ahogy a zenének a technika új közlési lehetőséget adott a rádióban, ugyanúgy alkotta meg a költészet új közlési lehetőségét: a transzparenseken. Csakhogy amíg a zenében csak lassan fog kialakulni az úgynevezett rádióművészet, addig a glogoizmus már most mint kész transzparens-művészet jelentkezik, mert a síkvers és a villanyplakát azonos elvi meggondolásokon épülnek fel.

7. A GLOGOLIZMUS
G Megnyilvánulásában
A JÖVŐ SPECIÁLIS MŰVÉSZETE
O
G A TECHNIKA
O A TRANSZPARENSEK KÖLTÉSZETE
I A VILLANYPLAKÁTOK
Z
M
U
S AZ ÚJ TÖMEGMŰVÉSZET!" (13)

A síkköltészet (planizmus) ilyetén első összefoglalója megmutatja számunkra, miért éppen Tamkó Sirató nevezhető mai magyar vizuális költészetünk igazi előfutárának; miért éppen ő tudott az avantgárd válságában is avantgárd irányzatot létrehozni, a korai avantgárdot továbbgondolni. Mint Szabolcsi Miklós megjegyzi a neoavantgárd értékelése (14) kapcsán: a húszas évek végére az európai avantgárd lendülete megtörik. Az okok között elsődleges, hogy erre az időre a mozgalmak ideologikus jellege eltűnt. Az első világháborút követő években, a húszas évek közepétől megváltozott az „új társadalom" eszménye, a művészek „hite", hogy az új művészet az „új ember" „új társadalmiságáért" születik, csöndesen hitetlenséggé változott. Az avantgárd ideologikus-politikus kiüresedése új helyzetet teremtett: a csalódás az apolitikus szemléletnek, a politikai konzervativizmusnak kedvezett. Az avantgárd legfontosabb központjai eltűntek, kompromittálódtak. Az olasz futurizmus vezérei a fasizmussal kacérkodtak, a szovjet avantgárd pedig lassanként — miután bebizonyosodott, hogy nem lehet *állammővészetté* — elsorvadt, háttérbe szorult, drasztikus intézkedéseknek „köszönhetően" felszámolódott. A magyarországi szituáció sajátos: az elvesztett háború, a bukott és már létezésében csalódást okozó forradalom — Kassák lapját, a MÁ-t épp Kun Béla tiltatta be! —, és a trianoni békekötés nem kedveztek az ideologikus gondolkodásnak. A kassáki aktivizmus a húszas évek közepére régen a múlté. A — Kassák által elnevezett — „pszeudoavantgárdnak" legjellemzőbb ismérvei egyike az eklektikus ideológiai törekvés. A korabeli modern folyóiratok — mint az *IS*, a *FUNDAMENTUM* vagy a *MAGYAR ÍRÁS* — mindegyikén megfigyel-

hető, hogy *nincs* politikai-ideológiai arculatuk. „Az ellenzéki magatartással fellépő fiatal írónemzedék a korabeli társadalmi viszonyok tagadásával szerveződött ugyan egységbe, de már bizonyítottnak vélte az aktivizmus kudarcát, s elutasította Kassákék bécsi kísérletezéseit. Fő törekvése a humánum megőrzése volt, ahogy Raith Tivadar a Magyar Írás programcikkében jelzi: ‚az örök ember láttatása', a ‚Minden-Ember hitének' feltámasztása" — fogalmazza meg Aczél Géza az akkori helyzetet (15).

Tamkó a kiáltás-típusú avantgárd apálya, kiüresedése idején, „transzavantgárd-szituációban" lép a porondra, méghozzá új, korszakos jelentőségű művekkel. Szükséges tudatosítanunk magunkban, hogy Temkót — amint az a glogoista kiáltványból és egyéb megnyilvánulásaiból kiderül — egy nagyon lényeges különbség választja el Kassákéktól, és ez a különbözés rokonítja őt a nála jóval később jelentkező lettristákkal, konkrétistákkal, spacionistákkal, rokonítja őt — bizonyos tekintetben — a ma alkotó Magyar Műhelyesekkel. A „kísérleti költészetnek", a látványra épülő költészetnek mindig elsőrendűen fontos területe volt a jel- és jelentéselmélet. Csak az érthetőség kedvéért idézzük mi is *Szombathy Bálint* alapján *Francoise Dufrene*-t, a *La Poetique* szerzőjét: „a költő nem úgy kezeli a nyelvet, mint a prózaíró: anyagként, nem pedig eszközként használja fel" (16). Tamkó az első jel-típusú avantgárd költő Magyarországon, aki elméleti és gyakorlati téren is megkísérli — *Mallarmé*hoz, az orosz szuprematistákhoz, *Hlebnyikov*hoz hasonlóan — a nyelvet önmagában szemlélni, azt a költészet élő, organikus anyagaként kezelni.

Meglepő és döbbenetes, hogy Tamkó planizmusa, az abból kinövő dimenzionizmus, illetve a glogoista kiáltványban körvonalazódó költészeti elvek mennyire hasonlatosak a század második felének konkrét-experimentális művészeti elképzeléseihez. Ha összevetjük a glogoizmus egyes tételeit például a brazíliai *Noigandres*-csoport olyan elméleti kijelentéseivel, hogy „az új költészet szerkezeti eleme a grafikai felület" (17), a szavak *vizuális és térbeli szintaxist alkatnak*, „mellyel a költői szövegbe lineáris-időbeli egymásrakövetkeztetés helyett új térbeli-időbeli szerkezetek vezethetők be"(18), vagy *Isidore Isou* lettrista törekvéseivel, amelyek a szöveg betűkre való felbontását szorgalmazták 1950 körül — meglepődünk a hasonlóságokon, egyezéseken. Tamkó vizuális munkáiban, elméleti és manifesztumszerű írásaiban egyértelműen a konkrét művészet elveit vallotta és gyakorolta, még akkor is, ha abszolút steril és látványos, csakis „anyagban gondolkodó művet" nem alkotott, pontosabban: nem publikált. Tamkó az „új művészi érzékeltetés" megvalósulását a költészetben is „képlátásként" fogja fel — a lineáris olvasatot, hasonlóan a mai törekvésekhez, elveti —, a papírt „területnek", a térbeli kiteljesedés „grafikai felületének" látja, ahol síkba tervezett verseit „nem írja, hanem *építi*". Meggyőződésünk szerint az „építi" az egyik kulcsszava ennek az elméletnek, nem csupán azért, mert a konkrét művészetre is jellemző konstruktív alapállást fedezhetjük fel benne, hanem mert a kézművességbe és az anyagba vetett hitet is. Maga Tamkó is így látja ezt: „Jelenlegi irodalmi és képzőművészeti világperspektívámban a síkköltészetnek már ezt a négy első hajtását is úgy tekintem, mint abban az időben Kelet-Európában, főleg az oroszoknál és a lengyeleknél jelentkező hatalmas irányzat: *a konstruktivizmus irodalmi megjelenési formáját*. S a glogoista manifesztum újra olvasása után ebben valóban semmi kétségem nem lehet (‚építi a verseket'!)" (19). Mindez pontosan megfelel a Dufrene-i mondatnak: „a költő anyagként használja a nyelvet". Ezt az „anyagelvet" Tamkó a *Dimenzionista manifesztum* után harminc évvel a

konstrutivistákról szólva így fogalmazza meg: „Bámultam alkotásaikat és a legteljesebb mértékben magaménak éreztem őket. Nem győztem eléggé csodálni pompás ‚anyag-öröm tobzódásukat', az üvegek, fémek, műanyagok ünnepe volt minden egyes művük, bámultam térszeletelő, térkidolgozó és térbirtokba vevő alkotásaikat" (20). Ha mindehhez hozzátesszük a glogoista manifesztum harmadik pontjában megfogalmazottakat, miszerint a „vers a betűkben él", akkor — talán kis túlzással — akár a konkrét költészet szélső pólusához, a lettrizmushoz is eljuthatunk.

A költészet mindig mindenütt anyagként használja a nyelvet, vethetnénk a fentiek ellenébe. Itt másról van szó. A konkrét művészet, ahogy a *De Stijl* vizuális alkotói, *Theo van Doesburg* és *Mondrian* megfogalmazták, nem a művészi teremtés, a *fikció* megalkotásának technikai megvalósulásáról, Dufrene szavaival: eszközhasználatáról, hanem a művészet tárgyának és anyagának felmutatásáról szóltak. A kép nem ábrázol mást csak a képet, vagyis önmagát: „az alapszín és a derékszög konkrétan léteznek a kép felületén; nem ábrázolnak semmit, csupán önmagukat, és a köztük fennálló tiszta kapcsolatot, az egyensúlyi viszonyt jelenítik meg" (21). Amikor Tamkó Sirató kiáltványában azt írja, hogy egy tökéletesebb „formanyelv" kialakítására tör, és a „vonalmondatot" kívánja létrehozni, akkor pontosan a *De Stijl* által is megfogalmazott elvek szerint jár el. Tamkó célja a költészetet visszaadni a tiszta Művészetnek: önálló jelrendszert, mozgást, dinamikát, *művészeti anyagot* teremteni.

Érdemeit nem csökkenti, hogy a jel-típusú avantgárd olyan alkotói vallottak vele hasonló nézeteket a század elején, mint *Kazimir Malevics*, *Velimir Hlebnyikov*, *Mallarmé* és a már említett *Theo van Doesburg* vagy *Mondrian*. Az önálló jelrendszer, a „nyelven túli" anyagiság, a „nyelven túli nyelv" megvalósításának igénye figyelhető meg *Hlebnyikovnál* is, aki *Zangezi* című művét ezzel a mondattal kezdi: „Az elbeszélés olyan építmény, amely szavak építőelemeiből épül fel" (22). Hlebnyikov szintén betűre bont: akusztikusan építi szövegeit, kísérletet téve egy abszolút zeneiségű költészet létrehozására. Mallarmé *Kockadobás*ában a „fehér folt", a „papírüres tér" felhasználása a jeltípusú avantgárd elveit mutatja, és Malevics *Fekete négyzet*e, Duchamp *Palackszárítój*a, Eric Satie 23 órás, repetitív zongoradarabja szintén ezekkel rokon. A rokonságot nem csupán mi érezzük, érezték már a kor művészei is. Jól jellemzi ezt, hogy *Marcel Duchamp* a Dimenzionista manifesztum aláírásáért Tamkót a szállodaszobájában kereste fel, és ebből az alkalomból átadott neki egy Rotorelief-mappát, benne „hat rotorelief lapot, mindegyiknek mindkét oldalán volt egy-egy mű. Gramofonlemezekhez hasonló karton lapok voltak ezek a rotoreliefek, különböző figurális, illetve absztrakt geometrikus rajzok voltak rajtuk, melyek azonban csak ‚merev' formái voltak a ‚műalkotásnak'. A műalkotás maga akkor kelt életre, ha a kartonlemezt gramofon forgólapra tettük, és az ábrát forgása közben, felülről néztük. (...) A síkba rajzolt formák a forgás következtében mozgó téri elemekké alakultak át" (23). Világossá válik mindezek alapján, hogy Tamkó Sirató törekvései egy folyamat részének mondhatóak, éppen a legelőremutatóbb költészeti, képzőművészeti, zenei elképzelésekhez kapcsolódnak. Tamkó külön érdeme, hogy jobbára még ezek ismerete nélkül jutott hasonló elvi-jelelméleti következtetésekre, itthoni környezetben, és ilyen módon a második világháború utáni vizuális költészet egyik előfutárává lehetett.

A századeleji avantgárd alapvetően kiáltás-típusú volt, művészeti forradalmát a társadalmi változások részének tekintette, harsány extrovertáltsága

a társadalmi átalakítások elsődlegességét hirdette. Kassák aktivizmusa, a *Mesteremberek* többes szám első személye, a „kollektív individuum" meghirdetése mind-mind a művészet alapvető társadalmiságáról beszélt, ahhoz kapcsolódott. A húszas években bekövetkezett avantgárd válság éppen ezért ideológiai és politikai válság is, illetve abból fakad. A kiüresedés, az ideologikum altűnése, a transzavantgárd-szituáció a konzervatívabb gondolkodásnak, a hagyományok felerősödésének, és ezzel együtt: a jel-típusú, a kísérletező avantgárd kiteljesedésének kedvez. Ahogy Aczél Géza is megjegyzi, „az aktivista eszmény módosulásával, forradalmi esélyeinek megcsappanásával szükségszerűen kerül előtérbe a kísérletezés, a művek formai jellemzőinek manipulálása" (24). A harmincas évekre a kiáltás-típusú avantgárd gyengébb alkatú művészei végképp zsákutcába jutottak: gondoljunk csak a *Barta Sándor*-szerű alkotókra. Az igazi egyéniségek — például Kassák — váltanak, költészetükből eltűnik a direkt társadalmiság, elveik feladása nélkül befelé fordulnak, „klasszicizálódnak".

A bartai és kassáki mellett a tamkói a harmadik út, a jel-típusú avantgard, amely a művészet belső törvényei felé fordul, kísérletezik. Mivel a jelelméleti megközelítésekben az ideologikumot az artisztikum helyettesíti, ezért a húszas évek végének transzavantgárd-szituációjában sem kérdőjeleződött meg azok léte és jogosultsága.

5

Az 1928-as *Papírember* kötet, amely Tamkó glogoista manifesztumát és síkverseit tartalmazta, botrányt kavart, értetlenséget szült. Az értetlenség a konzervatív és tájékozatlan laikusok részéről sem volt nagyobb, mint az éppen hazaérkezett Kassákék részéről. Kassák valószínűleg nem ismerte fel, hogy a tamkói út *lehetséges* válasz az őt is érintő művészeti problémákra: költészete távol állt a jel-típusú lírától, túlságosan technicistának, elméletieskedőnek tarthatta azt.

A glogoista kiáltvány után Tamkó határozottan és tudatosan folytatta pályáját, újabb, napjainkig kiadatlan avantgárd művekkel. Szomorú és jellemző az ezekben az években eltervezett munkák esetében, hogy többségük nagyszabású terv, kiváló ötlet, megvalósulásuk azonban nem teljes: publikálatlanok, és magukon hordozzák a reménytelenség és bizonytalanság jegyeit. Tamkó ekkor „lehetséges" művekben gondolkodott, elképzeléseinek igazi végiggondolásához már hite, ereje, szellemi közege sem volt.

1929-ben létrehozta az „irodalmi üres lapokat", a *Korszerű Remekműveket*, amelynek Előszavában kifejtette, hogy „most, 1929-ben, amidőn a spengleri értelemben vett európai kultúra ‚költői mondanivalója' a semmire redukálódott, merő pazarlás ezt a ‚semmit' szavakba foglalva fejezni ki, betűkbe és verssorokba tömködni, sokkal egyszerűbb azt így, fehér papír alakjában, önmaga tisztaságában az olvasó elé tárni. Ez a négy fehér lap: ezek a mai korszerű, igazi nagy remekművek" (25). Ennek a végletekig vitt gondolatnak izgalmas pillanata — a legmaibb törekvésekhez, a *minimal poetry*hez kapcsolódó fejezete — a *nyitott mű* teóriája: az *alternativizmus*. „Ez az irodalmi irányzatom abban állott, hogy egy-egy versem kulcsszavait többféle variációban fejeztem ki, nüanszíroztam, — mintha a vers még nem lenne teljesen kész — s a nem kívánt — törlendő jegyzettel felszólítottam az olvasót, hogy saját maga alakítsa minél tökéletesebben saját tudat és gondolatvilágához a verset, húzzon ki és írja alá a verset, mint társszerző, miközben a vers önmagával minden variációban is tökéletesen azonos maradt" — írja Tamkó (26)

erről az elképzeléséről. A *Korszerű Remekművek* üres lapjai nem idegenek mai gondolkodásunktól, az olvasó vagy befogadó *aktivizálása*, az üres helyi-értékek „megtöltés előtti felmutatása" épp a konceptuális és minimal művészek elképzeléseihez hasonlítható. Az olvasó aktivizálásának gondolata van jelen a *Tört szavak művészete* című tamkói kiáltványban; az irányzat elnevezése pedig — alternativizmus — éppen napjaink perifériku, underground avantgárd művészetének egyik jelölése. Sajnálatos, hogy ezeket az alkotásait Tamkó maga sem vette komolyan: „baráti köreimen túl sem a *Korszerű Remekművek*, sem az alternativizmus publikálására nem gondoltam" — írja (27).

A jel-típusú gondolkodás radikális-szélsőséges megnyilvánulása az 1929-ben készített *Egy éjszaka története* című koncentrikus körökből álló „síknovella", és a „négydimenziós regényzet", a *Bernát élete a regény-téglában*. Ez a síkok egymásra helyezéséből álló és folytonosan továbbírható „lehetőségtömb" pontosan megfelel *Raymond Queneau* variábilis elvének, amely a kiváló francia *Cent mille milliards de poémes* című munkájában valósul meg. A mondatok, a *szó-síklapok* felcserélhetősége, tipikusan konkrét költészeti szisztéma, a véletlen mint műalkotó tényező éppen az experimentalizmus és a mai újabb törekvések jellemzője. A szemlélet hasonlóságára hívjuk fel a figyelmet akkor, ha megemlítjük, hogy Queneau mellett a mai repetitív zene olyan egyéniségei élnek a variálhatóságnak ezzel az eszközével, mint *John Cage, Steve Reich, Sáry László* és *Jeney Zoltán*. Ha a „százezer-milliárd szonettet" nézzük, ott éppúgy az „egységes tömbből álló síklapok" játszanak szerepet, mint Tamkó tervében; „a könyvnek egységes tömbből mozgatható síkokká kell szétbomlania, amelyek újabb mélységeket teremtenek a hasonlóképp szétbontható és mozgatható, kisebb egységekre való szétszedés révén" — írja *Umberto Eco* (28) jóval Tamkó után. Ezek a megvalósult és meg nem valósult művek — bízvást állíthatjuk — egyedülállóak a magyar irodalomban.

Tudatosulását, gondolati elmélyülését, vizuális költészetének erejét bizonyítja a két ebben az időszakban elkészült síkverse. Az 1929-es *Eposz az emberről* már a papíron megjeleníthető „három plusz egy" dimenzió elve alapján

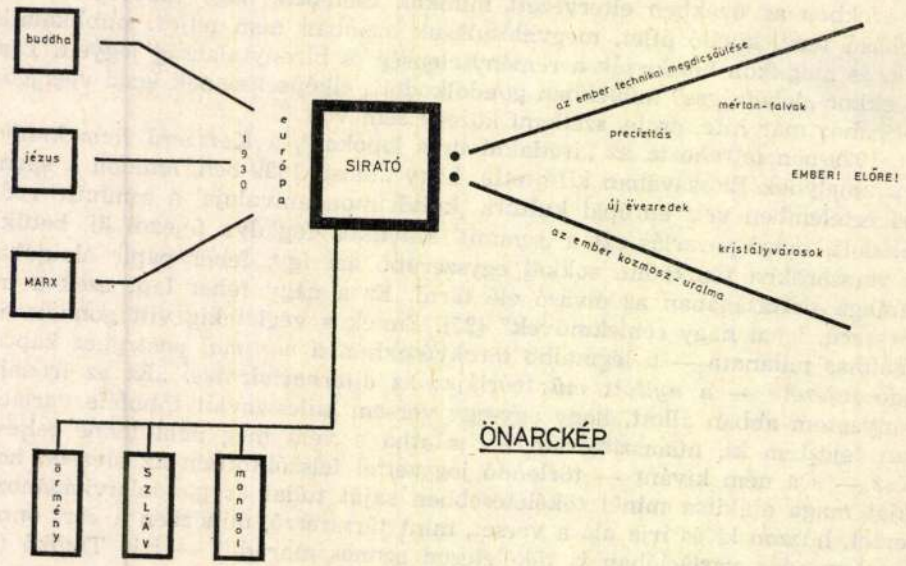

ÖNARCKÉP

készült. A tér-idő koordináta rendszerbe épített mű egyszerre jeleníti meg a Föld naprendszerbeli mozgását, az ember születését-halálát, életét, mindennapi tevékenységét és a tamkói-művészi gondolkodás legfontosabb kérdéseit. Ebben a munkában, amely a síkversek közül talán a legigényesebb, legfilozófikusabb — kifejezetten létélméleti —, a bolygók „mozgása", a három kiterjedésű koordinátarendszerbe helyezett szövegek, az olvasóra bízott „dekódolás", a szósíkok és a kapcsolódások variálhatósága mind-mind a konkrét költészet „törvényei" szerint valósul meg. Tipikusan befelé forduló, „anyagkezelő" mű: „Az élet határai: a melléknevek, az igék és a halál. Az ember minden hajszában csak önmagát tudja megfogni. Mindent megmozdít, csak önmagából nem tud kimozdulni" — írja Tamkó a versben. Az *Eposz az emberről* kozmikus távlatai után az 1930-as *Önarckép* látszólag egyszerűbb. Tamkó utolsó síkköltészeti munkájában — stílszerűen — önmagával foglalkozik, önnön befelé fordulását „kiteljesíti", gondolatait diagramm-szerűen jeleníti meg.

6

Tamkó Sirató, aki 1930-ra avantgárd vizuális költészeti törekvéseivel teljesen egyedül maradt, és akinek „hagyományosabb", „vonalon belüli" költészetét sem értékelte a hazai irodalmi élet, önmagának és elképzeléseinek társakat keresve Párizsba költözött. Párizsban, az európai művészetek akkori központjában közvetlenül is párhuzamot vonhatott a kortárs művészeti-irodalmi törekvésekkel. Az összevetés Tamkónak újabb ösztönzést adott, nyelvi rendszerének kiszélesítésére irányította a figyelmét. A kortárs képzőművészet legjobbjai, így *Calder, Liszickij, Kandinszkij, Brancusi, Moholy-Nagy* (29) hasonló úton haladtak, a képzőművészetben fáradoztak a „három plusz egy dimenzió" megvalósításán. Mindezek a felismerések Tamkót arra ösztönözték, hogy elszakadjon a szépirodalomtól, a művészetek egészében gondolkodjon, elveit, elképzeléseit terjessze ki a kép és a szobor világára: „ahogy az euklideszi világképből gondolkodásmódunk átkerült a nem-euklideszi világképbe, az irodalom automatikusan elvesztette *kizárólagos kifejeződési privilégiumát*, formailag is beteljesítette a dadaisták által rámért ítéletet: megszűnt létezni régi értelmében!" (30).

1930-ban ment Párizsba, de 1933 előtt anyagi gondjai miatt nem tudott bekapcsolódni az ottani művészeti életbe. Igazi tevékenysége 1933 utánra tehető, amikor is olyan támogatókra lel, akik szintén saját műfajuk dimenzióiból kilépő alkotások megteremtésén dolgoznak. *Cesar Domela* térbe építette festményeit, *Robert Delaunay* „építészeti festészetet", *Ervand Kotchar* üreges szobrokat készített, *Alexander Calder* és *Giacometti* mozgó konstrukciókat gyártott. Nyilván számukra is meglepő volt Tamkó feltűnése Párizsban, különösen, amikor megismerhették elméleti alapvetéseit, kiáltványait, franciára fordított síkköltemények. Kotchar manifesztuma *(Festészet a térben)* különösen jól rímelt Tamkó elméletére. Mai szemmel nézve szinte hihetetlen, hogy Tamkó Sirató ezekben az években (1933—36) a nemzetközi művészeti élet egyik vezéralakjává nőtte ki magát, akinek barátai a korszak ma már elismerten legjelentősebb művészei voltak, akit egy Kandinszkij is megkülönböztetett tisztelettel fogadott a műtermében.

1936-ra Tamkó kialakítja a művészet és az irodalom dimenzionista felfogását. Felismerte, hogy a „vonalon belüli" költészetet meghaladó síkköltészet után, abból következően és a nyelv anyagként való kezelésének elvével meg-

egyezően a térköltészet (villanyvers, transzparens) és a mozgó irodalom, az időben változó irodalmi mű következik. Elképzelése — különösen a kiáltás-típusú avantgárd kiüresedése idején — reveláció erejű volt, hiszen ez az elméleti megközelítés mozdíthatta ki egyedül az apátiába esett avantgárd művészeket a holtpontról. A *Dimenzionista manifesztum,* amelyet — *Domela, Kotchar, Bryen* és *Arp* szellemi támogatásával — Tamkó Sirató fogalmazott, tulajdonképpen napjainkra igazolódott. Bár az elméleti alapvetés már a glogoizmusban megtalálható, mégis érdemes néhány részletét újból felidézni:

„Korunk egyik élő és előrevezető művészet-akarata a dimenzionizmus. Céltudatlan kezdetei visszanyúlnak a kubizmusba és a futurizmusba.(...)

A dimenzionizmus életrehívói egyrészt a modern szellem teljesen új tér és idő koncepciója (geometriai, matematikai, fizikai kifejlődése Bolyaitól Einsteinen át napjainkban is folyik) másrészt korunk új technikai adottságai. (...)

El kell fogadnunk, hogy a tér és az idő nem különböző kategóriák, egymással szemben álló abszolutumok, mint ezt régebben hitték és természetesnek tartották, hanem a nem-euklidészi koncepció értelmében: összefüggő dimenziók. Ezt a felfogást ösztönösen érezve, vagy tudatosan magunkévá téve: egyszerre eltűnnek előlünk a művészetek összes régi határai és válaszfalai. (...)

ÚJ VILÁGÉRZÉSTŐL VEZETVE, A MŰVÉSZETEK EGY ÁLTALÁNOS ERJEDÉSBEN, (A Művészetek Egymásba hatolása) MOZGÁSBA JÖTTEK ÉS MINDEGYIK EGY ÚJABB DIMENZIÓT SZÍVOTT FEL MAGÁBA, MINDEGYIK ÚJ KIFEJEZÉSFORMÁT TALÁLT A +1 DIMENZIÓ, A RÁADÁS DIMENZIÓ IRÁNYÁBAN, MEGVALÓSÍTVA A LEGSÚLYOSABB SZELLEMI KÖVETKEZMÉNYEIT ENNEK AZ ALAPVETŐ VÁLTOZÁSNAK.

A dimenzionista tendencia parancsa volt, hogy:

I. ... az Irodalom kilépjen a vonalból és behatoljon a síkba:

Calligrammok. Typogrammok.	Planizmus.
(Preplanizmus)	Villanyversek.

II. ... a Festészet kilépjen a síkból és behatoljon a térbe:

Festészet a térben.	Konstruktivizmus.
Szürrealista tárgyak.	Térkonstrukciók.
	Többanyagú kompozíciók.

III. ... a Szobrászat kilépjen a zárt, mozdulatlan formákból, vagyis az euklideszi térben kialakult formáiból, hogy meghódítsa a művészeti kifejezés számára a négydimenziós Minkovszky-féle teret.

Mindenekelőtt az úgynevezett ‚telt szobrászat' felhasadt és bevezetve önmagába a belső terek negatív motívumait majd a mozgást, így fejlődik:

Üreges szobrászat.	Mozgó szobrászat.
Nyitott szobrászat.	Mozgás-szobrászat.

S ezután fog kialakulni még egy teljesen új művészet: a Kozmikus Művészet (A Szobrászat Vaporizálása). A négydimenziós, eddig abszolút művészet-üres térnek a művészet által való meghódítása. E művészet alapja az anyag nem szilárd, hanem gáznemű állapotban. Az ember ahelyett, hogy kívülről nézné a műtárgyat, maga lesz központja és alanya a műalkotásnak, mely az emberre mint öt érzékszervű alanyra összpontosított érzékszervi hatásokból áll egy zárt és teljesen uralt kozmikus térben.

Íme legrövidebben összefoglalva a dimenionizmus lényege. Deduktív a múlt felé. Induktív a jövő felé. Élő a jelenben.
Paris, 1936. *Charles Sirato.*" (31).

A Manifesztumot aláírta, illetve csatlakozott hozzá — többek között — *Arp, Bryen, Delaunay, Duchamp, Kandinskij, Picabia, Calder, Huidobro, Miro, Moholy-Nagy.*

7

1936-ban Tamkó Sirató Károly — miután a *Dimenzionista manifesztum* megjelent — hazatért Magyarországra, hogy a szervezetén elhatalmasodó betegségeit, szepszisét, súlyos izületi gyulladását, szívbaját gyógykezelje. A vizuális költészet, a modern experimentális líra magyar úttörője ezzel befejezte ilyen jellegű tevékenységét, számára hosszú-hosszú évekre a betegágy, a túlélésért való küzdelem következett. Verset sem írt ezután évtizedekig.

Kétségtelen, hogy ez az alig több mint tíz éves „életmű-rész", ez a töredékes életmű olyan maradandó alkotások és manifesztumok időszaka, amely elméletektől és kiáltványoktól nem éppen túlzsúfolt irodalmunkban páratlannak nevezhető. Tamkó Sirató hatása — tudatalatt, búvópatakként — éppen a fiatal magyar költészetben jelentkezik, felismerései a XX. század második felének törekvéseivel egyezőek, a „dimenzionizmus elve" valóban kiteljesedett és „győzött", a művészeti elképzelések egyrésze a „dimenzionista tendencia parancsát" követték. Másrészt — és ez különösen figyelemreméltó — Tamkó megérti és ki is mondja, hogy a dimenzionizmus és az avantgárd nem egyedül „üdvözítő", semmiképpen sem kizárólagos: „ez a győzelem nem jelenti, és sosem is fogja jelenteni azt, hogy a *dimenzionista tendencia kizárólagos lesz a művészetek életében.* Jóllehet ez a tétel most már szinte magától értetődő előttem, mégis részletesebben kell foglalkoznunk vele, mert a dimenzionista irányú művészetforradalmak, a dadaizmustól kezdve, erősen hangsúlyozták a ‚saját-műfaj-ellenességüket' (‚Le az irodalommal!', ‚Anti-regény', ‚Meta-regény', ‚Ellen-színház', ‚A festészet halála", stb. stb.), és részben hangsúlyozzák még ma is, ami súlyos félreértésekre, helytelen koncepciókra és hamis vádakra adhat okot. A művészetek életét, ugyanúgy, mint az emberiség szellemi fejlődésének folyamatát a maga ‚sokszerűségében', rétegzettségében és szövevényességében kell felfognunk. (...) Az euklideszi művészetek is tovább élnek tehát és virulnak a maguk módján..., *s még a nem-euklideszi művészetek megalapítói és harcosai is nemegyszer fordultak jól bevált formáikhoz, éltek lehetőségeikkel és kultiválták őket.*" Mindezek „nem zárják ki egymást, sőt kölcsönös létük a magasabb egyensúlyhoz nélkülözhetetlen" (32).

Fontos szavak. S nem a toleranciájuk, hanem a *korszerűségük* miatt fontos szavak. Mert a jel-típusú megközelítésé az a felismerés, hogy a művészet *nem fejlődik* folytonosan és folyamatosan „progresszív" irányba, hanem legfeljebb változik és alakul. Napjaink adekvát művésze nem hisz a klasszikus avantgárd „esztétikai darwinizmusában": téved, aki műfajok „haláláról" beszél, aki hisz a művészet egyenes vonalú „fejlődésében".

Tamkó mindezért *is* példaadó művész. Benne a legfontosabbnak és a legjellemzőbbnek az anyagra való koncentrálást, a társadalmi kérdésektől való elfordulást érzem: olyan befelé forduló „műhely-munkát" értek ezalatt, amely az experimentalizmus elengedhetetlen feltétele, amely önmagát a nyelv anya-

giságában mutatja meg, és éppen napjaink — az „esztétikai darwinizmust" tagadó, a „perspektívát" befelé fordulóan, az anyagban felfedező — fiatal magyar költészetében ismerhetjük fel. A — látszólagos — „költői konzervativizmus" így talál rokonságra a „kísérleti avantgárd"-dal; a posztmodern-szituáció így ad lehetőséget új művészeti médiumok megszületésére. A „médium-art" időszaka *az* is, *ez* is. Ezért lehetséges egyetlen költői oeuvre-ben — például *Tandori Dezsőnél* — a „két-fajta" (valójában egy) magatartás. Mert a „posztmodern konzervativizmus" és a jel-típusú experimentalizmus mögöttese ugyanaz; a társadalmi kérdésektől való távolságtartás, a befelé fordulás, az *arisztokratizmus:* a távlatot önmagamban és a munkámban mutatom fel, akár egy felnagyított, egymásra xeroxozott szöveg esetében. A papír*ban* szédítő mélységeket láthatunk.

JEGYZETEK

1. *Erdély Miklós* szavai a kalocsai Magyar Műhely Találkozón hangzottak el, 1985. július 31-e és augusztus 4-e között, valamikor.
2. Hegyi Lóránd: *Avantgarde és transzavantgarde,* Bp., 1986. 7.
3. Hekerle László: *Kevés-e a valamennyi?* in: *„Kováts!" — Jelenlét-revű,* Bp., 1986.
4. A transzavantgárd illetve „posztmodern-szituáció" bővebb értelmezését lásd: Hegyi Lóránd: i. m.
5. Szabolcsi Miklós *A neoavantgarde* c. könyv (Bp., 1981.) bevezető tanulmányában használja ezt a kifejezést, amelyet kiterjesztettem a „klasszikus" avantgárd legfőbb, társadalmi töltetű irányzataira.
6. Aczél Géza: *Tamkó Sirató Károly,* Bp., 1981. 69.
7. Itt szeretném hangsúlyozni, hogy Aczél Géza kiváló Tamkó-monográfiája bővebben, alaposabban foglalkozik az életmű egészével, és számomra is fontos forrásanyagnak bizonyult.
8. A „nyitott mű" elvét hangoztatják a mai Magyar Műhely szerkesztői is, érdemes ezzel kapcsolatban *Bujdosó Alpár* véleményét szemügyre venni: „És a legizgalmasabb az lenne, ha maga az olvasó is tovább dolgozna a munkán, tevőlegesen beleszólna a műbe. Végeredményben így válna valóban nyitott művé az alkotás". (Életünk, 1982/11. 1007.) Lásd még: 28. jegyzet.
9. Tamkó Sirató Károly: *A dimenzionizmus albuma I.* (kézirat Tóth Gábor tulajdonában) 4.
10. Aczél Géza: i. m. 73.
11. Tamkó Sirató Károly: i. m. 6.
12. Aczél Géza: i. m. 74.
13. Tamkó Sirató Károly: i. m. 8.
14. Szabolcsi Miklós: i. m. 12—13.
15. Aczél Géza: i. m. 31.
16. Id. Szombathy Bálint: *A konkrét költészet útjai* III., az Új Symposion melléklete, Novi Sad, 1976. 7.
17. I. m. I. 3.
18. id. uo.
19. Tamkó Sirató Károly: i. m. 10.
20. i. m. 32.
21. id. Szombathy Bálint: i. m. I. 2.
22. Velimir Hlebnyikov: *Zangezi,* Bp., 1986. 5.
23. Tamkó Sirató Károly: i. m. 65.
24. Aczél Géza: i. m. 66.
25. Tamkó Sirató Károly: i. m. 19.
26. I. m. 20.
27. I. m. 21.
28. Umberto Eco: *A nyitott mű,* Bp., 1976. 46. Érdemes még egy Eco-gondolattal bővíteni azon bizonyításainkat, hogy Tamkó síkköltészete és dimenzionizmusa menynyire megelőzte korát: „nem kell hozzá túlzott merészség, hogy a ‚nyitott mű' — s még inkább a mozgásban levő mű — poétikájában az olyan műalkotásokban,

amely a műélvezésben sohasem marad ugyanaz, elmosódott vagy pontos rezonanciáját találjuk a modern tudomány bizonyos tendenciáival. A korszerű kritikában már-már közhely a folytonos téridőre hivatkozni a joyce-i univerzum struktúrájának magyarázatakor; nem véletlen, hogy Pousseaur, amikor kompozíciója természetét akarja meghatározni, ‚lehetőségmezőről' beszél" uo. Lásd: még: 29. jegyzet.

29. Amikor Párizsban találkoztak — „Moholy-Nagy meglepetéssel és megelégedéssel nézte végig plánista opuszaimat. Különösen az ‚Eposz az emberről' és az ‚Egy éjszaka története' nyerte meg tetszését. Amint az utóbbira rápillantott, azonnal Joyce ‚Finnegans Wake'-jét említette..." (Tamkó Sirató Károly: i. m. 71.)
30. Tamkó Sirató Károly: i. m. 22.
31. I. m. melléklet. (Valamint: id. *Híd*, 1966/11—12. sz. 1204.)
32. I. m. 94.

Ez az írás része egy — az MTA—Soros Alapítvány támogatásával — készülő tanulmánysorozatnak.

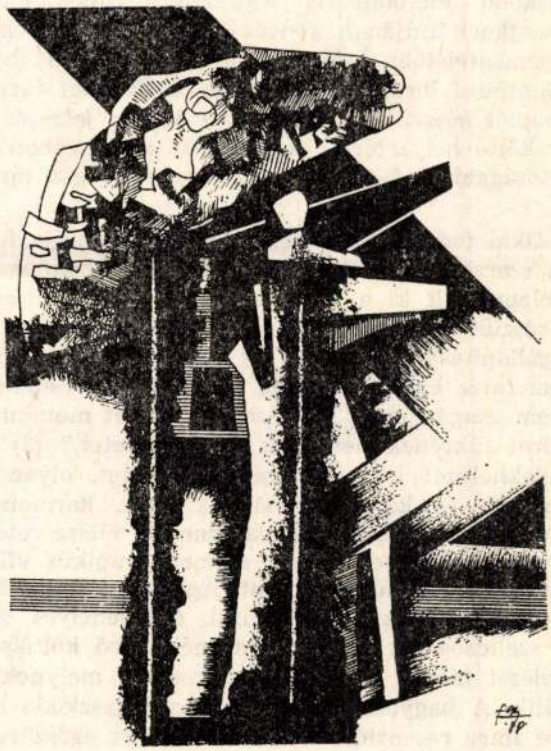

FRÁTER ZOLTÁN

Jelentés a völgyből

ÁPRILY HANGLÍRÁJA

Bár népszerűsége egyre nőtt, sokan, még hívei is, már életében befejezettnek vélték költői pályáját. A körülmények azt a látszatot keltették, mintha ő maga lemondott volna a folytatásról. *Az aranyszarvas* című könyvét, mely osztatlan sikert aratott, fél évszázad legjava fordításaiból állította össze. Saját költészetét az *Ábel füstje* második kiadása tartotta ébren a köztudatban. Az idősödő Áprilytól, úgy tűnt, mind kevésbé várhat további verseket az olvasó.

Az ajándékba kapott évek és a felkínált lehetőségek azonban meghozták a „szentgyörgypusztai remete" alkotókedvét, s a csüggedők nem kis meglepetésére új kötettel állt elő 1965-ben. Nemcsak az előző évek kiadatlan műveit, a lappangó termést takarította be, hanem merőben más, a költői megújulásról tanúskodó munkáit is közreadta. Ismét mesterien honosítja a négysorost, öregkori lírájának kedves műformáját. Lélektani, alkotói állapotának ez a legmegfelelőbb kifejezési mód, de nem éri be ennyivel. Összeépíti, valódi jelentéssel bíró, hangulatos beszámolókká fűzi rövid jelentéseit, s eredeti lírai naplót készít belőlük. Könyve igazán *jelentés* lesz egy huszadik századi magyar költő helyzetéről, élete utolsó szakaszában vallott nézeteiről, a halál elé méltósággal lépő ember gondolatairól, végső tapasztalatainak összegzéséről.

A kötet kritikai fogadtatása is elsősorban erre hívja fel a figyelmet. Az a tény, hogy a szerző közelít nyolcvanadik évéhez, különös érdeklődést, izgalmat és tiszteletet vált ki a kritikusokból, recenzensekből. Faragó Vilmos a „jó halálra" készülő öregember vallomását látja „e szép kötetben: élni érdemes" (1). Megállapítását alátámasztják a nagy versek, mint például a *Megtisztulás* vagy az *Intés kutyámnak*. De már Koczkás Sándor figyelmezteti az olvasót, hogy nem csupán erről lehet szó. „Keveset mondunk, ha az öregkor lelkiállapotok lírai tükrének nevezzük ezt a kötetet." (2) A költő témáiból elsősorban a lélekhelyzet körvonalaira következtet, olyan különös tartásra, amely „oldottságnak és koncentráltságnak szép, harmonikus ötvözete", s amelyből — a halál közelségének tudatában — életszeretet árad. Pomogáts Béla is ezen a nyomon halad, amikor a „nem tragikus világ" kirajzolódását érzékeli az életműből. A magyarázatot Ápriły melankolikus természetében leli meg, hiszen a költőnek „konfliktusai, szenvedélyes összeütközései nincsenek" (3). A szelídség, az „indulatokat nélkülöző költőiség" alkalmas formáját, kiteljesedését találja meg a négysorosban, melynek tömörsége poétikai eszközzé válik. A hagyományos formához ragaszkodó négysoros szerepét emelte ki Györe Imre recenziója is. A kerek, zárt egészben szokatlan hatást észlel, ami „továbbgondolásra és továbbérzésre" késztetve, mintegy „megsokszorozza a versek hatékonyságát és az újszerűség varázsával vonja be őket" (4).

Ápriły valóban szerette ezt a formát. A naplószerűséghez kivált illett a feljegyzés-terjedelmű, négy rövid sor. A legapróbb részleteket, a valóság parányi szeletkéit kinagyítva alkotott maradandót. Csak jó mesterek képe

Búcsú Tamkó Sirató Károlytól

Halálának hírére gépiesen odaléptem a könyvespolchoz, s levettem a Vízöntő-kor hajnalánt. Magától kinyílt az 55. oldalon: „Szíl / szál / szalma- / szál! / Merre jár a Pál? / Tenger szélén? / Hegyek élén? / Havas sziklák / meredélyén? / Hol bolyong a messzivágyó / tűzhegyjáró, felhőszálló / Tengereczki Pál?" A könyvvel a kezemben én a két dedikáció között. A belső címlapra Károlyt írt, a Függelékben közölt Dimenzionista manifesztum alá Charlest s egy panaszos mondatot, ő, aki sem versben, sem élőszóban soha nem panaszkodott: „... tudd, mit vesztettem betegségem miatt 1936-ban".

A kiáltvány a művészetek egységét hirdette az „új világérzés szellemében", ihletőjeként Einsteinre, Minkovszkira hivatkozott és a modern technikára, csodálatos lehetőségeire, amelyek ekkortájt kezdtek valósággá válni, bár nem éppen a művészeti fejlődés szolgálatában. Az új mozgalom igéi szerint minden művészetnek lehetősége van + 1 dimenzió meghódítására, az irodalom kiléphet a vonalból és behatolhat a síkba, a festészet meghódíthatja a teret, a szobrászat a teret és az időt, hogy megszülessék a kicsit nyújtózkodva bár, de elérhetőnek látszó jövő művészete: a Kozmikus Művészet. Utópia volt, de nem naiv, csak időszerűtlen. A kiáltványt jó néhány földönfutó írta alá, aki megmentette ugyan a bőrét, de képei az SA gyújtotta máglyákon hamvadtak el. Megfogalmazóját pedig néhány hónap múltán élőhalottként hordágyon hozták haza Párizsból, s az orvosok legfeljebb csodával biztatták, amit aligha sorolhatunk a tudomány vívmányai közé.

Hiába keresgélem lexikonokban, az avantgarde vicceket is tudóskodó precizitással leltározó monográfiákban Sirató Károly nevét, igaz, elfeledkezett róla a Dimenzionista manifesztumot aláíró, Arp, Duchamp, Kandinszkij, Moholy-Nagy, Nicholson is. Mikor kezembe került Henry Frère Beszélgetések Maillollal című könyve, megértettem miért. Maillol így emlékezett Rippl-Rónaira: „Ő volt a világ legkedvesebb embere. Nagyon jó barátok voltunk. Azután nagy sikerei voltak hazájában, tehát ottmaradt, és többé semmi jót nem csinált. Úgy végezte, mint hivatalos festő. Nagyon meggazdagodott." Arról, hogy Rippl-Rónai Párizsból hazatérve lett igazán nagy művész, hivatalos és gazdag viszont sosem, a francia szobrász nem tudott, talán nem is érdekelte; ha a ... tömörül, a tőke-értékű művészet mi... mörülne? Siratót a sors kényszerítette Charlesból Károllyá lenni, a panasz mégsem az elmaradt fellépésnek szólt a nemzetközi művészeti élet cirkuszporondján, az elillant —, illetve: sosemvolt — világhírnek, legfeljebb az ifjúság álmainak, amiket sosem felejtett, amikhez egyébként sosem lett hűtlen. Sem a matracsírban, ahonnan önerejéből feltámadt Lázárként kelt fel új életet kezdeni, sem az Orion-gyár reklámszövegírójaként, kihullva az irodalmi életből, kilincselve szerkesztőségekben, kiadókban, ahol jó ideig csak bólogattak a nevére: valahonnan rémlik, mintha hallottam volna már...

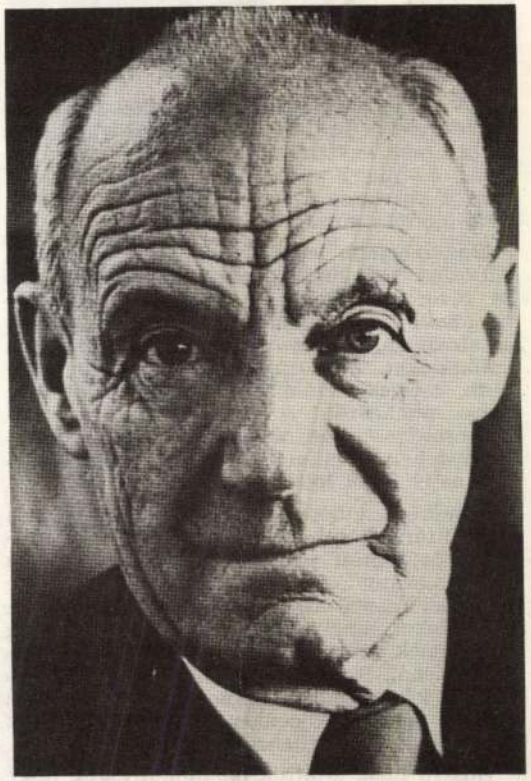

Az avantgarde legbizonyosabb ismertetőjegye a jövőbe vetett feltétlen hit. Ha ez igaz, Tamkó Sirató egyértelműen avantgardista költő. Az ő költészetének hőse a Kozmoszt meghódító Ember, a mindig bizakodó és diadalmas, aki glóriaként viseli „a 20 milliárd fényév átmérőjű világegyetem fogalmát", s „űr-tüdővel" lélegzik ugyan, de boldog tud lenni a Rózsadomb alján, a Bólyai utcában is. Versei színpada szokatlan, történései gyakorta meghökkentők, helyzetei azonban ismerősek. A líra örök helyzetei: valaki szerelmes, örül, vágyódik, remél, csalódik, meghal — sosem vigasz nélkül. Költészetének eredetisége, eltéveszthetetlen egyénisége a csodában rejlik — számunkra az, neki magától értetődő —: az Ember mindig ember, s az ember sosem idegenedik el az Embertől. A csalás és öncsalás rózsaszín szemüvege nélkül látta így a világot, amelyben igazi esélyt csak a jónak és az igaznak adott: természetes tehát, hogy felnőtteknek és gyerekeknek írt versei látásmódja, technikája, még anyaga is egynemű. Aki őt olvassa, a jót és igazat indokolatlannak tartaná hol kis, hol nagy betűvel írni.

Vannak költők, akiktől vigyázzban állva, tisztelegve búcsúzunk, tőle rímeket pattogtatva, ritmusokat dünnyögve kell — ugyanakkora fájdalommal —, mert a veszteségünk sem kisebb.

SÍK CSABA

TAMKÓ SIRATÓ KÁROLY

…forgalomban, …tosabb tájékoztatással …lehetne venni. Attól tartok azonban, hogy a rémhírek, az informális tájékoztatás világa nemcsak a hivatalos sajtó gyengeségeit, mulasztásait tárja fel, hanem a közvélemény egy részének valóságos hangulatát, vélekedését is megmutatja egyes jelenségekkel kapcsolatban.

*

Mit csinálnak a cigánygyerekek? című filmem bemutatása után, 1974—75-ben ötven ankéton, vitán vettem részt az ország különböző részein, különféle közönség előtt. Négy évvel később, a *Cséplő Gyuri* című filmem bemutatását követően csaknem száz hasonló, vetítéssel egybekötött vitán, beszélgetésen szerepeltem. Ekkor már csapatot szerveztünk szociológusok, írók, filmesztéták részvételével — együttesen kétszázra tehető a szervezett viták, ankétok száma. Ezek közül negyvenegyet a Tömegkommunikációs Kutatóközpont munkatársai magnóra rögzítettek, majd számítógéppel elemezték. (Szekfű Andrásnak az anyagot feldolgozó írása az idén fog megjelenni.)

A két ankétsorozatot összehasonlítva azt tapasztaltam, hogy az utóbbi években ugrásszerűen emelkedett az előítéletes megnyilvánulások száma és intenzitása, előfordulási területe. Önmagában is riasztó volt az a tény, hogy a vitákon felszólalók kétharmada (a Tömegkommunikációs Kutatóközpont adatai szerint 71,2%-a) konzisztensen negatív véleményét fejezte ki a cigányokkal szemben. Különösen riasztóvá tette ezt a tényt azonban az a körülmény, hogy itt szervezett vitákról volt szó, ahová feltehetően olyan közönség jött el, amely valamilyen okból érdeklődik a cigánykérdés iránt. (Nem felejthetjük el persze azt a körülményt, hogy az érdeklődés esetleg nem egyéni, hanem hivatali eredetű volt.)

Aggasztó volt számomra, hogy a leginkább elfogult vélemények, a legszenvedélyesebb megnyilatkozások egyaránt előfordultak tanárképző főiskolákon, KISZ-vezetőképző iskolán és szakmunkásképző intézetekben, tehát fiatalok körében; Budapesten és más

Féner Tamás felvételei

se ismeri fel. A hosszú távú érdekeket tekintve legalábbis így áll a helyzet. Rövid távon persze nem egyértelműen igaz ez a megállapítás. Láttuk korábban a házeladás esetében: a közvetlen anyagi érdek végül megtörte az előítélet sugallta magatartást.

Más, nagyobb léptékű esetben is láthatunk változást. Egy 1972-es felmérés adatai szerint 34 fővárosi vállalat munkaügyi vezetői kimondva-kimondatlanul elzárkóztak cigányok alkalmazásától. 1976-ban végigjártuk ezeket a vállalatokat, és közülük csak négyet találtunk, melyek továbbra sem alkalmaztak cigány munkaerőt. A munkaerőpiac időközben erőteljesen megnövekedett feszültsége következtében a vállalati érdek győzedelmeskedett az előítélet fölött.

Mindkét esetben arról volt szó, hogy más irányú társadalmi-gazdasági folyamatok (a településfejlesztési politika változása, illetve a gazdaságirányítás új rendszerének bevezetése és működésének hatása) eredményeztek olyan helyzeteket, amelyekben a közvetlen érdekek erősebbnek bizonyultak az előítéletes gondolkozásnál. Számomra azonban ma a legnehezebb kérdés mégis az, hogy vajon mi is az oka a magyar közvélemény megnövekedett idegenkedésének, ellenséges attitűdjének?

Hosszú ideig áltattuk magunkat azzal, hogy „a múlt öröksége" él tovább a fejekben. Mint jeleztem: az a tapasztalatunk, hogy éppen a fiatalok között rendezett ankétokon, vitákon volt a legszenvedélyesebb az elutasítás, néha a gyűlölet hangulata.

segédmunkás természetesen nem azonos értékű, azonos fegyelmezettségű dolgozó, mint a több generációs, városi munkás.

Az életében először kőházba költöző cigánycsalád sokszor nem tud mit kezdeni a két szobával, a villannyal, a kerttel, az istállóval, nem beszélve a liftről, a gázról, a távfűtésről, a szőnyegpadlóról. És időbe telik a gyári termelés fegyelmét, szokásait megtanulni, azokhoz igazodni.

Az elmúlt évtizedekben százezrek éltek meg hasonló változást, a falusi, mezőgazdasági életformából városi, ipari életformába váltás keservesen nehéz folyamatát. A cigányok tulajdonképpen e folyamat utolsó hullámával érkeztek az iparba. Számukra talán még nehezebb átélni ezt a váltást. A kérdés az, hogy van-e türelem ezt az időt kivárni. Úgy tűnik, legtöbbször nincs.

A magyarországi cigányok életformájában lezajló alapvető, a társadalompolitikai célkitűzésekkel egy irányba haladó, nagyrészt azok hatására megindult változások tehát a közvélemény egy jelentős részében negatív visszhangot váltottak ki. Erre az ellentmondásra akkor is oda kell figyelni, ha feltételezzük, hogy átmeneti jelenségről van szó, hogy az előítéletek ilyen intenzív felerősödése idővel csökkenni fog.

Többek között nagyobb figyelmet érdemelne az említett társadalompolitikai intézkedések publikálásának módja. Úgy hiszem, őszintébben, bátrabban kellene beszélni a cigánysággal kapcsolatos társadalompolitikai intézkedésekről, mellőzni azt a legtöbbször éppen az ügynek ártalmas szemérmességet, amellyel a tömegkommunikációs eszközök foglalkoznak, illetve nem foglalkoznak a témával.

Ha a 18—30 év közötti fiatalok korosztályának 68%-a ellenzi, hogy a cigányok olcsóbb lakáslehetőségekhez jussanak, mint mások (i. m.), akkor ebben a tényben nemcsak az előítéletes gondolkodásmódot fedezhetjük fel, hanem azt is, hogy a feszült lakáshelyzettől leginkább sújtott korosztály tagjai nem rendelkeznek a minimális ismeretekkel sem arról, hogy milyen körülmények között él jelenleg az a népcsoport, amelynek számára a kedvezményes lehetőségeket a kormányzat biztosítani akarja.

Tanhó Sivató Károly

grafikus

„Párizs 1936" (villanyvers)

" (repro)

A borító hátlapján.

Művészet, 1972. augusztus.

TAMKÓ SIRATÓ Károly (költő, képzőművész)

Apollinaire 1914-ben még megbotránkoztatta olvasóit A megsebzett galamb és a szökőkut nyelvi, egyben azonban képi megjelenitésével, tultettek azonban rajta például a magyar konstruktivista költők, Kassák Lajos és Tamkó Sirató Károly, akiki függőleges meg átlós irányban is irtak, az egyenest fölváltották a görbével és a szöveget több sikba rendezték.

Keszthelyi Tibor: Metanyelvi kifejezések: vizualitás és ötlet a költészetben. = Nagyvilág. XXX.évf.6.sz.1985.

920.p.

letjük a koronatanúnak. Mégpedig azért, mert ez az irányzat törekszik tudatosan arra, hogy az igazat mondja, ne csak a valódit.

Az elkötelezett realista mondanivalójának fundamentuma a valóság, mégpedig távolról sem csak az, amit mondjuk a sajtó, rádió, televízió ad napjainkban, mert az igen szegényes, főképpen ami belső állapotainkat illeti. A realista írónak ennél sokkal többet kell tudnia a társadalmi, emberi kapcsolatrendszerről — ez első számú erkölcsi alapnormája kell hogy legyen. Nem támogatható és nem védhető az a mű —, bármennyire elkötelezett szándék a bábája — amely csak hirdeti a felvállalt igazságot, de tényekkel és művészi erővel bizonyítani képtelen. Ugyanakkor számíthat rá a realista író, hogy mennél mélyebbre hatol a valóság tényözönébe és mennél több igazságot hámoz ki a tényekből, annál nagyobb ellenállásokba ütközhet a későbbiek során, a művészi megoldástól függetlenül.

Ütközhet például a politikával. Gyötrelmes paradoxon, hogy a támogatandó, elkötelezett realizmussal többször kerül konfliktushelyzetbe a politika, mint az el nem kötelezett művészekkel és művekkel. Ez persze könnyen megérthető, ha tekintetbe vesszük, hogy az el nem kötelezettség jellemzője éppen a társadalmi haladás iránti közönyösség. Ennek a jegyében működik és még a művészileg legértékesebb megnyilvánulások esetében is ügyel a politikamentességre, mert dehogy akar a politikával tengelyt akasztani.

Az elkötelezett realizmus viszont — ugyancsak természetéből következően — beleragad a valóság üstökébe, mert hatni, tenni akar, mert abból indul ki, hogy az értelmes szavak értelmes tettekkel egyenlőek és abból indul ki, hogy a művészet nem vitrinbe való csecsebecse, hanem — jól alkalmazva — a társadalmi haladás eszköze lehet. S ezen a küzdőtéren meg-megütközhet a politika vélt érdekeivel. Bármennyire azonos a végcél: a szocialista társadalom — a mindennapok csatáiban eltérhetnek átmenetileg a politika és az irodalom érdekei, mert másfajta törvények szerint működnek. S a realista irodalom okkal hiheti, hogy az ember helyzetének, szerepének, belső logikájának megítélésében mindig hitelesebb, mint a politika. Ezen a ponton erkölcsi kötelessége az önvédelem, a küzdelem vállalása. Csakis ennek az attitűdnek az eredményeként jöhet létre az a pluszérték, amit az elkötelezett realizmus fölmutat.

Ámde ennek az időnként elővillanó konfliktushelyzetnek különös következményei lehetnek. Az a hamis, már-már komikus látszatszituáció alakulhat ki, mintha — az el nem kötelezettséggel jobban összeférne a szocialista politika, mivel az ilyen irodalmi irányzatok nem sok bosszúságot okoznak neki. S ezt ügyesen kihasználhatják a különféle, polgári filozófiában gyökerező irodalmi-művészeti irányzatok. Ebben a légkörben lehetőség kínálkozik, hogy megnövekedett önbizalommal hangoztassák a maguk „modern" esztétikai hitvallását, amely valamennyi „legfrissebb" csűrés-csavarással együtt is abban summázható, hogy a művészetnek függetlennek, tehát a valóságtól és a valóság alakításával küszködő politikától függetlennek, önmagáértvalónak kell lennie. És természetesen erkölcsi joga, hogy fittyet hányjon a társadalmi szükségletekre, az olvasói igényre. Ebben a légkörben megszaporodnak a tűzről pattant, virulens, elegáns elmélkedések általában az irodalom exkluzivitásáról, azzal a hol burkolt, hol nyíltabb célzattal, hogy degradálják, proskribálják a valóság iránti érdeklődést, a közérthetőséget, a tudatosságot, egyszóval mindazt, ami a realista irodalom létének értelme.

S ebben a légkörben a realista irodalomnak nem nagyon támadnak védelmezői. Pedig hát ennek az irányzatnak is megvannak a maga belső, számos részletében még meg nem oldott gondjai, amelyek szellemi erőfeszítéseket igényelnének. Végleg meg kellene szabadulni például attól a terhes örökségtől, amit sematizmus néven tart számon az irodalomtörténet. A sematizmus korszakának parancsuralmi rendszere távolról sem csak a polgári irányzatok számára volt nehezen elviselhető, hanem az elkötelezett művészeti törekvések számára is gyötrelmet jelentett. Sőt: összehasonlíthatatlanul nagyobb kárt okozott itt, mint amott. A polgárinak mondott irányzatokat egyszerűen betiltotta s ezt, mint egyértelműen, nyíltan ellenséges gesztust lehetett értelmezni a barikád másik oldalán. Az elkötelezetteket viszont járomba fogta, kerékbe törte, olyan követeléseket támasztott velük szemben, amelyeknek csak a művészi megvalósítás rovására lehetett eleget tenni. Ezáltal nagyon súlyos szellemi és lelki zavarokat okozott, amelyek máig hatóan kínozzák az elkötelezett szándékú és éppen legtehetségesebb művészeket, akik ráadásul annak az ostoba gyanúsítgatásnak az árnyékában élnek, hogy vissza akarják hozni „dicsőséges" korszakukat, a sematizmust, és parlagiságot akarnak telepíteni a sokszínűen virágzó művészet helyére. Holott az elkötelezettség is sokszínűségre törekszik, a maga irányzatán belül is. Segítséget kellene azonban kapnia ahhoz, hogy ezt megvalósíthassa. Támogatást és bizalmat kellene kapnia ahhoz, hogy bebizonyítsa: elkötelezetten is lehet bármiről szépen, érdekesen, izgalmasan vagy akár meghökkentően írni. Sőt: csak így lehet a társadalmi és emberi titkok mélyére hatolni, csak így lehet igazán modern módon ábrázolni ezt a csakugyan új, sosem volt világot. Csak így születhet igazán eredeti mondanivaló, a neki szükséges, eredeti formaköntösben.

Ámde alig-alig találhatunk tanulmányokra, amelyek az elkötelezett realista irodalmi folyam számára vájnák a medret. Így ez a folyam megrekedhet és kiszikkadhat. Megkeseredik és elbizonytalanodik az elkötelezetten realista törekvésű író és felmerülhet benne, hogy miért kell őneki zsinegelt torokkal elhörögni mondanivalóját, miközben más terepeken derűsebben zajlik az élet? Ez a kérdés főképpen a kezdő írónemzedékben merülhet fel s tények bizonyítják, hogy kiváló tehetséget mutatók közül számosan nem az elkötelezettség irányába teszik meg első lépéseiket. Ha gondolatban meghosszabbítjuk ezt a folyamatot, bizonyos idő után oda juthatunk, hogy már nem rágalom, hanem tény lesz, ha a realista, elkötelezett irodalom képviseletét művészileg gyengének minősítik. Igazzá lehet majd, amit ma még nehéz elhinni, hogy nincsen kellő szellemi erő és tehetség, amely védeni képes az elkötelezettség, a tudatosság gondolatát a művészetben s nincsen erő és tehetség ahhoz, hogy ne csak védelmezzük ezt az irányzatot, hanem — belső értékei révén — hegemón helyzetűvé segítsük. Most még lenne erő, csak működtetni kellene.

*

Megvannak a feltételek ahhoz, hogy az irodalomban tevékenykedő, valamennyi tiszteletre méltó alkotó megvalósíthassa művészi elképzeléseit, bármilyen stílusirányzathoz tartozónak mondja is magát. Ezt az állapotot minden erővel őrizni kell. Sehova nem vezetett annak idején az a törekvés, amely parancsokkal igyekezett „rendet tartani" az irodalomban. Az ilyesmi ma is ártalmas. Az egyes alkotók szuverenitásának biztosítása mellett azonban az irányzatok közötti béke is szükséges. Nem isten békéje, nem az élni és élni hagyni erkölcse szerint, hanem az alkotó vitákban megteremtődő, kölcsönös megbecsülés alapján. És azzal a távlati céllal, hogy a magyar népnek az a szellemi ereje és tehetsége, amely az irodalomban nyilvánul meg, mindinkább a legmagasabbrendű erkölcsiség, a szocialista erkölcsiség jegyében hozza létre és sugározza szét értékeit.

CSÁK GYULA

Harminc évig nem írtam verset

— BESZÉLGETÉS TAMKÓ SIRATÓ KÁROLLYAL —

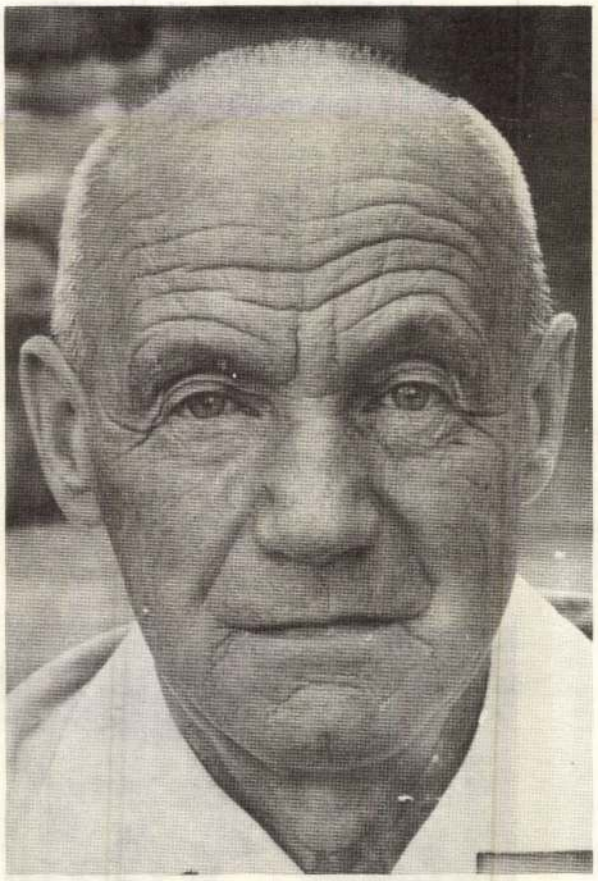

— A tizenhat éves mezőtúri diák avantgardista verseivel ugyancsak meglepte a kisváros gimnáziumának tanárait. Mi volt az a szellemi indíttatás, amelynek nyomán ön, jóformán gyerekfejjel, az avantgarde híve lett?

— Hetedik gimnazista koromban olvastam Szabó Dezsőnek egy tanulmánykötetében az olasz futurizmusról. Megdöbbentett, hatása alá kerültem, úgy éreztem: ez az, ami az én irányomat is mutatja. Tulajdonképpen Ady Endre még fel sem szívódott teljesen a tudatomban, és már avantgardista voltam. Azután amikor feljöttem Pestre 1921-ben, akkor kerestem az avantgarde pesti spóráit, nyomait, de csak Raith Tivadarral tudtam találkozni, akinek a Magyar Írás című lapja akkor indult meg. Ennek nemsokára munkatársa lettem. Kassák ebben az időben még nem volt Budapesten, de természetesen én Kassák irányát követtem, és tulajdonképpen mindnyájan, az egész Magyar Írás is a Kassák-vonalon haladt. Azután megjelent 1928-ban a Papírember című verseskötetem.

— Ez a kötet már avantgarde költőt avatott. A Papíremberben a hagyományos versek mellett a kötet végén megjelent négy síkvers is.

— Kassáknak a vonalból kimozdított versei annyira hatottak rám, hogy magam is elkezdtem a síkban dolgozni, olyan verseket írtam, amelyben a sorok építő tendenciát kaptak. Tehát tulajdonképpen egy építészeti költészetet, egy konstruktivista költészetet csináltam. Ezt a legnagyobb meg nem értés fogadta Budapesten, olyannyira, hogy a Budapesti Hírlap vezércikket írt a verseskötetemről, a Papíremberről. A cikket Hangay Sándor írta, ugyanott, ahol annak idején Ady Endrét támadták. Ennek a tárcavezércikknek az volt a tendenciája, sőt még a címe is: „Az ügyészség szíves figyelmébe." Az írás nemcsak kifejezetten őrültnek nyilvánított, hanem a társadalomellenes lázítás, izgatás, vallásgyalázás, és az összes akkor felsorolható vádak mind helyet kaptak benne.

TAMKÓ SIRATÓ KÁROLY

KRITIKA 1980/3

— És az ügyészség valóban felfigyelt rá?

— Az volt a szerencsém, hogy a könyv Békéscsabán jelent meg, és a gyulai ügyészség nem olvasta a Budapesti Hírlapot. Így aztán vártam, hogy mi lesz, de nem lett semmi. Egyébként a 8 Órai Újság hasonló hangnemben írt rólam, azonkívül a Hajdúföld című lap is, és én láttam, hogy itt, Magyarországon ennek az irányzatnak jövője nincs, tehát tudtam, hogy nekem Párizsba kell mennem.

— Ebben a támadó, ellenséges közhangulatban egyedül Illyés Gyula írt értő, támogató cikket önről a Nyugatban.

— Igen, Illyés Gyula azonnal egy gyönyörű cikket írt, amelyet azóta is az irodalmi belépőmnek tartok. De ez nem változtathatta meg azt a meggyőződésemet, hogy el kell innen mennem. A Papírember megjelenése utáni két évben készültem Párizsba, Párizsra. 1930-ban örököltem édesapámtól 600 pengőt. Ez éppen annyira volt elég, hogy Párizsba utazhattam, és esetleg vissza is utazhattam volna ezen a pénzen, de ahhoz, hogy valaki Párizsban berendezhesse az életét, már nem volt elegendő. Az volt a szerencsém, hogy amikor Párizsba értem, már állásban voltam. Sőt már a vonaton állásban voltam. Egy asszonnyal utaztam együtt ugyanis, akinek a férje az egyik nagy áruházban munkavezető volt. Ő adott nekem egy névjegyet, és azt mondta: „Menjen el a férjemhez, fel fogja venni magát." Így én a harmadik nap, hogy Párizsban voltam, már dolgoztam.

— Akkor már tudott franciául?

— Tudtam franciául annyira, hogy beszélni tudtam azokkal, akik szívesen beszéltek velem. Olvasni nagyon jól tudtam.

— Amíg itthon volt, Magyarországon, tudta-e követni az avantgarde Párizsban gyülekező apostolainak programját?

— Hogyne. Barátoktól kaptam a francia lapokat, ismertem az egész irodalmat, Picabiát, Tristan Tzarát, Apollinaire-t, Bretont és a többieket. Nemcsak hogy őket ismertem, hanem sokat foglalkoztam a tér—idő problémával. Ismerkedtem a Bolyai-féle nem euklideszi geometriával, Lorentz, Minkowski, Lobacsevszkij elméleteivel, munkáival. A két év alatt, 1928-tól 1930-ig.

— Ön tehát alaposan fölkészült a párizsi szellemi életre. A mindennapi életről, a megélhetésről mi volt az elképzelése?

— Akkor már nekem több barátom volt kint, elsősorban Groszmann Sándor, aki Hailé Szelassziénak, a négusnak volt a szobrásza. Ő 1925-ben ment ki Abesszíniába, a négusról és a négus családjáról szobrokat csinált, és ezzel annyi pénzt keresett, hogy Párizsban vett egy harisnyagyárat. Ez a barátom várt engem az állomáson, és nagyon sokat tett azért, hogy én Párizsban „beotthonosodjam".

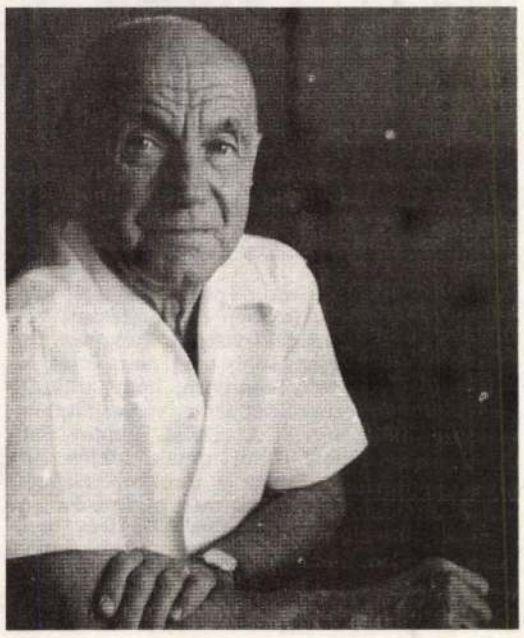

— Hogyan sikerült szót értenie, barátságot kötnie a párizsiakkal? „Beotthonosodni..."

— Évek teltek el, amíg mindenütt megtaláltam azokat az embereket, akikre számítottam. Ez úgy ment, hogy abban az időben a Dôme volt a világ közepe. A Dôme kávéház, a Boulevard Montparnasse és a Boulevard Raspail sarkán. A Montparnasse népe három típusból állott. Egynek volt annyi pénze, hogy leülhetett a nagy Dôme-ban, a másik leülhetett a kis Dôme-ban, a harmadiknak, akinek nem volt annyi pénze, hogy leülhetett volna, az a Dôme előtt sétált.

— Ezek voltak önök?

— Nem. Én ültem. A második kategóriába tartoztam. Az elsőben ült Picasso és Ehrenburg. Láttam őket nemegyszer, télen-nyáron. Ehrenburgnak olyan gyönyörű bundája volt, hogy életemben nem is láttam olyan gyönyörűt. A kis Dôme-ban Groszmann mellett mindig ott ült Csáky József, a szobrász, aztán Tihanyi Lajos, őt minden este ott lehetett találni. Azonkívül a friss magyarok, akik Párizsba jöttek, előbb-utóbb odaverődtek; a művészek.

— Kire emlékszik a magyarok közül?

— Hát kérem, a Czigány fotografusra, azután arra a filmrendezőre, aki Kossuth-díjat kapott, Gertler Viktorra. Azután Kolozsváry Zsigmond, a festőművész is ott volt, és Várnai Zseninek a fia, Peterdi Gábor, és még rengetegen. Ott jól éreztük magunkat mindig. Csáky folyton magyar nótákat énekelt, meg szép szegedi népdalokat, már csak éjfél után, amikor kicsit tovább maradtunk. Mellettünk persze ott voltak a többi nemzet avantgarde kivándorlói is. Aztán nemsokára tagja lettem a Cercle François Villon-nak. Az egy jótékonysági intézmény volt, ahol a francia társadalomnak a leggazdagabb rétegei a művészeknek ebédet és vacsorát adtak. Ott — nagy meglepetésemre — az avantgarde-nak a legnagyobb képviselőivel is találkoztam, többek között Delaunay-val. Itt ebédeltünk és vacsoráztunk, és azután elmentünk a Dômeba. Tehát ez a két hely volt, a Cercle François Villon és a Dôme kávéház, ahol össze tudtam találkozni mindazokkal, akikkel szerettem volna. Arppal, Mondriannal. De például Tristan Tzara nem ült le oda közénk. Sétált mindig előttünk, a Dôme-ban nem is láttam őt soha ülni. Nem tudom, miért nem ült le. Én egyébként Tzarával nem voltam kapcsolatban, nagyon szerettem, de úgy éreztem, elvégezte azt, amire hivatva volt, tehát a jövő szempontjából őrá nem is számítottam, épp ezért vele nem is kerestem a kapcsolatot.

— És André Breton?

— André Bretontól távol tartottam magam. A szürrealizmussal nem voltam szoros kapcsolatban. A szürrealizmust belevettem ugyan a dimenzionizmus folyamatába, Bretonnak a *speciális objet surréaliste*-féle meghatározását és alkotásmódját, illetve megnyilvánulási módját. De a szürrealizmus is — úgy éreztem — be volt fejezve abban az időben. Voltak ugyan még kiállítások és könyvek, de azok már a szürrealizmus utórezgései voltak. Én egészen messze, előre néztem, 30—50 éves távlatba, és ott a szürrealizmusnak már nem volt nagy perspektívája.

— Találkozott-e az ön elképzelése az akkori legprogresszívebb irányzatokkal?

— Én az eggyel több dimenziós kifejezési formát találtam meg. És Párizsban azt láttam, hogy ugyanazt csinálja a festészet és a szobrászat is, amit én csináltam az irodalomban. Tehát amikor én a vonalból — amelyik egydimenziós — kiléptem a síkba — amelyik kétdimenziós —, a festészet a kétdimenziós síkból belépett a háromdimenziós térbe, az euklideszi térbe. A szobrászat pedig, amelyik a háromdimenziós euklideszi térben volt, kilépett ebből, és belépett a négydimenziós Einstein—Minkowski-féle tér—idő kontinuumba. A művészetek automatikusan elkezdtek ebbe az irányba áramlani, tehát a nem euklideszi tér felé, az Einstein—Minkowski-féle négydimenziós térbe. Itt jöttek létre a nem euklideszi művészetek, azaz a vonalból kilépett irodalom, a síkköltészet. Ez volt a *planizmus*. A táblakép-festészetből kilépett festészet lett a háromdimenziós térszobrászat. A szobrászat pedig kilépett a halott euklideszi térből, és behatolt a mozgó térbe. A tér elmozdítása következhetett be, noha ebben az irányba akkor még csak halvány nyomok mutattak. Most, 1976-ban már nyilvánvaló, hogy frontáttörés történt akkoriban. Hiszen a művészek legprogresszívebb éle ma már ebben az Einstein—Minkowski-féle térben van. Például Schöffer, és a másik nagy magyar, Vasarely, és azonkívül nagyon sokan, akinek a törekvéseiről itt nekünk még fogalmunk sincs, mert ezek a művészek csak akkor kerülnek ide hozzánk, amikor már megtörtént a nagy triumfálásuk. Na most, ezt az egész mozgalmat én egy 56 soros manifesztumban foglaltam össze, amelyikben benne volt az expreszionizmus, a konstruktivizmus, a szürrealizmus. A kiindulópont a dadaizmus volt.

— Milyen volt az ön irodalmi rangja ebben a társaságban? Ismerték-e a síkverseit például?

— Groszmann Sándor — akiről már beszéltem — nagyon szerette a verseimet, és elkezdte fordíttatni azokat. Persze én tudtam, hogy ha meg akarok mozdulni, akkor a síkverseimet kell franciául lehoznom. Magam is hozzákezdtem a fordításukhoz, akkorra már elég jól tudtam franciául. A francia költők közül barátokat kerestem, például Camille Bryen is barátom volt. Vele együtt lefordítottuk a tíz síkversemet franciára. Amikor ezeket a verseket megmutattam a modernek-nek, elámultak. „Te vagy a mi emberünk" — mondták, és egyik adott át engem a másiknak. Találkoztam egy Kotchar nevű tbiliszi orosz szobrásszal, aki azt mondta: „Szirató, te pontosan azt csinálod, amit én!" Amikor felolvastam neki a kétdimenziós irodalom manifesztumát, akkor ő rögtön felolvasta nekem a háromdimenziós festészet manifesztumát. És akkor összeölelkeztünk. Azonnal szervezkedni kezdtünk, mondván, hogy csinálunk ebből egy nagy mozgalmat, mert mindenki ugyanezt csinálta. Engem megbíztak azzal, hogy írjam meg ennek a manifesztumát. Én akkor már annyi manifesztumot olvastam, hogy na mondom, csinálok egy mester-manifesztumot, amelyikben nem lesz egyetlen fölösleges szó, nem lesz mellébeszélés, csak a lényeg lesz. A Manifeste Dimensionisme robbanóan egyszerű volt, de benne volt minden. Franciául írtam meg, Camille Bryennel átdolgoztuk, ellenőriztettük, és felolvastam azoknak, akik a Dôme-ban és a Cercle François Villonban együtt voltak velem. Felolvastam, és ezek elámultak. Azt mondták: „Ez az, mi ezt csináljuk!" Előzőleg megállapodtunk, hogy kikkel fogjuk aláíratni, azokat én fölkerestem, és mindenki aláírta, akit csak arra fölkértem. Ez 1936 tavaszán volt.

— Ez a manifesztum a dimenzionizmus elmélete. Visszatérve a síkversre; ebből is lehet idézni, mert vannak nyelvi elemei, szavak, mondatok. Hagyományos módon, versként elmondani azonban nem lehet, mert a nyelvi elemek valóban csak elemek a síkversben. Hogyan lehet egy síkverset mégis előadni, közvetíteni?

— A síkvers elveti a könyvlátást, és a képlátást emeli a helyébe. Ezt már 1928-ban megírtam az első manifesztumban, amely a Papíremberben jelent meg. Ebben a többi között azt írtam, hogy a síkvers nem alaktalan sorok nyomasztóan egyirányú szövegének tekinti a papirost, hanem területnek, ahol a szavak és a mondatok elhelyezése építő jelentőséget nyer. A planizmus építi a verseket. A tömegekhez szóló előadási formája a villanyvers, amelyik a technika, a transzparensek, a villanyplakátok speciális művé-

szete, az új tömegművészet. És itt van a televízió. A televíziónak most keresik a saját művészetét. Látja, a síkverset igazán csak a televízió tudja előadni. Mégpedig mint az időjárásjelentést, hogy a különböző nyilak mutatják, merről jönnek a ciklonok, az anticiklonok és így tovább. A síkvers ugyanúgy grafikailag mutatja a történést a síkon nyilakkal, ábrákkal, és természetesen nyelvi eszközökkel, szavakkal, beleírt mondatokkal. Ezt én a Síknyelvtan című művemben nagyon szépen kifejtettem már annak idején.

— Tulajdonképpen miért jött haza 1936-ban Párizsból, hiszen elismerték önt, tekintélye volt, barátai. A megélhetése is biztosnak látszott...

— Hát ez éppen a kenyérkeresetemmel függött össze. Tudja, én fotoriporterként működtem. Egyszer kaptam egy megrendelést. Egy amerikai nő be akarta utazni Franciaországnak a középső részét, és a főnök engem jelölt ki, hogy vele menjek. A nő telefonált, hogy reggel 7-kor a Place Vendôme-on várjam a géppel. Ő az autóján jön, indulunk, és azután én majd lefényképezem őt a várkastélyokkal, hidakkal stb. Hétre odaértem a Place Vendôme-hoz. Zuhogott az eső, és azon a téren van a világ legnagyobb cúgja. A nő nem jött a nagy eső miatt, én meg háromnegyed órát vártam és áztam az obeliszk mellett. Rettenetesen megfáztam, beteg lettem, influenzát kaptam. Az influenzát nem tudtam kifeküdni, lett belőle egy reumatikus láz, egy térdízület-gyulladás, abból lett egy szívizomgyulladás. Alig bírtam már vánszorogni, és csak annyira tudtam magamat lábon tartani, hogy a Dimenzionista Manifesztum megjelent, és megfelelő adminisztrációkkal szétküldtük. Akkor olyan beteg voltam már, hogy járni se igen tudtam. A barátaim vonatra tettek, és hazajöttem Budapestre. Hat év után.

— Itthon volt kihez jönnie?

— Igen, itt volt a családom.

— Idehaza tudtak az ön párizsi tevékenységéről?

— Nem tudtak. Egyáltalán nem. És nemcsak hogy nem tudtak, de magam is óvakodtam attól, hogy ezt bárkinek eláruljam, mert Magyarországon ez idegen anyag volt. Már a síkverseimmel is azt a tapasztalatot szereztem még 28-ban, hogy ez itt valami kacagtató robbanóanyag. Óriási vidámságot keltettek a síkverseim. Még maga a Magyar Írás szerkesztője, Raith Tivadar is először ugyan elvállalta a Papírembernek a kiadását, de amikor megmutattam neki a síkverseimet, megrémült, és azt mondta, hogy ilyet ő nem ad ki, mert nem akarja, hogy a Lipótmezőre utalják. Én tudomásul vettem, hogy ezeket nem lehet kiadni, és gondoltam, elteszem őket. De ahogy mentem hazafelé, az egyik könyvkereskedés kirakatában egy könyvre esett a pillantásom; Palasovszky Ödön: Punalua. Rögtön megvettem, és ahogy elolvastam, táncra perdültem, és rohantam vissza Raith-hoz. Mondom: Nézz ide! Hát ez mi?! — Azt mondja: Micsoda; a Punaluát te komoly könyvnek tartod? — De még mennyire — feleltem —, és ha nem adod ki a könyvemet, hát nem adod. Alá szolgája! Ezzel elindultam másik kiadót keresni. Megtaláltam a Tevant. Minden rendben ment mindaddig, amíg a könyv szedésében nem értek a síkversekig. Mikor a síkversekhez értek, Tevan sürgönyözött, hogy nem tudja szedni, azonnal jöjjek. Leutaztam Békéscsabára, és amikor kezdtem megmagyarázni neki a síkverseket, azt mondja: „Érdekes, jó." De amikor odaértünk a Budapest című villanyvershez, a Tevan azt mondta, hogy ezt a könyvet ő nem adhatja ki, mert ez társadalomellenes izgatás, ebből neki komoly baja lesz. Ekkor ő is visszalépett a könyv kiadásától, úgyhogy végül a könyv a saját költségemen jelent meg. A Budapesti Hírlap ugye észre is vette a társadalomellenes izgatást. Szóval én nem haragudtam Tevanra, és egyáltalán nem haragudtam senkire, mert láttam, hogy nem ért még meg a helyzet. Tehát, amikor 1936-ban átjöttem a határon Hegyeshalomnál, az egész anyagot bevágtam egy bőröndbe, lezártam, ki se nyitottam 1959-ig.

— És mit csinált 1936-tól 1959-ig?

— 1936-tól 1959-ig elsősorban beteg voltam. A Párizsban szerzett sokkízületi gyulladást gyógyítgatták. Amikor már valamelyest rendbe jöttem, az Orion-gyárnak a propagandaosztályán dolgoztam, mint propaganda-szakíró. Az egész párizsi irányzatra függönyt eresztettem, nem akartam vele foglalkozni. Nem is lehetett volna hol, reménytelennek tartottam, hogy bárkinek is beszéljek róla, mert ugye olyan lett volna, mint egy holt tájkép, abszolút reménytelen. Azonkívül jött nemsokára a háború, amelyikben különösképpen vészes volt ez az egész témakör. A háború után megtanultam oroszul. Jórészt fordításokból éltem 1959-ig. Orosz eredetiből Majakovszkijt fordítottam. Majakovszkij futurista verseihez nem találtak megfelelő hivatásos fordítót. Én a legnagyobb örömmel csináltam ezt, hiszen ezért is tanultam az orosz nyelvet.

— Tehát nem szakadt meg minden kapcsolata az irodalommal azzal, hogy Hegyeshalomnál hazafelé elsüllyesztette a verseit, félretette párizsi munkásságának dokumentumait.

— Nem, hiszen fordítottam. De harminc évig nem írtam verset. Nézze, én 1929-ben megírtam az Eposz az emberről című versemet. Ez a síkverseknek az a része, az az alakja, amelyben úgy éreztem, hogy én az irodalmat befejeztem. Ezután az irodalomban nincs mit mondanom. Ez ugyanolyan, mint Malevicsnek a fehér alapon fehér négyzete, hogy ő ott befejezte a festészetet. Én ezzel az Eposz az emberről című síkversemmel befejeztem a költészetet. Ezt annyira éreztem, hogy utána harminc évig nem írtam verset. Pontosabban nem írtam olyan komoly verset, amelyiket én versnek tekintettem volna. Írtam különböző csasztuskákat, mikor feljöttem Pestre. Nem tudtam miből élni, és akkor csasztuskakereslet volt. Hát én írtam az élenjáró tiszta házról, aztán írtam a késői aratásról. Így volt, kérem.

— 1960 után az irodalmi élet is nyitottabbá, liberálisabbá vált. Szóhoz juthattak az újat akarók. Tamkó Sirató Károly is írni kezdett, sorra jelentek meg a kötetei. 1962 óta legalább hét. Ön rendkívül népszerű ma Magyarországon. Ezt a népszerűséget a gyerekverseknek köszönheti. A nyilakkal, ábrákkal kifejező síkversek költője hogyan kötött ki a dallamos, ütemes gyermekrigmusoknál?

— Mikor 52 és 60 között mint költő nem juthattam szóhoz, akkor ebben a szellemi atmoszférában volt egy szűk ösvény, amelyiken produkálni lehetett. Ez volt a gyermekirodalom. A Móra akkor kezdte kiépíteni a maga írói gárdáját. Annak, hogy én az Orionban dolgoztam öt évig, volt egy nagy előnye, mégpedig az, hogy megtanultam azt adni, amit kérnek, adott témát, adott időre, adott terjedelemben... Így esett, hogy amikor az OTP hirdetett egy pályázatot reklámversre, én pályáztam, és az ezer forint fődíjat megnyertem.

— Mi volt a reklámvers?

— Az volt a címe, hogy Jozafát, az arab rózsakertész. Ez a rózsakertész nevelte a rózsát, és az érte kapott pénzt betette a takarékba, és így lett boldog. 1953-ban megnyertem tehát ezt a pályázatot, azonban nem akarták kifizetni az ezer forintot, mert volt egy olyan rendelkezés, hogy csak magyar témájú reklámverset lehet finanszírozni. Az volt a határozat, hogy csak úgy fizetik ki az ezer forintot, ha valamelyik híres magyar verset is átírom OTP-reklámnak. Hát én nem haboztam egy cseppet sem, és a János vitézből csináltam egy reklámverset. Beküldtem az OTP-nek, jónak találták, elfogadták. Így megkaptam az ezer forintot. Akkor észrevettem

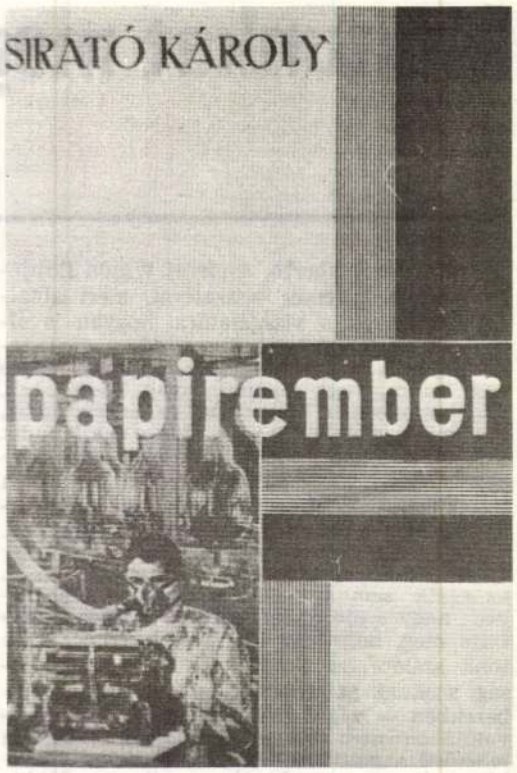

azt, hogy én jól tudok gyerekverseket írni. Az OTP lektora volt az Ifjúsági Kiadó lektora is, és ő bevitt engem az Ifjúságihoz próbavers-írásra. Az egyik versemet, amelyik megjelent korábban a Kiáltás című verseskötetemben, a Tengerecki Pált, megpróbáltam gyerekversre átvariálni. Ezt beadtam a Mórának. A Móra pár év múlva kiadta az egyik gyűjteményében. Az újabb gyermekgyűjteményekben három-négy, aztán egyre több verssel jelentkeztem, amelyeket később egy önálló kötetben kihoztak. Így jelent meg a Tengereckinek az első kötete. Miután ezek sikert arattak, így lettem én gyerekversíró.

— Élete első irodalmi díját 1976-ban kapta. József Attila-díjat. Ezt ön hogyan értékeli?

— Úgy értékelem, hogy elfogadtak, elismertek. És nemcsak engem, az én verseimet, hanem a jövő szellemi útját, amit fél évszázada képviselni igyekszem. Sokat kellett várnom, mert Magyarország már a honfoglalás időpontjában is pár száz éves késéssel startolt az európai kultúra felé. A pár száz éves késés éreztette hatását bizonyos ideig. Egyik könyvemben megírom, hogy meddig. Kassák fellépéséig, írom én. Kassáknak sikerült behozni az ötvenéves Ady-késést is. A Kozmogrammokban ez benne van. Úgy látszik, ennek is köszönhetem, hogy most már megértettek engem, legalábbis méltányolják ezt az irányt. Azt írtam a Vízöntő kor hajnalán előhangjában, hogy aki közel van a jövőhöz, azé lesz a jövő. De tudja, az a nagy baj, hogy mindig az elsőség a döntő. Ezt én csak úgy tudom illusztrálni, hogy amikor Franciaországot jártam, vidéki városokban voltam, falvakban, és láttam egy-egy keresztény templomot. Ott elámul az ember a templom csodálatos szépségétől, mert az először született, és ott született. Mert ahol megszületik a stílus, az döntő erejűen értékes valami. Aztán amikor itt, Magyarországon látom a vidéki templomokat, ezek többségén látszik, hogy csak utánzatok. Pallérstílusnak mondják ezt, azt hiszem. Tehát ez az óriási nagy veszteség; ahelyett, hogy elsők lennénk, kénytelenek vagyunk másolni a saját honfitársainkat, akik Párizsban csinálják azt, amire itthon nem lett volna módjuk. Mert itt hiányzik a kedvező miliő. De talán ez így is jó. Nem akarok ebben állást foglalni, hisz Illyés Gyula is úgy mondta, hogy más az avantgarde Párizsban, és más az avantgarde Budapesten. Ezt én is elfogadom.

BÁNKI ILONA

(Az interjú 1976 áprilisában készült.)

Múltunkat meg kell érteni

– Jegyzetek a Márványemberről –

A *Márványemberre*, Andrzej Wajda filmjére azért is érdemes visszatérni, mert alkalmat ad annak a vizsgálatára, hogyan is állunk az ún. személyi kultusz időszakával, takargatjuk vagy mentegetjük-e hibáit, van-e vagy nincs, vagy mennyire van készségünk, hogy tanulságait elemezzük és hasznosítsuk, illetve — ellenkezőleg — van-e hajlamunk kritikáját olyan módon eltúlozni, ami kérdésessé teszi, hogy ebben az időszakban is a szocializmus épült, a torzulások se semmisíthették meg annak legalapvetőbb vívmányait.

Wajda filmje, semmi kétség, e korszak valóságát híven idézi fel, megítélésében sem az egyik, sem a másik szélsőségbe nem téved; nagy ereje éppen ebben rejlik; azt mutatja meg, hogy egy jó ügyet hogyan visz a tönk szélére az akarnokság és a korlátoltság, azoknak az erőszakoskodása, akik az emberekben — végső fokon tehát az ügyben — valójában nem bíznak, s hogyan teszi ezt lehetővé a politikai tapasztalatlanság, a vakhit, azoknak az odaadása, akik (legalábbis egy ideig) nem tudnak különbséget tenni a tényleges vívmányok és azok irreális túlhajtása, lelkesültség és fanatizáltság, belülről fakadó odaadás és látszatmanipuláció, indokolt éberség és esztelen gyanakvás, hősiesség és mesterséges heroizálás között.

A korszak realista ábrázolásának ugyanis ez a legfőbb követelménye. Nem valamiféle absztrakt „egyensúly"-igény miatt, hanem azért, mert ilyen volt a történelem: a kelet-európai országokban *egyszerre* és *egyidőben* következett be nemzeti történelmük legnagyobb fordulata: az áttérés a szocializmusra, a feudális maradványok és a kapitalista rendszer felszámolása, a kizsákmányolás megszüntetése, a népi hatalom megteremtése — és azoknak a tragikus eltévelyedéseknek a sorozata, amelyekhez a szektásság és a dogmatizmus elvezetett, a törvénytelenségek és önkényeskedések, amelyek mindenekelőtt olyanokat sújtottak, akik véghezvitték a fordulatot, tehát forradalmárokat, meg azokat, akikért és által a fordulat történt, vagyis a dolgozó tömegeket. Ez az egyidejűsége két ellentétes irányú folyamatnak — ez a specifikuma a korszaknak; ez benne a döbbenetes, az utókor számára oly nehezen érthető, sőt nehezen elfogadható. S alighanem ez is egyik oka annak, hogy újra meg újra kétségek merültek fel körülötte.

A szocializmussal szemben álló tábor a személyi kultusz időszakát a fasizmus uralmához szeretné hasonlítani, kiindulva abból, hogy hasonló ismérvek jellemzik (ártatlanok elpusztítása, lágerek, önkényeskedés, az egyén totális alávetettsége, fanatizált tömegek stb.) s ennek az analógiának a jegyében azt várja el tőlünk, hogy tagadjuk meg *maradéktalanul* a múltnak ezt a szakaszát, határoljuk el magunkat mindenben tőle. Csakhogy ez teljesen ki van zárva, hiszen nem kevesebbet jelentene, mint az említett történelmi fordulat megtagadását, azaz szembefordulást a szocializmussal a múltban és a jelenben, más szóval: átállást a restauráció, az ellenforradalom és az antikommunizmus oldalára.

A hitleri birodalomnak és a vele egy úton haladó államoknak nem deformálódása volt a háborús politika, a politikai ellenfelek fizikai megsemmisítése, a faji alapon végzett népirtás, az embertelen bánásmód a kiszolgáltatottakkal, hiszen ez volt a rendszer lényege, s mennél inkább volt módja kibontakoztatni ezeket az aktivitásait, annál inkább teljesítette „hivatását", annál „hibátlanabb" volt a maga követelményei szerint. Ezzel szemben a szocialista társadalom szóban forgó torzulásai a legélesebben szemben álltak annak a politikai harcnak és annak az ideológiának az értelmével és szándékával, amelyből a szocializmus általában, s legfőképpen a tudományos szocializmus megszületett. Ebből adódik a személyi kultusz történetírói, ideológiai és művészeti feltárásának minden nehézsége.

Még annak a kockázatát is vállalnám, hogy kimondjam, ennek a korszaknak a valósághű és igazságos ábrázolása a legkomplikáltabb feladat, amelyet a történelem valaha is az irodalom, a művészet és a tudomány elé állított. Ilyen csomóban egyetlen időszakban sem gabalyodtak ennyire össze a szálak, ezt a kusza gombolyagot — szemben a gordiuszi csomóval — nem vághatja széjjel senki egyetlen csapással, fonalról fonalra kell szétbogozni; felfejtésének nincs más módja.

Mai hazai vitáinknak, politikaiaknak és ideológiaiaknak — készséggel elismerhetjük — egyik legfőbb oka, hogy ezt a munkát még mindig nem végeztük el. Akárhová tekint az ember, a nézeteltérések mögött még mindig érződnek az akkor összegabalyodott görcsök. Ezért is értékelendő Wajda filmje, bár — ezt sietek hozzátenni — szó sincs róla, hogy az 1976-ban elkészült *Márványemberrel* kezdődött volna (akárcsak a filmművészetben is) az ötvenes évek elejének művészi analízise a szocialista világban. Wajdával magával is vitatkozni kell erről, aki vitapartnerei érvelését elfogadva kijelenti (L'Europeo, 1978. november 10.), hogy *„a művészetben ezekkel a témákkal sohasem foglalkoztak"*, és a *Márványember* forgatókönyvének hányattatásait — szubjektíve érthető, de objektíve el nem fogadható módon — úgy adja elő, mintha ennek a filmnek az elkészítésével történelmi fordulóponthoz értünk volna a személyi kultusz megítélése vagy keserű igazságai kimondása ügyében.

Csak hamarjában idézzem fel az ezzel a korszakkal kritikusan foglalkozó magyar filmeket, amelyek sora — ha nem is mindjárt a legmélyebb régiókban — már 1955-ben kezdődik, *A 9-es kórteremmel*; 1956-ban leforgatják a *Keserű igazságot*, 57-ben készül el az *Éjfélkor*. Már igen kényes kérdéseket feszeget 59-ben a *Tegnap*, 63-ban a *Párbeszéd*, 64-ben az *Álmodozások kora*. A történtek lényegét elemző művek sorát 65-ben a *Húsz óra* nyitja meg, utána jön a *Tízezer nap*, a *Zöldár*, 66-ban következik az *Apa*, a *Minden kezdet nehéz*, 68-ban a *Fényes szelek*, a *Feldobott kő*, 69-ben *A tanú;* 70-ben a *Szerelem*. De még a sokat szidott hetedik évtizedben is folytatódik a lista: 74-ben a *Holnap lesz fácán*, 75-ben *Az idők kezdetén*, a *Szembesítés*, 76-ban a *Budapesti mesék*, 77-ben az *Apám néhány boldog éve*, 78-ban *A ménesgazda* és az *Angi Vera*. Ezek között szerepelnek remekművek és gyengébb alkotások, de most nem az értékelésről van szó, hanem a szüzséről. És csak azokat a filmeket soroltam ide, amelyek a szóban forgó években játszódnak; a személyi kultusz problémakörével kapcsolatos, azzal közvetve, áttételesen foglalkozó művek száma ennél sokkal több, legalább a duplája, ha nem a háromszorosa. És nemcsak nálunk készültek és készülnek ilyen művek, hanem a Szovjetunióban és más szocialista országokban is.

A *Márványember* persze két szempontból is kimagasló: egyrészt olyan kiváló rendező alkotása, mint Wajda; másrészt par excellence politikai film, középpontjában nem annyira az egyének sorsa, mint maga a közélet áll, a hétköznapi történelem. Amiben egyedül áll, az nem az, hogy ezzel a korral foglalkozik, hanem az, hogy az ötvenes évek elejét korrelációban vizsgálja a hetvenes évek végével, legeredetibb figurája nem Birkut, a márványba faragott — azaz hőssszá manipulált — élmunkás a maga tragédiájával, hanem a mai fiatalok kíváncsiságát megtestesítő Agnieszka, az antimanipuláció megszállottja. Revelációként a valóságnak ez az oldala hat; főként azért — és ebben lép túl a *Márványember* elődjein —, mert érzékelteti, hogy a mai felvilágosult fiatalok igazságkeresése, ha olyan következetesek és objektívek, mint Agnieszka, nem rekedhet meg az egyoldalú negációban, el kell, hogy jusson ahhoz a komplexitáshoz, amelyről fentebb szó volt és ezzel együtt a szembenézéshez *önmagával, a maga* katarzisával. Wajda, igaz, nagy hangsúllyal foglalkozik — Agnieszka és a tévés visszatérő összeszólalkozásaiban — azzal az ellenállással, amely ma is még érezhető, amikor e nehéz idők fájdalmas konfliktusainak felidézéséről van szó. De úgy vélem, félreértik a filmet és Wajda szándékát is, akik csak ezt vagy főként ezt látják Agnieszka próbatételének; a mélyebb konfliktusa az, hogy — előítéleteivel ellentétben — rá kell döbbennie: az ötvenes évek elejét nem lehet elintézni azzal, hogy voltak manipulálók és manipuláltak, és hogy minden illúzió volt és tévhit, becsapás és önbecsapás.

Már a *Húsz óra* filmváltozatában, igaz, csak marginálisan, de feltűnik annak a krónikásnak a vergődése, aki erről az időszakról be akar számolni, az újságíróé, aki álmában is forgolódik, meg felriad, hogy képtelen megírni ezt a riportot... Wajdánál ez a gyötrődés a film egyik legfőbb drámai elemévé lép elő. Agnieszka görcsös erőfeszítései, hogy előbányássza a történet szereplőit, hogy szólásra bírja őket, hogy megértse, milyenek voltak akkoriban és hogyan lettek olyanokká, amilyenekké lettek — tulajdonképpen ez a *Márványember* legbelsőbb drámája. Hisz miért nem tud megnyugodni a lány? Miért akarja már feladni az egész vállalkozást? Mitől válik szinte betegévé az ügynek, mitől uralkodik el rajta az idegesség, miért rángatódzik egyre kellemetlenebbül az arca is? Erre csak egyetlen magyarázat van: a múlt, amely feltárulkozik előtte, lényegesen más, mint aminek képzelte, gondolta volna; prekoncepciói összeomlottak, és ezzel együtt összezavarodott egész világképe.

Nem, persze, hogy nem abban az értelemben, mintha a bűnök és a hibák nem lettek volna, mintha a korszak negatív tényei érvényüket vesztették volna, erről szó sincs. Amire rá kell döbbennie, az más, nevezetesen, hogy mindezek a riasztó jelenségek egy nagy és az emberek java részében mélyen gyökeredző, belülről vállalt ügy torzulásai voltak. Annál hevesebben és indulatosabban csap össze Agnieszka a tévé emberével, mennél inkább ezt érzi. Az, a maga opportunizmusában azért akarja lebeszélni a film elkészítéséről, mert attól fél, hogy a lány fel akarja tépni a sebeket és ebből őneki támad majd kellemetlensége. Pedig a lány nem a múltat, hanem önmagát marcangolja!

Konfliktusa azzal a szemlélettel van, amelyet ő is, generációja is elfogadott, s amelyet magukévá tettek sokan azok közül is, akik azoknak az időknek áldozatai voltak, sőt még olyanok is, akiket különös felelősség terhel azért a rosszért, ami akkoriban történt. (Ami az utóbbiakat illeti, ez is érthető: azért teszik ezt, hogy ne tűnjék szembe, miben teljesítettek túl; — Madách szavával szólva, azt a benyomást igyekeznek kelteni, hogy „bűnük a koré"...) Agnieszka pedig egyre inkább rájön, hogy az emberek akkor se voltak egyformák: ha a szituációt nem is látták át, különböztek abban a tekintetben, hogy ki mit miért és milyen mértékben tett, nem tett, felismert, vagy nem ismert fel.

Nagyon időszerű tanulságokkal szolgál ez a film, nemcsak és talán nem is elsősorban a múltról, inkább a jelenről. Ki nem látná, hogy ma is vannak, akik az idő kerekét visszaforgatnák, ha tehetnék; élnek még szektás nosztalgiák is, amelyek ellenében nem felesleges felidézni a személyi kultusz tényeit, de még érzékelhetőbben azok mozgolódnak, akik szeretnék az utóbbi negyedszázadban bekövetkezett változásokat tagadni, azt a folyamatot megkérdőjelezni, amelyben elsősorban és mindenekelőtt végbement a leszámolás az önkénnyel és a dogmatizmussal: a szocialista valóság megújhodását. (Vagy talán nem leszámolás-e a törvénysértésekkel a törvényesség helyreállítása, nem az önkényeskedés megszüntetése-e a szocialista demokrácia kifejlesztése, az egyénre nem tekintő fanatizmusé az emberek létfeltételeit gyökeresen megjavító társadalompolitika?)

A *Márványember* nem idealizálja a jelent se, megmutatja annak a bajait is. De ez csak egy érvvel több arra, hogy milyen messzire kerültünk a múlt hibáitól és hogy mennyire közelinek érezzük, megőrzendőnek, folytatandónak és fejlesztendőnek e múlt korszakos vívmányait.

RÉNYI PÉTER

Tamó Máté
festő
– 1892

Éimisk 1930
89. l.

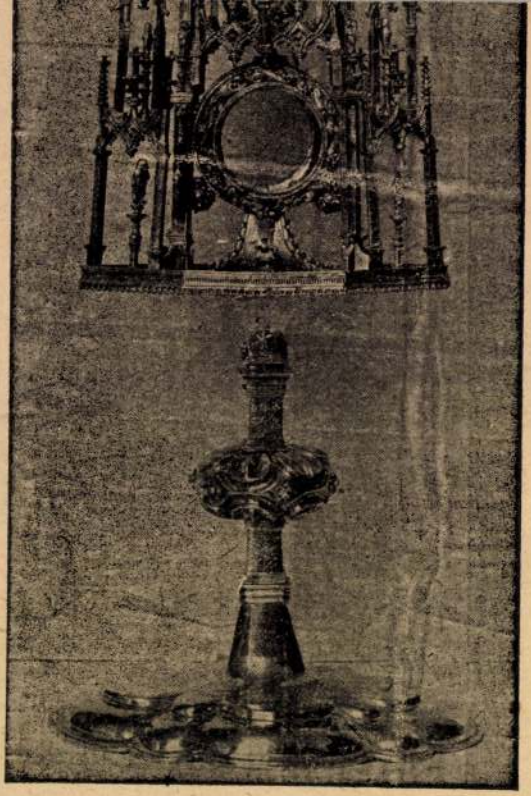

250. kép. *Urmutató, XV. sz. vége.*

TAMKÓ SIRTAÓ Károly

Vajda Endre: Glossza Tamkó Sirató Károly verséhez Kassák Lajosról. In. Uj Irás, 1987. 6. sz. 13 - 17. p.

~~létévé~~ Kassáknál

~~lé~~létéve: Kassáknál

Elharározó fontességúak az
főurak épitkezései: Savoyai J
Harrachok /Féltorony/, Althan
Zinzendorfok, Schönbornok, Ka
mestereit foglalkoztatják, Do
Lukas Hildebrandot /Féltorony
reprezentativ kastély tipusát

Hamarosan kapcsolódik ehhe
kastélyépitkezése. A háborús
az 17o2. évi törvényt követő
síksági, nyitott kastélyok ép
reprezentáció s nem a védelem
tipus első és legszebb példái
Nyugat-Magyarországon épülnek
nem kevés példát találunk az
Tiszántúlon is.

Az első épitési szakaszban
mestereket találunk, pl. Anto
egyik legtöbbet foglalkoztato
Magyarbél, Pest, Jászberény s

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1966 JUL 27

Táncos Frigyes

1021

SZŐLŐGYÖKEREK

Jászladányban a Gát utcai kis ház, amely valóban a gát mentén áll, csak száraz időben közelíthető meg járművel. Nem is igen koptatják erre kerekek az utat.

1

Amikor először kerestük Táncos Frigyest, csak a feleségét és a nagyfiút találtuk otthon.

— Melyik Táncos Frigyest keresik? — kérdezi a tornácig elénk jövet.

— *A gyökérszobrászt.*

— Édesanyám! — szól be az ajtón. — Mit mondott apám, mikor jön haza?

— Már itthon kellene lennie. Várják meg, jön nemsoká — mentegetődzik az asszony és hellyel kínál. — A munkáira kíváncsiak? Azokat meg tudom mutatni én is.

Kapunk az alkalmon, és elindulunk a ház végében álló fásszín felé.

— Itt a műhelyében tartja a dolgait. Amíg végignézik, talán meg is jön.

Karikatura fej szőlőgyökérből

A „műhely" valóban a rendszeres munka nyomait őrzi. Az előtérben levő gyalupadon egy megkezdett faragás, alatta forgácsok, és a kis kamrának beillő helyiség polcain már a kész művek sorakoznak. Különös, mondhatnánk bizarr világ tárul fel előttünk. Szeszélyesen kígyózó gyökerek, amelyeket vergődő emberi testekké, groteszk fejekké formált mesterük éles dikicse. Van itt kő portré és „nemes" fából faragott szobor is, amelyek az emberi természet valós arányait követik, a művek többsége azonban gyökérszobor. Egyszerre valami nagyon egzaltált és mégis természetes, az éltető nedvet szívó gyökér amorf formáit őrző.

Talán jobb is így, hogy alkotójuk távollétében szemlélhetjük őket, mert mindegyikük kézbe kívánkozó, valamennyit alaposan szemügyre kell venni.

Ahogy tovább nézegetjük a furcsa kis szobrokat, érdekes és az első pillanatban fel sem tűnő felfedezést teszünk. Nagyon sokuknak, talán valamennyinek az emberi szenvedés a témája, a normálistól, a kiegyensúlyozottól eltérő, megbomlott állapot, és állandóan visszatérő motívumuk a vietnami háború.

2

Második látogatásunkkor a tornácon ülve beszélgettünk Táncos Frigyessel. — Izgatott, hogy miért éppen a szőlőgyökeret választotta művei anyagául.

— Négy évig a talajjavítóknál dolgoztam. A vállalat többek között szőlőtelepítéssel is foglalkozott. Akkor kezdtem először gyökeret faragni. Ősszel, amikor visszajöttünk a megyébe „sárgázni", néha egész ládával hoztam haza, Jászladányba gyökeret. Kiszántott, régi telepítéseken gyűjtöttem össze.

— *Különös, szeszélyes anyag a gyölőgyökér.*

— Szeszélyes, mint maga a szőlő. A feleségem mindig azt mondja, miért nem csinálok egyszer nevető arcot, miért mindig sírókat. De hát olyan a szőlő leve is, az egyik embert elszomorítja, a másikat meg felderíti. A gyökér soha sem pontos anatómiai arányokban adja vissza az emberi testet, és ezekhez a figurákhoz sehogy sem illenék nevető arc. Úgy gondolom, hogy a sánta vagy a félkarú embernek sincs kedve nevetni.

— *Nagyon sok szobrának a vietnami háború a témája.*

— Egy vietnami kiállítást rendeztek itt Ladányban. A párttitkár megkért, hogy néhány szobrot faragjak erre a kiállításra én is. Aztán a néhányból sok lett. A háborút, az emberi szenvedést szerettem volna ábrázolni bennük.

— A gyökérszobrászat a kézügyességen túl nagyfokú „belelátási" képességet is feltételez. Egy kicsit hasonló ahhoz a kedvelt gyerekkori szórakozáshoz, amikor nyaranként elhasalva a fűben a felhőket „alakítgattuk": ez oroszlán, az kutyához hasonlít, vagy lovasember re, amaz meg olyan, mintha sárkánykígyó volna. Hogyan alakul ki a gyökérből a szobor?

— Hosszas keresés után ráakadok egy-egy formára, aztán elkezdem faragni. — Sokszor van úgy, hogy nem adja ki azt az alakot, amit szeretnék. Elég egy-egy rejtett göcsört benne, vagy egy korhadás.

— *A gyökérszobrok mellett köből faragott szobrokat, sőt festményeket is láttunk a műhelyben.*

— Valamikor az volt a vágyam, hogy művész legyek, de Horthy alatt az olyan egyszerű emberek, mint az én szüleim, nem is álmodhattak arról, hogy szobrásznak taníttassanak. Aztán jött a háború és amikor hazajöttem a frontról, megnősültem; jöttek a család eltartásának gondjai. Úgy érzem, hogy még nem csináltam olyan szobrot, amilyent szeretnék. Jó volna egyszer valami nemesebb anyagba dolgozni. — Most egy kőrisfa hasábot kezdtem el faragni. A feleségem akaratának eleget téve, egy nevető munkásfej lesz belőle.

Rideg Gábor

A nyári napsütésben a ház elé ülve, csak úgy pihenésképpen is, új művét faragja Táncos Frigyes

de nem tudtam rájönni, Csák Gyulának mi az állás- úgást, avagy heves ellenzők- kből nem derül ki. Mert az iti Erzsébet királynőt, hogy iket Csák közvetlen hangon lál. Holott ha nem is szakem- sporttevékenység csak arra ben űzhető, ami ez esetben vid vászonnadrág, sportszár

gy kalap alá véve kijelenti, zásból származik és hasznát i életben. Kivéve természe- az emberiségre nézve: fe- zontalan", hisz' nem azért sorából, hogy — akár egy ltsák az embernek a kéz

gjából kicsendül, a cikkíró illiók karcsú női bokák he- örtös férfilábakat... bámul- . Mindezek után kifejti, lódjék, s legfőként az, hogy rendű szórakozásaként tün- nnek viszont rögtön ellent- szerinte a labdarúgás hasz- sze a zöld gyep látványa és ban a „legfontosabb mégis üdőkiköpések és csontropog- jön a bőrgolyó".

tással vitába lehetne száll- elezéseinek fonáksága nyil- nem érdemes részletezés- elet cáfolja meg azokat. Hi- t, hogy sportolót-nézőt szó- erősfizikumú, kivételes ké- zer utánozhatatlan mozdu- szerűségéhez, komoly sport- et.

yula szokott-e futballozni, ha már ilyen téma feldol- ban van a labdarúgás sza- nban, hogy — szaknyelven a pályán lőtt öngóllal.

Selmeczy Attila

szakvezető, akinek több szerencséje lesz, mint nekem volt.

☆

Kedden délután a Ferihegyi repülőtéren sportbarátok és hozzátartozók lelkes serege várta a különgépen érkező magyar labdarúgó válogatottat. — A játékosokat és vezetőket Biszku Béla, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, Egri Gyula, az MTS elnöke, Bíró Mihály és Terényi Imre, az MTS elnökhelyettesei, valamint az

Mint mondotta, mindent megtettek, de hiába, nem bírtak a szovjet válogatottal.

Farkas: — Az angliai küzdelemsorozatnak három szenzációja van. Az egyik a magyar csapat brazilok elleni játéka, a másik Eusebio magasszínvonalú, egyenesen csodálatos teljesítménye, a harmadik pedig a Koreai NDK labdarúgóinak sikere.

Az üdvözlések után az Angliában járt labdarúgók siettek haza. Nem is csoda, hiszen egy hónapja távol voltak otthonuktól.

Nagyné és Katona Leningrádba utazott

A hét végén Leningrádban rendezik meg a vasutas atlétikai Európa-bajnokságot. A magyar vasutas válogatott hétfőn este a menetrendszerű moszkvai gyorssal utazott el. A csapatban helyet kapott a Szolnoki MÁV két versenyzője, Nagyné Császi Katalin és Katona József is. Hétfő délután a budapesti gyülekezőnél izgatottan készülődött a két szolnoki atléta is, örömmel indultak útnak Európa egyik legszebb városába. A Szolnokon néhány percet tartózkodó gyorsvonatnál a hozzátartozók és a MÁV atlétikai szakosztályának vezetői vettek rövid búcsút a két sportolótól.

Szajolból Csehszlovákiába

Csehszlovákiába utazik pénteken néhány napra a Szajoli VM megyei II. o. labdarúgó csapata, s 2—3 mérkőzést játszik ipolysági együttesek ellen. A vendéglátók augusztus 20-án jönnek Szajolba a visszavágó találkozóra.

Szolnok környéki munkahelyhez építőipari anyagismerettel rendelkező raktárost keresünk. Erkölcsi bizonyítvány szükséges. Jelentkezni lehet: Közlekedés Építő Vállalat Szolnok, Rákóczi út 6.

Az abádszalóki fmsz tiszaburai 2 személyes vegyesboltjába boltos házaspárt keres. Működési és erkölcsi bizonyítvány szükséges.

ELADÓ h… bútor, reka… kétfotel. Dar… nok, Vágóhí…

GÉPJÁR…

SIMKA Eito… állapotban eladó. — Boros, Mezőberény, Petőfi út.

175 cm³-es Jáwa eladó. Szolnok, Likőripari Vállalat, telefon: 20—53.

350-es nagykerekű Jáwa motorkerékpár eladó. Érdeklődni lehet: Koszorú u. 19 órától.

…munkákat gyors és jóminőségű elvégzését vállaljuk. Műszaki Erdészet Szolnok, Besenyszögi út.

ELVESZETT folyó hó 21-én Rákóczifalván, farkaskutyám. Megtalálóját jutalomban részesítem. Bollók. Rudolf, Rákóczifalva, Sallai út 17. szám.

Érettségizett férfit

szerrezői munkakörbe

keres szolnoki vállalat. Ajánlatokat „Gyakorlott" jeligére a Néplap kiadóhivatalába kéri megküldeni.

„NYÁRI PIHENŐJÉT IGEN KELLEMESEN TÖLTHETI A KARCAG-BEREK GYÓGY- ÉS STRANDFÜRDŐBEN!

GYÓGYULHAT, ÜDÜLHET, PIHENHET, SZÓRAKOZHAT"

FIGYELEM! Feltétlen keresse fel a ma megnyílt JÁSZSZENTANDRÁSI FÖLDMŰVES-SZÖVETKEZET

vas- műszaki- üveg és műanyagboltját

Nagy választékkal állunk vevőink rendelkezésére.

FMSZ vezetősége.

Épülettől, könnyen gyúló anyagtól

legalább 10 méteres tűztávolságot tartsuk be. Szabadban történő tüzelésnél legyünk óvatosak. Védjük erdőinket a tűzkároktól. Csak kijelölt helyen szabad tüzet rakni, dohányozni.

ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ SZOLNOK MEGYEI IGAZGATÓSÁGA

MDK

Tan Géza

Szabad Művészet 1949. 2-3.sz. 127.l.

mdk

Tamás Gyula

akvarelljei: Építők

Gyarmati László: Szakkörről szakkörre.

Népművelés 1961. 1.12. 19.l

Tanagutti Jakab festö, restau
ráló.

Pesti Hirlap. 1847. 882. sz. 325. l.

MDK

Tanai Sándor épitész

/Épitkezések/ Épitő Ipar Épitő Müvészet, 1931, jun. 15. 95-96 l.

Tata (Komárom)

Ady Endre-utca 4. Ház, földszin
kapu denervérszárnyu fakapuval,

(Tata V és MV. Bp. 1952, 1 l)

Tanai Erzsébet [népművén]
hímző

Két éve több díjat nyert. Rént vett a kis Jankó Bori pályázaton is.
Népdal énekléssel is nerepel.

Hegedűs Mária:
~ : Nem könnyű ifjú népművénnek lenni

2.

ESTI HIRLAP, B ~ 1973. júl. 11.

Tananár Mária MDK

szőnyegszövő

A "Fővárosi II. Kézműipari Vállalat Szőnyeg-üzeme" dolgozója.

Lőrincz János: A csodálatos perzsák

NÉPSZABADSÁG 1957. febr. 12.

Tanay Zoltán

1899/900 I.

Ferképzomfoiskèvk

139. l.

Tamási.

A középtérbeli hegyen job
rat, az előtérben pedig balra
meket visz a hátán, egy férfi
irata a lebegő mondatszalagon,
vannak:

TOMASI

fölül jobbra: 174.
alól középütt: qqqq
és a lap hátán a Fünffte Aufga

Rm., mér. a rl.

131-91-2

los másolat hiteléül:

iniszteri iroda s.tiszt.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 6-.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri osztálytanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

szolgáltassa az egyházaknak. Ez megfelel a mai román alkotmányosság követelményeinek, az európai jogrendnek és a kommunista diktatúra elutasításának.

Ha az erdélyi magyar egyházak visszakapnák azokat az épületeket, amelyeket annak idején mindenféle jog mellőzésével elraboltak tőlük, akkor ezekben az épületekben fel lehetne állítani azt az erdélyi magyar középiskolai hálózatot, amelyre ma igen nagy szükség van. Sőt, meg lehetne alapozni az erdélyi magyar felsőoktatást is, hiszen Kolozsvárott rendkívül fontos és nagy épületkomplexumok voltak az egyházak kezében, amelyek alkalmasak arra is, hogy egyetem létesüljön és működjön bennük. Az erdélyi magyar egyetem felállítása — a Bolyai Tudományegyetem helyreállítása — természetesen a bukaresti kormány kötelessége, minthogy a romániai felsőoktatás finanszírozásában az erdélyi magyar adója is megjelenik.

Az erdélyi magyarság vezetőinek és a magyarországi politikai életnek össze kéne fognia, és meg kellene nyerni a nemzetközi intézményeket — gondolok az ENSZ-re, az Európai Közösségre —, hogy rákényszerítsék a román kormányt arra, hogy ha Románia csatlakozni akar az Európai Közösséghez, ezt ne mint orgazda tegye, hanem mint a kommunista rendszer által lerombolt jogrendszernek a helyreállítója. Ez alapvető követelménye kellene hogy legyen az Európához való csatlakozásnak.

— *A felvillantott cselekvési alternatívák, lehetőségek némi optimizmusra vallanak nálad.*

— Nem hiszem, hogy — mint némelyek vélik — az erdélyi magyar kultúra jövőtlen lenne. Ehhez azonban az szükséges, hogy az erdélyi magyarság ne egymagában lépjen fel, hanem úgy, mint a magyar kultúrának az erdélyi kiágazása. Ilyenformán az egész magyar kultúrának az ereje állna mögötte azzal az erővel szemben, amit a román kultúra jelent. A történelmet sohasem lehetett megközelíteni pusztán az optimizmus vagy csak a pesszimizmus kategóriájával. A vereségek, a tragédiák szabták meg ennek a történelemnek a menetét, de minden vereségből és tragédiából történt újjászületés. És vagyunk.

Nagyon sokszor vagyok pesszimista, hiszen Erdélyben járva, tapasztalva a tényeket, az ember szinte reménytelenné válik, legalábbis kétségbe esik. Ugyanakkor mindig látom a feltámadásnak és az erőgyűjtésnek a készségét is, és ez némi optimizmusra hangol. Az a pesszimizmus, amely elfog bennünket tapasztalataink nyomán, nem szabad, hogy a végső vereség érzésévé váljon. A magyar történelem is erre tanít, hisz a magyarság mindig nagy veresége iből merített erőt a jövőt illetően, akár Mohács, akár Trianon után. Csak persze akarni, gondolkodni és cselekedni kell.

Tanbert László

Holnap 1993/2

Tanbert László: A csodálotos (1992)

Rovatvezető: Hegyi Zoltán

A festészet világnyelvén

A Przemysl városa által útjára indított Ezüst négyszög képzőművészeti triennále fennállásának tíz évé alatt a Kárpátok eurorégió területén alkotó képzőművészek egyik legjelesebb közös bemutatkozási alkalmává nőtte ki magát. A közel száz festményt felvonultató vándorkiállítás október 4-én érkezett Debrecenbe, ahonnan a hónap közepén utazik tovább Kassára, azután pedig Lvovba.

Dombi Margit

Az impozáns anyagot felvonultató tárlat megnyitóján *Süli-Zakar István*, a rendezvényt gondozó Kárpátok Eurorégió tanácsának tagja virtuális szakadékként jellemezte azt az állapotot, ami a Kárpát-medence közös történelmi múltú, és hasonló mentalitású népeit elválasztja egymástól. A földrajzprofesszor szerint e szakadék felett a regionális együttműködés szálaiból font függőhíd vezet át, aminek egyik legfontosabb tartóeleme a kultúra. Ezen belül is kiemelt helye van a képzőművészetnek, hiszen a festészet világnyelvén az alkotók kitűnően értik egymást, sőt, többnyire egymással nagyon is rokon dialektust beszélnek.

A földrajzilag, történelmileg szervesen egybetartozó anyaföld ellenére nem mondhatni, hogy az igényesen válogatott anyag alkotói azonos irányzatot követnének. A finom pasztellt rózsaszínnel, türkizzel és felhőlilával ötvöző ukrán *Nestor Bordun* nagyméretű vászonra álmodott, kecses nőalakja nem sok rokonságot mutat *Helen Sourin* meleg barnákra építő, szigorú geometriájú, mégis játékos diókompozíciójával. De *Mykola Szymcuk* Strollját sem nagyon lehet azzal vádolni, hogy Modigliani-figurák kecsességét idéző, fején csillagkazlat viselő, áldott állapotú tündér túlzottan hajazna *Serhij Swaczenko Picasso* kék korszakát idéző Csellistájára. Az ukrán festők stílusától távol áll *Dombi Géza* koronák közt ülő Kölcseyje, de másként nézi a világot *Tamus István* és *Peter Kalmus*, *Oleksiak Mariann* és *Székhelyi Edit* vagy a triennále lengyel megálmodója, *Janusz Jerzy Cywicki* is. Mégsem lehet vitatkozni Süli-Zakar István megállapításával. A kiállítást végigjárva óhatatlanul az a látogató érzése, hogy a bemutatkozó alkotóknak nagyon is közük van egymáshoz, még akkor is, ha ugyanazt a világot más-más felfogásban ábrázolják, hiszen mindnyájan ugyanazt láttatják – másként…

TAMUS ISTVÁN

Hobby, az Arkansas államben Harding egyetem pszichológiai–statisztikai professzora.

TAMUS ISTVÁN grafikus

Nagykun-művésztelep

Berekfürdő (HBN) – A napokban táboroztak második alkalommal a Nagykun Nemzetközi Művésztelep tagjai, meghívott alkotói Berekfürdőn. A zárókiállítás május 19-én nyílt a Megbékélés házában. A táborban hajdú-bihari alkotók is részt vettek, munkáik természetesen a kiállítás anyagában is helyet kaptak: Bényi Árpád, Égerházi Imre, Madarász Gyula, Nuridsány Éva, Tamus István, Torok Sándor Debrecenből, Rácz György, Makláry Kálmán Hajdúszoboszlóról, T. Kiss Eszter és Beregszászi Tamás Püspökladányból.

Hajdú-B.-i Művész

Tamus István grafikája Napló-reprodukció

1986. máj. 22.

...etben meghata-
...ról már nem is
...: F. Szilágyi Imre

...ámon: 4.30–8.10 Reg-
...tárok nélkül. 5.40 Fa-
...zemle. 8.25 Minden-
...Paragrafus – így dön-
...kép a kultúráról. 9.00
...k. 9.05–10.59 Napköz-
...mek – filmslágerek.
...Egy sokat emlegetett
...gazsága! 13. 12.00 Dé-
...nyer ma? 12.40 Tör-
...Külpolitikai figyelő.
...nál. 13.20 Gyülekezeti
...Dicsérjétek az Urat!
...mindenkinek. Háry Já-
...ály daljátékából. 14.35
...csonya Walesben. Dy-
...élése. 15.05 Beszéljük
...ink. 16.00 Délutáni kró-
...nnapi gazdaság. 16.20
...séghez. 16.25 Kapcsol-
...7.05 „Magyarországról
...krónika. 18.30 Ráadás.
...9.30 Jó éjszakát, gyere-
...génylakás, 3. 20.05 Nép-
...zenekarok felvételeiből.
...kül. 21.05 Elvis Presley
...ith-klub. 21.55 Kenósor-
...esti krónika. 22.30 Pá-
...Fodor András író-köl-
...ezetes rádióelőadások a
...i és Beethoven (III/1.).
...e – részletek Palestrina
...6.55–9.00 Körzeti infor-
...k. 18.30–20.30 Nemzeti-
...1.00–22.00 Az Amerika
...műsora. 23.00–23.30
...nagyar műsora.

...rek. 4.33 Hajnali dalla-
...csúcs. 7.45 Sportreggel.
...tt. Kb. 9.20 Londoni no-
...rdiusz plusz. 11.17 Kál-
...jeiből. 11.47 Apró-csep-
...12.00 Nóták. 12.50 Kor-
...napság... 13.15 Boldog
...00 Pihenőidő. 16.47 Kor-
...3 Petőfi délután – öttől

is.

VII. 23.–VIII. 23.
Ez az időszak kiválóan alkalmas arra, hogy átgondolja, mit rontott el, s mi az, ami még menthető. Ha meghúzta a határvonalat, sokkal könnyebb dolga lesz a szelektálásban.

VIII. 24.–IX. 23.
Kétségtelen, hogy a változatosság gyönyörködtet, de azért ne essen túlzásokba! Nem érdemes a kitaposott ösvényről letérni, de ha úgy gondolja, van elég ereje, akkor tegye!

IX. 24.–X. 23.
Ahhoz, hogy áttekinthetővé váljanak a dolgai, elég sokat kell most tennie. Ne nyugodjon bele abba, hogy vannak megváltoztathatatlan tények, mert ez így nem igaz!

X. 24.–XI. 22.
Ha levonta a kellő tanulságot, csak akkor fogjon bele a következő feladatba. Jól gondolja meg, hogyan dönt, mert ez hosszú távon meghatározhatja az életét!

XI. 23.–XII. 21.
Engedje szabadjára a gondolatait, mert ha állandóan zabolázza, előbb-utóbb kitörnek, s abból csak baj lehet!

XII. 22.–I. 20.
Üzletkötésre kiválóan alkalmas ez az időszak, ám ön most nem akar belevágni semmilyen új üzletbe. Lehet, hogy új kapcsolatteremtésre is sort ke-

Tamus István - grafikus

Hajdú-Bihari Napló 1997. dec. 20.

Vasárnapi programok

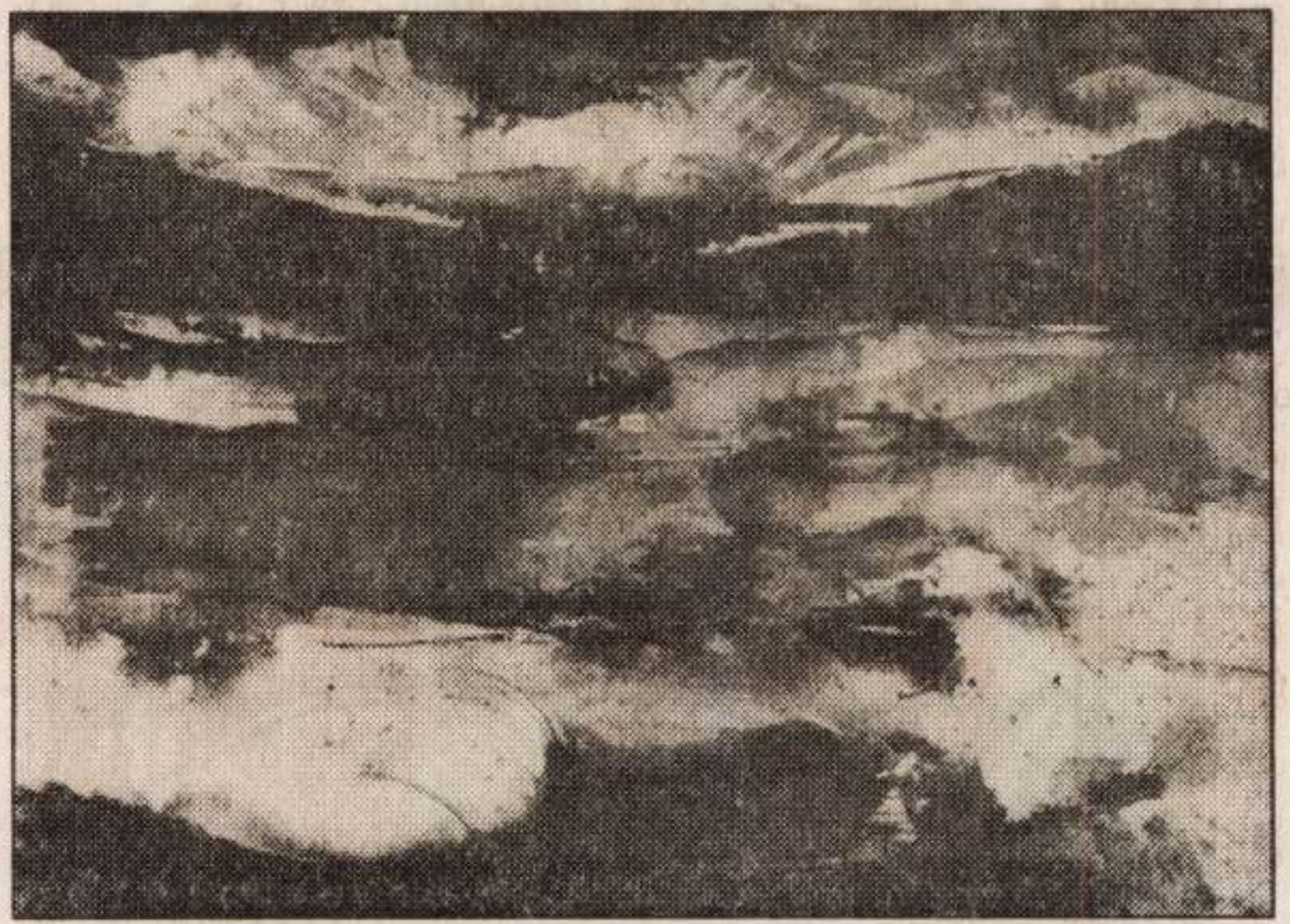

● Tamus István grafikusművész kiállítását Vitéz Ferenc nyitja meg 11.15 órakor **Debrecenben**, a református Nagytemplom galériájában; közreműködik: Kotány Bence főiskolai hallgató. A tárlat december 31-ig tekinthető meg.

szetei

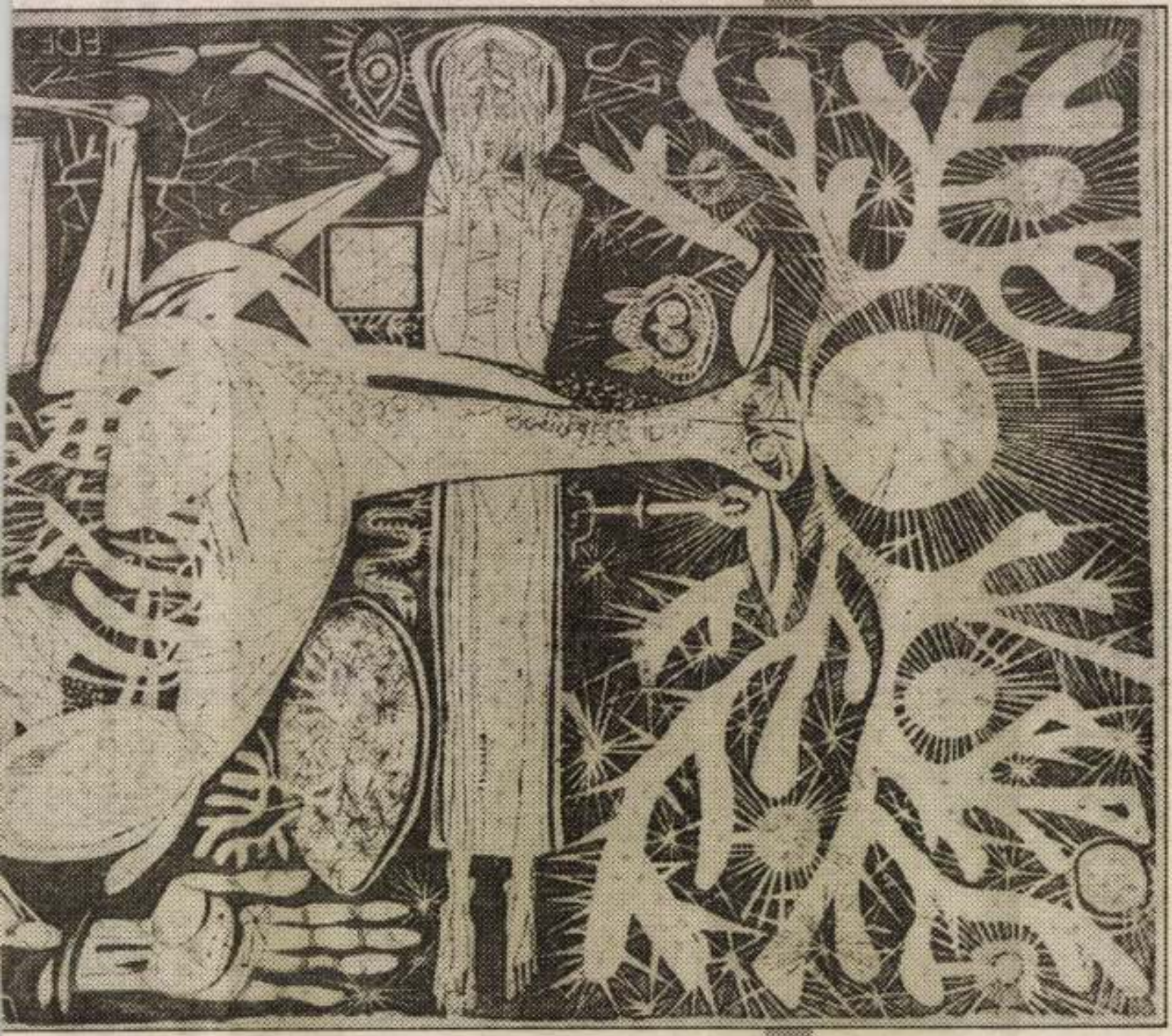

TAMUS ISTVÁN
Elhagyott hodály (1991), linó, 300 × 420 mm, Mgt.

Délibábok hazája, Debrecen, Déri Múzeum, 1992
IV. kiáll.

KORT
FOTÓMŰVÉSZE

(1960–

Déri Múzeum
1992. márc

TAMUS ISTVÁN (festő)

metszetei

Alföld, 1987.10.sz.

nemesi és polgárházak, közé
dett olasz építészek, kömüv

A barokk építészet és ké
stukkó szerepe és fejlődése
- stukkó és falkép.

Monumentális festészet:
Tencala és követői - emblem
neti freskók.

Barokk kőszobrászat: épü
emlék megjelenése - fafarag
az új oltártipusok elterjed

A halotti kultusz és a k
epitáfiumok, ravatalképek.

Faragó és képirómühelyek
hóditása.

A képzőmüvészet barokk m
tematika - történeti ábrázo
sorozatok - a grafika, a me
hóditásában.

Amit ne látnánk rajtunk teljesedni be*
a forró vagy vérfagylaló viharokban.

Nyugalmat adj hát, jó Uram, nyugalmat,
és fényt, jó meleg fényt, hogy gyúlna ki
s fénylene bennünk mindörökké,
hogy ha elhagy a lélek,
s megbomlik csontjaink eleven, szép harmóniája,
föld igya föl a vérünk,
föld ki ne vesse csontunk,
s lelkünket fogadja be más.

Tudom, hogy nem adsz nekünk nyugalmat, jó Uram,
de kérlek, mert így dukál,
hogy add meg nekünk mégis, mindörökre!

MOCSÁR GÁBOR

Minden időben

A PIRAMIS ALJÁRÓL

8.

Van ebben az életben – az enyémben, melynek folytatása, történelmi hátterekkel együtt ábrázolva, olykor paradox körülményeit, tiszta logikával megérthetetlen fordulatait is felrajzolva, most pereg és rajzolódik – jó néhány olyan léthelyzet is, ami most következik: visszaemlékezve újságíróskodásom első heteire-hónapjaira, nem tudok felidézni akkori emlékeimből olyasféle rádöbbenésfélét, avagy olyasminek a megérzését: no, éppen most velem valami megrendítően nagy-nagy sorsfordulás történt. Ilyesfajta emlékeim nincsenek, pedig azt kellett volna éreznem: életem sarkosan átfordult, merőben új létkörülmények közé kerültem, hiszen vállalati kistisztviselőből egy csapásra újságíró lettem. Sőt valóban – ahogyan főnököm mondotta is találóan – én lettem annál a lapnál az egyszemélyes ipari rovat.

Pedig – csakis mai eszemmel látom, és csak most látom így! – csakugyan sorsfordító volt az a tavasz, 1949 tavasza, nemcsak az én egyéni életemben. A történeti szakirodalom egyedül és csakis az 1948-as esztendőt emlegeti úgy, mint a „fordulat évét". Mert akkor vált nyilvánvalóvá, hogy Magyarország rálépett – most már más politikai erők által sem visszafordítható módon – a szocialista típusú fejlődés útjára. A két munkáspárt egyesült, nemsokára eltűnnek a porondról a még vegetáló más pártok is, a hegemónia vitathatatlan. S én mégis azt mondom: a szocialista építés felé tartó s 1948-ban már erre az útra rálépő magyar társadalom igazi sorsfordulója, jó pár évre meghatározó irányváltása, tehát a fordulat igazi ideje – 1949 tavasza volt. Az a tavasz, amely az én egyéni sorsomba is hosszú-hosszú évekre, talán mindmáig tartó érvénnyel viharos, de általam akkor nem észlelt erővel beleszólt. A fordulatok erejét, jelentőségét akkor nem érzékeltem. Úgy járkáltam újdonsült újdondászként egyik üzemből a másikba, s szedtem össze tudósításaim, riportjaim adatait, úgy ismerkedtem új „szakmám" mesterségbeli fogalmaival, mint aki csupán egyik szakmáról a másikra vált át, mit sem sejtve arról, miféle tavasz az a tavasz. A klasszikus irodalomból ismeretes ez az állapot: a Pármai kolostor hőse, a fiatal Fabrizio del Dongo a Waterloo környéki csatamezőn úgy keveredik egyik izgalmas, veszélyes helyzetből a másikba, a fényes tábornokok között lovagoló Ney marsall bámulatába beleszédülve, lova elvesztésével, új lovak szerzésével elfoglalva, a becsületes markotányosnőt hol szem elől tévesztve, hol meg újra megtalálva – legnagyobb bánata az, hogy nem tudta megpillantani a császárt, Napóleont, pedig ott lovagol el a közelében –, hogy még hetek múlva is azon mélázott: „csata volt-e, amit látott?", s hogy ez a csata „a waterlooi csata volt-e?" Nem sejtette, pedig benne volt a kavargásában, hogy Európa sorsát végképp eldöntő esemény résztvevője volt. Más példákat is említhetnék, akár a magyar történelemből is, azt bizonyítván: a fordulatok résztvevői többnyire nem is sejtik, minek a tanúi,

Részlet az író életrajzi regényéből.

Erdélyi író naplójából (1835)

Ó hazám, mikor lesz vége
e kínos aggódásnak miattad?
Derengsz néha szép reményt,
sugárzol szebb jövendőt,
s oszlani látszanak fellegeid.
Majd újra beborul az ég,
robajjal zúg fölötted vad vihar,
mindenki komor, s nyugtalan,
hisz minduntalan
a zsarnokság újonnan kigondolt fortélya
riaszt fel álmainkból...

DUSA LAJOS

A varjak elégiája

A varjak pedig átröpülnek
városod fölött,
falud fölött,
át fejed fölött,
szemed fölött,
besötétedő szíved fölött...

Ha lesz is nyár, csak elrejtezik,
s fiókát költ a szomorúság;
hozzánk egyetlen hű csapat
a mi fekete seregünk,

mert minden zsendülés után,
minden új reménység után
tudja: a lét, a puszta lét
lélekdermesztő ideje jön...

S kering, vonul a had tovább
veres ég alatt, barna ég alatt,
hideg, kékszemű ég alatt,
mindig kegyetlen ég alatt.

Keserves

Mintha táncra lenne kedvem
emelgetem karom-lábom,
s csak mosolygok rezzenetlen
e keserves nagyvilágon.

Mintha mennék Hargitára
övembe tűzöm szekercénk.
Jön a medve: – Mihály bátya,
egymástól jól elférhetnénk!

Ne nevessen senki lánya,
ne bántson már senki fia!
Mert kínomban akkor leszek
rettegetett haramia.

E tótágast álló világban
palotánk előtt sétál a lektor,
s legjobb barátja, Rotkel úr.
Rotkel úr szól: halld a beszédem,
mert beszédem törvényt teszen.
Írtál, lektor úr, bölcsen, imígyen:
„nem köll a vers, mind egyre mén".
Pedig kell – jól eszedbe vésd:
a vers a legfőbb beszéd,
kell, hogy ne makogj, mint a majom,
ne zörögj, mint kezes állatod, a gép.

Egy világunkra tátott nagy száj
elfúj fekete felleget, éjszakát,
piros torka a virradati ég.
Április első napja elmúlt,
tiétek a nap, okosoké.
Vérző csillag van lent a porban:
talpad alatt a tüskerózsa
vár a sorsára, fogvacogva.

PINTÉR LAJOS

Okos bolondok napján

Egy világunkra tátott nagy száj
elfúj fekete felleget, éjszakát,
piros torka a virradati ég.
Április első napja eljött,
miénk e nap, okos bolondoké.
Vérző csillag van lent a porban,
lábad alatt a tüskerózsa, eltaposva.
Ki meztélláb lép rá, fölüvölt.

Sajgó lábad az égnek rúgod,
s lógatod fejed lefelé,
megfordul veled a világ:
fönn az ég alján hegedül már,
ki előbb még lent a hegyen ült.
Fut az égboltra kezenőtt pipacs,
lábanőtt búzavirág.
Hinnéd, hogy holt volt azelőtt?
S indul a virág embert szedni,
mindenegy túsz-szedő virág
keze közt csokor férfi, nő.

Reggelihez készül a várúr,
fönn a Marson, fönn a vas várban.
Milyen jól élsz, árva népem – szól,
s tömi a hurkát magába, egymagában,
az örömtől megborzong a lábikrája.
Apu, mért rácsos az ég,
ablakon át ha kémlelem?
Mért, mert az ablakod rácsos,
lessél, gyerek, a kulcslyukon.

Macska és egér együtt jár most,
tudod róluk, hogy jó barátok,
sőt tejissza jó cimborák:
címerükön vajköpülő van, nem borág.
Hogyha valaki mögéd lép mégis,
és kézéllel halántékra csap,
hahaha, barátod volt, sírva kacagd.
Mi hír? mi hír? mi hír?—
szirénázza az esti újság.
Csuka, harcsa fogtak egy horgászt,
mindenki jól járt.

újra meg kell nyitni a tanyákon az ismeretek bányáit, az iskolákat. A megroppant gerincű iskolatetőket, a málló falakat, a penészes padlókat fel kell újítani. De akkor mit kezdünk majd a megüresedő kollégiumokkal?

A kiskunmajsai tanyai kollégium előtt ott áll kőbe faragva a mezítlábas emlékmű. Szűz Mária kinézetű hétvégi anya szorítja jézusarcú úttörője gyönge vállait. Nem az épületre néznek, amelynek jelképéül szánták őket, hanem a homokos térség felé tekintenek.

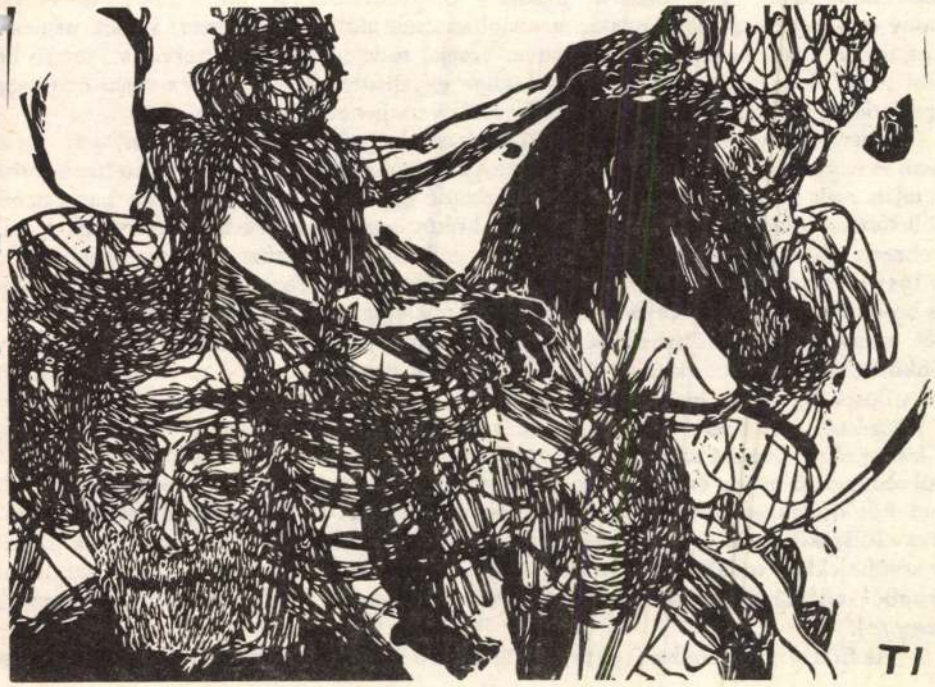

TI

„Életünk mégis a miénk!"

CSUKÁS ISTVÁN KÖLTÉSZETÉRŐL

„Harminc éve írom e verseket, s most boldogan és összeszorult szívvel nézem őket. Boldogan, hogy túléltem ezt a harminc évet, s összeszorul a szívem, hogy milyen gyorsan elrepült!" – írja Csukás István összegyűjtött verseinek *(Mint az ejtőernyősök)* fülszövegében, azzal a kétpólusú érzéssel nézve őket, amit azok legjava belülről is tükröz. Az egykor eljövendő halált folytonosan tudatosító ember szemével, aki ijedtség helyett fintort mutat az időnek, „rövid életét megtoldja", és siránkozások helyett a színes skálájú örömökre – akár a vaskosabbakra is – szavaz. E világszemléletből fakadnak Csukás István beérett költészetének legfontosabb jellemzői is: a lelki és testi folyamatok – legyenek azok akár felemelőek, akár lesújtóak – egyenrangú, egyidejű lírába emelése, fájdalmas indulat és groteszk irónia, a legmindennapibb helyzetektől (pl.: fogfájás, másnaposság, utcai séta, rádióhír) filozófiai szintekig ívelő versbeszéd, amely azonban a legkomolyabb sorskérdések poetizálása közben is megőrzi az emberi test melegét, a nyilatkozó – gyarlóságaival és szentségeivel együtt teljes – hús-vér közelségét.

Szerencsés kettősség ez. Csukás úgy képes akár ontológiai vonatkozásokat is esztétikummá tenni, hogy sohasem tagadja – sőt gyakran félreérthetetlenül ki is fejezi – hogy ezek a művek egy „nyakig a világban csücsülő" ember versei, akinek nemcsak „pszichéje" van, hanem gyomra, szíve, veséje, tüdeje, sőt nemi szerve is. Persze két lábbal két mégiscsak különböző csónakban egyensúlyozni a líra Styx-vizén nem egyszerű dolog, s a jellegzetesen Csukás István-i vers geneziséig hosszú az út.

Hatvanas évekbeli költészetén, különösen első kötetén *(Elmondani adj erőt, 1962)* nem is nagyon érződik ez a fajta szintézisigény, annál inkább a bizonytalan hangpróba, s talán csak a kimondás akarata méltánylandó egyértelműen. Bár a saját hang nehéz föllelésének oka lehet az is, hogy a fiatal költőt éppen a vonzáskörébe kerülőket csak nehezen elbocsátó Nagy László bűvöli el (vélhetően elsősorban a Deres majális kötet – 1957 – versanyaga), olyannyira, hogy sok ekkori verse akár Nagy László zsengéi közé is besorolható volna. E szellemi közelséget természetesen az eredendő népköltészeti ihletés, a hasonló indulási léthelyzet is inspirálhatták – mágikus vonzású természetélmény, önkörbe zártság, dacos kitörésvágy, később a tél motívuma stb. –, de az erős szemléleti és stíluspárhuzamok mellett egyes helyeken szinte a címazonosságig fut e rokonság *(Virágének, Fagy vonul, Havas délibáb)*, a hosszabb verskísérletek némelyikében pedig *(Júniusi elégia, Az ősz csak hódít)* A vasárnap gyönyöre, illetve a Rege a tűzről és jácintról lenyűgöző hatása érhető tetten. Az egyénibb hangot inkább a más kultúrélményekhez kötődő művei viselik *(Szkhárosi Horváth András, Elégia Yehudi Menuhinhoz* stb.), mert fölszakítják az egyértelműen Nagy László-s versközeget; de megérinti a szerzőt a későbbiekben tovább ható József Attila is, pl. az „öntestéből virágokat / semmiből, magból világokat" szülő meggyfalátomás intellektuális párhuzamában *(Harangvirág, meggyfa)*.

Az *Előszó a szerelemhez* (1965) c. ciklusában a versstruktúrák néhol már a többrétegű

TAMM Antal Rentei

Csárvai, 1814-1816

MÉt 1997/3-4. 167

MDK

Tamóczy Berta festő
(Bécs)

„Öreg dada" c képét Münchenbe küldte. 1891.

MDK-A-1-1/2908.

Tamperth János

pécsi ker. és ipakamarától 100 K

Kötimisk 1909/10. 9. l.

520. Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

~~520.~~ Gajári Antal ~~(Miskei és csertői)~~
~~(sz. 1821 – 1889).~~
~~Huszár századosi egyenruhában.~~

Derékig, kissé jobbra ~~néz~~ fordul
sötétbarna, szeme és szemöldöke bar
vetőjét hátracsapta, tölténytáskájá
derekát kardkötő szoritja, kardja m
az asztalon forgós csákó látszik.

Vászon, méretei 79: 63 cm
Gajári Ödön ajándéka 1894:
L. az 1894: X. 4-iki 48320

5

904: v. 3.

x (Bettelheim) a π. hadtest számvegére
1872 – 1889 Pestmegye főszolgabirája.

Tamsig Béla

„aláírása szerepel az 1906-os „Megfagyott Mursitus" belső címlapján levő 22 szignó között (Marótti Géza, Tamsig Béla, Tátrai Lajos) Lechner Lóvánd)

Koós Judith:Kozma Lajos munkássága Bp.1975.Akadémiai

17.old.

Tanyi Béla

Kozma Lajos egyetemi társa volt a József Nádor Műegyetem Építészmérnöki Szakosztályán.

Koós Judith: Kozma Lajos munkássága Bp. Akadémiai Kiadó 1975

15. old.

Tamus István (Debrecen)

kiáll. Kálpátor
Emlék

lgv.

8. Nemzetközi Plein Air
Kálpátaljai
1991

ÚJRAOLVASVA

Charles

Tamkó Károlynak (a Sirató művésznevet, magát orvos apjától megkülönböztetendő, ifjan vette fel) 1961-es megismerkedésünktől húsz éven át, 1980 január 1-jei halála napjáig voltam önkéntes fegyverhordozója. Megismerkedésünk előtt nemigen hallottam Charlesról (leggyakrabban így nevezte magát nekem írt leveleiben), a magyar és a világirodalom egyik XX. századi nagyjáról, a költőről, a műfordítóról, a zseniális gondolkodóról. Juhász Ferenc *Új Írás*ában 1977-ben *Korforduló* címen megírta életrajzának vázlatát. Ebből sorolok fel az ő szavaival – nem idézőjelben – néhány tényt:

Családja múltja alig érdekelte. Középosztály, alföldi és erdélyi gyökerekkel. Apai nagyanyja, a borsodmezőkeresztesi református pap felesége beszélte el a gyerek Károlynak az ősök papi múltját. Gyermekkora a Viharsarokhoz, a Békés megyei Pusztaföldvárhoz kapcsolta, ahol édesapja községi orvos volt. (1993. október 1-jén lélekemelő ünnepség keretében vette fel Pusztaföldvár fiának nevét a helység könyvtára.) Középiskoláit Hódmezővásárhelyen, Szegeden, Mezőtúron végezte. 16 évesen, hetedik gimnazista korában jelent meg *Az élet tavaszán* című első verseskötete, mely erősen tükrözte Ady Endre hatását. (Tamkó összes műveinek sorozatát, melyet az Alfa Könyv- és Lapkiadó igazgatója, Tóth Béla indított útjára, első he- / e srákori verseket közli, be- / n. A kiadáshoz az ország- / sak egyetlen 1920–21-es pél- / t tudtunk feltalálni.) Érettségi / n Budapestre került. Édesapja / akarta, hogy orvos legyen. Jo- sz lett. Az 1928-ban megjelent *Papírember* című verseskötete, a síkversekkel és villanyversekkel irodalmi botrányt robbantott ki. (A *Papírembert* Charles még 1969-ben könyvtörténeti ritkaságként visszakérte egyik barátjától, s a Tevan Nyomda 1928-as remekét a kiadás után 41 évvel nekem dedikálta.)

A *Papírember* és a síkköltészet lehangoló, sőt fenyegető fogadtatása után egy percig sem volt kétséges előtte, hogy új törekvéseivel Magyarországon semmit sem kezdhet, ha tovább akar fejlődni, csak egy út állhat előtte: Párizs! 1936-os hazatérése után 1948 teléig „potenciális beteg" maradt. Ezenközben, 1942-ben a Kalász Könyvkiadó Rt. kiadásában megjelent Tamkó harmadik verskötete, a jellemző című *Kiáltás*. A második világháború öldöklése közepette, 1942-ben a költő elkiáltotta magát e honi földön, az emberért, az emberiségért. (Charles barátom *Kiáltás* példányát valakitől szintén visszaszerezte, s 1969 januárjában ezt is nekem dedikálta.)

*Tamkó Sirató Károly összegyűjtött versei*nek első kötete könyvművészeti remekként *Az élet tavaszán*t, a *Papírember*t és a *Kiáltás*t tartalmazza.

Életének 70. éve után, még hosszú életben reménykedve, azzal tisztelt meg, hogy 1978. május 9.-én leírta összes művei záró sorozatának tervezetét. Így gondolta:

1. *A dimenzionizmus első albuma.* Az 1936-ban Párizsban megjelent Dimenzionista Manifesztumon művészetfejlődés-törvényének a műalkotásokon való bemutatása és igazolása. Összeállítottam 1964-ben a Kiadói Főigazgatóság ösztönzésére. (A KF ebben az esetben én voltam, az elkészült kézirat is az én tulajdonomban van kiadásra várva.)

2. *A síkköltészet.* A kétdimenziós irodalom elmélete és 10 síkvers.

3. *Az atomkor művészete.* Ez a művészet teljesen új lesz és más, mint az összes eddigi művészi hatásmódok: Szuper Művészet. Az öt érzékszerv együttes művészete. 1928 óta dolgozom ezen a témán, és kész Opusz-vázlataim is vannak.

4. *Egészség-mámor.* Önéletrajzregény. Bemutatná, hogy gyenge, beteges, zűrös gondolkodású egyénből hogy alakultam át egészséges, erős, harmonikus gondolkodású és fokozott munkaképességű emberré az egészségjógával. Szeretném e rendszert felajánlani az alkoholizmus, nikotinizmus, koffeinizmus és minden narkotikumellenes küzdelemhez, a betegségek megelőzéséhez, egészségére neveléshez az új társadalom építésében.

5. *Az egészségjóga tankönyve.*

6. *Én szép hazám: Világűr!* Új verseskötetem.

7. *Új gyermekverskötetek.*

Új műfordításkötetre már nem is gondolhatok, a *Candide* még várna rám.

A *Három űrsziget* tudományos-fantasztikus regényem második kiadására sem gondolhatok, ugyancsak időhiány miatt. Pedig ez a regény verseimnél pregnánsabban és közvetlenebbül fejezi ki összes *reformtörekvésemet.* Bízom benne: fel fogják fedezni.

Írói végakaratát akarjuk végrehajtani, mintegy 9-10 kötetben közzétéve elkészült műveit.

Tóth Gyula

Tamkó Sirató Károly
Összegyűjtött versei I.
Alfa Könyv- és Lapkiadó.
151 oldal, fűzve 359 Ft.

Születésnapra, nagy-nagy késéssel

Száz évvel születése és tizenhat évvel halála után az Akadémiai Kiadó reprint kiadásban teszi hozzáférhetővé a bukaresti Irodalmi Könyvkiadónál 1969-ben, Kós Károly 85. születésnapja alkalmából megjelentetett (de magyarországi terjesztésére nem engedélyezett), válogatott műveit tartalmazó *Hármaskönyv*et. A válogatás (mely címében mintha a XVII. századi erdélyi Haller János históriás trilógiájára is utalna, tehát arra az erdélyi, transzszilván hagyományra, amelynek Kós Károly hosszú élete során hirdetője, zászlóvivője volt) az író három alkotói területét mutatja be: a szépíróit, a publicisztikait és – illusztrációs anyaga révén – a grafikusit, melyek mögött felsejlik az építész, a szobrász, a faragó Kós Károly arcéle is.

Az 1883-ban Temesvárott született, iskoláit Kolozsváron, műegyetemi éveit Budapesten töltő, élete nagy részét a kalotaszegi Sztánán leélő Kós Károly sokoldalú művész volt. Alkotó korszakának első harmadában templomok, köz- és magánépületek tervezőjeként és kivitelezőjeként tette le névjegyét a magyar, különösképpen pedig az erdélyi művészet asztalára. A népművészeti elemek felhasználásával, a magyar építészeti hagyományok szerves továbbfejlesztése útján alakította ki sajátos, senkivel össze nem téveszthető stílusát; ugyanezen elemekből építkezett írásművészete és grafikusi tevékenysége is.

Bár elsősorban az író Kós Károlyt mutatja be a *Hármaskönyv*, a benne foglalt témák révén a sokoldalú művészt állítja elénk.

Azokban az írásokban, amelyekben egy város vagy egy táj szellemét fedezi fel, elsősorban a szépírói vénával megáldott építész ad hangot benyomásainak. Jó példa erre mind a *Sztambul* hagyományait, építészeti és városképi nevezetességeit útleírás hangulatával megrajzoló képe, mind szűkebb, szeretett pátriáját, *Kalotaszeg*et nagy empátiával bemutató tanulmánya. Már ezekben az írásaiban is megmutatkozik az elbeszélő, a leíró Kós Károly minden erénye: lényegre törő látásmódja, tömör stílusa, a népmesék-mondák világát feltámasztani tudó képessége és – mindenekelőtt – hangsúlyozottan vállalt erdélyisége. Ahogy építészeti tervrajzaiban, úgy prózai írásaiban is bőven merít az egykor önálló Erdély gazdag hagyományvilágából. Az 1963-ból való *Én és az írás* című önvallomásában (tehát ritkább késői megnyilatkozásai egyikében) írja: "... írói nyelvemet egyrészt a kalotaszegi népnyelv és a székely népballadák, másrészt az egykori Szenczi Molnár Albert, Heltai Gáspár, Mikes Kelemen és Arany János, illetve a korosztályombeli Ady Endre és Móricz Zsigmond formálták ki."

Móricz Zsigmondról többször és mindenkor kritikusan, de meleg szeretettel emlékezik meg. Megérezte benne az írótársat, aki – különösen *Erdély*-trilógiájának tanúsága szerint – ugyanazokból a forrásokból merített, mint ő. S a Kalota partja táplálta emlékeivel a nála alig pár évvel korábban született, de sokkal előbb meghalt költőóriást, Adyt is.

A mai olvasónak – kivált az Erdély határain innen élőnek –, aki Kós Károly művészetét már aligalig ismeri, bizonyára nagy élményt nyújtanak az író személyes emlékezései, akár az 1916-os koronázás színfoltját eleveníti fel *(Koronázási emlékeim)*, akár a második világháborút követő zűrzavaros erdélyi helyzetről nyújt megbékélt beszámolót *(Ezerkilencszáznegyvennégy)*.

A novellista, esszéíró, publicista Kós Károlynál jobban ismert Magyarországon a regény- és drámaíró. Áll ez elsősorban a Budai Nagy Antalról alkotott drámájára, amelynek novellisztikus feldolgozását *(Budai Nagy Antal históriája)* a *Hármaskönyv* is közreadja. Nagy társadalmi regénye, *A Varjúnemzetség* más kiadásokban már többször eljutott a magyarországi olvasókhoz. Hogy ebben a kötetben újra olvashatjuk – *A Gálok* című kisregény társaságában –, csak nyeresége mindannyiunknak.

Sokan csak a televízió képernyőjéről emlékezhetnek a hetvenéves író arcára, a szikár, kemény, egy tömbből faragott férfiarcra, amely mintha írásainak, épületeinek, linómetszeteinek és faragásainak mintaképe lett volna. Éppen ezért örömmel fogadhatjuk a saját grafikáival illusztrált *Hármaskönyv* révén az író Kós Károly (újra)felfedezését.

Végh Ferenc

Kós Károly:
Hármaskönyv
(Szépírás, publicisztika, grafika)
Akadémiai.
Reprint.
Kb. 600 oldal,
kötve kb. 628 Ft.

Tamkó Sirató Károly

ÚJRAOLVASVA

Mint a fáklyák

Batsányi János összes költeményei
Nemzeti Tankönyvkiadó.
187 oldal, fűzve 366 Ft.

Friedrich Christian Hebbel:
Tragédiák
Nemzeti Tankönyvkiadó.
150 oldal, fűzve 300 Ft.

A Nemzeti Tankönyvkiadó új könyvsorozatot indított *Felfedezett Klasszikusok* címmel, mely a magyar és világirodalom olyan klaszszikus alkotásait „fedezi fel" (újra), amelyek a hazai publikum számára eddig hozzáférhetetlenek voltak: régóta vagy sosem láttak napvilágot.

A sorozat első kötete Batsányi János összes magyar nyelvű versét tartalmazza. Batsányi a nagy ismeretlen-ismerősök egyike, a magyar felvilágosodás egyik legkiemelkedőbb költőegyénisége. Két verse – *A franciaországi változásokra* és *A látó* – gimnáziumi törzsanyag, a „Vigyázó szemetek Párisra vessétek!" a legtöbbet idézett magyar verssorok közé tartozik. Ugyanakkor életművének többi részén – Vörösmartyval szólva – „a bús feledékenység koszorútlan alakja lebeg". Összes költeményei utoljára 1953-ban, azaz negyven évvel ezelőtt jelentek meg önálló, nyomtatott kötetben. A mostani kiadás lehetővé teszi, hogy az olvasóközönség felfedezze e versek hervadatlan szépségét és máig érvényes üzenetét, megismerkedjék a nagy költővel, igaz hazafival, európai formátumú felvilágosítóval.

A második kötet *Christian Friedrich Hebbel*nek, a Schiller utáni német dráma világirodalmi rangú klasszikusának két remekművét tartalmazza. Hebbelt éppúgy nevezték a „legtragikusabb" drámaírónak, mint Ibsen mellett a modern polgári dráma megteremtőjének. Jelentőségét senki sem kérdőjelezte meg, a magyar olvasóközönség mégis hosszú ideje már csak irodalomtörténeti művekből ismerheti. A második világháború óta egyetlen Hebbel-dráma jelent csak meg önálló kötetben, s annak is harmincöt esztendeje immár. A Felfedezett Klasszikusok sorozat kötete a két eddig magyarra fordított Hebbel-tragédiát adja közre most együtt: a *Judit*ot és a *Mária Magdolná*t, melyek Hebbelnek nemcsak időben, de hírnévben is első remekei. Méltán írta róluk Babits Mihály: „Íme, a hős! Íme, a »felsőbbrendű ember«! Igaz, hogy buknia kell: a világ nem tűri e nagyságot. Az egyén, már magával avval, hogy cselekszik, hogy külön akarata van, ellentétbe kerül a világrenddel. Mindenkinek buknia kell! De a világnak szüksége van a lázadó egyénekre, hogy mozogni tudjon, s megtartsa ritmusát. Szükség van e bukásokra s halálokra, hogy az élet meg ne álljon! Ez a *pantragizmus:* tragikus költőhöz méltó világnézet. Kivált olyan tragikus költőhöz, aki »egyetlen jelenetet sem írt le, hogy a nagyság ki ne érződjék belőle«. »Nem illusztrált szavakat akarok – mondja. – Hanem embereket, akik égnek, mint a fáklyák.«"

Még az év elején két további könyvszenzációval jelentkezik a sorozat: *Tompa Mihály összes költeményei*vel, amelyek egybegyűjtve fél évszázada nem láttak napvilágot, valamint egy drámakötettel, amely az *Atilla hun király* legendás alakja ihlette magyar drámákból válogat.

Madarász Imre

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

Én úgy szeretlek...

A cigarettához és a szalonkabáthoz te vagy a hit.
Az én szemem most már sohase álmos
és hallgatom a szíved zajait.
Fölrezzenek még minden kocsi-neszre,
mely tőled jő, vagy hozzád zakatol.
Párnák között arcodhoz epedezve,
te vagy az éjjel asztalán a bor.
Ó, én tudom, hogy minden rózsa festett
és nem igazat tesz, aki örül,
de szöveg-örvül, vezeklő övül
magam köré kötöm keserű tested.
Te légy nekem a diadalmi ének,
hogy dárda és csók a szíven talált.
Akarlak, mint egy hősi-hősi véget
s akarlak, mint az élet a halált.
Hisz szívem túlvilági jeleket les,
a lehetetlent és halált szeretné
s szemem, mint bandzsal, középkori szenté,
ki őrült és az Istenbe szerelmes.

(Tükörben – Kosztolányi Dezső. Összeállította: Réz Pál. Századvég. 399 oldal, fűzve 376 Ft.)

Hebbel

Batsányi

MDK.

Táncos Frigyes

Riport a müvészről

Pestmegyei Hirlap 1965 ápr.18.lap -

T áncos Frigyes gyökérfaragó M.D.K.

4 elemije van, az ujszilvási Áll. Gazdaság talajjavitó gépét vezeti.

a földből kidobott szölőtékékből farag.

Ősz Ferenc: Alkotók- alkotások

Pest megyei H irlap 1965. április 18. 9.1.

Tánczos Friges, [népművész ?] MDh

Öreg szőlőtőkék gyökereitől „művészi szobrokat faragj Jászladányban Tánczos Friges kubikusból lett traktoros. Gyűjteménye másfélszáz darabból áll. Köztük legújabb alkotása a: „Szabad Kuba cimű.

-: Röviden 6.l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. jan. 10. [Vidéki]

Táncsics Márton

Tervével résztvett a Lechner-szoborpályázaton.

P.H.930.IV.11.

TANCSICS György

AS

Kőszegen született.	**1927**	Born in Kőszeg.
Az Iparművészeti Főiskolán félbeszakadtak tanulmányai. Később gyógypedagógusként és rajztanárként dolgozott.	**1956**	Interrupted his studies at the Hungarian College of Applied Art. Later he worked as a drawing teacher and a teacher for handicapped children.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK — SOLO EXHIBITIONS

Bük, Szabadidő Központ	**1988**	Bük, Leisure Centre
Kőszeg, Könyvtár	**1988**	Kőszeg, Library
Szombathely, TIT Galéria	**1991**	Szombathely, TIT Gallery
Oberpullendorf, Stadtgemeinde	**1992**	Oberpullendorf, Stadtgemeinde

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK — COLLECTIVE EXHIBITIONS

Budapest, Fáklya Klub	**1977**	Budapest, Fáklya (Torch) Club
Szombathely, TIT Galéria	**1988**	Szombathely, TIT Gallery
Celldömölk, Művelődési Központ - - "Sághegy a képzőművészetben"	**1992**	Celldömölk, Culture Centre - - "Ság-hill in Visual Art"

Geboren in Kőszeg.	**1927**	Nato a Kőszeg.
Wurden seine Studien an der Hochschule für Kunstgewerbe unterbrochen, später arbeitete er als Heilpädagoge und Zeichenlehrer.	**1956**	Ha interrotto gli studi nell'Istituto dell'arte decorativa, poi ha lavorato come professore di disegno.

EINZELAUSSTELLUNGEN — ESPOSIZIONI PERSONALI

Bük, Freizeitzentrum	**1988**	Bük, Il Centro di Cultura
Kőszeg, Bibliothek	**1988**	Kőszeg, Biblioteca
Szombathely, TIT-Galerie	**1991**	Szombathely, Galleria della TIT
Oberpullendorf, Stadtgemeinde	**1992**	Oberpullendorf, Stadtgemeinde

GRUPPENAUSSTELLUNGEN — ESPOSIZIONI DI GRUPPO

Budapest, Fáklya-Klub	**1977**	Budapest, Club Fáklya
Szombathely, TIT-Galerie	**1988**	Szombathely, Galleria TIT
Celldömölk, Kulturzentrum - - "Der Ságberg in der bildenden Kunst".	**1992**	Celldömölk, Centro di Cultura - - Il monte Ság esposizione delle belle arti.

VÍZPART
1970. 35 X 46 CM AKVARELL, PAPÍR

BEACH
1970. 35 X 46 CM AQUARELLE, PAPER

UFER
1970. 35 X 46 CM AQUARELL, PAPIER

RIVA
1970. 35 X 46 CM ACQUERELLO, CARTA

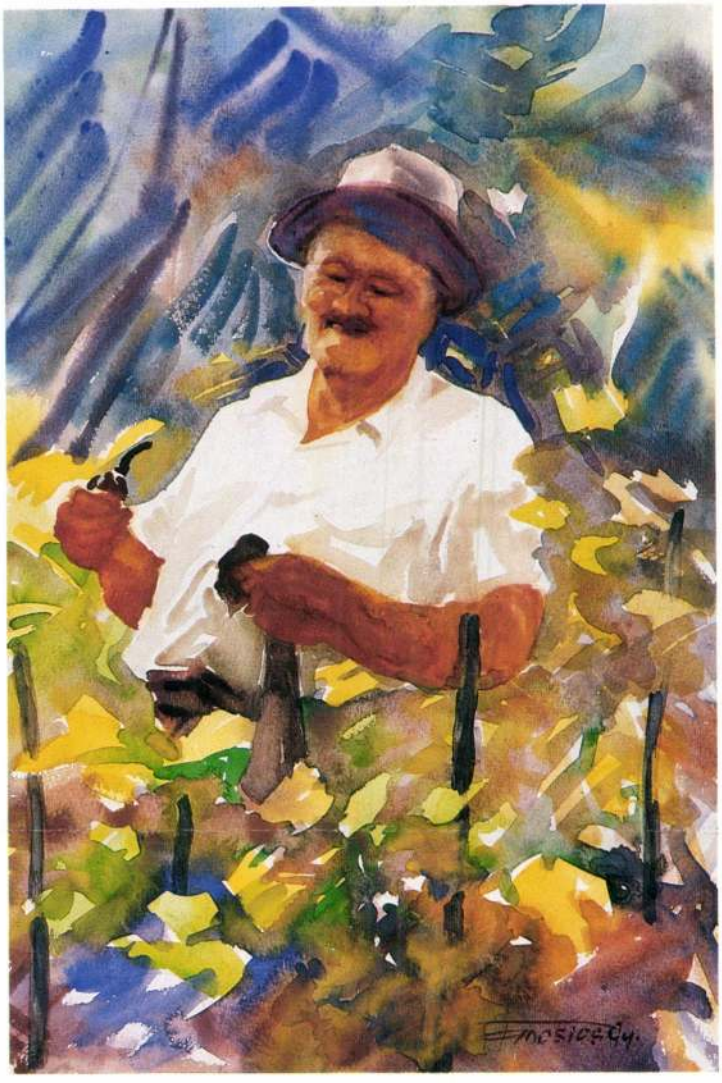

SZŐLŐSGAZDA
1985. 33 X 48 CM AKVARELL, PAPÍR

VINE-GROWER
1985. 33 X 48 CM AQUARELLE, PAPER

WEINBAUER
1985. 33 X 48 CM AQUARELL, PAPIER

VIGNAIUOLO
1985. 33 X 48 CM ACQUERELLO, CARTA

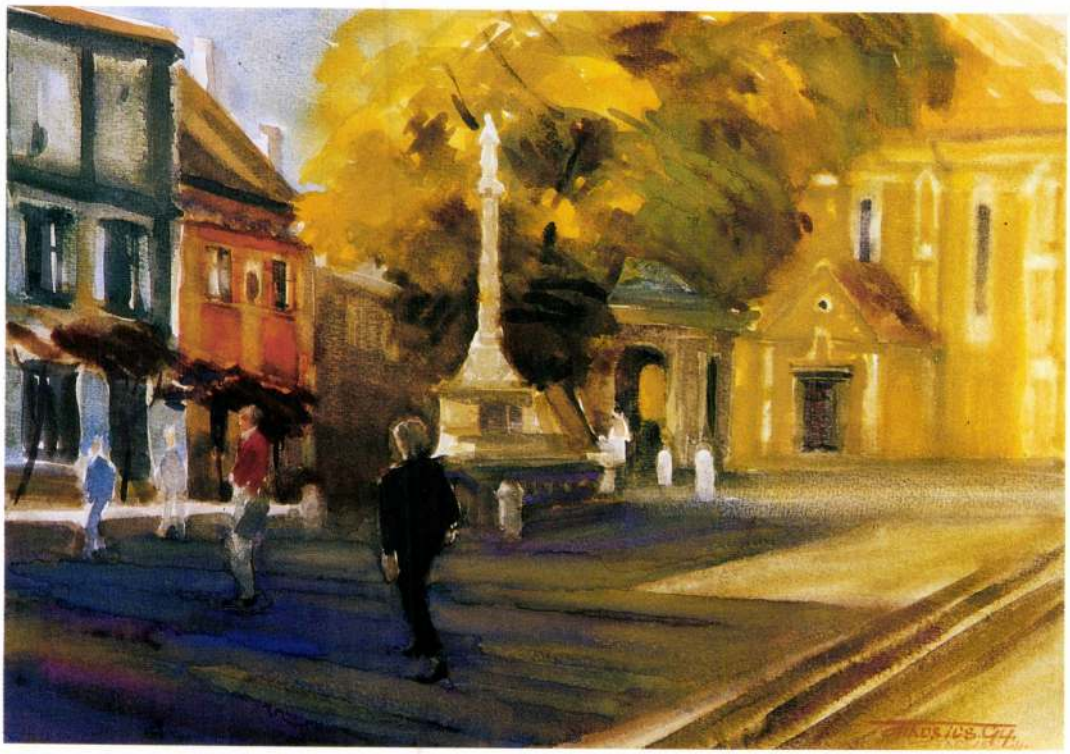

KŐSZEG
1991. 45 X 33 CM AKVARELL, PAPÍR

KŐSZEG
1991. 45 X 33 CM AQUARELL, PAPER

KŐSZEG
1991. 45 X 33 CM AQUARELL, PAPIER

KŐSZEG
1991. 45 X 33 CM ACQUERELLO, CARTA

Tańczos Sándor

Tańczos Sándor rajza
Kajáw Tiborról. (repro)

— : Klubélet
Új Tükör, 1978. augusztus 27-43. lap.

MDK

Táncsos Sándor, kerámikus

karcagi készitmények kiválóak. /Edények./

R.Szörédi Ilona: A kultuszminiszter nyitotta meg a ~~XXXXXXXXXXXX~~ kerámikai kiállitást.
Uj Magyarság. 1942 nov.7. 6.l.

MDK

Tancsa Lajos, egri festő, 1882.

Kandra Kabos: Adatok az egri egyházmegye történetéhez. I.f. Eger, 1885, 216, ł217 l. MOB kvt. 1973

TANCSA Lajos templomfestő. 1776-ban kifesti az aldebrői rk. templomot és aranyozza annak oltárát.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Tancsa Lajos, templomfestő

1776-ban festi az eldebrői r.k. templomot és arannyozza annak oltárát.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 410. old.

N.D.K.

Tancsa Lujos, festő

1873-ban az egri aldebrői templomot kifestette és az oltárt ujra aranyozta.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál.
Magyarország műemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 479. old.

Tanesi ref. tem-

plom festett famennye-

zete

1676.

valószínűleg Parajdi

Ilyés János műve

Kelemen XVII

42-47. l.

Pisztolygarnitura, Damjanich János
VIII. 114.
– Görgey Artúré VIII. 114.

TÁNCOS LÁSZLÓ • PAULIKOVICS

A KUNY DOMOKOS MÚZEUM
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI 64.

TÁNCOS LÁSZLÓ
grafikusművész
KIÁLLÍTÁSA
TATA VÁR, 1986. november december
A kiállítást rendezte UGRIN Emese
Katalógusterv HORVÁTH Ferenc
Fotó WINTER Erzsébet
Felelős kiadó Bíróné dr. SZATMÁRI Sarolta
ISSN 0139-4320
86. 64544 Petőfi Nyomda, Kecskemét

TÁNCOS LÁSZLÓ GRAFIKUSMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA TATA_VÁR 1986

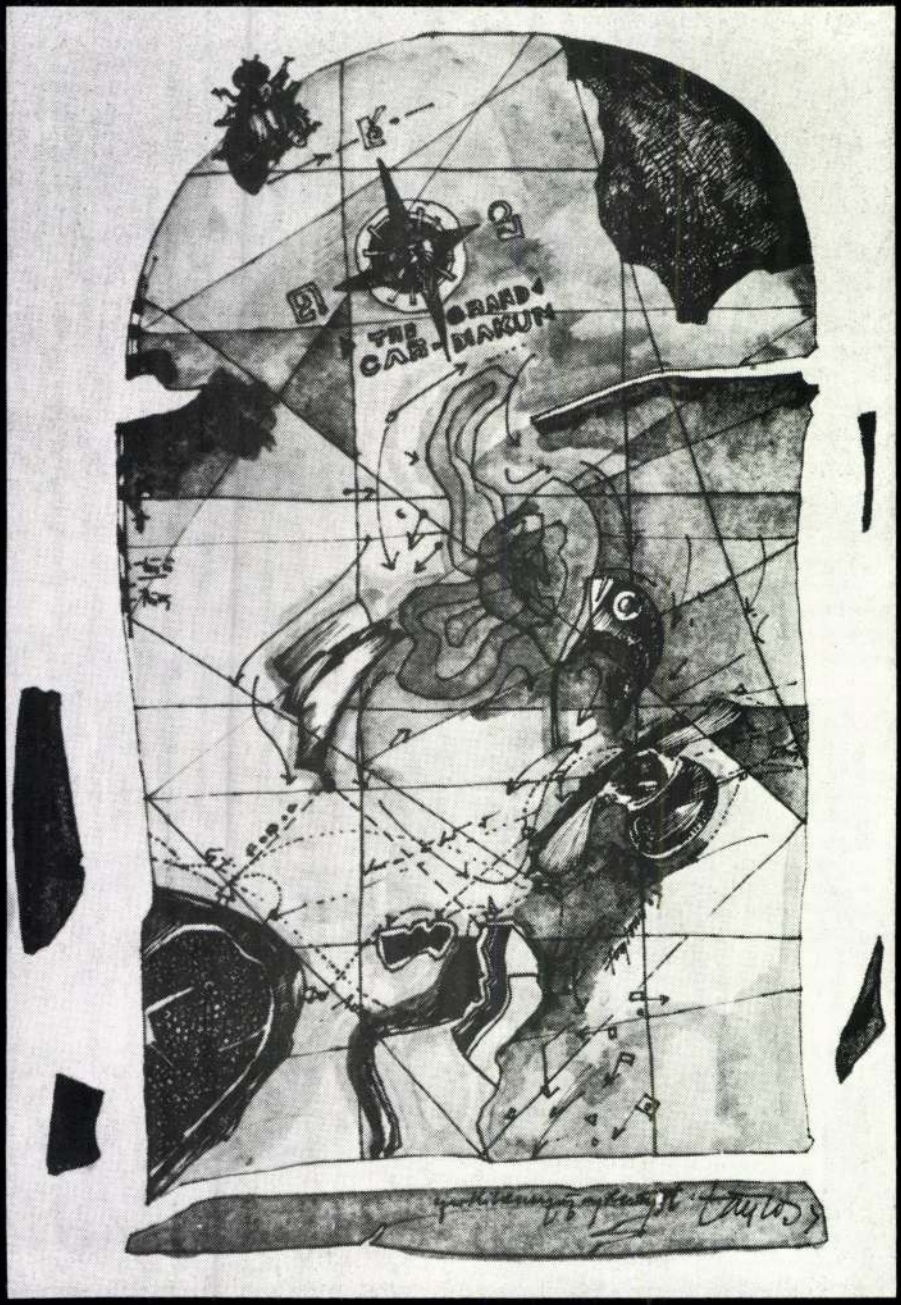

A NAGY ÚT

Ma, amikor a tartalomtól gyakran megfosztott, csupán a vizuális esztétikai élmény nyújtására törekvő színek és formák korát éljük a képzőművészetben, nem kis meglepetést keltenek Paulkovits Iván és Táncos László művei. Formaviláguk nemhogy nem szakít a művészet naturalista hagyományaival, de bátran vállalja s új jelentéstartalmakkal bővítve aktualizálja azt.

Alkotásaik, más-más művészi eszközök felhasználásával ugyan, a hétköznapok emberének nyomasztó életérzését, szorongásait vetítik elénk. Mintegy pillanatfelvételbe sűrítve rögzítik konfliktusoktól terhes infarktusos világunk jelenségeit anélkül, hogy választ adnának a felvetett problémákra. A magány, a kiszolgáltatottság, a morális értékek relativitása, az emberi test és szellem közötti feloldhatatlan ellentét s mégis elválaszthatatlan egység képezik a kiállított művek alapgondolatát.

Táncos László grafikái más gondolati megközelítésben villantják fel előttünk az emberi lét bizonytalanságát. Az elmulás, a halál műveiben egyszerű ténnyé zsugorodik. Rajzaiban az élet mechanizmusát kutatja, s az egész részeire hullva szét bonyolult gépezetként, a gondolat, az agy felfoghatatlan, kusza térképeként jelenik meg előttünk. Az orvos és a művész elválaszthatatlanul forr össze rajzain, s már-már kegyetlenül tárja fel előttünk az elmúlás elkerülhetetlenségének tényét.

Ugrin Emese

HAJDANVOLT
FELISMERÉS I.

HAJDANVOLT
FELISMERÉS II.

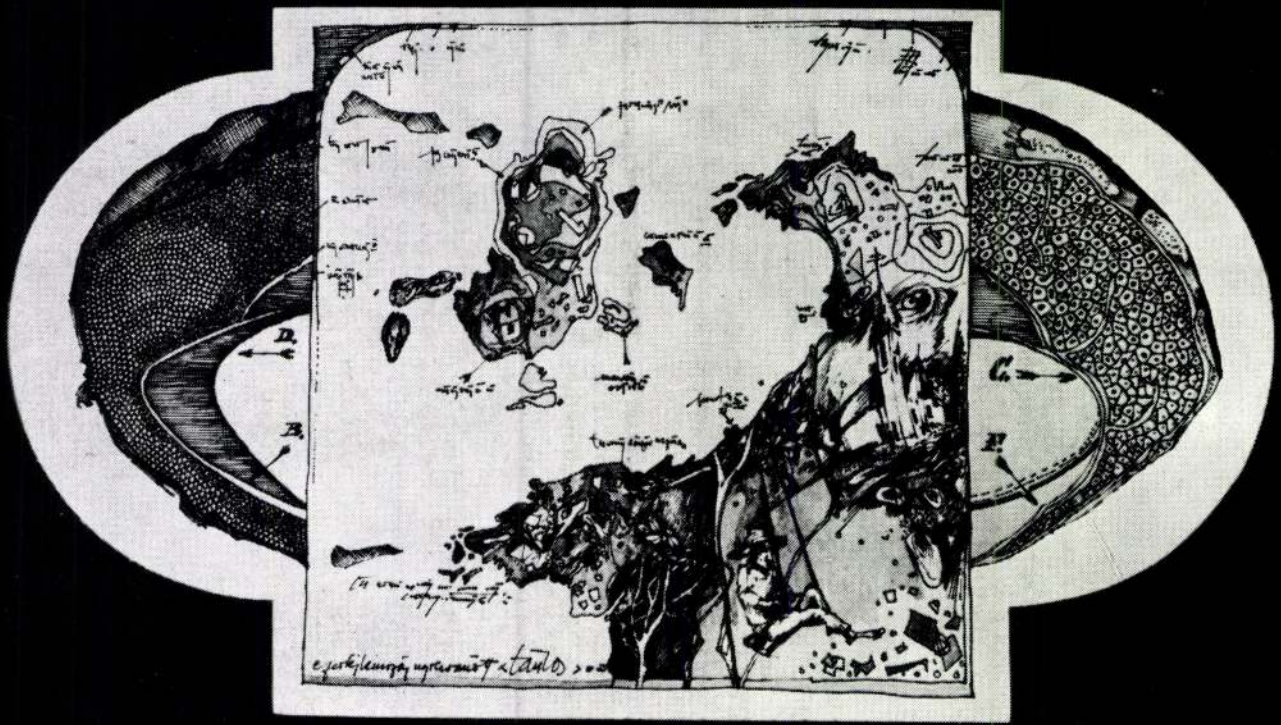

METSZET

TÁNCOS LÁSZLÓ

1956-ban született Budapesten. 1981-ben szerzett orvosi diplomát a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen. 1984-től tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának. 1978-tól rendszeresen vesz részt egyéni és csoportos kiállításokon. 1984-ben elnyerte a SZOT ösztöndíját.

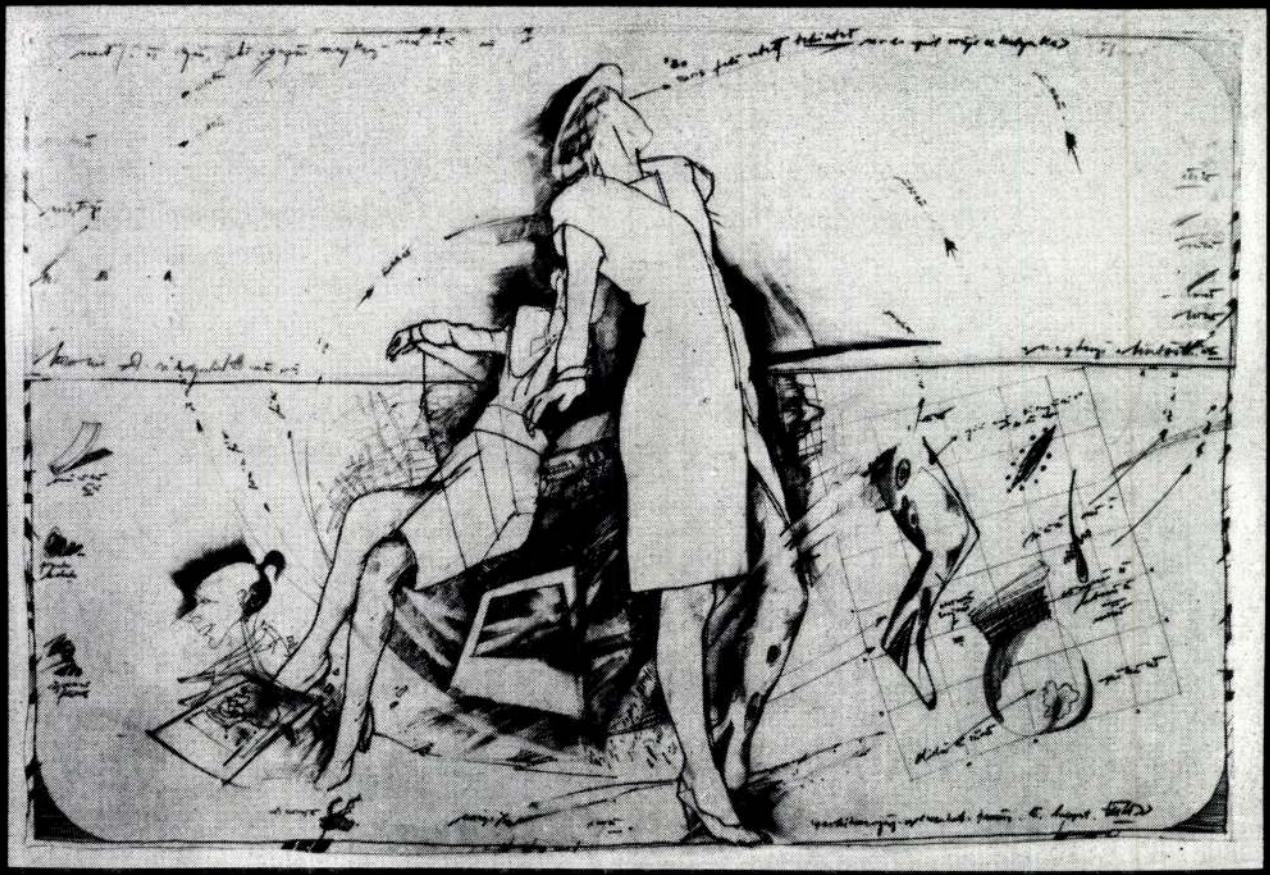

AMIKOR A BŐRGYÓGYÁSZ MÁR ELKERÜLHETETLEN

FELFEDEZÉS I.

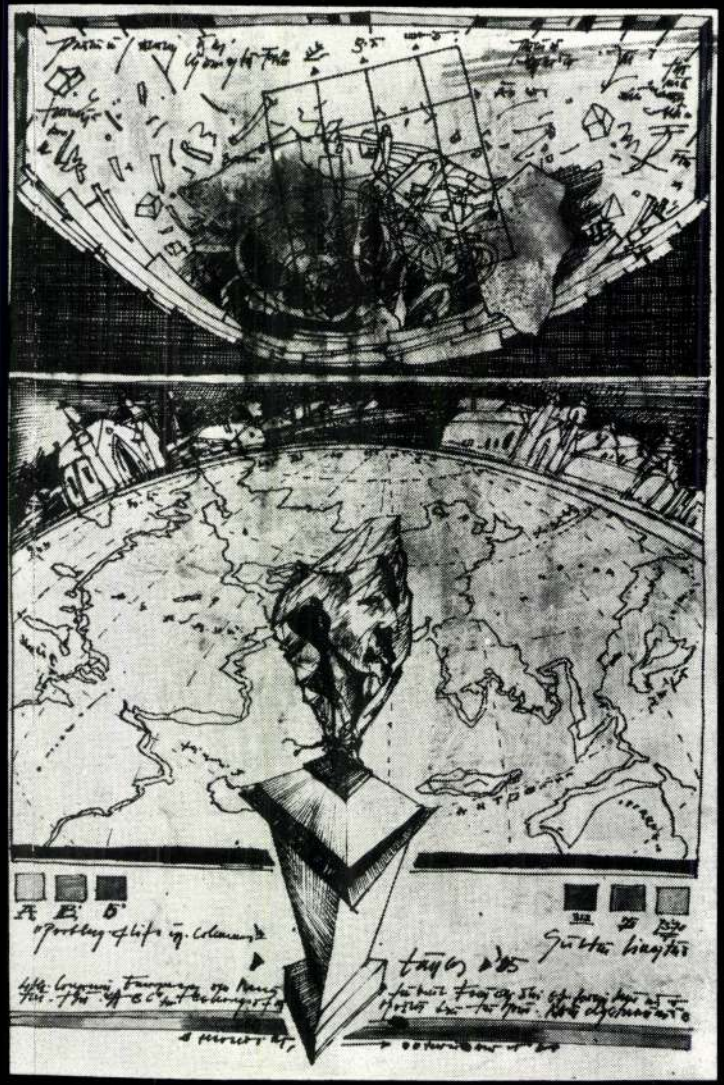

FELFEDEZÉS II.

FELFEDEZÉS III.

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOK

1978.	Salgotarján	Kórház Galéria
1980.	Budapest	Nappali Szanatórium
1984.	Székesfehérvár	Színház Galéria
	Innsbruck	Kongresshaus Galeria
	7th European Anatomical Congress	
1985.	Budapest	Vizivárosi Galéria
	Budapest	TOT Székház
	4th European Conference of Mechanocardiography	
	Vác	HAGY (Paulikovics Ivánnal)
1986.	Balatonfüred	SZOT Oktatási Intézet
	Eger	Ifjúsági Ház Galéria
	4th International Congress of Paediatric Otorhinolaryngology	

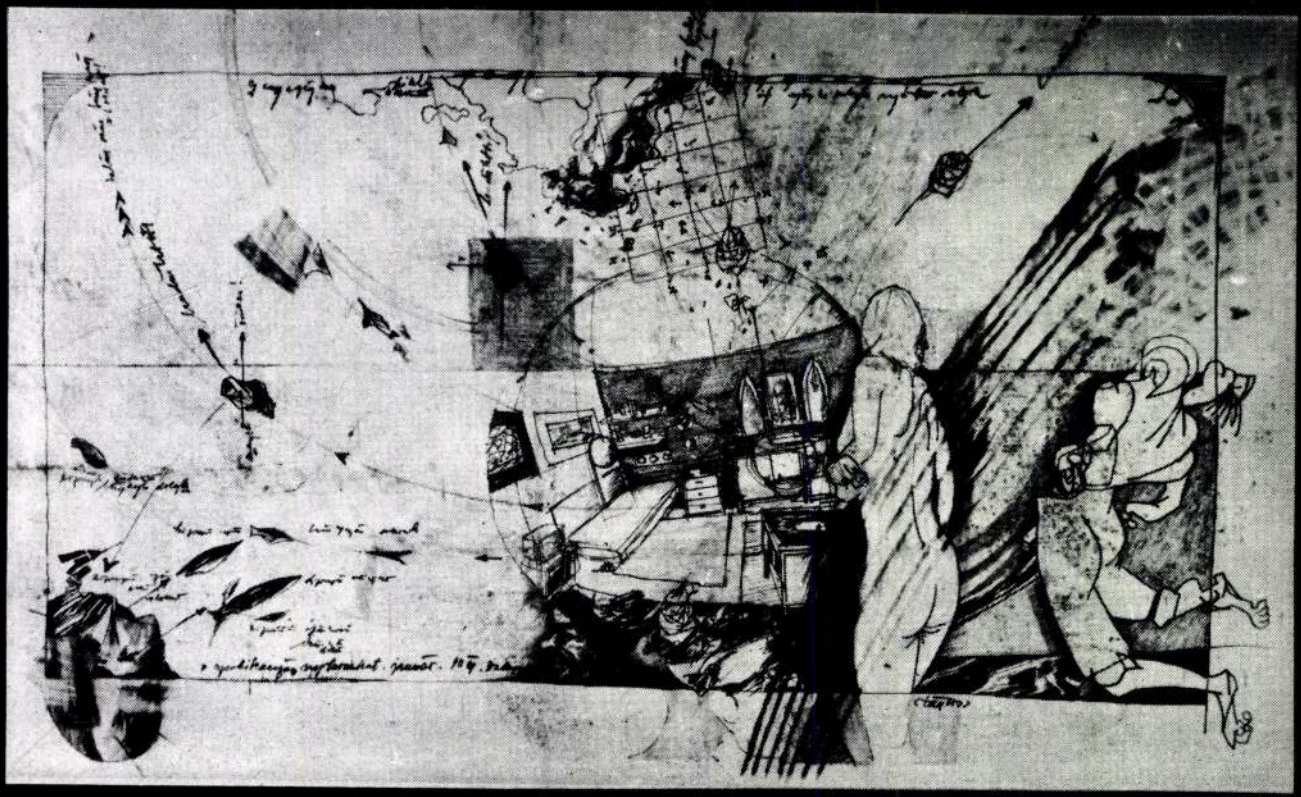

MAGYAR IPARMŰVESZET
1935. 257. l.

Tancsik Mihály

PLAKÁT ÉS JELMONDAT. A magyar plakátművésznek nem könnyű a dolga. Alig van nap, sőt alig van óra, hogy egy-egy új és merész madár ki ne röppenne az uccákra, színeivel, ötletességével elnémítva a hirdetőoszlop többi madarait. Még e nagy versengésben is feltűnő sikere van annak a szép plakátnak, melyet Tancsik Mihály, grafikus-művészünk tervezett a társulat jubiláris kiállítására. Nagy plakátja az uccaképbe is tarka foltot, ugyane plakátnak miniatürje pedig a villamoskocsik belsejébe ültet néhány friss színt. A fekete-piros-sárga színharmóniában megjelenő szép, magyaros embléma kifejező és emlékezetes. Éppen úgy, mint a kiállítási verseny másik díjnyertese: a plakát jelmondata. „Szép otthon — Boldog élet". Talán nemcsak szállóige lesz belőle, de vágyaink teljesedése is.

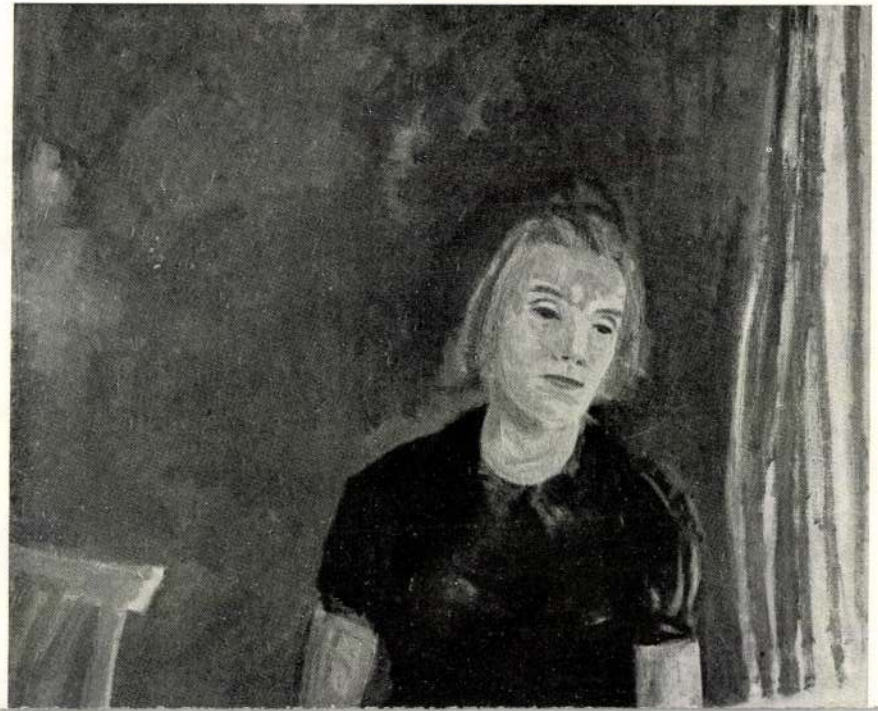

TÁNCSIK MIHÁLY, grafikus

Iván István éremművész plakettet készített róla.
1932.-A XXX ESZTENDŐ EMLÉKÉRE, férfi arckép b./Táncsik Mihály grafikus. Kör 90 mm. öntött, bronz. 9/201/. old.

SZIGETI ISTVÁN: Iván István szobrászművész érmei és plaket jei 8./200/. old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
-------- XV. 19591 13.sz. Bp.

Tancsik Mihaly, iparmüvész

Az Orsz.M.Kir.Iparmüvészeti Iskola tanarai,tanarsegédek,/segédtanarok/,-Tancsik Mihaly,-1922-1944.-Betüvetés,alakrajz,könyvkötészet 53.old

Mezei Ottó: Az orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskloa§1880-1944/ oktatási rendszere és ~~forrásá~~ forrásai 37.old

Müv.Tört.Ert. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

Tancsik Mihály

grafikusiparművész

Lásd

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1933. 201, 202. l.

r.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Tancsik Mihály

1933-ban a bari levantei vásár magyar kiállítását ismertető albumot fenti készítette.

Nádai Pál dr

Társadalmunk a népművészet és házi ipar fellendítéséért.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1933. 143. l.

Tancsik Mihály

A jubiláris kiállítás plakátjára kiírt nyilvános tervpályázat I. díját Tancsik Mihály eredeti elgondolású terve nyerte el. E plakátot mint villamos- és autóbuszplakátot is alkalmaztuk és motivumait a kiállítás katalógusának címlapjánál is felhasználtuk.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1936. 4 f.

Iparmüv. Tan.

1935. évi jelentése

ajos ; szenttamási : A nagysitkei "tö-
ék". (Kny. Vasi Szemle) 8 o, 4 K, 12 L,
hely, év nélkül.
szló : A kecskeméti róm. kath. nagytemp-
ténete és belső diszitésének kalauza.
6 K, 38 L, Kecskemét, é.n. 1903.
ros 8 o, 20 K, 1 L, Bp. 1935.
y Margit : Györgyi (Giergl) Alajos. 8 o,
4 L, Budapest, 1938.
omos : Szepesvára története. 8 o, 9 K,
Lőcse, 1914.
iri László : A magyar történelmi festé-
XIX. században. 8 o, 12 K, 77 L, Bp.1932.
iri László : A reformkor magyar festésze-
. Magyar Szenle) 8 o, 0 k, 9 L, Bp.1938.
A. L. : Hogyan fest arcképet László Fülöp
Siklóssy László) 8 o, 35 K, 90 L, Bp.1936
Lajos : Szent László király fejereklyéjé-
rténete. 8 o, 1 K. 34 L. Győr, 1892.

Tancsík Mihály

ipam.

Est. 1928

Fig. 5. Wagenaufzug.

enschnitt 1:100.

Querschnitt 1:100.

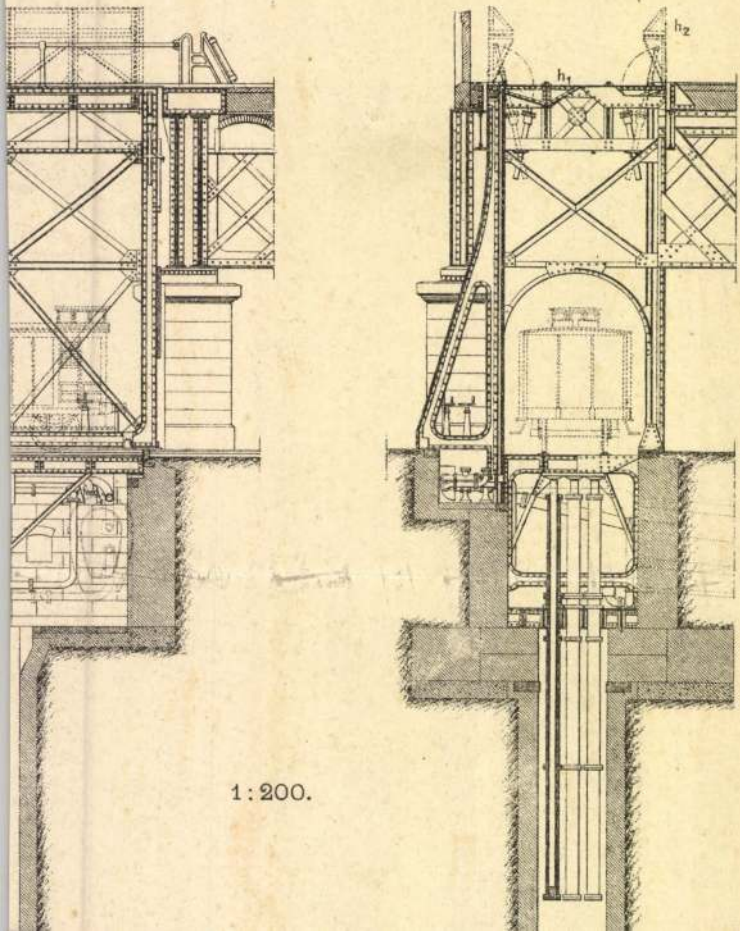

1:200.

Tancsik Mihály

festő

Nül. Bpest, 1901, szept. 2

l.

Lex Magyarország

561. b. l.

(Puszti-hrad).

m.

és templom.

Tancsik Mihály

— Az Iparművészeti Társulat jubiláris plakátpályázatának eredménye. Az *Iparművészeti Társulat* félszázados jubiláris kiállításának propagálására művészi plakátpályázatot hirdetett. A zsűri határozatai értelmében a 500 pengős első díjat *Tancsik* Mihálynak ítélte. A második díjat a zsűri *nem adta ki.*

Pesti Napló
1935. okt. 26.

Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
5 Szerda	6 Csütörtök	7 Péntek	8 Szombat

Jegyzet

9 Vasárnap

10 Hétfő

11 Kedd

Junius	Vasárnap	Hétfő	Kedd
30 31 nap	9 Pünkösd vasárnap	10 Pünkösd hétfő	11 Barnabás ap.

Jegyzet

Hildebrandt
Das Problem der Form

Tancsik Mihály

JUBILÁRIS KIÁLLÍTÁSUNK PLAKÁTPÁLYÁZATÁNAK EREDMÉNYE. Folyó hó 24-én tartotta meg a bírálóbizottság Helbing Ferenc m. kir. kormányfőtanácsos, az O. M. Kir. Iparművészeti Iskola igazgatójának elnökletével a társulat által a jubiláris kiállítás céljaira kiírt plakátpályázat bírálatát.

Sajnos, a beérkezett plakátok nem sok invencióról tettek tanuságot, azonban a bírálóbizottság a beküldött tervek között mégis talált egyet, amelyet eredetiségénél fogva az első díjra érdemesnek talált. Az első díjat a bírálóbizottság egyhangúlag Tancsik Mihály „Babér" jeligéjű plakáttervének ítélte oda. A második díjat a bírálóbizottság nem adta ki, mert a beküldött tervek között nem talált olyant, amelyik azt megérdemelte volna.

A bírálóbizottság azon nézetének adott kifejezést, hogy a fiatal magyar iparművész gárda a pályázatokon nem használja fel erejét és tudását kellő mértékben. A társulat nagy anyagi áldozatokkal kiírt pályázatainál nemcsak a pályázat eredménye fontos, hanem az is, hogy a társulat megismerje a feltörő tehetségeket s ezáltal módot adjon nekik, hogy a jövőben a társulaton keresztül mindjobban érvényesülhessenek.

225

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1935

zelet eszmei távlata az ábrázolás festői vagy plasztikai dinamikáját. Ez a művészi képzés *deduktív* útja, szemben a tudomány induktív eljárásával.

Az eszme a maga dolgokon, tárgyakon túlmagasló, láthatatlanul is szívekben égő fényalkatával egyetemes, ősi mintarajz gyanánt szabályozza a forma lejtését: olyképen, hogy a legkülönbözőbb témájú és ábrázolású művek is ugyanannak az alapfigurációnak a változatait öltik alakba. *A forma úgy táncoltatja a természetet, ahogy a képzeletlátta eszme dirigál.*

Az eszme fényében megvilágosodott képzelet a természetben mindenütt az eszme tükrözését látja, s ezt a tükrözést próbálja „előhívni" a való érzéklet rendezetlen szín- és formahalmaza mögül. Az ember lelki alkatához tartozik, hogy ez az „előhívás" először többnyire hallatlan lendülettel, sommásan akar végezni a dolgokkal. De csakhamar megtorpan az eredmény külsőséges, elégtelen voltának láttára . . . Erre a képzelet szárnyaszegetten visszahúzódik a maga legbensőbb körébe, a ködfátyolos révületek világába. Most már, okulva az első bravúros roham kudarcán, csak tétován, halkan nyúl a dolgokhoz. Alig is érinti őket, úgy rajzolja körül gyengéden, hozzávetőlegesen az eszme képét, amelyet ott lát a természet mélyébe rejtve, mint valami törékeny kincset. Csak lassan, lassan erősödik meg újból a képzelet önbizalma. Együtt erősödik a formai készség gazdagodásával, sűrűsödésével. Közben egyre erősödik, hevesbedik a vágy is, amely a képzeletet az eszme karjaiba kergeti, amely az eszmével való egyre izzóbb egybeolvadást óhajtja a természet ágyasházában, az ábrázolás érzékletes valóra egyre közvetlenebb egybelényegülést, az eszmével való egyre közvetlenebb ölében. Az eszme és az érzéklet gyönyörűséges, ünnepi nászt ül. Ez a képzelet végső diadala. Ez a végső széttárulás, amelyet az eszme a maga

Tancsik Mihály

Magyarország legelső iparosának

NAGYMELTÓSÁGÚ

BORNEMISZA GÉZA

iparügyi miniszter úrnak

az 1936 évi VII. ik törvénycikk megalkotásáért

örök hálája jeléül ajánlja fel ezt a hüséglevelet

a keresztény magyar iparosság nevében a

KERESZTÉNY IPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

KERESZTÉNY IPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

MAGYAR IPARMŰVESZET
1937. 115. 1

Tancsi ref. templom

festett mennyezete
és karzata

Parajdi Illyés János
munve

Foglár 30 l.

Műveszet 1908. 69 l

Kovás puska VII. 60

Tancsi templom

l.

Balogh Erdélyi ren

nevm

KIRÁLYI MAGYAR EGYE
BUDAPEST. VIII. MÚZEUM

ifj. Szentiványi
műkereske

XI. Lágymányosi-u

Tarcsi Kp

templom.

gotikus, igen
szép.

Debreczeni L.

1928. 150. l.
151. l.

Katedrája
Sípos Dávidtól.

u. o. 152. l.

Textilia 153 l.
és kapu 154. l.

Tancsi ref. templom

alaprajza, gótikus.
Ezüst és ón edényei.
XVIII sz.
Hímzések. XIX sz.
" XVIII sz.
kisö gótikus mürészletek.
Szentségfülke, inkább -
román, mit gotikus.
Fejfak - vagy primitív renesansz?
Tetőszerkezet és mérései -

Debreczeni László
1934. 77 - 90-l.

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY ESZT
EGYES FÜZET ÁRA

SZERKESZTŐSEG ÉS K
BUDAPEST, IV. KER., V

BUDAPES
"PÁTRIA" IROD. VÁLL. ÉS NYOMDA
1912

Tancsik Mihály

Könyvkötőtanár

l.

Magy. Iparm.

1941. 9/l.

Jancsik Mihály

p. Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 44. p.

R.
KOLA

ÁBAN

Dr. Tihamér Lajos s.k. miniszteri

los másolat hiteléül:

iniszteri iroda s.tiszt.

Budapest, 1920. évi szeptember hó 6-án.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Tihamér Lajos s.k.

miniszteri tanácsos.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

Tanczer Irma

textil

1910

Eimisk 1930

89.P.

A miniszter rendeletéből:

osztálytanácsos. . . . .

A hivata

m

Tanczer György

hegedükészítő Budapesten és Debreczenben.

Szuletet Kecskemeten 1855-ben. Schüler von Samuel Nemessányi und Adolf Mönnig von 1869–1873, arbeitete dann bei W. J. Schunda, machte sich 1882 in Budapest ~~selbstständig~~ selbstständig und beschäftigte sich hauptsächlich mit Reparaturen. Beim Neubau imitirt er Stradivari und Jos. Guarneri und verwendet einen gelblichrothen Bernsteinlack. Er führte eine Verbesserung am Bassbalken ein, die sich bewährt haben soll. Um 1899 war er in Debreczin ansässig und arbeitet jetzt für die Firma Stowasser.

Lütgendorff

648. l.

zázad óta,s az is kétségtelen,hogy
felvették a kereszténységet a nagy
em megkezdett,azonban csak fiának,
sikerült teljes mértékben befejezni.
lynak sikerült a pogánysághoz és a
enállását megtörni,s megteremtette
keresztény nemzetállamot,Esztergom
nemcsak a királynak ~~királyi székvárosa~~,hanem az ország
álló érsekség nek a székhelye is,s következ-
ontja is.

Tanczer György

pesti hegedükerítő

l.

Ezredeves kiáll

I. B. 18. l.

Ty lelt. [illegible]

J — 1905. átvételi jegyzék 334. — Frohner J. hagyománya.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

J — 1900: IV. 70. — 1901: IV. 70. —
1903: IV. 70. — 1904: IV. 70. —
1905: IV. 70.

39

Frohner J. hagyom. 1891. marcz. 28.

Ujlds 469

M.D.K.

Tancsa Lajos
vállalkozó

Tancsa egri vállalkozót megbízzák az oltár, szószék és padok átfestésével.

Bachó László: A gyöngyösi templomok története. 48 l.
a Szent Bertalan-templom

Tanca Lajos

templomfestő
aranyozó
Eger

l.

Ezredévesk iáll

XII. csop. 36. l.

Tancsa Lajos
egyi templomfestő

l.

Schlosser János.

A gyöngyösi szent
Bertalan templom
ligyöngyös 1922.

14. l - 19. l.

6.sz.betétlap.

.ési terve.

	D.
	28.gy.e.pk.
	28./I.II.zlj.,18./1.3.ü.
	3 utász szakasz 1 árk.szazad
	2 rohamcsonak osztag 1 1/2 szabv.hho.

) - 150 m.

II./11. 0 h-kor.

24 h-ig: az átk.előkészitése,szemrevé-

Tancsa Lajos

egyi aranyozó és templom festő

vegezte az oltár, nó-
nek, nobrok átfesté-
sét és az aranyozási
munkálatokat. 1921-ben

Schlosser János

A gyöngyösi kent
Bertalan templom.
Gyöngyös 1922. 14. l.
19. l.

245/1944

Hivatkozva a Minis

Tancsa Lajos

templomfestő

l.

Közlezrkiáll

1392. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Tancsa Lajos

egri aranyozó és templomfestő mester végezte a lenti templom aranyozási, oltár, szószék, szobrok átfestési munkáit.

irod

Schlosser János: A gyöngyösi hent Bertalan templom. Gyöngyös, 1922. 14. l. 19. l.

Tancsa Lajos egyfestő

festette ki ujra a jászdósai templom belsejét. 1882 ben.

Kandra Kabos. Adatok az egri egyházmegye történelmehez 1885. Eger. I. K.. 216. l.

Tanesa Lajos

egri festő

láid

Adatok az egri egyhaim.

sörtemetéher. I. 216.

Tancsa Lajos

Müvészet 1909. 411

111

...zkont

Követel

1927. máj.	1.	Mérlegtől	1.	26 s.

6485

artozik

Mérleg 12.

1. Mérleg.

SZERETETTEL MEGHÍVJUK ÖNT

TÁNCZOS KRISZTINA

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITÓ:

2005. SZEPTEMBER 28-ÁN, SZERDÁN, 19 ÓRAKOR

WE INVITE YOU CORDIALLY FOR THE EXHIBITION OF

TÁNCZOS KRISZTINA

PAINTER

ON WEDNESDAY, THE 28TH OF SEPTEMBER, AT 7 PM

KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA: **SINKÓ ISTVÁN**

KÖZREMŰKÖDIK A

NONSZENSZ AKUSZTIKUS

MESTER CSABA, VETŐ PÉTER, KISS DALA PÉTER

MEGTEKINTHETŐ /OPEN: SZEPTEMBER 28–OKTÓBER 27-IG

TÁMOGATÓK:

JANKÓ KORTÁRS MAGYAR ÉTTEREM

BUDAPEST BORTÁRSASÁG

SIEMENS

Harvard Business manager

manager magazin

SECCO

GALÉRIA

1014 BUDAPEST, HESS ANDRÁS TÉR 5.

TELEFON: 225-8676

E-MAIL: SECCOGALLERY@AXELERO.HU

NYITVATARTÁS:

KEDDTŐL PÉNTEKIG: 11–18 ÓRÁIG

SZOMBAT, VASÁRNAP: 12–17 ÓRÁIG

TÁNCZOS KRISZTINA

SECCO
GALÉRIA

Tánczos Károly

SZOT ösztöndíj 1984/85

Velence 1985. X. 25.

MEGHÍVÓ

A kiállítást megnyitja: Hernádi Gyula
író

A Kuny Domokos Múzeum meghívja Önt

TÁNCOS LÁSZLÓ

grafikusművész és

PAULIKOVICS IVÁN

szobrászművész
kiállításának megnyitójára a tatai várba
1986. november 9-én 11 órára

A Magyar

Orvostudományi Társaságok és

Egyesületek Szövetsége

valamint a NOVOTRADE

Nemzetközi Kiállítási Igazgatóság

szervezésében

1988. augusztus 16-án délelőtt 10 órakor

Dr. CSEHÁK JUDIT

egészségügyi miniszter

nyitja meg

TÁNCOS LÁSZLÓ

grafikusművész

kiállítását, melyre tisztelettel meghívjuk.

A kiállítás helye: a SOTE aulája.
(VIII., Nagyvárad tér 4.)

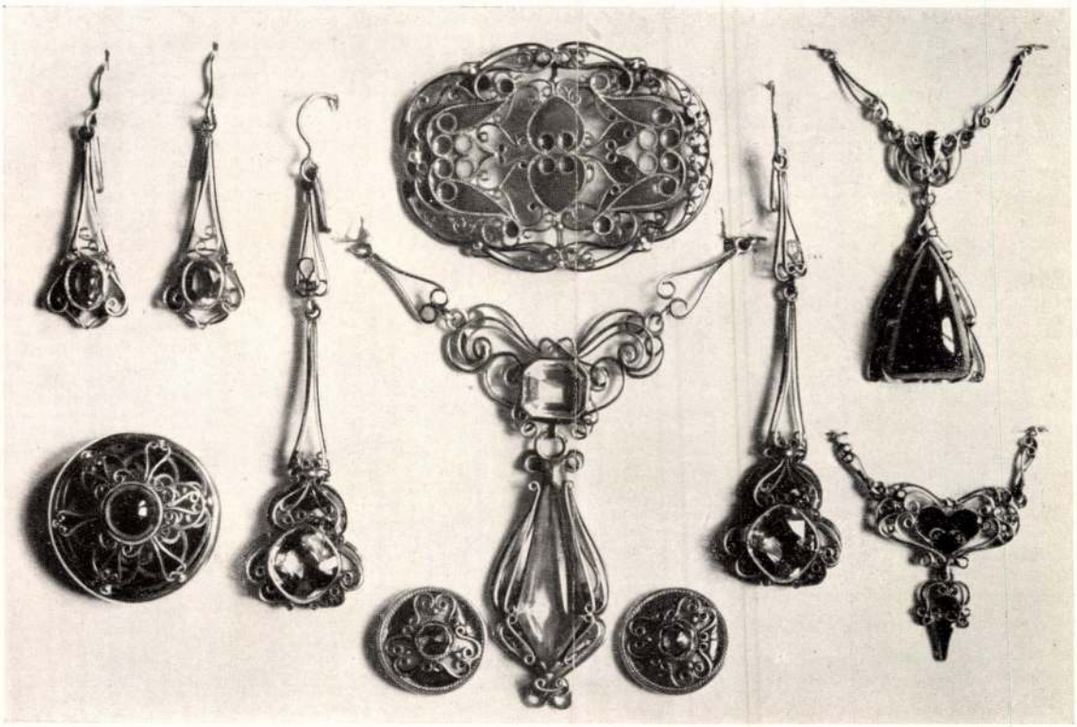

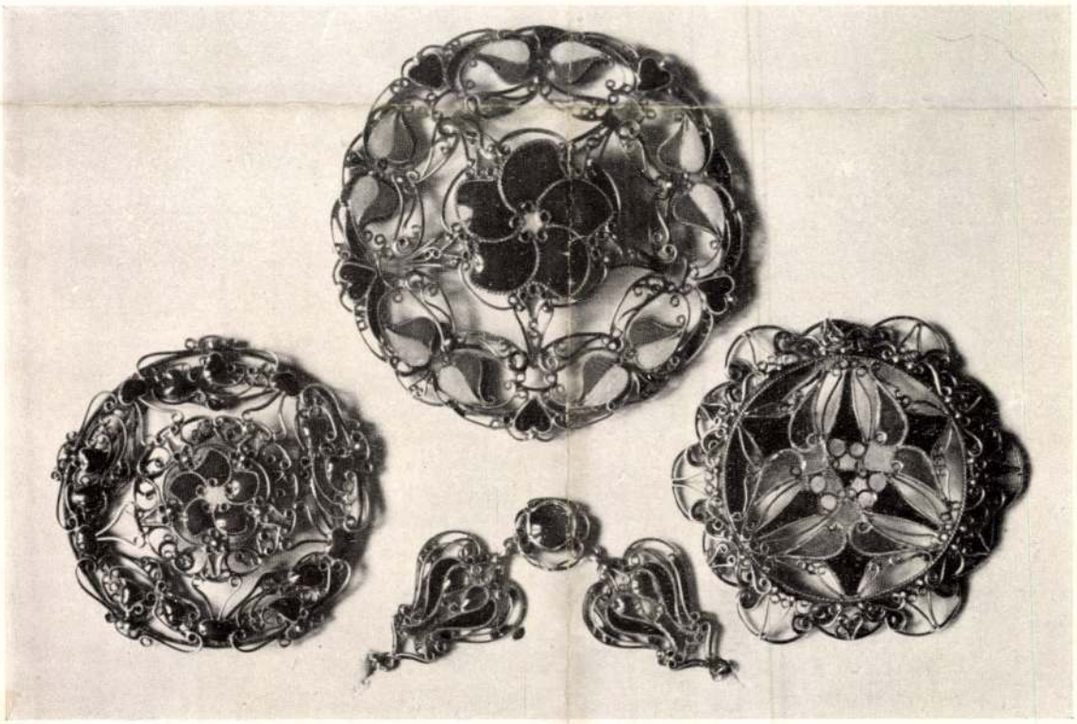

Tafner Vidor filigrán ékszerei. — Schmuck in Filigranarbeit von Vidor Tafner. — Jewels in filigree work by Vidor Tafner.

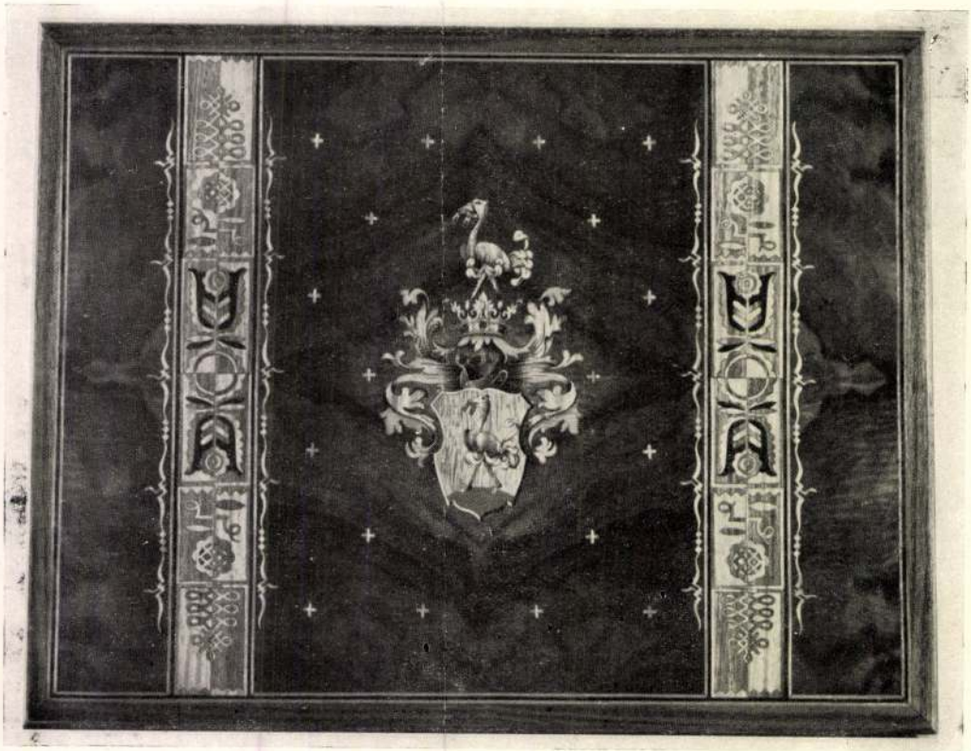

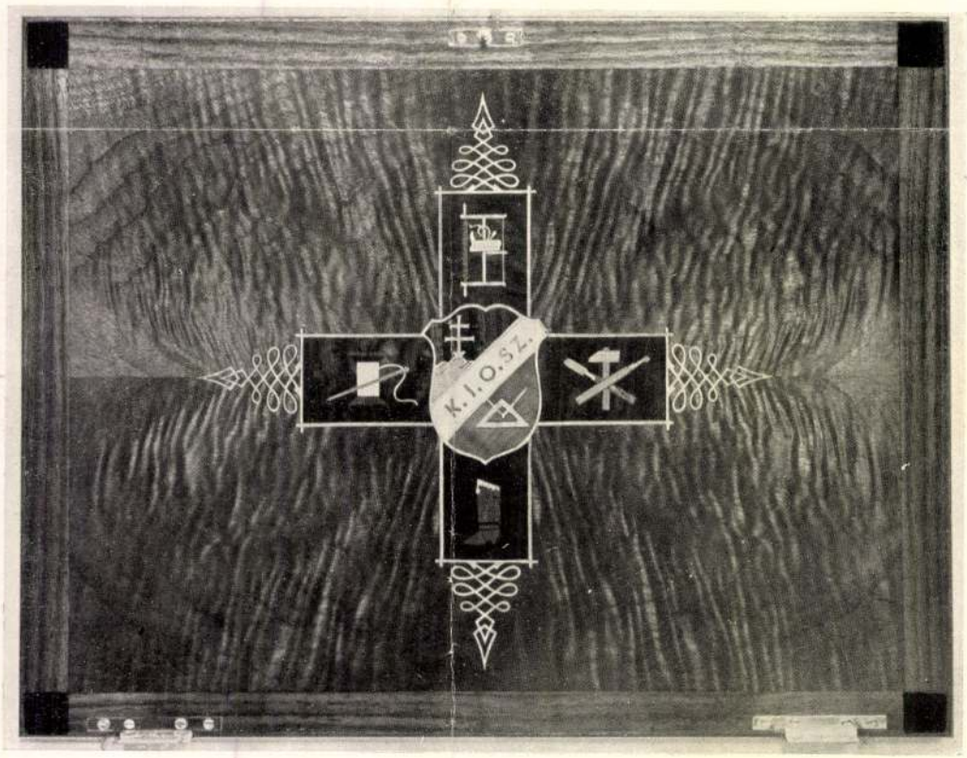

Díszoklevél fa-tokjának külső és belső intarziás díszítése. Tancsik Mihály terve. — Innere und äussere Intarsienverzierung vom Behälter eines Ehrendiploms. Entwurf von Michael Tancsik. — Inside and outside decoration with inlaid work of the wooden box of a diploma of honour. Design by Michael Tancsik.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET
1937.

Tancsik Mihály

l. 1929-30

Římisk 1930

92. l.

ki a múzeum gyűjteménye, mely a Főegyházmegyei Könyvtár egyik pince-helyiségében kapott szerény otthont. Ugyanezzel párhuzamosan megalakult 1896-ban az Esztergom-vidéki Régészeti és Történeti Társulat, melynek megalakítására Ferenczy Jákó vezetésével már 1875-ben történt kísérlet.

Némethy távozásával a múzeum és régészet ügye holtpontra jutott. 1913-ban újabb mozgalom indult meg, mely a múzeum tárgyait hozzáférhetővé iparkodott tenni. A Német-utcai Einczinger-házban három kis szobát sikerült szerezni, s őrévé Sinka Ferenc Pált választották meg. A világháború azonban hamar véget vetett a néhány hónapi virágzásnak: a múzeum őr nélkül zárva maradt, és csak 1923-ban nyílt meg újra a Kollár-féle Széchenyi-téri ház udvari emeletén lévő két szobában.

A múzeum költöztetését Balogh Albin bencés tanár végezte, ki aztán igazgatását 1925-ben átvette. Balogh régészeti ásatásai révén az anyag állandóan gyarapodott, úgyhogy a Kollár-ház két szobája lassanként kicsinynek mutatkozott. A vallás- és közoktatásügyi minisztérium évi államsegélyt utalt ki a múzeumnak. A város az Obermayer-ház első emeletét felajánlotta s itt, öt szobában 1926-ban a múzeum újra megnyílt.

Nemsokára azonban a város az Obermayer-házat polgármesteri lakás céljaira igényelte. Ekkor Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás adott helyiséget a múzeumnak a Főegyházmegyei Könyvtár épületének első emeletén. A múzeum 1933-ban ide költözött. A társulat 1934. december

MDK

Táncsics Mihály

népíró

1848 ban Pesten állitott fel nyomdát, melyben „Munkások ujsága" c. lapjának 8–16 zámait s egyéb kisebb nyomtatvá-nyokat állitott elő.

Fritinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói. Grafikai Szemle 1893 évf 3 z. 38 l

Tanácsics Mihály zerkeztő

(1848-49 zaltarc. emlékkiolutásaból)

-mDK

Munkások lysága" következő jelzőval „a kormány és
"király az országért vannak nem pedig fordítva tehát fölöttük
a nemzet mindenkor intézkedhetik. A M. U. beolvadt
a Népselembe"
"

Szabó Dezső: A zabadságtarc idejéből való nyomt-ról
Grafikai Szemle 1891. 10 z. 150 old.

MDK

Táncsics Mihály

szobrot kap Orosházán, hol a város képviselője volt.

Esti Hirlap 179 sz. 1957. aug. 2 1 old.

MDK

Iparművészeti Isk.személyzete 1934-35-1935-36.

Tancsik Mihály grafikus

Iparmüv.Isk.Évk. 1934-36. Bp. 1936.

Tanay Zoltán

szül. Arpad 1880 okt. 7.

2 reál

1899/900. I. vendégtanuló

Gyalogság, római V. 253.

Tanczel Teofil

Thieme_Becker

XXXI. 460 f.

(Lyka)

MDK

Tancsik Mihály, ip.müv.

Diszoklevél. Repr.

Magyar Ip.müvészet. 1937. 115-6. l.

MDK

Tancsik Mihály

1922- grafika

Az Ipm. Isk. ...tanárai...szakoktatói... Iparmüv. Isk. Évk. 1934-36. Bp. 1936. 46 l.

MDK

Tancsik Mihály ip.müv.

Diszoklevél . / Hüségklevél Bornemissza Géza iparügyi miniszternek ajánlva./
Repr. 115.1.

Magyar Iparmüvészet. 1937. 115-116.1.

MDK

Tancsik Mihály ip.müv.

Díszoklevél fa tokjának külső és belső intarziás díszítése. Két kép. 114.l.

Magyar Iparművészet. 1937.

MDK

Tancsik Mihály ip.müv.
"Sziv" c.terve és elfogadták kivitelre.

A Magy. Iparmüv. jubiláris címlappályázatának e redménye nem volt teljesen megfelelö.
A relative legjobb tervet mégis kiválasztották és 100-100 pengö jutalomban részesitették.
A szükebbkörü pályázat kiválasztottja még 100 pengö dijat kap.

A Magy.Iparmüv.jub.címlappályázatának eredménye.

Magyar Iparmüvészet, 1937, 22.l.

MDK

Tancsik Mihály grafikus

A barii vásár magy.pavil onjának propaganda albumait tervezte.

Magy.Iparművészet,1933. 202.l.

MDK

Tancsik Mihály grafikus

Ipm. Isk. személyzete 1936-7-1940-41. Iparm. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942. 27-30. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
SZABAD FÖLD
ÁPR 25
1021

CEGLÉDI SÉTA

GYÖKÉR PLUSZ KÉPZELET

„A szobor: készen benne van a kőben. Csak a fölöslegeset kell róla lefaragni. Ennyi az egész...” A szobrásztudomány e hallomásra-tréfás szakmai receptjét ötszáz éve fogalmazták, olaszul. S most — *Újszilvás*on fogadták meg újra. Személy szerint egy négy elemit járt *traktorgépész*, aki talán nem olvasta *Michelangelót*. De *lényegében* aszerint csinálja. Amit akármelyik kisgyerek, ha soká néz az égre, s egyszerre csak felfedez az összevissza felhőalakzatok közt egy *részletet*, — s az neki többé nem is felhő már, de ember, ló, vagy sárkány — hiszen lába is van, az ott meg az orra... Aki alkot: belelát a formátlan anyagba. S kibontja onnét, hogy megmutassa, amit a kő, felhő, vagy a fa legmélye rejt.

Vagy éppen egy még engedelmesebb, mert alakjára nézvést végtelenül változatos természeti tárgy: *a szőlő gyökere!*

Az újszilvási gépész, *Táncos Frigyes*, gyökérszobrocskáit állította ki egy napsütötte sarokteremben, *Cegléd* múzeumában. Mintegy 50 kicsi figura, vagy kettős-hármas figuracsoportok vitrinekben, lábakra drótozva. Külön tárló mélyén két, tövig kopott kés... Fénykép a *„mesterről”*: munkára hajol, csupán a markáns, darabos arcél részlete látható. A szobrai mutatják őt meg inkább.

Némelyik csak egy *fej*. Karikatúrák. Emitt egy félrefintorult száj, valószínűtlenül lapát markok, ott egy égnekálló hajcsomó: csak egy-egy apró jelzés valamennyi portrén, s a cím máris indokolt. *„Uzsorás”*, *„Pletyka”*, *„Drukker”* — apró jellemképek, a gyakorlott megfigyelőkészség biztos találatai.

De Táncos Frigyes úgy jó emberismerő, hogy e tulajdonságát önmagára alkalmazza legelőször. Elkezdve azzal, hogy önkritikus szerénységgel választotta meg a műfaját. Hallgat a gyökerekre, rábízza magát e fás, növényi „művész-nyersanyagra”, mint a diák a sorvezetőre. Hagyja a gyökérnek: lehetőleg maradjon meg, amivé nőtt. Fordít rajta egyet, levág róla itt-ott valamit, egy bütyköt arccá formáz, — s nevet ad neki. De nem vág a szavába, nem akar okvetlen beszélni helyette.

Elmondandójához a gyökér idővel bizonnyal kevés lesz. Mert van mondanivalója. „Politikus” szobraiban egyelőre kifáradhatatlan leleményességgel használja föl a készenkapott formát, a gyökérzet eredeti szeszélyességét, az izgatott torzókat, megcsavart ágakat... Az *„Emlékezz!”*, a *„Békét!”* erőteljes szobor-látomásai meggyőznek: érett, saját fogalmai vannak a világról, ítéletei és intelmei.

Egy pár kis ceruza-tanulmány, anatómiai rajzkísérletek a kiállítás *„mellékletei”*. A zálog. *Táncos Frigyes* — ezt ígérik — nem elégszik meg az ösztönszerű kézügyesség adományával. Amely már most is több, mint csak képzelőtehetség. Benne fantázia van.

Szakkör – szakembereknek

A ceglédi Kossuth tér mozi-házát felesben „lakja” a város művelődés-otthona. (Amelyet hogy is hívhatnának másként, mint „Kossuth”-nak?...) Érthető dolog, hogy bal felől, a mozi részén, sokkalta nagyobb a mindennapi esti forgalom. Ám mégsem annyival, hogy látogatóinak emez aránytalan eloszlása felbillenéssel fenyegetné a vén épületet. Már csak azért sem, mert a művelődésház még képletesen is biztos lábakon áll. A vezetői, s főként fiatal aktivistái ötletesen keresik a módját, hogy a városból és környékéről minél többen szokjanak oda. Eredményes önképző szakkörök működnek. Munkájuk tanulság önmagában, — s példa ahhoz is, hogy tervezgető elégedetlenség keresgélje Cegléden a közös önművelés egyéb módjait.

Egy jó terv most van megvalósulóban. Erről, a cegledi kulturális otthon újabb vállalkozásáról tájékoztatott Sipos Bálint igazgató.

— Hét termelőszövetkezete van a városnak. A központtól többnyire távol: időnként, alkalmi rendezvényeken túl, a kapcsolatunk véletlenszerű... A művelődésház-szervezte színházbérlet-akció, egy-egy ittbenti összejövetel: egyelőre csak ennyi. Pedig bent a városban magában mintegy nyolcvan tsz-tag lakik, méghozzá mind szakember — gépész, agronómus. Rájuk számítunk.

— A szakkörökben?

— Egy szakkörben. Amelyik még nincs. De lesz az ősztől. Az már kiderült: az említettek legalább fele, a legelső hívásra idegyűlik. Hogyha igényükhöz, érdeklődésükhöz illő, hasznos tartalmat kap az itteni elfoglaltság.

— Mégpedig?

— A tanács mezőgazdasági osztályával, s (ami nagyobb szó) a tsz-ekkel való megegyezésünk szerint most októbertől mezőgazdasági szakkört indítunk. A kör legelső kurzusául hároméves gépészeti foglalkozást tervezünk. Ennek tárgyköre átfogja a mai mezőgazdasági gépészet egészét, a szövetkezeti, nagyüzemi termelés minden területén. Részvevők tehát lesznek, s vannak jól képzett előadók. Csak...

— Ez egészen olyan, mint egy tanfolyam.

— Az eredményét tekintve, valóban. A rendszeres hallgatók a végén igazolást kapnak majd. Amolyan félhivatalos szakmai bizonyítványt.

— És mi az a „csak”?...

— Az eszközök. Mint például a filmek. A beszerzés. Idén kevesebb az évi keretünk, az állami támogatásunk csökkent. Úgy tervezzük, hogy pénzbeli segítségért a termelőszövetkezetekhez fordulunk. A szakkör mintegy 12 ezer forintnyi munkaköltségét a nagyság arányában vállalnák, elosztva. Előzetesen már megegyeztünk erről. Utólag pedig még több is visszatérül.

Hárs György

Őskultúrák modern s

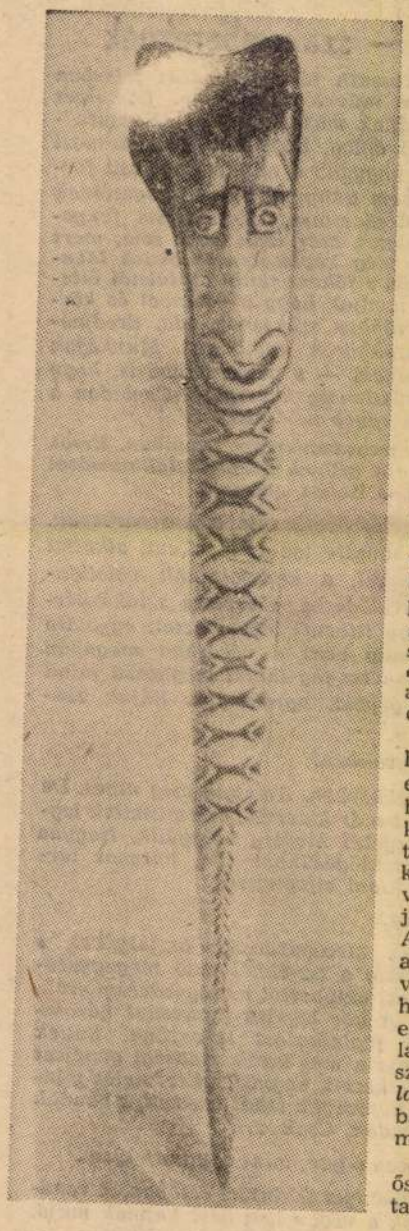

Az „utolsó ősemberek”?

Filmről és képekről valamelyest ismerjük azokat a torzonborz, csaknem meztelen, kezdetleges lándzsával és nyillal felszerelt embereket, akik *Ausztrália* kopár, sivatagos vidékein élnek. Ők — az *Új-Guinea*-i bennszülöttekkel együtt — földünk „utolsó ősemberei”, mert nagyjából olyan körülmények között vadászgatnak, mint eleink a kőkorszakban. Igaz, ma már korántsem valamennyien...

Számuk százezer

Érdekes tudósítás számol be ugyanis arról, hogy az elmaradt népek megsegítését és felemelését célzó nemzetközi mozgalmak hatására és nyomására Ausztráliában is intézkedéseket hoztak, amelyek az őslakók megsegítését szolgálják. A törvény öt esztendővel ezelőtt látott napvilágot, s a tudósítás ez évfordulón az eddigi eredményekről számol be.

A történelemből emlékszünk, hogy — nem egészen kétszáz esztendővel ezelőtt — az első fehér bőrű bevándorlók a termékeny tengerpartról a belső sivatagos vidékre szorították az őslakókat, s a rossz életkörülmények, valamint az alkohol csaknem teljesen kipusztította ezt a fajt. Akkoriban 300 ezerre becsülték az őslakók létszámát, a második világháború idején már csak hetvenezret számláltak. Ma százezren vannak, s szemmelláthatólag tovább szaporodnak. Az újszülöttek kisebbrészt *„tiszta őslakó” fajták*, nagyobb részt azonban — fehér keveredésből származnak.

A képekről ismert torzonborz ősember ma már csak elszórva található meg, állítólag mindössze néhány száz folytatja az ősi gyűjtögető életmódot. A többieket megérintette a civilizáció szele. Tizenöt-húszezren rezervátumokban (elkülönített területeken) élnek, vagy pedig marhatenyésztő birtokokon, a csorda mellett pásztorkodnak. Sokezren kisebb-nagyobb városok szélén laknak, nagyon nyomorúságos körülmények között, konzerves ládákból és bádoglemezekből összeeszkábált kunyhókban.

Különös, érdekes emberek. Még a városok hatása ellenére is megőrizték törzsi kötelékeiket, és sokkal erősebb bennük a közösségi érzés, mint a fehér bőrűekben. Minden vagyonukat megosztják egymással, s ha egyikük pénzt keres — tüstént elosztja a többiek között. Valójában nem ismerik a magántulajdont.

Törvény védi őket

Bár az őslakosságot védelmező törvény már ötesztendős, nagyon lassan halad a megvalósulás útján. A törvény előírja, hogy a bennszülötteknek ugyanolyan jogokat kell elnyerniök, mint a fehér bőrűeknek, de alig néhány hónappal ezelőtt kezdték meg ennek a döntésnek a megvalósítását.

Az ország északibb vidékein tizennyolcezer őslakó megkapta — legalábbis papíron — az egyenlő jogokat. Elvben tehát s mostantól kezdve földet vásárolhatnak, fegyvert viselhetnek, alkoholt fogyaszthatnak, és elnyerték a szabad költözködés jogát. Sőt — történetükben először — e néhány ezren részt vettek a választásokon is. Hírek szerint más vidékeken is fokozatosan feloldják a szigorú és megalázó rendőri felügyeletet, másutt csak enyhítik az ellenőrzést.

Szakemberek szerint a nemzetközi követelés és az őslakosság lázongásának hatására az elvben elfogadott törvényeket minden bizonnyal megvalósítják. Az őslakosság tényleges egyenlőségéért küzdő szervezetek azt követelik, hogy a bennszülöttek megfelelő tanulási lehetőséghez jussanak, legyen módjuk elsajátítani a korszerű önkormányzat módszereit, alkothassanak szö-

Cserekereskedelem

Az ausztráliai közigazgatás alatt levő *Új-Guineában* a bennszülöttek még mindig tartják magukat törzsi szokásaikhoz, hagyományaikhoz. Ha a törzs valamelyik tagja értékesebb „beruházásra” határozza el magát, például sertést akar vásárolni, ez bizony elég sokba kerül neki — feleségei közül legalább egyet cserébe kell adnia.

A szigetlakóknak van ugyan valamilyen pénzrendszerük, de ez nem bankjegyekből, aprópénzből, hanem sertésekből és asszonyokból áll. Ágrólszakadt szegénynek tartják azt a férfit, akinek egy felesége sincs. Ebben az esetben nincs, aki gondoskodjon élelméről és etesse a jószágot. *Feleséget* viszont csak úgy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Tátcos Frigyes

NÉPSZAVA
1965 APR 13.

gui.

Szobrok gyökérből

A ceglédi Kossuth Mú-
zeumban vasárnap meg-
nyílt Tátcos Frigyes gyö-
kérfarágó szoborkiállítása.

1084

Táncos Frigyes, [népművész? faragó?] MDk

A ceglédi múzeumban kiállították a „gyökérfaragó" Táncos Frigyes „szobormüveit."

— : Hír 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. ápr. 12.